

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកស្ថាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកជប៉ុន។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ត្របិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ៊ិច ទ័ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាន់ឯក ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

កែសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឧបករណ៍អានអេឡិចត្រូនិក
ដោយខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ស្រុង-បាន់ណា។

www.5000-years.org

ព្រះ
 ព្រះបិតាមាតា
 និង
 សេចក្តីប្រជានាសាខេរ
 វិន័យបិតា
 បហាវត្ត ភតិយភាគ
 ស

កម្មវិធីក្នុងក្រុមៈ ប្រឹក្សាក្នុងក្រុមៈ
 បម្រើយុវក្រុមៈ និង កោសល្យក្រុមៈ

បោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ស ២៥០០

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្ដល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនធម៌ព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵經を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាទីរាប់អាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាទីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ ចកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខ្មែរផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រកដ្ឋានចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី ទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ បញ្ចប់គំនុំគំភ្លន ដើរតាមពុទ្ធដីកាព្រះបរមត្រូ ចិត្តខំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជាធម៌ត្រូវបន្ថែមការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តបុក្យ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara

អ្នកចាត់ការ

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未會有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、瞑りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大藏經）復刻救援委員会

世話人代表 無着 成恭
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松永 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 義純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
永 六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager : The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General : The Rev. Eiitsu Shinohara

Management Team :

The Rev. Zendo Matsunaga   The Rev. Jitsujo Arima   The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Watai   The Rev. Gijun Sugitani   The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Risho Maeda   The Rev. Kyoshi Nakajima   Mr. Rokusuke Ei

វិទ្យាបិដក មហាវត្ថុ

តត្ថយភាគ

៨

កបិណ្ឌក្ខន្ធកៈ បិណ្ឌក្ខន្ធកៈ

ឧប្បយ្យក្ខន្ធកៈ ជ័ង កោសភ័ក្កក្ខន្ធកៈ

ព. ៤. ២៥០០

តតិយោ ភាគោ

កបិណ្ឌក្ខន្ធកំ

[១] តេន សមយេន តុន្តោ កកវា សាវត្ថយំ
វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន តីសមត្តា ចាបេយ្យកា^(១) ភិក្ខុ សព្វ
អារាមកា សព្វ បិណ្ឌចាតិកា សព្វ បំសុត្តលកា
សព្វ តេជីវិកា សាវត្ថី កច្ឆន្តា កកវន្តំ ទស្សនាយ
ឧបកដ្ឋាយ វស្សបនាយិកាយ នាសត្ថីសុ សាវត្ថយំ
វស្សបនាយិកំ សម្ភាវេតំ អន្តរាមគ្គេ សាគេតេ វស្សំ
ឧបកច្ឆីសុ ។ តេ ឧត្តរណ្ឌិត្យចា វស្សំ វសីសុ អាសន្នេ វ
នោ កកវា វិហរតិ វតោ ធនុ យោជនេសុ ន ច មយំ
លកាម កកវន្តំ ទស្សនាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
វស្សំ វត្តា តេមាសច្ចយេន កតាយ បវរណាយ ទេវេ
វស្សន្តេ ឧទកសន្តិហោ ឧទកចិត្តល្លោ ឧកប្បុល្លោហិ

ភាគទី ៣

កងវិទ្យាសាស្ត្រ

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគគង់ក្នុងជេតវនាវាម របស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុ
នៅក្នុងដែនបាហា(១) ប្រមាណ ៣០ រូប សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុង
ព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តប្រើសំពត់បង្អួក ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តប្រើតែច័រ ៣ គ្រប់រូបទាំងអស់ នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បី
គាល់ព្រះមានព្រះភាគ កាលបើគឺថ្ងៃដែលចូលវស្សាជិតណាស់មកហើយ
ក៏មិនអាចនឹងទៅទូទាន់ចូលវស្សា ក្នុងក្រុងសាវត្ថីបានឡើយ ហើយនាំ
គ្នាចូលទៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាគេតនាពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
នៅចាំវស្សា ទាំងមានសេចក្តីអផ្សុក ព្រោះគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ
ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទីជិតយើងទាំងឡាយ ចម្ងាយ ៦ យោជន៍អំពីទីនេះទៅ
យើងទាំងឡាយមិនសមបើមិនបានទៅគាល់ព្រះអង្គសោះ ។ គ្រានោះ
ពួកភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សាអស់ត្រីមាស(២) រួចហើយក៏នាំគ្នាធ្វើបរា-
រណា (រដូវនោះ) នៅមានទឹកភ្លៀងធ្លាក់ជាក់ជា មានទឹកកករអិលនៅ
ឡើយ (ភិក្ខុទាំងនោះ) ក៏មានច័រទាំងឡាយ ទទឹកជាក់ បានសេចក្តី

១ យោជនាថា នៅក្នុងដែនបាហាដូច្នេះក៏មាន ។ ២ បីខែ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

ចំរើហំ កំលន្ត្រា យេន សាវត្ថំ ជេតវំ អនាថ-
 បិណ្ឌិតស្ស អាវាមោ យេន ភកវា តេនុបស្កម្ភស្ស
 ឧបស្កម្ភត្វា ភកវំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិស្ស ។
 អាចិណ្ឌំ ខោ បនេតំ ពុទ្ធានំ ភកវំ អាគន្ធកេហិ
 ភិក្ខុហិ សទ្ធិំ បដិសម្មោទិតុំ ។ អថខោ ភកវា តេ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច កច្ចំ ភិក្ខុវេ ខមនីយំ កច្ចំ យាបនីយំ កច្ចំ
 សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ដាសុកំ វស្សំ វសិត្ត
 ន ច បិណ្ឌាកេន កំលមិត្តាតិ ។ ខមនីយំ ភកវា
 យាបនីយំ ភកវា សមត្តា ច មយំ ភន្តេ សម្មោទមាណា
 អវិទមាណា វស្សំ វសិត្តា ន ច បិណ្ឌាកេន កំលមិត្តា
 ឥធម មយំ ភន្តេ តីសមត្តា ចាបេយ្យកា ភិក្ខុ សាវត្ថំ
 អាគន្ធា ភកវំ ទស្សនាយ ឧបកដ្ឋាយ វស្សបនា-
 យិកាយ នាសក្ខិម្ហា សាវត្ថិយំ វស្សបនាយិកំ សម្មា-
 វេតុំ អន្តរាមក្កេ សាកេតេ វស្សំ ឧបកច្ចិម្ហា តេ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

លំបាកកាល នាំគ្នាដើរសំដៅទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយចូលទៅវត្តជេតពាន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ លុះចូលទៅដល់
 ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ការ
 ស្រសស្រលទទួលជាមួយនឹងពួកភិក្ខុអាគន្ធកៈនេះ ជាទំនៀមរបស់ព្រះ
 ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងភិក្ខុទាំងនោះថា មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
 ល្មមអត់ទ្រាំបានទេឬ អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រលទេឬ អ្នក
 ទាំងឡាយមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះស្រមៃនវិវាទទោសវៃទង្គា នៅចាំវស្សា
 ស្រលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
 បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់ទ្រាំ
 បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាន
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាសាមគ្គីស្មោះស្រ ឥតមានវិវាទ
 ទោសវៃទង្គាទេ នៅចាំវស្សាក៏ស្រលបួលមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌ-
 បាតទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនៅក្នុងដែនបាថា
 ប្រមាណ ៣០ រូបមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីនេះ ដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ កាលបើ
 តិច្ចលវស្សាជិតណាស់ហើយ ក៏មិនអាចនឹងមកទានពេលចូលវស្សាក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថីបានឡើយ ក៏នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាគេតនាពាក់កណ្តាលផ្លូវ

កម្មវិធីបញ្ចេញនូវសំណើ

មយំ កន្តេ ឧត្តរណ្ឌិត្យចា វស្សំ វសិម្ហា អាមន្តេ វនោ
 ភកវា វិហារតិ វេតោ ធម្មស្យ យោជនេស្យ ន ច មយំ លកាម
 ភកវន្តំ ធម្មនាយាតិ អថោ មយំ កន្តេ វស្សំ វត្តា
 តេមាសច្ចយេន កតាយ បវរណាយ ខេវេ វស្សន្តេ
 ឧទកសង្កហោ ឧទកចិត្តល្មេ ឧកប្បុល្លាហិ ចីវរហិ
 កិលន្ត្រចា អន្ធានំ អាគតាតិ ។

[២] អថោ ភកវា ឯតស្មី ជិនានេ ឯតស្មី បក-
 រណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ
 ភិក្ខុវេ វស្សំ វត្តានំ ភិក្ខុនំ កថិនំ អត្ថវត្ថុ ។ អត្ថ-
 តកថិនំ វេ ភិក្ខុវេ បញ្ចេញ^(១) កប្បស្សន្តិ អាណា-
 មន្តចារោ អសមាទានចារោ កណកោជនំ យាវនត្ថចីវរ
 យោ ច តត្ថ ចីវរប្បនោ សោ នេសំ ភវិស្សតីតិ ។

---

១ បញ្ចេញនូវសំណើ ទិស្សតិ ។

កបិសត្ថក្ខន្ធៈ ពោលអំពីអាទិសង្ឃ (កបិស) មាន ៥ យ៉ាង

(នោះទៅ) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះនៅចាំវស្សាទាំង
មានសេចក្តីអផ្សុក ព្រោះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទី
ជិតយើងទាំងឡាយ ចម្ងាយ ៦ យោជន៍អំពីទីនេះទៅ យើងទាំងឡាយ
មិនសមបើមិនបានទៅគាល់ព្រះអង្គសោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះ
ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នានៅចាំវស្សាអស់វត្រមានហើយក៏នាំគ្នាធ្វើបវរណា
(ព្រោះរដូវនេះ) នៅមានទឹកភ្លៀងធ្លាក់ជាក់ជាំ មានទឹកកកអំពីលនៅ
ឡើយ ទើបខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាមានចីវរទាំងឡាយទទឹកជាក់ បាន
សេចក្តីលំបាកកាយមកតាមផ្លូវឆ្ងាយ ។

(២) ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ធ្វើធម្មកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
គតអនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុដែលបាននៅចាំវស្សារួចហើយត្រាលកបិសបាន ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយបានត្រាលកបិសហើយ នឹង
សម្រេចអាទិសង្ឃ៥ យ៉ាង គឺត្រាច់ទៅ (ណា) មិនបាច់លា (ភិក្ខុផងគ្នា) ១
ត្រាច់ទៅ (ណា) មិនបាច់យកវត្ថុចីវរ (គ្រប់ប្រដាប់) ១ (ឆាន់) ឥណ-
កោជនបាន ១ (ទុកជាក់) អតិរេកចីវរបានតាមត្រូវការ ១ ចីវរណា
ដែលកើតឡើងក្នុងអាវាសនោះ ចីវរនោះនឹងមានដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ១ ។

អត្ថកកបិណ្ឌំ វេ ភិក្ខុវេ ឥមា បញ្ច(៦) កប្បិស្សន្តំ ។
ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ កបិណ្ឌំ អត្ថវត្ថំ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ
សង្ឃោ ឥទំ សង្ឃស្ស កបិណ្ឌុស្សំ ឧប្បន្នំ ។ យទិ
សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥមំ កបិណ្ឌុស្សំ ឥត្តន្ទា-
មស្ស ភិក្ខុនោ ននេយ្យ កបិណ្ឌំ អត្ថវត្ថំ ។ ឯសា
ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥទំ សង្ឃស្ស
កបិណ្ឌុស្សំ ឧប្បន្នំ ។ សង្ឃោ ឥមំ កបិណ្ឌុស្សំ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ នេតិ កបិណ្ឌំ អត្ថវត្ថំ ។ យស្ស-
យស្សតោ ឧមតិ ឥមស្ស កបិណ្ឌុស្សស្ស ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិក្ខុនោ នាណំ កបិណ្ឌំ អត្ថវត្ថំ សោ តុល្លាស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិន្នំ ឥទំ សង្ឃេន
កបិណ្ឌុស្សំ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កបិណ្ឌំ អត្ថវត្ថំ ។
ឧមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។
ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ អត្ថតំ ហោតិ កបិណ្ឌំ ឯវំ អនត្ថតំ ។

---

១ បញ្ចនិសំសានីតិ ទិស្សតិ ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាទិសង្ឃទាំង ៥ នេះនឹងសម្រេចដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ដែលបានក្រាលកបិន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឯកបិន(នោះ)ត្រូវអ្នក
 ទាំងឡាយក្រាលយ៉ាងនេះ ។ គឺត្រូវឲ្យភិក្ខុអ្នកធ្វាសប្រតិពាលប្តឹងសង្ឃឲ្យ
 ដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) សំពត់កបិន
 នេះកើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ គួរ
 សង្ឃឲ្យសំពត់កបិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកបិន ។ នេះ
 ជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) សំ-
 ពត់កបិននេះកើតឡើងដល់សង្ឃហើយ ។ (ឥឡូវ) សង្ឃឲ្យសំពត់កបិន
 នេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកបិន ។ ការឲ្យសំពត់កបិននេះ
 ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកបិន (បើ) គួរដល់លោកដ៏មាន
 អាយុអង្គណា ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់
 លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយ
 ឡើង ។ សំពត់កបិននេះសង្ឃឲ្យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីនឹងក្រាលកបិន
 ហើយ ។ ការឲ្យសំពត់កបិននេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ទំនងជាគួរដល់សង្ឃ
 ហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវការនេះ
 ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកបិនដែល
 ភិក្ខុក្រាលឡើងបែបនេះ ក្រាលមិនឡើងបែបនេះ ។

(ក) កថាបិដក កថាបិដក អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។
 ន ឧប្បត្តិកម្មត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន ធារ-
 នមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន បរិវារណាមត្ថេន
 អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន ធននមត្ថេន អនុក្ខេប ហោ-
 តិ កថាបិដក ។ ន ពន្ធនមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។
 ន ឱវដ្តិកករណាមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន
 កណ្ណសករណាមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន
 ធម្មកម្មករណាមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន
 អនុវាតករណាមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន
 បរិកណ្ណករណាមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន
 ឱវដ្តយ្យករណាមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន
 កម្មលមន្តនមត្ថេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន ធម៌ត្ថ-
 កតេន អនុក្ខេប ហោតិ កថាបិដក ។ ន បរិកថាកតេន អនុក្ខេប

កប័នពុទ្ធកៈ ពោលអំពីកប័នដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង

[៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកប័នដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង តើដូចម្តេច ។ (ឯកប័នដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើងនោះគឺ) សំពត់ដែលគ្រាន់ តែរាស់គូសក្រិតចំណាំហើយក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែល គ្រាន់តែបោកគក់លាងហើយក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែល គ្រាន់តែចាត់ចែងលែងលក់ជាច័រ (ជាទ័ណ្ឌមានបញ្ច័ណ្ឌជាដើម) ហើយក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែកាត់ហើយក្រាល មិនឡើងជា កប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដានភ្ជាប់គ្នាហើយក្រាល មិនឡើងជាក- ប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរ (មានដេរចណ្ឌាយជាដើម) ហើយក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តុំហើយក្រាល មិន ឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែថែមសំពត់ឲ្យមាំហើយក្រាល មិន ឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អនុរាតខាងខ្នងហើយក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អនុរាតខាងពោះ ហើយ ក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរគ្របគ្នាហើយក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលគ្រាន់តែជ្រលក់ម្តងមានពណ៌ដូចក្អកដំរី ឬដូចស្លឹកឈើទុំហើយក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលបានមក ព្រោះធ្វើនិមិត្តហើយក្រាល មិនឡើងជាកប័ន ។ សំពត់ដែលបានមក

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ហោតិ កមីនំ ។ ន កុក្កុកតេន អត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។
 ន សង្ខិដិកតេន អត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។ ន ជិស្សត្តិ-
 យេន អត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។ ន អកប្បតតេន អត្ថតំ
 ហោតិ កមីនំ ។ ន អញ្ញាត្រ សង្ខាដិយា អត្ថតំ
 ហោតិ កមីនំ ។ ន អញ្ញាត្រ ឧត្តរាសដ្ឋេន អត្ថតំ
 ហោតិ កមីនំ ។ ន អញ្ញាត្រ អន្តរាសកេន អត្ថតំ
 ហោតិ កមីនំ ។ ន អញ្ញាត្រ បញ្ចកេន វា អតិរ-
 កបញ្ចកេន វា តទហោវ សញ្ញន្នេន សមណ្ឌលីក-
 តេន អត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។ ន អញ្ញាត្រ បុគ្គលស្ស
 អត្តារា អត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។ ន សម្មា ចេវ អត្ថតំ
 ហោតិ កមីនំ ។ តត្បោ ជិស្សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ ឯវិច្ច
 អនត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ អនត្ថតំ
 ហោតិ កមីនំ ។

(២) កបញ្ច ភិក្ខុវេ អត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។
 អហតេន អត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។ អហតកប្បេន
 អត្ថតំ ហោតិ កមីនំ ។ បិណ្ឌិតកាយ អត្ថតំ

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ព្រោះនិយាយបញ្ចប់បញ្ចូលគេហើយក្រាល មិនឡើងជាកម្រិត ។ សំពត់
 ដែលខ្លួនគេមកក្រាល មិនឡើងជាកម្រិត ។ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើឲ្យស្រួច
 ក្នុងថ្ងៃនោះហើយក្រាល មិនឡើងជាកម្រិត ។ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យកន្ទួន
 រាត្រី គឺឲ្យអុណារឡើងទាន់ហើយក្រាល មិនឡើងជាកម្រិត ។ សំពត់
 ដែលមិនបានធ្វើពិន្ទុកប្បហើយក្រាល មិនឡើងជាកម្រិត ។ វៀរចាក
 សង្ឃ្យាដើមហើយក្រាល មិនឡើងជាកម្រិត ។ វៀរចាកទុក្ខសង្ឃ្យាហើយ
 ក្រាល មិនឡើងជាកម្រិត ។ វៀរចាកអន្តរាសកហើយក្រាល មិនឡើងជា
 កម្រិត ។ វៀរចាកច្រើនមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ដែលកាត់ដាច់ជាបញ្ចប់ណាស់
 លើសពីបញ្ចប់ណាស់ ក្នុងថ្ងៃនោះឯងហើយក្រាល ក៏មិនឡើងជាកម្រិត ។
 មិនឲ្យបុគ្គលក្រាល (ទៅឲ្យសង្ឃបុគ្គលៈក្រាលវិញ) មិនឡើងជាកម្រិត ។
 ការក្រាលមិនត្រឹមត្រូវ ក៏មិនឡើងជាកម្រិត ។ បើភិក្ខុនៅក្រៅសីមាហើយ
 អនុមោទនាកម្រិតនោះ ការក្រាលបែបនេះមិនឡើងជាកម្រិតឡើយ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រាលកម្រិតដូចន័យដែលតថាគតពោលមកនេះឯង
 មិនឡើងជាកម្រិតទេ ។

(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកកម្រិតដែលភិក្ខុក្រាលឡើង
 (នោះ) តើដូចម្តេច ។ (ឯកម្រិតដែលភិក្ខុក្រាលឡើងនោះគឺ) សំពត់ថ្មី
 ក្រាលឡើងជាកម្រិត ។ សំពត់ដំនំក្រាលឡើងជាកម្រិត ។ សំពត់ចាស់

កបិនបូន្តកោ អត្តកកបិនកថា

ហោតិ កបិនំ ។ បំសុត្តុលេន អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។
 បាបណិកេន អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។ អនិមិត្តកតេន
 អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។ អបរិកថាកតេន អត្តតំ
 ហោតិ កបិនំ ។ អកុក្កកតេន អត្តតំ ហោតិ
 កបិនំ ។ អសន្និដិកតេន អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។
 អនិស្សតិយេន អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។ កប្បកតេន
 អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។ សង្ឃាដិយា អត្តតំ ហោតិ
 កបិនំ ។ ឧត្តរាសន្តេន អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។
 អន្តរាសកេន អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។ បញ្ចកេន
 វា អតិរេកបញ្ចកេន វា វិនិច្ឆ័យេន សមណ្ឌ-
 លីកតេន អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។ បុគ្គលស្ស អត្តាវា
 អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។ សម្មា ចេវ អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។
 តញ្ចេ សីមន្តោ អនុមោទតិ វរិយំ អត្តតំ ហោតិ
 កបិនំ ។ វរិ ទោ ភិក្ខុវេ អត្តតំ ហោតិ កបិនំ ។

កបិនក្នុងរូង: ពោលអំពីកបិនដែលកំពុងប្រែប្រួល

ក្រាលឡើងជាកបិន ។ សំពត់បង្កក្រាលឡើងជាកបិន ។ សំពត់
 ដែលធ្លាក់ទៀបរន្ធក្រាលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលបានមកដោយ
 មិនបានធ្វើនិមិត្តក្រាលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាន
 និយាយបញ្ចុះបញ្ចូលក្រាលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលមិនខ្ចីគេក្រាល
 ឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលបានធ្វើឲ្យស្របក្នុងថ្ងៃនោះក្រាលឡើងជា
 កបិន ។ សំពត់ដែលមិនធ្វើឲ្យកន្ទង់រាត្រី គឺមិនឲ្យអរុណរះឡើងទាន់
 ក្រាលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្បហើយក្រាលឡើង
 ជាកបិន ។ សង្ឃដក្រាលឡើងជាកបិន ។ ឧត្តរសង្ឃក្រាលឡើងជា
 កបិន ។ អន្តរវាសក្រាលឡើងជាកបិន ។ សំពត់ដែលមានមណ្ឌលគ្រប់
 គ្រាន់កាត់ដាច់ត្រឹមត្រូវជាបញ្ចវណ្ណក្តី លើសពីបញ្ចវណ្ណក្តី ក្នុងថ្ងៃនោះ
 ឯង ហើយក្រាលឡើងជាកបិន ។ ឲ្យបុគ្គលក្រាល ទើបឡើងជាកបិន ។
 ការក្រាលដោយត្រឹមត្រូវ ទើបបានឡើងជាកបិន ។ បើកុំនៅក្នុងសីមា
 ហើយអនុមោទនាកបិននោះ ការក្រាលបែបនេះ ទើបឡើងជាកបិន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការក្រាលកបិន ដូចន័យដែលគេថាគតពោលមក
 នេះឯង ទើបឡើងជាកបិនបាន ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវត្ត

[៥] ក.បញ្ច ភិក្ខុវេ ឧត្តតំ ហោតិ កបិណ្ឌំ ។ អដ្ឋ-
 មា ភិក្ខុវេ មាតិកា កបិណ្ឌស្ស ឧត្តារាយ បក្កមន្តិ-
 កា និដ្ឋានន្តិកា សន្និដ្ឋានន្តិកា នាសន្តិកា សវនន្តិ-
 កា អាសាវច្ឆនិកា សីមាតិក្កន្តិកា សហុត្តារាតិ ។

[៦] ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ កតចីវរំ អាទាយ បក្ក-
 មតិ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ បក្កមន្តិកោ
 កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរំ អាទាយ បក្កម-
 តិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវមំ ចីវរំ
 កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិ-
 សីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ នេវមំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេ-
 ស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ បហាវគ្គ

(៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកបិននីដេវៈ (នោះ) តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតិកាទាំង ៨ ប្រការនេះនាំឲ្យកបិនដេវៈ គឺ មានការ
 ចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ១ មាន
 សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ មានចីវរវិនាសទៅជាកំណត់ ១ មានការ
 ពូជណ៍ជាកំណត់ ១ អស់សេចក្តីសង្ស័យ ១ មានការកន្លងខេត្តកបិន
 ជាកំណត់ ១ សង្ឃព្រឹមព្រៀងគ្នាដោះកបិន ១ ។

(៦) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរដែលខ្លួនធ្វើស្រេច
 ចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិន
 របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការដែលចៀសចេញទៅជាកំណត់ ។
 ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះ
 ទៅដល់ក្រៅសីមាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរ
 នេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរ
 នោះឲ្យស្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់ធ្វើចីវរឲ្យស្រេច
 ជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញ
 ទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
 កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។

រាបិទត្ថូន្តរោ ឧត្តរកបិទតថាយ អន្តរាតិក

ភិក្ខុ អត្ថតតកបិណោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស
 ពហំសីមគតស្ស ឯវំ ហេតុតិ ឥនេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន
 បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចី-
 វរំ កាយិរមាជំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុណោ ធាសនន្តិ-
 កោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតតកបិណោ ចីវរំ អាទា-
 យ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហំសីមគតោ តំ
 ចីវរំ កាវេតិ ។ សោ កតចីវរោ សុណាតិ ឧត្តតំ កិវ
 តស្មី អាវាសេ កបិណ្ឌុ ។ តស្ស ភិក្ខុណោ សវនន្តិកោ
 កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតតកបិណោ ចីវរំ អាទាយ
 បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហំសីមគតោ តំ ចីវរំ
 កាវេតិ ។ សោ កតចីវរោ បច្ឆេស្សំ បច្ឆេស្សន្តំ ពហំទ្វា
 កបិណ្ឌុទ្ធារំ វីតិណមេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុណោ សីមាតិក្កន្តិ-
 កោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតតកបិណោ ចីវរំ អាទាយ
 បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហំសីមគតោ តំ ចីវរំ

កបិនតូន្ត្រៈ ពេលអំពីកបិនដែលនឹងដោះ និយាយអំពីមាតិកា ៨ យ៉ាង

ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះ
 ទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរ
 នេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរ
 នោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ
 នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុ
 នោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺបានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរស្រេច
 ហើយពង្សដំណឹងថា សង្ឃបានដកកបិនក្នុងអាវាសនោះហើយ ។ កបិនរបស់
 ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានពង្សដំណឹងជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាល
 កបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រ-
 ឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺបានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ធ្វើចីវរស្រេចហើយក៏នៅតែគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញ
 នឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់ទៅឡើយ) កបិនក៏ដោះខាង
 ក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្ត
 កបិនជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញ
 ទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

កាវេតិ ។ សោ កតចីវរោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ សម្ម-
ណាតិ កបិទុទ្វារំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុហិ
កបិទុទ្វារោ ។

អាទាយសត្តកំ និដ្ឋិតំ បបមំ ។

(៧) ភិក្ខុ អត្ថតកបិណោ កតចីវរំ សមាទាយ
បក្កមតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ បក្កមនន្តិ-
កោ កបិទុទ្វារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណោ ចីវរំ សមា-
ទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស តហិសីមគតស្ស ឃំ ហោតិ
ឥនេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ
កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិទុទ្វារោ ។
ភិក្ខុ អត្ថតកបិណោ ចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ ។
តស្ស តហិសីមគតស្ស ឃំ ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ កា-
វេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ក៏បានធ្វើច្រើននោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើច្រើនហើយគិតថា អាត្មា
 អញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន
 ពេលដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។

ចប់ អាទាយសត្តកៈ ជាបឋម ។

(៧) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកច្រើនដែលធ្វើហើយ
 ចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិន
 របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ការដែលចៀសចេញទៅជាកំណត់ ។
 ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកច្រើនចៀសចេញទៅ ។ កាល
 ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹង
 ធ្វើច្រើននេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏
 បានធ្វើច្រើននោះឲ្យស្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើ
 ច្រើនឲ្យស្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកច្រើន
 ចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាមានសេចក្តីត្រិះ-
 រិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើច្រើននេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មត

កបិណ្ឌុទ្ធារោ ឧត្តរកបិណ្ឌុយ សមាទាយសត្វំ

កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរំ សមាទាយ
 បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំហោតិ ឥនេវិមំ ចីវរំ
 កាវស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវតិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុនោ តំ ចីវរំ កាយិរមាជំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 នាសន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរំ
 សមាទាយ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ
 តំ ចីវរំ កាវតិ ។ សោ កតចីវរោ សុណាតិ ឧត្តតំ
 កិវ តស្ស អាវាសេ កបិណ្ឌុន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សវន្តិ-
 កោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរំ សមា-
 ទាយ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ
 តំ ចីវរំ កាវតិ ។ សោ កតចីវរោ បច្ឆេស្សំ បច្ឆេ-
 ស្សន្តិ ពហិទ្ធា កបិណ្ឌុទ្ធាវំ វីតិណមេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 សីមាតិក្កន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតក-
 បិណ្ឌោ ចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ

កបិនត្ថូកៈ ឱណាយព័កបិនដោះ សហទាយសត្តកវិរៈ

ដាក់ណត់ ។ ភិក្ខុបានកាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញ
ទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាស
ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសដាក់ណត់ ។
ភិក្ខុបានកាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា
អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្វើចីវរ
នោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវររួចក៏បានឮដំណឹងថា កបិនក្នុងអាវាស
នោះ សង្ឃបានព្រមគ្នាដកហើយ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់បានឮដំណឹងដាក់ណត់ ។ ភិក្ខុបានកាលកបិនរួចហើយប្រមូល
យកចីវរចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុ
នោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវរ
ស្រេចហើយក៏នៅតែគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹង
ត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះខាង
ក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លង
ខេត្តកបិនដាក់ណត់ ។ ភិក្ខុបានកាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរ
ចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះ

វិសយបិណ្ឌ មហាវគ្គោ

ពហិស័មកតោ នំ ចីវំ កាវេតិ ។ សោ កតតចីវរេ
 បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តំ សម្ពណាតិ កបិណ្ឌោ ។ តស្ស
 ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុហិ កបិណ្ឌោ ។

សមាធរយសត្តំ និដ្ឋិតំ ទុតិយំ ។

(៨) ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ វិប្បកតតចីវំ អាទាយ
 បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិស័មកតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥរេ-
 វិមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ នំ ចីវំ
 កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិណ្ឌោ ។
 ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ វិប្បកតតចីវំ អាទាយ បក្កមតិ ។
 តស្ស ពហិស័មកតស្ស ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវំ កាវេស្សំ
 ន បច្ចេស្សន្តំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ
 កបិណ្ឌោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ វិប្បកតតចីវំ អាទាយ
 បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិស័មកតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥរេវិមំ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ទៅដល់ក្រៅសីមាគឺបានធ្វើច័វរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើច័វររួចហើយ
គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បាន
មកទានពេលដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយ
នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ សមាទាយសន្តកៈ ទី ២ ។

(៨) ភិក្ខុបានកាលកបិនរួចហើយនាំយកច័វរដែលធ្វើមិនទាន់
ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានសេចក្តី
ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើច័វរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹង
មិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច័វរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិន
របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើច័វរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
កាលកបិនរួចហើយនាំយកច័វរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
នឹងមិនធ្វើច័វរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតដូចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
កាលកបិនរួចហើយនាំយកច័វរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មា

កបិសុទ្ធកេ ទុក្ខកបិសុទ្ធកាយ អាទាយធុរ្ត

ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។
 តស្ស តំ ចីវរំ តាយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ជាសន្និកោ កបិសុទ្ធកាយ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ
 វិប្បកតចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ
 ពហិសីមគតោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ សោ កតចីវរោ
 សុណាតិ ទុក្ខតំ កិវ តស្មី អាវាសេ កបិសុទ្ធិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុនោ សវន្និកោ កបិសុទ្ធកាយ ។ ភិក្ខុ អត្ថតក-
 បិនោ វិប្បកតចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។
 សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ សោ កតចីវរោ
 បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ ពហិទ្ធា កបិសុទ្ធាវំ វីតីនាមេតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្ធិកោ កបិសុទ្ធកាយ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកបិនោ វិប្បកតចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ បច្ចេ-
 ស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។

កបិន្តក្កុតៈ និយាយពីកបិនដោះ អាទាយធុត្តវារៈ

អញ្ជូនឆ្នើមប្រើប្រាស់នេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញ្ជូនឆ្នើមមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុ
 នោះក៏បានធ្វើប្រើប្រាស់នោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ប្រើប្រាស់នោះក៏វិនាសទៅ ។
 កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ប្រើប្រាស់ជាកំណត់ ។ ភិក្ខុ
 បានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកប្រើប្រាស់ដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញ
 ទៅដោយគិតថា អាត្មាអញ្ជូនឆ្នើមត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
 ស៊ីមាភ័យបានធ្វើប្រើប្រាស់នោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើប្រើប្រាស់ហើយក៏ស្រាប់តែ
 ឮដំណឹងថា កបិនក្នុងអាវាសនោះសង្ឃត្រាមគ្គដកហើយ ។ កបិនរបស់
 ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានឮដំណឹងជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាល
 កបិនរួចហើយនាំយកប្រើប្រាស់ដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិត
 ថា អាត្មាអញ្ជូនឆ្នើមត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅស៊ីមាភ័យបានធ្វើ
 ប្រើប្រាស់នោះ ។ លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើប្រើប្រាស់ហើយគិតថា អាត្មាអញ្ជូនឆ្នើមត្រឡប់
 វិញ អាត្មាអញ្ជូនឆ្នើមត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ)
 កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ(នោះ)ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
 ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយក
 ប្រើប្រាស់ដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញ្ជូនឆ្នើម
 ត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅស៊ីមាភ័យបានធ្វើប្រើប្រាស់នោះ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

សោ កតចីវរោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ សម្ពណ្ណតិ កកិ-
 ធុទ្ធារំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុហិ កកិធុទ្ធារោ ។

អាហយេក្កំ និដ្ឋិតំ ភគិយំ ។

(៧) ភិក្ខុ អត្ថតកកិធា វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ
 បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឃំ ហោតិ ឥនេវិមំ
 ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កកិធុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកកិធា វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ ។
 តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឃំ ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សំ
 ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កកិ-
 ធុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកិធា វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ
 បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឃំ ហោតិ ឥនេវិមំ

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

លុះភិក្ខុនោះបានធ្វើចីវររួចហើយក៏គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មា
អញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេលដោះកបិនមែន ។ កបិន
របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ អាទាយធុរៈ ទី ៣ ។

[៩] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់
ស្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាមានសេចក្តី
តាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញ
នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិន
របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
ក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញ
ទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាមានសេចក្តីតាំងចិត្តយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិន
របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតដូចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
ក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញ
ទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា

កប៊ីនត្ថុនុរោ ឧត្តរកប៊ីនត្ថុនុរោ សមាទាយធុរ្ត

ច័រំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ តំ ច័រំ កាវេតិ ។
 តស្ស តំ ច័រំ កយិរមាធំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 នាសន្និកោ កប៊ីនត្ថុនុរោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកប៊ីនោ វិប្ប-
 កតច័រំ សមាទាយ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ
 ពហិស័មគតោ តំ ច័រំ កាវេតិ ។ សោ កតច័រំរោ
 សុណាតិ ឧត្តតំ កិរ តស្សី អាវាសេ កប៊ីនត្ថុនុរោ ។ តស្ស
 ភិក្ខុនោ សវន្និកោ កប៊ីនត្ថុនុរោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតក-
 ប៊ីនោ វិប្បកតច័រំ សមាទាយ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តំ ។
 សោ ពហិស័មគតោ តំ ច័រំ កាវេតិ ។ សោ កតច័រំរោ
 បច្ឆេស្សំ បច្ឆេស្សន្តំ ពហិទ្ធា កប៊ីនត្ថុនុរោ វិនិទាមេតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សមាទិក្កន្តិកោ កប៊ីនត្ថុនុរោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកប៊ីនោ វិប្បកតច័រំ សមាទាយ បក្កមតិ
 បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហិស័មគតោ តំ ច័រំ កាវេតិ ។

កបិនកូន្តកៈ និយាយពីកបិនដោះ សមាទាយធុត្តវារៈ

អញ្ជូននឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញ្ជូននឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុ
 នោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរបស់ភិក្ខុនោះ
 ក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជា
 កំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់
 ស្រេចចៀសចេញទៅដោយគិតថា អាត្មាអញ្ជូននឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះ
 ទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយពូជំណឹង
 ថា កបិនក្នុងអាវាសនោះសង្ឃត្រាមគ្នាដកហើយ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ពូជំណឹងជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច
 ហើយនាំយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្ត
 ថា អាត្មាអញ្ជូននឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្វើ
 ចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយក៏នៅគិតថា អាត្មាអញ្ជូននឹងត្រឡប់
 វិញ អាត្មាអញ្ជូននឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ)
 កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ(នោះ)ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
 ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយក
 ចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចចៀសចេញទៅដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញ
 នឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវគ្គោ

សោ កតចីវរោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ សម្ពណាតិ កបិ-
នុទ្ធារំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុហំ កបិនុទ្ធារោ ។

សមាគមធុរ្តំ និដ្ឋិតំ ចក្កំ ។

[១០] ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្ក-
មតិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ
ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។
តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិនុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
អត្ថតកបិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិ-
សីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចេ-
ស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិនុទ្ធារោ ។
ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ តស្ស
ពហិសីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន
បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ
កាយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នាសន្តិកោ
កបិនុទ្ធារោ ។

វិទ្យាបដិក មហាវគ្គ

ភិក្ខុនោះធ្វើចីវរហើយកាន់ចិត្តថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹង
ត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទានពេលដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ
នោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ សមាទាយធុរៈ ទី ៤ ។

(១០) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹង
ធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏
បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់
ធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរ
ចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាង
នេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ
ទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតដូចជា
កំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើ
ចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ
នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

កបិដកុដ្ឋកេ ឧត្តរកបិដកថាយ ឆាសន្តិកាទិកបិដកុដ្ឋកេ

[១១] ភិក្ខុ អត្ថតកកបិដោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ
ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ
ឥនេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។
តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កកបិដុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
អត្ថតកកបិដោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ កាវេ-
ស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កកបិដុទ្ធា-
រោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបិដោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ន
បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ
ចីវរំ កាវេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ
ចីវរំ កាយិរមាជំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នាសនន្តិ-
កោ កកបិដុទ្ធារោ ។

[១២] ភិក្ខុ អត្ថតកកបិដោ ចីវរំ អាទាយ បក្ក-
មតិ អននិដ្ឋិតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន បនស្ស

កបិនតូន្តរៈ និយាយពីកបិនដោ ការដោះកបិនត្រង់ចំវិវាទសង្កាត់ណាត់ជាដើម

[១១] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចំវិវាទសង្កាត់ណាត់
 ដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅ
 ដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចំវិវាទនេះ
 ឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចំវិវាទនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ធ្វើចំវិវាទជាតំណាង ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច
 ហើយ នាំយកចំវិវាទសង្កាត់ណាត់ដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រ-
 ឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះ
 ថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចំវិវាទឡើយ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
 ដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតជាតំណាង ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ
 នាំយកចំវិវាទសង្កាត់ណាត់ដោយតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ
 ទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា
 អញនឹងធ្វើចំវិវាទនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចំវិវាទនោះ ។ កាល
 ភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចំវិវាទនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
 ដោះ ត្រង់ចំវិវាទជាតំណាង ។

[១២] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ នាំយកចំវិវាទសង្កាត់ណាត់
 ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ

វិទ្យាបិណ្ឌកេ មហាវគ្គ

ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឯ
 ហោតិ ឥនេវីមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
 សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ
 កហិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកហិនោ ចីវំ អាធាយ
 បក្កមតិ អនិដ្ឋិតេន នេស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន
 បនស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមក-
 តស្ស ឯ ហោតិ នេវីមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ កហិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកហិនោ ចីវំ អាធាយ បក្កមតិ អនិដ្ឋិតេន នេស្ស
 ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន បនស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
 តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឯ ហោតិ ឥនេវីមំ ចីវំ កា-
 វេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ
 ចីវំ កាយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នាសនន្តិ-
 កោ កហិទុទ្ធារោ ។

វិសយបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ^(១) ។

កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា^២មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បាន
ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរ
សម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានកាលកបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀស
ចេញទៅដោយមិនបានតាំងបិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រ-
ឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មាន
ដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មន៍ដានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានកាល
កបិនរួចហើយ នាំយកចីវរចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងបិត្ត គឺភិក្ខុ
នោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា
អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់
ក្រៅសីមាមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង
អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាល
ភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
ដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

---

១ ភិក្ខុនោះមានគំនិតជាកណ្តាល ដឹងគិតចង្រៃឡប់វិញឬមិនត្រឡប់វិញជាដាច់ទាត់ទេ ។

[១៣] ភិក្ខុ អត្ថតកកបិណ្ឌ បិណ្ឌ អាធាយ បក្កិ-
មតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិស្មមកតស្ស ឯវំ ហោតិ
ឥនេវិមំ បិណ្ឌ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ
បិណ្ឌ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កកបិ-
ណ្ឌបាយ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបិណ្ឌ បិណ្ឌ អាធាយ បក្កិ-
មតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិស្មមកតស្ស ឯវំ ហោតិ
នេវិមំ បិណ្ឌ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
សន្និដ្ឋានន្តិកោ កកបិណ្ឌបាយ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបិណ្ឌ
បិណ្ឌ អាធាយ បក្កិមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិស្មម-
កតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ បិណ្ឌ កាវេស្សំ ន បច្ចេ-
ស្សន្តិ ។ សោ តំ បិណ្ឌ កាវេតិ ។ តស្ស តំ បិណ្ឌ
កាយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នាសន្តិកោ
កកបិណ្ឌបាយ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបិណ្ឌ បិណ្ឌ អាធាយ
បក្កិមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិស្មមកតោ តំ បិណ្ឌ
កាវេតិ ។ សោ កតបិណ្ឌ សុណាតិ ឧត្តតំ កិរ

កបិនកន្ត្រកៈ និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់បីវិវាសជាតំណត់ជាដើម

[១៣] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកច័វវច្យេសចេញទៅ
 ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់
 ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើច័វវនេះក្នុងទីនេះឯង
 អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច័វវនោះឲ្យសម្រេច ។
 កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ច័វវសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុ
 បានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកច័វវច្យេសចេញទៅ ដោយបំណងថា
 អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិត
 យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើច័វវនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតជា
 កំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកច័វវច្យេសចេញទៅដោយ
 បំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
 សីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើច័វវនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មា
 អញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច័វវនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះ
 កំពុងធ្វើ ច័វវនោះក៏វិវាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់
 ច័វវវិវាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកច័វវច្យេស
 ចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់
 ក្រៅសីមា ក៏បានធ្វើច័វវនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើច័វវរួចហើយ ពុំដំណឹងថា

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

តស្មី អាវាសេ កបិណ្ឌន្តំ ។ តស្មី ភិក្ខុនោ សវន្តិ-
 កោ កបិណ្ឌន្តារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរំ អាទា-
 យ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហិសីមគតោ
 តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ សោ កតចីវរោ បច្ឆេស្សំ បច្ឆេ-
 ស្សន្តំ ពហិទ្ធា កបិណ្ឌន្តារំ វិតីនាមេតិ ។ តស្មី ភិក្ខុនោ
 សីមាតិក្កន្តិកោ កបិណ្ឌន្តារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ
 ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហិសីម-
 គតោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ សោ កតចីវរោ បច្ឆេស្សំ
 បច្ឆេស្សន្តំ សម្ពណាតិ កបិណ្ឌន្តារំ ។ តស្មី ភិក្ខុនោ
 សហ ភិក្ខុហិ កបិណ្ឌន្តារោ ។

[១២] ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរំ សមាទាយ
 បក្កមតិ ។ (អាទាយ វាសនិសំ ឯវំវិត្តាវេតព្វំ) ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកបិណ្ឌោ វិប្បកតចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។
 តស្មី ពហិសីមគតស្មី ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវរំ

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

កបិនក្នុងអាវសនោះ សង្ឃត្រាមគ្គាដកហើយ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ព្រំដំណឹងជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច
 ហើយនាំយកចំរើរចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់
 វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាភ័ក្ត្របានធ្វើចំរើរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ធ្វើចំរើរស្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់
 វិញដែរ (តែមិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ
 (នោះ) ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិន
 ជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចំរើរចៀសចេញទៅ
 ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
 សីមាភ័ក្ត្របានធ្វើចំរើរនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចំរើរនោះស្រេចហើយគិតថា អាត្មា
 អញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេល
 ដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុ
 មាំងឡាយ ។

(១៤) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចំរើរចៀសចេញ
 ទៅ ។ (ពាក្យយ៉ាងនេះ ប្រហែលនឹងអាទាយព័រៈ បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឲ្យ
 ពិស្តារចុះ) ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយនាំយកចំរើរដែលធ្វើមិនទាន់
 សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាភ័ក្ត្រនឹងគិត

ការេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ ការេតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិសត្វទូរោ ។ (សមា-
 ធាយ វាសនិសំ ឯវំ វិត្តាវេតងំ) ។

(១៥) ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ វិប្បកតចីវំ សមា-
 ធាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ
 ឥនេវីមំ ចីវំ ការេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចីវំ ការេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិ-
 សត្វទូរោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ វិប្បកតចីវំ សមា-
 ធាយ បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ
 នេវីមំ ចីវំ ការេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុ-
 នោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិសត្វទូរោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតក-
 បិនោ វិប្បកតចីវំ សមាធាយ បក្កមតិ ។ តស្ស
 ពហិសីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវីមំ ចីវំ ការេស្សំ

កបិនតូន្តរៈ និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ជាដើម

យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិន
ត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឱ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ (ពាក្យយ៉ាងនេះ
ប្រហែលនឹងសមាទាយព័រៈ បណ្ឌិតគប្បីសំដែងឱ្យពន្យល់ចុះ) ។

(១៥) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិន
ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាភីមាន
គំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិន
ត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឱ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិន
រួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាល
ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាភីមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរ
នេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូល
យកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់
ក្រៅសីមាភីមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង

វិធីបំផុស មហាវិញ្ញាណ

ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស
 តំ ចីវរំ កាយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ធាសនន្តិកោ កបិទុទ្ធារោ ។

[១៦] ភិក្ខុ អត្ថតកហិធា វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ
 បក្កមតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិស័មគតស្ស ឯវំ
 ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កា-
 វេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ធិដ្ឋានន្តិកោ កបិទុទ្ធារោ ។
 ភិក្ខុ អត្ថតកហិធា វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្ក-
 មតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិស័មគតស្ស
 ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវរំ កាវេស្សន្តិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកហិធា វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ ន
 បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិស័មគតស្ស ឯវំ ហោតិ

វិធីបំណង មហាវគ្គ

អាត្មាអញ្ជើញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាល
ភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា
ដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(១៦) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិន
ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញ្ជើញនឹងមិនត្រឡប់
វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញ្ជើញធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។
កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុ
បានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀស
ចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញ្ជើញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាល
ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ្ជើញនឹងមិនធ្វើ
ចីវរនេះទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មត្តានជា
កំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិន
ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញ្ជើញនឹងមិនត្រឡប់
វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

កបិនត្ថន្តរោ ឧត្តរកបិនត្ថន្តរោ ឧត្តរកបិនត្ថន្តរោ

ឥនេវីមំ បីវំ កាវេស្សន្តំ ។ សោ តំ បីវំ កាវេតិ ។
 តស្ស តំ បីវំ កាវេវីរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ធាសនន្តិកោ កាបិនត្ថន្តរោ ។

[១៧] ភិក្ខុ អត្ថតកាបិនោ វិប្បកតតបីវំ សមាទាយ
 បក្កមតិ អនធិដ្ឋតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ឆេស្សន្តំ ន
 បនស្ស ហោតិ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស
 ឯវំ ហោតិ ឥនេវីមំ បីវំ កាវេស្សន្តំ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។
 សោ តំ បីវំ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ ធិដ្ឋានន្តិកោ
 កាបិនត្ថន្តរោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកាបិនោ វិប្បកតតបីវំ សមា-
 ទាយ បក្កមតិ អនធិដ្ឋតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ឆេស្សន្តំ
 ន បនស្ស ហោតិ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។ តស្ស ពហិសីម-
 កតស្ស ឯវំ ហោតិ នេវីមំ បីវំ កាវេស្សន្តំ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិដ្ឋានន្តិកោ កាបិនត្ថន្តរោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកាបិនោ វិប្បកតតបីវំ សមាទាយ បក្កមតិ

កបិនត្ថន្តរៈ និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចំវិវសម្រេចជាកំណត់ជាដើម

អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។
កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះ
ថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(១៧) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិន
ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា
អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិន
ត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាមានគំនិត
យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រ-
ឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាល
កបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ
ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ
ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹង
មិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ
នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាល
កបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

វិធីបំពេញ មហាវត្ថុ

អនុជំនួញតែង លេវស្ប ហោតិ បច្ចេស្បន្តិ ន បនស្ប
 ហោតិ ន បច្ចេស្បន្តិ ។ តស្ប ពហិសីមគតស្ប ឯវំ
 ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវំ កាវស្បំ ន បច្ចេស្បន្តិ ។ សោ តំ
 ចីវំ កាវតិ ។ តស្ប តំ ចីវំ កាយិរមាណំ នស្បតិ ។
 តស្ប ភិក្ខុនោ ឆាសនន្តិកោ កបិទុទ្ធារោ ។

(១៨) ភិក្ខុ អត្ថតកបិណោ វិប្បកតចីវំ សមាទាយ
 បក្កមតិ បច្ចេស្បន្តិ ។ តស្ប ពហិសីមគតស្ប ឯវំ
 ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវំ កាវស្បំ ន បច្ចេស្បន្តិ ។ សោ
 តំ ចីវំ កាវតិ ។ តស្ប ភិក្ខុនោ ជំដ្ឋានន្តិកោ
 កបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណោ វិប្បកតចីវំ
 សមាទាយ បក្កមតិ បច្ចេស្បន្តិ ។ តស្ប ពហិសីម-
 គតស្ប ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវំ កាវស្បំ ន បច្ចេស្បន្តិ ។
 តស្ប ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិទុទ្ធារោ ។
 ភិក្ខុ អត្ថតកបិណោ វិប្បកតចីវំ សមាទាយ បក្កមតិ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ដោយមិនបានតាំងចិត្ត ភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ
ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មានដែរ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសមាគមមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើ
ចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

(១៨) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិន
ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសមាគមមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បាន
ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរ
សម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែល
ធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់
វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសមាគមមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាល
កបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

កបិសក្កន្តរោ ឧត្តរកបិសក្កន្តរោ សវិនិច្ឆ័យកបិសក្កន្តរោ

បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ វេទិមំ
 ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។
 តស្ស តំ ចីវំ កាយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ឆាសនន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌុ
 វិប្បកតចីវំ សមាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ
 ពហិសីមកតោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ សោ កតចីវរោ
 សុណាតិ ឧត្តតំ ភិក្ខុ តស្ស អាវាសេ កបិណ្ឌុ ។ តស្ស
 ភិក្ខុនោ សវិនិច្ឆ័យកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិ-
 នោ វិប្បកតចីវំ សមាធាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។
 សោ ពហិសីមកតោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ សោ កត-
 ចីវរោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ ពហិទ្ធា កបិណ្ឌុទ្ធារំ វីតីនា-
 មេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។
 ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌុ វិប្បកតចីវំ សមាធាយ បក្កមតិ

កបិនកូន្ត្រុកៈ ឱយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់បានពង្សដំណឹងដាក់ណាត់ជាដើម

ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់
 ក្រៅសីមាក៏មានឥន្ទ្រិយ៍នេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង
 អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុ
 នោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
 ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរ
 ដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេច ចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹង
 ត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុ
 នោះធ្វើចីវរសម្រេចហើយក៏ពង្សដំណឹងថាកបិនក្នុងអាវាសនោះ សង្ឃត្រម
 គ្នាដកហើយ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បានពង្សដំណឹង
 ជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិន
 ទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។
 ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចីវរសម្រេច
 ហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែ
 មិនទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ(នោះ)ទៅ ។ កបិន
 របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់។ ភិក្ខុបានក្រាល
 កបិនរួចហើយប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់សម្រេចចៀសចេញទៅ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិស័មគតោ តំ ចីវរំ កោវេតិ ។

សោ កតចីវរោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ សម្ពុណាតិ កបិណ្ឌុ-

ទ្វារំ ។ វស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុហិ កបិណ្ឌុទ្វារោ ។

សមាទាយកាលារំ និដ្ឋិតំ ។

(១៧) ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ ។

សោ ពហិស័មគតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ អនា-

សាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ វស្ស ឯវំ ហោតិ

វេជ្ជិមំ ចីវរំ កោវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ

កោវេតិ ។ វស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្វារោ ។

ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ ។ សោ

ពហិស័មគតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ អនាសាយ

លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ វស្ស ឯវំ ហោតិ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា
ក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរសម្រេចហើយគិតថា អាត្មាអញ
នឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទាន់ពេល
ដោះកបិនមែន ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។

ព្រះ សមាទាយពាណារៈ ។

(១៩) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បាន
ចីវរ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរ
នោះ ក៏បាន (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះ
មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញ
នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិន
របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
ក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរ ។ ភិក្ខុនោះទៅ
ដល់ក្រៅសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ)
ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

កបិសក្ខន្ធកេ ឧត្តកកបិសកថាយ តាសនន្តិកាទិកបិសក្ខន្ធកេ

ឆេវមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិសក្ខន្ធកេ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកហិនោ
 ចីវរាសាយ បក្កមតិ ។ សោ ពហិសីមកតោ តំ ចីវរាសំ
 បយ្យុទាសតិ អនាសាយ លកតិ អាសាយ ន លកតិ ។
 តស្ស ឯវំ ហោតិ វេរិមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។
 សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវំ កយិរមាណំ
 នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ តាសនន្តិកោ កបិសក្ខន្ធកេ
 ។ ភិក្ខុ អត្ថតកហិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ ។
 តស្ស ពហិសីមកតស្ស ឯវំ ហោតិ វេរិមំ ចីវរាសំ
 បយ្យុទាសិស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ
 បយ្យុទាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិដ្ឋតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ អាសាវច្ឆេនិកោ កបិសក្ខន្ធកេ ។

(២០) ភិក្ខុ អត្ថតកហិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ ន
 បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមកតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុទាសតិ

កបិទព្រះ ឱយយកកំណែដោះ ការដោះកបិទព្រះច័រវិទាសជាតំណត់ជាដើម

អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើច័រវេននេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិទ
 របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
 ក្រាលកបិទរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច័រវេន ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច័រវេននោះ ក៏បាន (ច័រវេន)
 ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា
 អាត្មាអញនឹងធ្វើច័រវេននេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
 ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច័រវេននោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ច័រវេននោះក៏វិនាស
 ទៅ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ច័រវេនជាតំណត់ ។
 ភិក្ខុបានក្រាលកបិទរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច័រវេន ។ កាល
 ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅ
 កាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានច័រវេននេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិន
 ត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច័រវេននោះ ។
 ឯសេចក្តីចង់បានច័រវេនរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កបិទរបស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(២០) ភិក្ខុបានក្រាលកបិទរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់
 បានច័រវេន ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
 ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច័រវេននោះ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
 ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវំ កាវស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចីវំ កាវតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិទុទ្ធា
 រោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ ន
 បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តហិសីមកតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យទា-
 សតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
 ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវំ កាវស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ
 ចីវរាសាយ បក្កមតិ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តហិសី-
 មកតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យទាសតិ អនាសាយ លភតិ
 អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវំ
 កាវស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវតិ ។ តស្ស តំ ចីវំ
 កេយិរហំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នាសនន្តិកោ
 កបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ ចីវរាសាយ
 បក្កមតិ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស តហិសីមកតស្ស

វិធីបំណង មហាវត្ថុ

ក៏បាន (ច័រ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើច័រនេះ ក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច័រនោះឱ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ច័រសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច័រ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច័រ ក៏បាន (ច័រ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើច័រនេះទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច័រ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច័រនោះ ក៏បាន (ច័រ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើច័រនេះ ក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច័រនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ច័រនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ច័រវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច័រ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា

កថាខណ្ឌកថាបិដក ឧបនិស្សន្ទសូត្រ

ឯវំ ហោតិ ឥធម៌មំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសិស្សន្តំ ។ សោ
 តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា
 ឡបច្ឆិដ្ឋតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសាវច្ឆេទិកោ
 កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។

[២០] ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ
 អនិដ្ឋិតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ឆេស្សន្តំ ន បនស្ស ហោតិ
 ន បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុ-
 ចាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
 ឯវំ ហោតិ ឥធម៌មំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ តំ
 ចីវំ កាវេស្សំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិណ្ឌុ-
 ទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ អន-
 និដ្ឋិតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ឆេស្សន្តំ ន បនស្ស ហោតិ ន
 បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចា-
 សតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស

កបិនរុក្ខៈ ឱយាយព័កបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចំរើសម្រែចងាក់ណាត់ដាងើម

ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់
បានចំរើននេះ ក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បាន
ចំរើននោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចំរើនរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កបិនរបស់
ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(២១) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់
បានចំរើនដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ
ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញក៏គ្មាន
ដែរ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចំរើន
នោះ ក៏បាន (ចំរើន) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុ
នោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចំរើននេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មា
អញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចំរើននោះឲ្យសម្រេច ។
កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចំរើសម្រេចដាក់ណាត់ ។ ភិក្ខុបាន
ក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចំរើន ដោយមិនបាន
តាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិត
របស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ ភិក្ខុនោះ
ទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចំរើននោះ ក៏បាន(ចំរើន)
ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ឃុំ ហោតិ នេវីមំ ចីវំ ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តំ ។ ឥស្ស
 ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតក-
 បិណ្ឌោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ អននិដ្ឋិតេន នេវេស្ស ហោតិ
 បច្ចេស្សន្តំ ន បនស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តហិ-
 សីមគតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យិទ្ធាសតិ អនាសាយ លភតិ
 អាសាយ ន លភតិ ។ ឥស្ស ឃុំ ហោតិ ឥនេវីមំ ចីវំ
 ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចីវំ ការេតិ ។ ឥស្ស
 តំ ចីវំ កយិរមាជំ នស្សតិ ។ ឥស្ស ភិក្ខុនោ នាស-
 នន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរាសាយ
 បក្កមតិ អននិដ្ឋិតេន នេវេស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តំ ន
 បនស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តំ ។ ឥស្ស តហិសីមគ-
 តស្ស ឃុំ ហោតិ ឥនេវីមំ ចីវរាសំ បយ្យិទ្ធាសិស្សំ ន

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើច្រើននេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិន
 របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
 ក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច្រើន ដោយមិនបាន
 តាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់
 ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់
 ក្រៅសីមាចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច្រើននោះ ក៏បាន (ច្រើន) ខុស
 បំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា
 អញនឹងធ្វើច្រើននេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុ
 នោះក៏បានធ្វើច្រើននោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ច្រើននោះក៏វិនាសទៅ ។
 កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ច្រើនវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
 ក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច្រើន ដោយមិនបាន
 តាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិត
 របស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលភិក្ខុ
 នោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅ
 កាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានច្រើននេះ ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិន

កបិសត្វពេ ឧត្តកកបិសកថាយ និដ្ឋាននិកកបិសត្វពេ

បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ ។
 តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆន្ទតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 អាសាវច្ឆេនិកោ កកបិសត្វពេ ។

អនាមរោឡសកំ និដ្ឋិតំ ។

(២២) ភិក្ខុ អត្ថតកកបិសោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ
 បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ ពហិស័មគតោ តំ ចីវរាសំ ប-
 យ្យុចាសតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។
 តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវំ កាវស្សំ ន បច្ចេស្សន្តំ ។
 សោ តំ ចីវំ កាវតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋាននិកោ
 កកបិសត្វពេ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបិសោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ
 បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ ពហិស័មគតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចា-
 សតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។
 តស្ស ឯវំ ហោតិ នេវិមំ ចីវំ កាវស្សំ ន បច្ចេស្សន្តំ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋាននិកោ កកបិសត្វពេ ។

កបិនព្រះ ឆិយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចំរើសម្រេចជាកំណត់ជាដើម

ត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចំរើនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចំរើនោះរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

ចប់ (ការបានចំរើ) ខុសបំណង ១២ ប្រការ ។

[២២] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចំរើដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចំរើនោះ ក៏បាន (ចំរើ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចំរើនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចំរើនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចំរើសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចំរើដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយ ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចំរើ ក៏បាន (ចំរើ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចំរើនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ ។

វិទ្យាប្រដិកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុ អត្ថតកកបិណោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តំ ។
 សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ អាសាយ
 លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 ឥនេវិមំ ចីវំ កាវស្សំ ន បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចីវំ
 កាវតិ ។ តស្ស តំ ចីវំ កយិរមាណំ នស្សតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុណោ នាសន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកកបិណោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តំ ។
 តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវរាសំ
 បយ្យុចាសស្សំ ន បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចីវរាសំ
 បយ្យុចាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិដ្ឋតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុណោ អាសាវច្ឆេទិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។

(២៣) ភិក្ខុ អត្ថតកកបិណោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ
 បច្ចេស្សន្តំ ។ សោ ពហិសីមគតោ សុណាតិ ឧត្តតំ
 កិវ តស្មី អាវាសេ កបិណ្ឌុ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 យេតោ តស្មី អាវាសេ ឧត្តតំ កបិណ្ឌុ ឥនេវិមំ ចីវរាសំ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ភិក្ខុបានក្រាលកបិណ្ឌចេញហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិណ្ឌរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិណ្ឌចេញហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចីវរនោះរបស់ភិក្ខុនោះក៏ជាប់ទៅ ។ កបិណ្ឌរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

[២៣] ភិក្ខុបានក្រាលកបិណ្ឌចេញហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ព្រួយបារម្ភថា កបិណ្ឌក្នុងអាវាសនោះសង្ឃត្រាមគ្នាដកហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កបិណ្ឌក្នុងអាវាសនោះកាលណាបើសង្ឃ

កបិទត្ថុនុតោ ឧត្តកកបិទកថាយ សន្និដ្ឋានន្តិកាទិកបិទត្ថុនុតោ

បយ្យោចាសិស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ្យោចាសតិ
 អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឃំ
 ហោតិ ឥនេវមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កកបិ-
 ទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ
 បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ ពហិសីមគតោ សុណាតិ ឧត្តតំ
 តិវ តស្មី អាវាសេ កកបិទន្តិ ។ តស្ស ឃំ ហោតិ
 យតោ តស្មី អាវាសេ ឧត្តតំ កកបិទំ ឥនេវមំ ចីវរាសំ
 បយ្យោចាសិស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ្យោចាសតិ
 អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឃំ
 ហោតិ នេវមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កកបិទុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថ-
 តកកបិនោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ
 ពហិសីមគតោ សុណាតិ ឧត្តតំ តិវ តស្មី អាវាសេ

កបិនចូល: ខំយាយកំកើរដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្តិសុខជាក់លាក់ជាដើម

ព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានច្រើន
 នេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច្រើននោះ ក៏
 បាន(ច្រើន) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិត
 យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើច្រើននេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច្រើននោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ច្រើនសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច
 ហើយចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច្រើនដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹង
 ត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ឮដំណឹងថា កបិន
 ក្នុងអាវាសនោះសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា
 កបិនក្នុងអាវាសនោះ កាលណាបើសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹង
 ចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញ ចង់បានច្រើននេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះ
 ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច្រើននោះ ក៏បាន(ច្រើន) ត្រូវតាមបំណង គឺ
 មិនបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើ
 ច្រើននេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះ
 ថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្តិសុខជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ
 ចៀសចេញទៅព្រោះចង់បានច្រើនដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់
 វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏ឮដំណឹងថា កបិនក្នុងអាវាសនោះ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

កបិណ្ឌ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យតោ តស្ស អាវាសេ
 ឧត្តតំ កបិណ្ឌំ ឥនេវិមំ ចីវរាសំ បយ័រ្យចាសិស្សន្តំ ។
 សោ តំ ចីវរាសំ បយ័រ្យចាសតិ អាសាយ លភតិ អនា-
 សាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវំ
 កាវស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ តំ ចីវំ កាវតិ ។
 តស្ស តំ ចីវំ កាយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 បាសន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ
 ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ ពហិសីមគតោ
 សុណាតិ ឧត្តតំ កាវ តស្ស អាវាសេ កបិណ្ឌ ។ តស្ស
 ឯវំ ហោតិ យតោ តស្ស អាវាសេ ឧត្តតំ កបិណ្ឌំ ឥនេវិមំ
 ចីវរាសំ បយ័រ្យចាសិស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។ សោ តំ
 ចីវរាសំ បយ័រ្យចាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិដ្ឋ-
 តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសាវច្ឆេនិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។

វិធីបំផុស មហាវត្ថុ

សង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កបិនក្នុងអា-
 វាសនោះកាលណាបើសង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់
 ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
 ដែលខ្លួនចង់បានចីវរ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំ-
 ណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះ
 ឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុ
 នោះកំពុងធ្វើ ចីវរក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់
 ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅព្រោះ
 ចង់បានចីវរដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់
 ក្រៅសមាគមក៏ឮដំណឹងថា កបិនក្នុងអាវាសនោះ សង្ឃព្រមគ្នាដកហើយ ។
 ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា កបិនក្នុងអាវាសនោះ កាលណាបើសង្ឃ
 ព្រមគ្នាដកហើយ អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរ
 នេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
 ដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចីវរនោះរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់
 ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

កបិណ្ឌុន្តរោ ឧត្តតកបិណ្ឌុន្តរោ អាសាវេន្តិកាទិកបិណ្ឌុន្តរោ

[២២] ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ
 បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិស័មគតោ តំ ចីវរាសំ បយិ-
 រ្យចាសតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។
 សោ តំ ចីវរំ កាវតិ ។ សោ កតចីវរោ សុណាតិ
 ឧត្តតំ កិវ តស្មី អាវាសេ កបិណ្ឌុន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 សវនន្តិកោ កបិណ្ឌុន្តរោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរា-
 សាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិស័មគតស្ស
 ឯវំ ហោតិ ឥធម៌មំ ចីវរាសំ បយិរ្យចាសិស្សំ ន បច្ចេ-
 ស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរ្យចាសតិ ។ តស្ស
 សា ចីវរាសា ឧបច្ឆិដ្ឋតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសា-
 វេន្តិកោ កបិណ្ឌុន្តរោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរា-
 សាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ ពហិស័មគតោ
 តំ ចីវរាសំ បយិរ្យចាសតិ អាសាយ លភតិ អនាសាយ
 ន លភតិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវតិ ។ សោ កតចីវរោ

កបិនត្ថន្តរៈ និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់រស់សេចក្តីសង្ឃឹមនាពេលនោះផង

[២២] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បាន
 ចីវរ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅ
 សីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាម
 បំណង គឺមិនបានខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ធ្វើចីវររួចហើយ ក៏ឮដំណឹងថា កបិនក្នុងអាវាសនោះ សង្ឃត្រាមគ្នាដក
 ហើយ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ឮដំណឹងជាកំណត់ ។ ភិក្ខុ
 បានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរដោយបំណង
 ថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាក៏មានគំនិត
 យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានចីវរនេះ
 ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
 ដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានចីវររបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។
 កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។ ភិក្ខុបាន
 ក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរ ដោយបំណងថា
 អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ចូល
 ទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណងគឺមិនបាន
 ខុសបំណង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចីវររួចហើយ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គ

បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ ពហំនា កបិណ្ឌុន្ទារំ វិត្តនាមេតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កបិណ្ឌុន្ទារោ ។
 ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ចីវរាសាយ បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។
 សោ ពហំសីមកតោ តំ ចីវរាសំ បយិរុចាសតិ អាសា-
 យ លភតិ អនាសាយ ន លភតិ ។ សោ តំ ចីវ-
 ការេតិ ។ សោ កតចីវរោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ សម្ម-
 ណាតិ កបិណ្ឌុន្ទារំ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ ភិក្ខុហំ
 កបិណ្ឌុន្ទារោ ។

អាសាពេជ្រសកំ ឆិដ្ឋិតំ ។

[២៥] ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ កេនចិទេវ ការណ៍-
 យេន បក្កមតិ ។ តស្ស ពហំសីមកតស្ស ចីវរាសា
 ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយិរុចាសតិ អនាសាយ
 លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 វេរិយំ ចីវំ ការេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវ-
 ការេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិ-

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ក៏គិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ(តែមិន
 ទាន់បានត្រឡប់នៅឡើយ) កបិនក៏ដោះខាងក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កបិន
 របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
 កាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ព្រោះចង់បានចីវរ ដោយបំណងថា
 អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ចូលទៅកាន់ទី
 ដែលខ្លួនចង់បានចីវរនោះ ក៏បាន (ចីវរ) ត្រូវតាមបំណង គឺមិនបានខុសបំ
 ណង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចីវររួចហើយគិតថា អាត្មា
 អញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ហើយក៏មកទាន់ពេលដោះ
 កបិនមែន ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ (ការបានចីវរ) ត្រូវតាមបំណង ១២ ប្រការ ។

[២៥] ភិក្ខុបានកាលកបិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមាន
 កិច្ចឯណានីមួយ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បាន
 ចីវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចីវរ ក៏បាន
 (ចីវរ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ
 ទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះ

ទុក្ខកាយ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបំនោ កេនចិទេវ ករណី-
 យេន បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិស័មកតស្ស ចីវរាសា
 ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ អនាសាយ
 លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 នេវិមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 សន្និដ្ឋានន្តិកោ កកបំទុក្ខកាយ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបំនោ
 កេនចិទេវ ករណីយេន បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិ-
 ស័មកតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ
 បយ្យុចាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន ល-
 ភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន
 បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ
 ចីវំ កយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នាស-
 នន្តិកោ កកបំទុក្ខកាយ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកកបំនោ កេ-
 នចិទេវ ករណីយេន បក្កមតិ ។ តស្ស ពហិស័ម-
 កតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 ឥនេវិមំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសិស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។

កបិនព្វទ្វារៈ ឈាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចំរើវិនាសដាក់ណាត់ជាដើម

ថា ដោះ ត្រង់ចំរើវសម្រេចដាក់ណាត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ
 ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា
 សេចក្តីចង់បានចំរើវកើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បាន
 ចំរើវនោះ ក៏បាន (ចំរើវ) ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះ
 មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចំរើវនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិន
 ត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តី
 សន្មតដ្ឋានដាក់ណាត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយ
 មានកិច្ចឯណានីមួយ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមាហើយ សេចក្តីចង់បាន
 ចំរើវកើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានចំរើវនោះ ក៏បាន
 (ចំរើវ) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចំរើវនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចំរើវនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចំរើវនោះ
 ក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចំរើវវិនាសដាក់
 ណាត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ច
 ឯណានីមួយ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានចំរើវកើត
 ឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែល
 អាត្មាអញចង់បានចំរើវនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

សោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ ។ តស្ស សា
ចីវរាសា ឧបច្ឆ័ជ្ជតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសាវេន្នន្តិកោ
កបិណ្ឌុរោ ។

[២៦] ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ កេនចិទេវ ករណី-
យេន បក្កមតិ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសី-
មកតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ
បយ្យុចាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន
លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥនេវមំ ចីវំ កាវេ-
ស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋា-
នន្តិកោ កបិណ្ឌុរោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ កេន-
ចិទេវ ករណីយេន បក្កមតិ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស
ពហិសីមកតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរា-
សំ បយ្យុចាសតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន
លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ នេវមំ ចីវំ កាវេស្សន្តិ ។
តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិណ្ឌុរោ ។
ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ កេនចិទេវ ករណីយេន បក្កមតិ

វិធីបដិសេធចក្ខុវិស័យ

ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច្រើននោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បាន
ច្រើននោះរបស់ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(២៦) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនចេញហើយ ចៀសចេញទៅដោយមាន
កិច្ចឯណានីមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានច្រើនក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុ
នោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច្រើននោះ ក៏បាន (ច្រើន) ខុសបំណង
គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ
នឹងធ្វើច្រើននេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច្រើននោះឲ្យសម្រេច ។
កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ច្រើនសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបាន
ក្រាលកបិនចេញហើយ ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយ
បំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភិក្ខុនោះទៅដល់
ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានច្រើនក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទី
ដែលខ្លួនចង់បានច្រើននោះ ក៏បាន (ច្រើន) ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំ-
ណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើច្រើននេះទេ ។
កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ ។
ភិក្ខុបានក្រាលកបិនចេញហើយចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ

កបិណ្ឌទូក ឧត្តកកបិណ្ឌថាយ អាសាវច្ឆេទិកាទិកបិណ្ឌទូក

ន បច្ឆេស្សន្តិ ។ តស្ស តហិសីមគតស្ស ចីវរាសា
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ្យិទាសតិ អនា-
 សាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 ឥនេវិមំ ចីវំ កាវេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។
 តស្ស តំ ចីវំ កយិរមាធំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ធាសនន្តិកោ កបិណ្ឌទូក ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌ
 កេនចិទេវ ករណីយេន បក្កមតិ ន បច្ឆេស្សន្តិ ។
 តស្ស តហិសីមគតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ឈតិ ។ តស្ស ឯវំ
 ហោតិ ឥនេវិមំ ចីវរាសំ បយ្យិទាសីស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចីវរាសំ បយ្យិទាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា ឧប្បជ្ឈតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ អាសាវច្ឆេទិកោ កបិណ្ឌទូក ។

(២៧) ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌ កេនចិទេវ ករណីយេន
 បក្កមតិ អនន្តិទេន នេស្ស ហោតិ បច្ឆេស្សន្តិ ន

កបិនព្រះ ឈ្មោះកបិននោះ ការដោះកបិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាណាស់ជាង
ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភ័ក្ត្រនោះ
ទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានច្រើនក៏កើតឡើង ។ ភ័ក្ត្រនោះ
ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានច្រើននោះ ក៏បាន (ច្រើន) ខុសបំណង
គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ ភ័ក្ត្រនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញនឹងធ្វើច្រើននេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភ័ក្ត្រនោះក៏បានធ្វើច្រើននោះ ។ កាល
ភ័ក្ត្រនោះកំពុងធ្វើ ច្រើនវិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភ័ក្ត្រនោះឈ្មោះថា
ដោះ ត្រង់ច្រើនវិនាសជាកំណត់ ។ ភ័ក្ត្របានក្រាលកបិនរួចហើយ
ចៀសចេញទៅដោយមានកិច្ចឯណាមួយ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ
នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កាលភ័ក្ត្រនោះទៅដល់ក្រៅសីមាសេចក្តីចង់បាន
ច្រើនក៏កើតឡើង ។ ភ័ក្ត្រនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅ
កាន់ទីដែលអាត្មាអញចង់បានច្រើននេះក្នុងទីនេះឯង ។ ភ័ក្ត្រនោះចូលទៅកាន់
ទីដែលខ្លួនចង់បានច្រើននោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានច្រើនរបស់ភ័ក្ត្រនោះក៏ដាច់
ទៅ ។ កបិនរបស់ភ័ក្ត្រនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ។

(២៧) ភ័ក្ត្របានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយមាន
កិច្ចឯណាមួយ ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភ័ក្ត្រនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញ
នឹងត្រឡប់វិញ តាំងគំនិតរបស់ភ័ក្ត្រនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ

វិធីបដិភេ មហាវគ្គ

បទស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីម-
 ភតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ័រ្យទា-
 សតិ អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
 ឯវំ ហោតិ ឥនេវមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ
 តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិ-
 ណុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណោ កេនចិទេវ កាវណីយេន
 បក្កមតិ អនិដ្ឋិតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន
 បទស្ស ហោតិ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមភតស្ស
 ចីវរាសា ឧប្បជ្ជតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ័រ្យទាសតិ
 អនាសាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស
 ឯវំ ហោតិ នេវមំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិណុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកបិណោ កេនចិទេវ កាវណីយេន បក្កមតិ អន-
 និដ្ឋិតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ចេស្សន្តិ ន បទស្ស ហោតិ
 ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមភតស្ស ចីវរាសា

វិធីបំបំផុត មហាវគ្គ

ក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានបីវេ
ក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានបីវេនោះ ក៏បាន
(បីវេ)ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។ កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះ
ថា អាត្មាអញនឹងធ្វើបីវេនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើបីវេនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
ត្រង់បីវេសម្រេចជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញ
ទៅដោយមានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មាន
គំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញ
នឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កាលកិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា
សេចក្តីចង់បានបីវេក៏កើតឡើង ។ កិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់
បានបីវេនោះ ក៏បាន (បីវេ)ខុសបំណង គឺមិនបានត្រូវតាមបំណង ។
កិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើបីវេនេះទេ អាត្មាអញ
នឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់កិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តី
សន្មត្តានជាកំណត់ ។ កិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅដោយ
មានកិច្ចឯណានីមួយ ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺកិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា
អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ទាំងគំនិតរបស់កិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិន
ត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។ កិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានបីវេ

កបិសព្វន្តរោ ឧត្តរកបិសព្វន្តរោ ឆាសន្តិកាទិកបិសព្វន្តរោ

ឧប្បជ្ឈតិ ។ សោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ អនា-
 សាយ លភតិ អាសាយ ន លភតិ ។ តស្ស ឯវំ
 ហោតិ ឥធម៌មំ ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។
 សោ តំ ចីវំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវំ កយិរមាជំ
 នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នាសនន្តិកោ កបិ-
 នុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណោ កេនចិទេវ ករណី-
 យេន បក្កមតិ អននិជ្ជិតេន នេវស្ស ហោតិ បច្ឆេស្សន្តំ
 ន បនស្ស ហោតិ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។ តស្ស ពហិសី-
 មភតស្ស ចីវរាសា ឧប្បជ្ឈតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ
 ឥធម៌មំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសីស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តំ ។
 សោ តំ ចីវរាសំ បយ្យុចាសតិ ។ តស្ស សា ចីវរាសា
 ឧបច្ឆិជ្ឈតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ អាសាវច្ឆេនិកោ
 កបិណុទ្ធារោ ។

ករណីយោឡសកំ ឥដ្ឋំ ។

កបិនព្វន្តរៈ និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់បីវិវាសជាតំណត់ជាដើម

កំភើតឡើង ។ កាលភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានបីវរនោះ ក៏
បាន(បីវរ)ខុសបំណង គឺមិនបានតាមបំណង ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាង
នេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើបីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់
វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើបីវរនោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ បីវរក៏វិវាស
ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់បីវរវិវាសជាតំណត់ ។
ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយចៀសចេញទៅ ដោយមានកិច្ចឯណា នីមួយ
ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុនោះគ្មានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ
ទាំងគំនិតរបស់ភិក្ខុនោះថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ក៏គ្មានដែរ ។
កាលភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា សេចក្តីចង់បានបីវរក៏កើតឡើង ។ ភិក្ខុ
នោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ទីដែលអាត្មាអញ
ចង់បានបីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះ
ចូលទៅកាន់ទីដែលខ្លួនចង់បានបីវរនោះ ។ ឯសេចក្តីចង់បានបីវររបស់
ភិក្ខុនោះក៏ដាច់ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់អស់សេចក្តី
សង្ឃឹម ។

ចប់ ករណីយកិច្ច ១២ ប្រការ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

(២៨) ភិក្ខុ អត្តតកហិ នោ ទិសង្គមីតោ បក្កមតំ
 ចីវរប្បដិវិសំ អបវិលាយមាណោ^(១) តមេនំ ទិសង្គតំ ភិក្ខុ
 បុច្ឆន្តិ កហំ តំ អាវុសោ វស្សំ វុត្តោ កត្ត ច តេ
 ចីវរប្បដិវិសោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អមុកស្មី អាវុសេ
 វស្សំ វុត្តោម្ហិ តត្ថ ច មេ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។ តេ ឯវំ
 វទេន្តិ កច្ឆាវុសោ តំ ចីវរំ អាហារ មយន្តេ ឥធិ ចីវរំ
 ករិស្សមាតិ ។ សោ តំ អាវុសំ កច្ឆា ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ
 កហំ មេ អាវុសោ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ
 អយន្តេ អាវុសោ ចីវរប្បដិវិសោ កហំ កមិស្សតីតិ ។
 សោ ឯវំ វទេតិ អមុកំ ឆាម អាវុសំ កមិស្សមិ
 តត្ថ មេ ភិក្ខុ ចីវរំ ករិស្សន្តិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ អលំ
 អាវុសោ មា អគមាសិ មយន្តេ ឥធិ ចីវរំ ករិស្ស-
 មាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥធវិមំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន
 បច្ឆេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ

---

១ ឧ. អបបិសយមាតោ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

(៤៨) ភិក្ខុបានក្រាលកបិណ្ឌចេញហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសក៏ច្រៀស
 ចេញទៅ ឥតមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកថ្មីវេរ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុទាំង
 ឡាយសួរភិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោក
 នៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា ម្យ៉ាងទៀត ចំណែកថ្មីវេររបស់លោក(មាននៅ)
 ក្នុងអាវាសណា ។ ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាស
 ឯណោះ ឯចំណែកថ្មីវេររបស់ខ្ញុំ (ក៏មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ ទើប
 ភិក្ខុទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកទៅយក
 ថ្មីវេរនោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើថ្មីវេរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 ទៅកាន់អាវាសនោះហើយ ក៏សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា នៃលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ ចំណែកថ្មីវេររបស់ខ្ញុំទុកក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលតប
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ថ្មីវេរនេះជាចំណែករបស់លោកហើយ
 តើលោកនឹងទៅក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់
 អាវាសឯណោះ ដ្បិតពួកភិក្ខុក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើថ្មីវេរឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ល្ហើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅឡើយ
 យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើថ្មីវេរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ ឯភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើថ្មីវេរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើថ្មីវេរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិណ្ឌរបស់ភិក្ខុនោះ

កបិសត្តក ឧត្តកកបិសត្តក ឆាសន្តិកកបិសត្តក

ជំដ្ឋានន្តិកោ កបិសត្តក ។ កិក្ខុ អត្តតកបិសោ
 ជិសង្គមិកោ បក្កមតិ ។ បេ ។ តស្ស កិក្ខុនោ សង្គ-
 ជ្ជានន្តិកោ កបិសត្តក ។ កិក្ខុ អត្តតកបិសោ ជិសង្គ
 មិកោ បក្កមតិ ។ បេ ។ តស្ស កិក្ខុនោ ឆាសន្តិកោ
 កបិសត្តក ។

(២៩) កិក្ខុ អត្តតកបិសោ ជិសង្គមិកោ បក្កមតិ
 ចីវរប្បដិវសំ អបរិលាយមាណោ ។ តមេនំ ជិសង្គតំ កិក្ខុ
 បុច្ឆន្តិ កហំ ភំ អាវុសោ វស្សំ វុត្តោ តត្ថ ច តេ
 ចីវរប្បដិវសោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អមុកស្មី អាវុសេ
 វស្សំ វុត្តោម្ហិ តត្ថ ច មេ ចីវរប្បដិវសោតិ ។ តេ ឯវំ
 វទេន្តិ គច្ឆាវុសោ តំ ចីវរំ អាហរ មយន្តេ ឥធិ ចីវរំ
 ករិស្សមាតិ ។ សោ តំ អាវុសំ គច្ឆា កិក្ខុ បុច្ឆតិ
 កហំ មេ អាវុសោ ចីវរប្បដិវសោតិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ
 អយន្តេ អាវុសោ ចីវរប្បដិវសោតិ ។ សោ តំ ចីវរំ
 អាធាយ តំ អាវុសំ គច្ឆតិ ។ តមេនំ អន្តរាមគ្គេ

កបិនព្វន្តរៈ និយាយពាក្យបិណ្ឌដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចំវិវាសជាតំណត់ជាដើម

ឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចំវិវាសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច ហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសក៏ចៀសចេញទៅ ។ បេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាល កបិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសក៏ចៀសចេញទៅ ។ បេ ។ កបិន របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចំវិវាសជាកំណត់ ។

(២៩) ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ មានដំណើរទៅកាន់ទិសក៏ ចៀសចេញទៅ គ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចំវិវា (របស់ខ្លួន) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងភាវសណា មួយទៀត ចំណែកចំវិវារបស់លោក (មាននៅ) ក្នុងភាវសណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សា ក្នុងភាវសឯណោះ ឯចំណែកចំវិវារបស់ខ្ញុំ(មាននៅ) ក្នុងភាវសនោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកទៅយកចំវិវា នោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចំវិវាឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះ ទៅកាន់ភាវសនោះហើយក៏សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា នៃលោកដ៏មានអាយុ ទាំងឡាយ ចំណែកចំវិវារបស់ខ្ញុំ (ទុក) ក្នុងទីឯណា ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយ តបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ចំវិវានេះជាចំណែករបស់លោក ។ ភិក្ខុនោះក៏នាំយកចំវិវានោះហើយដើរទៅកាន់ភាវសនោះ ។ ដល់ពាក់

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ អាវុសោ កហំ កមិស្សសីតិ ។
 សោ ឯវំ វទេតិ អមុតំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ
 តត្ថ មេ ភិក្ខុ បិវំ ករិស្សន្តិតិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ
 អលំ អាវុសោ មា អគមាសិ មយន្តេ ឥធិ បិវំ
 ករិស្សមាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ ឥធិមំ បិវំ
 កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ បិវំ កាវេតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ ជិដ្ឋានន្តិកោ កហំនុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកហំនោ ជិសង្កមិកោ បក្កមតិ បិវប្បជិវិសំ
 អបវិលាយមាណោ ។ តមេធំ ជិសង្កតំ ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ
 កហំ ត្វំ អាវុសោ វស្សំ វុត្តោ តត្ថ ច តេ បិវ-
 ប្បជិវិសោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អមុតស្មី អាវាសេ
 វស្សំ វុត្តោមិ តត្ថ ច មេ បិវប្បជិវិសោតិ ។ តេ
 ឯវំ វទេន្តិ គច្ឆាវុសោ តំ បិវំ អាហារ មយន្តេ ឥធិ
 បិវំ ករិស្សមាតិ ។ សោ តំ អាវាសំ គច្ឆា ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ

វិធីបំផុស មហាវត្ថុ

កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ
 លោកទៅឯណា ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅអាវាសឯណោះ
 (ផ្សិត) ពួកភិក្ខុក៏អាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ឈ្លើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅឡើយ យើងទាំង
 ឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មា
 អញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់មកវិញទេ ។ ភិក្ខុ
 នោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិររបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ
 ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានកាលកបិររួចហើយ មានដំណើរ
 ទៅកាន់ទិស ក៏ចៀសចេញទៅ គ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចីវរ
 (របស់ខ្លួនទេ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះថា ម្ចាស់
 លោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវាស្យាក្នុងអាវាសណា មួយទៀត ចំណែក
 ចីវររបស់លោក (មាននៅ) ក្នុងអាវាសណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយតបយ៉ាងនេះ
 ថា ខ្ញុំនៅចាំវាស្យាក្នុងអាវាសឯណោះ ឯចំណែកចីវររបស់ខ្ញុំ (មាននៅ)
 ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មាន
 អាយុ លោកចូរទៅយកចីវរនោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោក
 ក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយសួរភិក្ខុទាំងឡាយថា

កបិសព្វុកោ ទក្កតកបិសកថាយ សន្និដ្ឋាសន្តិកាទិកបិសុទ្ធារោ

កកហំ មេ អារុសោ ចីវរច្បងិវិសោតិ ។ តេ ឯវំ
 វិទេន្តិ អយន្តេ អារុសោ ចីវរច្បងិវិសោតិ ។ សោ
 តំ ចីវំ អាធាយ តំ អាវាសំ កច្ចតិ ។ តមេនំ
 អន្តរាមកេ ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ អារុសោ កកហំ កមិស្ស-
 សីតិ ។ សោ ឯវំ វិទេតិ អមុកំ ឆាម អាវាសំ
 កមិស្សមិ តត្ថ មេ ភិក្ខុ ចីវំ ករិស្សន្តិ ។ តេ
 ឯវំ វិទេន្តិ អលំ អារុសោ មា អគមាសិ មយន្តេ
 ឥធម៌ ចីវំ ករិស្សមាតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ នេវិមំ
 ចីវំ កាវស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
 សន្និដ្ឋានន្តិកោ កបិសុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ
 ទិសង្កមិកោ បក្កមតិ ចីវរច្បងិវិសំ អបរិលាយមាធា ។
 តមេនំ ទិសង្កតំ ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ កកហំ ភំ អារុសោ
 វស្សំ វុត្តោ កត្ថ ច តេ ចីវរច្បងិវិសោតិ ។ សោ
 ឯវំ វិទេតិ អមុកស្មី អាវាសេ វស្សំ វុត្តោមិ តត្ថ
 ច មេ ចីវរច្បងិវិសោតិ ។ តេ ឯវំ វិទេន្តិ កច្ចារុសោ

កបិសត្ថក្ខន្ធកៈ និយាយព័ត៌មានដោះ ការដោះកបិសត្ថក្ខន្ធសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាក់លាក់ជាដើម

នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចំណែកច្រើនរបស់ខ្ញុំ (ទុក) ក្នុងទីឯណា ។
 ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ច្រើននេះជាចំ-
 ណែករបស់លោក ។ ភិក្ខុនោះក៏នាំយកច្រើននោះហើយដើរទៅកាន់អាវាស
 នោះ ។ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់
 លោកដ៏មានអាយុ លោកទៅក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយប្រាប់យ៉ាងនេះ
 ថា ខ្ញុំទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ដ្បិត) ពួកភិក្ខុក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើ
 ច្រើនខ្សែ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ឈ្លើយលោកដ៏មានអាយុ
 លោកកុំទៅឡើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើច្រើនខ្សែលោកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើច្រើនខ្សែនេះទេ អាត្មាអញនឹងមិន
 ត្រឡប់វិញទេ ។ កបិសរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ (ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន
 ជាក់លាក់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិសរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិស ក៏
 ចៀសចេញទៅគ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកច្រើនរបស់ខ្លួន) ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយសួរភិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោក
 នៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណា មួយទៀតចំណែកច្រើនរបស់លោក (មាននៅ)
 ក្នុងអាវាសណា ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាស
 ឯណោះ ឯចំណែកច្រើនរបស់ខ្ញុំ (មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកទៅយកច្រើន

តំ ចីវរំ អាហារ មយន្តេ ឥធន ចីវរំ កវិស្សាមាតិ ។
 សោ តំ អាវាសំ កុត្តា ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ កហំ មេ
 អាវុសោ ចីវរវ្យាដិវិសោតិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ អយន្តេ
 អាវុសោ ចីវរវ្យាដិវិសោតិ ។ សោ តំ ចីវរំ អាទាយ
 តំ អាវាសំ កុច្ឆន្តិ ។ តមេនំ អន្តរាមត្តេ ភិក្ខុ
 បុច្ឆន្តិ អាវុសោ កហំ កមិស្សសីតិ ។ សោ ឯវំ
 វទេតិ អមុកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ មេ ភិក្ខុ
 ចីវរំ កវិស្សន្តិ ។ តេ ឯវំ វទេន្តិ អលំ អាវុសោ មា
 អគមាសិ មយន្តេ ឥធន ចីវរំ កវិស្សាមាតិ ។ តស្ស
 ឯវំ យោតិ ឥធម៌មំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។
 សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កាយិរមាណំ
 នស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ នាសនន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។

(៣០) ភិក្ខុ អត្តតកបិណោ ធិសង្កមិកោ បក្កមតិ
 ចីវរវ្យាដិវិសំ អបរិណាយមាណោ ។ តមេនំ ធិសង្កតំ
 ភិក្ខុ បុច្ឆន្តិ កហំ តំ អាវុសោ វស្សំ វត្ថោ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

នោះមក យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅ
 កាន់អាវាសនោះហើយក៏សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា វិទ្យាលោកដ៏មានអាយុទាំង-
 ឡាយ ចំណែកចីវរបស់ខ្ញុំ(ទុក) ក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះជាចំណែករបស់លោក ។ ភិក្ខុ
 នោះក៏នាំយកចីវរនោះហើយទៅកាន់អាវាសនោះ ។ ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ
 ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោកទៅឯណា ។
 ភិក្ខុនោះតបយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ ដ្បិតភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងអាវាសនោះបំរុងនឹងធ្វើចីវរឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
 ឈ្លើយលោកដ៏មានអាយុ លោកកុំទៅឡើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើចីវរ
 ឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើ
 ចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើចីវរ
 នោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ
 នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

[៣០] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយ មានដំណើរទៅកាន់
 ទិស ក៏ចៀសចេញទៅ គ្មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនឹងចំណែកចីវរ
 (របស់ខ្លួន) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរភិក្ខុដែលទៅកាន់ទិសនោះ
 ថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោកនៅចាំវិស្សក្នុងអាវាសណា

កបិសត្វទូកេ ឧត្តតកបិសកថាយ និដ្ឋានត្ថិកាទិកបិសត្វទូកេ

កត្ត ច តេ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ អមុកស្មី
 អាវាសេ វស្សំ វុត្តោម្ហិ កត្ត ច មេ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។
 តេ ឯវំ វទេន្តិ កច្ឆាវសោ តំ ចីវំ អាហារ មយន្តេ
 ឥធម៌ ចីវំ កាវស្សមាតិ ។ សោ តំ អាវាសំ កច្ឆា
 ភិក្ខុ បុច្ឆតិ កហំ មេ អាវសោ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។
 តេ ឯវំ វទេន្តិ អយន្តេ អាវសោ ចីវរប្បដិវិសោតិ ។
 សោ តំ ចីវំ អាទាយ តំ អាវាសំ កច្ឆតិ ។ តស្ស
 តំ អាវាសំ កតស្ស ឯវំ ហោតិ ឥធម៌មំ ចីវំ កាវស្សំ ន
 បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវំ កាវតិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុនោ និដ្ឋានត្ថិកោ កបិសត្វទូកេ ។ ភិក្ខុ អត្ថ-
 តកបិដោ និសង្កមិកោ បក្កមតិ ។ បេ ។ នេវិមំ ចីវំ
 កាវស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សង្ក-
 ដ្ឋានត្ថិកោ កបិសត្វទូកេ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិដោ
 និសង្កមិកោ បក្កមតិ ។ បេ ។ ឥធម៌មំ ចីវំ កាវស្សំ

កបិនព្រះ ឱយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ច្រើនសម្រេចជាកំណត់ជាដើម

មួយទៀត ចំណែកច្រើនរបស់លោក (មាននៅ) ក្នុងអាវាសណា ។ ភិក្ខុ
 នោះប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះ ឯចំណែកច្រើន
 របស់ខ្ញុំ (មាននៅ) ក្នុងអាវាសនោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុ លោកចូរទៅយកច្រើននោះមក យើងទាំងឡាយ
 នឹងធ្វើច្រើនឲ្យលោកក្នុងទីនេះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅកាន់អាវាសនោះហើយ
 ក៏សួរភិក្ខុទាំងឡាយថា នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចំណែកច្រើនរបស់
 ខ្ញុំ (ទុក) ក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏
 មានអាយុ ច្រើននេះជាចំណែករបស់លោក ។ ភិក្ខុនោះក៏នាំយកច្រើននោះ
 ហើយទៅកាន់អាវាសនោះ ។ លុះភិក្ខុនោះទៅដល់អាវាសនោះហើយ មាន
 គំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើច្រើននេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិន
 ត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើច្រើននោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ
 នោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ច្រើនសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួច
 ហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសក៏ច្រៀសចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមាន
 គំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើច្រើននេះទេ អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់
 វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្មតជា
 កំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចហើយមានដំណើរទៅកាន់ទិសក៏ច្រៀស
 ចេញទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើច្រើននេះ

វិស័យបិដកេ មហាវគ្គោ

ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស
តំ ចីវរំ កាយិរមាណំ នស្សតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ
នាសនន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។

អបរិលាយននវរំ និដ្ឋិតំ ។

(៣០) ភិក្ខុ អត្ថតកកបិណោ ជាសុវិហារិកោ ចីវរំ
អាទាយ បក្កមតិ អមុកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ
តត្ថ ចេ មេ^(១) ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ
មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ
តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ
មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ
តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ
មេ ជាសុ ភវិស្សតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសី-
មកតស្ស ឃីរំ ហោតិ ឥធម៌មំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន
បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស
ភិក្ខុនោ និដ្ឋានន្តិកោ កបិណ្ឌុទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ អត្ថ-
តកកបិណោ ជាសុវិហារិកោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរ
នោះ ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរនោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ
នោះឈ្នះថា ដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ។

ចប់ សេចក្តីមិនខ្វល់ខ្វាយ(ក្នុងចីវរ)៩ ប្រការ ។

[៣១] ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំ
យកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯ
ណោះ បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ
បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯ
ណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។
នឹងនៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់
អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់
អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើគ្មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មា
អញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាងនេះថា
អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។
ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្នះថា
ដោះ ត្រង់ចីវរសម្រេចជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចនៅជាសុខ
សប្បាយ ហើយនាំយកចីវរចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញ

អម្ពកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ដាសុ
 ករិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ដាសុ ករិស្សតិ
 អម្ពកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ដា-
 សុ ករិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ដាសុ ករិស្សតិ
 អម្ពកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ដាសុ
 ករិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ដាសុ ករិស្សតិ បច្ចេ-
 ស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមកតស្ស វរំ ហោតិ នេរិម
 ចីវំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សុទ្ធិដ្ឋា-
 នន្តិកោ កបិសត្តកោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិនោ ដា-
 សុវិហារិកោ ចីវំ អាទាយ បក្កមតិ អម្ពកំ នាម
 អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ដាសុ ករិស្សតិ
 វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ដាសុ ករិស្សតិ អម្ពកំ
 នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ដាសុ ករិស្សតិ
 វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ដាសុ ករិស្សតិ អម្ពកំ
 នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ដាសុ ករិស្ស-
 តិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ដាសុ ករិស្សតិ

កបិនតូន្តរៈ និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាតំណាងជាដើម

នឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់
 អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មា
 អញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តី
 សប្បាយដល់អាត្មាអញ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មា
 អញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះ
 មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយ
 ដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅស័-
 ម៉ាកមានគំនិតយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើចីវរនេះទេ អាត្មាអញនឹង
 មិនត្រឡប់វិញទេ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន
 ជាតំណាង ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចនៅជាស្ងៀមសប្បាយ ហើយនាំយកចីវរ
 ដែលមិនទាន់ធ្វើចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អា-
 វាសឯណោះ បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹង
 នៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់
 អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មា
 អញ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹង
 ទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយ
 ដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ

វិធីបំណែក មហាវត្ត

បច្ចេស្សន្តិ ។ តស្ស ពហិសីមគតស្ស ឯវំ ហោតិ
 ឥធម៌មំ ចីវរំ កាវេស្សំ ន បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តំ
 ចីវរំ កាវេតិ ។ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមាជំ នស្សតិ ។
 តស្ស ភិក្ខុនោ នាសនន្តិកោ កបិណ្ឌទ្ធារោ ។ ភិក្ខុ
 អត្ថតកបិណ្ឌោ ជាសុរិហារិកោ ចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ
 អមុកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ
 ភវិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
 អមុកំ នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ
 ភវិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ អមុកំ
 នាម អាវាសំ កមិស្សមិ តត្ថ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ
 វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ជាសុ ភវិស្សតិ បច្ចេស្សន្តិ ។
 សោ ពហិសីមគតោ តំ ចីវរំ កាវេតិ ។ សោ កត-
 ចីវរោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ ពហិទ្ធា កបិណ្ឌទ្ធារំ វីតីនា-
 មេតិ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សីមាតិក្កន្តិកោ កបិណ្ឌទ្ធា-
 រោ ។ ភិក្ខុ អត្ថតកបិណ្ឌោ ជាសុរិហារិកោ ចីវរំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏មានគំនិតយ៉ាង
 នេះថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរនេះក្នុងទីនេះឯង អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ
 ទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើចីវរនោះឲ្យសម្រេច ។ កាលភិក្ខុនោះកំពុងធ្វើ ចីវរ
 នោះក៏វិនាសទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចីវរវិនាស
 ជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ ហើយនាំយក
 ចីវរដែលមិនទាន់ធ្វើចៀសចេញទៅ ដោយគិតថាអាត្មាអញនឹងទៅកាន់
 អាវាសឯណោះ បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។
 នឹងនៅ បើគតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅ
 កាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់
 អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើគតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មា
 អញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ (ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តី
 សប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើគតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មា
 អញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។ ភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រៅសីមា ក៏ធ្វើ
 ចីវរនោះ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើចីវររួចហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ
 អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញដែរ (តែមិនទាន់មកនៅឡើយ) កបិនក៏ដោះ
 ខាងក្រៅ (នោះ) ទៅ ។ កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់
 កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ។ ភិក្ខុបានក្រាលកបិនរួចនៅជាសុខសប្បាយ

កប៊ីឡូតូកេ បល្ល័តោធាបល្ល័តោធាកថា

អាធាយ បក្កមតិ អម្ពកំ ឆាម អាវាសំ កម៌ស្សមិ
 តត្ថ ចេ មេ ដាសុ កវិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ
 ដាសុ កវិស្សតិ អម្ពកំ ឆាម អាវាសំ កម៌ស្សមិ
 តត្ថ ចេ មេ ដាសុ កវិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ
 ដាសុ កវិស្សតិ អម្ពកំ ឆាម អាវាសំ កម៌ស្សមិ តត្ថ
 ចេ មេ ដាសុ កវិស្សតិ វសិស្សមិ នោ ចេ មេ ដាសុ
 កវិស្សតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ សោ តហិសីមគតោ តំ បិវំ
 កាវតិ ។ សោ កតបិវារោ បច្ចេស្សំ បច្ចេស្សន្តិ
 សម្ពណាតិ កបិណ្ឌុរោ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ សហ
 ភិក្ខុហិ កបិណ្ឌុរោ ។

ផាសុវិហារបញ្ចកំ និដ្ឋិតំ ។

[៣២] ឡេមេ ភិក្ខុវេ កបិណ្ឌុស្ស បល្ល័តោធា ឡេ
 អបល្ល័តោធា ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ ឡេ កបិណ្ឌុស្ស

កបិនត្ថន្តរៈ និយាយពីបលិពោធន៍ អបលិពោធន៍

សុខសប្បាយ ហើយនាំយកច័វវៃដែលមិនទាន់ធ្វើហើយចៀសចេញទៅ
 ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ បើក្នុងអាវាស
 នោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តី
 សប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាសឯណោះ(ទៀត)
 បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។ នឹងនៅ បើឥត
 មានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងទៅកាន់អាវាស
 ឯណោះ(ទៀត) បើក្នុងអាវាសនោះមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញ ។
 នឹងនៅ បើឥតមានសេចក្តីសប្បាយដល់អាត្មាអញទេ អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ។
 ក៏ក្នុងនោះទៅដល់ក្រសីមា ក៏បានធ្វើច័វវៃនោះឲ្យសម្រេច ។
 ក៏ក្នុងនោះធ្វើច័វវៃចុះហើយគិតថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹង
 ត្រឡប់វិញ ហើយក៏មកទាន់ពេលដោះកបិននោះមែន ។ កបិនរបស់ភិក្ខុ
 នោះឈ្មោះថា ដោះជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ចប់ កិរិយានៅជាសុខសប្បាយ ៥ ប្រការ ។

(៣២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បលិពោធន៍(កន្ទ្វល់)របស់កបិននេះ
 មាន ២ យ៉ាង អបលិពោធន៍(គ្មានកន្ទ្វល់)របស់កបិននេះមាន ២ យ៉ាង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បលិពោធន៍របស់កបិនទាំង ២ យ៉ាង (នោះ)

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

បលីពោធា ។ អាវាសបលីពោធា ច ជីវបលីពោធា
 ច ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ អាវាសបលីពោធា ហោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វសតិ វា តស្មី អាវាសេ សាបេត្តា
 វា បក្កមតិ បច្ចេស្សន្តិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ អាវាសប-
 លីពោធា ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ជីវបលីពោធា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ជីវំ អភតំ វា ហោតិ
 វិប្បកតំវា ជីវវាសា វា អនុបច្ឆិន្នា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
 ជីវបលីពោធា ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ទ្វេ
 កបិទស្ស បលីពោធា ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ ទ្វេ កបិ-
 ទស្ស អបលីពោធា ។ អាវាសាបលីពោធា ច ជីវាប-
 លីពោធា ច ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ អាវាសាបលីពោធា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បក្កមតិ តម្លា អាវាសា
 ចត្តេន វន្តេន មុត្តេន អនបេត្តេន ន បច្ចេស្សន្តិ ។

វិសយបិដក មហាវគ្គ

ដូចម្តេច ។ (ឯបលិពោធរបស់កបិនទាំង២ យ៉ាងនោះ) គឺ អាវសបលិពោធន៍
 (កង្វល់ក្នុងអាវស) ១ ច័វរេបលិពោធន៍ (កង្វល់ក្នុងច័វរ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ឯអាវសបលិពោធន៍ (នោះ) ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ នៅក្នុងអាវសនោះក្តី មានសេចក្តីអាល័យចំពោះអាវសនោះ
 ហើយចៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញក្តី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា អាវសបលិពោធន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ឯច័វរេបលិពោធន៍ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ច័វរ
 ដែលភិក្ខុក្នុងសាសនានេះមិនទាន់បានធ្វើឬ ឬថាបានធ្វើហើយ តែមិនទាន់
 ស្រេច ទាំងសេចក្តីប្រាថ្នាច័វរក៏មិនទាន់ដាច់នៅឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ យ៉ាងនេះហើយ ដែលហៅថា ច័វរេបលិពោធន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បលិពោធរបស់កបិនមាន ២ យ៉ាងដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចំណែកអបលិពោធរបស់កបិនមាន ២ យ៉ាង (នោះ) ដូចម្តេចខ្លះ ។
 (ឯអបលិពោធន៍ទាំង ២ យ៉ាងនោះ) គឺ អាវសបលិពោធន៍ (គ្មានកង្វល់ក្នុង
 អាវស) ១ ច័វរេបលិពោធន៍ (គ្មានកង្វល់ក្នុងច័វរ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អាវសបលិពោធន៍ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះដើរចៀសចេញទៅចាកអាវសនោះ ដោយ
 លះបង់ចោលស្រឡះដាច់អាល័យថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ ។

កបិណ្ឌកូនៗ ខ្មោចតាមាយោ

ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ អាវសាបលំពោងោ ហោតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ បីវរាបលំពោងោ ហោតិ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ បីវរ កតំ វា ហោតិ នង្គំ វា
 វិនង្គំ វា នង្គំ វា បីវរសា វា ឧបច្ឆន្ទា ។ ឃុំ ខោ
 ភិក្ខុវេ បីវរាបលំពោងោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 ទ្វេ កបិណ្ឌស្ស អបលំពោងោតិ ។

កបិណ្ឌកូនៗ ឥដ្ឋិតំ សត្តមំ ។

ឥមម្ហិ ខន្ធកេ វត្ត កោឡស បេយ្យាលមុខាធិ ឯកំ សតំ អដ្ឋារសេ ។

តស្សន្ទានំ

[៣៣] តីស ចាបេយ្យកា ភិក្ខុ
 សាកេតុក្កណ្ឌិតា វស្សំ
 វស្សំ វត្តោកបុណ្ណាហំ
 អាគម្មំ ជិននស្សនំ
 ឥទំ វត្ត កបិណ្ឌស្ស
 កប្បស្សនំ ច បញ្ចកា
 អនាមន្តា អសមាចារា

កប័នកូន្តកៈ ឧទានជាថា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា អាវសាបលិពោធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឯបីវារបលិពោធិ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បីវារដែលភិក្ខុកងសាសនានេះបានធ្វើហើយក្តី បាត់ទៅក្តី វិនាសទៅក្តី ភ្លើង
 ឆេះទៅក្តីសេចក្តីប្រាថ្នាបីវារដាច់ទៅក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង
 ហៅថាបីវារបលិពោធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបលិពោធិរបស់កប័នមាន
 ២ យ៉ាងដូច្នេះឯង ។

ចប់ កប័នកូន្តកៈ ទី ៧ ។

ក្នុងកប័នកូន្តកៈនេះ មានរឿង ១១៨ មានបេយ្យាល ១២ ជាប្រធាន ។

ឧទាននៃកប័នកូន្តកៈនោះគឺ

(៣៣) រឿងបាថេយ្យភិក្ខុ ៣០ រូប មានសេចក្តីអផ្សុកនៅ
 ក្នុងស្រុកសាកេត លុះនៅចាំវស្សារួចហើយ ក៏មានបីវារ
 ទទឹកជោកមកគាល់ព្រះជិនស្រី នេះជារឿង (ខាងដើម)
 នៃកប័ន ១ រឿងអានិសង្សទាំង៥ សម្រេចដល់ភិក្ខុដែល
 បានក្រាលកប័នហើយ គឺ ភិក្ខុចេញទៅណាមិនបាច់លាភិក្ខុ
 ផងគ្នា ត្រាច់ទៅណា មិនបាច់យកត្រីបីវារគ្រប់ប្រដាប់បាន

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

តត្ថេវ កណ្តា កាដនំ

យាវនត្ថញ្ច ឧប្បាទោ

អត្ថតានំ ភវិស្សតិ ។

ញត្ថិ ឯវត្ថតញ្ចេវ

ឯវញ្ចេវ អនត្ថតំ

ឧល្លិទិ លោវនា ចេវ

វិហារណញ្ច ធននំ

តន្តលោវដ្ឋិតកណ្តាស

ទន្ធិកម្មាធុវតិកា
ហ

បរិកណ្ណំ ឱវដ្តយ្យំ

មន្ទនា និមិត្តកថា

កុក្កេ សន្និដិ និស្សតិ

នកប្បញ្ញត្តិ តេ តយោ

អញ្ញត្តិ បញ្ចាតិរកេ

វិធីបំណិក មហាវគ្គ

ឆាន់គណកោជនបាន ទុកដាក់អតិរេកបីវេបានតាមត្រូវការ
នឹងបីវេដែលកើតឡើងដល់សង្ឃគួរបានដល់ពួកភិក្ខុដែលបាន
ក្រាលកបិនហើយ ១ ។ រឿងសូត្រញត្តិ ១ រឿងក្រាលកបិន
ឡើងបែបយ៉ាងនេះ នឹងក្រាលកបិនមិនឡើងបែបយ៉ាងនេះ
(ឯការក្រាលកបិនមិនឡើងនោះ)គឺ(ក្រាលដោយសំពត់គ្រាន់
តែ) គូសក្រិតចំណាំ ១ គ្រាន់តែបោកគក់លាង ១ គ្រាន់តែ
ចាត់ចែងលែលក ១ គ្រាន់តែកាត់ ១ គ្រាន់តែដានភ្ជាប់គ្នា ១
គ្រាន់តែដេរ ១ គ្រាន់តែភ្ជាប់កណ្តំ ១ គ្រាន់តែថែមសំពត់
ឲ្យមាំ ១ គ្រាន់តែប្រក់អនុវត្ត (ខាងខ្នង) ១ គ្រាន់តែប្រក់
អនុវត្ត (ខាងពោះ) ១ គ្រាន់តែដេរគូបគ្នាជាពីរ ១ គ្រាន់
តែដែលកំឡើងមានពណ៌ដូចក្អកដំបូដូចស្លឹកឈើទុំ ១ សំពត់
ដែលបានមកព្រោះធ្វើនិមិត្ត ១ សំពត់ដែលបានមកព្រោះ
និយាយបញ្ចុះបញ្ចូលគេ ១ សំពត់ដែលខ្ចីគេ ១ សំពត់ដែល
មិនបានធ្វើឲ្យសម្រេច ថ្ងៃនោះ ១ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យកន្ទង់ព្រឹត្តិ
គឺឲ្យអរុណរះឡើងទាន់ ១ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើពិន្ទុកប្ប ១
វៀរចាកបីវេទាំងបី ១ វៀរចាកបីវេមានមណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់

កបិនកូន្តកេ ឧទ្ទិសដោយ

សញ្ញាដ្ឋាន សមណ្ឌលី
 នាញត្រ បុគ្គលា សម្មា
 និស្សីមដ្ឋោនុមោទតិ
 កបិនំ អនត្តតំ ហោតិ
 ឯវំ ពុទ្ធន ទេសិតំ
 អហតកេប្បបិណ្ឌតិ
 បំសុចាបណ្ឌិតាយ ច
 អនិមិត្តា បរិកថា
 អកុក្កុ អសង្ខតិ ច
 អនិសង្ខតិ កប្បកតេ
 តថា តិបិវេន ច
 បរាគេ វាតិវេគេ វា
 និដ្ឋេ សមណ្ឌលីកតេ
 បុគ្គលស្សត្ថវា សម្មា
 សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ
 ឯវំ កបិនត្ថរណំ
 ឧភារស្សដ្ឋមាតិកា

កប័នក្នុងភ្នំ: ឧទានជាថា

ដែលកាត់ដាច់ជាបញ្ចប់ ឧទាន លើសពីបញ្ចប់ ឧទាន ១ មិនឲ្យ
 បុគ្គលក្រាល (ទៅឲ្យសង្ឃបុគ្គល:ក្រាលវិញ) ១ ការក្រាល
 មិនត្រឹមត្រូវ ឬក៏ក្នុងក្រៅសីមាអនុមោទនា ១ កប័នដែល
 ក្រាលមិនឡើង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងនេះ
 ឯង (ឯការក្រាលកប័នឡើងនោះគឺ) ក្រាលដោយសំពត់ថ្មី១
 សំពត់ជំនំ ១ សំពត់ចាស់ ១ សំពត់បំប្លែង ១ សំពត់
 ធ្លាក់ចុះទៀបរាងផ្សា ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាន
 ធ្វើនិមិត្ត ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះ
 បញ្ចូល ១ សំពត់ដែលមិនខ្ចីគេ ១ សំពត់ដែលបានធ្វើសម្រេច
 ក្នុងថ្ងៃនោះ ១ សំពត់ដែលមិនធ្វើឲ្យកន្លងព្រឹក គឺមិនឲ្យអរុណះ
 ឡើងទាន់ ១ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្ប ១ ក្រាលដោយចីវរ
 ទាំង ៣ (ចីវរណាមួយក៏បាន) ១ សំពត់ដែលធ្វើឲ្យមាន
 មណ្ឌលគ្រប់គ្រាន់ កាត់ដាច់ត្រឹមត្រូវជាបញ្ចប់ ឧទាន លើស
 ពីបញ្ចប់ ឧទាន ១ ឲ្យបុគ្គលក្រាល ១ ការក្រាលដោយត្រឹម
 ត្រូវ ឬក៏ក្នុងក្រៅសីមាអនុមោទនា ១ ការក្រាលឡើងជាកប័ន
 ដោយ អាការយ៉ាងនេះឯង មាតិកានាំឲ្យកប័នដោះ មាន ៨

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

បក្កមនន្ទំ និដ្ឋានំ
 សន្ទិដ្ឋានញ្ច ធាននំ
 សវនំ អាសាវច្ឆេទិ
 សមាសឧត្តរដ្ឋមី
 កតចីវរាទាយ
 ន បច្ឆេស្សន្ទំ កច្ឆតិ
 តស្ស តំ កបិទុទ្ធារោ
 ហោតិ បក្កមនន្ទំកោ
 អាទាយ ចីវំ យាតិ
 និស្សមេ ឥធិ ចិន្ទយិ
 កាវស្សំ ន បច្ឆេស្សន្ទំ
 និដ្ឋានេ កបិទុទ្ធារោ ។
 អាទាយ និស្សមំ នេវ
 ន បច្ឆេស្សន្ទំ មាណសោ
 តស្ស តំ កបិទុទ្ធារោ
 សន្ទិដ្ឋានន្ទំកោ កវ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

យ៉ាង គឺមានការចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើ
 បីវេសម្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១
 មានបីវេទនាសជាកំណត់ ១ មានការពង្រឹងជាកំណត់ ១
 អស់សេចក្តីសង្ឃឹម ១ មានការកន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់ ១
 សង្ឃត្រមព្រៀងគ្នាដោះកបិនមួយទៀតជាគំរប់ប្រាម្នី ១
 អធិប្បាយថា) ក៏កុំនាំយកបីវេសដែលធ្វើហើយចៀសចេញទៅ
 ដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កបិននោះ
 របស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាដោះ ត្រង់ចៀសចេញទៅជាកំណត់
 ក៏កុំនាំយកបីវេសចៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមាន
 គំនិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើបីវេសក្នុងទីនេះ អាត្មាអញនឹងមិន
 ត្រឡប់វិញទេ កបិន (របស់ភិក្ខុនោះ) ឈ្មោះថាដោះ
 ត្រង់បីវេសម្រេចជាកំណត់ ។ ក៏កុំនាំយកបីវេសចៀសចេញទៅ
 លុះទៅដល់ក្រៅសីមាគឺមានគំនិតថា អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើ
 (បីវេសនេះ) អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញទេ កបិនរបស់ភិក្ខុ
 នោះ ឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ក៏កុំ

រាបីឥន្ទ្រពោ ឧទ្ទានតាថាយោ

អាទាយ ចីវរំ យាតិ
 នំស្សំមេ ឥន ចិន្ទយិ
 កាវេស្សំ ន បច្ឆេស្សន្តិ
 កយិវន្តស្ស នស្សតិ
 តស្ស តំ កបិណ្ឌុទ្ធារោ
 កវតិ នាសនន្តិកោ
 អាទាយ យាតិ បច្ឆេស្សំ
 ពហំ កាវេតិ ចីវរំ
 កតចីវរោ សុណាតិ
 ឧត្តតំ កបិណ្ឌំ តហិ
 តស្ស តំ កបិណ្ឌុទ្ធារោ
 កវតិ សវនន្តិកោ
 អាទាយ យាតិ បច្ឆេស្សំ
 ពហំ កាវេតិ ចីវរំ
 កតចីវរោ ពហំទ្វា
 នាមេតិ កបិណ្ឌុទ្ធវំ
 តស្ស តំ កបិណ្ឌុទ្ធារោ

កបិនកូន្តុរៈ ឧទ្ទាស្វា

នាំយកចីវរច្រៀសចេញទៅ លុះទៅដល់ក្រៅសីមាគ៏មានតំ-
និតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើចីវរក្នុងទីនេះ អាត្មាអញនឹងមិនត្រ-
ឡប់វិញទេ កាលភក្តីនោះកំពុងធ្វើ ចីវរក៏វិនាសទៅ កបិន
នោះរបស់ភក្តីនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់
ភក្តីនាំយកចីវរច្រៀសចេញទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ
នឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ(នោះ)ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចីវរ
ស្រេច ស្រាប់តែពូជំណើសថា កបិនកូន្តុរៈអាវាសនោះសង្ឃត្រប
គ្នាដកហើយ កបិននោះរបស់ភក្តីនោះឈ្មោះថា ដោះ ត្រង់
ពូជំណើសជាកំណត់ ភក្តីនាំយកចីវរច្រៀសចេញទៅ ដោយ
បំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ(នោះ)ខាងក្រៅ
សីមា លុះធ្វើចីវរហើយក៏បង្អង់ឱ្យការដោះកបិន (នោះ) កន្លង
ហួសទៅខាងក្រៅសីមា កបិនរបស់ភក្តីនោះឈ្មោះថា ដោះ

វិសេសបិដកេ មហាវត្តោ

សីមាតិក្កន្តិកោ កវេ
 អាទាយ យាតិ បច្ចេស្សំ
 តហិ កាវេតិ ចីវរំ
 កតចីវរោ បច្ចេស្សំ
 សម្មោតិ កបិណ្ឌុរំ
 តស្ស តំ កបិណ្ឌុរោ
 សហ ភិក្ខុហិ ជាយតិ
 អាទាយ ច សមាទាយ
 សត្ត សត្ត វិជី កវេ
 បក្កមន្តិកា នត្តិ
 ធរោត្ត វិប្បកតេ^(១) កតិ
 អាទាយ និស្ស័មកតំ
 កាវេស្សំ ឥតិ ជាយតិ
 ជិដ្ឋានំ សន្និដ្ឋានញ្ច
 ជាសនញ្ច ឥមេ តយោ

---

 ១ ឧ. ឆព្វា វិប្បកតា ។

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

ត្រង់កន្លែងខេត្តកបិនជាកំណត់ ភិក្ខុនាំយកចីវរចៀសចេញ
 ទៅ ដោយបំណងថា អាត្មាអញ្ជើញត្រឡប់វិញ ក៏ធ្វើចីវរ
 (នោះ) ខាងក្រៅសីមា លុះធ្វើចីវរស្រេចហើយក៏មានគំនិត
 ថា អាត្មាអញ្ជើញត្រឡប់វិញ ហើយក៏បានមកទានពេលដោះ
 កបិនមែន កបិនរបស់ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ដោះ ជាមួយនឹង
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរឿងអាទាយន៍សមាទាយ (ទាំង២នេះ)
 មានប្រការប្រាំពីរ ។ ដំណើរក្នុងរឿងដែលភិក្ខុធ្វើចីវរមិនទាន់
 ស្រេច ៦ ប្រការ គ្មានការដោះកបិនត្រង់ចៀសចេញទៅជា
 កំណត់ទេ ការដោះកបិនត្រង់ធ្វើចីវរសម្រេច ១ ត្រង់សេចក្តី
 សន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ ត្រង់ចីវរវិនាសជាកំណត់ ១
 ទាំង ៣ នេះកើតដោយភិក្ខុនាំយក (ចីវរចៀសចេញទៅ)
 ខាងក្រៅសីមាហើយមានគំនិតថា អាត្មាអញ្ជើញធ្វើ (ចីវរ)

កបិន្តក្ខន្ធកេ ឧទ្ទាសតាហិយោ

អាទាយ ន បច្ចេស្សន្តិ

តហិសីមេ កកោមិភិ

និដ្ឋានំ សន្និដ្ឋានម្បិ

នាសនម្បិ ឥន្ទន្តយោ

អននិដ្ឋិតេន នេវស្ស

ហេដ្ឋា តីណិ នយា វិដិ

អាទាយ យាតិ បច្ចេស្សំ

តហិសីមេ កកោមិភិ

ន បច្ចេស្សន្តិ កាវេតិ

និដ្ឋានេ កកបិណ្ឌុក្ខកេ

សន្និដ្ឋានំ នាសនញ្ច

សវំ សីមតិក្កមា

សហ ភិក្កហិ ជាយេថ

កបិនបុគ្គលៈ ឧទាហរណ៍

ក្នុងទីនេះ និដ្ឋាននិកាក្កី សន្និដ្ឋាននិកាក្កី នាសន្និកាក្កី
 ទាំង៣នេះថា ភិក្ខុនាយក (ច្រើនច្រើនសេចក្តីទៅ) ដោយ
 បំណងថា អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ អាត្មាអញនឹង
 ទៅធ្វើខាងក្រៅសីមា រឿងន័យវិធីទាំង ៣ ដែលមាន
 តទៅខាងក្រោយថា (ភិក្ខុនាយកច្រើនច្រើនសេចក្តីទៅ)
 ដោយមិនបានតាំងចិត្ត គឺភិក្ខុគ្មានគំនិតថា (អាត្មាអញ
 នឹងត្រឡប់វិញ ឬមិនត្រឡប់វិញទេ) ការដោះកបិនត្រង់
 ធ្វើច្រើនសម្រេចជាកំណត់ ១ ត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំ-
 ណត់១ ត្រង់ច្រើនវិនាសជាកំណត់១ ត្រង់ព្រំដំណឹងជាកំ-
 ណត់ ១ ត្រង់កន្លងខេត្តកបិនជាកំណត់១ ដោះជាមួយ
 នឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ (ទាំង ៦ នេះ) ថា ភិក្ខុកាន់យក(ច្រើន)
 ច្រើនសេចក្តីទៅដោយបំណងថា អាត្មាអញនឹងត្រឡប់វិញ
 អាត្មាអញនឹងទៅធ្វើខាងក្រៅសីមា (លុះកំពុងធ្វើ) ក៏គិតថា
 អាត្មាអញនឹងមិនត្រឡប់វិញ ហើយក៏ធ្វើច្រើនឲ្យសម្រេច

វិសេសិកោ មហាវគ្គោ

ឯវំ បណ្ណាសំ កតិ
 សមាធាយ វិញ្ញកតា
 សមាធាយ បុណ ភថា
 ឥមេ តេ ចតុរោ វារា
 សត្វេ បណ្ណាសា វិធី
 អនាសាយ ច អាសាយ
 ករណីយោ ច តេ តយោ
 នយតោ តំ វិជានេយ្យ
 តយោ ទ្វាធស ទ្វាធស
 អបរិលាយមាធនេ^(១)
 ជាតុ បញ្ចវិធី តហិ
 បលីពោធាបលីពោធា
 ឧទ្ធានំ នយតោ កតត្ថំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

យ៉ាងនេះជាគតិមាន ១៥ ប្រការ រឿងភិក្ខុប្រមូលយកចីវរ
 ដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេច នឹងប្រមូលយកចីវរ ដែលធ្វើស្រេច
 ដូចគ្នា វារៈទាំង ៤ នេះរួមទាំងអស់ត្រូវជា ១៥ ប្រការ រឿង
 ទាំង ៣ នោះ គឺបានចីវរខុសបំណង ១ បានចីវរត្រូវបំណង ១
 កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ១ បណ្ឌិតគប្បីដឹងរឿងនោះ ដោយន័យថា
 មានដប់ពីរ ៣ ដង រឿងសេចក្តីមិនខ្វល់ខ្វាយ (ក្នុងចីវរ)
 មាន ៩ ប្រការ រឿងភិក្ខុនៅជាសុខសប្បាយមាន ៥ ប្រការ
 រឿងបលិពោធនឹងអបលិពោធក្នុងអារាម នឹងចីវរនោះ ១
 ឯទូទាន (នៃកបិនក្ខន្ធកៈនេះ) យើងបានធ្វើហើយ ដោយ
 ន័យ (ដូចពោលមកយ៉ាងនេះឯង) ។

ប្តីវិក្កង្គកំ

[៣២] តេជ សមយេន តុទ្ធា គគរា រាជគហេ
វិហរតិ វេជ្ជរាជ កលន្ទកណ៍វេ ។ តេជ ខោ បន
សមយេន វេសាលី ឥន្ទា ចេវ ហោតិ ដីតា ច តហុ-
ជជា អាគីណ្ណមនុស្សា សុភិក្ខា ច សត្ត ច ចាសា-
នសហស្សនិ សត្ត ច ចាសានសតានិ សត្ត ច ចា-
សានា សត្ត ច ក្សជាតាសហស្សនិ សត្ត ច ក្សជា-
តាសតានិ សត្ត ច ក្សជាតារាជ សត្ត ច អាវាមស-
ហស្សនិ សត្ត ច អាវាមសតានិ សត្ត ច អាវាមា-
សត្ត ច ចោត្តរណីសហស្សនិ សត្ត ច ចោត្តរណី-
សតានិ សត្ត ច ចោត្តរណីយោ អម្ពចាលី ច គណិ-
កា អភិរុទា ហោតិ ទស្សនីយោ ចាសានិកា បរមាយ
វណ្ណចោត្តរតាយ សមន្នាគតា បទត្តា នច្ចេ ច ភីតេ
ច វាទិកេ ច អភិសជា អត្ថិកាណំ អត្ថិកាណំ មនុស្សនំ
បរាសាយ ច វត្ថី គប្បតិ ។ តាយ ច វេសាលី ភិយ្យ-
សោ មត្តាយ ឧបសោភិតិ ។ អថខោ រាជគហកោ

បីវិវត្តន្តកៈ

(៣៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានជាគ គង់នៅក្នុងវត្តវៀង
កលទ្ធកនិកបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ក្រុងវេសាលី
ក៏ស្តុកស្តម្ភទូលាយមានជនច្រើន មានមនុស្សមីរដេរដាស មានអាហារ
ផ្លូវកំពូល ចំណីក៏សម្បូណ៌ មានប្រាសាទ ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ប្រាសាទ
មានផ្លូវកំពូល ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ផ្លូវ មានស្ពានច្បារ ៧ ពាន់
៧ រយ ៧ ស្ពានច្បារ មានស្រះបោក្ខណ៍ ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ស្រះ
ទាំងមានស្រែដាំមាស (ម្នាក់) ឈ្មោះនាងអម្ពបាលី រូបល្អគួរជាទី
ពិតពិលមើលមើល ជាទីនាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អ
នឹងជាទីតាប់ចិត្តរបស់ជនពន់ពេក ហើយជាស្រីប្រសប់ ក្នុងការល្បែង
រាំច្រៀងនឹងការដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្ស ត្រូវការទាំងប៉ុន្មាន
តែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាង (នោះ) ទៅក្នុង១យប់ៗ (តែងយកថ្ងៃ)
៥០ កហាបណៈ ។ ឯក្រុងវេសាលីសោត សឹងប៉ុប៉ងលើសលុបប្រមាណ
ព្រោះនាងអម្ពបាលីនោះ ។ គ្រានោះ មានពួកក្រុងនៅក្រុងរាជគ្រឹះ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

នេតមោ វេសាលី អគមាសិ តេនចិទេវ ត្រាណីយេន ។
 អន្តសា ចោ រាជគហតោ នេតមោ វេសាលី ឥន្ទញ្ច
 ដីតញ្ច តហុជំ អាតិណ្ណាមនុស្សំ សុភិក្ខុញ្ច សត្ត
 ច មាសាទសហស្សនំ សត្ត ច មាសាទសតានំ
 សត្ត ច មាសាទេ សត្ត ច ក្រុជាតាសហស្សនំ
 សត្ត ច ក្រុជាតាសតានំ សត្ត ច ក្រុជាតារាជំ
 សត្ត ច អាវាមសហស្សនំ សត្ត ច អាវាមសតានំ
 សត្ត ច អាវាមេ សត្ត ច ចោត្តរណីសហស្សនំ
 សត្ត ច ចោត្តរណីសតានំ សត្ត ច ចោត្តរណីយោ
 អម្ពចាលីញ្ច គណីតំ អភិវបំ ទស្សនីយំ មាសាទិកំ
 បរមាយ វណ្ណចោត្តរតាយ សមន្នាគតំ បទក្ខំ នច្ចេ
 ច គីតេ ច វាទីតេ ច អភិសដំ អត្ថិកានំ អត្ថិកានំ
 មនុស្សនំ បញ្ញាសាយ ច វត្ថី កង្ខន្តី តាយ ច វេ-
 សាលី ភិយ្យសោ មត្តាយ ឧបសោភន្តី^(១) ។ អថចោ
 រាជគហតោ នេតមោ វេសាលីយំ តំ ត្រាណីយំ តិវេត្តា

១ ឧ.ឧបសោភន្តី ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បានទៅក្រុងវេសាលីដោយមានកិច្ចណាមួយ ។ ពួកកុដ្ឋមីនៅក្រុងរាជគឺ៖
 ក៏បានឃើញក្រុងវេសាលីស្តុកស្តម្ភទូលាយ មានជនច្រើន មានមនុស្ស
 មីរដេរជាស មានអាហារចំណីក៏សម្បូណ៌ មានប្រាសាទ ៧ ពាន់ ៧ រយ
 ៧ ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ផ្ទះ មានស្នូនច្បារ ៧ ពាន់
 ៧ រយ ៧ ស្នូនច្បារ មានស្រះបោក្ខរណ៍ ៧ ពាន់ ៧ រយ ៧ ស្រះ ទាំងមាន
 ស្រីផ្កាមាសម្នាក់ឈ្មោះអម្ពបាលី រូបល្អគួរជាទីពិតពិល មើលមើល នាំ
 ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អ នឹងជាទីតាប់ចិត្តរបស់ជន
 ពន់ពេក ហើយប្រសប់ក្នុងការល្បែង កំចៀងដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែល
 ពួកមនុស្សនាំមកបង្ហាត់ទៅរកច្រើន ឯនាងនោះទៅក្នុង ១ យប់ៗ (យក
 ថ្ងៃ) ៤០ កហាបណៈ ឯក្រុងវេសាលី ក៏ប៉ះថ្មីៗលើសប្រមាណ ព្រោះ
 នាងអម្ពបាលីនោះ ។ វេលានោះ ពួកកុដ្ឋមីនៅក្រុងរាជគឺ៖ បាន
 ពិចារណា ខ្ញុំកិច្ចដែលគួរធ្វើនោះ ក្នុងក្រុងវេសាលីរួចហើយ ក៏ត្រឡប់មក

បីវរក្កត្តកេ រាជគហកខេត្ត

ឫទ្ធិនេវ រាជគហំ បច្ចាគង្គិ យេន រាជា មាគដោ សេ-
 និយោ វិម្ពិសារោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មត្វា រាជានំ
 មាគនំ សេនិយំ វិម្ពិសារំ ឯតទេវោច វេសាលី ទេវ ឥទ្ធា
 ចេវ ដីតា ច ពហុជនា អាគីណ្ណមនុស្សា សុភិក្ខា ច
 សត្ត ច ចាសាទិសហស្សានំ សត្ត ច ចាសាទិសតានំ
 សត្ត ច ចាសាទា សត្ត ច ក្សជាតារសហស្សានំ សត្ត
 ច ក្សជាតារសតានំ សត្ត ច ក្សជាតារា សត្ត ច អាវាម-
 សហស្សានំ សត្ត ច អាវាមសតានំ សត្ត ច អាវាមា
 សត្ត ច ចោត្តរណីសហស្សានំ សត្ត ច ចោត្តរណីស-
 តានំ សត្ត ច ចោត្តរណីយោ អម្ពចាលី ច គណិកា
 អភិរុទា ទស្សនីយោ ចាសាទិកា បរមាយ វណ្ណចោត្ត-
 រតាយ សមន្ទាគតា បទក្ខា នប្បេ ច កំតេ ច វាទិតេ ច
 អភិសជា អត្ថិកានំ អត្ថិកានំ មនុស្សានំ បញ្ញាសា-
 យ ច វត្ថី គប្បតិ តាយ ច វេសាលី ភិយ្យោសោ
 មត្តាយ ឧបសោភិតិ សាធុ ទេវ មយំបំ គណិកំ
 វុដ្ឋាបេយ្យមាតិ ។ តេនហិ គណោ តាទិសំ កុមារី
 ជាជាប^(៦)យំ តុម្ភេ គណិកំ វុដ្ឋាបេយ្យមាតិ ។

១ ឧ. ផាតហិ ។

ចំរើនពុទ្ធកៈ រឿងព្រេងពុទ្ធគំនៅក្នុងរាជ្យៈ

ក្រុងរាជគ្រឹះវិញ បានចូលទៅគាល់ព្រះបាទមាគធសេសនិយតិម្ពិសារ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះបាទមាគធសេសនិយតិម្ពិសារដូច្នេះ
 ថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ក្រុងវេសាលីក៏ស្តុកស្តម្ភទូលាយ មានជនច្រើន
 មានពួកមនុស្សមីរដេរដាស មានអាហារចំណីក៏សម្បូណ៌ មានប្រាសាទ៧
 ពាន់វេរយ ៧ប្រាសាទ មានផ្ទះកំពូល៧ ពាន់វេរយ៧ផ្ទះ មានសួនច្បារ៧
 ពាន់វេរយ ៧សួនច្បារ មានស្រះបោកូរណី ៧ពាន់វេរយ ៧ស្រះទាំងមាន
 ស្រីផ្កាមាស(ម្នាក់)ឈ្មោះនាងអម្ពបាលីរូបល្អ គួរនឹងពិតពិលរមិលមើល នាំ
 ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ហើយប្រកបដោយសម្បុរល្អ នឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់
 ជនពន់ពេក ហើយជាស្រីប្រសប់ក្នុងការល្បែងរាំច្រៀងនឹងដេញដំប្រគំ
 ជាស្រីដែលពួកមនុស្សត្រូវការទាំងប៉ុន្មាន តែងចូលទៅរកច្រើន ឯនាង
 (នោះ) នៅក្នុង ១ យប់ៗ យកថ្ងៃ៥០ កហាបណៈ ឯក្រុងវេសាលីល្អដោយ
 ក្រៃលែងជាងប្រមាណ ព្រោះនាងអម្ពបាលីនោះ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព
 គួរតែយើងខ្ញុំតាំងស្រីផ្កាមាសឡើងខ្លះ ទើបជាការល្អ ។ ស្តេចនោះទ្រង់
 ត្រាស់តបថា នែនាយ បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយចូរជ្រើសរើសនាងកុមារី
 ណាដែលមានរូបល្អប្រហែលនាងនោះ តាំងឲ្យជាស្រីផ្កាមាសឡើង ។

តេន ខោ បន សមយេន វាជគហោ សាលវតី ឆាម
 កុមារី អភិវុទា ហោតិ និស្សន្ទិយា ចាសាទិកា បរមាយ
 វណ្ណាចោត្តរតាយ សមន្នាគតា ។ អថខោ វាជគហោតោ
 នេគហោ សាលវតី កុមារី គណិតំ វុដ្ឋាបេសិ ។ អថ-
 ខោ សាលវតី គណិតា នបិរស្សេវ បទត្វា អហោសិ
 នច្ចេ ច តីតេ ច វាទិតេ ច អភិសដា អត្ថកោនំ
 អត្ថកោនំ បនុស្សានំ បដិសតេន ច វត្ថី កច្ឆតិ ។
 អថខោ សាលវតី គណិតោ នបិរស្សេវ កត្ថិនំ អ-
 ហោសិ ។ អថខោ សាលវតីយា គណិតាយ ឯតទ-
 ហោសិ វត្ថី ខោ កត្ថិនំ បុរិសានំ អមនាចា សថេ មំ
 កោចិ ជានិស្សតិ សាលវតី គណិតា កត្ថិនំតិ សព្វោ
 មេ សក្ការោ បរិហាយិស្សតិ^(១) យន្ទនាហំ គីលានំ^(២)
 បដិវេទយ្យន្តិ ។ អថខោ សាលវតី គណិតា នោវរិតំ
 អាណាបេសិ មា គណេ នោវរិតេ កោចិ បុរិសោ ចារិសិ
 យោ ច មំ បុច្ឆតិ គីលាទាតិ បដិវេទហិតិ ។ ឯវំ
 អយ្យតិ ខោ សោ នោវរិតោ សាលវតីយា គណិតាយ

---

១ កិដ្ឋិស្សតិភិបំ បាលោ ។ ២ ១, គិលាទាតិ ។

វិស័យបិដក មហាវគ្គ

សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះមាននាងកុមារីម្នាក់ឈ្មោះសាលវតី រូបល្អ
 គួរជាទីពិតពិលរមិលមើល នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ហើយប្រកបដោយ
 សម្បុរល្អ នឹងជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនពន់ពេក ។ វេលានោះ ពួកកុដ្ឋមីនៅ
 ក្រុងរាជគ្រឹះ ក៏បានតាំងនាងសាលវតីកុមារីឲ្យធ្វើជាស្រីផ្កាមាស ។ គ្រា
 នោះមិនយូរប៉ុន្មាននាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសក៏ជាស្រីប្រសប់ក្នុងការល្បែង
 រាំច្រៀងនឹងដេញដំប្រគំ ជាស្រីដែលពួកមនុស្សត្រូវការទាំងប៉ុន្មានតែង
 ចូលទៅរកៈច្រើន ឯនាងនោះទៅក្នុង ១ យប់ (យកថ្ងៃ) ១០០ កហាបណៈ ។
 លំដាប់នោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមិនយូរប៉ុន្មានក៏មានគភ៌ឡើង ។
 វេលានោះ នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា (ធម្មតា)
 ស្រីតែមានគភ៌ហើយរមែងមិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពួកបុរសឡើយ ប្រសិន
 បើបុរសណាមួយនឹងដឹងអាត្មាញថា នាងសាលវតីស្រីផ្កាមាសមានគភ៌
 ហើយ គ្រឿងសក្ការៈ ទាំងអស់របស់អញមុខជានឹងសាបសូន្យ (មិនទាន់)
 បើដូច្នោះ គួរតែអញប្រាប់គេថាមានផ្សំ ។ គ្រានោះ នាងសាលវតីស្រី
 ផ្កាមាសក៏បានបង្គាប់នាយទូរថា នៃនាយទូរ កុំឲ្យបុរសណាមួយចូល
 មកឡើយ ទុកជានរណាមកសួររកខ្ញុំ អ្នកឯងត្រូវប្រាប់ថា នាងសាលវតី
 មានផ្សំ ។ នាយទូរនោះក៏បានទទួលពាក្យនាងសាលវតីស្រីផ្កាមាស

បីវចន្តកថា ជីវកកោមារកថាវគ្គ

បច្ចុស្ស្សសី ។ អថខោ សាលវតី កណ៌កា តស្ស
 កក្កស្ស បរិមាតមន្ទាយ^(១) បុត្តំ វិជាយិ ។ អថខោ
 សាលវតី កណ៌កា ទាសី អាណាបេសិ ហន្ត ជេ ឥមំ
 ទារកំ កត្តរសុប្ប បត្តិបិទ្វា ជីហរិទ្វា សង្ការក្សដេ
 ធម្មេហិតំ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ខោ សា ទាសី សាលវតីយា
 កណ៌កាយ បដិស្ស្សណ៍ទ្វា តំ ទារកំ កត្តរសុប្ប បត្តិ-
 បិទ្វា ជីហរិទ្វា សង្ការក្សដេ ធម្មេសី ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អភយោ នាម រាជគុមារោ កាលស្ស្ស
 រាជបដ្ឋានំ កច្ចន្តោ អន្ទស តំ ទារកំ កាតេហិ
 សម្បរិក្កណ្ឌំ ទិស្វាន មនុស្ស បុត្តិ តិមេតំ កណ
 កាតេហិ សម្បរិក្កណ្ឌន្តិ ។ ទារកោ ទេវតំ ។ ជីវតិ
 កណេតិ ។ ជីវតិ ទេវតំ ។ តេនហិ កណេ តំ ទារកំ
 អម្ពាតំ អន្តេបុរំ នេត្វា ធាតីនំ ទេថ ចោសេតុន្តិ ។
 ឯវំ ទេវតំ ខោ តេ មនុស្សា អភយស្ស រាជគុមារស្ស
 បដិស្ស្សណ៍ទ្វា តំ ទារកំ អភយស្ស រាជគុមារស្ស
 អន្តេបុរំ នេត្វា ធាតីនំ អទំសុ ចោសេថាតិ ។

ជីវិតពួក: រឿងជីវិតពោធិរក្ស

ដោយពាក្យថា អីនាង ។ លំដាប់នោះ នាងសាលវត្ថីស្រីផ្កាមាស លុះ
 ដល់គភ៌នោះចាស់ហើយ ក៏សម្រាលកូនប្រុស១មក ។ វេលានោះ នាង
 សាលវត្ថីស្រីផ្កាមាសបានបង្ហាត់បង្រៀនថា នៃនាង ហ៊ី នាងឯងចូរដាក់ទារក
 នេះក្នុងចង្កើរចាស់ហើយនាំយកទៅចោលលើគំនរសម្រាមចុះ ។ ឯខ្ញុំស្រី
 នោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យនាងសាលវត្ថីស្រីផ្កាមាសដោយពាក្យថា ចាស
 អ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ដាក់ទារកនោះក្នុងចង្កើរចាស់ហើយនាំយកទៅចោល
 លើគំនរសម្រាម ។ សម័យនោះឯង ព្រះរាជកុមារឈ្មោះអកយៈចេញទៅ
 គាល់បម្រើស្តេចក្នុងវេលាព្រឹក ក៏ប៉ាន់ឃើញទារកនោះមានពួកសត្វក្អែក
 ចោមរោម លុះឃើញហើយក៏សួរទៅមនុស្សទាំងឡាយថា នៃនាយ អ្វីនេះ
 ដែលពួកក្អែកចោមរោម មនុស្សទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
 ប្រោស ទារក ។ រាជកុមារត្រាស់សួរថា នៃនាយ ទារកនេះវាទៅរស់
 ទេឬ ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសនៅរស់ទេ ។
 រាជកុមារក៏ត្រាស់ថា នៃនាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរនាំយកទារកនោះ
 ទៅក្នុងព្រះរាជវាំងយើង ហើយប្រគល់ឲ្យពួកស្រីមេដោះចង្កឹម ។ មនុស្ស
 ទាំងនោះបានទទួលពាក្យអកយ រាជកុមារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិ
 ទេព ករុណាវិសេស ក៏នាំយកទារកនោះទៅក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់អកយរាជ
 កុមារហើយប្រគល់ឲ្យទៅពួកស្រីមេដោះថា នាងទាំងឡាយចូរចង្កឹមចុះ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិញ្ញា

តស្ស ដីវត្ថុតិ ដីវត្ថោតិ នាមំ អតំសុ តុហាវេន
 ចោសាបិតោតិ កោមារកត្វោតិ នាមំ អតំសុ ។
 អថទោ ដីវត្ថោ កោមារកត្វោ នចិរស្សេវ វិញ្ញាតំ
 ចាបុណំ ។ អថទោ ដីវត្ថោ កោមារកត្វោ យេន
 អកយោ រាជតុហារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អកយំ រាជតុហារំ ឯតទរោច តា មេ នេវ មាតា
 កោ បិតាតិ ។ អហំបិ ទោ តេ ភណ្ឌោ ដីវត្ថ
 មាតំ ន ជាជានិ អបិចាហំ តេ បិតា ភ្នំ^(៦) មយាបិ
 ចោសាបិតោតិ ។ អថទោ ដីវត្ថស្ស កោមារកត្វស្ស
 ឯតទហោសិ ឥហានិ ទោ រាជតុលានិ ន សុគរាជ
 អសិយ្យេន ឧបដីវត្ថុ យេន្ធជាហំ សិប្បំ សិក្ខេយ្យន្តិ ។

[៣៥] តេន ទោ បន សមយេន តត្ថសិលាយំ
 ទិសាចាមោត្វោ វេជ្ជោ បដិវសតិ ។ អថទោ ដីវត្ថោ
 កោមារកត្វោ អកយំ រាជតុហារំ អនាបុត្រា យេន
 តត្ថសិលា តេន បត្តាបិ អនុបុត្រេន យេន តត្ថសិ-
 លា យេន សោ វេជ្ជោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ

---

១ ឧបេយបោត្តកេ អយំ ធាហេ ន ទិស្សតិ ។

វិសេសបិដក មហាវិញ្ញាណ

ជនទាំងឡាយបានឲ្យឈ្មោះទារកនោះថា ជីវកៈ ដោយហេតុថាទារកនោះ
 នៅរស់ ឲ្យឈ្មោះទារកនោះ (ខាងក្រោយទៀត) ថា កោមារកត្យ
 ព្រោះថាទារកនោះអកយរាជកុមារបានឲ្យគេរើសយកមកចិញ្ចឹម ។ គ្រា
 នោះ ជីវកកោមារកត្យមិនយូរប៉ុន្មានក៏បានជាអ្នកដឹងក្តីឡើង ។ វេលា
 នោះ ជីវកកោមារកត្យបានចូលទៅគាល់អកយរាជកុមារ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយបានក្រាបបង្គំទូលអកយរាជកុមារដូច្នេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិ
 ទេព អ្នកណាជាមាតារបស់ខ្ញុំ អ្នកណាជាបិតារបស់ខ្ញុំ ។ អកយរាជ
 កុមារតបថា ហែបុរាជីវកៈ ទុកជាអញក៏មិនបានស្គាល់មាតារបស់អ្នកដែរ
 ប៉ុន្តែខ្លួនអញទុកដូចជាបិតារបស់អ្នក (ព្រោះ) អ្នកឯងយើងបានឲ្យគេ
 យកមកចិញ្ចឹម ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារកត្យមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា
 ពួករាជត្រកូលនេះ តែបុគ្គលគ្មានសិល្បសាស្ត្រហើយមិនងាយនឹងចិញ្ចឹម
 ជីវិតបានទេ បើដូច្នោះមានតែអាត្មាអញរករៀនសិល្បសាស្ត្រ ។

[៣៥] សម័យនោះឯង មានពេទ្យម្នាក់ជាទិសាបាមោក្ខ នៅ
 អាស្រ័យក្នុងក្រុងតក្កសិលា ។ វេលានោះ ជីវកកោមារកត្យមិនបានលា
 អកយរាជកុមារឡើយ ហើយចេញដើរសំដៅទៅកាន់ក្រុងតក្កសិលា ក៏បាន
 ចូលទៅរកពេទ្យនោះឯក្រុងតក្កសិលាដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់

បិរក្ខន្ធព ជីវកោមារកច្ចវត្ថុ

វេជ្ជំ ឯតទលោច ឥន្ទ្រាមហំ អាចរិយ សិប្បំ សិទ្ធិតុន្តំ ។
 តេនហំ កណោ ជីវក សិទ្ធិស្សតិ ។ អថទោ ជីវកោ
 កោមារកច្ចោ ពហុញ្ច កណ្ណាតិ លហុញ្ច កណ្ណាតិ
 សុដ្ឋ^(១) ច ឧបនាវេតិ កហិតញ្ចស្ស ន បមុស្សតិ ។
 អថទោ ជីវកស្ស កោមារកច្ចស្ស សត្តន្តំ វស្សានំ
 អច្ចយេន ឯតទហោសិ អហំ ទោ ពហុញ្ច កណ្ណា-
 មិ លហុញ្ច កណ្ណាមិ សុដ្ឋ ច ឧបនាវេមិ កហិតញ្ច
 មេ ន បមុស្សតិ សត្ត ច មេ វស្សានំ អជីយន្តស្ស
 នយិមស្ស សិប្បស្ស អន្តោ បញ្ញាយតិ កនា ឥមស្ស
 សិប្បស្ស អន្តោ បញ្ញាយិស្សតីតិ ។ អថទោ ជីវកោ
 កោមារកច្ចោ យេន សោ វេជ្ជោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា តំ វេជ្ជំ ឯតទលោច អហំ ទោ អាចរិយ ពហុញ្ច
 កណ្ណាមិ លហុញ្ច កណ្ណាមិ សុដ្ឋ ច ឧបនាវេមិ កហិត-
 តញ្ច មេ ន បមុស្សតិ សត្ត ច មេ វស្សានំ អ-
 ជីយន្តស្ស នយិមស្ស សិប្បស្ស អន្តោ បញ្ញាយតិ

---

១ ឧ. សុដ្ឋ ។

បិរុក្ខន្តៈ រឿងជីវិតកោមារក្ស

ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំ
 ប្រាថ្នានឹងសិក្សាសិល្បសាស្ត្រ ។ ឯអាចារ្យទិសាបាមាតូនោះក៏ឆាប់វិញ
 ថា នែនាយជីវិតៈ បើដូច្នោះអ្នកឯងចូររៀនចុះ ។ វេលានោះ ជីវិត-
 កោមារក្សក៏រៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំ
 ទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រដែលជីវិតកោមារក្សនោះបានរៀនហើយ
 ក៏មិនភ្លេចទៅផង ។ លុះកន្លង ៧ ឆ្នាំទៅហើយទើបជីវិតកោមារក្ស
 មានសេចក្តីរីករិតដូច្នេះថា អាត្មាអញរៀនសិល្បសាស្ត្របានច្រើនផង
 រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រដែលអញបានរៀន
 ហើយក៏មិនភ្លេចទៅផង ម្យ៉ាងទៀត កាលអាត្មាអញរៀនអស់ ៧ ឆ្នាំ
 ហើយ ក៏រកទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដឡើយ ទីបំផុតសិល្ប
 សាស្ត្រនេះតើនឹងបានប្រាកដក្នុងវេលាណា ។ លំដាប់នោះ ជីវិត-
 កោមារក្សក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយ
 ពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំរៀនសិល្បសាស្ត្រ
 បានច្រើនផង រៀនបានឆាប់ផង ចាំទុកបានល្អផង សិល្បសាស្ត្រ
 ដែលខ្ញុំបានរៀនហើយមិនភ្លេចទៅវិញផង ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំរៀនអស់
 ៧ ឆ្នាំហើយ ក៏រកទីបំផុតសិល្បសាស្ត្រនេះមិនប្រាកដសោះ ទីបំផុត

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

គនា ឥស្ស ឥស្ស អន្តោ បញ្ញាយិស្សន្តិ ។
 តេនហិ ភណោ ជីវក ខន្តី អាទាយ តត្តសីលាយ
 សមន្តា យោជនំ អាហិណ្ឌិត្យា^(១) យន្តីញ្ច អភេសន្តិ
 បស្សេយ្យាសិ តំ អាហារាតិ ។ ឃំ អាចរិយាតិ ខោ
 ជីវកោ កោមារកថោ តស្ស វេជ្ជស្ស បដិស្សន្តិត្យា
 ខន្តី អាទាយ តត្តសីលាយ សមន្តា យោជនំ
 អាហិណ្ឌិត្យោ ន តំញ្ច អភេសន្តិ អន្តស ។ អថខោ
 ជីវកោ កោមារកថោ យេន សោ វេជ្ជោ តេនុប-
 សន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្យា តំ វេជ្ជំ ឯតទកោច អាហិណ្ឌិត្យោ-
 ញ្ច អាចរិយ តត្តសីលាយ សមន្តា យោជនំ ន តំញ្ច
 អភេសន្តិ អន្តសន្តិ ។ សិក្ខិតោសិ ភណោ ជីវក
 អលន្ត ឯត្តតំ ជីវកាយាតិ ជីវកស្ស កោមារកថ្នស្ស
 បរិត្តំ ចាថេយ្យំ ចានាសិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមា-
 រកថោ តំ បរិត្តំ ចាថេយ្យំ អាទាយ យេន រាជកហំ
 តេន បត្តាមិ ។ អថខោ ជីវកស្ស កោមារកថ្នស្ស
 តំ បរិត្តំ ចាថេយ្យំ អន្តរាមត្តេ សាកេតេ បរិត្តយំ
 អគមាសិ ។ អថខោ ជីវកស្ស កោមារកថ្នស្ស

---

 ១. អាហិណ្ឌិត្យោ ។

និយមិដក មហាវត្ថុ

សិល្បសាស្ត្រនេះតើនឹងបានប្រាកដក្នុងវេលាណា ។ ឯអាចារ្យនោះក៏
 ប្រាប់ថា នៃនាយជីវកៈ បើដូច្នោះអ្នកឯងត្រូវកាន់យកចបដឹកដើរទៅ
 ចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ហើយគន់មើលវត្ថុឯណា និមួយ
 ដែលមិនមែនជាថ្នាំចូរអ្នកនាំវត្ថុនោះមក ។ ឯជីវកកោមារភត្យទទួល
 ស្តាប់ពាក្យពេទ្យនោះដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏កាន់
 ចបដឹកដើរទៅចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ក៏មិនឃើញមាន
 វត្ថុអ្វីមួយដែលមិនមែនជាថ្នាំឡើយ ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភត្យ
 ក៏បានចូលទៅរកពេទ្យនោះវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងពេទ្យនោះថា បពិត្រលោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានដើរទៅ
 ចំនួន ១ យោជន៍ជុំវិញក្រុងតក្កសិលា ក៏មិនឃើញមានវត្ថុអ្វីមួយដែល
 មិនមែនជាថ្នាំសោះ ។ ឯអាចារ្យនោះក៏និយាយថា នៃនាយជីវកៈ
 អ្នកឯងយើងបានបង្រៀនរួចហើយ សិល្បសាស្ត្រប៉ុណ្ណោះល្មមចិញ្ចឹម
 ជីវិតរបស់អ្នកឯងបានហើយ ។ ក៏ប្រគល់ស្បៀងបន្តិចបន្តួចឲ្យជីវកកោ-
 មារភត្យ ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យក៏បាននាំយកស្បៀង
 បន្តិចបន្តួចនោះចេញដើរសំដៅទៅក្រុងរាជគ្រឹះវិញ ។ វេលានោះ
 ស្បៀងបន្តិចបន្តួចរបស់ជីវកកោមារភត្យនោះ ក៏អស់រលីងទៅទៀបក្រុង
 សាកេត នៅភាគកណ្តាលផ្លូវ ។ គ្រានោះ ជីវកកោមារភត្យក៏មាន

បីវរក្កត្ត ដីកកោមារក្កត្ត សេដ្ឋិកិយាវត្ត

ឯតទហោសិ ឥមេ ខោ មត្តា តន្ត្រា អប្បេនតា
អប្បកត្តា ន សុត្តរា អចារេយ្យេន តន្ត្រំ យន្ត្រនាហំ
ចារេយ្យំ បរិយេសេយ្យន្តំ ។

[៣៦] តេន ខោ បន សមយេន សាកេតេ
សេដ្ឋិកិយាយ សត្តវស្ស្ហកោ សីសាពាដោ ហោតិ ។
ពហូ មហន្តា មហន្តា ទិសាចាមោក្ខា វេជ្ជា អាគន្ធា
តតិក្កត្តា នាសក្ខីសុ អរោកំ កាតុំ ពហំ ហិរញ្ញំ អា-
នាយ អគម្មសុ ។ អថខោ ដីកកោ កោមារក្កត្តោ
សាកេតំ បរិសិទ្ធា បនុស្សេ បុទ្ធិ កោ គុណោ គិលា-
នោ កំ តតិក្កាមីតិ ។ ឯតស្ស្ឋា អាចរិយ សេដ្ឋិកិយា-
យ សត្តវស្ស្ហកោ សីសាពាដោ តន្ត្រ អាចរិយ សេដ្ឋិ-
កិយំ តតិក្កាហីតិ ។ អថខោ ដីកកោ កោមារក្កត្តោ
យេន សេដ្ឋិស្ស កហាបតិស្ស ឯវេសនំ តេនុបស្ស្ឋមី ឧប-
ស្ស្ឋមីត្វា នោវរិកំ អាណាបេសិ តន្ត្រ គុណោ នោវរិកំ
សេដ្ឋិកិយាយ ចារិទ វេជ្ជោ អយ្យេ អាគតោ សោ តំ
នដ្ឋកាមោតិ ។ ឯវាចរិយាតិ ខោ សោ នោវរិកោ
ដីកកស្ស កោមារក្កស្ស បដិស្ស្ឋនាត្វា យេន សេដ្ឋិ-

បីវត្តភ្នំ: រឿងជីវិតកោមារក្ស ទំងន់សេដ្ឋកិច្ច

សេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ផ្លូវអស់ទាំងនេះជាផ្លូវដាច់ស្រយាល មានទឹកតិច មានចំណីអាហារតិច នរណាដែលមិនមានស្បៀងអាហារហើយមិន ងាយនឹងទៅបានឡើយ បើដូច្នោះ គួរគាត់អញ្ជើញដើរស្វែងរកស្បៀងសិន (រួចសម្លេង) ។

(៣៦) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាកេតមានភិយាសេដ្ឋីម្នាក់ កើតជម្ងឺឈឺក្បាល ៧ ឆ្នាំហើយ ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបារមាភូយ៉ាង ធំៗច្រើននាក់នាំគ្នាមកព្យាបាល ក៏មិនអាចធ្វើឲ្យជារោគបាន ហើយនាំ យកត្រីប្រាក់ទៅជាច្រើន ។ គ្រានោះ ជីវិតកោមារក្សបានចូលទៅក្នុង សាកេតហើយសួរមនុស្សទាំងឡាយថា នែនាយ នរណាមានជម្ងឺ(ខ្វះ) នរណាឲ្យខ្ញុំព្យាបាល(ខ្វះ) ។ មនុស្សទាំងនោះប្រាប់ថា បពិត្រលោក អាចារ្យ មានតែភិយាសេដ្ឋីនេះមានជម្ងឺឈឺក្បាល ៧ ឆ្នាំហើយ បពិត្រ លោកអាចារ្យ អ្នកអញ្ជើញទៅព្យាបាលភិយាសេដ្ឋីចុះ ។ វេលានោះ ជីវិតកោមារក្សក៏បានចូលទៅកាន់លំនៅរបស់សេដ្ឋីតាមបតិ លុះចូល ទៅដល់ហើយក៏បង្គាប់នាយទូរថា នែនាយទូរ ចូរអ្នកឯងទៅជំរាប ភិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ឥឡូវមានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក គាត់ ចង់ឃើញអ្នកម្ចាស់ ។ នាយទូរនោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យជីវិតកោមារ- ក្ស ដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏ចូលទៅរកភិយាសេដ្ឋី

វិធីបំបិទ មហាវត្ត

ករិយា តេជុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា សេដ្ឋីករិយំ ឯតទ-
 វោច វេជ្ជោ អយ្យោ អាគតោ សោ តំ ទដ្ឋកាមោតំ ។
 កីធិសោ ភណោ នោវរិក វេជ្ជោតិ ។ ទហរកោ
 អយ្យោតិ ។ អលំ ភណោ នោវរិក កី មេ ទហរកោ
 វេជ្ជោ ករិស្សតិ ពហុ មហន្តា មហន្តា ទិសាទាមោត្តា
 វេជ្ជោ អាគត្វា តិកិច្ចន្តា នាសត្តិសុ អរោតំ កាតុំ ពហុ
 ហិរញ្ញំ អាទាយ អគម្មស្វតិ ។ អថទោ សោ នោវរិកោ
 យេន ជីវកោ កោមារកថោ តេជុបសង្កម្មំ ឧបសង្ក-
 ម្មិត្វា ជីវកំ កោមារកថំ ឯតទវោច សេដ្ឋីករិយា អា-
 ចរិយ ឯវមាហ អលំ ភណោ នោវរិក កី មេ ទហ-
 រកោ វេជ្ជោ ករិស្សតិ ពហុ មហន្តា មហន្តា ទិសាទា-
 មោត្តា វេជ្ជោ អាគត្វា តិកិច្ចន្តា នាសត្តិសុ អរោតំ
 កាតុំ ពហុ ហិរញ្ញំ អាទាយ អគម្មស្វតិ ។ កថ ភណោ
 នោវរិក សេដ្ឋីករិយាយ ចាវទ វេជ្ជោ អយ្យោ ឯវមាហ
 មា តិវ អយ្យោ បុរ តិញ្ចំ អនាសិ យនា អរោតា
 អហោសិ តនា យំ ឥន្ទ្រយ្យសិ តំ ទន្ទ្រយ្យសិ ។
 ឯវំ អាចរិយាតិ ទោ សោ នោវរិកោ ជីវកស្ស

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រ
អ្នកម្ចាស់ ឥឡូវមានគ្រូពេទ្យអញ្ជើញមក គាត់ចង់ឃើញអ្នកម្ចាស់ ។ ឯ
ភរិយាសេដ្ឋីក៏សួរថា នៃនាយទ្វារ គ្រូពេទ្យនោះតើបែបយ៉ាងណា ។ នាយ
ទ្វារជំរាបថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យនោះនៅក្នុងទេ ។ ឯភរិយាសេដ្ឋី
ក៏តបថា កុំឡើយនាយទ្វារ គ្រូពេទ្យនៅក្នុងម្ល៉េះនឹងធ្វើរោគអញ្ចូលជាម្តេច
បាន គ្រូពេទ្យដែលជាទិសាបាមាតូយ៉ាងធំៗ ច្រើននាក់ក៏បានមកព្យា-
បាលហើយ ក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្រាក់ជាច្រើន
ទៅហើយ ។ ឧទាហរណ៍នោះ នាយទ្វារក៏បានចូលទៅរកជីវកកោមារកត្យ
វិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងជីវកកោមារកត្យថា
បពិត្រលោកអាចារ្យ ភរិយាសេដ្ឋីបាននិយាយយ៉ាងនេះថា កុំឡើយនាយ
ទ្វារគ្រូពេទ្យនៅក្នុងម្ល៉េះនឹងព្យាបាលរោគអញ្ចូលសះជាម្តេចបាន គ្រូពេទ្យ
ដែលជាទិសាបាមាតូធំៗ ច្រើននាក់បានមកព្យាបាលក៏គង់មិនអាចនឹងធ្វើ
រោគឲ្យសះជាបាន នាំយកប្រាក់ជាច្រើនទៅហើយ ។ ឯជីវកកោមារកត្យក៏
និយាយវិញថា នៃនាយទ្វារ ចូរអ្នកឯងទៅជំរាបភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នក
ម្ចាស់ គ្រូពេទ្យបាននិយាយពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់
កុំរាល់ឲ្យវត្ថុអ្វីៗ មុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់ជាពេលពេលណា អ្នកម្ចាស់ចង់ឲ្យ
វត្ថុណាក៏ឲ្យវត្ថុនោះ ក្នុងពេលនោះចុះ ។ នាយទ្វារនោះទទួលស្តាប់

ចំរើក្នុងរោង ដំរើកោមារក្នុង សេដ្ឋីករិយាវត្ថុ

កោមារក្នុងស្ប បដិស្សនាវត្ថា យេន សេដ្ឋីករិយា តេនុ-
 បសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិត្វា សេដ្ឋីករិយំ ឯតទរោច វេជ្ជា
 អយ្យេ ឯវាហា មា ត្ថវ អយ្យេ បុរ ត្ថវ អនាសិ
 យនា អរោតា អហោសិ តនា យំ ឥន្ទ្រយ្យសិ តំ
 នន្ទ្រយ្យសិតិ ។ តេនហិ កណោ នោវរិកា វេជ្ជា អា-
 កច្ចត្ថតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ខោ សោ នោវរិកោ សេដ្ឋិ-
 ករិយាយ បដិស្សនាវត្ថា យេន ដំរើកោ កោមារក្នុង
 តេនុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិត្វា ដំរើកំ កោមារក្នុង ឯតទ-
 រោច សេដ្ឋីករិយា តំ អាចរិយ បក្កោសតីតិ ។ អថខោ
 ដំរើកោ កោមារក្នុង យេន សេដ្ឋីករិយា តេនុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិត្វា សេដ្ឋីករិយាយ វិការំ សល្លត្ថត្វា សេដ្ឋិ-
 ករិយំ ឯតទរោច បសតេន មេ អយ្យេ សប្បិវា
 អត្ថាតិ ។ អថខោ សេដ្ឋីករិយា ដំរើកស្ស កោមារ-
 ក្នុងស្ប បសតំ សប្បី ធាបេសិ ។ អថខោ ដំរើកោ
 កោមារក្នុង តំ បសតំ សប្បី ធានាកេសដ្ឋេហិ
 និប្បតិ ត្វា សេដ្ឋីករិយំ មញ្ញកេ ឧត្តានំ និបដ្ឋាបេត្វា^(១)

ជីវិតព្រះ រឿងជីវិតកោមារភក្ស នឹងរឿងភរិយាសេដ្ឋី

ពាក្យជីវិតកោមារភក្ស ដោយពាក្យថា បាទលោកអាចារ្យ ហើយក៏ចូល
 ទៅរកភរិយាសេដ្ឋីវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹង
 ភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ គ្រូពេទ្យបាននិយាយពាក្យយ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកម្ចាស់កុំភាន់ឲ្យវត្ថុអ្វីៗ មុនឡើយ ចាំអ្នកម្ចាស់
 ជាពេគវេលាណា អ្នកម្ចាស់បង់ឲ្យវត្ថុណា ក៏គប្បីឲ្យវត្ថុនោះក្នុងវេលានោះ
 ចុះ ។ ឯភរិយាសេដ្ឋីក៏ប្រាប់ថា នែនាយទ្វារ បើដូច្នោះសូមឲ្យគ្រូពេទ្យ
 អញ្ជើញចូលមកចុះ ។ នាយទ្វារនោះបានទទួលស្តាប់ពាក្យភរិយាសេដ្ឋី
 ដោយពាក្យថា បាទអ្នកម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅរកជីវិតកោមារភក្សវិញ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងជីវិតកោមារភក្សថា
 បពិត្រលោកអាចារ្យ ភរិយាសេដ្ឋីឲ្យអញ្ជើញលោក ។ វេលានោះ
 ជីវិតកោមារភក្សក៏បានចូលទៅរកភរិយាសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏សង្កេតស្គាល់ការរបស់ភរិយាសេដ្ឋី ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
 ភរិយាសេដ្ឋីថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ខ្ញុំបាទត្រូវការសប្បិ ១ ទូកដែរ ។
 លំដាប់នោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏បានបង្គាប់ឲ្យគេឲ្យសប្បិ ១ ទូកដែរទៅជីវិត
 កោមារភក្ស ។ វេលានោះ ជីវិតកោមារភក្សក៏បានសួរសប្បិនោះជាមួយ
 នឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ រួចហើយឲ្យភរិយាសេដ្ឋីដេកផ្សារលើគ្រែហើយ

នត្ថតោ អនាសិ ។ អថទោ តំ សប្បំ នត្ថតោ ទិដ្ឋំ
 មុខតោ ឧត្តង្គំ ។ អថទោ សេដ្ឋិករិយា តំ បដិគ្គហេ
 ធុដ្ឋហិត្វា នាសី អាណាបេសិ ហន្ត ជេ ឥមំ សប្បំ
 បិច្ឆនា កល្យាណីតិ ។ អថទោ ជីវកស្ស កោមារកច្ចស្ស
 ឯតទហោសិ អច្ឆរិយំ វេត កោ^(១) យាវ ល្ងទាយំ យរណី
 យត្រ ហិ នាម ឥមំ ធម្មនិយេធម្មំ សប្បំ បិច្ឆនា
 តាហាបេស្សតិ តហុកានិ ច មេ មហាគ្យានិ មហាគ្យានិ
 កេសដ្ឋានិ ឧបគតានិ តិម្បិមាយំ កក្កំ^(២) ទេយ្យធម្មំ
 ទស្សតីតិ ។ អថទោ សេដ្ឋិករិយា ជីវកស្ស កោមារ-
 កច្ចស្ស វិការំ សល្លត្តេត្វា ជីវកំ កោមារកច្ចំ ឯតទវោច
 តិស្ស ត្វំ អាចរិយ វិបនោសីតិ ។ ឥធម មេ ឯតទហោសិ
 អច្ឆរិយំ វេត កោ យាវ ល្ងទាយំ យរណី យត្រ ហិ
 នាម ឥមំ ធម្មនិយេធម្មំ សប្បំ បិច្ឆនា តាហាបេស្សតិ
 តហុកានិ ច មេ មហាគ្យានិ មហាគ្យានិ កេសដ្ឋានិ
 ឧបគតានិ តិម្បិមាយំ កក្កំ ទេយ្យធម្មំ ទស្សតីតិ ។
 មយំ ទោ អាចរិយ អាតារិកា នាម ឧបដាណមេតស្ស

---

១ ឥទំ ធម្មទ្វយំ ឧបេសិយោគ្គកេ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. កិក្ខំ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បញ្ជាក់ថ្នាំនោះ ។ ខណៈនោះ សប្បវែលដីកកោមារភត្យបានច្រកទៅ
 ហើយនោះក៏ខ្ញុំចេញពីមាត់ ។ គ្រានោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏ខ្ចាត់សប្បវែនោះទៅ
 ក្នុងកន្លែងហើយបង្គាប់ទាសីថា ចូរនាងយកសំឡឹមកង្កែបសប្បវែនចេញ ។
 វេលានោះ ដីកកោមារភត្យមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា អើអស្ចារ្យអ្វីម្ល៉េះ
 ស្រីមេផ្ទះនេះជាស្រីអន់ណាស់តើ ព្រោះនាងឲ្យទាសីយកសំឡឹមកង្កែប
 សប្បវែន ដែលជាបស់គួរតែចោល ម្យ៉ាងទៀត ថ្នាំដែលមានដំឡូងច្រើនៗ
 អញបានប្រើប្រាស់អស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះនេះ នឹងឲ្យឈ្ងុយ-
 ធម៌ (រង្វាន់) តិចតួចដល់អញដូចម្តេចបាន ។ លំដាប់នោះ ភរិយាសេដ្ឋី
 សង្កេតស្គាល់វិការដីកកោមារភត្យ ហើយក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងដីក
 កោមារភត្យថា វិទ្យាលោកអាចារ្យ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានចិត្តប្លែកម្ល៉េះ ។
 ឯដីកកោមារភត្យតបវិញថា ខ្ញុំបាទមានសេចក្តីរិះគិតក្នុងទីនេះយ៉ាងនេះថា
 អស្ចារ្យអ្វីម្ល៉េះ ស្រីមេផ្ទះនេះជាស្រីអន់ណាស់តើ ព្រោះនាងឲ្យទាសីយក
 សំឡឹមកង្កែបសប្បវែន ដែលជាបស់គួរតែចោល ម្យ៉ាងទៀត ថ្នាំដែល
 មានដំឡូងច្រើនៗ អញបានប្រើប្រាស់អស់ច្រើនទៅហើយ ស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះ
 នេះនឹងឲ្យឈ្ងុយធម៌តិចតួចដល់អាត្មាអញដូចម្តេចបាន ។ ឯភរិយាសេដ្ឋីតប
 វិញថា វិទ្យាលោកអាចារ្យ យើងជាស្រីគ្រប់គ្រងផ្ទះគួរចេះសំរេចសប្បវែន

ជីវកម្មកោសល្យ ជីវកម្មកោសល្យ សេដ្ឋកិច្ច

សត្វបុគ្គល វាមេត វាសង្ឃ វាសាង វា កម្មករ វា
 វា ចាតុត្តង្គ វា បដិបត្តិការណ៍ វា អាសិត្ត មា វា
 អាចរិយ វិបត្តិ អាហារសិ ន តេ ធម្មបទ មា យា-
 ស្សនីតិ ។ អថ ខា ជីវកោ កោមារកថោ សេដ្ឋកិ-
 យាយ សត្វស្សីកំ សីសាពាធំ ឯកេនេ នត្តកម្ម
 អបកត្តិ ។ អថ ខា សេដ្ឋកិយា អរោតា សមាជា
 ជីវកស្ស កោមារកថោស្ស ចត្តាវិ សហស្សនិ ចាទា-
 សិ ។ បុត្តោ មាតា មេ អរោតា បិតាតិ ចត្តាវិ សហ-
 ស្សនិ ចាទាសិ ។ សុណសា សស្ស មេ អរោតា
 បិតាតិ ចត្តាវិ សហស្សនិ ចាទាសិ ។ សេដ្ឋី កហបតិ
 កិយា មេ អរោតា បិតាតិ ចត្តាវិ សហស្សនិ ចាទាសិ
 ទាសញ្ច ទាសិញ្ច អស្សរេញ្ច អទាសិ ។ អថ ខា
 ជីវកោ កោមារកថោ តានិ សោឡសសហស្សនិ
 អាទាយ ទាសញ្ច ទាសិញ្ច អស្សរេញ្ច យេន រាជ-
 កហំ តេន បត្តាមិ អនុបុត្រេន យេន រាជកហំ យេន
 អភយោ រាជកុមារោ តេនុបស្សនិ ឧបស្សនិ ត្រា
 អភយំ រាជកុមារំ ឯតទរោច ឥទំ មេ ទេវ បឋមកត្តិ

បីវចន្តកៈ រឿងជីវកោមារភក្ស និងរឿងភរិយាសេដ្ឋី

សប្បុរសនេះនឹងធ្វើជាថ្នាំលាបជើងពួកទាសៈពួកកម្មករ ឬនឹងស្រាច់ទៅក្នុង
 កិច្ចដែលធ្វើប្រទីប ក៏គង់តែប្រសើរ នៃលោកអាចារ្យ លោកកុំភ័យចិត្ត
 ឡើយ ខេយ្យធម៌របស់លោកមុខជាមិនសាបសូន្យទេ ។ ខណៈនោះ
 ជីវកោមារភក្សក៏បានផ្សះផ្សាយក្បាល ៧ឆ្នាំរបស់ភរិយាសេដ្ឋីដោយការ
 ច្រកតែម្តងប៉ុណ្ណោះ ។ វេលានោះ ភរិយាសេដ្ឋីក៏បានសះជាភេគនោះទៅ
 ហើយបានឱ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈទៅជីវកោមារភក្ស ។
 ឯកូនប្រសាគ៌តថា មាតារបស់អាត្មាអញបានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏បានឱ្យ
 (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈទៀត ។ ឯស្រីជាកូនប្រសាគ៌តថា
 ម្តាយក្មេករបស់អាត្មាអញបានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏បានឱ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤
 ពាន់កហាបណៈទៀត ។ ឯសេដ្ឋីគហបតីគិតថា ភរិយារបស់អាត្មាអញ
 បានសះជាជម្ងឺហើយ ក៏ឱ្យ (រង្វាន់) ចំនួន ៤ ពាន់កហាបណៈ ហើយ
 ឱ្យទាសាទាសិន៍រថទីមសេៈ (ថែមទៀត) ។ គ្រានោះ ជីវកោមារភក្ស
 បាននាំយក (រង្វាន់) ទាំង ១៦ ពាន់កហាបណៈនោះ នឹងទាសាទាសិ
 ទាំងរថទីមសេៈហើយចេញទៅក្រុងរាជគ្រឹះ ក៏បានចូលទៅរកអគយ-
 រាជកុមារព្វជក្រុងរាជគ្រឹះដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាន
 និយាយពាក្យនេះនឹងអគយរាជកុមារថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស រង្វាន់

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

សេវឱសសហស្សនំ នាសោ ប នាសី ច អស្សរថោ
 ច បដិគ្គណ្ហាតុ បេ ទេវោ ចោសារនិគន្តំ ។ អលំ
 ភណោ ដីវត្ត តុយ្យំយេវ^(១) ហោតុ អម្ពាតញ្ច^(២) អន្តេបុរេ
 និវេសនំ មាបេហិតំ ។ ឯវំ ទេវតំ ចោ ដីវកោ កោ-
 មារកត្តោ អភយស្ស រាជតុមារស្ស បដិស្សណិត្វា
 អភយស្ស រាជតុមារស្ស អន្តេបុរេ និវេសនំ មាបេសិ ។

(៣៧) តេន ចោ បន សមយេន វត្តោ មាគនស្ស
 សេនិយស្ស តិវ្ពិសារស្ស ភគទ្ធលាភាដោ ហោតិ ។
 សាដកោ លោហិតេន មត្តិយន្តំ ។ ទេវិយោ និស្វា
 ឡិច្ឆន្ទន្តំ ឡតុនីទានំ ទេវោ បុព្វំ ទេវស្ស ឡប្បន្តំ នចិ-
 វស្ស^(៣) ទេវោ វិជាយស្សតីតិ ។ តេន រាជំ មន្តំ ហោតិ ។
 អថចោ រាជំ មាគដោ សេនិយោ តិវ្ពិសារោ អភយំ
 រាជតុមារំ ឯតទេវោច មយ្យំ ចោ ភណោ អភយ តានិសោ
 អាតាដោ សាដកោ លោហិតេន មត្តិយន្តំ ទេវិយោ
 និស្វា ឡិច្ឆន្ទន្តំ ឡតុនីទានំ ទេវោ បុព្វំ ទេវស្ស ឡប្បន្តំ

---

១ ឧ. តុយ្យំ ។ ២ អម្ពាតញ្ចោ ។ ៣ ន ចិវត្តិបិ ជាហេ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ បហារក្ក

ទាំង ១៦ ពាន់ក្តី ទាសាភ័ក្តិ ទាសីក្តី សេនីយ៍រថក្តី នេះជាស្នាដៃដ៏បូរណ៍របស់
 ទួលបង្គំនេះខ្ញុំ សូមព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេតិទ្រង់ទទួលយកគ្រឿងសម្រាប់ចំណីម
 របស់ទួលបង្គំជាខ្ញុំចុះ ។ ឯអកយរាជកុមារក៏តបថា វិនិច្ឆ័យដ៏វិក័តៈ ល្បើយ
 (របស់ទាំងនេះ) ស្រេចនឹងអ្នកឯងចុះ ប៉ុន្តែត្រូវអ្នកឯងសារងលំនៅ
 ក្នុងបូរីរបស់យើង ។ ឯដ៏វិក័តកោមារកត្យ បានទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូល
 អកយរាជកុមារដោយពាក្យថា បតិត្រិព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេតិ ព្រះករុណាវិសេស
 ហើយក៏បានសាងលំនៅក្នុងវាំងរបស់អកយរាជកុមារ ។

(៣៧) សម័យនោះឯង ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ភិសារទ្រង់កើត
 រោគបួសដូងបាត ។ សំពត់សាងកំទេចឡាយក៏ស្ទើរតែប្រឡាក់ទៅដោយ
 ឈាម ។ ពួកព្រះនាងទេវីឃើញហើយក៏ចំអកថា ឥឡូវនេះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ-
 ចេតិទ្រង់មានរដូវហើយ ផ្កាគឺឈាមបានកើតឡើងដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេតិ
 ហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេតិមុខជានឹងប្រសូតិ(បុត្រ) មិនខាន ។
 ព្រះមហាក្សត្រក៏ទ្រង់អៀនអន់ដោយហេតុនោះ ។ វេលានោះ ព្រះបាទ
 មាគធសេនិយតិម្ភិសារ ទ្រង់មានព្រះរាជទ្បារសួរទៅអកយរាជកុមារថា
 វិនិច្ឆ័យអក្សរ យើងមានដំរីប្រាកដដូច្នោះហើយ អស់ទាំងសំពត់
 សាងកំទេចឡាយដោយឈាម ឯពួកនាងទេវីឃើញហើយក៏ចំអកថា
 ឥឡូវនេះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេតិទ្រង់មានរដូវហើយ ផ្កាគឺឈាមបានកើតឡើង

នចិរស្បៀវ ទេវោ វិជាយិស្សតីតិ ឥដ្ឋ កលោ អភយ
តាទិសំ វេជ្ជំ ជាតាហិ យោ មំ តិកិច្ចយ្យាតិ ។ អយំ
នេវ អម្ពាតំ ជីវកោ វេជ្ជោ តុរុណោ កន្ត្រកោ សោ នេវ
តិកិច្ចិស្សតីតិ ។ តេនហិ កលោ អភយ ជីវកំ វេជ្ជំ
អាណាបេហិ សោ មំ តិកិច្ចិស្សតីតិ ។ អថទោ អភ-
យោ រាជគុមារោ ជីវកំ កោមារកថ្មំ អាណាបេសិ
កថ្ម កលោ ជីវក រាជានំ តិកិច្ចាហិតិ ។ ឃំ ទេវតិ
ទោ ជីវកោ កោមារកថ្មោ អភយស្ស រាជគុមារស្ស
បដិស្សណ៍ត្វា នខេន ភេសន្តំ អាទាយ យេន រាជា
មាគនោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ តេនុបស្សន្តិមិ ឧបស្សន្តិ-
មិត្វា រាជានំ មាគនំ សេនិយំ ពិម្ពិសារំ ឯតទេវេច
អាពាធំ តេ នេវ បស្សមីតិ^(១) ។ អថទោ ជីវកោ
កោមារកថ្មោ រញ្ញោ មាគនស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសា-
រស្ស កតន្ត្តលាពាធំ ឯតេនេវ អាលេបេន អបតត្ថំ ។
អថទោ រាជា មាគនោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ

---

១ ១. អាពាធំ វេវ បស្សមាតិ ។

ចំរើនចូលៈ និយាយពីរឿងព្រះបាទព័ន្ធិសារកើតពេទ្យសន្តិដ៏បាទ

ដល់ព្រះសម្មតិទេពហើយ មិនយូរប៉ុន្មានទេ ព្រះសម្មតិទេពមុខជានឹង
 ប្រសូតិ (បុត្រ) មិនខាន នៃនាយអភ័យ យើងសូមអង្វរអ្នក ចូរ
 អ្នកស្វែងរកពេទ្យណា ដែលអាចព្យាបាលយើងបាន ។ អកយរាជ-
 កុមារភក្តីបញ្ជាក់ បពិត្រព្រះបម្មតិទេព ពេទ្យរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះជីវកៈ
 នៅក្នុងជាមនុស្សកំពុងចំរើន ពេទ្យនោះនឹងព្យាបាលព្រះសម្មតិទេព
 បាន ។ ព្រះបាទព័ន្ធិសារគ្រាស្រីថា នៃនាយអភ័យ បើដូច្នេះចូរអ្នក
 បង្គាប់ពេទ្យជីវកៈឲ្យគេមកព្យាបាលអញចុះ ។ លំដាប់នោះ អកយរាជ-
 កុមារក៏បានបង្គាប់ជីវកកោមារភក្តីថា នៃនាយជីវកៈ ចូរអ្នកឯងទៅព្យា-
 បាលពេទ្យថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ ។ ជីវកកោមារភក្តីបានទទួលបង្គាប់
 អកយរាជកុមារដោយពាក្យថា ករុណាវិសេស ហើយក៏នាំយកថ្នាំចំនួន
 មួយក្រចកចូលទៅគាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយព័ន្ធិសារ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយក៏ក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយព័ន្ធិសារដូច្នេះថា សូមទ្រង់
 ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមមើលជម្ងឺព្រះអង្គ ។ វេលានោះ ជីវកកោ-
 មារភក្តីក៏បានផ្សះរោគបួសដូងបាតរបស់ព្រះបាទមាគធសេនិយព័ន្ធិសារ
 ដោយលាបថ្នាំតែម្តង ។ គ្រានោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយព័ន្ធិសារ

វិធម្មបិដកេ មហាវគ្គោ

អរោគោ សមាធា បញ្ច ស័ត្តិសតានំ សញ្ញាលង្ការំ
 វិគ្គសាបេត្វា^(១) ធុមុញ្ញាបេត្វា បុញ្ញំ កាវរាបេត្វា ជីវកំ
 កោមារកច្ចំ ឯតទេវេច ឯតំ កលោ ជីវក បញ្ចន្ទំ
 ស័ត្តិសតានំ សញ្ញាលង្ការំ តុយ្ហំ ហោត្វតិ ។ អលំ
 ទេវ អធិការំ មេ ទេវេ សាវត្វតិ ។ តេនហិ កលោ
 ជីវក មំ ធុបដ្ឋហ សត្តាតារញ្ច តុទ្ធិប្បប្បុជំ ភិក្ខុ-
 សង្ឃញ្ញាតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ ជីវកោ កោមារកច្ចោ
 រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស តិម្ហិសារស្ស បច្ចស្សោសិ ។

[៣៨] តេន ខោ បន សមយេន រាជគហិតស្ស
 សេដ្ឋិស្ស សត្តវស្សិកោ សីសាពាធា ហោតិ ។ ពហុ
 បហន្តា បហន្តា ទិសាទាមោក្ខា វេជ្ជា អាគន្ធា តិ-
 តិច្ឆន្តា ធាសត្តិសុ អរោកំ កាតុំ ពហុំ ហិរញ្ញំ អា-
 ធាយ អគម័សុ ។ អបិច វេជ្ជេហិ បច្ចក្ខាតោ ហោតិ ។
 ឯតច្ចេ វេជ្ជា ឯវមាហំសុ បញ្ចមំ ទិវសំ សេដ្ឋី គហបតិ
 កាលំ កាវស្សតីតិ ។ ឯតច្ចេ វេជ្ជា ឯវមាហំសុ
 សត្តមំ ទិវសំ សេដ្ឋី គហបតិ កាលំ កាវស្សតីតិ ។

វិទ្យាប័ណ្ណ មហាវិញ្ញាណ

ទ្រង់បានសះជា រោគហើយ ទើបទ្រង់ឲ្យពួកស្រីទាំងប្រាំបួនស្រីស្អាត
 គ្រឿងអលង្ការទាំងពួងហើយឲ្យដោះចេញ ទ្រង់ឲ្យគេដាក់នូវរូបទ្រង់
 ត្រាស់ទៅនឹងជីវកកោមារកត្យដូច្នេះថា ខែនាយជីវកៈ គ្រឿងអលង្ការទាំង
 ពួងរបស់ស្រីទាំងប្រាំបួននេះត្រូវបានអ្នកឯងហើយ ។ ជីវកកោមារកត្យ
 ក្រាបបូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កុំព្រួយព្រះរាជហឫទ័យឡើយ
 សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់ត្រាន់តែរលឹកទុកការរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គចុះ ។ ព្រះ
 បាទព័ន្ធសារត្រាស់ថា ខែនាយជីវកៈ បើដូច្នោះចូរអ្នកឯងបម្រើយើងផង
 ស្រីស្នំផង ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានផង ។ ជីវកកោមារកត្យបាន
 ទទួលស្តាប់ព្រះរាជឱង្ការព្រះបាទ មាគធសេនិយព័ន្ធសារដោយពាក្យថា
 បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណាវិសេស ។

(៣៨) សម័យនោះឯង សេដ្ឋីនៅក្នុងរាជគ្រឹះក៏តែរោគឈឺក្បាល៧ឆ្នាំ
 ហើយ ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបាមាតូធំៗច្រើននាក់មកព្យាបាលក៏មិន
 អាចនឹងកែរោគឲ្យសះជាបាន នាំយកតែប្រាក់ជាច្រើនទៅ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 សេដ្ឋីនោះពួកពេទ្យក៏បោះបង់ចោលហើយ ។ មានពួកពេទ្យខ្លះនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគបាបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៥ ។ ពួកពេទ្យ
 ខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគបាបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ ។

បិរុក្ខុកេ វាជិតហកសេដ្ឋីវុស្សសាភាធិការ

អថោ វាជិតហកស្ស នេកមស្ស ឯតទហោសិ អយំ
 ចោ សេដ្ឋី កហបតិ ពហ្វបកាហេ រញ្ចោ ចេវ នេកមស្ស
 ច អបិច វេជ្ជេហិ បច្ចុត្តាតោ ឯកក្ខេ វេជ្ជា ឯវហាហំ-
 សុ បញ្ចមំ ទិវសំ សេដ្ឋី កហបតិ កាលំ ករិស្សតីតិ
 ឯកក្ខេ វេជ្ជា ឯវហាហំសុ សត្តមំ ទិវសំ សេដ្ឋី កហ-
 បតិ កាលំ ករិស្សតីតិ អយំ ច រញ្ចោ ជីវកោ
 វេជ្ជោ តុរុណោ កក្កិកោ យន្ទ្រន មយំ វាជានំ ជីវកំ
 វេជ្ជំ យាចេយ្យម សេដ្ឋី កហបតិ តិកិច្ចតុន្តិ ។

អថោ វាជិតហកោ នេកហោ យេន វាជា មាគនោ
 សេនិយោ តិវ្ហិសារោ តេនុបស្ព័ន្ធមិ ឧបស្ព័ន្ធមិត្វា
 វាជានំ មាគនំ សេនិយំ តិវ្ហិសារំ ឯតទរោច អយំ
 ទេវ សេដ្ឋី កហបតិ ពហ្វបកាហេ ទេវស្ស ចេវ
 នេកមស្ស ច អបិច វេជ្ជេហិ បច្ចុត្តាតោ ឯកក្ខេ
 វេជ្ជា ឯវហាហំសុ បញ្ចមំ ទិវសំ សេដ្ឋី កហបតិ កាលំ
 ករិស្សតីតិ ឯកក្ខេ វេជ្ជា ឯវហាហំសុ សត្តមំ ទិវសំ
 សេដ្ឋី កហបតិ កាលំ ករិស្សតីតិ សាធុ ទេវោ
 ជីវកំ វេជ្ជំ អាណាបេតុ សេដ្ឋី កហបតិ តិកិច្ចតុន្តិ ។

បីវិច្ឆន្តកៈ និយាយពីរឿងសេដ្ឋីក្រុងរាជគ្រឹះពេតពោធិ៍សាត់

លំដាប់នោះពួកកុដ្ឋមិកៈនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា
 សេដ្ឋីហាបតិក៏នេះឯងមានឧបការៈច្រើនដល់ស្តេចផង ដល់ពួកកុដ្ឋមិកៈ
 ផង ម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋីនោះពួកពេទ្យបោះបង់ហើយ ពួកពេទ្យខ្លះ
 និយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីហាបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៥
 ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីហាបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាល
 ក្នុងថ្ងៃទី ៧ ម្យ៉ាងទៀត ពេទ្យជីវកៈរបស់ព្រះមហាក្សត្រនេះនៅក្មេង
 ជាមនុស្សកំពុងចំរើន បើដូច្នោះ គួរតែយើងទូលសូមពេទ្យជីវកៈអំពី
 ព្រះមហាក្សត្រ ដើម្បីព្យាបាលរោគសេដ្ឋីហាបតិ ។ គ្រានោះ
 ពួកកុដ្ឋមិកៈនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះបានចូលទៅ គាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយ
 ពិម្ពិសារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បានក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយ
 ពិម្ពិសារថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សេដ្ឋីហាបតិក៏នេះមានឧបការៈ
 ច្រើនដល់ព្រះសម្មតិទេពផង ដល់ពួកកុដ្ឋមិកៈផង ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 ពេទ្យក៏បោះបង់ហើយ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីហាបតិ
 មុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៥ ពួកពេទ្យខ្លះនិយាយយ៉ាងនេះថា
 សេដ្ឋីហាបតិមុខជានឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី ៧ យើងខ្ញុំសូមអង្វរ
 សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់បង្គាប់ពេទ្យជីវកៈឱ្យព្យាបាលរោគសេដ្ឋីហាបតិ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

អថ ខោ វាជា មាគណោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ ជីវកំ
 កោមារកថំ អាណាបេសិ កថ្ម កណោ ជីវក សេដ្ឋី
 កហាបតិ តិក្កិច្ឆាហ៍តិ ។ ឃំ ទេវតិ ខោ ជីវកោ
 កោមារកថោ រញ្ញោ មាគនស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសា-
 រស្ស បដិស្សណ៍ត្វា យេន សេដ្ឋី កហាបតិ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សេដ្ឋីស្ស កហាបតិស្ស វិការំ
 សល្លក្ខេត្វា សេដ្ឋី កហាបតិ ឯតទរោច សហាហន្តំ
 កហាបតិ អរោកំ ករយ្យំ^(១) កី មេ អស្ស ទេយ្យនម្មោ-
 តិ ។ សត្វំ សាបតេយ្យញ្ច តេ អាចរិយ ហោតុ អហាញ្ច
 តេ នាសោតិ ។ សត្វសិ^(២) បន ត្វំ កហាបតិ ឯកេន
 បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ សក្កោមហំ អាចរិយ
 ឯកេន បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ សត្វសិ បន
 ត្វំ កហាបតិ ឧតិយេន បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។
 សក្កោមហំ អាចរិយ ឧតិយេន បស្សេន សត្ត មាសេ
 និបដ្ឋិតុន្តិ ។ សត្វសិ បន ត្វំ កហាបតិ ឧត្តានោ សត្ត
 មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ សក្កោមហំ អាចរិយ ឧត្តានោ

---

១ ឧ. អរោកេយ្យំ ។ ២ ឧ. សត្វិស្សសិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ខណៈនោះ ព្រះបាទ មាគធសេនិយ ពិម្ពិសារក៏ទ្រង់បានបង្គាប់ជីវកកោ-
 មារកត្យថា នៃនាយជីវកៈអ្នកឯងចូរទៅព្យាបាលសេដ្ឋីគហបតិចុះ ។ ជីវក
 កោមារកត្យទទួលស្តាប់ព្រះរាជទាន្ត្រីព្រះបាទមាគធសេនិយពិម្ពិសារ
 ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណាវិសេស រួចចូល
 ទៅកេសេដ្ឋីគហបតិ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏សង្កេតដឹងវិការៈរបស់
 សេដ្ឋីគហបតិ រួចហើយនិយាយនឹងសេដ្ឋីគហបតិដូច្នេះថា នៃគហបតិ
 ប្រសិនបើខ្ញុំកែរកលោកសៈជាហើយ តើខ្ញុំនឹងត្រូវបានរង្វាន់ដូចម្តេច ។
 សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំទាំងអស់ក្តីក៏ត្រូវ
 បានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តីក៏ធ្វើជាខ្ញុំរបស់លោក ។ ជីវកកោមារកត្យសួរថា
 នៃគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្សេងតែម្ខាងអស់ ៧ ខែបានឬទេ ។
 សេដ្ឋីគហបតិតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្សេងតែម្ខាងអស់
 ៧ ខែបាន ។ ជីវកកោមារកត្យសួរថា នៃគហបតិ លោកអាចនឹង
 សម្រាន្តផ្សេងមកម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបានឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិតប
 ថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្សេងមកម្ខាងទៀតអស់ ៧ ខែបាន ។
 ជីវកកោមារកត្យសួរថា នៃគហបតិ លោកអាចនឹងសម្រាន្តផ្សារអស់ ៧ ខែ
 បានឬទេ ។ សេដ្ឋីគហបតិប្រាប់ថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្សារ

ចំរើនរូបភាព រាជហោរសេដ្ឋីវត្តសីហាកណ្តាប់

សត្វ មាសេ និបន្និទុន្តិ ។ អថទោ ជីវិតោ កោមារ-
 កតោ សេដ្ឋី កហាបតិ មញ្ចកេ និបន្នាបេត្វា^(១) មញ្ច-
 កេ សន្តន្តិត្វា សីសច្ឆរី ឧប្បាធន្តា^(២) សិទ្ធិនី វិនាបេ-
 ត្វា ទ្វេ ចាណកេ និហរិត្វា ជនស្ស ធនេស្សសិ បស្ស-
 ថ^(៣) ឥមេ ទ្វេ ចាណកេ ឯតំ ឧទ្ធតំ ឯតំ មហាល្អ-
 តំ យេ តេ អាចរិយា ឯវមាហំសុ បញ្ចមំ ធិវសំ សេ-
 ដ្ឋី កហាបតិ កាលំ ករិស្សតិ តេហាយំ មហាល្អកោ
 ចាណកោ ធិដ្ឋោ បញ្ចមំ ធិវសំ សេដ្ឋីស្ស កហាបតិស្ស
 មត្តលុន្តំ បរិយាធយិស្សតិ មត្តលុន្តស្ស បរិយាធានា
 សេដ្ឋី កហាបតិ កាលំ ករិស្សតិ សុធិដ្ឋោ តេហិ
 អាចរិយេហិ យេមិ តេ អាចរិយា ឯវមាហំសុ សត្តមំ
 ធិវសំ សេដ្ឋី កហាបតិ កាលំ ករិស្សតិ តេហាយំ
 ឧទ្ធតកោ ចាណកោ ធិដ្ឋោ សត្តមំ ធិវសំ សេដ្ឋីស្ស
 កហាបតិស្ស មត្តលុន្តំ បរិយាធយិស្សតិ មត្តលុន្តស្ស
 បរិយាធានា សេដ្ឋី កហាបតិ កាលំ ករិស្សតិ
 សុធិដ្ឋោ តេហិមិ អាចរិយេហិតិ សិទ្ធិនី សម្បដ្ឋានេត្វា

---

១ វិហារភូមិ បាណេ ។ ២ ឧ. ឧប្បាលេត្វា ។ ៣ ឧ. បស្សថយ្យោ ។

បីវចន្តក្កៈ និយាយពីរឿងសេដ្ឋីក្រុងរាជគ្រឹះពើតពេតឈឺក្បាល

អ.រៈ ៧ ខែ បុស្ស ។ ខណៈនោះ ដីកកោមារកត្យក៍ឱ្យសេដ្ឋីគហបតីដេក
 លើគ្រែច្របូងសេដ្ឋីភ្ជាប់លើគ្រែហើយវះស្បែកក្បាលវែកថ្មៅ(រលាក្បាល)
 ចេញក៏នាំយកបាណកជាតិ^(១) បានពីរហើយបង្ហាញដល់ជនថាចូរអ្នកទាំង
 ឡាយមើលបាណកជាតិទាំងពីរនេះចុះ បាណកជាតិទី១គូបបាណកជាតិទី២
 ពួកអាចារ្យណានិយាយយ៉ាងនេះថា សេដ្ឋីគហបតីនឹងធ្វើមរណកាលក្នុង
 ថ្ងៃទី៥(ព្រោះ)ពួកអាចារ្យទាំងនោះបានឃើញបាណកជាតិទី២នេះ ដល់ថ្ងៃ
 ទី៥ វានឹងជញ្ជក់យកខ្លួនក្នុងរលាក្បាលរបស់សេដ្ឋីគហបតី។ នឹងធ្វើមរណ-
 កាលព្រោះវាជញ្ជក់យកខ្លួនក្នុងរលាក្បាល អាចារ្យទាំងនោះគេឃើញត្រូវ
 (របស់គេមិនខុសទេ) ចំណែកខាងពួកអាចារ្យណានិយាយយ៉ាងនេះ
 ថា សេដ្ឋីគហបតីនឹងធ្វើមរណកាលក្នុងថ្ងៃទី៧(ព្រោះ) អាចារ្យទាំងនោះ
 បានឃើញបាណកជាតិទី១នេះ ដល់ថ្ងៃទី៧ វានឹងជញ្ជក់យកខ្លួនក្នុងរលាក្បាល
 សេដ្ឋីគហបតី។ នឹងធ្វើមរណកាលព្រោះវាជញ្ជក់យកខ្លួនក្នុងរលាក្បាល អាចារ្យ
 ទាំងនោះគេឃើញត្រូវ (របស់គេមិនខុសទេ) រួចហើយទើបបិទថ្មៅ

១ ផាតិសត្វតូចៗ (មេពេត) ។

ស័ស្សន្តរំ សិទ្ធិត្វា អាសេបំ អនាសិ ។ អថេចា សេដ្ឋី
 កហាបតិ សត្តាហស្ស អច្ចយេន ដីវតំ កោមារកច្ចំ
 ឯតទរោច នាហំ អាចរិយ សក្កោមិ ឯកេន បស្សេន
 សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ ននុ មេ ត្វំ កហាបតិ ប-
 ដិស្សន្តរំ សក្កោមហំ អាចរិយ ឯកេន បស្សេន
 សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ សច្ចាហំ អាចរិយ បដិស្ស-
 ន្តរំ អថាហំ មរិស្សមិ នាហំ សក្កោមិ ឯកេន
 បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ តេនហំ ត្វំ កហា-
 បតិ ធុតិយេន បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋាហិតំ ។
 អថេចា សេដ្ឋី កហាបតិ សត្តាហស្ស អច្ចយេន ដីវតំ
 កោមារកច្ចំ ឯតទរោច នាហំ អាចរិយ សក្កោមិ ធុតិ-
 យេន បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ ននុ មេ ត្វំ
 កហាបតិ បដិស្សន្តរំ សក្កោមហំ អាចរិយ ធុតិយេន
 បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ សច្ចាហំ អាចរិ-
 យ បដិស្សន្តរំ អថាហំ មរិស្សមិ នាហំ សក្កោមិ
 ធុតិយេន បស្សេន សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តិ ។ តេនហំ
 ត្វំ កហាបតិ ឥត្តានោ សត្ត មាសេ និបដ្ឋាហិតំ ។

និយមន័យ មហាវគ្គ

(រលាក្ស័យ) ហើយដេរស្បែកក្ស័យរួចលាបថ្នាំឲ្យ ។ វេលានោះ លុះ
 កន្លង៧ថ្ងៃទៅ សេដ្ឋីគហបតីក៏និយាយទៅនឹងដីវកកោមារកត្យយាងនេះថា
 នៃលោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងខាងម្ខាងអស់៧ខែបានទេ ។
 ដីវកកោមារកត្យតបថា នៃគហបតី ក្រែងលោកបានទទួលប្តេជ្ញានឹង
 ខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងតែម្ខាងឲ្យអស់ ៧ ខែបាន មិន
 ដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីតបថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ
 ប៉ុន្តែថាខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខានព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងតែ
 ម្ខាងឲ្យអស់៧ ខែបាន ។ ដីវកកោមារកត្យនិយាយថា នៃគហបតី
 បើដូច្នោះ ចូរលោកដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀតអស់៧ខែចុះ ។ វេលានោះ
 លុះកន្លង ៧ ថ្ងៃទៅសេដ្ឋីគហបតីបាននិយាយនឹងដីវកកោមារកត្យយាង
 នេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្អៀងម្ខាងទៀតអស់៧ខែបាន
 ឡើយ ។ ដីវកកោមារកត្យតបថា នៃគហបតី ក្រែងលោកបានទទួល
 ប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀតអស់៧
 ខែបាន មិនដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួល
 ប្តេជ្ញាពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែថាខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខានព្រោះ) ខ្ញុំមិន
 អាចនឹងដេកផ្អៀងទៅម្ខាងទៀតអស់៧ខែបានទេ ។ ដីវកកោមារកត្យ
 តបថា នៃគហបតី បើដូច្នោះចូរលោកដេកផ្ទះឲ្យអស់៧ខែវិញចុះ ។

បិរវត្តកេ រាជគហកសេដ្ឋីវត្តសីសាពាធកបា

អថខោ សេដ្ឋី កហបតិ សត្តាហស្ស អច្ចយេន ដីវតំ
 កោមារកថ្មំ ឯតទេវេច នាហំ អាចរិយ សក្កោមិ
 ឧត្តានោ សត្ត មាសេ និបដ្ឋិតុន្តំ ។ ននុ មេ ត្វំ កហ-
 បតិ បដិស្សនី សក្កោមហំ អាចរិយ ឧត្តានោ សត្ត
 មាសេ និបដ្ឋិតុន្តំ ។ សទ្ធាហំ អាចរិយ បដិស្សនី អ-
 ចាហំ មវិស្សមិ នាហំ សក្កោមិ ឧត្តានោ សត្ត មា-
 សេ និបដ្ឋិតុន្តំ ។ អហព្វា តំ កហបតិ ន វេទយ្យំ
 ឯត្តតំបិ ត្វំ ន និបដ្ឋេយ្យសិ អបិច បដិកថ្មេវាសិ^(១)
 មយា ញាតោ តីហិ សត្តាហេហិ សេដ្ឋី កហបតិ អរោ-
 តោ ភវិស្សតិ ឧដ្ឋេហិ កហបតិ អរោតោសិ ជាណាហិ
 តី មេ ទេយ្យធម្មោតិ ។ សត្វំ សាបតេយ្យញ្ច តេ អា-
 ចរិយ ហោតុ អហព្វា តេ នាសោតិ ។ អលំ កហបតិ
 មា មេ ត្វំ សត្វំ សាបតេយ្យំ អនាសិ មា ច មេ នាសោ
 វញ្ញោ សត្តសហស្សំ ទេហិ មយ្ហំ សត្តសហស្សន្តំ ។

---

១ ១, បដិកថ្មេវា ។

ជីវិតក្នុងគុះ ឆ័យយាងពីរឿងរាជគហកសេដ្ឋី កើតពេកឈឺក្បាល

លំដាប់នោះ លុះកន្លង៧ថ្ងៃទៅ សេដ្ឋីគហបតិបាននិយាយទៅនឹងជីវក
 កោមារកត្យយ៉ាងនេះថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្សារអស់៧
 ខែបានទេ ។ ជីវកកោមារកត្យតបថា នៃគហបតិ ក្រែងលោកបាន
 ទទួលប្តេជ្ញានឹងខ្ញុំថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំអាចនឹងដេកផ្សារអស់៧ខែបាន មិន
 ដូច្នោះឬ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា លោកអាចារ្យ ខ្ញុំបានទទួលប្តេជ្ញាពិតមែន
 ហើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំមុខជានឹងស្លាប់ (មិនខានព្រោះ) ខ្ញុំមិនអាចនឹងដេកផ្សារ
 អស់៧ខែបានទេ ។ ជីវកកោមារកត្យតបវិញថា នៃគហបតិ បើខ្ញុំមិន
 បាននិយាយនឹងលោក (យ៉ាងនេះទេ) អ្នកមុខជាមិនដេកអស់កាលមានប្រ-
 មាណប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្យ៉ាងទៀត យើងបានដឹងពីមុនហើយថាដល់គ្រប់៧
 ថ្ងៃ ៣ ដង សេដ្ឋីគហបតិមុខជានឹងសះស្បើយរោគជាប្រាកដ (មិនខាន)
 នៃគហបតិ ចូរអ្នកក្រោកឡើង ឥឡូវលោកបានសះជាពេកហើយ ចូរ
 លោកដឹងលោកត្រូវឲ្យរង្វាន់ខ្ញុំដូចម្តេចខ្លះ ។ សេដ្ឋីគហបតិនិយាយថា
 លោកអាចារ្យសម្បត្តិខ្ញុំទាំងអស់ក្តី ក៏ត្រូវបានលោក ខ្លួនខ្ញុំក្តី ក៏សូមធ្វើជាខ្ញុំ
 លោក ។ ជីវកកោមារកត្យតបថា នៃគហបតិ ឆ្លើយចុះ លោកកុំឲ្យសម្បត្តិ
 ទាំងអស់មកខ្ញុំឡើយ ម្យ៉ាងទៀត លោកកុំធ្វើជាបារមីរបស់ខ្ញុំ លោកចូរថ្វាយ
 ទ្រព្យ១សែនកហបណៈទៅស្តេច ឲ្យទ្រព្យ១សែនកហបណៈមកខ្ញុំចុះ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ បញ្ចក្ខេប

អថទោ សេដ្ឋី កហាបតិ អរោតោ សមាណោ រក្ខា
សតសហស្សំ អនាសិ ដីកស្ស កោមារក្ខស្ស
សតសហស្សំ ។

[៣៩] តេន ទោ បន សមយេន ពារាណសេយ្យ-
កស្ស សេដ្ឋីបុត្តស្ស មោក្ខចកាយ តីឡន្តស្ស អន្ត-
កណ្ណពាណោ ហោតិ ។ តេន យាគុបិ បីតា ន សម្មា-
បរិណាមំ កច្ចតិ កត្ថំបិ កុត្តំ ន សម្មាបរិណាមំ កច្ចតិ
ឧទ្ធារេបិ បស្សរេបិ ន បគុណោ ។ សោ តេន តិ-
សោ ហោតិ លូទោ ធុព្វន្តោ ធុប្បន្តាប្បន្តាកជាតោ
ធម្មនិសន្នតកត្តោ ។ អថទោ ពារាណសេយ្យកស្ស
សេដ្ឋីស្ស ឯតទហោសិ មយ្ហំ ទោ បុត្តស្ស តាទិសោ
អាពាណោ យាគុបិ បីតា ន សម្មាបរិណាមំ កច្ចតិ កត្ថំបិ
កុត្តំ ន សម្មាបរិណាមំ កច្ចតិ ឧទ្ធារេបិ បស្សរេបិ
ន បគុណោ សោ តេន តិសោ លូទោ ធុព្វន្តោ
ធុប្បន្តាប្បន្តាកជាតោ ធម្មនិសន្នតកត្តោ យន្ទ្រនា-
ហំ រាជកហំ កត្តា រាជានំ ដីកំ វេជ្ជំ យាចេយ្យំ បុត្ត-
មេ តិកិច្ចតុន្តិ ។ អថទោ ពារាណសេយ្យកោ សេដ្ឋី

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

គ្រានោះ សេដ្ឋីគហបតិបានសះជាពេគហើយ ក៏បានថ្វាយទ្រព្យ ១ វសន
កហាបណៈទៅស្ដេច ជូនទ្រព្យ ១ វសនកហាបណៈទៅជីវកកោមារភក្ស ។

(៣៩) សម័យនោះឯង មានសេដ្ឋីបុត្រនៅក្នុងក្រុងពារាណសី
លេងល្បែងដាំដូង ក៏កើតពេគដុំក្នុងពោះវៀនធំ ។ បបរដែលសេដ្ឋីបុត្រ
បានហុតក្ដី ក៏មិនបានរលួយស្រួល បាយដែលសេដ្ឋីបុត្របានបរិភោគក្ដី ក៏
មិនបានរលួយស្រួល ទុច្ចារៈក្ដី បស្សាវៈក្ដី ក៏មិនបានស្រួលសោះ ។ ព្រោះ
ពេគនោះ សេដ្ឋីបុត្រនោះក៏ទៅជាស្គមសៅហ្មងមានសម្បុរអាត្រក់កើតពេគ
ល្បឿងស្លេកស្លាំងមានខ្លួនរវាបដោយសរសៃ ។ វេលានោះ សេដ្ឋីនៅក្នុង
ក្រុងពារាណសីមានសេចក្ដីរិះគិតដូច្នេះថា ជម្ងឺកូនអញប្រាកដដូច្នោះ ទឹក
បបរ(ដែលកូនអញ)ហុតទៅក្ដី ក៏មិនបានរលួយស្រួល បាយដែលបរិ-
ភោគក្ដី ក៏មិនបានរលួយស្រួល ទុច្ចារៈក្ដី បស្សាវៈក្ដី ក៏មិនបានស្រួលសោះ
ព្រោះពេគនោះ បានជាកូនអញទៅជាស្គមសៅហ្មងមានសម្បុរអាត្រក់
កើតពេគល្បឿងស្លេកស្លាំងមានខ្លួនរវាបដោយសរសៃ បើដូច្នោះគួរអាត្មា
អញទៅកាន់ក្រុងវជ្ជិវិហារហើយសូមយកពេទ្យជីវកៈពីស្ដេចមក ដើម្បីឲ្យ
មកព្យាបាលកូនអញ ។ លំដាប់នោះ សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសី

បីវត្តក្នុង សេដ្ឋីបុត្រវត្តអនុគណ្ឌពាណិជ្ជ

រាជគហំ គន្ធា យេន រាជាំ មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិ-
សារោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា រាជាំនំ មាគនំ សេ-
និយំ តិម្ពិសារំ ឯតនកោច មយ្ហំ ទោ ទេវ បុត្តស្ស តាទិ-
សោ អាពាសោ យាគុបិ បីតា ន សម្មាបរិណាមំ កច្ចតិ
កត្ថំបិ កុត្ថំ ន សម្មាបរិណាមំ កច្ចតិ ឧត្តារោបិ បស្ស-
រោបិ ន បគុណោ សោ តេន តីសោ លូទោ ឧត្តរណ្ណោ
ឧប្បណ្ណប្បណ្ណកជាតោ ធមនិសន្ធិតតត្តោ សាធុ ទេវោ
ជីវតំ វេជ្ជំ អាណាបេតុ បុត្តំ មេ តិកត្ថិត្តិ ។ អថទោ
រាជាំ មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ ជីវតំ កោមារ-
កច្ចំ អាណាបេសិ កច្ច កណោ ជីវត ពារាណសី គន្ធា
ពារាណសេយ្យកំ សេដ្ឋីបុត្តំ តិកត្តាហិទិ ។ ឯវំ ទេវតិ
ទោ ជីវកោ កោមារកថោ រញ្ជោ មាគនស្សសេនិយស្ស
តិម្ពិសារស្ស បដិស្សណ៍ត្វា ពារាណសី គន្ធា យេន
ពារាណសេយ្យកោ សេដ្ឋីបុត្តោ តេនុបសង្កម្មំ ឧប-
សង្កម្មិត្វា ពារាណសេយ្យកស្ស សេដ្ឋីបុត្តស្ស វិការំ
សលុត្តេត្វា ជនំ ឧស្សរត្វា តិរោករណី បរិក្ខិបិត្វា

បិរវត្ថុត្រៃវិទ្យា ឈ្មោះថា វិទ្យាស្រាស ក្នុងព្រះបាទព្រះបាទ

បានទៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះហើយចូលទៅគាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយតម្ពិសារ
 លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលព្រះបាទមាគធសេនិយតម្ពិសារដូច្នេះ
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស ជម្ងឺកូនខ្ញុំព្រះអង្គប្រាកដដូច្នេះ ទឹកបបរ
 ដែលកូនខ្ញុំព្រះអង្គហូតទៅក្តី ក៏មិនបានរលួយស្រួល បាយដែលបរិភោគ
 ទៅហើយក្តី ក៏មិនបានរលួយស្រួល ទុរារក្តី បស្សាវក្តី ក៏មិនដែលបាន
 ស្រួលសោះព្រោះរោគនោះ កូនខ្ញុំព្រះអង្គទៅជាស្តម្ភសៅហ្មងមានសម្បុរ
 អាត្រក់កើតរោគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 សូមអង្វរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់បង្គាប់ពេទ្យដ៏វិក្រឲ្យព្យាបាលរោគកូនខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ ។ ឈ្មោះនោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយតម្ពិសារទ្រង់បង្គាប់ដ៏វិក្រកោ-
 មារភក្សថា នែនាយដ៏វិក្រ ចូរអ្នកឯងទៅក្រុងពារាណសីហើយព្យាបាល
 រោគកូនសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសីផង ។ ដ៏វិក្រកោមារភក្សទទួលព្រះរាជ-
 ទ្រង់ព្រះបាទមាគធសេនិយតម្ពិសារដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិ-
 ទេពករុណាវិសេសហើយទៅកាន់ក្រុងពារាណសីចូលទៅរកកូនសេដ្ឋីនៅ
 ក្រុងពារាណសី លុះចូលទៅដល់ហើយក៏សង្កេតដឹងវិការកូនសេដ្ឋីនៅក្នុង
 ពារាណសី រួចបណ្តាញដង្ហែរចេញ ហើយបិទបាំងក្នុងនគរវាំងក្រៅ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

បម្រើ ឧបនិពន្ធាតុ^(១) ករិយំ បុរោ វេទេត្វា ឧទេច្ឆរី
 ឧប្បាដេត្វា^(២) អន្តកណ្ណំ ជីហរិត្វា ករិយាយ ទស្សេសិ
 បស្ស តេ សាមិកស្ស អាពាធំ ឥមិនា យាគុបិ បិតា
 ន សម្មាបរិណាមំ កច្ចតិ កត្តំបិ កុត្តំ ន សម្មាបរិណាមំ
 កច្ចតិ ឧច្ឆារោបិ បស្សារោបិ ន បុគ្គលោ ឥមិនាយំ
 គិសោ លូចោ ធុត្វលោ ឧប្បណ្ណប្បណ្ណកដាតោ ឆ-
 មនិសន្តតតត្តាតិ អន្តកណ្ណំ វិនិវេហិត្វា អន្តាធំ បដិច្ច-
 វេសេត្វា ឧទេច្ឆរី សិក្ខិត្វា អាសេបំ អនាសិ ។ អថោ
 វារាណសេយ្យតោ សេដ្ឋីបុត្តោ នបិរស្សេ អរោតោ
 អហោសិ ។ អថោ វារាណសេយ្យតោ សេដ្ឋី បុត្តោ
 មេ អរោតោ បិតោតិ ដីរកស្ស កោមារកច្ចស្ស សោឡុ-
 ស សហស្សនិ ចានាសិ ។ អថោ ដីរកោ កោមា-
 រកច្ចោ តាធំ សោឡុស សហស្សនិ អាទាយ បុននេវ
 រាជកហំ បច្ឆាកច្ចំ ។

---

១ ឧ. ឧបនិពន្ធ ។ ២ ឧ. ឧប្បាដេត្វា ។

វិធីបដិសេធចក្ខន្ធិ

ហើយចង់កូនសេដ្ឋីភ្ជាប់នឹងសសរ រួចឲ្យភរិយា (នៃសេដ្ឋីបុត្រ) ឈរ
នៅពីខាងមុខរួចវះស្បែកពោះនាំយកដុំក្នុងពោះរៀនធំបង្ហាញដល់ភរិយា
(សេដ្ឋីបុត្រនោះ) ថា នាងចូរមើលរោគរបស់ស្វាមីនាង បបរដែល
ហុតទៅហើយក្តី ក៏មិនបានរលួយស្រួល បាយដែលបរិភោគទៅហើយ
ក្តី ក៏មិនបានរលួយស្រួល ច្បារក្តី បស្សៈក្តី ក៏មិនដែលបានស្រួល
ព្រោះតែរោគនេះហើយ បានជាស្វាមីរបស់នាងនេះទៅជាស្អុមសៅហ្មង
មានសម្បុររាត្រក់ កើតរោគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរ-
សៃ (ថាហើយក៏) ស្រាវយកដុំពីក្នុងពោះរៀនធំ ហើយបញ្ចូលពោះរៀន
ទៅវិញរួចដេវស្បែកពោះហើយលាបថ្នាំឲ្យ ។ វេលានោះ មិនយូរប៉ុន្មានកូន
សេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងពារាណសីក៏បានសះជាពេគនោះទៅ ។ គ្រានោះ សេដ្ឋី
នៅក្នុងក្រុងពារាណសីគិតថា កូនរបស់អាត្មាអញបានសះជាពេគហើយ
ក៏បានប្រគល់ឲ្យនូវទ្រព្យ ១៦ ពាន់កហាបណៈដល់ជីវកកោមារភក្ស ។
គ្រានោះ ជីវកកោមារភក្សបានទទួលទ្រព្យទាំង ១៦ ពាន់កហាបណៈនោះ
ហើយក៏ក្រឡប់មកក្រុងពងគ្រីវិញ ។

[២០] តេន ខោ បន សមយេន ឧដ្ឋេនិយំ^(១) រញ្ជោ
 បដ្ឋោតស្ស បណ្ឌពោតាពាណោ ហោតិ ។ តហ្វ មហន្តា
 មហន្តា ទិសាចាមោក្ខា វេដ្ឋា អាគន្ធា តិក្កិច្ឆន្តា ឆាស-
 ត្ថីសុ អរោកំ កាតុំ តហំ ហិរញ្ញំ អាទាយ អគម៌សុ ។
 អថខោ រាជា បដ្ឋោតោ រញ្ជោ មាគនស្ស សេនិយស្ស
 តិម្ពិសារស្ស សន្តិកេ ទ្វតំ ចាហេសិ មយំ ខោ នេរ^(២)
 តាទិសោ អាពាណោ សាដុ នេវេ ជីវកំ វេដ្ឋំ អាណាបេតុ
 សោ មំ តិក្កិច្ឆិស្សតិ ។ អថខោ រាជា មាគនោ
 សេនិយោ តិម្ពិសារោ ជីវកំ កោមារកច្ចំ អាណាបេសិ
 កច្ច កណោ ជីវក ឧដ្ឋេនី កន្ធា រាជាធំ បដ្ឋោតំ តិ-
 ក្កិច្ឆាហិតិ ។ ឃំ នេវតិ ខោ ជីវកោ កោមារកច្ចោ
 រញ្ជោ មាគនស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស បដិស្សណ៍-
 ត្វា ឧដ្ឋេនី កន្ធា យេន រាជា បដ្ឋោតោ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា រញ្ជោ បដ្ឋោតស្ស វិការំ សលុត្តេត្វា
 រាជាធំ បដ្ឋោតំ ឯតទេវេច សយ្យំ នេរ និប្បនិស្សមិ

---

១ ឧបេយពោតកេ អយំ ពាហិ ៨ ហោតិ ។ ២ អយម្បិកត្ត ៨ ទិស្សតិ ។

ចំរើក្នុងព្រះ ឱយាយព័រ្យ័ងព្រះបាទបណ្ឌិត កើតពេលស្អែកល្ងាច

[៤០] សម័យនោះឯង ព្រះបាទបណ្ឌិតក្នុងក្រុងឧដុង្គទ្រង់អា-
 ពាធដោយរោគល្បឿង ។ ពួកពេទ្យដែលជាទិសាបាមាភ្នំ ៗ ច្រើននាក់
 មកព្យាបាល ក៏មិនអាចនឹងកែរោគនោះឲ្យសះជាបាន ដោយកែប្រែ
 ទៅជាច្រើន ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបណ្ឌិតក៏បានបញ្ជូនព្រះរាជបរិម្ម
 ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ស្តេចមាគធសេនិយព័រ្យ័ងដោយព្រះបណ្ឌិតថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ជម្ងឺខ្ញុំប្រាកដដូច្នោះ ខ្ញុំសូមអន្ទរ សូមព្រះសម្មតិ
 ទេពទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ទៅជីវកពេទ្យ ឲ្យគាត់ទៅព្យាបាលរោគខ្ញុំ ។ ឧទា-
 នោះ ព្រះបាទមាគធសេនិយព័រ្យ័ងទ្រង់បង្គាប់ទៅជីវកកោមារកត្យថា
 នែនាយជីវកៈ ចូរអ្នកទៅក្រុងឧដុង្គ ហើយព្យាបាលព្រះបាទបណ្ឌិតផង ។
 ជីវកកោមារកត្យទទួលស្តាប់ព្រះរាជឱង្ការព្រះបាទមាគធសេនិយព័រ្យ័ង
 ដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះករុណាវិសេស ហើយទៅ
 កាន់ក្រុងឧដុង្គ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបណ្ឌិត លុះចូលទៅគាល់ហើយ
 ក៏សង្កេតស្គាល់វិការរបស់ព្រះបាទបណ្ឌិត ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទ
 បណ្ឌិតយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងសូសប្បីថ្វាយ

វិធីបំបិទ មហាវត្តា

តំ ទេវេ បិវិស្សតីតិ ។ អលំ កណោ ជីវកេ យន្តេ សក្កា
 វិនា សប្បិនា អរោកំ កាតុំ តំ ករោហិ ជេតុច្ចំ មេ
 សប្បំ បដិក្កលន្តិ ។ អថខោ ជីវកេស្ស កោមារកច្ចស្ស
 ឯតទហោសិ ឥមស្ស ខោ រញ្ញោ តាទីសោ អាតានោ
 ន សក្កា មយា^(១) វិនា សប្បិនា អរោកំ កាតុំ យន្តនាហំ
 សប្បំ និប្បចេយ្យំ កសាវន្តំ កសាវតន្តំ កសាវ-
 សន្តំ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារកច្ចោ នាណកេសជ្ជេហិ
 សប្បំ និប្បចិ កសាវន្តំ កសាវតន្តំ កសាវសំ ។
 អថខោ ជីវកេស្ស កោមារកច្ចស្ស ឯតទហោសិ ឥមស្ស
 ខោ រញ្ញោ សប្បំ បីតំ បរិណាមេន្តំ ឧទ្កេតំ ទស្សតិ
 ចណ្ណាយំ រាជា យាតាបេយ្យបិ មំ យន្តនាហំ បដិ-
 កត្ថេវ អាប្បច្ឆេយ្យន្តិ ។ អថខោ ជីវកោ កោមារកច្ចោ
 យេន រាជា បដ្ឋោតោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា
 រាជានំ បដ្ឋោតំ ឯតទរោច មយំ ខោ ទេវ វេជ្ជា
 នាម តាទីសេន មុហុត្តេន មូលានិ ឧទ្ធករម កេសជ្ជានិ

១ ទេវបិយបោគពេ អយំ បាវោ ន បញ្ញាយតិ ។

វិទ្យាបិដក បរាវត្ត

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងសោយសប្បនោះបានដែរឬ ។ ព្រះមហាក្សត្រ
ត្រាស់ថា វិនាយជីវកៈ មិនបានទេ អ្នកឯងអាចនឹងរក្សារោគឲ្យបាន
សះជាដោយថ្នាំណាមួយវិញ វៀរលែងតែសប្បចេញ ចូរអ្នកផ្សំថ្នាំ
នោះចុះ ដ្បិតសប្បជាទីខ្ពើមរមើមរបស់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោ-
មារកត្យមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា អាពាធរបស់ស្តេចនេះប្រាកដដូច្នេះ
តែវៀរលែងសប្បចេញហើយ អាត្មាអញមិនអាចនឹងធ្វើឲ្យសះជាបាន
ឡើយ ។ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញនឹងសួរសប្ប (នោះ) ឲ្យមានពណ៌ដូច
ទឹកចត់ ឲ្យមានក្លិនដូចក្លិនទឹកចត់ ឲ្យមានរសដូចរសទឹកចត់វិញ ។ លំដាប់
នោះ ជីវកកោមារកត្យសួរសប្បឲ្យមានពណ៌ដូចជាពណ៌ទឹកចត់ មានក្លិនដូច
ជាក្លិនទឹកចត់ មានរសដូចជារសទឹកចត់ ជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ ។
លំដាប់នោះ ជីវកកោមារកត្យមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា សប្បដែល
ស្តេចនេះសោយហើយដល់ជ្រួតជ្រាបទៅមុខជានឹងចង្អៀតចេញ ហើយ
ស្តេចកំណាចនេះនឹងបង្កាប់មនុស្សឲ្យសម្លាប់អាត្មាអញមិនខានឡើយ បើ
ដូច្នោះគួរអាត្មាអញសូមលាជាមុនឲ្យហើយ ។ វេលានោះ ជីវកកោមារកត្យ
បានចូលទៅគាល់ព្រះបាទបរមោត លុះចូលទៅជិតហើយក៏បានក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះនឹងព្រះបាទបរមោតថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ធម្មតាពួក
ខ្ញុំជាពេទ្យតែងគាស់យកឫសឈើមកផ្សំថ្នាំដោយការរហ័សយ៉ាងនោះ

បីវត្តខ្ពង់ ចង្កូរឃ្លាតវត្តស្រីស្រី

សំបារម សាធុ ទេវា វាហនាតាវស្ស ច ទ្វាវស្ស ច
 អាណាមេតុ យេន វាហនេន ដីកោ ឥន្ទតិ តេន
 វាហនេន ក្នុងតុ យេន ទ្វាវេន ឥន្ទតិ តេន ទ្វាវេន ក្នុងតុ
 យំ កាលំ ឥន្ទតិ តំ កាលំ ក្នុងតុ យំ កាលំ ឥន្ទតិ
 តំ កាលំ បរិសុត្វតិ ។ អថទោ វាជា បដ្ឋោតោ វាហ-
 នាតាវស្ស ច ទ្វាវស្ស ច អាណាមេសិ យេន វាហនេន
 ដីកោ ឥន្ទតិ តេន វាហនេន ក្នុងតុ យេន ទ្វាវេន ឥន្ទតិ
 តេន ទ្វាវេន ក្នុងតុ យំ កាលំ ឥន្ទតិ តំ កាលំ ក្នុងតុ
 យំ កាលំ ឥន្ទតិ តំ កាលំ បរិសុត្វតិ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន វត្តោ បដ្ឋោតស្ស កន្ថុតិកា នាម ហត្ថិ-
 និកា បញ្ញាសយោជនិកា ហោតិ ។ អថទោ ដីកោ
 កោមាភត្តោ វត្តោ បដ្ឋោតស្ស តំ សប្បំ ឧបនាមេសិ
 តសារំ ទេវា បរិសុត្វតិ ។ អថទោ ដីកោ កោមា-
 ភត្តោ វាជានំ បដ្ឋោតំ សប្បំ ចាយេត្វា ហត្ថិសាលំ
 កន្ថុតិ កន្ថុតិកាយ ហត្ថិនិកាយ នកម្មា និប្បតិ ។

បីវត្តភ្នំ: រឿងព្រះបាទបណ្ឌិតឆ្មោត និយាយពីការថ្វាយសប្ប

សូមអង្គរ សូមព្រះសម្មតិទេពទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ពួកអ្នកដែលនៅចាំរោង
សម្រាប់ដាក់វារៈហើយនឹងពួកអ្នករក្សាទារថា (បើ) ដីកៈប្រាថ្នាទៅ
ដោយវារៈណា ចូរឲ្យទៅដោយវារៈនោះ ដីកៈប្រាថ្នាទៅតាម
ទារណា ចូរឲ្យទៅតាមទារនោះ ដីកៈប្រាថ្នាចង់ទៅក្នុងកាលណាត្រូវ
ឲ្យទៅក្នុងកាលនោះ ដីកៈប្រាថ្នាចង់ចូលមកក្នុងក្រុងកាលណា ត្រូវ
ឲ្យចូលមកក្នុងកាលនោះចុះ ។ ខណៈនោះ ព្រះបាទបណ្ឌិតក៏បាន
ត្រាស់បង្គាប់ទៅពួកអ្នកនៅចាំរោងសម្រាប់ដាក់វារៈនឹងពួកអ្នករក្សាទារ
ថា (បើ) ដីកៈប្រាថ្នាទៅដោយវារៈណា ចូរឲ្យទៅដោយវារៈ
នោះ ដីកៈប្រាថ្នាទៅតាមទារណា ចូរឲ្យទៅតាមទារនោះ ដីកៈ
ប្រាថ្នាទៅក្នុងកាលណា ចូរឲ្យទៅក្នុងកាលនោះ ដីកៈប្រាថ្នាចូល
មកក្នុងក្រុងកាលណា ចូរឲ្យចូលមកក្នុងកាលនោះចុះ ។ សម័យ
នោះ ព្រះបាទបណ្ឌិតមានមេដំរីឈ្មោះកន្ទុវតិកា អាចដើរទៅបាន
៥០ យោជន៍ (ក្នុង ១ ថ្ងៃ) ។ វេលានោះ ដីកៈកោមារកត្យក៏បាន
បង្គាប់ថ្វាយសប្បនោះទៅព្រះបាទបណ្ឌិតថា សូមព្រះសម្មតិទេព
ទ្រង់សោយទឹកចត់ (នេះ) ។ លំដាប់នោះ ដីកៈកោមារកត្យ
បានឲ្យព្រះបាទបណ្ឌិត សោយសប្បរួចហើយ ក៏ទៅកាន់រោងដំរី
(ឡើងដំរី) លើមេដំរីឈ្មោះកន្ទុវតិកា ហើយក៏បរចេញពីក្រុងទៅ ។

វិសេសបិកេ មហាវត្តោ

អថទោ រត្តោ បដ្ឋោតស្ស តំ សប្បំ បីតំ បរិណាមេន្តំ
 ឧទ្ទេកំ អនាសិ ។ អថទោ រាជា បដ្ឋោតោ មនុស្ស
 ឯតទរោច ឧដ្ឋេន ករណ ជីវកេន សប្បំ ចាយិតោម្ហិ
 តេនហិ ករណ ជីវកំ វេជ្ជំ វិចីនាថាតិ ។ កន្ទុតិកាយ
 ទេវ ហត្ថិនិកាយ នកម្មា និប្បតោតិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន រត្តោ បដ្ឋោតស្ស កាកោ នាម នាសោ
 សដ្ឋិយោជនិកោ ហោតិ អមនុស្សេន បដិច្ច ជាតោ ។
 អថទោ រាជា បដ្ឋោតោ កាកំ នាសំ អាណាបេសិ
 កច្ច ករណ កាក ជីវកំ វេជ្ជំ និវត្តហិ រាជា តំ
 អាចរិយ និវត្តាបេតីតិ ឯតេ ទោ ករណ កាក វេជ្ជា
 នាម ពហុមាយា មា ចស្ស កិញ្ចំ បដិក្កហេសីតិ ។
 អថទោ កាកោ នាសោ ជីវកំ កោមារកច្ចំ អន្តរាមក្ក
 កោសម្ព័យំ សម្ពាវេសិ ចាតវាសំ ករោន្តំ ។ អថទោ
 កាកោ នាសោ ជីវកំ កោមារកច្ចំ ឯតទរោច រាជា
 តំ អាចរិយ និវត្តាបេតីតិ ។ អាគមេហិ ករណ កាក

វិធីបំបាត់ មហាវិញ្ញាណ

ឧទាហរណ៍នោះ សប្បវត្តន៍ដែលព្រះបាទបរមោត្តមបានសោយហើយជ្រួតជ្រាបទៅក៏
 ចង្អុលចេញមក ។ វេលានោះ ព្រះបាទបរមោត្តមទ្រង់មានបន្ទូលទៅនឹង
 មនុស្សទាំងឡាយដូច្នេះថា នែនាយ (ឥឡូវនេះ) ជីវិតកំណត់បានឲ្យអញ
 ជីកសប្បទៅហើយ នែនាយ បើដូច្នេះចូរអ្នកទាំងឡាយទៅគន់រកមើល
 ពេទ្យជីវិត ។ មនុស្សទាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស
 (ឯពេទ្យជីវិតនោះ) គាត់ជិះដំរីឈ្មោះកន្ទុកកាបរចេញអំពីក្រុងបាត់ទៅ
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានខ្ញុំម្នាក់របស់ព្រះបាទបរមោត្តមឈ្មោះកាកៈ
 អាចដើរទៅបានចំនួន ៦០ យោជន៍ (ក្នុង ១ ថ្ងៃ) ព្រោះអាស្រ័យដោយ
 អមនុស្ស ។ គ្រានោះ ព្រះបាទបរមោត្តមទ្រង់បង្គាប់ទៅខ្ញុំឈ្មោះកាកៈថា
 នែនាយកាកៈ ចូរឯងទៅ ឲ្យពេទ្យជីវិតត្រឡប់មកវិញថា លោក
 អាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រឲ្យលោកត្រឡប់ទៅវិញ (កុំឲ្យខាន) នែនាយ
 កាកៈ ធម្មតាពួកពេទ្យនេះតែងមានមាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត ឯងកុំទទួល
 យករបស់បន្តិចបន្តួចរបស់ពេទ្យនោះឡើយ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំឈ្មោះ
 កាកៈក៏បានតាមទៅទាន់ជីវិតកោមារកត្យកំពុងបរិភោគបាយព្រឹក ក្នុងរវាង
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ វេលានោះ ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈបាន
 និយាយទៅនឹងជីវិតកោមារកត្យដូច្នេះថា លោកអាចារ្យ ព្រះមហាក្សត្រ
 ឲ្យលោកត្រឡប់ទៅវិញ ។ ឯជីវិតកោមារកត្យតបថា នែនាយកាកៈ

បីវគ្គទី៣ បណ្ណប្បដ្ឋោតវគ្គកកស្សមល្លកខន្ធ

យាវ កុញ្ញាមិ^(១)ហន្ត កណ្ណោ កាកក កុញ្ញស្សតិ ។
 អលំ អាចរិយ រញ្ញាម្ហិ អាណត្តោ ឯតេ ទោ កណ្ណោ
 កាកក វេជ្ជោ នាម តហុមាយោ មា ចស្ស តិញ្ចិ បដិគ្គ-
 ហេសីតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន ដីវតោ កោមារ-
 កថោ នទេន កេសន្តិ ឡុល្យោត្វា អាមលកក្ខ ទាទតិ
 ចានីយញ្ច បិវតិ ។ អថទោ ដីវតោ កោមារកថោ កាកកំ
 នាសំ ឯតទរោច ហន្ត កណ្ណោ កាកក អាមលកក្ខ
 ទាទ ចានីយញ្ច បិវស្សតិ ។ អថទោ កាកកោ នាសោ
 អយំ ទោ វេជ្ជោ អាមលកក្ខ ទាទតិ ចានីយញ្ច
 បិវតិ ន អរហតិ តិញ្ចិ ចាបកំ ហោតុន្តិ ទុបឡ្ហមល-
 កក្ខ ទាទិ ចានីយញ្ច អចាយិ ។ តស្ស តំ ទុបឡ្ហ-
 មលកំ ទាទតំ តត្ថេវ និច្ឆាវេសិ ។ អថទោ កា-
 កោ នាសោ ដីវតំ កោមារកថំ ឯតទរោច អត្ថិ មេ
 អាចរិយ ដីវតន្តិ ។ មា កណ្ណោ កាកក កាយិ ត្វញ្ជោ
 អរោកោ កវីស្សសិ រាជោ ច ចន្ទោ សោ រាជោ
 យាតាមេយ្យាមិ មំ តេនាហំ ន ជីវត្តាមីតិ កន្ទវតិកំ

១ ១. កុញ្ញាម ។

បីវរក្ខន្ធកៈ រឿងព្រះបាទបណ្ឌិតខ្មែរ ឈ្មោះព្រះនាយកៈ

ចូរអ្នកឯងបង្អង់ចាំយើងបរិភោគប្លាស្ទិក នៃនាយកៈ បើដូច្នោះចូរអ្នក
 បរិភោគប្លាស្ទិក ។ កាកៈតបថា លោកអាចារ្យ កុំព្រួយ ដ្បិតខ្ញុំព្រះ
 មហាក្សត្រទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ថា នៃនាយកៈ ធម្មតាពួកពេទ្យទាំង
 នេះតែងតែមានមាយាច្រើន ម្យ៉ាងទៀត អ្នកឯងកុំទទួលរបស់បន្តិចបន្តួច
 របស់ពេទ្យនោះឡើយ ។ សម័យនោះឯង ជីវិតកោមារក្សបានបង្កប់
 ដោយក្រចកហើយទំពាស្តីផ្នែកក្នុងព្រះផង ផឹកទឹកផង ។ វេលានោះ
 ជីវិតកោមារក្សក៏និយាយទៅនឹងខ្ញុំឈ្មោះកាកៈដូច្នេះថា នៃនាយកៈ
 បើដូច្នេះ អ្នកចូរទំពាស្តីផ្នែកក្នុងព្រះផង ផឹកទឹកផងចុះ ។ លំដាប់នោះ ខ្ញុំ
 ឈ្មោះកាកៈគិតថា ពេទ្យនេះឯងហ៊ានទំពាស្តីផ្នែកក្នុងព្រះផង ផឹកទឹកផង
 ពេទ្យនេះមិនគួរនឹងមានអំពើពាក្យក៏តបតួចឡើយ ហើយក៏ទំពាស្តីផ្នែក
 ក្នុងព្រះមួយចំហៀងផង ផឹកទឹកផង ។ ផ្នែកក្នុងព្រះមួយចំហៀងដែល
 ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈទំពាស្តីហើយនោះ ក៏ចុះរាកក្នុងទីនោះឯង ។ ខណៈនោះ
 ខ្ញុំឈ្មោះកាកៈបាននិយាយទៅនឹងជីវិតកោមារក្សដូច្នេះថា លោកអាចារ្យ
 ខ្ញុំនៅមានជីវិត (តទៅទៀតប្តូរទេ) ។ ជីវិតកោមារក្សប្រាប់ថា នៃនាយ
 កៈ អ្នកឯងកុំភ័យឡើយ ខ្លួនអ្នកឯងក្តី ស្តេចកំណាចក្តី នឹងបានសះ
 ជាភេតហើយ ស្តេចនោះនឹងឱ្យគេសំឡាប់ខ្ញុំមិនខាន ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាខ្ញុំមិនត្រឡប់ទៅវិញថាដូច្នោះហើយក៏ប្រគល់មេដំរីឈ្មោះកូនត្រីតា

វិស័យបិដកេ មហាវគ្គោ

ហត្ថិនីកំ កាកស្សនិយ្យទេត្វា យេន រាជគហំ តេន
 បក្កាមី អនុបុត្រេន យេន រាជគហំ យេន រាជា មា-
 គនោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមីត្វា
 រញ្ញោ មាគធស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស ឯតមត្ថំ អា-
 រោចេសិ ។ សុដ្ឋ គណេ ជីវក អកាសិ យំបិ ន និវត្តោ
 ចន្ទោ សោ រាជា យាតាបេយ្យបិ តន្តិ ។ អថខោ
 រាជា បដ្ឋោតោ អរោតោ សមាធា ជីវកស្ស កោមា-
 ភច្ចស្ស សន្តិកេ ទ្ធពំ ចាហេសិ អាគច្ឆតុ ជីវកោ
 វំ ទស្សមីតិ ។ អលំ ទេវ^(១) អជីកាវំ មេ ទេវេ សាត្វ-
 តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ បដ្ឋោតស្ស
 សិវេយ្យកំ ទុស្សយុកំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ពហុន្នំ ទុស្សនំ
 ពហុន្នំ ទុស្សយុតានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុកសតានំ ពហុន្នំ
 ទុស្សយុកសហស្សនំ ពហុន្នំ ទុស្សយុកសតសហស្ស-
 នំ អត្តញ្ច សេដ្ឋញ្ច ចាមោក្ខញ្ច ឧត្តមញ្ច បវញ្ច ។
 អថខោ រាជា បដ្ឋោតោ តំ សិវេយ្យកំ ទុស្សយុកំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ទៅខ្ញុំឈ្មោះកាកៈវិញ ហើយចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ចូលទៅ
 គាល់ព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ភិសារឯក្រុងរាជគ្រឹះដោយលំដាប់ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះបាទមាគធសេនិយ-
 តិម្ភិសារ ។ ស្តេចទ្រង់ត្រាស់តបថា នែនាយជីវកៈអ្នកឯងមិនបាន
 វិលត្រឡប់ទៅវិញដោយហេតុណា ឈ្មោះថាបានធ្វើទូរហេតុនោះដោយ
 ល្អហើយ ស្តេចកំណាចនោះមុខជានឹងឲ្យគេសំឡាប់អ្នកឯងមិនខាន ។
 គ្រាទោះ ព្រះបាទបង្ហាតបានសះជាវេគហើយក៏បញ្ជូនរាជបម្រើទៅ
 ក្នុងសំណាក់ជីវកកោមារភក្សថា សូមឲ្យជីវកៈមក (កុំខាន) យើងនឹង
 ឲ្យពរ ។ ឯជីវកកោមារភក្សតបថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កុំ
 ព្រួយព្រះទ័យ សូមព្រះសម្មតិទេពត្រាន់តែទ្រង់រលឹកនូវរូបការៈរបស់ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គចុះ ។ សម័យនោះ សំពត់សំរោងយកៈ ១ គូ ក៏កើតឡើងដល់
 ព្រះបាទបង្ហាត ជាសំពត់ដំរើសលុបប្រសើរជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់
 ក្រៃលែងជាងសំពត់ដំរើន ជាងគូនៃសំពត់ដំរើន ជាងរយនៃគូសំពត់
 ដំរើន ជាងពាននៃគូសំពត់ដំរើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដំរើន ។
 វេលានោះ ព្រះបាទបង្ហាតបានបញ្ជូនសំពត់សំរោងយកៈ ១ គូនោះ

បីវគ្គនៃ ភពវិពោ វិរចេនបា

ដីកេស្ក កោមារកច្ចុស្ក ចាហោសិ ។ អថេចា ដី-
 កេស្ក កោមារកច្ចុស្ក ឯតទហោសិ ឥនំ ចោ មេ
 សិវេយ្យតំ ទុស្កយុតំ រកា បដ្ឋោតេន បហំតំ តហ្មន្នំ
 ទុស្កនំ តហ្មន្នំ ទុស្កយុតានំ តហ្មន្នំ ទុស្កយុតសតានំ
 តហ្មន្នំ ទុស្កយុតសហស្កនំ តហ្មន្នំ ទុស្កយុតសត-
 សហស្កនំ អត្តញ្ច សេដ្ឋញ្ច ចាហោត្តញ្ច ទុត្តបញ្ច
 បវញ្ច នយំមំ អញ្ញោ កោចិ បច្ឆាហតិ បរិកុញ្ញតុ
 អញ្ញត្រ តេន ភតវតោ អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន រកា
 វា មាតេន សេនិយេន តិប្បិសាវនាតិ ។

[៤០] តេន ចោ បន សមយេន ភតវតោ កាយោ
 នោសាភិសន្នោ ហោតិ ។ អថេចា ភតវា អាយស្មន្តំ
 អានន្តំ អាមន្តេសិ នោសាភិសន្នោ ចោ អានន្ត តថា-
 គតស្ក កាយោ ឥច្ឆតិ តថាគតោ វិវេចនំ ចាតុន្តិ ។
 អថេចា អាយស្មា អានន្នោ យេន ដីកោ កោមា-
 រកច្ចោ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា ដីកតំ កោមារកច្ចំ
 ឯតទវេច នោសាភិសន្នោ ចោ អារុសោ ដីកេ តថា-
 គតស្ក កាយោ ឥច្ឆតិ តថាគតោ វិវេចនំ ចាតុន្តិ ។

ចីវរតូន្តរៈ និយាយអំពីព្រះមានព្រះភាគ (ទ្រង់ហត) ថ្វីបញ្ចុះ

ទៅជីវកកោមារភត្យ ។ លំដាប់នោះ ជីវកកោមារភត្យមានសេចក្តីរិះគិត
ដូច្នេះថា ជាសំពត់សិវេយ្យកៈ ១ គូដែលព្រះបាទបង្ហាតបាទបញ្ជូនមកឲ្យ
អាត្មាអញនេះ ជាសំពត់ដ៏លើសលុបប្រសើរជាប្រធានខ្ពង់ខ្ពស់ក្រៃលែង
ជាងសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងគូនៃសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងរយនៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន
ជាងពាន់នៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់ដ៏ច្រើន អ្នកដទៃណា
មួយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់សិវេយ្យកៈនេះឡើយ វៀរលែងតែព្រះ
មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះចេញ ឬវៀរលែងតែព្រះបាទមាគធ.
សេនិយតម្កិសារចេញ ។

[៤១] សម័យនោះឯង ព្រះកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ដោយទោស (រោគទល់) ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា នៃអានន្ទ កាយរបស់គាត់ត្រាស់
ដោយទោសហើយ គាត់គត់ប្រាថ្នានឹងឆាន់ថ្នាំបញ្ចុះ ។ ខណៈនោះ ព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅរកជីវកកោមារភត្យ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏និយាយនឹងជីវកកោមារភត្យដូច្នេះថា នៃជីវកៈដ៏មានអាយុ កាយរបស់ព្រះ
គាត់គត់ត្រាស់ដោយទោសហើយ ព្រះគាត់គត់ត្រូវការឆាន់ថ្នាំបញ្ចុះ ។

វិទយបំណី មហាវត្ត

តេជហំ កន្ត្តេ អាណន្ត កកវតោ កាយំ កតិចាហំ
សំនេហេថាតិ ។ អថទោ អាយស្មា អាណន្តោ កក-
វតោ កាយំ កតិចាហំ សំនេហេត្វា យេន ជីវកោ
កោមារកន្តោ តេជុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ជីវកំ កោ-
មារកច្ចំ ឯតទរោច សំនិទ្ធោ ទោ អារុសោ ជីវក
តថាគតស្ស កាយោ យស្សនាទិ កាលំ មញ្ញសីតិ ។
អថទោ ជីវកស្ស កោមារកច្ចស្ស ឯតទហោសិ ន
ទោ មេ តំ បដិវ្យំ យោហំ កកវតោ ឧទ្យាវកំ
វិរេចនំ ននេយ្យំ យន្ត្រាហំ តីណិ ឧប្បលហត្តានិ
នាណកេសន្នេហិ បរិភាវេត្វា តថាគតស្ស ឧបនា-
មេយ្យន្តិ ។ អថទោ ជីវកោ កោមារកន្តោ តីណិ
ឧប្បលហត្តានិ នាណកេសន្នេហិ បរិភាវេត្វា យេន
កកវ តេជុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ឯកំ ឧប្បលហត្ថំ
កកវតោ ឧបនាមេសិ ឥមំ កន្ត្តេ កកវ បឋមំ ឧប្ប-
លហត្ថំ ឧបសិដ្ឋុតុ ឥទំ កកវន្តំ ទសក្ខត្ថំ វិរេចស្សតីតិ
ទុតិយំ ឧប្បលហត្ថំ កកវតោ ឧបនាមេសិ ឥមំ កន្ត្តេ

វិធីបដិសេធ មហាវិញ្ញាណ

ដ៏វិភក្តិការកត្តាថា បត់ត្រីព្រះអាទន្នដ៏ចំរើន បើដូច្នោះសូមឱ្យ
 លោកសម្រួលព្រះកាយរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ២ ៣ ថ្ងៃសិន ។
 លំដាប់នោះ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុបានសម្រួលព្រះកាយរបស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ២ ៣ ថ្ងៃ រួចហើយក៏ចូលទៅរកដ៏វិភក្តិការកត្តា លុះចូល
 ទៅដល់ហើយក៏និយាយនឹងដ៏វិភក្តិការកត្តាដូច្នេះថា ខែអារុណដ៏វិភក្តិ
 ព្រះកាយរបស់ព្រះតថាគតបានស្រួលបួលហើយ អ្នកសំគាល់ខ្ញុំកាល
 គួរក្នុងគ្រានេះចុះ ។ គ្រានោះ ដ៏វិភក្តិការកត្តាមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះ
 ថា អាត្មាអញថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះដ៏គ្រោតគ្រោតដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អំពើ
 នេះមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ឈ្លើយចុះ គួរអាត្មាអញនឹងអប់រំ
 ឧប្បលទាំងឡាយបាន ៣ ក្តាប់ ជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ ហើយ
 សឹមបង្កើនថ្វាយដល់ព្រះតថាគត ។ គ្រានោះ ដ៏វិភក្តិការកត្តាបានអប់រំ
 ផ្កាឧប្បល ៣ ក្តាប់ ជាមួយនឹងថ្នាំទាំងឡាយផ្សេងៗ រួចហើយចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បង្កើនថ្វាយផ្កាឧប្បល
 ១ ក្តាប់ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតផ្កាឧប្បល ១ ក្តាប់ដំបូងនេះ ផ្កាឧប្បលនេះ
 នឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួចបង្កើនថ្វាយផ្កាឧប្បលក្តាប់
 ទី ២ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

ប្រែក្នុង ភក្តីពោ វិបេសកថា

កក្កវា ធុតិយំ ឧប្បលហន្តំ ឧបសំជ្ឈតុ វេទំ កក្កវន្តំ
 ធនសត្តត្ថំ វិបេស្សនីតិ តតិយំ ឧប្បលហន្តំ កក្កវតោ
 ឧបនាមេសំ ឥមំ កន្តេ កក្កវា តតិយំ ឧប្បលហន្តំ ឧប-
 សំជ្ឈតុ វេទំ កក្កវន្តំ ធនសត្តត្ថំ វិបេស្សនី ឯវំ កក្កវតោ
 សមត្ថីសាយ វិបេសនំ កវិស្សនីតិ ។ អថោ ជីវតោ
 កោហារកច្ចោ កក្កវតោ សមត្ថីសាយ វិបេសនំ ធនា
 កក្កវន្តំ អភំវាធនា បទត្ថិណំ កត្វា បញ្ញាមិ ។
 អថោ ជីវតស្ស កោហារកច្ចស្ស ពហំទ្វារកោដ្ឋកា
 និក្ខន្ធស្ស ឯតទហោសំ មយា ខោ កក្កវតោ សម-
 ត្ថីសាយ វិបេសនំ ធិន្នំ នោសាភិសន្នោ តថាគតស្ស
 កាយោ ន កក្កវន្តំ សមត្ថីសត្តត្ថំ វិបេស្សនី ឯត្វ-
 នត្ថីសត្តត្ថំ កក្កវន្តំ វិបេស្សនី អបិច កក្កវា វិវតោ
 នហាយិស្សនី នហាតំ កក្កវន្តំ សកី វិបេស្សនី ឯវំ
 កក្កវតោ សមត្ថីសាយ វិបេសនំ កវិស្សនីតិ ។ យថា(៦)
 ខោ កក្កវា ជីវតស្ស កោហារកច្ចស្ស ចេតសា ចេ-
 តោបវិតត្តមញ្ញាយ អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសំ

បរិវត្តន៍: និយាយអំពីព្រះមានព្រះភាគ (ទ្រង់ហើត) ថ្នាំបញ្ចុះ

សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតផ្កាឧប្បលក្តាប់ទី ២ នេះ ផ្កាឧប្បលនេះនឹង
 បញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួចបង្កើនថ្វាយផ្កាឧប្បលក្តាប់ទី ៣
 ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហិតផ្កាឧប្បលក្តាប់ទី ៣ នេះ ផ្កាឧប្បលនេះនឹងបញ្ចុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ១០ ដង រួមក្នុងដែលបញ្ចុះថ្នាំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រូវជា ៣០ ដងគត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ ដ៏វកោមារកត្យ
 បានថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះ ៣០ ដងគត់ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចថ្វាយបង្គំព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណហើយថយចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ដ៏វកោ-
 មារកត្យកាលចេញទៅដល់ក្រៅខ្វែងទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះ
 ថា ថ្នាំបញ្ចុះទាំង ៣០ ដងគត់អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយព្រះកាយរបស់ព្រះគឺជាគត់ដែលត្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះនឹង
 បញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ ៣០ ដងគត់ក៏ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគត្រឹមតែ ២៩ ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ចុះថ្នាំហើយ
 មុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់
 ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់
 ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានប្រាប់សេចក្តីរិះគិតនៃចិត្ត
 របស់ដ៏វកោមារកត្យដោយព្រះទ័យហើយទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះពានន្ត

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ឥន្ទានន្ទ ដីកេស្ស កោមារកថ្ថស្ស តហិទ្ធារកោដ្ឋ-
 កា ធិក្ខន្ធស្ស ឯតទហោសិ មយា ខោ កកវតោ
 សមត្ថីសាយ វិរេចនំ ធិន្ទំ ទោសាភិសន្នោ តថាគតស្ស
 កាយោ ន កកវន្ទំ សមត្ថីសត្វត្ថំ វិរេចស្សតិ ឯក្ខន្ធ-
 ត្ថីសត្វត្ថំ កកវន្ទំ វិរេចស្សតិ អបិច កកវា វិវិត្តោ
 នហាយស្សតិ នហាតំ កកវន្ទំ សតី វិរេចស្សតិ ឯវំ
 កកវតោ សមត្ថីសាយ វិរេចនំ កវិស្សតិ តេនហានន្ទ
 ឡឆ្មោធកំ បដិយាទេហិតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ខោ អាយស្មា
 អានន្នោ កកវតោ បដិស្សុណ្ឌិត្វា ឡឆ្មោធកំ បដិ-
 យាទេសិ ។ អថខោ ដីកោ កោមារកថ្ថោ យេន
 កកវា តេនុបសន្តិបិ ឡបសន្តិបិត្វា កកវន្ទំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្ទំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្ទំ ធិសីន្នោ ខោ ដីកោ
 កោមារកថ្ថោ កកវន្ទំ ឯតទហោសិ វិវិត្តោ កន្លេ កកវតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ដ៏មានអាយុមកក្នុងពេលនោះថា នៃអានន្ទ កាលដ៏រកកោមារភក្សចេញ
 ទៅដល់ក្រៅខ្វាងទ្វារហើយក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ថ្នាំបញ្ចុះ ៣០
 ដងគត់ អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចហើយ កាយរបស់
 ព្រះតថាគតក្រាស់ដោយពេល ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគ
 គ្រប់ ៣០ ដងគត់ក៏ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រឹម
 តែ ២៩ ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ចុះហើយមុខជា
 នឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់ទឹក
 ហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់
 ដោយពាក្យយ៉ាងនេះ នៃអានន្ទ បើដូច្នោះអ្នកចូរចាត់ចែងទឹកក្តៅឡើង ។
 ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ដោយពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះករុណា ម្ចាស់ហើយក៏បាន
 ចាត់ចែងទឹកក្តៅ ។ វេលានោះ ដ៏រកកោមារភក្សបានចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ រួចហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ដ៏រកកោមារភក្សអង្គុយនៅក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ចុះថ្នាំហើយឬនៅ ។

បីវិញ្ញាណ ភក្តីគោ វិវេចនាថា

វិវេចនាថា ជីវកោតិ ។ ៩៨ បញ្ញំ កន្ត្រៃ តហំទ្វារគោដ្ឋតា
 និក្ខន្តស្ស ឯតទហោសិ មយា ចោ កកវតោ សមត្ថីសាយ
 វិវេចនំ ទិដ្ឋំ ទោសាកសន្នោ តថាភតស្ស តាយោ ន
 កកវន្តំ សមត្ថីសត្វត្ថំវិវេចស្សតិ ឯត្វនត្ថីសត្វត្ថំ កកវន្តំ
 វិវេចស្សតិ អបិច កកវា វិវេចា នហាយស្សតិ នហាតំ
 កកវន្តំ សតី វិវេចស្សតិ ឯវំ កកវតោ សមត្ថីសាយ
 វិវេចនំ កវិស្សតិ តំ នហាយតុ កន្ត្រៃ កកវា នហាយតុ
 សុតតោតិ ។ អថោ កកវា ឧល្លាសតំ នហាយំ
 នហាតំ កកវន្តំ សតី វិវេចសិ ឯវំ កកវតោ សមត្ថីសាយ
 វិវេចនំ អហោសិ ។ អថោ ជីវកោ តោមារកន្តោ
 កកវន្តំ ឯតទហោសិ យាវ កន្ត្រៃ កកវតោ តាយោ បតិ-
 តត្តោ ហោតិ អលំ^(១) យូសបិណ្ឌកេនាតិ ។ អថោ

---

១ អលំ ពាក្យ ទំស្សតិ ។

ជីវិតក្នុងៈ ឱយាយអំពីព្រះមានព្រះភាគ (ទ្រង់ហែត) ថ្នាំបញ្ចុះ

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តបថា ខែជីវិតៈ គឺថាគតបានបញ្ចុះថ្នាំហើយ ។

ជីវិតកោមារភក្ស ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលខ្ញុំ

ព្រះអង្គចេញទៅដល់ក្រៅក្លោងទ្វារហើយ ក៏មានសេចក្តីរិះគិត ដូច្នេះថា

ថ្នាំបញ្ចុះចំនួន ៣០ ដងគត់ អាត្មាអញបានថ្វាយដល់ព្រះមានព្រះភាគ

រួចហើយ កាយរបស់ព្រះគឺថាគត ត្រាស់ដោយទោស ថ្នាំនោះ

នឹងបញ្ចុះព្រះមានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់ក៏ទេ មុខជានឹងបញ្ចុះព្រះមាន

ព្រះភាគបាន(ត្រឹមតែ ២៩ ដង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ចុះ

ថ្នាំរួចហើយមុខជានឹងស្រង់ទឹក ថ្នាំនោះនឹងបញ្ចុះព្រះដ៏មានព្រះភាគដែល

ស្រង់ទឹករួចហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

៣០ ដងគត់ដោយអាការយ៉ាងនេះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះ

ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រង់ទឹកចុះ សូមព្រះសុគតទ្រង់ស្រង់ទឹកចុះ ។ លំ-

ដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រង់ទឹកក្តៅហើយ ថ្នាំនោះក៏បានបញ្ចុះ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលបានស្រង់ទឹកហើយម្តងទៀត រួមជាការបញ្ចុះថ្នាំ

របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៣០ ដងគត់យ៉ាងនេះ ។ វេលានោះ ជីវិតកោមា-

រភក្សបានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យដូច្នេះថា សូមទ្រង់ព្រះ

មេត្តាប្រោស កាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគ តាំងនៅជាប្រតិភត្តិដរាប

ណាហើយ នឹងបានចំរើនដោយផ្លុំព្រះម៌សៈដរាបនោះ ។ វេលានោះ

វិធីបំបិទ មហាវិញ្ញាណ

កកវតោ កាយោ នចិរស្មេវ បកតតោ អហោសំ ។

អថោ ជីវិតោ កោមារកថោ តំ សិវេយ្យកំ ទុស្សយុតំ

អាទាយ យេន កកវំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា

កកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ

និសីទ្នោ ចោ ជីវិតោ កោមារកថោ កកវន្តំ ឯតទរោច

ឯកាហំ កន្តេ កកវន្តំ វំ យាចាមីតិ ។ អតិក្កន្តវំវា

ចោ ជីវិត តថាគតាតិ ។ យញ្ច កន្តេ កប្បតិ យញ្ច

អនវន្តន្តំ ។ វទេហិ ជីវិតាតិ ។ កកវំ កន្តេ បំសុក្ខ-

លិតោ ភិក្ខុសង្ឃោ ច ឥទំ មេ កន្តេ សិវេយ្យកំ

ទុស្សយុតំ រត្នា បន្លោតេន បហិតំ តហ្មន្តំ ទុស្សន្តំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

មិនយូរឡើយនោះកាយរបស់ព្រះមានព្រះភាគក៏បានជាប្រក្រតីវិញ ។ ឧទាហរណ៍៖
 នោះ ដ៏វត្ថុកោមារភក្ត្របាននាំយកសំពត់សំរេយ្យកៈ^(១) ១ គូនោះចូល
 ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះមានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ ដ៏វត្ថុកោមារភក្ត្រ
 អង្គុយនៅ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគដោយ
 ពាក្យថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គសូមពរ ១ ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឲ្យដ៏វត្ថុ ព្រះតថាគតរាំង
 ឡាយមានពរកន្លងហើយ ។ ដ៏វត្ថុកោមារភក្ត្រទូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស អំពើណាគួរផង មិនមានទោសផង (ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
 ចំពោះអំពើនោះ) ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ឲ្យដ៏វត្ថុ អ្នក
 ចូរនិយាយមកចុះ ។ ដ៏វត្ថុកោមារភក្ត្រទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 ព្រះមានព្រះភាគក្តី ភិក្ខុសង្ឃក្តី តែងតែទ្រង់សំពត់បង្អួកូល
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សំពត់សំរេយ្យកៈ ១ គូនេះហើយដែលព្រះបាទ
 បរមោតបញ្ជូនមកឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ជាសំពត់លើសលុបប្រសើរជាប្រធាន

---

១ អដ្ឋិកថាថា បានដល់សំពត់ដែលគេចោលនៅព្រៃខ្មោច ក្នុងឧត្តរកុរុទ្ធិប ។ បានឮមកថា
 ពួកមនុស្សក្នុងឧត្តរកុរុទ្ធិបតែងរុំសាកសពដោយសំពត់នោះឯងហើយយកទៅចោល ។ មានសត្វ
 បក្សីមានប្រមោយដូចដំរីរាំសំពត់នោះថាជាផ្តុំសាច់ ហើយឆាបនាំយកទៅដកលំទុក
 លើកំពូលភ្នំហើយពាន្តបុតសំពត់នោះចោលចេញវាស៊ីសាច់សពនោះ ។ វេលានោះ ពួកអ្នកដើរ
 ព្រៃបានឃើញសំពត់នោះហើយក៏នាំយកមកថ្វាយស្ដេច ។ សំពត់នេះហើយដែលព្រះបាទបរមោត
 បានមកដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

បីវរក្ខត្តកេ គហបតិបីវរក្ខត្តកេ

ពហុន្នំ ទុស្សយុតានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុកសតានំ ពហុន្នំ
 ទុស្សយុកសហស្សានំ ពហុន្នំ ទុស្សយុកសតសហស្សា-
 នំ អត្តញ្ច សេដ្ឋញ្ច ចាមោក្ខញ្ច ឧត្តមញ្ច បវេញ្ច
 បដិគ្គណ្ណាតុ មេ កន្តេ កកវា សិវេយ្យកំ ទុស្សយុកំ
 ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច គហបតិបីវំ អនុជាណាត្វតិ ។ បដិគ្គ-
 ហេសិ កកវា សិវេយ្យកំ ទុស្សយុកំ ។ អថេចា កកវា
 ជីវកំ កោមារកថ្មំ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ សមា-
 នបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថេចា ជីវកោ
 កោមារកថ្មា កកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតោ
 សមាទបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា
 កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថេចា
 កកវា វតស្មី និទានេ វតស្មី បក្ករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាណាមិ ភិក្ខុវេ គហបតិបីវំ យោ
 ឥច្ឆតិ បំសុក្ខុលិកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ គហបតិបីវំ
 សាទិយតុ ឥតវិតវេន ចាហំ ភិក្ខុវេ សន្តដ្ឋី វណ្ណមីតិ ។

ចីវរពូជ្ចកៈ ការព្រង់អនុញ្ញាតគហបតីចីវរ

ខ្លង់ខ្លង់ស្រែកលែងជាងសំពត់ដំប្រើន ជាងគូនសំពត់ដំប្រើន ជាងរយ
នៃគូសំពត់ដំប្រើន ជាងពាននៃគូសំពត់ដំប្រើន ជាងសែននៃគូសំពត់
ដំប្រើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួល
យកសំពត់សំរេយៗកៈ ១ គូរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតី
ចីវរ ដល់ភិក្ខុសង្ឃផង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រមទទួលយកសំពត់
សំរេយៗកៈ ១ គូ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ដីវក-
កោមារកត្យ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយ
ធម្មិកថា ។ លំដាប់នោះ ដីវកកោមារកត្យកាលដែលព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ
ដោយធម្មិកថាហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
ភាគ ធ្វើប្រទេស្យណហើយថយចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
នេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
នូវគហបតីចីវរ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (បង្សកូល) ភិក្ខុនោះចូរទ្រង់សំពត់
បង្សកូលចុះ ភិក្ខុណាប្រាថ្នា (គហបតីចីវរ) ភិក្ខុនោះចូរត្រែកអរ
នឹងគហបតីចីវរចុះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត តថាគតពោល
សរសើរសេចក្តីសន្តោសដោយបច្ច័យណាមួយ (តាមមានតាមបាន) ។

[២២] អស្មោស្មំ ទោ រាជគហោ មនុស្សា កកវតា
 តិវ ភិក្ខុនំ គហបតីបិវ អនុញ្ញាតន្តិ ។ តេ ច មនុស្សា
 ហដ្ឋា អហោស្មំ ទុទត្តា ឥនាទិ ទោ មយំ ធានាទិ
 ទស្សម បុត្តាទិ កកវស្សម យតោ កកវតា ភិក្ខុនំ
 គហបតីបិវ អនុញ្ញាតន្តិ ។ ឯកាហោនេវ រាជគហោ
 តហ្វិ បិវសហស្សាទិ ទប្បជ្ឈីសុ ។ អស្មោស្មំ ទោ
 ជានបទា មនុស្សា កកវតា តិវ ភិក្ខុនំ គហបតីបិវ
 អនុញ្ញាតន្តិ ។ តេ ច មនុស្សា ហដ្ឋា អហោស្មំ ទុទត្តា
 ឥនាទិ ទោ មយំ ធានាទិ ទស្សម បុត្តាទិ កកវស្សម
 យតោ កកវតា ភិក្ខុនំ គហបតីបិវ អនុញ្ញាតន្តិ ។
 ឯកាហោនេវ ជនបទេបិ តហ្វិ បិវសហស្សាទិ
 ទប្បជ្ឈីសុ ។

[២៣] តេន ទោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ចារាហោ
 ទប្បជ្ឈោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

(៤២) ពួកមនុស្ស ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ បានឮដំណឹងថា ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតីវិវេលក៏កុំទាំងឡាយហើយ ។ មនុស្ស
 ទាំងនោះក៏មានចិត្តរីករាយស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជានឹងបានឲ្យ
 ទាន មុខជានឹងបានធ្វើបុណ្យក្នុងកាលនេះឯង ចាប់ដើមគាំភ័ព្វព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតគហបតីវិវេលក៏កុំទាំងឡាយ ។ ក្នុងក្រុងរាជ
 គ្រឹះមានច្រើនពាន់កើតឡើងតែក្នុង ១ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកមនុស្សដែល
 នៅក្នុងជនបទបានឮដំណឹងថា គហបតីវិវេលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បាន
 អនុញ្ញាតដល់ក៏កុំទាំងឡាយហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏មានចិត្តរីករាយ
 ស្រស់ស្រាយឡើងថា យើងមុខជានឹងបានឲ្យទាន មុខជានឹងបានធ្វើ
 បុណ្យក្នុងកាលនេះឯង ចាប់ដើមគាំភ័ព្វព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អ-
 នុញ្ញាតគហបតីវិវេលក៏កុំទាំងឡាយ ។ សូម្បីតែក្នុងជនបទក៏មានច្រើន
 ពាន់កើតឡើងតែក្នុង ១ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។

(៤៣) សម័យនោះឯង សំពត់បារាវ(១)កើតឡើងដល់សង្ឃ ។
 ក៏កុំទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

---

១ សំពត់បែបយ៉ាងល្អដែលគេធ្វើមានលាយដោយពាមសត្វដ៏ទៃ ។

ចំរើនក្នុងក្រុង កាសិយោ អន្តរកាលយកក្រុង

អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ទាវរង្គិ ។ កោសេយ្យទាវរង្គិ
ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ កោសេយ្យទា-
វរង្គិ ។ កោជវំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
កោជវង្គិ ។

បឋមភាណវំ វិជ្ជិតំ ។

[២២] តេន ខោ បន សមយេន កាសិវង្គិ ជីវ-
កស្ស កោមារកក្ខស្ស អន្តរកាសិយំ^(១) កម្ពុលំ ទា-
ហាសិ ឧបក្ខតាសិយំ ឧបមាណំ^(២) ។ អថខោ ជីវកោ
កោមារកក្ខោ តំ អន្តរកាសិយំ កម្ពុលំ អាទាយ
យេន ភគវា តេនុបស្ស័មិ ឧបស្ស័មិត្វា កក្កវង្គំ អភិ-
វាទេត្វា ឯតមវង្គំ វិសីទិ ។ ឯតមវង្គំ វិសីទោ ខោ
ជីវកោ កោមារកក្ខោ កក្កវង្គំ ឯតទេវោច អយំ មេ កក្កេ
អន្តរកាសិយោ កម្ពុលោ កាសិវង្គោ បហិតោ ឧបក្ខត-
កាសិយំ ឧបមាណោ បដិក្កុណ្ឌាតុ មេ កក្កេ ភគវា

• ១. អន្តរកាលំ ។ ២ វមមាណំ ។

ចំណែកទី១៖ សំណួរកម្ពុជាមានដំណោះស្រាយក្នុងពេល របស់ស្តេចកាសី

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់
បាវរ ។ សំពត់បាវរធ្វើពីស្បែកបានកើតឡើង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់បាវរដែលគេធ្វើ
ពីស្បែក ។ សំពត់កោដរៈ^(១)បានកើតឡើង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់កោដរៈ ។

ចប់ កាលារៈ ជាដំបូង ។

៤៤) សម័យនោះឯង ស្តេចក្នុងដែនកាសី បានបញ្ជូនសំពត់
កម្ពុជាមានដំណោះស្រាយក្នុងពេល(៥០០កហាបណៈ)គឺប្រហែលនឹងវត្ថុទាំងឡាយ
ដែលមានដំណោះស្រាយក្នុងពេលដែរ ទៅឲ្យជីវកកោមារកត្យ ។ វេលានោះ
ជីវកកោមារកត្យក៏បាននាំយកសំពត់កម្ពុជាមានដំណោះស្រាយក្នុងពេលនោះ ចូល
ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ជីវកកោមារកត្យលុះ
អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សំពត់កម្ពុជាមានដំណោះស្រាយក្នុងពេលរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ
ប្រហែលនឹងវត្ថុទាំងឡាយដែលមានដំណោះស្រាយក្នុងពេលដែរ ស្តេចកាសីបាន
បញ្ជូនមកប្រទាន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ

---

១ (អន្តិកថា) សំពត់នេះប្រហែលគ្នានឹងសំពត់បាវរៈ សំពត់ខេត្តធ្វើពីរោមសត្វ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

កម្ពុជ យំ មម អស្ស ធីយរត្ថំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។
 បដិក្កហេសិ កកវា កម្ពុជ ។ អថោ កកវា ជីវតំ
 កោមារកម្ពុ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ សមាទេសិ
 សម្មត្ថេសិ សម្មហំសេសិ ។ អថោ ជីវកោ កោ-
 មារកត្ថា កកវតា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សិតោ ស-
 មាទេសិតោ សម្មត្ថេសិតោ សម្មហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា
 កកវន្តំ អភិវទេត្ថា បទត្ថិលំ កត្ថា បក្កាមិ ។ អថ-
 ោ កកវា ឯតស្មី ធីនានេ ឯតស្មី បក្ការណេ ធម្មិ កថំ
 កត្ថា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ កម្ពុលន្តិ ។

[៤៥] តេន ចោ បន សមយេន សង្ឃស្ស ឧត្តា-
 វហានិ ចីវរានិ ឧប្បន្នន្តិ ។ អថោ ភិក្ខុនំ ឯតនំហោ-
 សិ កី នុ ចោ កកវតា ចីវំ អនុញ្ញាតំ កី អនុញ្ញា-
 តន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេសុំ ។ អនុជានាមិ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ទ្រង់ទទួលយកសំពត់កម្ពុជរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខដល់ខ្ញុំព្រះអង្គអស់កាលជាអង្គ (តទៅ) ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់
 ទទួលយកសំពត់កម្ពុជ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់
 ដ៏រកកោមារកត្យ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយ
 ធម្មិកថាហើយ ។ លំដាប់នោះ ដ៏រកកោមារកត្យកាលដែលព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ
 ដោយធម្មិកថាហើយ គឺក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
 ភាគធ្វើប្រទក្សិណហើយថយចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាក្នុងពេលនោះហើយ ទ្រង់ត្រាស់
 ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ
 សំពត់កម្ពុជ ។

(២៥) សម័យនោះឯង មានបីវរុណនឹងមិនល្អ កើតឡើងដល់
 សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា បីវរដូចម្តេចដែល
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតបីវរដូចម្តេច ដែលព្រះមានព្រះភាគមិន
 អនុញ្ញាត ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

បីវរក្កត្តកេ ធម្មវរក្កតាបតិបីវរកថា

ភិក្ខុវេ ធម្មវរកថា ខោមំ តាហ្មសិកំ កោសេយ្យំ កម្ពុលំ
សាលំ កង្កន្តំ ។ តេន ខោ បន សមយេន យេ តេ
ភិក្ខុ កហបតិបីវំ សាទិយន្តំ តេ កុក្កុទ្ធាយន្តា បំសុ-
ក្ខលំ ន សាទិយន្តំ ឯកំយេវ កកវតា បីវំ អនុញ្ញាតំ
ន ទ្វេតិ ។ កកវតា ឯតមត្តំ អាហាចេស្មំ ។ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខុវេ កហបតិបីវំ សាទិយន្តេន បំសុក្ខលំបិ
សាទិតំ តទុកយេន ចាហំ ភិក្ខុវេ សន្តដ្ឋី វណ្ណមីតិ ។

[២៦] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ
កោសលេស្ម ជនបទេស្ម អន្ធានមត្តប្បដិបទ្ធ ហោន្តំ ។
ឯតទ្វេ ភិក្ខុ សុសានំ ឡិក្កមីសុ បំសុក្ខលាយ ឯតទ្វេ
ភិក្ខុ នាតមេស្មំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ សុសានំ ឡិក្កមីសុ
បំសុក្ខលាយ តេ បំសុក្ខលានិ លភីសុ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ នាតមេស្មំ តេ ឯវហាហំសុ អម្ពាតំបិ អាវុសា

ចីវរក្ខន្ធកៈ និយាយពី(ការទ្រង់អនុញ្ញាត)ចីវរ ៦ យ៉ាងនឹងគហបតីចីវរ

ចីវរ ៦ យ៉ាង គឺ ចីវរដែលធ្វើដោយសម្បកឈើ ១ ចីវរដែលធ្វើដោយ
 កប្បាស ១ ចីវរដែលធ្វើដោយសូត្រ ១ ចីវរដែលធ្វើដោយពេមសត្វ
 (រៀវលែងតែសក់ឬពេមមនុស្សចេញ) ១ សំពត់ដែលធ្វើដោយសម្បកផ្ទៃ ១
 សំពត់ដែលធ្វើលាយដោយវត្ថុ ៥ យ៉ាងខាងដើម ១ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុណាត្រឹកអរនឹងគហបតីចីវរ ភិក្ខុទាំងនោះក៏រៀនមិនត្រឹកអរនឹង
 សំពត់បង្សក្រូលឡើយ ព្រោះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតតែ
 ចីវរ ១ មិនបានអនុញ្ញាតចីវរពីរទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 រុះរើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលត្រឹកអរនឹងគហបតីចីវរហើយ ត្រឹក
 អរនឹងសំពត់បង្សក្រូលផងក៏បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត គឺថាគត
 សរសើរសេចក្តីសន្តោសដោយចីវរទាំងពីរយ៉ាងនោះ ។

(៤៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយក្នុងកោ-
 សលជនបទ ។ ភិក្ខុពួកខ្លះដើរទៅកាន់ព្រៃស្នូសានដើម្បីនឹងបង្សក្រូល ភិក្ខុ
 ពួកខ្លះមិនបានរើបំរើឡើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដើរទៅកាន់ព្រៃស្នូសាន
 ដើម្បីនឹងបង្សក្រូល ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំពត់បង្សក្រូលទាំងឡាយ ។ ពួក
 ភិក្ខុណាដែលមិនបានរើបំរើ ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃភាវុសា

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

ភាគំ ទេវាតិ ។ តេ វិវាហាបំសុ ន មយំ អាវុសោ
 តុម្បាកំ ភាគំ ទស្សម តិស្ស តុម្បេ ឆាតមិទ្ធាតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេថេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
 ឆាតមេទ្គានំ ឆាតាមា ភាគំ ឆាតុន្តំ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ
 អន្ធានមគ្គប្បដិបទ្ធា ហោន្តំ ។ ឯតទ្វេ ភិក្ខុ សុសានំ
 ឡិក្កមីសុ បំសុក្ខលាយ ឯតទ្វេ ភិក្ខុ អាគមេសុំ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ សុសានំ ឡិក្កមីសុ បំសុក្ខលាយ តេ
 បំសុក្ខលានំ លភីសុ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អាគមេសុំ
 តេ វិវាហាបំសុ អម្បាកំបិ អាវុសោ ភាគំ ទេវាតិ ។ តេ
 វិវាហាបំសុ ន មយំ អាវុសោ តុម្បាកំ ភាគំ ទស្សម
 តិស្ស តុម្បេ ន ឡិក្កមិទ្ធាតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អា-
 ហេថេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ អាគមេទ្គានំ អតាមា
 ភាគំ ឆាតុន្តំ ។ តេន ទោ បន សមយេន សម្ពហុលា

វិទយបំណិត មហាវគ្គ

ចូរលោកទាំងឡាយឲ្យចំណែកមកយើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយ
យ៉ាងនេះវិញថា នៃអារុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយ
ទេ (បើលោកទាំងឡាយចង់បានសំពត់បង្អួក) ហេតុដូចម្តេចបានជា
លោកទាំងឡាយមិនរង់ចាំយើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមិនប្រាថ្នានឹងឲ្យក៏កុំឲ្យនូវចំណែកដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយដែលមិនរង់ចាំបាន ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុប្រើរូបដើរទៅ
កាន់ផ្លូវឆ្ងាយក្នុងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុពួកខ្លះដើរទៅកាន់ព្រៃស្នួសាន
ដើម្បីនឹងបង្អួក ភិក្ខុពួកខ្លះបានរង់ចាំ ។ ពួកភិក្ខុណាចូលទៅកាន់
ព្រៃស្នួសានដើម្បីនឹងបង្អួក ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំពត់បង្អួក ។ ពួក
ភិក្ខុណាដែលរង់ចាំ ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ ចូរ
លោកទាំងឡាយឲ្យចំណែកមកយើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលតបវិញ
យ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ
ហេតុម្តេចបានជាលោកទាំងឡាយមិនចូលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យក៏ត្រូវឲ្យចំ-
ណែកដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលរង់ចាំ ។ សម័យនោះឯង មានពួកភិក្ខុប្រើរូប

បរិវត្តន៍កេ សុសាតោក្កមនកថា

ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ អន្ធានមគ្គប្បដិបទ្ឋា
 ហោន្តិ ។ ឯកថ្វេ ភិក្ខុ បឋមំ សុសានំ ឡិក្កមីសុ
 បំសុក្ខលាយ ឯកថ្វេ ភិក្ខុ បច្ឆា ឡិក្កមីសុ ។ យេ
 តេ ភិក្ខុ បឋមំ សុសានំ ឡិក្កមីសុ បំសុក្ខលាយ តេ
 បំសុក្ខលានិ លភីសុ ។ យេ តេ ភិក្ខុ បច្ឆា ឡិក្ក-
 មីសុ តេ ន លភីសុ ។ តេ ឯវមាហំសុ អម្ពាតំបិ
 អាវុសោ ភាគំ ទេថាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ន មយំ អាវុសោ
 តុម្ពាតំ ភាគំ ទស្សម ក៏ស្ស តុម្ពេ បច្ឆា ឡិក្កមីត្ថា-
 តិ ។ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។ អនុជានាមិ
 ភិក្ខុវេ បច្ឆា ឡិក្កមន្តានំ នាកាហា ភាគំ នាតុន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ កោ-
 សលេសុ ជនបទេសុ អន្ធានមគ្គប្បដិបទ្ឋា ហោន្តិ ។
 តេ សទិសា សុសានំ ឡិក្កមីសុ បំសុក្ខលាយ ។ ឯ-
 កថ្វេ ភិក្ខុ បំសុក្ខលានិ លភីសុ ឯកថ្វេ ភិក្ខុ ន
 លភីសុ ។ យេ តេ ភិក្ខុ ន លភីសុ តេ ឯវមាហំសុ
 អម្ពាតំបិ អាវុសោ ភាគំ ទេថាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ
 ន មយំ អាវុសោ តុម្ពាតំ ភាគំ ទស្សម ក៏ស្ស

បីវត្ថុនុកៈ និយាយពីភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃសួសាន

ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុពួកខ្លះ ដើរចូលទៅ
 កាន់ព្រៃសួសានជាមុន ដើម្បីបង្សក្សល ភិក្ខុពួកខ្លះដើរចូលទៅជាខាង
 ក្រោយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលដើរចូលទៅព្រៃសួសានមុន ដើម្បីបង្សក្សល
 ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានសំពត់បង្សក្សល ។ ពួកភិក្ខុណាចូលទៅក្រោយ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏ឥតបានឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអា-
 រុសោ លោកទាំងឡាយចូរឲ្យចំណែកដល់យើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិ-
 យាយយ៉ាងនេះវិញថា នៃអាមុសោ យើងមិនបានឲ្យចំណែកដល់លោកទេ
 ហេតុអ្វីបានជាលោកទាំងឡាយដើរចូលទៅក្រោយគេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមិនចង់ឲ្យ ក៏កុំបាច់
 ឲ្យនូវចំណែកដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលដើរចូលទៅក្រោយគេ ។ សម័យ
 នោះឯង មានពួកភិក្ខុច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ក្នុងកោសលជនបទ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះបានដើរចូលទៅកាន់ព្រៃសួសាន ដើម្បីបង្សក្សលព្រមគ្នា ។
 ភិក្ខុពួកខ្លះបានសំពត់បង្សក្សល ភិក្ខុពួកខ្លះមិនបាន ។ ពួកភិក្ខុណា
 ដែលមិនបាន ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអាមុសោ លោកទាំង
 ឡាយចូរឲ្យចំណែកមកយើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា
 នៃអាមុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបានជា

វិធីបិដកេ មហាវិញ្ញា

តុម្រៃ ន លក្ខិត្តាតិ ។ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។
អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ សទិសានំ ឡិក្ខមន្តានំ អកា-
មា ភាគំ នាតុន្តំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
សម្ពហុលា ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ អន្ធាន-
មក្ខប្បជិបន្នា ហោន្តំ ។ តេ កតតំ កត្វា សុសានំ
ឡិក្ខមីសុ បំសុក្ខលាយ ។ ឯកថ្វេ ភិក្ខុ បំសុក្ខលានំ
លក្ខីសុ ឯកថ្វេ ភិក្ខុ ន លក្ខីសុ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
ន លក្ខីសុ តេ ឯវមាហំសុ អម្ពាតំបិ អាវុសោ ភាគំ
ទេដាតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ ន មយំ អាវុសោ តុម្ពាតំ
ភាគំ ទស្សម កិស្ស តុម្រៃ ន លក្ខិត្តាតិ ។ ភគវតោ
ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ កតតំ
កត្វា ឡិក្ខមន្តានំ អកាមា ភាគំ នាតុន្តំ ។

[២៧] តេន ទោ បន សមយេន មនុស្ស បិវំ
អាធាយ អាវមំ អាត្មន្តំ ។ តេ បដិក្កាហតំ អល-
កមាធា បដិហវន្តំ ។ បិវំ បរិតំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ភគវតោ

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

លោកមិនបាននឹងគេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលចូលទៅកាន់ព្រៃសួសានព្រមគ្នា ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 ច្រើនរូបដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយក្នុងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានធ្វើ
 កតិកា(ប្តេជ្ញា)នឹងគ្នាចេញហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រៃសួសានដើម្បីបង្ស្សកូល ។
 ភិក្ខុពួកខ្លះបានសំពត់បង្ស្សកូល ភិក្ខុពួកខ្លះមិនបាន ។ ពួកភិក្ខុណាដែល
 មិនបាន ភិក្ខុទាំងនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ លោកទាំង
 ឡាយចូរឲ្យចំណែកមកយើងខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះវិញថា
 នៃអារុសោ យើងមិនឲ្យចំណែកដល់លោកទាំងឡាយទេ ហេតុអ្វីបាន
 ជាលោកមិនបាននឹងគេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលទុកជាមិនចង់ឲ្យ ក៏ត្រូវឲ្យចំណែកដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយដែលធ្វើកតិកា(ប្តេជ្ញា)គ្នាហើយចូលទៅកាន់ព្រៃសួសាន ។

(៤៧) សម័យនោះឯង ពួកមនុស្សបាននាំយកប័រមកកាន់អារាម ។
 មនុស្សទាំងនោះកាលមិនបានភិក្ខុណា មួយទទួលប័រ ក៏ត្រឡប់នាំយកប័រ
 ទៅវិញ ។ ឯប័រក៏កើតតិច ៗ ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ

បីវចន្តកថា បីវចន្តកថាបទសម្ពុទ្ធ

ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ អនុជានាមំ ភិក្ខុវេ បញ្ចហម្ពេ-
 ហំ សមន្នាគតំ ភិក្ខុំ បីវចន្តកថាហកំ សម្មន្និទ្ធុំ យោ
 ន នន្នាគតំ កច្ឆេយ្យ ន នោសាគតំ កច្ឆេយ្យ ន មោ-
 ហាគតំ កច្ឆេយ្យ ន កយាគតំ កច្ឆេយ្យ កហិតាគហិ-
 តញ្ច ជានេយ្យ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ សម្មន្និទ្ធុតោ ។
 បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតោ យាចិត្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
 បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្ថន្ទាមំ
 ភិក្ខុំ បីវចន្តកថាហកំ សម្មន្និទ្ធុយ្យ ។ ឯសា ញត្ថំ ។
 សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្ទាមំ ភិក្ខុំ
 បីវចន្តកថាហកំ សម្មន្និទ្ធុតំ ។ យស្សាយស្សតោ ឧមតិ
 ឥត្ថន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ បីវចន្តកថាហកស្ស សម្មន្និទ្ធុសោ
 តុល្លាស្ស យស្ស នត្ថមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ
 សង្ឃេន ឥត្ថន្ទាមោ ភិក្ខុ បីវចន្តកថាហកោ ។ ឧមតិ
 សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតំ ។

ចំណែកទី១៖ ការសន្មតកិច្ចឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ

ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ
 គឺ ភិក្ខុមិនបានលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនបានលុះទោសាគតិ ១ មិនបានលុះ
 មោហាគតិ ១ មិនបានលុះកយាគតិ ១ ដឹងនូវចីវរដែលខ្លួនបានទទួលនឹងមិន
 បានទទួល ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃ
 ត្រូវអង្វរករភិក្ខុជាមុន លុះអង្វរកររួចហើយ ភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពលត្រូវ
 ញ្ញាតសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្ញើសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះ
 សង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នក
 ទទួលចីវរ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ គួរដល់លោក
 ដ៏មានអាយុអង្គណាហើយ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ)
 មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បី
 ពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកទទួលចីវរ
 ហើយ ។ ការសន្មតនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃ
 ស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៤៨) តេន ខោ បន សមយេន បីវប្បដិក្ខាហកា
 ភិក្ខុ បីវំ បដិក្ខហេត្វា តត្ថេវ ឧដ្ឋិក្ខា បក្កមន្តិ ។ បី-
 វំ នស្សតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេថេសុំ ។ អនុជា-
 នាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ចហន្តេហិ សមន្នាគតំ ភិក្ខុំ បីវនិទា-
 ហកំ សម្មន្និកុំ យោ ន ធន្នាគតី កច្ឆេយ្យ ន នោ-
 សាគតី កច្ឆេយ្យ ន មោហាគតី កច្ឆេយ្យ ន កយាគតី
 កច្ឆេយ្យ និទហិតានិទហិតញ្ច^(១) ជានេយ្យ ។ ឯវញ្ច
 បន ភិក្ខុវេ សម្មន្និកញោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតញោ
 យាចិត្វា ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញា-
 បេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស
 បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ បីវនិទាហកំ
 សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ព្រតិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ភិក្ខុំ បីវនិទាហកំ សម្មន្នតិ ។
 យស្សាយស្សតោ ឧមតិ ឥត្ថន្នាមស្ស ភិក្ខុនោ បីវនិ-
 ទាហកស្ស សម្មតិ សោ តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខមតិ

---

១ ឧ. និហិតនិហិតញ្ច ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

(៤៨) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកទទួលចីវរ បានទទួលចីវរទុក
 ចោលក្នុងទីនោះឯង ហើយចៀសចេញទៅ ។ ចីវរក៏វិនាសទៅ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតភិក្ខុ
 ដែលប្រកបដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរ គឺភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ១
 មិនលុះទោសាគតិ១ មិនលុះមោហាគតិ១ មិនលុះភយាគតិ១ ដឹងនូវចីវរ
 ដែលខ្លួនបានទុកដាក់ហើយនឹងមិនទាន់បានទុកដាក់ហើយ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ត្រូវសង្ឃសន្មតយ៉ាងនេះ ត្រូវសង្ឃអង្វរករភិក្ខុជាមុន លុះ
 អង្វរកររួចហើយ ភិក្ខុអ្នកឆ្ងាសប្រតិពលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
 សង្ឃហើយ គួរសង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរ ។ នេះជា
 ពាក្យផ្សំនៃសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 សង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរ ។ ការសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ឲ្យជាអ្នកទុកដាក់ចីវរសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
 អាយុអង្គនោះត្រូវស្យៀម(បើ)មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ

ចំរើនក្នុង កណ្តាលសម្បត្តិ

សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ
ចំរើននិទាហកោ ។ ឧបតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហំ ។
ឯវមេតំ នារយាមីតិ ។

[៤៩] តេន ទោ បន សមយេន ចំរើននិទាហកោ
ភិក្ខុ មន្ត្រាបេមិ កុត្តប្បលេមិ និម្មតោសេមិ អន្លោកា-
សេមិ ចំរើននិទាហន្តំ ។ ឧបតិ ឧបតិកាហិមិ ឧជ្ឈន្តំ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
កណ្តាលា សម្មន្តតំ យំ សង្ឃោ អាតម្ពតិ វិហារំ វា
អន្តរាយោកំ វា ចាសាទំ វា ហម្មយំ វា តុហំ វា ។ ឯវញ្ច
បន ភិក្ខុវេ សម្មន្តតោ ។ ព្យតេន ភិក្ខុនា បដិសលេន
សង្ឃោ ញាបេតោ សុណាតុ បេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ
សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ វិហារំ កណ្តាលា
សម្មន្តេយ្យ ។ ឯសា ញតិ ។ សុណាតុ បេ កន្តេ
សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ វិហារំ កណ្តាលា សម្មន្ត-
តិ ។ យស្សាយស្មតោ ឧបតិ ឥត្តន្ទាបស្ស វិហារស្ស

ចំរើនព្រះ ការសន្មតឃ្លាំង

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបាន
សន្មតឲ្យជាអ្នកទុកដាក់បីរូបហើយ ។ ការសន្មតនេះសមគួរដល់សង្ឃ
ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះដោយ
អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៤៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកទុកដាក់បីរូប ទុកបីរូបក្នុង
មណ្ឌប (បារាំង) ខ្លះ ក្រោមម្លប់ឈើខ្លះ ទៀបយុវស្សីខ្លះ ក្នុងទីកណ្តាល
វាលខ្លះ ។ ពួកសត្វកណ្តុរខ្លះ ពួកសត្វកណ្តៀរខ្លះ ក៏កាត់បីរូបទាំងនោះ ។
ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ឆ្លើយតបថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) សង្ឃប្រាថ្នានូវទីណា គឺ
វិហារភិក្ខុ ប្រាសាទមានសណ្ឋានដូចស្វាបត្រិឌុក្តិ ប្រាសាទវែងភិក្ខុ
ប្រាសាទមានដំបូលត្រង់លក្ខី គូហភិក្ខុ ក៏ត្រូវគិតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មត
នូវទីនោះឲ្យជាឃ្លាំងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គួរសង្ឃសន្មតយ៉ាង
នេះ ។ ត្រូវភិក្ខុអ្នកឆ្ងាសប្រតិព័ទ្ធជាសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ
សង្ឃគួរសន្មតវិហារឈ្មោះនេះ ឲ្យជាឃ្លាំងបាន ។ នេះជាពាក្យផ្ញើង
សង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃ
សន្មតវិហារឈ្មោះនេះ ឲ្យជាឃ្លាំងហើយ ។ ការសន្មតវិហារឈ្មោះនេះ

វិធីបិដកេ មហាវិញ្ញា

កណ្តាលការស្បៀង សម្បត្តិ សោ តុល្យាស្បៀង យស្បៀង នត្ថ-
មតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្បត្តិ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ
វិហារោ កណ្តាលការ ។ មមតិ សង្ឃស្បៀង តស្មា តុល្យា ។
ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[៥០] តេន ទោ បន សមយេន សង្ឃស្បៀង កណ្តាល-
ការេ ចីវរំ អគុត្តំ ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហារេ-
សុំ ។ អនុជានាបិ ភិក្ខុវេ បញ្ចហន្តេហិ សមន្មាគតំ
ភិក្ខុំ កណ្តាលការិកំ សម្បទ្ធិតុំ យោ ន ធន្ទាគតី គច្ឆេយ្យ
ន នោសាគតី គច្ឆេយ្យ ន មោហាគតី គច្ឆេយ្យ ន ក-
យាគតី គច្ឆេយ្យ គុត្តាគុត្តញ្ច ជានេយ្យ ។ ឯវញ្ច បន
ភិក្ខុវេ សម្បទ្ធិតត្ថោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតតត្ថោ យាចិត្តា
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិទេសេន សង្ឃោ ញាបេតត្ថោ
សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្បៀង បត្តកល្យ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ កណ្តាលការិកំ សម្បទ្ធឈេយ្យ ។

វិធីបំផុត មហាវគ្គ

ឲ្យជាយូរ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
 គួរស្ងៀម(បើ)មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ វិហារឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាយូរ
 ហើយ ។ ការសន្មតគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃ
 ស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមបំភ្លឺកន្លែងនេះដោយពាក្យស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៥០) សម័យនោះឯង បីវក្កងយូររបស់សង្ឃវតមានលោក
 ណា គ្រប់គ្រងរក្សាឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យ
 ជាអ្នករក្សាយូរ គឺ ភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១
 មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះកយាគតិ ១ ដឹងនូវរបស់ដែលខ្លួនបាន
 គ្រប់គ្រងរក្សាហើយនឹងមិនទាន់បានគ្រប់គ្រងរក្សា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវអង្វរករភិក្ខុជា
 មុន លុះអង្វរករហើយ ភិក្ខុអ្នកឆ្ងាសប្រតិពាលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា
 បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរ
 ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នករក្សាយូរ ។

បីវិច្ឆន្តកេ កណ្ណការិកសម្មតំ

ឯសា ឃ្លាតិ ។ សុណាតុ បេ កន្លេ សង្ឃោ សង្ឃោ
 ឥត្តន្ទាបំ ភិក្ខុំ កណ្ណការិកំ សម្មន្ទតិ ។ យស្សាយស្ស-
 តោ ឧបតិ ឥត្តន្ទាបស្ស ភិក្ខុនោ កណ្ណការិកស្ស
 សម្មតិ សោ តុល្លាស្ស យស្ស នត្ថបតិ សោ ភា-
 សេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាហោ ភិក្ខុ កណ្ណា-
 ការិកោ ។ ឧបតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវេបតំ
 នារយាបីតិ ។

[២០] តេន ខោ បន សមយេន នវុត្តិយា ភិក្ខុ
 កណ្ណការិកំ វុដ្ឋាបេន្តិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេបេ-
 សំ ។ ន ភិក្ខុវេ កណ្ណការិកោ វុដ្ឋាបេតព្វោ យោ
 វុដ្ឋាបេយ្យ អាបតិ ធុត្តជស្សាតិ ។

ជំរឿន: ការសន្មត់រឿងអ្នករក្សាយ៉ាង

នេះជាពាក្យផ្លាស់សង្ស័យដឹង ។ បតិព្រះសង្ឃដំបូង សូមព្រះសង្ឃ
 ស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិច្ចឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នករក្សាយ៉ាង ។ ការសន្មត
 កិច្ចឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នករក្សាយ៉ាង គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
 លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ កិច្ចឈ្មោះនេះ
 សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នករក្សាយ៉ាងហើយ ។ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃ
 ហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿង
 នេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[៥១] សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រប់ប្រភេទក៏បណ្តាញក៏អ្នករក្សាយ៉ាងឲ្យ
 ចៀសចេញ ។ ក៏កុំទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ក៏កុំទាំងឡាយ ក៏កុំមិនត្រូវបណ្តាញ^(១)
 ក៏អ្នករក្សាយ៉ាងចេញទេ ក៏កុំណាបណ្តាញ ក៏កុំនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

---

១ បុគ្គលដែលមិនត្រូវបណ្តាញចេញចាកទីកន្លែងមាន ៤ ពួក គឺរក្សាចាស់ជាង ១ រក្សាជា
 អ្នករក្សាយ៉ាង ១ រក្សាមានជម្ងឺ ១ រក្សាដែលបានសេនាសនៈអំពីសង្ឃ ១ ។ រក្សាចាស់មិនត្រូវ
 បណ្តាញរក្សាចាស់ចេញ ព្រោះលោកចាស់ជាងខ្លួន ។ រក្សាជាអ្នករក្សាយ៉ាង រក្សាមិនត្រូវបណ្តាញ
 ចេញ ព្រោះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នករក្សាយ៉ាង ។ រក្សាមានជម្ងឺ រក្សាមិនត្រូវបណ្តាញចេញ
 ព្រោះលោកឈឺ ។ រក្សាដែលបានសេនាសនៈអំពីសង្ឃ រក្សាមិនត្រូវបណ្តាញចេញ ព្រោះសង្ឃ
 បានឲ្យទីកន្លែងជាទីសម្រាយដល់លោកដែលជាពហុសូត្រ មានឧបការៈដល់សង្ឃដោយកិច្ច
 មានបង្រៀនបង្រៀនអង្គកថាជាដើម (អង្គកថា) ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

(៥២) តេន ខោ បន សមយេន សង្ឃស្ស កណ្ណា-
 ការ បិវំ ឧស្សន្នំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហេច-
 សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សម្មាសម្ពុទ្ធិតេន សង្ឃេន កា-
 ជេតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សព្វោ សង្ឃោ
 បិវំ កាជេន្តោ កោលាហលំ អកាសិ ។ កកវតោ ឯត-
 មន្តំ អាហេចសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ចហន្តេហិ
 សម្មន្នាកតំ ភិក្ខុំ បិវំកាជកំ សម្មន្និតំ យោ ន ធន្តា-
 កតី កច្ឆេយ្យ ន នោសាកតី កច្ឆេយ្យ ន មោហាកតី
 កច្ឆេយ្យ ន កយាកតី កច្ឆេយ្យ ភាជិតាភាជិតញ្ច ជា-
 នេយ្យ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ សម្មន្និតោ ។ បឋមំ
 ភិក្ខុ យាចិតតោ យាចិត្តា ឲ្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិសេន
 សង្ឃោ ញាបេតតោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យទិ
 សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្នាបំ ភិក្ខុំ បិវំកាជកំ
 សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ

វិធីបំណិក មហាវគ្គ

(៥២) សម័យនោះឯង ច័រក្នុងឃ្លាំងរបស់សង្ឃក៏សម្បូណ៌ឡើង ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃ
 ដែលនៅជួបជុំគ្នា^(១) ចែកច័រវេទនា ។ គ្រានោះឯង សង្ឃទាំងពួងកាល
 ចែកច័រវេទនាធ្វើនូវសេចក្តីកោលាហលឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃសន្មតភិក្ខុដែលប្រកប
 ដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាអ្នកចែកច័រវេទនា គឺ ភិក្ខុដែលមិនលុះឆន្ទាគតិ ១
 មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១ ដឹងនូវ
 របស់ដែលខ្លួនបានចែកហើយ នឹងមិនទាន់បានចែក ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវអង្វរករភិក្ខុជាមុន លុះ
 អង្វរកររួចហើយ ភិក្ខុអ្នកឆ្ងាសប្រតិពាលត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលសមគួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃគួរសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកចែកច័រ ។ នេះជាពាក្យ
 ផ្ដៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

---

១ បានដល់សង្ឃដែលនៅខាងក្នុងបច្ចុប្បន្នជាមួយគ្នា (អង្គកថា) ។

ចីវរក្នុងកេ ចីវរភាគសម្បត្តិ

សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្ទាមំ ភិក្ខុំ ចីវរភាគកំ សម្មន្ទតិ ។
 យស្មោយស្មោតោ ខមតិ ឥត្ថន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ចីវរភាគ-
 កស្ស សម្មតិ សោ ឥស្សាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃោ ឥត្ថន្ទាមោ ភិក្ខុ ចីវរ-
 ភាគកោ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស ឥស្សា ឥស្សា ។ ឯវមេតំ
 ធារយាមីតិ ។ អថោ ចីវរភាគកានំ ភិក្ខុនំ ឯវតទ-
 ហោសំ កថំ នុ ចោ ចីវរ ភាគេតទ្ធិន្តំ ។ ភក្កវតោ ឯវត-
 មត្តំ អាហោចេស្យំ ។ អនុជាធាមំ ភិក្ខុវេ បឋមំ ទុច្ឆិទ្ធិត្វា
 តុលយិត្វា វណ្ណវណ្ណំ កត្វា ភិក្ខុ កណោត្វា វត្តំ ពុទ្ធិត្វា
 ចីវរប្បដិវិសំ ឋបេតុន្តំ ។ អថោ ចីវរភាគកានំ ភិក្ខុនំ
 ឯវតទហោសំ កថំ នុ ចោ សាមណេរាវនំ ចីវរប្បដិវិសោ
 ធាតព្វោតិ ។ ភក្កវតោ ឯវតមត្តំ អាហោចេស្យំ ។ អនុ-
 ជាធាមំ ភិក្ខុវេ សាមណេរាវនំ ទុបឡប្បដិវិសំ ធាតុន្តំ ។

ជំរឿនព្រះ ការសន្មតិក្ខុឲ្យជាអ្នកចែកចំរែ

សង្ឃសន្មតិក្ខុឲ្យនោះឲ្យជាអ្នកចែកចំរែ ។ ការសន្មតិក្ខុឲ្យនោះ
ឲ្យជាអ្នកចែកចំរែគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ
នោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឲ្យនោះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជា
អ្នកចែកចំរែហើយ ។ ការសន្មតនេះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុ
នោះបានជាសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយការ
ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ វេលានោះ ពួកភិក្ខុអ្នកចែកចំរែ មានសេចក្តី
រិះគិតដូច្នេះថា យើងគួរចែកចំរែដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជ្រើសរើស (ចំរែ) ជាមុន
ហើយស្ទង់មើល (ដង្កូវ) ហើយលែងលកចំរែដែលមានសណ្ឋានតូចធំថ្លៃ
ច្រើនតិច (ឲ្យមានចំណែកស្មើគ្នា) ហើយរាប់ភិក្ខុ ហើយចងចំរែឲ្យជា
ពួកៗ រួច សឹមដកលំទុកនូវចំណែកនៃចំរែ ។ វេលានោះ ពួកភិក្ខុអ្នក
ចែកចំរែមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា យើងត្រូវឲ្យចំណែកចំរែដល់ពួកសាម-
ណេរដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏-
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យចំណែកពាក់កណ្តាលដល់ពួកសាមណេរ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ សកេន
 ភាគេន ឧត្តរត្ថកាមោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អា-
 រោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តរន្តស្ស សកំ ភាគំ
 ធាតុន្តំ ។ តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ
 អតិវេកភាគេន ឧត្តរត្ថកាមោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯត-
 មត្ថំ អារោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អនុក្ខេបេ ទិន្នេ
 អតិវេកភាគំ ធាតុន្តំ ។ អថខោ បីវកាជកានំ ភិក្ខុនំ
 ឯតនហោសិ កថំ នុ ខោ បីវប្បជីវសោ ធាតព្វោ
 អាកតប្បជីវាជយា នុ ខោ ឧទាហុ យថាវុឌ្ឍន្តំ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 វិគលកេ តោសេត្វា កុសទាតំ កាតុន្តំ ។

[៥៣] តេជ ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ធកណ្ឌ-
 នបិ បណ្ឌមត្ថកាយបិ បីវំ រជន្តំ ។ បីវំ ឧត្តរណំ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូបមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងធ្វើស្តីឬធ្វើផ្សេងៗហើយ
 ចង់បានចំណែករបស់ខ្លួន (ជាប់ទៅផង) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទ្រង់ចំណែករបស់ខ្លួន (គឺរបស់ភិក្ខុ
 អ្នកធ្វើស្តី) ដល់ភិក្ខុអ្នកធ្វើស្តី(ស្តីឬផ្សេងៗ)ចុះ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូប
 មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងធ្វើស្តីឬធ្វើផ្សេងៗចង់បានចំណែកថ្ងៃច្រើនជាង
 គេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកប្បិយភណ្ឌគេបាន
 ឱ្យហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទ្រង់ចំណែកដ៏ច្រើនចុះ ។ ត្រានោះ
 ពួកភិក្ខុអ្នកចែកចំរើរ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា យើងត្រូវឱ្យចំណែកចំរើរ
 ដូចម្តេចហ្ន៎ យើងត្រូវឱ្យចំណែកចំរើរដោយលំដាប់ភិក្ខុដែលមកឬ ។ នឹង
 ត្រូវឱ្យចំណែកចំរើរតាមលំដាប់ភិក្ខុចាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចំរើរខ្លះហើយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទាំងឡាយ
 ញ៉ាំងភិក្ខុឱ្យត្រកអរសិន ហើយសឹមធ្វើការបោះស្លាក ។

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដែលកំចំរើរដោយអាចម៍
 គោខ្លះ ដោយដ៏ស្អិតមានពណ៌លឿងខ្លះ ។ ចំរើរនោះក៏មានពណ៌មិនល្អ ។

បីវិញ្ញាណ រដ្ឋាននាម

ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ឆ រជនានិ មូលរជនំ ទទ្ធរជនំ តចរជនំ
 បត្តរជនំ បុប្ផរជនំ ផលរជនន្តិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន ភិក្ខុ សីត្វនកាយ^(១) បីវំ រជន្តិ ។ បីវំ ឧត្តរជនំ
 ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ រជនំ បចិត្តំ ចូឡរជនក្កម្មិន្តិ ។ រជនំ ឧត្តរ-
 យតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ឧត្តរឡរជន^(២) ត្វិន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ភិក្ខុ ន ជានន្តិ រជនំ បក្កំ វា អបក្កំ វា ។ ភក្កវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកេ

---

១ ឧ សីត្វនកាយ ។ ២ ឧ. ឧត្តរឡរជនំ ។

បរិក្ខេបៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់ (៦ យ៉ាង)

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់
 ៦ យ៉ាង គឺ ទឹកជ្រលក់កើតពីម៉ែម ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីដើម ១ ទឹក
 ជ្រលក់កើតពីសម្បក ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីស្លឹក ១ ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្កា ១
 ទឹកជ្រលក់កើតពីផ្លែ ១ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយជ្រលក់បីវេ
 ដោយទឹកត្រជាក់ ។ បីវេនោះក៏មានក្លិនមិនល្អ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតទូរ្យឆ្នាំងជ្រលក់តូច ដើម្បីដាំទឹក
 ជ្រលក់ ។ ទឹកជ្រលក់ក៏ផុលឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចងប្រទាស^(១) ។ សម័យនោះឯង
 ភិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹងទឹកជ្រលក់ឆ្លិនហើយឬនៅមិនទាន់ឆ្លិន ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបន្តក់^(២) ដំណក់ទឹក

---

១ គឺដាក់ឈើពាវាងនៅមាត់ឆ្នាំង ដើម្បីកុំឲ្យគ្រឿងជ្រលក់មានចំណាំងឈើដាច់ដើមផុល
 ឡើងបាន ។ ២ បើទឹកដែលដាំពុសហើយយកទៅបន្តក់លើការជិនៈទឹក (ដុំទៃ) ក៏មិនសាយ
 ចេញរហ័ស ឬបន្តក់លើខ្នងក្របក់ក៏ដូច្នោះដែរ (អដ្ឋកថា) ។

វា នឧបិដ្ឋិតាយ វា បេវកំ ទានុត្ថំ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន ភិក្ខុ រជនំ ឡិវេបេន្តា ក្យម្ពី អាវុត្ថំ
 ក្យម្ពី ភិដ្ឋតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេស្យំ ។ អនុ-
 ជាធាមិ ភិក្ខុវេ រជនុទ្យត្ថំ ទណ្ឌកថាលីកត្ថំ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ រជនកាជនំ ន សំវិដ្ឋតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេស្យំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 រជនកោលម្ពំ រជនយដន្តំ ។ តេន ខោ បន សមយេ-
 ន ភិក្ខុ ចាតិយាបិ បត្តេបិ បិវំ មទ្គត្ថំ^(១) ។ បិវំ បរិភិដ្ឋ-
 តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេស្យំ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ រជននោលីកត្ថំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 ភិក្ខុ ធម្មាយំ បិវំ បត្តរត្ថំ បិវំ បំសុត្ថិតំ ហោតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេស្យំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តិ-
 ណសន្តារកត្ថំ ។ តិណសន្តារកោ ឧបចិកាហិ ខដ្ឋតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេស្យំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

---

១ ឧ. លម្ពត្ថំ ។

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

លើទឹកក៏បាន លើខ្នងក៏បាន ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកាល
 ដាក់ទឹកដែលកក់ទុកនឹងឆ្នាំង ។ ក៏បែកទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវបោយសម្រាប់ដងទឹកដែលកក់ដែលមាន
 ដង ។ សម័យនោះឯង ភាជន៍សម្រាប់ដាក់ទឹកដែលកក់របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនទាន់មាន ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវ
 ឆ្នាំងសម្រាប់ដាក់ទឹកដែលកក់នឹងក្នុងមសម្រាប់ដាក់ទឹកដែលកក់ ។ សម័យ
 នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយគិតចំរើកងថាសខ្វះក្នុងបាតខ្វះ ។ ចំរើកងដាច់ជាច
 អស់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវស្លក
 សម្រាប់ដែលកក់ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយត្រដាងហាលចំរើលើ
 ផែនដី ចំរើកក់ប្រឡាក់ដោយអាចម៍ដី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវកម្រាលស្មៅ ។ កម្រាលស្មៅពួកសត្វ
 កណ្តៀរកោរអស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ពីរក្នុងកេ កណ្តសុត្តន្តទំអនុជានន៍

បីវរុស្សំ បីវរុដ្ឋន្តិ ។ មជ្ឈេន លក្ខន្តិ រជនំ ឧកតោ
 កលតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជា-
 នាមិ ភិក្ខុវេ កក្កោ តន្តិវត្ថុន្តិ ។ កក្កោ ជីវតិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
 កក្កោ សុត្តកន្តិ ។ រជនំ ឯកតោ កលតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ សម្មវិត្តកំ
 សម្មវិត្តកំ រជនំ ន ច អប្បិដ្ឋេ ថេវេ បក្កមិត្តន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន បីវំ បត្តិដ្ឋំ ហោតិ ។ ភក-
 វតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកេ
 ឱសានេត្ថន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន បីវំ ជុស្សំ
 ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជា-
 នាមិ ភិក្ខុវេ ចាណិណា អាគោដេត្ថន្តិ ។

បីវត្តទុក្ខៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យសម្រាប់ចងជាយថីវរជាដើម

តថាគតអនុញ្ញាតនូវឈើស្ករសម្រាប់ហាលបីវរនឹងវិទ្យុស្សៀង ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយពាក់បីវរចំទីពាក់កណ្តាល ទឹកជ្រលក់កំហៀរចុះទៅតាមដោយទាំង
 ពីរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យចង
 ត្រង់ដោយបីវរ ។ ដោយបីវរក៏ទុក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 នុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវវិទ្យុសម្រាប់ចងជាយថីវរ ។ ទឹកជ្រលក់កំហៀរ
 ទៅតាមដោយម្ខាង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
 ឱ្យជ្រលក់បីវរវេប្រតិទ្យប់ឱ្យសព្វគ្រប់ ម្យ៉ាងទៀត កាលបើដំណាក់ទឹកមិន
 ទាន់ដាច់អស់ទេ ភិក្ខុកុំកាលដើរចេញឡើយ ។ សម័យនោះឯង បីវរដិត
 ខ្លាំងពេក ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យត្រា
 បីវរទៅក្នុងទឹក (ទេទេ) ។ សម័យនោះឯង បីវរក៏មានសាបរឹង ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យគក់បីវរដោយដៃ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិញ្ញា

[៥៤] តេន ខោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
អច្ឆិទ្ធកានិ ជីវរាជិ ជារេន្តិ ទន្តតសារាជិ ជារេន្តិ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ^(១) ។ ភិក្ខុ^(២) ភគវ-
តោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ អច្ឆិទ្ធកានិ
ជីវរាជិ ជារេត្វានិ យោ ជារយ្យ អាបត្តិ ធុត្តជស្សាតិ ។

[៥៥] អថខោ ភគវា រាជតហោ យថាភិក្ខុំ វិហរិត្វា
យេន ធម្មត្ថិណាភិវិ តេន ចារិតំ បក្កាមិ ។ អន្តសា
ខោ ភគវា មាគធក្មេត្តំ^(៣) អច្ចុតន្តំ ចាលិតន្តំ មរិ-
យាទតន្តំ សិដ្ឋាជកតន្តំ^(៤) ទិស្វាន អាយស្មន្តំ អានន្តំ
អាមន្តេសិ បស្សសិ នោ ភិក្ខុ អានន្ត មាគធក្មេត្តំ
អច្ចុតន្តំ ចាលិតន្តំ មរិយាទតន្តំ សិដ្ឋាជកតន្តិន្តិ ។

---

១ គឺតោ បរិ ឧបេមិយបោត្តកេ សេយ្យថាបិ តាម គិហិ កាមកោតិសោតិ ទិស្សតិ ។ ២
តត្ថាយំ បាហោ ន ហោតិ ។ ៣ ឧ. មគធខេត្តំ ។ ៤ អច្ចុតន្តំ ចាលិតន្តំ មរិយាទតន្តំ
សិដ្ឋាជកតន្តំ ។

វិសេសបិណ្ឌ បញ្ចវគ្គ

[៥៤] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្ខិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរមិនបាន
 កាត់ ទ្រទ្រង់ចីវរដែលកំដៅដោយទឹកចត់មានពណ៌ដូចភ្នំក្រវាញ ។ មនុស្សទាំង
 ឡាយក៏ពោលទោស គំរើងបង្កប់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចីវរដែលមិនបានកាត់ទេ ភិក្ខុ
 ណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៥៥] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះដោយ
 សមគួរដល់ពុទ្ធអច្ចាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់យាងចេញទៅ កាន់ចារិកក្នុង
 ទុក្ខិណាភិវឌ្ឍនបទ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃើញស្រែអ្នកដែនមគធៈ
 មានសណ្ឋានជាស្រែមានជ្រុងបួន មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្នំវែងដោយ
 បណ្តោយផងទទឹងផង មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្នំក្នុងចន្លោះ ។ មាន
 សណ្ឋានជាបួនជ្រុងដោយមានភ្នំខ្ចីបាញ់ត្នោត លុះទ្រង់ទតឃើញហើយ
 ក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្តដ៏មានអាយុថា នៃអានន្ត អ្នកឃើញស្រែអ្នក
 ដែនមគធៈ មានសណ្ឋានជាស្រែមានជ្រុងបួន មានសណ្ឋានជាស្រែ
 មានភ្នំវែងដោយបណ្តោយផងទទឹងផង មានសណ្ឋានជាស្រែមានភ្នំក្នុង
 ចន្លោះ ។ មានសណ្ឋានជាបួនជ្រុងដោយមានភ្នំខ្ចីបាញ់ត្នោត ឬ ទេ ។

បីវចន្តកោ អាណន្តកោវត្ថុ

ឯវំ កន្លែតិ ។ ឧស្សហសិ ត្វំ អាណន្ត ភិក្ខុនំ
 ឯវុចានិ ចីវរានិ សំវិទហិតុន្តិ ។ ឧស្សហមិ ភក្កវតិ ។
 អថខោ ភក្កវា ធន្តិណាតិវស្មី យថាភិវន្តំ វិហរិត្វា
 បុននេវ រាជកហំ បច្ចាកច្ឆិ ។ អថខោ អាយស្មា
 អាណន្តោ សម្ពហុលានំ ភិក្ខុនំ ចីវរានិ សំវិទហិត្វា
 យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ
 ឯតទរោច បស្សតុ^(១) មេ កន្លេ ភក្កវា ចីវរានិ សំវិទ-
 ហិតានីតិ ។ អថខោ ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បក្ករណេ ធម្មំ កបំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បណ្ឌិ-
 តោ ភិក្ខុវេ អាណន្តោ មហាបញ្ញោ ភិក្ខុវេ អាណន្តោ
 យត្រ ហិ នាម មយា សង្ខតេន កាសិវស្ស វិត្តារេន
 អត្ថំ អាណិស្សតិ កុសិម្បំ នាម កាវស្សតិ អឡកុ-
 សិម្បំ នាម កាវស្សតិ មណ្ឌលម្បំ នាម កាវស្សតិ
 អឡមណ្ឌលម្បំ នាម កាវស្សតិ វិវដ្តម្បំ នាម កាវស្សតិ

---

១ បស្សថ គុម្ពេតិ ទិស្សតិ ។

ចំរើនព្រះ រឿងព្រះអានន្តរៈ

ព្រះអានន្តរៈក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃអានន្តរៈ អ្នកអាចចាត់ចែងចំរើនបែបនេះដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយបានឬទេ ។ ព្រះអានន្តរៈក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចធ្វើបាន ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 គង់ក្នុងទុក្ខណាគីវជនបទ គួរដល់ពុទ្ធអដ្ឋាស្រ័យហើយក៏ទ្រង់យាងត្រ-
 ឡប់មកក្រុងរាជគិរីវង្ស ។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្តរៈដ៏មានអាយុក៏បាន
 ចាត់ចែងចំរើនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយជាច្រើនរូប រួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 យាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទត
 ចំរើនដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចាត់ចែងហើយចុះ ។ ព្រះនិទាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ធ្វើនូវធម៌ម្នាក់ៗក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អានន្តរៈជាបណ្ឌិត ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អានន្តរៈមានប្រាជ្ញាច្រើន ព្រោះថាពាក្យដែលគេថាគតពោល
 ហើយដោយសន្ធឹប អានន្តរៈអាចដឹងសេចក្តីដោយពិស្តារបាន ហើយចេះ
 ធ្វើសំពត់ឈ្មោះកុសិផ័ន ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអឌ្ឍកុសិផ័ន ធ្វើសំពត់ឈ្មោះ
 មណ្ឌលៈផ័ន ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអឌ្ឍមណ្ឌលៈផ័ន ធ្វើសំពត់ឈ្មោះវិវុដ្តៈផ័ន

វិធីបិណ្ឌពេ មហាវត្ត

អនុវិជ្ជម្បី ឆាម កវិស្សតិ គីវេយ្យកម្បី ឆាម កវិស្សតិ
 ជង្គៀយ្យកម្បី ឆាម កវិស្សតិ ពាហន្តម្បី ឆាម កវិស្ស-
 តិ ជំនួកញា កវិស្សតិ សត្វល្អៗ សមណសារុប្បំ
 បច្ចុត្តិកានញា អនភិជ្ឈិតំ អនុជាឆាមិ ភិក្ខុវេ ជំនួកំ
 សង្ឃដី ជំនួកំ ឧត្តរាសន្តំ ជំនួកំ អន្តរាសកន្តំ ។

(៥៦) អថចោ ភក្កវា រាជគហោ យថាភិវន្តំ វិហរិត្វា
 យេន វេសាលី តេន ចារិតំ បក្កាមិ ។ អន្តសា ចោ
 ភក្កវា អន្តរា ច រាជគហំ អន្តរា ច វេសាលី អន្តរា-
 មត្តប្បដិបន្នោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ ជីវេហិ ឧត្តល្លាតតេ^(៦)
 សីសេបិ ជីវភសី កវិត្វា ខន្ធមិ ជីវភសី កវិត្វា ក-
 ដិយាមិ ជីវភសី កវិត្វា អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន ភក្កវតោ
 ឯតនហោសិ អតិលហំ ចោ វេមេ មោយបុរិសា ជីវេ
 ពាហុល្លាយ អាវុដ្ឋា យន្តនាហំ ភិក្ខុនំ ជីវេ សីមំ
 ពន្ធយ្យំ មរិយានំ វេយ្យន្តំ ។ អថចោ ភក្កវា អនុ-
 បុត្រេន ចារិតំ ចរមាឆោ យេន វេសាលី តនេសិ ។

វិន័យបិដក បហវគ្គ

ធ្វើសំពត់ឈ្មោះអនុវិវដ្តៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះគីវេយ្យកៈផង ធ្វើសំពត់
 ឈ្មោះជន្ស័យ្យកៈផង ធ្វើសំពត់ឈ្មោះពាហន្តៈផង ហើយសំពត់នោះ
 អាទន្នក៏បាន កាត់ដាច់ឲ្យសៅហ្មងដោយមុខកាំបិតឲ្យសមគួរដល់សមណៈ
 ឲ្យជារបស់មិនគួរប្រាថ្នា ដល់ពួកចោរជាសត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតសង្ឃវេទិតាត់ ឧត្តរាសន្តិៈកាត់ អន្តរវេសកៈកាត់ ។

(៥៦) ត្រាពោះ ព្រះមានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះគួរដល់
 ពុទ្ធអធយាស្រ័យ ហើយក៏ទ្រង់ចៀសទៅកាន់ចារិកក្រុងវេសាលី ។ ព្រះ
 មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ជាចន្លោះក្រុងរាជគ្រឹះនឹងចន្លោះ
 ក្រុងវេសាលី ក៏បានទតឃើញភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប មានចីវរវេច
 ជាសំពាយ បានដាក់ផ្គត់ចីវរលើក្បាលខ្លះ ដាក់ផ្គត់ចីវរលើ - កខ្លះ ដាក់
 ផ្គត់ចីវរលើចង្កេះខ្លះដើរមក លុះទតឃើញហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់រិះគិតយ៉ាងនេះថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះវិលមករកសេចក្តីលោភ
 ក្នុងចីវរឆាប់រហ័សណាស់ បើដូច្នោះគួរតែជាគតចងសីមាតាំងទុកនូវខេត្ត
 ដែនក្នុងចីវរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ទើបបានដល់ទៅក្រុងវេសាលី ។

បីវត្តន្តកេ អន្តរជ្ជករត្ថកថា

តត្ថ សុខំ ភក្កវា វេសាលីយំ វិហារតិ តោតមតេ ចេតិ-
 យេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភក្កវា សីតាសុ ហេ-
 មន្តិកាសុ រត្តិសុ អន្តរជ្ជកាសុ ហិមចាតសមយេ រត្តិ
 អន្លោកាសេ ឯកបីវេ ជិសីទំ ន ភក្កវន្តំ សីតំ
 អហោសិ^(១) ជិត្តន្តេ បឋមេ យាមេ សីតំ ភក្កវន្តំ អហោសិ
 ធុតិយំ ភក្កវា បីវំ ចារុបិ ន ភក្កវន្តំ សីតំ អហោសិ
 ជិត្តន្តេ មជ្ឈិមេ យាមេ សីតំ ភក្កវន្តំ អហោសិ តតិយំ
 ភក្កវា បីវំ ចារុបិ ន ភក្កវន្តំ សីតំ អហោសិ ជិត្តន្តេ
 បច្ឆិមេ យាមេ ធុទ្ធតេ អរុណេ នន្ទិមុខិយា រត្តិយា សីតំ
 ភក្កវន្តំ អហោសិ ចតុត្ថំ ភក្កវា បីវំ ចារុបិ ន ភក្កវន្តំ
 សីតំ អហោសិ ។ អថខោ ភក្កវតោ ឯតនហោសិ យេបិ
 ខោ តេ កុលបុត្តា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ សីតាលុកា
 សីតភីកុកា តេបិ សក្កោន្តំ តិបីវេន យាបេតុ យន្ទនា-
 ហំ ភិក្ខុនំ បីវេ សីមំ ពន្លេយ្យំ មរិយានំ បេយ្យំ
 តិបីវំ អនុជានេយ្យន្តំ ។ អថខោ ភក្កវា ឯតស្មី ជិទានេ

• ១ ភក្កវន្តំ សីតំ អហោសិ ភក្កវតោ សីតំ តាហោសិ (អន្តរជ្ជកថា) ។

ចំរើនពន្យល់: និយាយអំពីភក្តីជាចន្លោះនៃទែមាយនិងទែនីល្អណ

បានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងគោតមរេតិយទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ច័រវត្ថុមួយ គង់នៅក្នុងទឹកណ្តាលវាលក្នុងវេលាយប់ ក្នុងសម័យមានទឹកសន្សើមធ្លាក់ចុះ ក្នុងភក្តីទាំងឡាយដែលត្រជាក់នៅក្នុងហេមន្តរដូវ បិតនៅជាចន្លោះនៃទែមាយនិងទែនីល្អណ^(១) ព្រះអង្គក៏មិនរងឡើយ លុះបឋមយាមកន្លងទៅហើយទើបព្រះអង្គរង ហើយព្រះអង្គទ្រង់ច័រវត្ថុគំរប់ពីរ ព្រះអង្គក៏បាត់រងទៅ លុះមជ្ឈមយាមកន្លងទៅហើយទើបព្រះអង្គរង ហើយព្រះអង្គទ្រង់ដណ្តប់ច័រវត្ថុគំរប់បី ព្រះអង្គក៏បាត់រងទៅ លុះបច្ច័មយាមកន្លងទៅហើយ កាលអរុណរះឡើង ភក្តីក៏ភ្លឺព្រាងៗទើបព្រះអង្គរង ព្រះអង្គទ្រង់ដណ្តប់ច័រវត្ថុគំរប់បួន ព្រះអង្គក៏បាត់រងទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់រឹតតែដូច្នេះថា ក្នុងធម៌វិន័យនេះ កុលបុត្តទាំងឡាយណាដែលជាអ្នករងជាប្រក្រតី ជាអ្នកខូចរង កុលបុត្តទាំងនោះក៏អាចញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយច័រវត្ថុ បាន បើដូច្នេះគួរតែថាគតចងសីមាហើយតាំងទុកនូវខត្តផែនក្នុងច័រវត្ថុ ហើយអនុញ្ញាតច័រវត្ថុ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើនូវធម្មកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា

---

១ វិមត្តិនៃវិន័យនិកាយថា ភក្តី ៨ គឺ ខាងចុងទែមាយ ៤ ភក្តី ខាងដើមទែនីល្អណ ៤ ភក្តី ហៅថា ភក្តីត្រីសាចន្លោះនៃទែមាយនិងទែនីល្អណ ។

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

ឯតស្មី បក្ករណោ នម្បី កក់ កក្កា ក៏ក្ក អាមន្តេស៍
 ឥតាហំ ក៏ក្កវេ អន្តរា ច រាជតហំ អន្តរា ច វេសាលី
 អន្ធានមត្តប្បនិបន្នោ អន្តសំ សម្ពហុលេ ក៏ក្ក ចីវេហំ
 ឧត្តន្ន្នីកតេ សីសេបិ ចីវក៏សី កក្កា ខន្ធបិ ចីវក៏-
 សី កក្កា កក្កិយាបិ ចីវក៏សី កក្កា អាតច្នន្តេ ទិ-
 ស្វាន មេ ឯតទហោសិ អតិលហំ ខោ សមេ មោយបុ-
 រិសា ចីវេ តាហុល្លាយ អាវុដ្ឋា យន្ត្រាហំ ក៏ក្កនំ ចីវេ
 សីមំ តន្ត្រេយ្យំ មរិយានំ វេយ្យន្តំ ។ ឥតាហំ ក៏ក្កវេ
 សីតាសុ ហេមន្តិកាសុ រត្តិសុ អន្តរដ្ឋកាសុ ហិមចាត-
 សមយេ រត្តិ អន្ត្រេកាសេ ឯតចីវេ ឯសីទី ន មំ
 សីតំ អហោសិ ឯត្តន្តេ បវេមេ យាមេ សីតំ មំ អហោ-
 សិ ឧតិយាហំ ចីវំ ចារុបិ ន មំ សីតំ អហោសិ ឯត្តន្តេ
 មជ្ឈិមេ យាមេ សីតំ មំ អហោសិ តតិយាហំ ចីវំ
 ចារុបិ ន មំ សីតំ អហោសិ ឯត្តន្តេ បច្ឆិមេ យាមេ
 ឧទ្ធតេ អរុណោ នន្ទិមុខិយា រត្តិយា សីតំ មំ អហោសិ
 ចតុត្តាហំ ចីវំ ចារុបិ ន មំ សីតំ អហោសិ តស្ស
 មយ្ហំ ក៏ក្កវេ ឯតទហោសិ យេបិ ខោ តេ ក្កលបុត្រា

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនេះតថាគត បានដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ជា
 ចន្លោះក្រុងរាជគ្រិននឹងចន្លោះក្រុងវេសាលីហើយឃើញភិក្ខុច្រើនរូប មាន
 ចំរើរដូចជាសំពាយដាក់ផ្គត់ចំរើរលើក្បាលខ្លះ ដាក់ផ្គត់ចំរើរលើ-កខ្លះ ដាក់
 ផ្គត់ចំរើរលើចង្កេះខ្លះដើរមក លុះឃើញហើយ តថាគតក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នេះថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះវិលមករកសេចក្តីលោភក្នុងចំរើរឆាប់ពេក
 ណាស់ បើដូច្នេះគួរតថាគតចង់សមាគាំងទុកនូវខេត្តដែនក្នុងចំរើរដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនេះតថាគតទ្រង់ចំរើរតែមួយ
 អង្គនៅក្នុងទឹកណ្តាលវាលក្នុងវេលាយប់ក្នុងសម័យមានទឹកសន្សើមធ្លាក់
 ចុះក្នុងរាត្រីទាំងឡាយដែលត្រជាក់ នៅក្នុងហេមន្តរដូវ បិតនៅចន្លោះនៃ
 ខែមាឃនឹងខែផល្គុណ តថាគតក៏មិនរងឡើយ លុះបឋមយាមកន្លង
 ទៅហើយ ទើបតថាគតរងា តថាគតបានដណ្តប់ចំរើរជាគំរប់ពីរ តថាគត
 ក៏បាត់រងាទៅ លុះមជ្ឈមយាមកន្លងទៅហើយ ទើបតថាគតរងា តថាគត
 បានដណ្តប់ចំរើរជាគំរប់បី ទើបតថាគតបាត់រងាទៅ លុះបច្ឆមយាមកន្លង
 ទៅហើយ អរុណារះឡើងរាត្រីក៏ភ្លឺព្រាងៗ ទើបតថាគតរងា តថាគតបាន
 ដណ្តប់ចំរើរជាគំរប់បួន តថាគតក៏បាត់រងាទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថា-
 គតក៏មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ក្នុងធម៌វិន័យនេះ កុលបុត្តទាំងឡាយណា

បិរុក្ខុកេ អភិយកបិរុញ្ញត្តិ

ឥមស្មី ធម្មវិនយេ សីតាលុកា សីតភីកុកា តេប៌
 សរកោន្តិ តិប្បិវេន យាបេតុ យន្ទនាហំ ភិក្ខុនំ បិវេ
 សមំ ពន្ធយ្យំ មវិហនំ វេបេយ្យំ តិប្បិវំ អនុជានេយ្យន្តិ
 អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ តិប្បិវំ ទ្ធិតុណំ^(១) សង្ឃដី ឯកច្ច័យំ
 ទុត្តរាសន្តំ ឯកច្ច័យំ អន្តរាសកន្តិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
 ភកវតោ តិប្បិវំ អនុញ្ញាតន្តិ អញ្ញោនេវ តិប្បិវេន តាមំ
 បរិសន្តិ អញ្ញោនេវ តិប្បិវេន អាហមេ អន្តន្តិ អញ្ញោនេវ
 តិប្បិវេន នហានំ ឡុត្តន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិទ្យា ។
 បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិហាចេន្តិ កថំ ហំ នាប
 ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ អតិវេកតិប្បិវំ នាវេស្សន្តិតិ ។ អថខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថខោ ភកវា
 ឯតស្មី នំនានេ ឯតស្មី បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ អតិវេកតិប្បិវំ នាវេតតំ យោ
 នាវេយ្យ យថាធម្មោ កាវេតញ្ចេតិ ។ តេន ខោ បន

ចីវរទូន្មាន សេចក្តីបញ្ចេញអតិរេកចីវរ

ដែលជាអ្នករងជាប្រគិត ជាអ្នកខ្វះចរណ៍ កុលបុត្តទាំងនោះអាចញ៉ាំង
អត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយចីវរព្យាបាល បើដូច្នោះគួរតែថាគតចង់សីមាតាំងទុក
នូវខេត្តដែនក្នុងចីវរ គួរអនុញ្ញាតចីវរព្យាបាល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ តែងតែអនុញ្ញាតចីវរព្យាបាល គឺ សង្ឃដ៏ព័រជាន់ ទុក្ខសង្គ័ត្តៈ (ចីវរ) ១
ជាន់ សង្ឃដ៏ ១ ជាន់ ។

(៥៧) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុដឹងថា ចីវរព្យាបាល ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតរួចហើយ ។ ក៏នាំគ្នាចូលទៅកាន់ស្រុកដោយចីវរព្យាបាល
ដទៃទៀត នៅក្នុងវត្តដោយចីវរព្យាបាលដទៃទៀត ចុះទៅកាន់កំពង់ផ្ទៃស្រង់
ទឹកដោយចីវរព្យាបាលដទៃទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
ៗ បេ ៗ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកធម្ម-
គ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់អតិរេកចីវរសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ក្នុងពេលនោះរួចទ្រង់ត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់អតិរេក-
ចីវរទេ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ ភិក្ខុនោះត្រូវវិន័យធរឲ្យធ្វើតាមធម៌ ។ សម័យនោះ

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

សមយេន អាយស្មតោ អានន្ទស្ស អតិរក្ខិយំ ឧប្បន្នំ
 ហោតិ ។ អាយស្មា ច អានន្ទោ តំ ចីវំ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស នាតុកាមោ ហោតិ ។ អាយស្មា ច
 សារីបុត្តោ សាកេតេ វិហរតិ ។ អថោ អាយស្មតោ
 អានន្ទស្ស ឯតទហោសិ ភក្កតា បញ្ចត្តំ ន អតិរ-
 ក្ខិយំ ជាតេត្ថន្តំ វេទេវ មេ អតិរក្ខិយំ ឧប្បន្នំ
 អហព្វំមំ ចីវំ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស នាតុកាមោ
 អាយស្មា ច សារីបុត្តោ សាកេតេ វិហរតិ កថំ នុ ខោ
 មយា បដិបទ្ទិសត្ថន្តំ ។ អថោ អាយស្មា អានន្ទោ
 ភក្កតោ ឯតមត្តំ អាហោចសិ ។ កីវចីវំ បនានន្ទ
 សារីបុត្តោ អាគន្ធិស្សតីតិ ។ នវមំ វា ភក្កវា ទិវសំ
 ទសមំ វាតិ ។ អថោ ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បក្ករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជា-
 នាមិ ភិក្ខុវេ ទសាហាបរមំ អតិរក្ខិយំ ជាតេត្ថន្តំ ។
 តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ អតិរក្ខិយំ ឧប្បន្នំ
 ហោតិ ។ អថោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កថំ

វិធីបំណក មហាវិញ្ញា

អតិរេកច័វរបានកើតឡើងដល់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះអានន្ទ
 ដ៏មានអាយុប្រាថ្នាប្រគេនច័វរនោះទៅព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ ។ ព្រះ
 សាវ័បុត្តដ៏មានអាយុក៏គង់នៅឯក្រុងសាកេត ។ វេលានោះ ព្រះអានន្ទ
 ដ៏មានអាយុមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តថា
 ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់អតិរេកច័វរទេ ក៏ឯអតិរេកច័វរនេះកើតឡើងដល់អាត្មា
 អញហើយ តែថាអាត្មាអញចង់ប្រគេនច័វរនេះទៅព្រះសាវ័បុត្តដ៏មាន
 អាយុ ឥឡូវព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុគង់នៅឯក្រុងសាកេត តើអាត្មា
 អញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ខណៈនោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរ
 ថា វៃអានន្ទ ចុះសាវ័បុត្តនៅយូរឬខ្លានថ្ងៃទៀតទើបបានមក ។ ព្រះ
 អានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះសាវ័បុត្តមុខជានឹង
 មកក្នុងថ្ងៃទី៩ឬក្នុងថ្ងៃទី១០ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាក្នុងវេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយទ្រទ្រង់អតិ-
 រេកច័វរកំណត់ត្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។ សម័យនោះ អតិរេកច័វរកើតឡើងដល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា

ជីវកម្មក្រៅ អញ្ញាតក្រៅ

នុ ខោ អម្រោហ៍^(១) អតិរេកចំរើរ បដិបន្តិតព្វន្តិ ។ កក-
រតោ ឯតមត្តំ អាហារេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
អតិរេកចំរើរ វិកល្យត្ថន្តិ ។

[៥៨] អថខោ កករា វេសាលិយំ យថាភិវន្តំ វិហេ-
រិត្វា យេន ពារាណសី តេន ចារិតំ បក្កាមិ អនុប្បព្វេន
ចារិតំ ចរមាទោ យេន ពារាណសី តទវសរិ ។ ត[២២]
សុទ្ធំ កករា ពារាណសីយំ វិហារតិ ឥសិបតនេ មិកទា-
យេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុ-
នោ អន្តរាសកោ ធិន្នោ ហោតិ ។ អថខោ តស្ស
ភិក្ខុនោ ឯតទហោសិ កករតា តិច័រំ អនុញ្ញាតំ ទ្វិ-
គុណា សង្ឃាជិ ឯកត្វិយោ ឧត្តរាសន្តោ ឯកត្វិយោ
អន្តរាសកោ អយញ្ច មេ អន្តរាសកោ ធិន្នោ យន្ទ្រ-
នាហំ អក្កឡំ អក្កបេយ្យំ សមន្តតោ ទុបន្តំ ភវិស្សតិ
មជ្ឈេ ឯកត្វិយន្តិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អក្កឡំ
អក្កបេសិ ។ អទ្ធិសា ខោ កករា សេនាសនចារិតំ
អាហារន្តោ តំ ភិក្ខុំ អក្កឡំ អក្កបេន្តំ ទិស្វាន

បីវចន្តកៈ រឿងភិក្ខុ ១ រូប

យើងគួរប្រតិបត្តិក្នុងអតិរេកបីវចន្តកៈ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុអតិរេកបីវចន្តកៈបាន ។

[៥៨] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ក្នុងក្រុងវេសាលីគួរដល់
ពុទ្ធអច្យាស្រ័យហើយក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងពារាណសី កាល
ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងពារាណសី ។
បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងសិបគនមិត្តទាយវន្យោប
ក្រុងពារាណសីនោះ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូបមានស្បង់ធ្លុះ ។ វេលានោះ
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ចីវរ ៣ គឺ សង្ឃាដ៏ ២ ជាន់ ឧត្តរ-
សង្ឃា ១ ជាន់ ស្បង់ ១ ជាន់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតរួចហើយ ឯ
ស្បង់របស់អាត្មាអញធ្លុះ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញប៉ះនូវបម្នះ កាលបើដូច្នោះ
ស្បង់នោះនឹងទៅជា ២ ជាន់ដោយជុំវិញ កណ្តាល ១ ជាន់ ។ វេលា
នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានប៉ះនូវបម្នះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានយាងទៅកាន់
សេនាសនចារិកក៏បានទតឃើញភិក្ខុនោះកំពុងប៉ះនូវបម្នះ លុះទតឃើញ

វិធីបិដកេ មហាវិញ្ញា

យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ
 ឯតទរោច កី ត្វំ ភិក្ខុ ករោសីតិ ។ អត្ថធឿ ភគវា
 អត្ថបេមីតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុ សាធុ ខោ ត្វំ ភិក្ខុ
 អត្ថធឿ អត្ថបេសីតិ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មី ឯនានេ
 ឯតស្មី បករណោ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អហតានំ ទុស្សានំ អហតកប្បានំ
 ទ្ធិត្ថុណំ សង្ឃដី ឯតទ្ធិយំ ឧត្តរាសង្កំ ឯតទ្ធិយំ អន្ត-
 រាសកំ ឧត្តទ្ធិតានំ ទុស្សានំ ចតុត្ថុណំ សង្ឃដី ទ្ធិត្ថុ-
 ណំ ឧត្តរាសង្កំ ទ្ធិត្ថុណំ អន្តរាសកំ ចំសុត្វលេ យា-
 វទត្ថំ ចាបណីកេ ទុស្សហោ ករណីយោ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ អត្ថធឿ ត្ថន្នំ ឡើងកំ កណ្តាសកំ ទទ្ធិកម្មន្នំ ។

វិធីបំផុស មហាវគ្គ

ហើយក៏ទ្រង់យាងចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់ត្រាស់
 នឹងភិក្ខុនោះដូច្នេះថា នៃភិក្ខុ អ្នកធ្វើអ្វី ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គប៉ះនូវបម្នះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 តបថា ប្រពៃហើយ ។ ភិក្ខុ ប្រពៃហើយភិក្ខុ អ្នកបានប៉ះនូវបម្នះ ។
 ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មកថាក្នុង
 វេលានោះ រួចទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើសំពត់នៅថ្លោងឫសំពត់ដែលគេបោកលាងម្តងហើយ តថាគត
 អនុញ្ញាត (ឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើ) សង្ឃាដ៏ ២ ជាន់ ឧត្តរសង្ឃៈ ១ ជាន់
 ស្បង់ ១ ជាន់ (បើ) សំពត់ដែលគេរើឡើងពីរដូវ (គឺសំពត់ចាស់) តថា-
 គតអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទាំងឡាយធ្វើសង្ឃាដ៏ ២ ជាន់ ឧត្តរសង្ឃៈ ២ ជាន់ ស្បង់
 ២ ជាន់ អ្នកទាំងឡាយគួរធ្វើនូវសេចក្តីប្រឹងប្រែងស្វែងរកសំពត់បង្សកូល
 សំពត់ធ្លាក់ចុះក្នុងរាងកាយត្រូវការ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអ-
 នុញ្ញាតនូវបម្នះ^(១) នូវការដុល នូវក្រវិលកណ្តំ នូវកណ្តំ នូវការធ្វើឲ្យមាំ^(២)

---

១ បានដល់សំពត់ដែលភិក្ខុប៉ះត្រង់កន្លែងឆ្អុះឬត្រង់កន្លែងដែលខ្លួនកាត់ចេញ ។ ២ បាន
 ដល់សំពត់ដែលភិក្ខុប៉ះត្រង់កន្លែងដែលមិនបានកាត់ចេញ ។

បីវត្តពេ វិសាខាមិត្តារមាតាវត្ត

[៥៧] អថោ ភក្កវា ពារាណសីយំ យថាភិក្ខុ
 វិហារិត្វា យេន សាវត្ថី តេន ចារឹកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
 ចារឹកំ ចរមាណោ យេន សាវត្ថី តទវសិ ។ តត្រ សុទ្ធំ
 ភក្កវា សាវត្ថីយំ វិហារិតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស
 អារាមេ ។ អថោ វិសាខា មិត្តារមាតា យេន ភក្កវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីទិ ចោ វិសាខំ មិត្តារមាតរំ
 ភក្កវា ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សសិ សមាទបេសិ
 សមុត្តជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថោ វិសាខា
 មិត្តារមាតា ភក្កវតា ធម្មិយា កថាយ សន្នុស្សិតា
 សមាទបិតា សមុត្តជិតា សម្បហំសិតា ភក្កវន្តំ ឯត-
 ទវេច អធិវសេតុ មេ កន្លេ ភក្កវា ស្វាតនាយ កត្តំ
 សន្ធិ ភិក្ខុសង្ឃនាតិ ។ អធិវសេសិ ភក្កវា តុណ្ហិកា-
 វេន ។ អថោ វិសាខា មិត្តារមាតា ភក្កវតោ អធិវសនំ

ជីវចន្ទ្រៈ រឿងនាងវិសាខាមិត្តារមាតា

(៥៧) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្រុងពារាណសីគួរ
 ដល់ពុទ្ធអធិបតីស្រីយេហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកក្រុងសាវត្ថី កាល
 ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។
 បានព្រមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តព្រះជេតពនរបស់អនា-
 ថមិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ វេលានោះ នាងវិសាខាមិត្តារ-
 មាតាបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាល
 នាងវិសាខាមិត្តារមាតាអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិត្តារមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ
 ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិក-
 ថា ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិត្តារមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ
 ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលកត្តរបស់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែកជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហិកាតា ។ លំដាប់នោះ នាងវិសា-
 ខាមិត្តារមាតាបានដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ

វិធីបំបៅ មហាវិញ្ញា

វិធីត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវទេត្វា បទិត្តិណំ
 កត្វា បក្កាមី ។ តេន ខោ បន សមយេន តស្សា
 វត្តិយា អច្ចយេន ចាតុទ្ធិបិកោ មហាមេយោ ចាវស្សី ។
 អថខោ កកវ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យថា ភិក្ខុវេ ជេតវនេ
 វស្សតិ វេ ចត្វសុ ទីបេសុ វស្សតិ ឡីវស្សបេថ ភិក្ខុ-
 វេ កាយំ អយំ បច្ឆិមកោ ចាតុទ្ធិបិកោ មហាមេ-
 យោតិ ។ វេ កន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ បដិស្សណត្វា
 និក្ខត្តិបិវរ កាយំ ឡីវស្សបេន្តិ ។ អថខោ វិសាខា
 មិការមាតា បណ្ឌិតំ ខាទនីយំ កោជនីយំ បដិយាទា-
 បេត្វា ទាសី អាណាបេសិ កច្ច ជេ អារាមំ កត្វា
 កាលំ អាហេថេហិ កាលោ កន្តេ និដ្ឋិតំ កត្តន្តិ ។ វេ
 អយ្យតិ ខោ សា ទាសី វិសាខាយ មិការមាតុយា
 បដិស្សណត្វា អារាមំ កត្វា អន្តស ភិក្ខុ និក្ខត្តិបិវរ

វិសេសិក មហាវគ្គ

ក៏ត្រាកថាកសានៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សណហើយ
 ចៀសចេញទៅ ។ សម័យនោះឯង លុះពត្រីនោះកន្លងទៅហើយមានភ្លៀង
 ធំធាក់ចុះសព្វទីបំផុត ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លៀងធំធាក់ចុះក្នុងវត្តជេតពន
 យ៉ាងណា ភ្លៀងធំធាក់ចុះក្នុងទីបំផុត ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្វិតជំរកាយគ្រប់ ។ គ្នាទៅចុះ(ព្រោះ) ភ្លៀង
 ធំដែលធ្លាក់សព្វទីបំផុតនេះជាបំផុតត្រឹមនេះហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះករុណាព្រះអង្គ ហើយក៏នាំគ្នាដាក់ចីវរចេញស្វិតទឹក
 ភ្លៀងជំរកាយ^(១) ។ ត្រាថ្នោះ នាងវិសាខាមិត្តារមាតាបានឲ្យជនភ្នាក់
 តែងខាទន័យភោជនីយាហារដ៏ទុក្ខមហើយបង្គាប់ទាសីថា វៃហង ហង
 ចូរទៅកាន់អាមាមហើយត្រាបបង្គំទូលកត្តកាល^(២) ថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ កត្តក៏សម្រេចហើយ ។ ទាសី
 នោះទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់នាងវិសាខាមិត្តារមាតាដោយពាក្យថា ប៉ះអ្នក
 ជាម្ចាស់ ហើយទៅកាន់អាមាមក៏បានឃើញពួកភិក្ខុដែលដាក់ចីវរចេញ

---

១ ភិក្ខុទាំងនោះងូតទឹកភ្លៀងព្រាងសំពត់ងូត (អក្រាត) ។ ២ ពេលចូរឆាន់ចង្កាន់ ។

បីវត្តព្រះ វិសាខបិការមាតាតុ

កាយំ ឡុវស្សបេន្តេ និស្វាន នត្ថិ អារាមេ ភិក្ខុ អាជី-
 វកា កាយំ ឡុវស្សបេន្តិតិ យេន វិសាខា មិការមាតា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា វិសាខំ មិការមាតា ឯតទ-
 រោច នត្ថយេ អារាមេ ភិក្ខុ អាជីវកា កាយំ
 ឡុវស្សបេន្តិតិ ។ អថោ វិសាខាយ មិការមាតុយា
 បណ្ឌិតាយ វិយត្តាយ មេធាវិនិយា ឯតទហោសិ និស្ស-
 សយំ ចោ អយ្យា និត្តិត្តិវិរា កាយំ ឡុវស្សបេន្តិ
 សាយំ ពាលា មញ្ញិត្ត នត្ថិ អារាមេ ភិក្ខុ អាជីវកា
 កាយំ ឡុវស្សបេន្តិតិ ។ ទាសី អាណាបេសិ កច្ច ដេ
 អារាមំ កត្វា កាលំ អាហេថេហិ កាលោ កន្តេ និដ្ឋិតំ
 កត្តនិ ។ អថោ តេ ភិក្ខុ កត្តានិ សីតីតវិត្វា កល្យ-
 កាយា ចីវរានិ កហេត្វា យថាវិហារំ បវិសីសុ ។ អថោ
 សា ទាសី អារាមំ កត្វា ភិក្ខុ អបស្សន្តិ នត្ថិ អារាមេ
 ភិក្ខុ សុត្តោ អារាមោតិ យេន វិសាខា មិការមាតា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា វិសាខំ មិការមាតា ឯតទ-

ចំរើនពុទ្ធព្រះ ហ្វឹងនាងវិសាខាមិត្តារមាតា

កំពុងឆ្លងទឹកភ្លៀងជំរះកាយ លុះឃើញហើយក៏គិតថា ក្នុងអារាមនេះគ្មាន
 ពួកភិក្ខុទេ មានតែពួកអាជីវកកំពុងឆ្លងទឹកភ្លៀងជំរះកាយ រួចហើយក៏
 ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាងវិសាខាមិត្តារមាតាវិញ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងនាងវិសាខាមិត្តារមាតាថា បពិត្រអ្នក
 ម្ចាស់ ក្នុងអារាមនេះគ្មានពួកភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាជីវកកំពុងឆ្លងទឹក
 ភ្លៀងជំរះកាយ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិត្តារមាតាជាបណ្ឌិត
 ជាស្រីឆ្ងាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានរិះគិតយ៉ាងនេះថា ច្បាស់ជាលោក
 ម្ចាស់ទាំងឡាយដាក់ចំរើនចេញហើយនាំគ្នាឆ្លងទឹកភ្លៀងជំរះកាយ តែទា-
 សីនេះជាស្រីល្ងង់សំគាល់ថាក្នុងអារាមគ្មានភិក្ខុទេ មានសុទ្ធតែពួកអាជីវក
 កំពុងនាំគ្នាឆ្លងទឹកភ្លៀងជំរះកាយ ។ នាងវិសាខាមិត្តារមាតាបង្គាប់ទាសីថា
 នៃហង ហងចូរទៅកាន់អារាមហើយក្រាបបង្គំទូលកត្តកាលថា បពិត្រព្រះ
 អង្គជំរើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ កត្តក៍សម្រេចហើយ ។ កាលនោះ
 ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លងទឹកឲ្យត្រជាក់ខ្លួន មានកាយដ៏ស្រួល ហើយក៏នាំគ្នាយក
 ចំរើនទាំងឡាយចូលទៅកាន់លំនៅដូចដែលវិញ ។ ឯទាសីនោះទៅកាន់
 អារាមមិនឃើញពួកភិក្ខុក៏គិតថា ក្នុងអារាមគ្មានភិក្ខុសោះ មានតែអា-
 រាមទេ ហើយក៏ត្រឡប់ចូលទៅកាន់សំណាក់នាងវិសាខាមិត្តារមាតាវិញ
 លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងនាងវិសាខាមិត្តារមាតាថា

វិសយបំណិកេ មហាវគ្គោ

វោច នត្ថយេ អារាមេ ភិក្ខុ សុញ្ញោ អារាមោតិ ។
 អថោ វិសាខាយ មិការាមាតុយា បណ្ឌិតាយ វិយត្តាយ
 មេនាវិនិយា ឯតទហោសិ និស្សំសយំ ខោ អយ្យា
 កត្តានិ សីតិករិត្វា កល្យកាយា ជីវរាជំ កហេត្វា
 យថាវិហារំ បរិដ្ឋា សាយំ ពាលា មញ្ញត្តំ នត្ថំ អារាមេ
 ភិក្ខុ សុញ្ញោ អារាមោតិ ។ បុន ធាសី អាណាបេសិ
 តច្ឆ ជេ អារាមំ កត្វា. កាលំ អាហេថេហិ កាលោ កន្តេ
 និដ្ឋិតំ កត្តន្តំ ។ អថោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ សន្នហថ
 ភិក្ខុវេ បត្តចីវរំ កាលោ កត្តស្សាតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សសំ ។ អថោ ភកវា បុព្វល្លា-
 សមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរាធាយ សេយ្យថាបិ នាម
 ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ញិតំ វា ពាហំ បសាយេយ្យ បសាវិតំ
 វា ពាហំ សម្មិញ្ញេយ្យ ឯវមេវ ជេតវិនេ អន្តរហិតោ វិសា-
 ខាយ មិការាមាតុយា កោដ្ឋកេ ចាតុរហោសិ ។ និសីទិ
 ភកវា បញ្ញត្ត អាសនេ សម្ពិ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថោ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ក្នុងអារាមគ្មានកិក្ខុសោះ មានតែអារាមទេ ។ លំដាប់នោះ
 នាងវិសាខាមិត្តារមាតាជាបណ្ឌិត ជាស្រីឆ្ងាស ជាអ្នកប្រាជ្ញបានរិះគិតយ៉ាង
 នេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយឆ្លើយត្រឹមត្រូវតែជាក់ខ្លួនមានកាយដ៏
 ស្រួល ហើយនាំយកចីវរទាំងឡាយចូលទៅកាន់លំនៅដូចដែល ទាសី
 នេះជាស្រីល្ងង់សំគាល់ថាក្នុងអារាមគ្មានពួកកិក្ខុសោះ មានតែអារាមទេ ។
 នាងវិសាខាក៏បង្ហាត់ទាសីទៀតថា នៃហង់ ហង់ចូរទៅកាន់អារាមហើយ
 ក្រាបបង្គំទូលកត្តកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ
 កត្តក៏សម្រេចហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅពួកកិក្ខុមក
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នករាល់គ្នារៀបចំបាត្រនឹងចីវរចុះ(ព្រោះ)ដល់
 ពេលចម្អិនហើយ ។ កិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លុះវេលាព្រឹកឡើង
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរហើយទ្រង់
 បំបាត់ព្រះអង្គអំពីវត្តជេតពនទៅប្រាកដទៀបក្លោងទ្វាររបស់នាងវិសាខា
 មិត្តារមាតា (ដោយឆាប់រហ័ស) ប្រៀបដូចបុរសមានកំឡាំងលាងដៃដែល
 ខ្លួនបត់ចូល ឬបត់ដៃដែលខ្លួនលាចេញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់
 លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងថ្វាយជាមួយនឹងព្រះកិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ

វិសាខា មិត្តារមាតា អង្គវិយំ វត្ត កោ អត្តតំ វត្ត កោ
 តថាគតស្ស មហិទ្ធិកតា មហានុភាវតា យត្រ ហិ នាម
 ជន្មកមត្តសុបិ ឱយេសុ វត្តមាណេសុ^(១) កង្កមត្តសុបិ
 ឱយេសុ វត្តមាណេសុ ន ហិ នាម ឯកកិក្ខុស្សបិ ចាតា
 វា ចីវរាជំ វា អណ្ណាជំ ភវិស្សន្តិតំ ហដ្ឋា ឧទត្តា ពុទ្ធ
 ប្បមុខំ កិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាននិយេន កោជនិយេន
 សហត្ថា សន្តប្បត្ថា សម្បវារត្ថា ភក្កវន្តំ កុត្តារី ឱន្ថ-
 តបត្តចាណី ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធ ខោ
 វិសាខា មិត្តារមាតា ភក្កវន្តំ ឯតទរោច អដ្ឋាហំ កន្តេ
 ភក្កវន្តំ វរាជំ យាចាមិតំ ។ អតិក្កន្តវរា ខោ វិសាខេ
 តថាគតាតិ ។ យានិ ច កន្តេ កប្បន្តំ យានិ ច អន-
 វត្តានិតំ ។ វេទេហិ វិសាខេតិ ។ ឥន្ទ្រាមហំ កន្តេ សង្ឃស្ស
 យាវជីវំ វស្សកសាដិកំ ធាតុំ អាគន្ធកកតំ ធាតុំ

ចំរើក្នុងព្រះ រឿងនាងវិសាខាមិត្តរមាតា និយាយអំពីពរ ៨ ប្រការ

នាងវិសាខាមិត្តរមាតាគិតថា អើហ្ន៎⁺ (ហេតុនេះ) អស្ចារ្យពេកណាស់
 អើហ្ន៎⁺ (ហេតុនេះ) ចំឡែកពេកណាស់ ព្រះគម្ភាគតមានប្ញដ្ឋច្រើន
 មានអានុភាពច្រើន ព្រោះថាជំនន់ប្រមាណត្រឹមដង្កន់ខ្លះ ត្រឹមចង្កេះ
 ខ្លះកំពុងហូរទៅ ។ សូម្បីតែជើងប្ញដ្ឋរំលេចរបស់ភិក្ខុ ១ អង្គក៏គ្មានទឹកឡើយ
 ហើយក៏មានចិត្តរីករាយខ្ពស់ឡើង រួចអង្គាសព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជា
 ប្រធានដោយខាងនិយ័យនឹងកោដនីយាហារដ៏ទុក្ខដោយដែលរបស់ខ្លួន ត្រា
 តែព្រះភិក្ខុសង្ឃ ហាមឃាត់ លុះកំណត់ដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគឆាន់
 ហើយ ដាក់ព្រះហស្តចុះចាកបាត្រហើយ នាងក៏អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។
 នាងវិសាខាមិត្តរមាតាអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ
 នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមពរ៨
 ប្រការអំពីព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា
 ធម្មតាព្រះគម្ភាគតទាំងឡាយគ្មានពរទេ ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមតែពរណាដែលគួរនឹងពរណាដែល
 ឥតទោស ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា ចូរ
 នាង និយាយមកចុះ ។ នាងវិសាខាក៏ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់ប្រគេនវស្សិកសាដក (សំពត់សម្រាប់ជូតទឹក
 ភ្លៀង) ចង់ប្រគេនអាគន្ធកុកក្ត (ក្តដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុទើបមកដល់ថ្មី)

និយមន័យ មហាវិញ្ញា

កម័កកត្តំ ទានុំ គីលានកត្តំ ទានុំ គីលានុបដ្ឋាកកត្តំ

ទានុំ គីលានកេសដ្ឋំ ទានុំ បុរយោគុំ ទានុំ កិត្តនីសង្ឃស្ស

ឧទកសាដិកំ ទានុំ ។ កី បន ត្វំ វិសាខេ អត្តវសំ

សង្ឃស្សមាណា តថាគតំ អដ្ឋ វរាណិ យាចសីតិ ។ ឥនាហំ

កន្តេ ទានី អាណាបេសី កត្ត ជេ អារាមំ កត្តា កាលំ

អាវេចេហំ កាលោ កន្តេ ជំដ្ឋតំ កត្តន្តំ អថោ សា

កន្តេ ទានី អារាមំ កត្តា អន្តស កិត្ត ជិត្តិត្តបរិវេ កា-

យំ ឡីស្សាបេន្តេ ទិស្វាន នត្តិ អារាមេ កិត្ត អាដិ-

វកា កាយំ ឡីស្សាបេន្តិតំ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ

ឧបសង្កមិត្តា មំ ឯតទរោច នត្តយ្យេ អារាមេ កិត្ត

វិសយបិដក មហាវគ្គ

ចង់ប្រគេនគម្ពិកកត្ត (កត្តដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុអ្នកមានដំណើរទៅ) ចង់
 ប្រគេនគិលានកត្ត (កត្តដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនគិលា-
 នុបដ្ឋាកកត្ត (កត្តដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនគិលាន-
 កេសជ្ជៈ (ថ្នាំដែលប្រគេនដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ) ចង់ប្រគេនធុវយាគូ (បបរ
 ដែលត្រូវប្រគេនជានិច្ច) ដល់ព្រះសង្ឃ នឹងចង់ប្រគេនឧទកសាដិក
 (សំពត់សម្រាប់ឆ្លុះទឹក) ដល់ភិក្ខុនិសង្ស័យរាបដល់អស់ជីវិត ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា នាងឃើញអំណាចប្រយោជន៍
 ដូចម្តេច បានជាសូមពរ៨ប្រការអំពីតថាគត ។ នាងវិសាខាក្រាប
 បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងវេលាព្រឹកមិញនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 បង្គំបំពេញថា នៃហង់ ហង់ចូរទៅកាន់អារាម ហើយក្រាបបង្គំទូល
 កត្តកាលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះជាកាលគួរហើយ កត្ត
 ក៏សម្រេចហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទាស្សីនោះក៏ទៅកាន់អារាម
 ហើយបានឃើញពួកភិក្ខុ ដាក់បីវារចេញហើយ កំពុងនាំគ្នាឆ្លងទឹកភ្លៀង
 ជំរះកាយ លុះឃើញហើយក៏សំគាល់ថា ក្នុងអារាមគ្មានពួកភិក្ខុទេ
 មានសុទ្ធតែពួកអាជីវក កំពុងឆ្លងទឹកភ្លៀងជំរះកាយ រួចក៏ត្រឡប់ចូល
 មកកាន់សំណាក់ខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ហើយ បាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ ក្នុងអារាមគ្មានពួកភិក្ខុទេ

អាជីវកា កាយំ ឡើយស្បែកបន្លឺតិ អស្មុចិ កន្លែ ឧត្តិយំ
 ជេតុច្ចំ បដិក្ខលំ ឥមាហំ កន្លែ អត្ថវសំ សម្បស្សមាណ
 ឥន្ទ្រាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ វស្សិតសាដិកំ ធាតុំ ។
 បុន ចបរំ កន្លែ អាគន្ធកោ ភិក្ខុ ន វីជិតុសលោ
 ន តោចរកុសលោ តិលន្តោ បិណ្ឌាយ ចរតិ សោ
 មេ អាគន្ធកកត្តំ កុញ្ញត្វា វីជិតុសលោ តោចរកុ-
 សលោ អតិលន្តោ បិណ្ឌាយ ចរិស្សតិ ឥមាហំ កន្លែ
 អត្ថវសំ សម្បស្សមាណ ឥន្ទ្រាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ
 អាគន្ធកកត្តំ ធាតុំ ។ បុន ចបរំ កន្លែ គមិកោ ភិក្ខុ
 អត្ថនោ កត្តំ បរិយេសមាណោ សត្វា វា វិហាយិស្សតិ
 យត្ថ វា វាសំ កន្លកោមោ ភវិស្សតិ តត្ថ វិកាលេ
 ឧបកច្ចិស្សតិ តិលន្តោ អន្ទានំ គមិស្សតិ សោ មេ
 គមិកកត្តំ កុញ្ញត្វា សត្វា ន វិហាយិស្សតិ យត្ថ
 វាសំ កន្លកោមោ ភវិស្សតិ តត្ថ វិកាលេ ន ឧប-
 កច្ចិស្សតិ អតិលន្តោ អន្ទានំ គមិស្សតិ ឥមាហំ កន្លែ
 អត្ថវសំ សម្បស្សមាណ ឥន្ទ្រាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ

ចំរើនពន្យល់: រឿងនាងវិសាខាមិការមាតា និយាយពីពរ ៨ ប្រការ

មានសុខ្ខតែពួកអាជីវកម្មតូចៗក្លែងជំរះកាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិរិយា
 អាគ្រាតជាការមិនស្អាត គួរខ្ញើមរមើម បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនស្រុកសាដឹកដល់
 សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃមានតទៅទៀត
 ក៏ក្នុងអាគន្ធកៈ (ទើបមកដល់ថ្មី) មិនទាន់ឆ្ងាសក្នុងផ្នូរ មិនទាន់ឆ្ងាសក្នុង
 ទីគោចរ លំបាកនឹងត្រចះទៅបំណុលបាន ក៏ក្នុងអាគន្ធកៈនោះនឹងឆាន់អា-
 គន្ធកកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ មុខជានឹងឆ្ងាសក្នុងផ្នូរ ឆ្ងាសក្នុងទីគោចរ
 មិនលំបាកនឹងត្រចះទៅបំណុលបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញ
 អំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនអាគន្ធកកត្ត ដល់សង្ឃ
 អស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃមានតទៅទៀត ក៏ក្នុងអ្នក
 ដំណើរ បើរលំតែស្វែងរកកត្តសម្រាប់ខ្លួន មុខជានឹងបែកខ្សែចាកគ្នា
 ឬបើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា នឹងចូលទៅដល់ប្រទេសនោះខុស
 កាលវេលា នាំឲ្យលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ កាលបើក្នុងអ្នកដំណើរនោះ
 បានឆាន់គម្ពីរកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ មុខជាមិនបែកខ្សែចាកគ្នាទេ
 ឬបើចង់ទៅកាន់លំនៅក្នុងប្រទេសណា នឹងបានចូលទៅដល់ប្រទេសនោះ
 មិនខុសកាលវេលា ឃើញថាមិនលំបាកនឹងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

កម៌កកត្តំ ធាតុំ ។ បុន ចបរំ កន្តេ តិលានស្ស ភិក្ខុ-
 នោ សប្បាយានិ ភោជនានិ អលកន្តស្ស អាពាដោ
 វា អភិវឌ្ឍិស្សតិ កាលកិរិយា វា ភវិស្សតិ តស្ស មេ
 តិលានកត្តំ កុត្តស្ស អាពាដោ ធាតុវឌ្ឍិស្សតិ កា-
 លកិរិយា ន ភវិស្សតិ ឥមាហំ កន្តេ អត្តវសំ
 សម្មស្សមាណ ឥច្ឆាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ តិលានកត្តំ
 ធាតុំ ។ បុន ចបរំ កន្តេ តិលានុបដ្ឋាកោ ភិក្ខុ អត្ត-
 នោ កត្តំ បរិយេសមាណោ តិលានស្ស ឧស្សៈវេ កត្តំ ជី-
 ហរិស្សតិ កត្តច្ឆេទំ កិរិស្សតិ សោ មេ តិលានុបដ្ឋាក-
 កត្តំ កុញ្ញត្វា តិលានស្ស កាលេន កត្តំ ជីហរិស្សតិ
 កត្តច្ឆេទំ ន កិរិស្សតិ ឥមាហំ កន្តេ អត្តវសំ សម្មស្ស-
 មាណ ឥច្ឆាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ តិលានុបដ្ឋាកកត្តំ
 ធាតុំ ។ បុន ចបរំ កន្តេ តិលានស្ស ភិក្ខុនោ សប្បាយា-
 និ ភេសដ្ឋានិ អលកន្តស្ស អាពាដោ វា អភិវឌ្ឍិស្សតិ
 កាលកិរិយា វា ភវិស្សតិ តស្ស មេ តិលានភេសជ្ជំ
 បរិកុត្តស្ស អាពាដោ ធាតុវឌ្ឍិស្សតិ កាលកិរិយា

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ប្រគេនគម្ភកក្កដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរ
 ដទៃមានតទៅទៀត ក៏ក្លានដម្បីកាលបើមិនបានកោដនជាទីសប្បាយទេ
 អាពាធក៏រឹងរិតតែចម្រើនឡើង ឬនឹងធ្វើមរណភាពទៅក៏សឹងមាន កាលបើ
 ក៏ក្លានដម្បីនោះបានធានគិលានកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាពាធក៏មិន
 ចម្រើនឡើង មរណភាពក៏គ្មាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញ
 អំណាចប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគិលានកក្កដល់ព្រះសង្ឃ
 អស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃមានតទៅទៀត ក៏ក្លាន
 បម្រើក៏ក្លាយកាលបើរវល់តែនឹងស្វែងរកកត្តសម្រាប់ខ្លួនហើយ មុខជា
 នឹងនាំយកកត្តមកឲ្យក៏ក្លាយក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ហើយក៏នឹងធ្វើក៏ក្លាយឲ្យដាច់
 ចង្កាន់ បើក៏ក្លានបម្រើក៏ក្លាយនោះបានធានគិលានុបដ្ឋាកក្ករបស់ខ្ញុំព្រះ
 អង្គហើយនឹងបាននាំយកកត្តមកឲ្យក៏ក្លាយក្នុងកាលគួរ ហើយនឹងមិនធ្វើក៏ក្លា
 យឲ្យដាច់ចង្កាន់ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាច
 ប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនគិលានុបដ្ឋាកក្កដល់សង្ឃអស់
 មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពរដទៃមានតទៅទៀត ក៏ក្លានដម្បី
 កាលបើមិនបានភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយទេ អាពាធក៏រឹងរិតតែចម្រើនឡើង ឬ
 នឹងធ្វើមរណភាពទៅក៏សឹងមាន កាលបើក៏ក្លានដម្បីនោះបានធានគិលាន
 ភេសជ្ជៈរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ អាពាធក៏មិនចម្រើនឡើង មិនធ្វើមរណភាពទេ

ជីវកូនពេ វិសាខមិការមាតវត្តអង្គរកថា

ន ភវិស្សតិ សមាហំ កន្លេ អត្តវសំ សម្បស្សមាណ
 ស្ថាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ គិលានភេសន្នំ ធាតុំ ។ បុន
 ចបំ កន្លេ កកវតា អន្ធកវិន្នេ ទសានិសំសេ សម្បស្ស-
 មាណេន យាតុ អនុញ្ញាតា ត្យាហំ កន្លេ អាទិសំសេ
 សម្បស្សមាណ ស្ថាមិ សង្ឃស្ស យាវជីវំ ធុរយាតុំ ធា-
 តុំ ។ ៩៨ កន្លេ ភិក្ខុនិយោ អចិវតិយោ នទិយោ វេសិ-
 យាហំ សន្និ នត្តា ឯកតិវត្ថុ នហាយន្តិ តា កន្លេ វេសិ-
 យា ភិក្ខុនិយោ ឧប្បណ្ណាសុំ តិវន្ត ទោ នាម តុម្ហាតំ
 អយ្យេ ទហារនំ ព្រហ្មចរិយំ ចិណ្ណា ននុ នាម កាមា
 បរិកុញ្ញតត្វា យទា ដិណ្ណា ភវិស្សថ តទា ព្រហ្មចរិយំ
 ចរិស្សថ ឃំ តុម្ហាតំ ឧកោ អត្តា^(១) បរិក្កហិតា ក-
 វិស្សន្តិតិ តា កន្លេ ភិក្ខុនិយោ វេសិបរាហិ ឧប្បណ្ណាយ-
 មាណ មន្រ្ត អហោសុំ អសុចិ កន្លេ មាតុតាមស្ស នត្ថិយំ

ចំរើនព្រះ រឿងនាងវិសាខាមិចារមាតា និយាយពីព្រះ ៨ ប្រការ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាចប្រយោជន៍នេះហើយបាន
 ជាចង់ប្រគេនគិលានកេសជ្ជៈដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពរដ៏មានតម្លៃទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យល់ឃើញ
 អានិសង្សទាំង ១០ យ៉ាងហើយ បានជាទ្រង់អនុញ្ញាតបបរក្នុងអន្ទកវិន្ទ
 ប្រទេស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញអានិសង្សទាំងនោះ
 ដែរ បានជាចង់ប្រគេនធុវយាគូដល់សង្ឃអស់មួយជីវិត ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពួកភិក្ខុនិក្ខណ្ឌសាសនានេះ មានកាយអាគ្រាតឆ្លុតទឹកក្នុងកំពង់មួយ
 ជាមួយនឹងពួកស្រីពេស្យា(ផ្កាមាស)នាស្ទឹងអចិន្តរាត្រី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពួកស្រីពេស្យាទាំងនោះនាំគ្នាបំអកចំអន់ឲ្យពួកភិក្ខុនិក្ខណ្ឌ បពិត្រលោកម្ចាស់
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនៅក្នុងនោះឡើយ ប្រញាប់អ្វីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ-
 ធម៌ គួរតែលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនៅបរិភោគកាមគុណសិន បើលោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយចាស់ជរាវេលាណា សមនាំគ្នាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌វេលានោះ
 ចុះ យ៉ាងនេះទើបឈ្មោះថាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយបានរក្សាប្រយោជន៍
 ទាំងពីរទុក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើពួកស្រីពេស្យានិយាយបំអក
 ចំអន់ (ឲ្យដូច្នោះ) ហើយ ភិក្ខុនិក្ខណ្ឌទាំងនោះក៏មានសេចក្តីអៀនឱ្យស
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មាតុត្រាមមានកាយអាគ្រាត ជាការមិនស្អាតទេ

ជេតុច្ឆំ បដិក្ខលំ ឥមាហំ កន្លេ អត្ថវសំ សម្បស្សមាណ
 ឥច្ឆាមី ភិក្ខុនិសង្ឃស្ស យាវជីវំ ឧទកសាដិកំ ទា-
 តុន្តំ ។ កី បន ត្វំ វិសាខេ អាទិសំសំ សម្បស្សមាណ
 តថាគតំ អដ្ឋ វារិនិ យាចសីតិ ។ ឥធិ កន្លេ ទិសាសុ
 វស្សំ វត្តា ភិក្ខុ សាវត្ថី អាគច្ឆិស្សន្តិ ភកវន្តំ ទស្សនា-
 យ តេ ភកវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆិស្សន្តិ ឥត្តន្ទាហេ កន្លេ
 ភិក្ខុ កាលកតោ តស្ស កា កតិ កោ អភិសម្បវា-
 យោតិ តំ ភកវំ ព្យាករិស្សតិ សោតាបត្តិដលេ វា
 សកទាតាមិដលេ វា អនាតាមិដលេ វា អរហន្តេ^(១) វា
 ត្យាហំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆិស្សន្តិ អាគតបុព្វា នុ ខោ
 កន្លេ តេន អយ្យេន សាវត្ថីតិ សចេ មេ វត្តន្តិ អាគ-
 តបុព្វា តេន ភិក្ខុនា សាវត្ថីតិ និដ្ឋមេត្ត កុច្ឆិស្សន្តិ
 និស្សំសយំ បរិកុត្តា តេន អយ្យេន វស្សិតសាដិកា វា

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

គឺប្រធានអធិបតីណាស់ បតិទ្រព្វអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញអំណាច
 ប្រយោជន៍នេះហើយ បានជាចង់ប្រគេនឧទកសាដឹកៈ(១)ដល់ភិក្ខុនិសង្ឃ
 អស់មួយជីវិត ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា
 ចុះនាងយល់ឃើញអាទិសង្ឃដូចម្តេច បានជានាងសូមពរ ៨ ប្រការ
 អំពីតថាគត ។ នាងវិសាខាក្រាបបង្គំទូលថា បតិទ្រព្វអង្គដ៏ចំរើន ពួក
 ភិក្ខុក៏សាសនានេះនៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំងឡាយ រួចហើយនឹងមកកាន់
 ក្រុងសាវត្ថីដើម្បីគាល់ព្រះអង្គ ភិក្ខុទាំងនោះនឹងចូលមកគាល់ព្រះអង្គហើយ
 សួរថា បតិទ្រព្វអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើមរណកាលហើយ ភិក្ខុ
 នោះមានគតិដូចម្តេច មានបរលោកដូចម្តេច ព្រះដ៏មានព្រះភាគមុខជានឹង
 ទ្រង់ព្យាករណ៍បញ្ជាក់នោះក្នុងសោតាបត្តិផលក្តី សកទាតាមិផលក្តី អនា-
 តាមិផលក្តី អរហត្តផលក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះហើយ
 នឹងសួរថា បតិទ្រព្វលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់នោះធ្លាប់
 និមន្តមកក្រុងសាវត្ថីដែរឬ បើប្រសិនជាពួកភិក្ខុនិយាយប្រាប់ខ្ញុំព្រះអង្គថា
 ភិក្ខុនោះធ្លាប់មកក្រុងសាវត្ថីដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តក្នុង
 ហេតុនេះថា ច្បាស់ជាលោកម្ចាស់នោះធ្លាប់បានបរិភោគវស្សិកសាដឹកក្តី

---

១ សំពត់សម្រាប់ងូតទឹក ឬដែលហៅជាពាក្យពេញន័យថាសំពត់ងូត ។

បីវិញ្ញាណក្ខន្ធគ្រប់គ្រងការបោះឆ្នោត

អាគន្ធកកកត់ វា កម័កកកត់ វា គិលានកត់ វា គិលានុ-
 បដ្ឋាកកត់ វា គិលានកេសដ្ឋ វា ធុរ្យាយក វា តិ តស្ស
 មេ តទនុស្សន្តិយា ចាមុជ្ជ ជាយិស្សតិ បមុជ្ជតាយ បីតិ
 ជាយិស្សតិ បីតិមនាយ កាយោ បស្សប្បិស្សតិ បស្សទ្វិ-
 កាយា សុខំ វេទយិស្សមិ សុខិណ្ឌ ចិត្តំ សមាធិ-
 យិស្សតិ សា មេ កវិស្សតិ ឥន្ទ្រិយការវា ពលការវា
 រោជ្ជន្តិការវា ឥមាហំ កន្លេ អាណិសំសំ សម្បស្សមាណ
 តថាគតំ អដ្ឋ វារាណិ យាចាមីតិ ។ សាធុ សាធុ វិសាខ
 សាធុ ចោ ត្វំ វិសាខ ឥមំ អាណិសំសំ សម្បស្សមាណ
 តថាគតំ អដ្ឋ វារាណិ យាចាសិ អនុនាណមិ តេ វិសាខ
 អដ្ឋ វារាណិ ។ អថចោ កកវា វិសាខំ បីតារមាតរំ
 ឥមាហំ តាថាហំ អនុមោទិ

បីវិក្កុទ្ធកៈ រឿងនាងវិសាខាមិតារមាតា និយាយពីពរ ៨ ប្រការ

អាគុកកក្កក្ក គមិកកក្កក្ក គិលានកក្កក្ក គិលានុបដាកកក្កក្ក គិលា ៣ កេ-
សជ្ជៈក្ក ធូវាយាត្ថក្ក (មិនខាន) កាលខ្ញុំព្រះអង្គនោះរលឹកទាននោះឡើយ ។
ហើយសេចក្តីត្រេកអរទំនងកើតឡើង កាលបើសេចក្តីត្រេកអរទំនងកើត
ឡើងហើយ ចិត្តប្រកបដោយបិត្តនឹងកើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកបដោយ
បិត្តកើតឡើងហើយ កាយក៏នឹងស្ងប់រម្ងាប់ លុះខ្ញុំព្រះអង្គមានកាយស្ងប់
រម្ងាប់ហើយ នឹងទទួលសេចក្តីសុខ កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គបានទទួល
សេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏នឹងដកល់មាំ ឥន្ទ្រិយការវា នា ពលការវា ពោជ្ឈន្ត-
ការវានោះ នឹងមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
បានយល់ឃើញអានិសង្សនេះហើយ បានជាសូមពរ ៨ ប្រការអំពីព្រះ
តថាគត ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់នាងវិសាខា ល្អហើយ
ល្អហើយ ម្ចាស់នាងវិសាខា នាងបានយល់ឃើញអានិសង្សនេះ ហើយ
បានសូមពរ ៨ ប្រការអំពីតថាគតជាការប្រពៃពិត ម្ចាស់នាងវិសាខា (បើ
ដូច្នោះ) តថាគតអនុញ្ញាតពរ ៨ ប្រការដល់នាង ។ គ្រានោះ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះនាងវិសាខាដោយ គាថាទាំងឡាយនេះថា

[៦០] យ៉ា អន្តចានំ   ទទតី បមោទិតា
 សីលុបបន្ទា   សុគតស្ស សាវិកា
 ទទតី ទានំ   អភិកុយ្យ មច្ឆរំ
 សោវត្ថិតំ   សោកនុទំ សុខាវហំ
 ទីត្វំ តលំ សា   លភតេ ច អាយុ
 អាគម្ម មត្តំ   វិវដំ អនុដ្ឋលំ
 សា បុព្វកាមា   សុខីទំ អនាមយា
 សក្កម្មំ កាយម្មំ   ចរំ បមោទតីតិ ។

[៦១] អថោ ភគវា វិសាទំ មិតារមាតរំ វេមាហិ
 តាថាហិ អនុមោទិតា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថ-
 ោ ភគវា ឯតស្មី ជីនានេ ឯតស្មី បករណេ ជម្ពី
 កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 វស្សិតសាដិតំ អាគន្ធកកត្តំ គម៌កកត្តំ តិលានកត្តំ
 តិលានុបដ្ឋាកកត្តំ តិលានភេសជ្ជំ ជុវ្យាកុំ ភិក្ខុជី-
 សជ្ឈស្ស ឧទកសាដិតន្តំ ។

វិហារពាណវំ និដ្ឋិតំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

(៦០) ស្រីណាជាអ្នកឲ្យបាយនឹងទឹក មានចិត្តរីករាយមាន
 សីលបរិបូណ៌ ជាសាវ័ករបស់ព្រះសុគត គ្របសង្កត់នូវ
 សេចក្តីកំណាញ់បាន ហើយឲ្យនូវទាន ស្រីនោះឯង
 តែងបាននូវផល គឺអារម្មណ៍ដ៏ប្រសើរដោយប្រពៃ មានរូប
 ជាដើម បានបន្ទាប់នូវសេចក្តីសោក ទាំងកន្លះសេចក្តីសុខ
 មានកំឡាំងនឹងអាយុជាទិព្វ ស្រីនោះជាស្រីមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នានូវបុណ្យមានសេចក្តីសុខ ឥតមានទុក្ខ តែងរីករាយ
 ក្នុងស្ថានសួគ៌អស់កាលជាអង្វែង ព្រោះអាស្រ័យនូវមគ្គចិត្ត
 ដ៏ប្រាសចាកផល មិនមានកិលេស (នោះឯង) ។

(៦១) កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនាចំពោះ
 នាងវិសាខាមិគារមាតា ដោយគាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ត្រេកចាក
 អាសនៈយាងចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
 មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថាហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេល
 នោះថាម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវស្ស័កសាដិកៈ អាគន្ធកកត្ត
 គមិកកត្ត គិលានកត្ត គិលានុបដ្ឋាកកត្ត គិលានកេសជ្ជៈ ធុវ័យាគូ នឹង
 ទទួលសាដិកៈជាបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។

ចប់ វិទ្យាបិដកវិសាខា ។

បីវរក្ខន្ធកេ មុជ្ជស្សនិក្ខន្ធារាមា

[៦២] តេន ចោ បន សមយេន ភិក្ខុ បណ្ឌិតានំ
 កោដនានំ កុញ្ញត្វា មុជ្ជស្សនី អសម្បជានា និទ្ទំ
 ឡិក្កមន្តំ ។ តេសំ មុជ្ជស្សនីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ
 ឡិក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ចតិ សេនាសនំ
 អសុចិនា មត្តិយតិ ។ អថចោ ភកវា អាយស្មតា
 អានន្តេន បច្ឆាសមណោន សេនាសនចារិកំ អា-
 ហិណ្ឌោនោ អន្ទុស សេនាសនំ អសុចិនា មត្តិកំ ទិស្វាន
 អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ តិមេតំ អានន្ត សេនា-
 សនំ មត្តិកន្តំ ។ ឯតវហិ កន្តេ ភិក្ខុ បណ្ឌិតានំ
 កោដនានំ កុញ្ញត្វា មុជ្ជស្សនី អសម្បជានា និទ្ទំ ឡិក្ក-
 មន្តំ តេសំ មុជ្ជស្សនីនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឡិក្កមន្តា-
 នំ សុបិនន្តេន អសុចិ មុច្ចតិ តយំទំ ភកវា សេនា-
 សនំ អសុចិនា មត្តិកន្តំ ។ ឯវមេតំ អានន្ត ឯវមេតំ
 អានន្ត មុច្ចតិ ហិ អានន្ត តេសំ មុជ្ជស្សនីនំ អសម្ប-
 ជានានំ និទ្ទំ ឡិក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចិ យេ តេ
 អានន្ត ភិក្ខុ មុជ្ជស្សនី សម្បជានា និទ្ទំ ឡិក្កមន្តំ
 តេសំ អសុចិ ន មុច្ចតិ យេចិ តេ អានន្ត មុជ្ជនា

ចីវរក្ខន្ធកៈ និយាយពីកិច្ចភ្លេចស្មារតីសីលកម្ម

[៦២] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុបានឆាន់កោដន់ទាំងឡាយដ៏ឧត្តម ក៏ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន សីលកម្មទៅ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន កំពុងសីលកម្ម អសុច្ចរិតឃ្លាតចេញដោយយល់ស្ម័គ្រ សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់ដោយអសុច្ចរិត ។ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគមានព្រះ អានន្ទដ៏មានអាយុជាបច្ច្រាសមណៈ^(១) ទ្រង់ពុទ្ធន៍ណើរទៅកាន់សេនាសនៈ ចារិក ហើយទតឃើញសេនាសនៈប្រឡាក់ដោយអសុច្ចរិត លុះទតឃើញ ច្បាស់ក៏ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្ចាស់អានន្ទ សេនាសនៈ នេះប្រឡាក់ដោយវត្ថុអ្វី ។ អានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងពេលនេះ ពួកភិក្ខុបានឆាន់កោដន់ទាំងឡាយដ៏ឧត្តម ក៏ភ្លេចស្មារតីមិន ដឹងខ្លួនហើយសីលកម្មទៅ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងសីលកម្ម អសុច្ចរិតឃ្លាតចេញដោយយល់ស្ម័គ្រ បពិត្រព្រះមាន ព្រះភាគ សេនាសនៈនោះប្រឡាក់ដោយអសុច្ចរិត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់អានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្ចាស់អានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្ចាស់អានន្ទ ព្រោះតែភិក្ខុទាំងនោះភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួន បានជាដេក លក់ទៅ អសុច្ចរិតឃ្លាតចេញដោយយល់ស្ម័គ្រ ម្ចាស់អានន្ទ ពួកភិក្ខុណា ដកល់ស្មារតីខ្លាបមិនដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅ អសុច្ចរិតភិក្ខុទាំងនោះមិន ឃ្លាតចេញទេ ម្ចាស់អានន្ទ ម្យ៉ាងទៀត ពួកភិក្ខុណាជាបុគ្គលផ្លូវមែន

១ ជាសមណៈដើរតាមព្រាយព្រះអង្គ ។

កាមេស្យ វីរាភតា តេសំ អសុចំ ន មុច្ចតិ អដ្ឋា.
 នមេតំ អានន្ទ អនវកាសោ យំ អហតោ អសុចំ
 មុច្ចេយ្យតិ ។ អថោ ភតវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ឥនាហំ
 ភិក្ខុវេ អានន្ទេន បច្ឆាសមណោន សេនាសនចារិកំ អា-
 ហិណ្ឌូន្តោ អន្ទុសំ សេនាសនំ អសុចំនា បក្ខិតំ និស្វាន
 អានន្ទំ អាមន្តេសំ កមេតំ អានន្ទ សេនាសនំ មក្ខិ-
 តន្តំ ឯតហិ កន្តេ ភិក្ខុ បណ្ឌិតានិ កោដនានិ កុញ្ញត្វា
 មុជ្ជស្សតិ អសម្បជានា និទ្ទំ ឡិក្កមន្តំ តេសំ មុជ្ជស្ស-
 តំនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឡិក្កមន្តានំ សុបិនន្តេន
 អសុចំ មុច្ចតិ តយំទំ ភតវា សេនាសនំ អសុចំនា
 មក្ខិតន្តំ ឯតមេតំ អានន្ទ ឯតមេតំ អានន្ទ មុច្ចតិ ហិ
 អានន្ទ តេសំ មុជ្ជស្សតំនំ អសម្បជានានំ និទ្ទំ ឡិក្ក-
 មន្តានំ សុបិនន្តេន អសុចំ យេ តេ អានន្ទ ភិក្ខុ
 ឧបជ្ជិតស្សតិ សម្បជានា និទ្ទំ ឡិក្កមន្តំ តេសំ អសុចំ
 ន មុច្ចតិ យេ បិ តេ អានន្ទ បុថុជ្ជនា កាមេស្យ វីរាភតា

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

តែគ្មានតម្រិក ក្នុងកាមទាំងឡាយ អសុចរិតរបស់ពួកភិក្ខុនោះក៏មិនឃ្លាត
ចេញដែរ ម្នាលអានន្ទ ឯពាក្យថាអសុចរិតរបស់ព្រះអរហន្តឃ្លាតចេញនេះ
មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មតាហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកក្នុងពេលនោះថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតមានអានន្ទជាបច្ចុប្បន្នសមណៈ ដើរទៅកាន់
រសនាសនបារិកក្នុងទីនេះ បានឃើញរសនាសនៈប្រឡាក់ដោយអសុចរិត
លុះឃើញហើយក៏ហៅអានន្ទមកសួរថា ម្នាលអានន្ទ រសនាសនៈនេះ
ប្រឡាក់ដោយត្រី ឬអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងពេល
នេះ ពួកភិក្ខុបានឆាន់កោដន់ទាំងឡាយដ៏ត្រូវហើយក្រេបស្មារតីមិនដឹងខ្លួន
ដេកលក់ទៅ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះក្រេបស្មារតីមិនដឹងខ្លួន កំពុងដេកលក់
អសុចរិតឃ្លាតចេញដោយយល់សប្តិ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ រសនាសនៈ
នោះប្រឡាក់ដោយអសុចរិត គឺថាគតក៏ពោលថា ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹង
ហើយ ម្នាលអានន្ទ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះតែភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រេបស្មារតីមិនដឹងខ្លួន បានជាដេកលក់ទៅ អសុចរិតឃ្លាតចេញដោយយល់
សប្តិ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដកល់ស្មារតីខ្លាចដឹងខ្លួនហើយ
ដេកលក់ទៅ អសុចរិតរបស់ភិក្ខុទាំងនោះមិនឃ្លាតចេញទេ ម្នាលអានន្ទ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកភិក្ខុណាជាបុគ្គលផ្លូវមែន តែគ្មានតម្រិក ក្នុងកាមទាំងឡាយ

បីវចន្តកថា និស្សិទ្ធិនិកាយ

តេសំ អសុចំ ន មុច្ចតិ អដ្ឋានមេតំ អាណន្ត អនុកា-
 សោ យំ អរហតោ អសុចំ មុច្ចយ្យតិ ។ បញ្ចមេ
 ភិក្ខុវេ អាទីនវា មុច្ចស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស និទ្ទំ
 ឡិក្កមតោ ទុក្ខំ សុបតិ ទុក្ខំ បដិពុជ្ឈតិ ចាបកំ
 សុបិដំ បស្សតិ ទេវតា ន រក្ខតិ អសុចំ មុច្ចតិ វេមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទីនវា មុច្ចស្សតិស្ស អសម្បជាន-
 នស្ស និទ្ទំ ឡិក្កមតោ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទីសំសា
 ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស និទ្ទំ ឡិក្កមតោ សុខំ
 សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ឈតិ ន ចាបកំ សុបិដំ បស្សតិ
 ទេវតា រក្ខតិ អសុចំ ន មុច្ចតិ វេមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អាទីសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស និទ្ទំ ឡិក្ក-
 មតោ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ កាយុកុត្តិយា បីវចន្ត-
 យា សេនាសនកុត្តិយា និស្សិទ្ធិនិកាយ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អតិទុក្ខកំ និស្សិទ្ធិនិកាយ ន សត្វំ សេនា-
 សនំ តោបេតិ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហេយេសុំ ។
 អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ យាវមហន្តំ បច្ចត្តរណំ អាគម្ពតិ
 តាវមហន្តំ បច្ចត្តរណំ កាតុន្តំ ។

បីវិញ្ញាណៈ ការប្រុងអនុញ្ញាតនិស្សន្ទៈ (សំពត់ប្រាប់អង្គុយ)

អសុចរិតរបស់ពួកភិក្ខុនោះក៏មិនឃ្លាតចេញដែរ ម្នាល អានន្ទ ឯពាក្យថា
អសុចរិតរបស់ព្រះអរហន្តឃ្លាតចេញនេះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់ភិក្ខុភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនដេកលក់ទៅ
នេះ មាន៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុនោះលក់លំបាក ១ ភ្ញាក់លំបាក ១ ឃើញ
សុបិនអាក្រក់ ១ ទេវតាមិនរក្សា ១ អសុចរិតឃ្លាតចេញ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ទោសរបស់ភិក្ខុភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅមាន ៥
យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សរបស់ភិក្ខុដែលបានដកល់
ស្មារតីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅនេះមាន៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុនោះដេកលក់
ស្រួល ១ ភ្ញាក់ស្រួល ១ មិនឃើញសុបិនអាក្រក់ ១ ទេវតារក្សា ១ អសុចរិត
មិនឃ្លាតចេញ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សរបស់ភិក្ខុបានដកល់ស្មារ-
តីខ្ជាប់ដឹងខ្លួនហើយដេកលក់ទៅមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនិស្សន្ទៈ (សំពត់ប្រាប់អង្គុយ) ដើម្បីរក្សាកាយ
ដើម្បីរក្សាចីវរ ដើម្បីរក្សាសេនាសនៈ ។ សម័យនោះឯង និស្សន្ទៈតូច
ពេក រក្សាសេនាសនៈទាំងអស់មិនបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុចង់បានកម្រាលទំហំប៉ុន្មាន តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទំហំប៉ុណ្ណោះ ។

[៦៣] តេជ ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ
 ភានន្ទស្ស ឧបស្ស័យស្ស អាយស្មតោ វេលដ្ឋសីសស្ស
 ឥល្លកច្ឆាតាដោ ហោតិ ។ តស្ស លសីកាយ បីវរាជ
 កាយេ លក្ខន្តំ ។ តានំ ភិក្ខុ ឧទកេន តេមេត្វា
 តេមេត្វា អបកឡន្តំ ។ អថខោ ភកវា សេនាសនបារិកំ
 អាហំណ្ហោ តេ ភិក្ខុ តានំ បីវរាជ ឧទកេន តេ-
 មេត្វា តេមេត្វា អបកឡន្តំ ទិស្វាន យេន តេ ភិក្ខុ
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខុ ឯតទវេច កំ
 សមស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អាពាជានតិ ។ សមស្ស ភន្ត
 អាយស្មតោ ឥល្លកច្ឆាតាដោ លសីកាយ បីវរាជ
 កាយេ លក្ខន្តំ តានំ មយំ ឧទកេន តេមេត្វា តេមេត្វា
 អបកឡន្តំ មាតិ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បករណេ ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ យស្ស កណ្ហា វា បិដ្ឋកា វា អស្សវេ វា
 ឥល្លកច្ឆា វា អាពាជោ កណ្ហាបដិច្ឆាទិន្តំ ។

[៦៤] អថខោ វិសាខា មិតារមាតា មុខបុព្វានុចារិកំ
 អាទាយ យេន ភកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

(៦៣) សម័យនោះឯង ព្រះវេលជ្ជសីសៈដ៏មានអាយុជាទុបដ្ឋាយ របស់ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុកើតបូសធំ ។ ចំរើរទាំងឡាយរបស់ព្រះវេលជ្ជសីសៈនោះជាប់ស្អិតនឹងកាយដោយទឹកអិល ។ ពួកភិក្ខុយកទឹកទៅផ្សឹម ចំរើរទាំងនោះឲ្យជោកហើយទើបបកចេញបាន ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនាសនាវារិក ទ្រង់ទតឃើញភិក្ខុទាំងនោះកំពុងយកទឹកទៅផ្សឹមចំរើរទាំងនោះឲ្យជោកហើយបកចេញ ក៏ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់នឹងភិក្ខុទាំងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះមានអាពាធដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើនលោកដ៏មានអាយុនេះកើតបូសធំ ចំរើរទាំងឡាយជាប់ស្អិតនឹងកាយដោយទឹកអិល យើងខ្ញុំទាំងឡាយយកទឹកមកផ្សឹមចំរើរទាំងនោះឲ្យជោកហើយបកចេញ ។ ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថាហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាមានអាពាធ គឺកម្មបរមាស័ក្តិ ឬសត្វចក្ក ទឹករង្កីក្តិ ឬសង្កត្តិ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម្ម (ជាដើម) ដល់ភិក្ខុនោះ ។

(៦៤) គ្រានោះ នាងវិសាខាមិត្តារមាតានាំយកសំពត់សម្រាប់ជូតមុខចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

បីវត្តដូរ មុខបុព្វនិពោណនុដានំ

ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និស័ទិ ។ ឯកមន្តំ និ-
ស័ន្នា ខោ វិសាខា មិតារមាតា ភក្កវន្តំ ឯតទរោច
បដិគ្គណាតុ មេ ភន្តេ មុខបុព្វនិពោលំ យំ មម អស្ស
ទ័យវត្ថុំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ បដិគ្គហេសំ ភក្កវ
មុខបុព្វនិពោលំ ។ អថខោ ភក្កវា វិសាខំ មិតារមាតរំ
ធម្មិយា កថាយ សន្នស្សសំ សមាទបេសំ សមុត្តេ-
ជេសំ សម្បហំសេសំ ។ អថខោ វិសាខា មិតារមាតា
ភក្កវតា ធម្មិយា កថាយ សន្នស្សិតា សមាទបិតា
សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា ភក្កវន្តំ អ-
ភិវាទេត្វា បទត្ថិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភក្កវា
ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បក្ករណេ ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសំ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ មុខបុព្វនិពោលន្តំ ។

[៦៥] តេន ខោ បន សមយេន រោជោ មល្លោ
អាយស្មតោ អានន្ទស្ស សហាយោ ហោតិ ។ រោជស្ស
មល្លស្ស ខោមបិលោតិកា អាយស្មតោ អានន្ទស្ស
ហត្ថំ និក្ខត្តា ហោតិ ។ អាយស្មតោ ថ អានន្ទស្ស

បីវគ្គទី១៖ ការទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ដូតមុខ

ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាមិគា-
 រមាតាអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់ទទួលសំពត់សម្រាប់ដូតមុខរបស់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខអស់កាលជាអន្លើង ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានទទួលសំពត់សម្រាប់ដូតមុខ(នោះ) ។ វេលានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់នាងវិសាខាមិគារមាតាឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យ
 កាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ។ ឯនាងវិសាខា
 មិគារមាតាកាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យ
 កាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោក
 ចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ(១) ហើយចៀស
 ចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើ
 ធម្មិកថាហើយត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺថាគតអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ដូតមុខ ។

[៦៥] សម័យនោះឯង មលូក្សត្រឈ្មោះរោជៈជាសំឡាញ់របស់ព្រះ
 អានន្ទដ៏មានអាយុ ។ មលូក្សត្រឈ្មោះរោជៈ (នោះ) បានទុកដាក់សំពត់
 សម្បកឈើលើកដៃនៃព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ

---

១ ដើរវិលវាងស្តាំ ។

វិធីបំណិក មហាវត្ថុ

ខោមបិណ្ឌតិកាយ អត្ថោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាហោចេស្យំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ចហន្ត្រេហិ សមន្មា-
 កតស្ស វិស្សាសំ កហេតុំ សន្និដ្ឋោ ច ហោតិ សម្ពត្តោ
 ច អាលបិតោ ច ជីវតិ ច ជានាតិ ច កហិតេ មេ
 អត្តមនោ កវិស្សត្តិ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ឥមេហិ បញ្ច-
 ហន្ត្រេហិ សមន្មាកតស្ស វិស្សាសំ កហេតុន្តិ ។

[៦៦] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ បរិបុណ្ណំ
 ហោតិ តិច័វំ អត្ថោ ច ហោតិ បរិស្សារនេហិបិ វិកា
 ហិបិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេស្យំ ។ អនុជានាមិ
 ភិក្ខុវេ បរិក្ខារចោលន្តិ^(១) ។ អថខោ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ
 យានិ តានិ កកវតា អនុញ្ញាតានិ តិច័វន្តិ វា វិស្សិត-
 សានិកាតិ វា និសីទនន្តិ វា បច្ចុត្តរណន្តិ វា កណ្តុ-
 បដិប្បាទីតិ វា មុខបុញ្ញនចោលន្តិ^(២) វា បរិក្ខារចោលន្តិ វា

១ ១. បរិក្ខារចោលន្តិ ។ ២ មុខបុញ្ញនចោលន្តិ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ត្រូវការនឹងសំពត់សម្បកឈើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលរបស់មិត្តប្រកប
 ដោយអង្គ៥ គឺ មិត្តដែលត្រានៃតែបានឃើញគ្នាម្តងមួយត្រា ១ មិត្តដែល
 ស្ម័គ្រស្មាលនឹងគ្នាមាំមួន ១ មិត្តដែលបាននិយាយបើកឧកាសគ្នាតាមត្រូវ
 ការ ១ មិត្តនោះមានជីវិតរស់នៅ ១ ភិក្ខុដឹងថា បើអាត្មាអញកាន់យកវត្ថុ
 ណាមួយហើយ មិត្តនោះមានសេចក្តីត្រេកអរ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលរបស់មិត្តប្រកប
 ដោយអង្គទាំង ៥ នេះបាន ។

(៦៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមានត្រៃចីវរបរិបូណ៌ហើយ តែត្រូវ
 ការដោយសំពត់ត្រៃទឹកផង ដោយថង់បាត្រផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតសំពត់បរិក្ខារ ។ ក្នុងពេលនោះ
 ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា សំពត់ទាំងឡាយណា គឺ ត្រៃចីវរក្តី
 សំពត់សម្រាប់ងូតទឹកភ្លៀងក្តី សំពត់សម្រាប់ប្រាប់អង្គុយក្តី សំពត់កម្រាល
 ភ្លឺ សំពត់សម្រាប់គ្របកម្ពក្តី សំពត់សម្រាប់ជូតមុខក្តី សំពត់បរិក្ខារក្តី
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ សំពត់ទាំងអស់នោះតើយើង

បីវគ្គទី៣ តំបន់វិស័យវិស័យវិស័យ

សព្វាង តាង អង្គជួរតាង ឬ ខោ ឧទាហរ វិកល្យោ-
 តាងនីតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមន្ត អាហារេចស្សំ ។ អនុជា-
 ធាមិ ភិក្ខុវេ តិច្ឆវំ អង្គជួរតាង ន វិកល្យោត្តំ វស្សិកសា-
 ដិកំ វស្សាដំ ចាតុម្ពាសំ អង្គជួរតាង តតោ បរំ វិកល្យោត្តំ
 និសីទនំ អង្គជួរតាង ន វិកល្យោត្តំ បច្ចុត្តរណំ អង្គជួរតាង
 ន វិកល្យោត្តំ កណ្តាបដិច្ឆាដី យាវ អាពាហ អង្គជួរតាង
 តតោ បរំ វិកល្យោត្តំ មុខបុញ្ញនិចាលំ អង្គជួរតាង ន
 វិកល្យោត្តំ បរិក្ខារនិចាលំ អង្គជួរតាង ន វិកល្យោត្តន្តិ ។ អថ-
 ខោ ភិក្ខុវេ ឯតមន្ត កិក្ខុកំ បច្ឆិមំ ឬ ខោ ច្រំ
 វិកល្យោត្តន្តិ ។ ភក្កវតោ ឯតមន្ត អាហារេចស្សំ ។ អនុជា-
 ធាមិ ភិក្ខុវេ អាហារេច អង្គជួរតាង សុកតត្ថលេន ចតុ-
 រត្ថលវិក្ខុតំ បច្ឆិមំ ច្រំ វិកល្យោត្តន្តិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អាហស្ថតោ មហាភិក្ខុបស្ស បំសុក្ខលិក-
 តោ^(១) កុក្កោ ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមន្ត អាហារេ-
 ចស្សំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សុត្តល្យា កាតុន្តិ ។

១. ឧ. បំសុក្ខលកោ ។

ជីវិតនុត្តរៈ ការជ្រើសរើសអនុញ្ញាតឱ្យការអធិដ្ឋានត្រីវិវរណ៍

គួរអធិដ្ឋានឬឱ្យវិក័យទុក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអ-
 នុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុអធិដ្ឋានត្រីវិវរណ៍នេះឱ្យវិក័យទុក ឱ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ដូត
 ទឹកភ្លៀងអស់ ៤ ខែនៃរដូវភ្លៀង តំពីកាល ៤ ខែនោះទៅត្រីវិក័យទុក
 ឱ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់ប្រាប់អង្គុយមិនឱ្យវិក័យទុក ឱ្យអធិដ្ឋានសំពត់
 កម្រាលមិនឱ្យវិក័យទុក ឱ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់គ្របកមកំណត់ត្រឹមមាន
 អាពាធ ហួសពីអាពាធនោះទៅត្រីវិក័យទុក ឱ្យអធិដ្ឋានសំពត់សម្រាប់
 ដូតមុខមិនឱ្យវិក័យទុក ឱ្យអធិដ្ឋានសំពត់បរិក្ខារមិនឱ្យវិក័យទុក ។ ក្នុងពេល
 នោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឧហ្មា ជីវិតយ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមប៉ុន
 ណាទើបត្រីវិក័យទុកបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យ
 ភិក្ខុវិក័យជីវិតយ៉ាងតូចបំផុតបណ្តោយត្រឹម៨ធ្លាប់ ទទឹងត្រឹម៤ធ្លាប់ ដោយ
 ធ្លាប់ព្រះសុគត ។ សម័យនោះឯង ព្រះកស្សបដ៏មានអាយុជាអ្នកធ្វើសេចក្តី
 គោរពក្នុងសំពត់បង្អួកល្អ^(១) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុធ្វើជីវិតឱ្យស្បែកដោយចេស (គឺដេរប៉ះដោយចេស) ។

---

១ អង្គកថា ថា ព្រះមហាកស្សបលោកជាអ្នកគោរពក្នុងការប៉ះជីវិតបង្អួកល្អក្នុងត្រីវិវរណ៍ដែល
 ត្រីវិវរណ៍ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

វិគីណ្ណោ ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វិគីណ្ណំ ឧទ្ធកិរុន្តិ ។ សុត្តា ឡិកិ-
 យន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ អនុវតំ បរិកណ្ណំ អាហោចេតុន្តិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន សង្ឃាជិយា បត្តា លុដ្ឋន្តិ ។ ភកវតោ
 ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋបទកំ
 កាតុន្តិ ។

[៦៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុ-
 នោ ចីវរេ ករិយមានេ សត្វំ ជិន្នកំ នប្បហោតិ ។ ភកវ-
 តោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ជិន្ន-
 កានិ ឯតំ អច្ឆិណ្ឌកន្តិ ។ ទ្វេ ជិន្នកានិ ឯតំ អច្ឆិណ្ឌកំ
 នប្បហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្មំ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

បីវរមានជាយមិនស្មើគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរុក្ខីបីវរដែលមានជាយមិនស្មើគ្នា (គឺកាត់ជាយដែលវែង
ជាងគេចេញ) ។ សរសៃអំបោះទាំងឡាយក៏ចេះតែរសាត់ចេញ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកឡើង (គឺប៉ះ)
អនុវត្តខាងខ្នងនឹងអនុវត្តខាងពោះ ។ សម័យនោះឯង ជាន់ទាំងឡាយនៃ
សង្ឃដ៏ជាចំបងចេញពីគ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើថ្លៃឲ្យមានសណ្ឋានដូចជាក្រឡាចត្រង្គ ។

(៦៧) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុកំពុងធ្វើបីវរ (ឲ្យ) ភិក្ខុ១រូប
លុះភិក្ខុកាត់បីវរទាំងអស់ទៅហើយក៏មិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំ
ទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកាត់តែបីវរពីរ បីវរមួយមិនបាច់
កាត់ក៏បាន ។ ដល់កាត់បីវរពីរ បីវរមួយមិនកាត់ក៏នៅតែមិនគ្រប់
គ្រាន់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

បីវត្តព្រះ ៨ សព្វ អង្គនៃ ធារត្ត

អនុជាតាម ភិក្ខុវេ ទ្វេ អង្គនៃកាន់ ឯកំ ឯកាន់ ។
 ទ្វេ អង្គនៃកាន់ ឯកំ ឯកាន់ ឯប្បហោតិ ។ ភក្កវត្ត
 ឯតមត្ថំ អាហារេសុំ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ អន្តរាគម៌
 អាហារេសុំ ន ច ភិក្ខុវេ សព្វ អង្គនៃកាន់ ធារត្ត យោ
 ធារយ្យ អាបត្តិ ធុត្តជស្សាតិ ។

[៦៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ តហំ បីវំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ សោ ច តំ បី-
 វំ មាតាបិត្វនំ ធាតុកាមោ ហោតិ ។ ភក្កវត្ត ឯត-
 មត្ថំ អាហារេសុំ ។ មាតាបិតវេតិ ខោ ភិក្ខុវេ ទទមា-
 នេ តី វេយ្យាមិ^(១) អនុជាតាម ភិក្ខុវេ មាតាបិត្វនំ
 ធាតុំ ន ច ភិក្ខុវេ សន្ធានេយ្យំ វិនិច្ឆាតេត្តំ យោ វិនិ-
 ចាតេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តជស្សាតិ ។

[៦៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ
 អន្តរេន បីវំ ឯត្ថិបិត្វា សន្តវត្តេន តាមំ បិណ្ឌាយ
 ចាវិសិ ។ ចោរា តំ បីវំ អវិហរិសុ ។ សោ ភិក្ខុ

១ វេយ្យាម ។

បីវត្ថុនូវៈ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រង់បីវេលាដែលមិនកាត់ទាំងអស់

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតបីវេលាមិន
បាច់កាត់ ឲ្យកាត់តែបីវេលាយុទ្ធាន ។ ភិក្ខុមិនកាត់បីវេលា កាត់តែបីវេលាយុ
ក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ទៀត ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកឡើង (គឺប៉ះ) សំពត់អាគុណៈ (សំពត់ថ្មី) ទៀត
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រង់បីវេលាដែលមិនកាត់ទាំងអស់នោះទេ
ភិក្ខុណាទ្រង់ (ស្ងៀកដណ្តប់) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៦៨) សម័យនោះឯង បីវេលាឡើងជាច្រើនដល់ភិក្ខុមួយរូប ។
ឯភិក្ខុនោះចង់ឲ្យបីវេលានោះដល់មាតានឹងបិតា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ កាលបើភិក្ខុឲ្យបីវេលាដោយគិតថាមាតានឹងបិតាដូច្នេះ តថាគតនឹងថា
ដូចម្តេចបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឲ្យបីវេលា
នឹងបិតាបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើបានដែលគេឲ្យ
ដោយសព្វឲ្យធ្លាក់ចុះឡើយ ភិក្ខុណាឲ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៦៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបទុកបីវេលាអន្តរវេន (ព្រែងទឹក)
ហើយមានតែស្បង់នឹងទុក្ខកស្តិ៍ៈ (បីពរ) ចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌ-
បាត ។ ពួកចោរកំលួចយកបីវេលានោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសំពត់អាភ័ក្ត្រ

ឧទ្ទោសោ ហោតិ ល្ងាច្ឆរោ ។ ភិក្ខុ ឯវេណីសុ
 កំស្ស ភ្នំ ឧទ្ទោសោ ល្ងាច្ឆរោតិ ។ ឥតាហំ អារុសោ
 អន្ធរេ ជីវំ ធិត្ថិបិត្វា សន្តត្ថេន តាមំ បិណ្ឌាយ ចា-
 វិសី ចោក តំ ជីវំ អវហរីសុ តេជាហំ ឧទ្ទោសោ ល្ង-
 ាច្ឆរោតិ ។ ភក្កតោ ឯតមត្ថំ អាហេថេសុំ ។ ន ភិក្ខុ-
 វេ សន្តត្ថេន តាមោ បរិស័តញោ យោ បរិសេយ្យ អា-
 បត្តិ ឧក្កជស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អា-
 យស្មា អាជន្នោ អសតិយា សន្តត្ថេន តាមំ បិណ្ឌា-
 យ ចាវិសី ។ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ អាជន្តំ ឯតទរោច្ចំ
 នន្ទ អារុសោ អាជន្ត ភក្កតា បញ្ញត្តំ ន សន្តត្ថេន
 តាមោ បរិស័តញោតិ កំស្ស ភ្នំ អារុសោ សន្តត្ថេន
 តាមំ បរិដ្ឋោតិ ។ សច្ចំ អារុសោ ភក្កតា បញ្ញត្តំ ន
 សន្តត្ថេន តាមោ បរិស័តញោតិ អបិចាហំ អារុសោ
 អសតិយា បរិដ្ឋោតិ ។ ភក្កតោ ឯតមត្ថំ អាហេថេសុំ ។

វិសយបិដក មហាវគ្គ

មានច័វរសៅហ្មង ។ ពួកភិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ហេតុអ្វី
 ក៏អ្នកមានសំពត់អាគ្រក់ មានច័វរសៅហ្មង ។ ភិក្ខុនោះនិយាយនឹងភិក្ខុផង
 គ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំទុកច័វរក្នុងអន្លូននេះ ហើយមានតែស្បង់នឹង
 ឧត្តរសង្កៈចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ពួកចោរលួចយកច័វរនោះទៅ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមានសំពត់អាគ្រក់ មានច័វរសៅហ្មង ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរសង្កៈមិនត្រូវចូល
 ទៅស្រុកទេ ភិក្ខុណាចូលទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 អានន្ទដ៏មានអាយុ មានតែស្បង់នឹងឧត្តរសង្កៈចូលទៅស្រុកដើម្បីបិណ្ឌ-
 បាតដោយភ្លេចស្មារតី ។ ពួកភិក្ខុបាននិយាយដូច្នេះ នឹងព្រះអានន្ទ
 ដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោ អានន្ទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា
 ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរសង្កៈ មិនត្រូវចូលទៅស្រុក មិនមែនទេឬ
 ម្ចាស់អាវុសោ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានតែស្បង់នឹងឧត្តរសង្កៈចូលទៅ
 ស្រុក ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 បញ្ញត្តសិទ្ធិបទថា ភិក្ខុមានតែស្បង់នឹងឧត្តរសង្កៈមិនត្រូវចូលទៅស្រុក
 ទេ ក៏ពិតមែនហើយ ម្ចាស់អាវុសោ តែថាខ្ញុំចូលទៅហើយដោយភ្លេច
 សារតី ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អថ ខោ ភក្កា ឯតស្មី ឯតាណេ ឯតស្មី បក្ការណេ ឯត្ថី តាដិ
 តាត្វា ភក្កា អាមន្តេសិ បញ្ចមេ ភក្កាវេ បច្ចយា សង្ឃាដិ-
 យា ឯត្តោចាយ តិលានោ វា ហោតិ វស្សិតសង្កេតំ វា
 ហោតិ នដិចារំ គន្ធី វា ហោតិ អត្តទ្បុត្តិវិហារោ វា
 ហោតិ អត្តតកបិដំ វា ហោតិ ឥមេ ខោ ភក្កាវេ
 បញ្ច បច្ចយា សង្ឃាដិយា ឯត្តោចាយ ។ បញ្ចមេ ភក្កាវេ
 បច្ចយា ឧត្តរាសង្កស្ស ឯត្តោចាយ តិលានោ
 វា ហោតិ វស្សិតសង្កេតំ វា ហោតិ នដិចារំ គន្ធី វា
 ហោតិ អត្តទ្បុត្តិវិហារោ វា ហោតិ អត្តតកបិដំ វា
 ហោតិ ឥមេ ខោ ភក្កាវេ បញ្ច បច្ចយា ឧត្តរាសង្កស្ស
 ឯត្តោចាយ ។ បញ្ចមេ ភក្កាវេ បច្ចយា អន្តរាសកស្ស
 ឯត្តោចាយ តិលានោ វា ហោតិ វស្សិតសង្កេតំ វា
 ហោតិ នដិចារំ គន្ធី វា ហោតិ អត្តទ្បុត្តិវិហារោ វា
 ហោតិ អត្តតកបិដំ វា ហោតិ ឥមេ ខោ ភក្កាវេ បញ្ច
 បច្ចយា អន្តរាសកស្ស ឯត្តោចាយ ។ បញ្ចមេ ភក្កា-
 វេ បច្ចយា វស្សិតសាដិកាយ ឯត្តោចាយ តិលានោ វា
 ហោតិ ឯស្សីមំ គន្ធី វា ហោតិ នដិចារំ គន្ធី វា ហោតិ

ចំរើនចូលៈ ហេតុដែលត្រូវទុកដាក់ច្រើន

ព្រះនិព្វាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើដំបូងថា
 ហើយក្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯហេតុគួរទុកដាក់សង្ឃដ៏មាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ មានកំណត់
 ដោយរដូវភ្លៀង ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១ វិហារមាន
 ការរក្សាទារមាំមួន ១ ភិក្ខុបានក្រាលកប៉ិនហើយ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកដាក់សង្ឃដ៏មាន ៧ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកដាក់ទូទៅសំពត់ឧត្តរសន្ត្រៈមាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុ
 មានជម្ងឺ មានកំណត់ដោយរដូវភ្លៀង ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង
 ខាងនាយ ១ វិហារមានការរក្សាទារមាំមួន ១ ភិក្ខុបានក្រាលកប៉ិនហើយ ១
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុគួរទុកដាក់សំពត់
 ឧត្តរសន្ត្រៈបាន ៧ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុគួរទុកដាក់ស្បង់មាន ៥
 យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ មានកំណត់ដោយរដូវភ្លៀង ៤ ខែ ១ ភិក្ខុទៅ
 កាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១ វិហារមានការរក្សាទារមាំមួន ១ ភិក្ខុបាន
 ក្រាលកប៉ិនហើយ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះ
 ឯង ជាហេតុគួរទុកដាក់ស្បង់បាន ៧ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯហេតុ
 គួរទុកដាក់សំពត់សម្រាប់ស្លូតទឹកភ្លៀងមាន ៥ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១
 ភិក្ខុទៅកាន់ទីតាំងសមា ១ ភិក្ខុទៅកាន់ត្រើយស្ទឹងខាងនាយ ១

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

អក្ខរៈកុត្តរិយាវេ វា ហោតិ វស្ស័កសាដិកា អកតា
 វា ហោតិ វិប្បកតា វា ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 បច្ចយា វស្ស័កសាដិកាយ និក្ខេបាយាតិ ។

[៧០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ
 ឯកោ វស្សំ វសិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ
 ចីវរាទិ អទំសុ ។ អថខោ តស្ស ភិក្ខុនោ ឯតទហោ-
 សិ កកវតា បញ្ញត្តំ ចតុវគ្គោ បច្ឆិមោ សង្ឃេតិ អហព្វម្ហិ
 ឯកកោ ឥមេ ច មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ ចីវរាទិ
 អទំសុ យន្តនាហំ ឥមាទិ សង្ឃិកាទិ ចីវរាទិ សាវត្ថី
 ហរយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តាទិ ចីវរាទិ អាទាយ
 សាវត្ថី កន្ធា កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចសិ ។ តុយ្ហេវ
 ភិក្ខុ តាទិ ចីវរាទិ យាវ កបិទស្ស ឧញ្ញារាយាតិ ។
 ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯកោ វស្សំ វសតិ ។ តត្ថ
 មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ ចីវរាទិ ទេន្តិ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ តស្មេវ តាទិ ចីវរាទិ យាវ កបិទស្ស ឧញ្ញា-
 រាយាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

វិហារមានការរក្សាទុកម៉ោង ១ សំពត់សម្រាប់ស្វិតទឹកភ្លៀងភ្នំមិនទាន់
បានធ្វើឬធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះ
ឯង ជាហេតុគួរទុកដាក់សំពត់សម្រាប់ស្វិតទឹកភ្លៀងបាន ។

(៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង ។
មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាប្រគេនចីវរក្នុងទីនោះដោយពាក្យថា យើងទាំង
ឡាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏
មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិថា ដែលហៅថាសង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹមភិក្ខុ
៤ រូបឥឡូវអាត្មាអញតែម្នាក់ឯង ក៏មនុស្សទាំងនេះប្រគេនចីវរទាំងឡាយ
ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ បើដូច្នោះ មានតែ
អាត្មាអញនាំយកចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ភិក្ខុនោះក៏
នាំយកចីវរទាំងនោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំ-
ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ចីវរទាំងនោះ
ជាចីវរបស់អ្នកកំណត់តែត្រឹមកបិនដោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះនៅចាំវស្សាតែម្នាក់ឯង ។ ក្នុងទីនោះ
ពួកមនុស្សប្រគេនចីវរទាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេន
ចីវរចំពោះសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតចីវរទាំងនោះ
ដល់ភិក្ខុនោះឯង កំណត់ត្រឹមកបិនដោះ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប

ជីវកូនពេ សង្ឃឹមជីវកថា

ឧត្តកាលំ ឯកោ វសិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស
 ទេមាតិ ជីវកនិ អនិសុ ។ អថោ តស្ស ភិក្ខុនោ ឯត-
 ទហោសិ ភកវតា បញ្ចតំ ចតុវត្តោ បច្ឆិមោ សង្ឃេតិ
 អហញ្ញម្ហំ ឯកកោ វសេ ច មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ
 ជីវកនិ អនិសុ យន្តនាហំ ឥមាទិ សង្ឃិកានិ ជីវកនិ
 សាវត្ថំ ហរយ្យន្តិ ។ អថោ សោ ភិក្ខុ តានិ ជីវកនិ
 អាទាយ សាវត្ថំ កន្លា ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អាហោចេសិ ។
 ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោចេសំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ
 សម្មុទ្ធិក្ខតេន សង្ឃេន កាដេតុំ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឧត្តកាលំ ឯកោ វសតិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស
 ទេមាតិ ជីវកនិ ទេន្តិ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ តេន
 ភិក្ខុនា តានិ ជីវកនិ អនិជ្ជាតុំ មប្បិមាទិ ជីវកនីតិ ។

ចំរើនពូជ្ចារៈ និយាយអំពីចំរើនការបស់សង្ឃ

នៅតែម្នាក់ឯងអស់កាលនៃរដូវ^(១) ។ ក្នុងទីនោះពួកមនុស្សបានប្រគេនចំរើន
 ទាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំរើនចំពោះសង្ឃ ។
 ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តថា
 ដែលហៅសង្ឃ បើយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹមភិក្ខុ ៤ រូប ក៏ឥឡូវអាត្មាអញតែម្នាក់
 ឯង ចំណែកខាងពួកមនុស្សនេះបានប្រគេនចំរើនទាំងឡាយដោយពាក្យថា
 យើងទាំងឡាយប្រគេនចំរើនចំពោះសង្ឃ បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញនាំយក
 ចំរើនរបស់សង្ឃនេះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ភិក្ខុនោះក៏បាននាំយកចំរើន
 នោះទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ហើយបានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គឡើងត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃដែលមាន
 ក្នុងទីចំពោះមុខ^(២) ចែកគ្នាបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើ
 មានភិក្ខុនៅតែម្នាក់ឯងអស់កាលនៃរដូវ ។ ក្នុងទីនោះពួកមនុស្សប្រគេន
 ចំរើនទាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំរើនចំពោះសង្ឃ ។
 ព្រះអង្គឡើងត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ
 នោះអធិដ្ឋានចំរើននោះដូច្នេះថា ចំរើននេះជាប់សាសនាអញ ។

---

១ សំដៅយកកាលនៃអំពីរដូវភ្លៀង ។ ២ អង្គថា ថា ព្រះសង្ឃដែលបិទនៅ
 ក្នុងបារមីមារាយណ៍គ្រាប់វេលាហើយសឹមចែកគ្នា ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

តស្ស ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តំ ចីវរំ អនិច្ចតេ អញ្ញោ
 ភិក្ខុ អាគច្ឆតិ សមគោ នាតញ្ចោ ភាគោ តេហិ
 ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ តំ ចីវរំ កាជិយេមាធនេ^(១) អបា-
 តិតេ តុសេ អញ្ញោ ភិក្ខុ អាគច្ឆតិ សមគោ នាតញ្ចោ
 ភាគោ តេហិ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ តំ ចីវរំ កាជិយេមាធនេ
 ចាតិតេ តុសេ អញ្ញោ ភិក្ខុ អាគច្ឆតិ នាគាមា នាតញ្ចោ
 ភាគោតិ ។ តេន ខេ បន សមយេន ទ្វេ ភាតុកា
 ថេរោ អាយស្មា ច ឥសីនាសោ អាយស្មា ច ឥសីភត្តោ
 សាវត្ថយំ វស្សំ វុត្តា អញ្ញាតំ តាមកាវាសំ អគម្មសុ ។
 មនុស្សា ចីវស្សបិ ថេរោ អាគតាតិ សចីវរាធិ កត្តាធិ
 អនិសុ ។ អាវាសិតា ភិក្ខុ ថេរោ បុច្ឆីសុ ឥហានិ កន្តេ
 សង្ឃិកាធិ ចីវរាធិ ថេរោ អាគម្ម ទុប្បន្នាធិ សាធិយិ-
 ស្សន្តិ ថេរោ ភាគន្តិ ។ ថេរោ ឯវមាហំសុ យថា ខេ
 មយំ អាវុសោ កុកុវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាប

---

១ កាជិយេមាធនេតិបិ បាវោ សោ យុត្តភោ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះមិនទាន់អធិដ្ឋានចីវរនោះទេ ទទួលមានភិក្ខុ
 ឯទៀតមកដល់ ត្រូវភិក្ខុនោះចែកចំណែកស្មើ (ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់
 នោះ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងចែកចីវរនោះ ហើយស្លាក
 មិនទាន់ធ្លាក់អស់ ទទួលមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់ ត្រូវភិក្ខុនោះចែកចំណែក
 ស្មើ (ដល់ភិក្ខុដែលទើបមកដល់នោះ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុទាំង
 នោះចែកចីវរនោះ ស្លាកធ្លាក់អស់ទៅហើយ ទើបមានភិក្ខុឯទៀតមកដល់
 មិនបាច់ចែកឱ្យទេ ។ សម័យនោះឯង មានព្រះថេរៈតំរូវបដិប្បន័យនឹងគ្នា
 គឺព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិទ្ធាសៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះឥសិកត្តដ៏មាន
 អាយុ ១ នៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះចេញវស្សាហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់
 អាវាសវត្តស្រុកតូចមួយ ។ ពួកមនុស្សនិយាយគ្នាថា ព្រះថេរៈទាំងឡាយ
 បាត់យូរណាស់ហើយទើបឃើញនិមន្តមក ថាដូច្នោះហើយក៏នាំគ្នាប្រគេន
 ចង្ហាន់ព្រមទាំងចីវរ ។ ពួកភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងអាវាសសួរព្រះថេរៈទាំងឡាយថា
 បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន ចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះកើតឡើងក៏ព្រោះតែព្រះ
 ថេរៈទាំងឡាយ តើព្រះថេរៈទាំងឡាយនឹងត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬទេ ។
 ព្រះថេរៈទាំងឡាយក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ធម៌^(១)ដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយក៏បានដឹង

---

១ ច្បាប់ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជា ។

ជីវក្ខន្ធកេ សង្ឃកថា

តុម្ហាតំយេវ តានិ ចីវរានិ យាវ កបិទស្ស ឧញ្ញារយា-
 តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តយោ ភិក្ខុ រាជក-
 ហោ វស្សំ វសន្តិ ។ តត្ថ មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ
 ចីវរានិ ទេន្តិ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ
 កកវតា បញ្ចតំ ចតុវត្ថោ បច្ឆិមោ សង្ឃេតំ មយញ្ញម
 តយោ ជនា ឥមេ ច មនុស្សា សង្ឃស្ស ទេមាតិ
 ចីវរានិ ទេន្តិ កថំ នុ ខោ អម្មេហំ បដិបដ្ឋិតព្វន្តិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ថេរា អាយស្មា ច នីល-
 វាសី អាយស្មា ច សាលាវាសី អាយស្មា ច តោបកោ
 អាយស្មា ច កកុ អាយស្មា ច ដលីកសន្ធានោ ចាតលិ-
 បុត្តេ វិហរន្តិ កុក្កដារាមេ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ចាតលិ-
 បុត្តំ កុត្វា ថេរេ បុច្ឆីសុ ។ ថេរា ឯវាមាហំសុ យថា
 ខោ មយំ អាវុសោ កកវតា ចម្បំ ទេសិតំ អាជាធាម
 តុម្ហាតំយេវ តានិ ចីវរានិ យាវ កបិទស្ស ឧញ្ញារយាតិ ។

បីវរក្ខន្ធកៈ និយាយអំពីបីវរបស់សង្ឃ

ច្បាស់ហើយថា បីវតាំងនោះជាបីវរបស់លោកទាំងឡាយកំណត់តែត្រឹម
 កបិនដោះ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ៣ រូបនៅហាំស្យាក្នុងក្រុងពជគ្រិះ ។ ពួក
 មនុស្សក្នុងទីនោះប្រគេនបីវតាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយ
 ប្រគេនបីវចំពោះសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា ដែលហៅថា សង្ឃហើយនឹងតិចបំផុត
 ត្រឹមភិក្ខុ ៤ រូប ឥឡូវយើងទាំងឡាយជាជន ៣ រូប ក៏មនុស្សទាំងនេះប្រ-
 គេនបីវតាំងឡាយដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនបីវចំពោះ
 សង្ឃ តើយើងទាំងឡាយត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 ថេរៈច្រើនអង្គ គឺព្រះថេរៈឈ្មោះនិលវរស័ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះ
 សាណវរស័ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះគោបកៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈ
 ឈ្មោះភគុដ៏មានអាយុ ១ ព្រះថេរៈឈ្មោះផលិកសុទ្ធានៈដ៏មានអាយុ ១
 នៅក្នុងកុក្កុដាវរម ទៀបក្រុងបាតលិបុត្ត ។ កាលនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងបាតលិបុត្តហើយសួរព្រះថេរៈទាំងឡាយ ។ ព្រះថេរៈ
 ទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់សំដែងហើយយ៉ាងណា យើងទាំងឡាយក៏បានដឹងច្បាស់ថា
 បីវតាំងឡាយនោះជាបីវរបស់អ្នកទាំងឡាយកំណត់តែត្រឹមកបិនដោះ ។

វិន័យបិដកេ មហាវគ្គោ

(៧០) តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ
 សក្យបុត្តោ សាវត្ថិយំ វស្សំ វុត្តោ អញ្ញតំ តាមការាសំ
 អគមាសិ ។ ឥត្ថបិ ភិក្ខុ បីវំ កាដេតុកាមា សន្និបត្តិសុ ។
 តេ ឯវមាហំសុ ឥមាជំ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកាជំ បីវរា-
 ជំ កាជិយិស្សន្តិ សាទិយិស្សសិ ភាគន្តិ ។ អាមាវុសោ
 សាទិយិស្សមីតិ តតោ បីវភាគំ គហេត្វា អញ្ញំ អាវុ-
 សំ អគមាសិ ។ ឥត្ថបិ ភិក្ខុ បីវំ កាដេតុកាមា សន្និប-
 ត្តិសុ ។ តេបិ ឯវមាហំសុ ឥមាជំ ខោ អាវុសោ សង្ឃិ-
 កាជំ បីវរាជំ កាជិយិស្សន្តិ សាទិយិស្សសិ ភាគន្តិ ។
 អាមាវុសោ សាទិយិស្សមីតិ តតោបិ បីវភាគំ គហេត្វា
 អញ្ញំ អាវុសំ អគមាសិ ។ ឥត្ថបិ ភិក្ខុ បីវំ កាដេតុ-
 កាមា សន្និបត្តិសុ ។ តេបិ ឯវមាហំសុ ឥមាជំ ខោ
 អាវុសោ សង្ឃិកាជំ បីវរាជំ កាជិយិស្សន្តិ សាទិយិស្ស-
 សិ ភាគន្តិ ។ អាមាវុសោ សាទិយិស្សមីតិ តតោបិ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

[៧១] សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តជ័មានអាយុនៅចាំ
វស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះចេញវស្សាហើយក៏បានទៅកាន់អាវាសវត្សរ
ស្រុកតូចមួយ ។ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអា-
វាសនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសា ក៏វរបស់
សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ។
ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវាសា ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ
ក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសឯទៀត ។ ឯពួក
ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ។ ភិក្ខុទាំង
នោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសា ចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះ យើង
នឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្ត
ឆ្លើយថា អើអាវាសា ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែក
ចីវរអំពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសឯទៀត ។ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹង
ចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវាសនោះទៀត ។ ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាង
នេះថា ម្ចាស់អាវាសា ចីវរបស់សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោក
ត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា អើអាវាសា
ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយក៏ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវាសនោះ

បីវរក្ខន្ធកេ ឧបន្ទវត្ថុបីវរភាគ៧ថា

បីវរភាគំ កហេត្វា មហន្តំ បីវរកណ្ឌិកំ អាទាយ បុនទេវ
 សាវត្ថំ បច្ចាគច្ឆិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ មហាបុត្រោ សិ
 ត្ថំ អាវុសោ ឧបនន្ទ ពហំ តេ បីវំ ឧប្បន្នន្តិ ។
 កុតោ មេ អាវុសោ បុព្វំ ឥទាហំ សាវត្ថយំ វស្សំ វុត្តោ
 អញ្ញាតំ តាមកោវាសំ អគមាសី តត្ថ ភិក្ខុ បីវំ ភាដេ-
 តុកាមា សន្និបតីសុ តេ មំ ឯវមាហំសុ ឥមាធិ ខោ
 អាវុសោ សង្ឃិកានិ បីវានិ កាជិយិស្សន្តិ សាទិយិស្ស-
 សិ ភាគន្តិ អាមាវុសោ សាទិយិស្សាមីតិ តតោ បីវរភា-
 គំ កហេត្វា អញ្ញំ អាវាសំ អគមាសី តត្ថ ភិក្ខុ បីវំ
 ភាដេតុកាមា សន្និបតីសុ តេ មំ ឯវមាហំសុ ឥមាធិ
 ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ បីវានិ កាជិយិស្សន្តិ សាទិ-
 យិស្សសិ ភាគន្តិ អាមាវុសោ សាទិយិស្សាមីតិ តតោ បី
 បីវរភាគំ កហេត្វា អញ្ញំ អាវាសំ អគមាសី តត្ថ ភិក្ខុ
 បីវំ ភាដេតុកាមា សន្និបតីសុ តេ មំ ឯវមាហំសុ
 ឥមាធិ ខោ អាវុសោ សង្ឃិកានិ បីវានិ កាជិយិស្សន្តិ

ចីវរត្ថន្តរៈ រឿងឧបនន្ទ ឱយាយអំពីចំណែកចីវរ

ហើយក៏ស្តាយសំពាយចីវរធំ រួចត្រឡប់មកកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញដែរ ។

ពួកភិក្ខុនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោឧបនន្ទ លោកជាអ្នកមាន
 បុណ្យធំ បានជាលោកបានចីវរច្រើន ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយ
 ថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមានបុណ្យមកពីណា ដោយសារតែខ្ញុំនៅចាំ
 វស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថីនេះ លុះចេញវស្សាហើយខ្ញុំបានទៅកាន់អាវុសក្បែរ
 ស្រែកកូចមួយ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវុស
 នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អាវុសោ ចីវរ
 របស់សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរ
 ឬ ខ្ញុំឆ្លើយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏
 ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវុសនោះរួចបានទៅកាន់អាវុសឯទៀត
 ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវុសនោះទៀត
 ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អាវុសោ ចីវររបស់
 សង្ឃទាំងនេះ យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រេកអរនឹងចំណែកដែរឬ ខ្ញុំ
 បាននិយាយថា អើអាវុសោ ខ្ញុំត្រេកអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏
 ទទួលយកចំណែកចីវរអំពីអាវុសនោះទៅកាន់អាវុសឯទៀត ពួកភិក្ខុមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នានឹងចែកចីវរ ក៏ប្រជុំគ្នាក្នុងអាវុសនោះទៀត ភិក្ខុទាំងនោះ
 បាននិយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់អាវុសោ ចីវររបស់សង្ឃទាំងនេះ

វិធីបំបៅកូន មហាវិញ្ញាណ

សាទិយីស្សសី កាកន្តិ អាមាវុសោ សាទិយីស្សមីតិ
តតោបិ ចីវរកាតំ អក្កហោសី ឯវំ មេ ពហុំ ចីវរំ ឧប្បន្នន្តិ ។
កី បន ត្វំ អាវុសោ ឧបនន្ត អញ្ញាត្រ វស្សំ វុត្តោ
អញ្ញាត្រ ចីវរកាតំ សាទិយីតិ ។ ឯវំ អាវុសោតិ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចា-
ចេន្តិ កក់ ហិ ឆាម អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ
អញ្ញាត្រ វស្សំ វុត្តោ អញ្ញាត្រ ចីវរកាតំ សាទិយីស្សមីតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ សុត្វំ កីវ ត្វំ ឧបនន្ត
អញ្ញាត្រ វស្សំ វុត្តោ អញ្ញាត្រ ចីវរកាតំ សាទិយីតិ ។
សុត្វំ ភកវតិ ។ វិគរហិ តុទ្វោ ភកវត កក់ ហិ ឆាម ត្វំ
មោយបុរិស អញ្ញាត្រ វស្សំ វុត្តោ អញ្ញាត្រ ចីវរកាតំ សាទិ-
យីស្សសី នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ
។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មី កក់ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសី

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

យើងនឹងចែកគ្នា តើលោកត្រឹមអរនឹងចំណែកដែរឬ ខ្ញុំនិយាយថា អើ
 អារុសោ ខ្ញុំត្រឹមអរដែរ ថាដូច្នោះហើយ ខ្ញុំក៏ទទួលយកចំណែកចំរើ
 អំពីអារុសោនោះមក យ៉ាងនេះបានជាខ្ញុំបានចំរើច្រើន ។ ពួកភិក្ខុស្នូរថា
 ម្ចាស់អារុសោឧបនន្ទ លោកនៅចាំវស្សាក្នុងអារាមសងខែ ហើយលោក
 ត្រឹមអរនឹងចំណែកចំរើក្នុងអារាមសងខែ មែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយ
 ថា ម្ចាស់អារុសោ មែនហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ព្រះឧបនន្ទសក្យ-
 បុត្តដ៏មានអាយុមិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអារាមសងខែ ហើយត្រឹមអរ
 នឹងចំណែកចំរើក្នុងអារាមសងខែសោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបនន្ទ
 ឮថាអ្នកឯងនៅចាំវស្សាក្នុងអារាមសងខែ ហើយត្រឹមអរនឹងចំណែកចំរើក្នុង
 អារាមសងខែ ពិតមែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តឆ្លើយថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់
 មោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរបើនឹងនៅចាំវស្សាក្នុងអារាមសងខែ ហើយ
 ត្រឹមអរនឹងចំណែកចំរើក្នុងអារាមសងខែសោះ នែមោឃបុរស អំពើនេះ
 មិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ បេ ។ លុះ
 ទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា

ជីវិតក្នុង ឧបទ្វីបជីវិតក្នុង

ន កិត្តិយ៍ អញ្ញាត វស្សា វត្តន អញ្ញាត ជីវិតក្នុង សាទិ-
 តោ យោ សាទិយេយ្យ អាបត្តិ ឧត្តរស្នាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
 ឯកោ ឌីស្ម អាវសេស្ម វស្សា វសិ ឯវ មេ តហំ ជីវិត
 ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ អថខោ តេសំ កិត្តិយ៍ ឯតទហោសិ
 កថំ នុ ខោ អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស
 ជីវិតប្បជីវិតោ នាតោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាវេច-
 សំ ។ នេថ កិត្តិយ៍ មោយបុរិសស្ស ឯកាធិប្បាយំ ។
 តេន បន កិត្តិយ៍ កិត្តិ ឯកោ ឌីស្ម អាវសេស្ម វស្សា
 វសតិ ឯវ មេ តហំ ជីវិត ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ សចេ អ-
 មុត្រ ឧបន្នំ អមុត្រ ឧបន្នំ វសតិ អមុត្រ ឧបន្នោ
 អមុត្រ ឧបន្នោ ជីវិតប្បជីវិតោ នាតោតិ យត្ថ វា បន
 តហំ វសតិ តតោ ជីវិតប្បជីវិតោ នាតោតិ ។

ចីវរក្ខន្ធកៈ រឿងឧបន្ទ ឈ្មោះអំពីចំណែកចីវរ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯទៀត មិនត្រូវត្រេកអរ
នឹងចំណែកចីវរក្នុងអាវាសឯទៀតទេ ភិក្ខុណាត្រេកអរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសពីរ
តែម្នាក់ឯងដោយគិតថា ចីវរមុខជានឹងកើតឡើងដល់អញជាច្រើនដូច្នេះ ។
ក្នុងពេលនោះភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយត្រូវ
ឲ្យចំណែកចីវរដល់ព្រះឧបន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុដែរឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យចីវរតែមួយចំណែកដល់មោឃបុ-
រសចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុក្នុងសាសនានេះនៅចាំវស្សាក្នុងអា-
វាសពីរតែម្នាក់ឯងដោយគិតថា ចីវរមុខជានឹងកើតឡើងដល់អញជាច្រើន
ដូច្នេះ ។ បើភិក្ខុនោះនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសឯណោះបានពាក់កណ្តាល ចាំ
វស្សាក្នុងអាវាសឯណោះបានពាក់កណ្តាល ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវឲ្យចំណែក
ចីវរក្នុងអាវាសឯណោះពាក់កណ្តាល ក្នុងអាវាសឯណោះពាក់កណ្តាលទៅ
ភិក្ខុនោះចុះ ប្រសិនបើភិក្ខុនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសណាច្រើនជាង ភិក្ខុទាំង
ឡាយត្រូវឲ្យចំណែកចីវរទៅភិក្ខុនោះតាមកំណត់ថ្ងៃដែលច្រើននោះចុះ ។

(៧២) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ
 កុច្ឆិកាភពាណោ ហោតិ ។ សោ សតេ មុត្តករ៍សេ
 បលិបេន្នោ សេតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មតា អានន្តេន
 បច្ឆាសមណោន សេនាសនទាវតំ អាហិណ្ឌាត្ថោ យេន
 តស្ស ភិក្ខុនោ វិហារោ តេនុបសង្កមិ ។ អន្ធាហ ខោ
 ភគវា តំ ភិក្ខុំ សតេ មុត្តករ៍សេ បលិបន្នំ សយមាធំ
 ទិស្វាន យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 តំ ភិក្ខុំ ឯតទលោច តិរោ ភិក្ខុ អាពាណោតិ ។ កុច្ឆិកា-
 ហេ មេ ភគវាតិ ។ អត្ថំ បន តេ ភិក្ខុ ឧបជ្ជាកោតិ ។
 នត្ថំ ភគវាតិ ។ តស្ស តំ ភិក្ខុ ន ឧបជ្ជេន្តិតំ ។ អហំ
 ខោ ភន្តេ ភិក្ខុនំ អការាកោ តេន មំ ភិក្ខុ ន ឧបជ្ជេន្តិ-
 តិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសំ កច្ឆា-
 នន្ត ឧទតំ អាហរ ឥមំ ភិក្ខុំ នហាបេស្សាមាតិ ។ ឯវំ
 ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្តោ ភគវតោ បដិស្សនាត្វា

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

[៧២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបមានរោគឈឺពោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ដេកគ្រានៅលើម្លូតនឹងកវីសរបស់ខ្លួន ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 មានព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុជាបច្ចុសមណៈទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់សេនា-
 សនចារិក ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនៃភិក្ខុនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
 ទតឃើញភិក្ខុនោះដេកគ្រានៅលើម្លូតនឹងកវីសរបស់ខ្លួន លុះទតច្បាស់
 ហើយក៏ទ្រង់ចូលទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់
 មានព្រះតម្រាស់យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានរោគអ្វី ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈឺពោះ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានភិក្ខុជាអ្នកបម្រើដែរឬទេ ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស គ្មានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ចុះពួកភិក្ខុហេតុអ្វីក៏មិនបម្រើអ្នក ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (ដ្បិត) ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ) ដល់ពួក
 ភិក្ខុសោះ ព្រោះហេតុនោះបានជាពួកភិក្ខុមិនបម្រើខ្ញុំព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អានន្ទ
 អ្នកចូរទៅនាំយកទឹកមក យើងនឹងឲ្យភិក្ខុនេះស្អិត ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
 ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ

បីវិញ្ញាណក្ខន្ធគ្រិក្ខណៈ

ឧទតំ អាហារំ ។ ភគវា ឧទតំ អាសីត្ថំ អាយស្មា អា-
 នន្ទោ បរិជោវំ ភគវា សីសតោ អត្តហេសំ អាយស្មា អា-
 នន្ទោ ចានតោ ឧច្ចាវេត្វា មញ្ចកេ និចាតេស្សំ ។ អថទោ
 ភគវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ
 សង្ឃិចាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បដ្ឋំ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អម្បកស្មី
 វិហារេ ភិក្ខុ តិលានោតិ ។ អត្ថំ ភគវាតិ ។ តិស្ស ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ អាពាណោតិ ។ តស្ស ភន្តេ អាយស្មតោ
 ក្បញ្ញវិការាវាណោតិ ។ អត្ថំ បន ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ឧបដ្ឋាគោតិ ។ នត្ថំ ភគវាតិ ។ តិស្ស តំ ភិក្ខុ ន ឧ-
 បដ្ឋេន្តិតិ ។ ឯសោ ភន្តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ អការាគោ តេន
 តំ ភិក្ខុ ន ឧបដ្ឋេន្តិតិ ។ នត្ថំ វេ ភិក្ខុវេ មាតា នត្ថំ
 មាតា យេ វេ ឧបដ្ឋហេយ្យំ តុម្ភេ ថេ ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 មញ្ញំ ន ឧបដ្ឋហិស្សថេ អថ កោចរហិ ឧបដ្ឋហិស្សតិ

ជំរឿនព្រះ រឿងភិក្ខុមានរោគឈឺពោះ

ហើយក៏នាំយកទឹកមក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្រាច់ទឹក ព្រះអា-
នន្ទដ៏មានអាយុដុសលាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគចាប់ខាងក្បាល ព្រះអាណន្ទ
ដ៏មានអាយុចាប់ខាងជើង សែងឡើងយកទៅដាក់ឲ្យដេកលើគ្រែតូច ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ
ហើយសួរបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្នុងវិហារឯណោះ មានភិក្ខុឈឺដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុនោះមានរោគអ្វី ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រាស លោកដ៏មានអាយុនោះមានរោគពោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកបម្រើភិក្ខុនោះមានដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាប
បង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស គ្មានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាពួកភិក្ខុមិនបម្រើភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស ដ្បិតភិក្ខុនោះមិនដែលធ្វើ (ឧបការៈ)
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ បានជាភិក្ខុទាំងឡាយមិនបម្រើ
ភិក្ខុនោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គ្មានមាតាបិតាទេ បានអ្នកណាបម្រើអ្នករាល់គ្នា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បើអ្នកទាំងឡាយមិនបម្រើគ្នានឹងគ្នាហើយ តើបានអ្នកណា នឹងបម្រើវិញ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

យោ ភិក្ខុវេ មំ ឧបជ្ឈហេយ្យ សោ តិលានំ ឧបជ្ឈ-
 ហេយ្យ ។ សចេ ឧបជ្ឈាយោ ហោតិ ឧបជ្ឈាយេន យាវជីវំ
 ឧបជ្ឈាតញ្ច វុដ្ឋានស្ស អាគមេតតំ ។ សចេ អាចរិយោ
 ហោតិ អាចរិយេន យាវជីវំ ឧបជ្ឈាតញ្ច វុដ្ឋានស្ស អា-
 គមេតតំ ។ សចេ សទ្ធិវិហារិកោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន
 យាវជីវំ ឧបជ្ឈាតញ្ច វុដ្ឋានស្ស អាគមេតតំ ។ សចេ
 អន្តោវាសិកោ ហោតិ អន្តោវាសិកេន យាវជីវំ ឧបជ្ឈា-
 បេតញ្ច វុដ្ឋានស្ស អាគមេតតំ ។ សចេ សមាធិបជ្ឈា-
 យកោ ហោតិ សមាធិបជ្ឈាយកេន យាវជីវំ ឧបជ្ឈា-
 តញ្ច វុដ្ឋានស្ស អាគមេតតំ ។ សចេ សមាធាចរិយ-
 កោ ហោតិ សមាធាចរិយកេន យាវជីវំ ឧបជ្ឈាតញ្ច
 វុដ្ឋានស្ស អាគមេតតំ ។ សចេ ន ហោតិ ឧបជ្ឈាយោ
 វា អាចរិយោ វា សទ្ធិវិហារិកោ វា អន្តោវាសិកោ វា
 សមាធិបជ្ឈាយកោ វា សមាធាចរិយកោ វា សង្ខេន
 ឧបជ្ឈាតញ្ច ។ នោ ចេ ឧបជ្ឈហេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខាស្ស ។ ចក្កហិ ភិក្ខុវេ អង្កេហិ សមន្មាគតោ
 តិលានោ ឧបជ្ឈាកោ ហោតិ អសប្បាយការី ហោតិ

វិនយបំណិក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាបម្រើតថាគត អ្នកនោះឈ្មោះថាបម្រើភិក្ខុ
 ឈី ។ បើមានឧបជ្ឈាយ៍ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់១ ជីវិត ឧប-
 ជ្ឈាយ៍ត្រូវរង់ចាំទំពំភិក្ខុនោះសះជា។ បើមានអាចារ្យ អាចារ្យត្រូវបម្រើភិក្ខុ
 នោះអស់១ ជីវិត អាចារ្យត្រូវរង់ចាំទំពំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានសុទ្ធិវិហា-
 រិក សុទ្ធិវិហារិកត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់១ ជីវិត សុទ្ធិវិហារិកត្រូវរង់ចាំទំពំ
 ភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានអន្តេវសិក(កូនសិស្ស)អន្តេវសិកត្រូវបម្រើភិក្ខុ
 នោះអស់១ ជីវិត អន្តេវសិកត្រូវរង់ចាំទំពំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានភិក្ខុ
 មានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ត្រូវភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាបម្រើភិក្ខុនោះអស់១
 ជីវិត ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាត្រូវរង់ចាំទំពំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើមានភិក្ខុ
 មានអាចារ្យស្មើគ្នា ភិក្ខុមានអាចារ្យស្មើគ្នាត្រូវបម្រើភិក្ខុនោះអស់១ ជីវិត ភិក្ខុ
 មានអាចារ្យស្មើគ្នាត្រូវរង់ចាំទំពំភិក្ខុនោះសះជា ។ បើឧបជ្ឈាយ៍ភិក្ខុ អាចារ្យ
 ភិក្ខុ សុទ្ធិវិហារិកភិក្ខុ អន្តេវសិកភិក្ខុ ភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នាភិក្ខុ ភិក្ខុមានអា-
 ចារ្យស្មើគ្នាភិក្ខុ មិនមានទេ សង្ឃត្រូវបម្រើភិក្ខុមានជម្ងឺនោះ ។ បើសង្ឃ
 មិនបម្រើទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកប
 ដោយអង្គ៥ ជាបុគ្គលលំបាកគេបម្រើ គឺបុគ្គលមិនចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ ១

បីវចន្តកេ គិលានុបដ្ឋាកថា

សប្បាយេ មត្តំ ន ជាធាតិ ភេសដ្ឋំ ន បដិសេវិតា
 ហោតិ អត្ថកាមស្ស គិលានុបដ្ឋាកស្ស យថាភូតំ
 អាពាធំ អាវិកត្តា ហោតិ អភិក្កមន្តំ វា អភិក្ក-
 មតីតិ បដិក្កមន្តំ វា បដិក្កមតីតិ បិទំ វា
 បិទោតិ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្វានំ
 ទរានំ កដ្ឋកានំ អសាតានំ អមនាទានំ ចាណហរានំ
 អនិវាសកជាតិកោ ហោតិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច-
 ហន្តេហិ សមន្តាគតោ គិលានោ ទូបដ្ឋាកោ ហោតិ ។
 បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្តាគតោ គិលានោ ស្វ-
 បដ្ឋាកោ ហោតិ សប្បាយការី ហោតិ សប្បាយេ មត្តំ
 ជាធាតិ ភេសដ្ឋំ បដិសេវិតា ហោតិ អត្ថកាមស្ស គិ-
 លានុបដ្ឋាកស្ស យថាភូតំ អាពាធំ អាវិកត្តា ហោតិ
 អភិក្កមន្តំ វា អភិក្កមតីតិ បដិក្កមន្តំ វា បដិក្កមតីតិ
 បិទំ វា បិទោតិ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ
 តិព្វានំ ទរានំ កដ្ឋកានំ អសាតានំ អមនាទានំ
 ចាណហរានំ អនិវាសកជាតិកោ ហោតិ ឥមេហិ
 ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហន្តេហិ សមន្តាគតោ គិលានោ

ជីវិតទុក្ខៈ និយាយអំពីភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ

មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១ មិនខ្មាសខ្មែងប្រើថ្នាំ ១ មិនប្រាប់
 អាពាធដែលចំរើនថាចំរើនក្តី មិនប្រាប់អាពាធដែលធ្ងរថយថាធ្ងរថយក្តី
 មិនប្រាប់អាពាធដែលនៅនឹងដដែលថានៅនឹងដដែលក្តី ឲ្យច្បាស់តាម
 ពិតដល់បុគ្គលអ្នកបម្រើជម្ងឺ ដែលជាអ្នកចង់ឲ្យសះជា ១ មិនអត់សង្កត់
 នូវទុក្ខវេទនាដ៏រឹងក្លាផ្សាក្តៅ ដែលកើតឡើងក្នុងប្រជុំនៃសរីរៈមិនធ្លាក់
 ពីសា មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មានជម្ងឺប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង តែងលំបាកគេបម្រើ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកបដោយអង្គ ៥ នាយគេបម្រើ
 គឺបុគ្គលចេះធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយ ១ ដឹងប្រមាណក្នុងការសប្បាយ ១
 ខ្មាសខ្មែងប្រើថ្នាំ ១ ប្រាប់អាពាធដែលចំរើនឡើងថាចំរើនឡើងក្តី
 ប្រាប់អាពាធដែលធ្ងរថយថាធ្ងរថយក្តី ប្រាប់អាពាធដែលនៅនឹងដដែល
 ថានៅនឹងដដែលឲ្យច្បាស់តាមពិតដល់បុគ្គលអ្នកបម្រើជម្ងឺ ដែលជាអ្នក
 ចង់ឲ្យសះជា ១ ជាអ្នកអត់សង្កត់នូវទុក្ខវេទនាដ៏រឹងក្លាផ្សាក្តៅ ដែលកើត
 ឡើងក្នុងប្រជុំនៃសរីរៈមិនធ្លាក់ពីសា មិនគាប់ចិត្ត ជាទីនាំឲ្យខូចជីវិត ១
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានជម្ងឺប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង

វិធីបដិភោ មហាវិញ្ញា

ស្វបដ្ឋាកោ ហោតិ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ អង្កេហិ សមន្តា-
 គតោ គិលានុបដ្ឋាកោ នាលំ គិលានំ ឧបដ្ឋានុំ ន បដិ-
 តលោ ហោតិ ភេសជ្ឈំ សំវិជានុំ សប្បាយាសប្បាយំ ន
 ជានាតិ អសប្បាយំ ឧបនាមេតិ សប្បាយំ អបនាមេតិ
 អាមិស្សន្តរោ គិលានំ ឧបដ្ឋេតិ នោ មេត្តចិត្តោ ជេតុច្ឆិ
 ហោតិ ឧទ្ធារំ វា បស្សារំ វា ខេឡំ វា វន្តំ វា ជីហានុំ
 ន បដិពលោ ហោតិ គិលានំ កាលេន កាលំ ធម្មិយា
 កថាយ សន្តស្សនុំ សមាទបេតុ សមុត្តេជេតុ សម្ប-
 ហំសេតុំ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហង្កេហិ សមន្តាគ-
 តោ គិលានុបដ្ឋាកោ នាលំ គិលានំ ឧបដ្ឋានុំ ។ បញ្ច-
 ហិ ភិក្ខុវេ អង្កេហិ សមន្តាគតោ គិលានុបដ្ឋាកោ អលំ
 គិលានំ ឧបដ្ឋានុំ បដិពលោ ហោតិ ភេសជ្ឈំ សំវិជានុំ
 សប្បាយាសប្បាយំ ជានាតិ អសប្បាយំ អបនាមេតិ
 សប្បាយំ ឧបនាមេតិ មេត្តចិត្តោ គិលានំ ឧបដ្ឋេតិ នោ
 អាមិស្សន្តរោ អជេតុច្ឆិ ហោតិ ឧទ្ធារំ វា បស្សារំ វា

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

តែងងាយគេបម្រើ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដ៏ម្ង៉ៃប្រកប
ដោយអង្គ៥ មិនគួរនឹងបម្រើដ៏ម្ង៉ៃទេ គឺបុគ្គលមិនប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ ១
មិនស្គាល់ហេតុសប្បាយនឹងមិនសប្បាយ ១ នាំរបស់ដែលមិនសប្បាយ
ចូលទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចេញមក ១ បម្រើអ្នកដ៏ម្ង៉ៃបានតែ
អាមិសៈ ឥតមានចិត្តមេត្តា មានតែភ្លើងរោមនឹងការនាំចេញខ្លះខ្លះក្តី
បស្សៈក្តី ទឹកមាត់ក្តី កំអួតក្តី ១ មិនអាចទ័ងឲ្យលក់រកមានដ៏ម្ង៉ៃឃើញ
ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាសព្វា
កាល ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដ៏ម្ង៉ៃប្រកបដោយអង្គ៥ នេះ
ឯង មិនគួរបម្រើដ៏ម្ង៉ៃទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដ៏ម្ង៉ៃប៉ើ
ប្រកបដោយអង្គ៥ ទើបគួរបម្រើដ៏ម្ង៉ៃបាន គឺបុគ្គលប្រសប់ចាត់ចែងថ្នាំ ១
ស្គាល់ហេតុសប្បាយនឹងមិនសប្បាយ ១ នាំរបស់ដែលមិនសប្បាយ
ចេញទៅ នាំរបស់ដែលសប្បាយចូលមក ១ មានចិត្តមេត្តា មិនប្រាថ្នា
អាមិសៈហើយបម្រើដ៏ម្ង៉ៃមិនភ្លើងរោមនឹងការនាំចេញខ្លះខ្លះក្តី បស្សៈក្តី

បីវត្តក្រោយ គឺលាងបង្ហាត់ កាលក្របត្តិបីវត្តក្រោយ

ខេត្ត វា វត្ត វា ជ័យត្ថ បដិសេធ ហេតុ គឺលាង
 កាលនេះ កាល ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សត្ថ សមា-
 នបេត្ថ សម្មត្ថេនេត្ថ សម្មបាសេត្ថ ឥមេហិ ខេត្ត ភិក្ខុវេ
 បញ្ចបាស្តេហិ សមន្មាគតោ គឺលាងបង្ហាត់ អលំ គិ-
 លាង ឧបដ្ឋានត្ថិតិ ។

[៧៣] តេន ខេត្ត បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ កោ-
 សលេសុ ជនបទេសុ អន្ធានមគ្គប្បដិបត្តា ហេតុន្តិ ។
 តេ អញ្ញត្ថំ អាវាសំ ឧបកច្ឆិសុ ។ តត្ថ អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ គឺលាង ហេតុ ។ អថខេត្ត តេសំ ភិក្ខុនំ ឯត-
 ទយោសិ ភក្កវត្តា ខេត្ត អាវុសោ គឺលាងបង្ហាត់ វណ្ណិតំ
 ហន្ត មយំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ ឧបដ្ឋេមាតិ ។ តេ តំ
 ឧបដ្ឋេហិសុ ។ សោ តេហិ ឧបដ្ឋិយមាតោ កាលម-
 កាសំ ។ អថខេត្ត តេ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ បត្តិបីវ-
 មាយ សាវត្ថី កត្តា ភក្កវត្តោ ឯតមត្តំ អាហេថេសុំ ។
 ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ កាលកតេ សង្ឃេ សាមី បត្តិបីវ

បីវិក្កុទ្ធករៈ ឈាយអំពីការឲ្យបាត្រនិងបីវារបស់ភិក្ខុស្លាប់ ដល់អ្នកបម្រើដើម្បី

ទឹកមាត់ក្តី កំអ្នកក្តី ១ អាចនឹងពន្យល់អ្នកមានដើម្បីឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មកថាសព្វៗ កាល ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកបម្រើដើម្បីលុះតែប្រកបព្រមដោយអង្គទាំង ៥ នេះ
ឯង ទើបគួរបម្រើដើម្បីបាន ។

(៧៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុពីររូបដើរទៅតាមផ្លូវឆ្ងាយក្នុង
កោសលជនបទ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះចូលទៅកាន់អាវាស ១ ។ ក្នុងអា-
វាសនោះមានភិក្ខុមួយរូបឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា
ម្ចាស់អាវាសា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សរសើរការបម្រើដើម្បីពេកណាស់
អាវាសា បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងបម្រើភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏នាំគ្នាបម្រើភិក្ខុឈឺនោះ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងនោះកំពុងបម្រើ ភិក្ខុ
ឈឺក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំយកបាត្រនិង
បីវារបស់ភិក្ខុឈឺនោះទៅឯក្រុងសាវត្ថី ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំ-
ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បើមានភិក្ខុ(ណាមួយ)ធ្វើមរណកាលទៅហើយ ត្រូវសង្ស័យជាម្ចាស់លើបាត្រ

អបិច តិលានុបដ្ឋាកា តហូបកាវា ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ សង្ឃេន តិច្ឆវេញ បត្តញ្ច តិលានុបដ្ឋាកាធំ
 ទានុំ ។ វេញ បន ភិក្ខុវេ ទានុំ ។ តេន តិលានុ-
 បដ្ឋាកេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា វេមស្ស វេនិ-
 យោ ឥត្តន្ទាមោ ភន្តេ ភិក្ខុ កាលកតោ ឥទំ តស្ស
 តិច្ឆវេញ បត្តោ ចាតិ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេ-
 ន សង្ឃោ ញាបេតញោ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ កាលកតោ ឥទំ តស្ស តិច្ឆវេញ បត្តោ
 ច ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ ឥមំ តិច្ឆវេញ
 បត្តញ្ច តិលានុបដ្ឋាកាធំ ទេនយ្យ ។ វេសា ញត្តិ ។
 សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ កាល-
 កតោ ឥទំ តស្ស តិច្ឆវេញ បត្តោ ច ។ សង្ឃោ ឥមំ
 តិច្ឆវេញ បត្តញ្ច តិលានុបដ្ឋាកាធំ ទេតិ ។ យស្ស-
 ហស្សតោ ឧមតិ ឥមស្ស តិច្ឆវេស្ស ច បត្តស្ស ច
 តិលានុបដ្ឋាកាធំ ទានំ សោ តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខ-
 មតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ទិដ្ឋំ ឥទំ សង្ឃេន តិច្ឆវេញ

និយមន័យ មហាវគ្គ

នឹងបីវេ (របស់ភិក្ខុនោះ) តែជាពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដ៏មានឧបការៈច្រើនផង
 គេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គម្ភាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យត្រីចីវរនឹងបាត្រ
 ដល់ភិក្ខុអ្នកបម្រើដ៏ម្ល៉ោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។
 ភិក្ខុអ្នកបម្រើដ៏ម្ល៉ោះនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃ
 ថា បតីត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ភិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រី
 ចីវរនឹងបាត្រនេះជារបស់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុដែលធ្លាសប្រតិពាលត្រូវផ្សំសង្ឃ
 ឲ្យដឹងថា បតីត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រីចីវរនឹងបាត្រនេះ ជារបស់ភិក្ខុនោះ ។ បើ
 ការឲ្យត្រីចីវរនឹងបាត្រមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យត្រី
 ចីវរនឹងបាត្រនេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដ៏ម្ល៉ោះ ។ នេះជាពាក្យផ្សំសង្ឃ ។
 បតីត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតភិក្ខុឈ្មោះនេះធ្វើ
 មរណភាពទៅហើយ ត្រីចីវរនឹងបាត្រនេះ ជារបស់ភិក្ខុនោះ ។
 ឥឡូវសង្ឃបានឲ្យត្រីចីវរនឹងបាត្រនេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដ៏ម្ល៉ោះហើយ ។
 ការឲ្យត្រីចីវរនឹងបាត្រដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដ៏ម្ល៉ោះ (បើ) គាត់បំបិទដល់
 លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ)
 មិនគាត់បំបិទដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គ
 នោះនិយាយឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យត្រីចីវរនឹងបាត្រនេះ ដល់ពួកភិក្ខុ

បីវត្តព្រៃ គំលានុបដ្ឋាកានំ កាលកបត្តបីវត្តព្រៃ

បត្តា ច គំលានុបដ្ឋាកានំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
 តុល្លា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញតោ សាមណោ កាលកតោ ហោតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។ សាមណោស្ស ភិក្ខុវេ
 កាលកតោ សង្ឃោ សាមី បត្តបីវេ អបិច គំលានុ-
 បដ្ឋាកា ពហូបការា ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ សង្ឃេន
 បីវត្តា បត្តត្ថា គំលានុបដ្ឋាកានំ នាតុំ ។ ឯវត្តា បន
 ភិក្ខុវេ នាតតំ ។ តេន គំលានុបដ្ឋាកេន ភិក្ខុនា
 សង្ឃំ ឧបសង្កម្មិត្វា ឯវមស្ស វេជីយោ ឥត្តន្ទាមោ
 កន្តេ សាមណោ កាលកតោ ឥទំ តស្ស បីវត្តា
 បត្តា ចាតិ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
 ញាបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ
 សាមណោ កាលកតោ ឥទំ តស្ស បីវត្តា បត្តា
 ច ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកកលំ សង្ឃោ ឥមំ បីវត្តា
 បត្តត្ថា គំលានុបដ្ឋាកានំ ននេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។

ចីវរពុទ្ធក្នុងន័យអំពីការឲ្យបាត់ចិត្តចីវរបស់សាមណេរស្លាប់ ដល់អ្នកបម្រើដំបូង

អ្នកបម្រើដំបូងហើយ ។ ការឲ្យត្រឡប់ចិត្តនឹងបាត់ចិត្តភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូងប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ សម័យនោះឯង មានសាមណេរមួយរូបធ្វើមរណភាព ។ ភិក្ខុក៏ត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសាមណេរ (ណាមួយ) ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើបាត់ចិត្តនឹងចីវរ (របស់សាមណេរនោះ) តែថាភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូងមានឧបការៈច្រើនជាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យចីវរនឹងបាត់ចិត្តភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូងនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃហើយនិយាយយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សាមណេរឈ្មោះនេះធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចីវរនឹងបាត់ចិត្តនេះ ជាប់របស់សាមណេរនោះ ។ ភិក្ខុដែលគ្មានប្រតិព័ទ្ធត្រូវផ្ញើសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសាមណេរឈ្មោះនេះធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចីវរនឹងបាត់ចិត្តនេះជាប់របស់សាមណេរនោះ ។ បើការឲ្យចីវរនឹងបាត់ចិត្តមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវឲ្យចីវរនឹងបាត់ចិត្តនេះដល់ភិក្ខុអ្នកបម្រើដំបូងចុះ ។ នេះជាពាក្យផ្ញើសង្ឃ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

សុណាតុ មេ កន្ត្រៃ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ សាមណេរោ
 កាលកតោ ឥទំ វស្ស បិវេញ បត្តោ ច ។ សង្ឃោ
 ឥមំ បិវេញ បត្តេញ កិលានុបដ្ឋាកានំ ទេតិ ។
 យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥមស្ស បិវេស្ស ច បត្តស្ស
 ច កិលានុបដ្ឋាកានំ ទានំ សោ វុណ្ណស្ស យស្ស
 ធនត្ថមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិដ្ឋំ ឥទំ សង្ឃោ
 បិវេញ បត្តោ ច កិលានុបដ្ឋាកានំ ។ ខមតិ
 សង្ឃស្ស វស្សា វុណ្ណី ។ ឯវមេតំ ជារយាមតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ច សា-
 មណេរោ ច កិលានំ ឧបដ្ឋហីសុ ។ សោ តេហិ ឧ-
 បដ្ឋហីយមាណោ កាលមកាសិ ។ អថខោ វស្ស
 កិលានុបដ្ឋាកស្ស ភិក្ខុនោ ឯតទហោសិ កតំ នុ ខោ
 កិលានុបដ្ឋាកស្ស សាមណេរស្ស បិវេប្បដិវសោ ទា-
 តញ្ចាតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អារាចេសុំ ។ អនុ-
 ជានាមិ ភិក្ខុវេ កិលានុបដ្ឋាកស្ស សាមណេរស្ស
 សមតំ បដិវសំ ទាតុន្តិ ។ តេន ខោ បន ស-
 មយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តហុកណ្ណោ តហុបភិក្ខុនោ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតសាមណេរឈ្មោះ
នេះធ្វើមរណភាពទៅហើយ ចីវរនឹងបាត់នេះជាបស់សាមណេរនោះ ។
ឥឡូវសង្ឃឲ្យចីវរនឹងបាត់នេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ ។ ការឲ្យ
ចីវរនឹងបាត់ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនេះ (បើ) គាប់ចិត្តដល់លោកដ៏មាន
អាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគាប់ចិត្ត
ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណាទេ ត្រូវលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះនិយាយ
ឡើង ។ ចីវរនឹងបាត់នេះសង្ឃបានឲ្យដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺហើយ ។
ការឲ្យចីវរនឹងបាត់ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺ ប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់
សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុករឿងនេះ
ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបនឹង
សាមណេរទ្រុបបម្រើភិក្ខុឈឺ ។ កាលបើភិក្ខុនឹងសាមណេរទាំងនោះ
កំពុងបម្រើ ភិក្ខុឈឺនោះក៏ធ្វើមរណភាពទៅ ។ ឯភិក្ខុអ្នកបម្រើជម្ងឺនោះក៏
មានសេចក្តីត្រិះរិះថា អាត្មាអញត្រូវឲ្យចំណែកចីវរទៅសាមណេរដែល
ជាអ្នកបម្រើជម្ងឺដែរឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទ្រុបចំណែកស្មើគ្នាទៅសាមណេរដែលជាអ្នកបម្រើ
ជម្ងឺចុះ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទ្រុបមានទ្រព្យច្រើន មានបរិក្ខារច្រើន

បិរវត្តនុកេ នត្តិយាទំតិគ្គិយសមាទានកថា

កាលកតោ ហោតំ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហេ-
 ចេសុំ ។ ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ កាលកតោ សង្ឃោ
 សាមី បត្តចរិវេ អបិច តិលានុបដ្ឋាកា ពហូបកាវ ។
 អនុជាយាមិ ភិក្ខុវេ សង្ឃេន តិចរិវេ បត្តេន តិលា-
 នុបដ្ឋាកានំ ធាតុំ យំ តត្ថ លហុកណ្ណំ លហុបរិក្ការំ
 តំ សម្មុទ្ធិក្ខតេន សង្ឃេន កាជេតុំ យំ តត្ថ កុកណ្ណំ
 កុបរិក្ការំ តំ អាគតាធាតតស្ស ហតុទ្ធិសស្ស សង្ឃស្ស
 អវិស្សន្តិកំ អវេកន្តិកន្តិ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 នត្តោ ហុត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវន្តំ ឯតនេវេច ភកវា កន្តេ អនេកបរិយាយេន
 អប្បិច្ឆស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សលោខស្ស ធូតស្ស ចាសាជិ-
 កស្ស អបចយេស្ស វិយាម្ហស្ស វណ្ណវាជំ វនំ កន្តេ

ចំរើនពន្យល់: និយាយអំពីគំនិតសមាទានមានការអាក្រាតជាដើម

ធ្វើមរណភាពទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ
 (ណាមួយ) ធ្វើមរណភាពទៅហើយ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់លើបាត្រនឹងចម្រើន
 (របស់ភិក្ខុនោះ) តែថា ពួកភិក្ខុអ្នកបម្រើដើម្បីមានឧបការៈច្រើនជាងគេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យត្រូវចម្រើននឹងបាត្រដល់ពួក
 ភិក្ខុអ្នកបម្រើដើម្បីចុះ បើមានវត្តណាមួយជាគ្រឿងលហុកណ្ហ(១)ឬជាគ្រឿង
 លហុបរិក្ខារ(២)នៅក្នុងទីនោះ គប្បីគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃដែលមានក្នុងទី
 ចំពោះមុខ (ព្រមព្រៀងគ្នា) ចែកគ្រឿងលហុកណ្ហនឹងគ្រឿងលហុប-
 រិក្ខារនោះបាន បើមានគ្រឿងគុកណ្ហឬគ្រឿងគុបរិក្ខារណានៅក្នុងទីនោះ
 គ្រឿងគុកណ្ហនឹងគ្រឿងគុបរិក្ខារនោះត្រូវទុកសម្រាប់សង្ឃដែលមកឬ
 មិនទាន់បានមកពីទិសទាំង៤ ភិក្ខុមិនត្រូវលះ មិនត្រូវចែកគ្នាទេ ។

[៧៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបមានកាយអាក្រាតហើយ
 ចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏គ្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 តែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មាន
 ចិត្តផ្អែផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេស-
 វដ្ត ប្រាព្វព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

១-២ តំបន់វាយង ក្រៅអំពីគុកណ្ហទាំង ២៥ ។

វិសេសបិដកេ មហាវិញ្ញា

នក្កិយំ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ចតាយ សន្តដ្ឋតាយ
 សលេខាយ ធូតតាយ ចាសាធិកតាយ អបថយាយ
 វិយារម្ហាយ សំវត្ថុតិ សាធុ កន្លេ កកវា ភិក្ខុនំ នក្កិ-
 យំ អនុជានាត្ថតិ ។ វិករហិ តុន្នោ កកវា អនុច្ឆរិកំ
 មោឃបុរិស ។ បេ ។ កេនំ ហិ នាម ត្វំ មោឃបុរិស
 នក្កិយំ វិទិត្តិយសមាទានំ សមាធិយិស្សសំ នេតំ មោ-
 ឃបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិករ-
 ហិត្វា ធម្មី កេនំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ
 នក្កិយំ វិទិត្តិយសមាទានំ សមាធិយិត្វំ យោ សមា-
 ធិយេយ្យ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ កុសីនិំ និវាសេត្វា ។ បេ ។
 វាកេនិំ និវាសេត្វា ។ បេ ។ ផលកេនិំ និវាសេត្វា ។
 បេ ។ កេសកម្ពលំ និវាសេត្វា ។ បេ ។ វាលកម្ពលំ
 និវាសេត្វា ។ បេ ។ ឧល្លកបក្កំ និវាសេត្វា ។ បេ ។

វិសយបិដក មហាវគ្គ

ការអាក្រាតនេះនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីរង
 ផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ នឹង
 នាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាព្វព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះ
 អង្គជីវំវេន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតការអាក្រាតដល់ពួកភិក្ខុ
 ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគបន្ទោសថា នៃមោឃ-
 បុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ ។ បេ ។ ម្នាលមោឃបុរស អ្នកមិនសម្បើមនឹង
 សមាទាននូវការអាក្រាតជាតិគ្គិយសមាទាន^(១) (ដូច្នេះ) សោះ ម្នាល
 មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មកថាបង្ហាត់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 មកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការអាក្រាតជាតិគ្គិយសមាទាន ភិក្ខុមិនត្រូវ
 សមាទានទេ ភិក្ខុណាសមាទាន ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អប្លែង ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុ ១ ប្រស្ងៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បូវភ្នំ ។ បេ ។ ស្ងៀកសំពត់
 ដែលគេធ្វើពីសម្បកឈើ ។ បេ ។ ស្ងៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីផែនក្តារ ។ បេ ។
 ស្ងៀកសំពត់កម្ពលដែលគេធ្វើពីសក់ ។ បេ ។ ស្ងៀកសំពត់កម្ពលដែលគេ
 ធ្វើពីរោមកន្ទុយសត្វ ។ បេ ។ ស្ងៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្លាបម្លៀម ។ បេ ។

---

១ ទ្រង់ឃាត់មិនឲ្យភិក្ខុប្រព្រឹត្តវត្ថុចែបពួកតិរិយ ព្រោះតិរិយខ្លះអាក្រាតធម៌មិនស្ងៀកសំពត់
 មិនណែនាំបំពេញ ។

បីរក្ខត្ត ឥន្ទ្រយាទិព័ន្ធិយសមាទានកថា

អដិជត្តិបំ ជិវាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមំ ឧ-
 បសង្កមិត្វា ភគវន្តំ ឯតនេវេច ភគវា កន្លេ អនេកប-
 រិយាយេន អប្បវិច្ឆស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ជូតស្ស
 ចាសាទិកស្ស អបចយស្ស វីរិយាម្ពស្ស វណ្ណាវដី ឥន្ទំ
 កន្លេ អដិជត្តិបំ អនេកបរិយាយេន អប្បវិច្ឆតាយ សន្តុ-
 ដ្ឋតាយ សល្លេខាយ ជូតត្ថាយ ចាសាទិកតាយ អប-
 ចយាយ វីរិយាម្ពាយ សំវត្ថុតិ សាធុ កន្លេ ភគវា ភិក្ខុនំ
 អដិជត្តិបំ អនុជាធាត្វតិ ។ វិគរហិ តុទ្វេ ភគវា អន-
 ុច្ឆរិកំ មោយបុរិស ។ បេ ។ កថំ ហិ ធាម ត្វ
 មោយបុរិស អដិជត្តិបំ តិវុត្តយន្ទជំ ជារស្សសំ នេតំ
 មោយបុរិស អប្បសន្នាជំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
 វិគរហិត្វា ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន
 ភិក្ខុវេ អដិជត្តិបំ តិវុត្តយន្ទជំ ជារតតំ យោ ជារយ្យ
 អាបត្តិ ឧល្លច្ឆយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អក្ខតរោ ភិក្ខុ អក្ខនាលំ ជិវាសេត្វា ។ បេ ។

បីវចន្តៈ និយាយអំពីតិរិយសមាគមមានការព្រាតជាដើម

ស្ងៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីស្បែកខ្លាហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរគុណរបស់
 បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្តផ្សេងផង កំចាត់បង់កិលេស
 នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រាព្ធព្យាយាម ដោយ
 បរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ស្បែកខ្លានេះនាំឲ្យមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស សេចក្តីផ្សេងផង កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើត
 សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ នឹងនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាព្ធព្យាយាម
 ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឲ្យពួកភិក្ខុស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ស្បែកខ្លា ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះ
 ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ
 ។ បេ ។ នែមោឃបុរស អ្នកមិនសមបើនឹងទ្រទ្រង់សំពត់ស្បែកខ្លាជាទង់
 ជ័យនៃតិរិយសោះ នែមោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក
 ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសរួចទ្រង់ធ្វើធម៌ម្តងហើយ
 ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រទ្រង់
 ស្បែកខ្លាជាទង់ជ័យរបស់តិរិយទេ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបស្ងៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីដើមពក ។ បេ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិញ្ញា

ចោត្តកំ និវាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសំដ្ឋមិ ។
 ឧបសំដ្ឋមិត្វា ភគវន្តំ ឯតទិវោច ភគវា កន្លេ អនេ-
 កបរិយាយេន អប្បច្ចស្ស សន្តជ្ជស្ស សល្លេខស្ស ជូ-
 តស្ស ចាសាធិកស្ស អបថយស្ស វិយាម្ពស្ស វណ្ណាវដិ
 អយំ កន្លេ ចោត្តកោ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ចតាយ
 សន្តជ្ជតាយ សល្លេខាយ ជូតត្តាយ ចាសាធិកតាយ
 អបថយាយ វិយាម្ពាយ សំវត្ថុតិ សាធុ កន្លេ ភគវា
 ភិក្ខុនំ ចោត្តកំ អនុជានាត្វតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា-
 ភគវា អនុច្ឆរិកំ មោយបុរិស ។ បេ ។ កថំ ហិ
 ធាម ត្វំ មោយបុរិស ចោត្តកំ និវាសេស្សសិ នេតិ
 មោយបុរិស អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
 វិករហិត្វា ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ
 ចោត្តកោ និវាសេតត្វោ យោ និវាសេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខន្ទស្សតិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ស្លៀកសំពត់ដែលគេធ្វើពីសម្បកក្រចៅ ហើយចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុំបំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គតែងទ្រង់សរសើរ
 គុណរបស់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មានចិត្តសន្តោស មានចិត្ត
 ជូរជង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្ត
 ប្រាព្វព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សំពត់
 សម្បកក្រចៅនេះនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សេចក្តីសន្តោស រសចក្តី
 ជូរជង់ កំចាត់បង់កិលេស នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្ត
 នឹងនាំឲ្យមានសេចក្តីប្រាព្វព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុ (ទ្រង់) សំពត់
 សម្បកក្រចៅ ជាការស្រួលពេកណាស់ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនទំនងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 មោឃបុរស អ្នកមិនសមបើនឹងស្លៀកសំពត់សម្បកក្រចៅសោះ ម្ចាស់
 មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង
 ទេ ។ បេ ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាប្រតិសោធន៍កិក្ខុទាំង
 ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវស្លៀកសំពត់សម្បកក្រចៅ
 ទេ ភិក្ខុណាស្លៀក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

បីវត្តព្រះ ធម្មត្ថិយភិក្ខុវត្តសព្វនីលកាទីបីវត្តនាណកថា

[៧៥] តេន ខោ បន សមយេន នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ
 សព្វនីលកានិ បីវរានិ ជារេន្តិ សព្វបីតកានិ បីវរានិ
 ជារេន្តិ សព្វលោហិតកានិ បីវរានិ ជារេន្តិ សព្វមញ្ជេ-
 ដ្ឋកានិ បីវរានិ ជារេន្តិ សព្វកណ្ណានិ បីវរានិ ជារេន្តិ
 សព្វមហារត្ត្រតានិ បីវរានិ ជារេន្តិ សព្វមហាធាមរត្តានិ
 បីវរានិ ជារេន្តិ អច្ឆន្ទនិសានិ បីវរានិ ជារេន្តិ និយនិសានិ
 បីវរានិ ជារេន្តិ បុប្ផនិសានិ បីវរានិ ជារេន្តិ ផលន-
 សានិ^(១) បីវរានិ ជារេន្តិ កញ្ចកំ ជារេន្តិ តីរីដកំ ជារេន្តិ
 វេវនំ ជារេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ
 សេយ្យថាបី តិហី កាមភោគិនោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាហារេសុំ ។ ន ភិក្ខុវេ សព្វនីលកានិ បីវរានិ ជារេ-
 តព្វានិ ន សព្វបីតកានិ បីវរានិ ជារេតព្វានិ ន សព្វ-
 លោហិតកានិ បីវរានិ ជារេតព្វានិ ន សព្វមញ្ជេដ្ឋកានិ
 បីវរានិ ជារេតព្វានិ ន សព្វកណ្ណានិ បីវរានិ ជារេ-
 តព្វានិ ន សព្វមហារត្ត្រតានិ បីវរានិ ជារេតព្វានិ

១ ផលនិសានី ឧ បោតពេ ទិស្សតិ ។

ចីវរព្វទ្ធកៈ រឿងធម្មតិយភិក្ខុនិយាយអំពីការប្រើចីវរមានពណ៌ខៀវស្មុំផ្កាដើម

(៧៥) សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុទ្រង់(១) ចីវរខៀវស្មុំ
 ទ្រង់ចីវរលឿងស្មុំ ទ្រង់ចីវរក្រហមស្មុំ ទ្រង់ចីវរពណ៌ហង្ស-
 បាទស្មុំ ទ្រង់ចីវរខ្មៅស្មុំ ទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅស្មុំ (ពណ៌ខ្នង
 ក្អែប) ទ្រង់ចីវរលឿងទុំស្មុំ (ពណ៌ដូចផ្កាឈូក) ទ្រង់ចីវរមានជាយ
 មិនបានកាត់ចេញ ទ្រង់ចីវរមានជាយវែង ទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្កា
 ឈើ ទ្រង់ចីវរមានជាយជាផ្លែឈើ ទ្រង់ការ ទ្រង់ម្នូក ទ្រង់
 សំពត់ឈូក ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ត
 បង្ហាត់ថា ដូចជាពួកគ្រិហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទ្រង់ចីវរខៀវស្មុំ មិនត្រូវទ្រង់ចីវរលឿង
 ស្មុំ មិនត្រូវទ្រង់ចីវរក្រហមស្មុំ មិនត្រូវទ្រង់ចីវរពណ៌ហង្សបាទ
 ស្មុំ មិនត្រូវទ្រង់ចីវរខ្មៅស្មុំ មិនត្រូវទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅស្មុំ

---

១ នេះជាពាក្យសាធារណៈ នឹងហៅថាស្លៀកឬហៅថាដំណូងឬហៅថា ពាក់នឹងដូតជាដើម
 ក៏បាន ហៅតាមសមគួរដល់របស់ដែលប្រើប្រាស់ ។

វិធីបដិភេ មហាវត្ថុ

ន សព្វមហាជាមរត្តានិ បីវរានិ ជារេតញ្ចានិ ន អន្ធិន្ទ-
 ទសានិ បីវរានិ ជារេតញ្ចានិ ន ទីយទសានិ បីវរានិ
 ជារេតញ្ចានិ ន បុប្ផទសានិ បីវរានិ ជារេតញ្ចានិ ន ផល-
 ទសានិ បីវរានិ ជារេតញ្ចានិ ន កញ្ចកំ ជារេតញ្ចំ ន
 តំរងកំ ជារេតញ្ចំ ន វេសនំ ជារេតញ្ចំ យោ ជារេយ្យ
 អាបត្តិ ឧក្កជស្សតិ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន វស្សំ វុត្តា ភិក្ខុ
 អនុប្បន្នេ បីវេ បក្កមន្តិបិ វិត្តមន្តិបិ កាលំបិ ករោន្តិ
 សាមណេនបិ បដិជានន្តិ សីតុំ បច្ចក្ខាតកាបិ បដិ-
 ជានន្តិ អន្តិមវត្ថុំ អន្តរាបន្នកាបិ បដិជានន្តិ ឧម្ពត្តកា-
 បិ បដិជានន្តិ ទិត្តចិត្តាបិ បដិជានន្តិ វេទនដ្ឋាបិ បដិ-
 ជានន្តិ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧត្តិត្តកាបិ បដិជានន្តិ
 អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧត្តិត្តកាបិ បដិជានន្តិ ចា-
 បិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិទិស្សក្កេ ឧត្តិត្តកាបិ បដិជា-
 នន្តិ បណ្ណកាបិ បដិជានន្តិ វេយ្យសំវាសកាបិ បដិ-
 ជានន្តិ តិវត្ថិយបក្កន្តកាបិ បដិជានន្តិ តិវច្ឆានកតាបិ
 បដិជានន្តិ មាតុយាតកាបិ បដិជានន្តិ បិទុយាតកាបិ

វិធីបំណិក មហាវគ្គ

មិនត្រូវទ្រទ្រង់ច្រើនលើសពីសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ច្រើនមានដោយមិនបានកាត់
 ចេញ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ច្រើនមានដោយវែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ច្រើនមានដោយជា
 ផ្កាឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ច្រើនមានដោយជាផ្លែឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់អាវ មិន
 ត្រូវទ្រទ្រង់ម្ជុក មិនត្រូវទ្រទ្រង់សំពត់ឈូក ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដ ។

(៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំវស្សារួចហើយ តែច្រើន
 មិនទាន់កើតឡើង^(១)ក៏នាំគ្នាចៀសចេញទៅខ្វះ សឹកចេញទៅខ្វះ ស្លាប់ទៅ
 ខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាសាមណេរខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាបុគ្គលពោលលាសិក្ខាខ្វះ ប្តេជ្ញា
 ខ្វះជាបុគ្គលត្រូវអនុម័តខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាបុគ្គលឆតខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាបុគ្គល
 មានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាបុគ្គលគឺវេទនាគ្របសង្កត់ខ្វះ ប្តេជ្ញា
 ខ្វះជាបុគ្គលគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាបុគ្គល
 គឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានសំដែងអាបត្តិខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាបុគ្គលគឺសង្ឃ
 លើកវត្តព្រោះមិនបានលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាខ្លើយខ្វះ ប្តេជ្ញា
 ខ្វះជាអ្នកល្អចំសំរឹសខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាអ្នកចូលពួកភិក្ខុខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាសត្វ
 តិរច្ឆានខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្វះ ប្តេជ្ញាខ្វះជាអ្នកសម្លាប់បិតាខ្វះ

---

១ បានសេចក្តីថា ភិក្ខុទាំងនោះនៅចាំវស្សារួចហើយ មិនទាន់បានចំរើនពេលវេននៅឡើយ ។

បដិជានន្តិ អរហន្តយាតកាបិ បដិជានន្តិ ភិក្ខុនិទ្ទស-
 កាបិ បដិជានន្តិ សង្ឃកេនកាបិ បដិជានន្តិ លោហិ-
 តុប្បនកាបិ បដិជានន្តិ ឧកតោត្យញ្ញនកាបិ បដិ-
 ជានន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសុំ ។ ឥធិ
 បន ភិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តោ ភិក្ខុ អនុប្បន្នេ បីវេ បក្កមតិ ។
 សន្តេ បដិវ្រេ តាហាកេ នាតតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
 វស្សំ វុត្តោ ភិក្ខុ អនុប្បន្នេ បីវេ វិព្ពមតិ កាលំ ករោ-
 តិ សាមណោ បដិជានាតិ សិក្ខំ បច្ចក្ខាតកោ ប-
 ដិជានាតិ អន្តិមវត្ថុំ អន្តបន្នកោ បដិជានាតិ ។ សង្ឃោ
 សាមី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តោ ភិក្ខុ អនុប្បន្នេ
 បីវេ ឧប្បត្តកោ បដិជានាតិ ខិត្តចិត្តោ បដិជានាតិ
 វេននដោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧត្តិត-
 កោ បដិជានាតិ អាបត្តិយា អប្បជិតម្មេ ឧត្តិតកោ
 បដិជានាតិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បជិស្សក្កេ
 ឧត្តិតកោ បដិជានាតិ ។ សន្តេ បដិវ្រេ តាហាកេ

ចំរើក្បួនៈ និយាយអំពីចំរើដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់កិច្ចដែលនៅចាំវស្សាច្បាប់ហើយ

ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្តខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកទ្រុស្តកិក្ខុន៍ខ្លះ ប្តេជ្ញា
 ខ្លួនជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកធ្វើលោហិត (ព្រះបរមគ្រូ)
 ឲ្យពុទ្ធពង្សឡើងខ្លះ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាឧកតាព្យញ្ញនក (មនុស្សមានភេទ
 ពីរ) ខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ
 បើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សាច្បាប់ហើយ កាលបើចំរើមិនទាន់កើតឡើង ក៏ចៀស
 ចេញទៅ ។ កាលបើមានភិក្ខុអ្នកទទួលយកចំរើដ៏សមគួរ សង្ឃត្រូវឲ្យចំរើ
 (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំ
 វស្សាច្បាប់ហើយ កាលបើចំរើមិនទាន់កើតឡើង ក៏សឹកទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី
 ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកពោលលាសិទ្ធិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជា
 អ្នកត្រូវអន្តរាគមន៍ ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់ (ចំរើនោះឯង) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សាច្បាប់ហើយ កាលបើចំរើ
 មិនទាន់កើតឡើង ក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្លាតក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សមានចិត្ត
 អណ្តែតអណ្តូងក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សមានវេទនាគ្របសង្កត់ក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជា
 ភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើក
 វត្តព្រោះមិនបានសំដែងអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិន
 លះបង់ទិដ្ឋភាពក្តី ។ កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលយកចំរើដ៏សមគួរ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

នាគព័ន្ធ ។ ឥត បន ភិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តោ ភិក្ខុ អនុប្បន្នោ
 ចីវរេ បណ្ឌិតោ បដិដានាតិ ។ បេ ។ ឧកតោព្យញ្ញន-
 កោ បដិដានាតិ ។ សង្ឃោ សាមី ។ ឥត បន ភិក្ខុវេ
 វស្សំ វុត្តោ ភិក្ខុ ឧប្បន្នោ ចីវរេ អភាជិតេ បក្កមតិ ។
 សន្តោ បដិវេ តាហាកេ នាគព័ន្ធ ។ ឥត បន ភិក្ខុវេ
 វស្សំ វុត្តោ ភិក្ខុ ឧប្បន្នោ ចីវរេ អភាជិតេ វត្ថុមតិ
 កាលំ តហេតិ សាមណេហេ បដិដានាតិ សិក្ខុ
 បច្ចុត្តាតកោ បដិដានាតិ អន្តិមវត្ថុ អដ្ឋាប្បន្នកោ
 បដិដានាតិ ។ សង្ឃោ សាមី ។ ឥត បន ភិក្ខុវេ
 វស្សំ វុត្តោ ភិក្ខុ ឧប្បន្នោ ចីវរេ អភាជិតេ ឧប្បត្តកោ
 បដិដានាតិ វិត្ថុបិក្ខោ បដិដានាតិ វេទនដោ បដិដា-
 នាតិ អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តត្តកោ បដិដានាតិ
 អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧត្តត្តកោ បដិដានាតិ ចាបិ-
 កោយ និដ្ឋិយា អប្បដិស្សត្តេ ឧត្តត្តកោ បដិដានាតិ ។

វិសយបិដក មហាវគ្គ

ត្រូវសង្ឃឲ្យចម្រើន (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើ
 មានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចម្រើនទាន់កើតឡើងក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជា
 មនុស្សឆ្នើម ។ បេ ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាអ្នកគោរពព្រះភិក្ខុ ។ សង្ឃត្រូវជាម្ចាស់
 (ចម្រើននោះឯង) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅ
 ចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចម្រើនកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បានចែក
 ខ្លួនក៏ចៀសចេញទៅ ។ កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលបម្រើសមគួរ ត្រូវ
 សង្ឃឲ្យចម្រើន (នោះទៅ) ចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមាន
 ភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចម្រើនកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់
 បានចែក ខ្លួនក៏ស៊ីទៅក្តី ស្លាប់ទៅក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាសាមណេរក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួន
 ជាអ្នកពោលលាសិទ្ធិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលត្រូវអនុម័តក្តី ។ សង្ឃត្រូវជា
 ម្ចាស់ (ចម្រើននោះ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុ
 នៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចម្រើនកើតឡើង តែសង្ឃមិនទាន់បានចែក ក៏
 ប្តេជ្ញាខ្លួនជាមនុស្សឆ្នើម ប្តេជ្ញាខ្លួនជាបុគ្គលមានចិត្តអណ្តែតអណ្តូងក្តី ប្តេជ្ញា
 ខ្លួនជាបុគ្គលមានវេទនាគ្រប់សង្កតក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះ
 មិនឃើញអាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនបានសំដែង
 អាបត្តិក្តី ប្តេជ្ញាខ្លួនជាភិក្ខុគឺសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្តី ។

ចំរើក្នុងរោ វស្ស វត្តាន់ អនុប្បន្នចំរើកថា

សន្តោ ចង្ក្របេ តាហាកេ នាតតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ
 វស្សំ វត្តានំ ភិក្ខុ ឧប្បន្នេ ចំរើរ អភាជិតេ បណ្ឌិតោ
 បដិដាណាតិ ។ បេ ។ ឧភតោព្យញ្ញនកោ បដិដាណាតិ ។
 សង្ឃោ សាមី ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សំ វត្តានំ
 ភិក្ខុនំ អនុប្បន្នេ ចំរើរ សង្ឃោ ភិក្ខុនំ ។ តត្ថ
 មនុស្សា ឯកស្មី បក្ខេ ឧទកំ ទេន្ទ្រ ឯកស្មី បក្ខេ
 ចំរើរ ទេន្ទ្រ សង្ឃស្ស ទេហាតិ ។ សង្ឃស្សវេតំ ។ ឥធិ
 បន ភិក្ខុវេ វស្សំ វត្តានំ ភិក្ខុនំ អនុប្បន្នេ ចំរើរ
 សង្ឃោ ភិក្ខុនំ ។ តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មី បក្ខេ
 ឧទកំ ទេន្ទ្រ តស្មីយេវ បក្ខេ ចំរើរ ទេន្ទ្រ សង្ឃស្ស
 ទេហាតិ ។ សង្ឃស្សវេតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សំ
 វត្តានំ ភិក្ខុនំ អនុប្បន្នេ ចំរើរ សង្ឃោ ភិក្ខុនំ ។

ចំរើនពូជ្ចារៈ ឆ័យាយអំពីចំរើនដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សារួចហើយ

កាលបើមានភិក្ខុជាអ្នកទទួលចំរើនសមគួរ ត្រូវសង្ឃឲ្យចំរើន(នោះទៅ)ចុះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ
 កាលបើចំរើនកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់បានចែក ក៏ប្តេជ្ញាខ្លួនជា
 មនុស្សខ្ចីយក្តី ។ បេ ។ ប្តេជ្ញាខ្លួនជាទុកតាព្យញ្ញនក្តី ។ សង្ឃត្រូវជា
 ម្ចាស់ (ចំរើននោះឯង) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួក
 ភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចំរើនមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នា
 ទៅ^(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក
 ប្រគេនចំរើនចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំ
 ពោះសង្ឃ ។ ទឹកនឹងចំរើននេះក៏នៅជារបស់សង្ឃដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចំរើន
 មិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏
 នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចំរើនចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយ
 ពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះសង្ឃ ។ ទឹកនឹងចំរើននេះក៏នៅជា
 របស់សង្ឃដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុ
 នៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើចំរើនមិនទាន់កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។

១ សង្ឃបែកគ្នាជាពីរពួក ផ្ដាច់ពួកភិក្ខុនៅព្រះពោលម្ដី (អដ្ឋកថា) ។

វិធីបំបៅកូន មហាវគ្គ

តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មី បក្ខេ ឧទកំ ទេន្ទ្រ ឯកស្មី
 បក្ខេ ចីវំ ទេន្ទ្រ បក្ខេ ទេមាតិ ។ បក្ខេស្មេ-
 វេតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សំ វុត្តានំ ភិក្ខុវេ អនុប្បន្ន
 ចីវេ សង្កេ ភិក្ខុវេ ។ តត្ថ មនុស្សា ឯកស្មី បក្ខេ
 ឧទកំ ទេន្ទ្រ តស្មីយេវ បក្ខេ ចីវំ ទេន្ទ្រ បក្ខេ
 ទេមាតិ ។ បក្ខេស្មេវេតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ វស្សំ
 វុត្តានំ ភិក្ខុវេ ឧប្បន្ន ចីវេ អភាជិតេ សង្កេ ភិក្ខុវេ ។
 សព្វេសំ សមកំ កាលេតព្វន្តំ ។

(៧៧) តេន ចោ បន សមយេន អាយស្មតោ វេតោ
 អញ្ញាតស្ម ភិក្ខុវេ បាតុ អាយស្មតោ សាវ័ថុត្តស្ម
 ចីវំ ចាហេសិ ឥមំ ចីវំ វេស្ស ទេមាតិ ។ អថចោ
 សោ ភិក្ខុ អន្តរាបក្ខេ អាយស្មតោ វេតស្ម វស្សសា
 តំ ចីវំ អត្តហេសិ ។ អថចោ អាយស្ម វេតោ
 អាយស្មតោ សាវ័ថុត្តេន សហគុណ បុត្រិ អហំ ភន្តេ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេនទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេន
 ចំពោះភិក្ខុមួយពួក ដោយពាក្យថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះ
 ពួក ។ ទឹកនឹងចំរើននោះក៏នៅជាបេសពួកដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 សាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំវេស្សរួចហើយ កាលបើចំរើនទាន់
 កើតឡើង សង្ឃក៏បែកគ្នាទៅ ។ មនុស្សទាំងឡាយក្នុងទីនោះក៏នាំគ្នាប្រគេន
 ទឹកចំពោះភិក្ខុមួយពួក ប្រគេនចំពោះភិក្ខុមួយពួកនោះឯង ដោយពាក្យ
 ថា យើងទាំងឡាយប្រគេនចំពោះពួក ។ ទឹកនឹងចំរើននោះក៏នៅជាបេស
 ពួកដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានពួកភិក្ខុនៅចាំ
 វេស្សរួចហើយ កាលបើចំរើនកើតឡើងហើយ តែសង្ឃមិនទាន់ចែក សង្ឃ
 ក៏បែកគ្នាទៅ ។ ចំរើននោះ សង្ឃត្រូវចែកដល់ពួកភិក្ខុទាំងអស់ឲ្យស្មើគ្នា ។

(៧៧) សម័យនោះឯង ព្រះវេតីដ៏មានអាយុបានធ្វើចំរើនទៅប្រគេន
 ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុនឹងដៃភិក្ខុមួយ ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេន
 ចំរើនដល់ព្រះថេរៈផងចុះ ។ គ្រានោះឯង លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុ
 នោះក៏យកចំរើននោះ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអង្គសេចក្តី
 ស្មើគ្នា លុះនឹងព្រះវេតីដ៏មានអាយុ ។ គ្រាក្រោយ ព្រះវេតីដ៏មានអាយុបាន
 មកដល់នឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុហើយសួរថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន

ចំរើក្នុងពេល វេរីត្ថេរវត្តស្បែកស្រាយកម្ម

ថេរស្បែក ចំរើ ចាហោសី សម្បត្តិ តំ ចំរើ ។ ជាហ្ន៎
 អាវុសោ ចំរើ បស្សមីតិ ។ អថេរ អាយស្មា វេរីតោ តំ
 ភិក្ខុំ ឯតទេវេច អហំ អាវុសោ អាយស្មតោ ហេតុ ថេ-
 រស្បែក ចំរើ ចាហោសី តាហ្ន៎ ចំរើ ។ អហំ កន្លែ អាយ-
 ស្មតោ វិស្សាសា តំ ចំរើ អត្តហោសី ។ កករតោ ឯតមត្ត
 អាហេចេស្មំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ហេតុ
 ចំរើ បហិណ្ឌតិ ឥមំ ចំរើ ឥត្តជ្ជាមស្ស ទេហិតិ ។ សោ
 អន្តរាមត្តេ យោ បហិណ្ឌតិ តស្ស វិស្សាសា កណ្ណាតិ
 សុត្តហិតំ ។ យស្ស បហិយតិ តស្ស វិស្សាសា កណ្ណា-
 តិ ទុត្តហិតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
 ហេតុ ចំរើ បហិណ្ឌតិ ឥមំ ចំរើ ឥត្តជ្ជាមស្ស ទេហិតិ ។

ចំរើក្នុងព្រះ រឿងព្រះវេរិត្តេរ និយាយអំពីការកាន់យកចំរើដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល

ខ្ញុំកុណាបានធ្វើចំរើមកប្រគេនព្រះថេរៈ តើចំរើនោះបានដល់មកហើយ
 ឬ ។ ព្រះសាវ័បុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំមិនឃើញចំរើនោះទេ ។
 ទើបព្រះវេរិត្តេរមានអាយុបាននិយាយទៅនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ខ្ញុំបានធ្វើចំរើមកប្រគេនព្រះថេរៈនឹងដៃលោកដ៏មានអាយុ តើចំរើនោះ
 នៅឯណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានយកចំរើ
 នោះ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងទៅហើយ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រ
 ស្មាលនឹងលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុធ្វើចំរើទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នាដោយ
 ពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចំរើនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះដល់
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះក៏យកចំរើ (មកប្រើប្រាស់
 ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្ខុអ្នកធ្វើនោះ (យ៉ាង
 នេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីយកចំរើ (មកប្រើ
 ប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្ខុអ្នកចាំ
 ទទួលយកចំរើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុធ្វើចំរើទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នា
 ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចំរើនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។

វិធីបិដកេ មហាវគ្គោ

សោ អន្តរាមក្កេ យស្ស បហីយតិ តស្ស វិស្សសា

កណ្ណាតិ ធុក្កហិតំ ។ យោ បហីណាតិ តស្ស វិស្សសា

កណ្ណាតិ សុក្កហិតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស

ហត្ថេ បីវំ បហីណាតិ ឥមំ បីវំ ឥត្ថន្ទាមស្ស ទេហិតិ ។

សោ អន្តរាមក្កេ សុណាតិ យោ បហីណាតិ សោ

កាលកតោតិ តស្ស មតកបីវំ អធិជ្ជាតិ ធូធិជ្ជតំ ។

យស្ស បហីយតិ តស្ស វិស្សសា កណ្ណាតិ ធុក្កហិតំ ។

ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ បីវំ បហីណាតិ

ឥមំ បីវំ ឥត្ថន្ទាមស្ស ទេហិតិ ។ សោ អន្តរាមក្កេ

សុណាតិ យស្ស បហីយតិ សោ កាលកតោតិ តស្ស

មតកបីវំ អធិជ្ជាតិ ធូធិជ្ជតំ ។ យោ បហីណាតិ តស្ស

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកុទ្ទលបញ្ជើនោះក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្ខុអកុទ្ទលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ បើភិក្ខុអកុទ្ទលបញ្ជើយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្ខុអក្ខរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុធ្វើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកុទ្ទលបញ្ជើនោះឮដំណឹងថា ភិក្ខុដែលធ្វើចីវរមកនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមគ្គកថាវរ(១)របស់ភិក្ខុអក្ខរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើភិក្ខុអកុទ្ទលបញ្ជើយកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្ខុអកុទ្ទលយកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុធ្វើចីវរទៅនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអកុទ្ទលបញ្ជើនោះឮដំណឹងថា ភិក្ខុដែលចាំទ្ទលចីវរនោះស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមគ្គកថាវររបស់ភិក្ខុនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អ (អធិដ្ឋានមិនឡើង) ។ បើភិក្ខុអកុទ្ទលបញ្ជើ

១ ពីរបបសំភិក្ខុដែលស្លាប់ ។

បីវចន្តកថា វេទនាវត្ថុវិស្សសញ្ញាហរថា

វិស្សសា កណ្ណាតិ សុត្តហិតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ ចីវរំ បហិណាតិ ឥមំ ចីវរំ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ទេហិតិ ។ សោ អន្តរាមក្កេ សុណាតិ ឧកោ កាលក-
 តាតិ យោ បហិណាតិ តស្ស មតកចីវរំ អធិជ្ជាតិ
 សុធិដ្ឋិតំ ។ យស្ស បហិយតិ តស្ស មតកចីវរំ អធិជ្ជា-
 តិ ទ្ធិដ្ឋិតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ
 ចីវរំ បហិណាតិ ឥមំ ចីវរំ ឥត្តន្ទាមស្ស ទម្ងតិ ។ សោ
 អន្តរាមក្កេ យោ បហិណាតិ តស្ស វិស្សសា កណ្ណាតិ
 ទុត្តហិតំ ។ យស្ស បហិយតិ តស្ស វិស្សសា កណ្ណាតិ
 សុត្តហិតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ

ចីវរក្ខន្ធកៈ ប្រើឆ្រែវេរិតត្ថេរ ឱយាយអំពីការកាន់យកចីវរដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល

យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល
នឹងភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ក្នុងសាសនានេះបើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដែកភិក្ខុផងគ្នា
ដោយពាក្យថា ចូរលោកប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះផងចុះ ។ លុះ
ដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះឮដំណឹងថា ភិក្ខុទាំងពីរ
រូប^(១)ស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់ភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាង
នេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីអធិដ្ឋានមតកចីវរ
របស់ភិក្ខុដែលចាំទទួលចីវរវិញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អទេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដែកភិក្ខុ
ផងគ្នា ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុរណាប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។
លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់
ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាង
នេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីយកចីវរ (មក
ប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងភិក្ខុអ្នក
ចាំទទួលចីវរវិញ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរទៅនឹងដែកភិក្ខុផងគ្នា

១ សំដៅយកភិក្ខុអ្នកផ្ញើចីវរ ១ រូប ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចីវរ ១ រូប ។

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

ចីវរំ បហំណាតិ ឥមំ ចីវរំ ឥត្ថន្ទាមស្ស ទម្ព័តិ ។ សោ

អន្តរាមក្កេ យស្ស បហំយតិ តស្ស វិស្សាសា កល្យាណតិ

សុត្តហំតំ ។ យោ បហំណាតិ តស្ស វិស្សាសា កល្យាណតិ

ឧត្តហំតំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ

ចីវរំ បហំណាតិ ឥមំ ចីវរំ ឥត្ថន្ទាមស្ស ទម្ព័តិ ។ សោ

អន្តរាមក្កេ សុណាតិ យោ បហំណាតិ សោ កាលក-

តោតិ តស្ស មតកចីវរំ អនិជ្ជាតិ ទ្វិនិជ្ជតំ ។ យស្ស

បហំយតិ តស្ស វិស្សាសា កល្យាណតិ សុត្តហំតំ ។ ឥធិ

បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ ចីវរំ បហំណាតិ ឥមំ

ចីវរំ ឥត្ថន្ទាមស្ស ទម្ព័តិ ។ សោ អន្តរាមក្កេ សុណាតិ

យស្ស បហំយតិ សោ កាលកតោតិ តស្ស មតកចីវរំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ដោយពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះក៏យកចីវរ (មកប្រើប្រាស់ដោយ
 ខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្មិទ្ធសាលនឹងភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចីវរនោះ
 (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីយកចីវរ
 (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្មិទ្ធសាលនឹងភិក្ខុ
 អ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នា ដោយ
 ពាក្យថា ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់
 កណ្តាលផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីក៏ឮដំណឹងថា ភិក្ខុដែលផ្ញើចីវរមកនោះ
 ស្លាប់ទៅហើយ ហើយក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់ភិក្ខុអ្នកផ្ញើនោះ (យ៉ាងនេះ)
 ហៅថា អធិដ្ឋានមិនល្អទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីយកចីវរ (មកប្រើ-
 ប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្មិទ្ធសាលនឹងភិក្ខុអ្នកចាំទទួល
 យកចីវរនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកល្អ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ញើចីវរនឹងដៃភិក្ខុផងគ្នា ដោយពាក្យថា
 ខ្ញុំកុណាប្រគេនចីវរនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាល
 ផ្លូវ ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ជីនោះឮដំណឹងថា ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចីវរនោះ
 ស្លាប់ទៅហើយ ។ ក៏អធិដ្ឋានមតកចីវរបស់ភិក្ខុអ្នកចាំទទួលយកចីវរនោះ

បីវិញ្ញាណ បីវស្ស ឧប្បាទាយ អដ្ឋ មាតិកា

អធិដ្ឋាតិ ស្វដិដ្ឋិតំ ។ យោ បហំណាតិ វស្សំ វស្សា-
 សា កណ្ណាតិ ទុក្ខហំតំ ។ ឥធិ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុស្ស ហត្ថេ ជីវំ បហំណាតិ ឥមំ ជីវំ ឥត្ថន្ទាមស្ស
 ទម្មិតិ ។ សោ អន្តរាមក្កេ សុណាតិ ឧកោ កាលក-
 តាតិ យោ បហំណាតិ វស្សំ មតកជីវំ អធិដ្ឋាតិ ទ្វ-
 ដិដ្ឋិតំ ។ យស្ស បហំយតិ វស្សំ មតកជីវំ អធិដ្ឋាតិ
 ស្វដិដ្ឋិតំ ។

(៧៨) អដ្ឋិមា ភិក្ខុវេ មាតិកា ជីវស្ស ឧប្បាទា-
 យ សំមាយ ទេតិ កតិកាយ ទេតិ ភិក្ខុបញ្ញត្តិយា
 ទេតិ សង្ឃស្ស ទេតិ ឧកតោសង្ឃស្ស ទេតិ វស្សំ
 វត្ថុស្ស សង្ឃស្ស ទេតិ អាទិស្ស ទេតិ បុគ្គលស្ស ទេតិ ។
 សំមាយ ទេតិ យាវតិកា ភិក្ខុ អន្តោសំមកតា តេហិ
 ភាវេតតំ ។ កតិកាយ ទេតិ សម្ពហុលា អាវាសា

ច្បាប់ព្រះ មាតិកា ៨ យ៉ាងដែលជាហេតុឲ្យកើតច្បាប់

(យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ញើយកច្បាប់
 (មកប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯងវិញ) ដោយអាងសេចក្តីស្ម័គ្រចិត្តនឹងភិក្ខុអ្នក
 ផ្ទៃនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា កាន់យកមិនល្អទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងសាសនានេះ បើមានភិក្ខុផ្ទៃច្បាប់នឹងដៃភិក្ខុផ្ទៃគ្នា ដោយពាក្យថា
 ខ្ញុំកុណាប្រគេនច្បាប់នេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ញើនោះឮដំណឹងថា ភិក្ខុទាំងពីររូបស្លាប់ទៅហើយ ។
 ក៏អធិដ្ឋានមតកច្បាប់របស់ភិក្ខុអ្នកផ្ទៃទៅនោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋាន
 មិនល្អ ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួលបញ្ញើអធិដ្ឋានមតកច្បាប់របស់ភិក្ខុអ្នកចាំទទួល
 ច្បាប់នោះ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា អធិដ្ឋានល្អ ។

[៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាតិកា (ហេតុ) ដែលនាំឲ្យកើតច្បាប់
 ឡើងមាន៨យ៉ាងគឺ គេឲ្យច្បាប់ក្នុងសីមា១ គេឲ្យច្បាប់ដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា១
 គេឲ្យច្បាប់ដោយសេចក្តីបញ្ញត្តិនៃភិក្ខុ (ទីបំបាត់ទានរបស់ខ្លួន) ១ គេឲ្យច្បាប់
 ចំពោះសង្ឃ១ គេឲ្យច្បាប់ចំពោះឧកាសង្ឃ១ គេឲ្យច្បាប់ចំពោះសង្ឃដែល
 នៅចាំវស្សា ១ គេចំពោះវត្តប្តូរកំណត់វត្តហើយទើបឲ្យច្បាប់ ១ គេឲ្យច្បាប់
 ចំពោះបុគ្គល១ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យច្បាប់ក្នុងសីមា (សំដៅយក) ភិក្ខុ
 មានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលនៅខាងក្នុងសីមា ត្រូវភិក្ខុទាំងនោះចែកច្បាប់គ្នាចុះ។
 ដែលហៅថា គេឲ្យច្បាប់ដោយសេចក្តីប្តេជ្ញាគឺ (សំដៅយក) ការសម្រេច

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

សមាធិលាភា ហោន្តិ ឯកស្មី អាវាសេ ទិន្នេ សព្វត្ថ
 ទិន្នំ ហោតិ ។ ភិក្ខុបញ្ញត្តិយា ទេតិ យត្ថ សង្ឃស្ស
 ធុរការា ករិយន្តិ តត្ថ ទេតិ^(១) ។ សង្ឃស្ស ទេតិ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិតេន សង្ឃេន កាជេតតំ ។ ឧភតោសង្ឃស្ស
 ទេតិ ពហុកាបិ ភិក្ខុ ហោន្តិ ឯកា ភិក្ខុនី ហោតិ
 ឧបទ្ទ័រំ នាតតំ ។ ពហុកាបិ ភិក្ខុនិយោ ហោន្តិ ឯកា
 ភិក្ខុ ហោតិ ឧបទ្ទ័រំ នាតតំ ។ វស្សំ វុត្ថស្ស សង្ឃស្ស
 ទេតិ យាវតីកា ភិក្ខុ តស្មី អាវាសេ វស្សំ វុត្ថា តេហិ
 កាជេតតំ ។ អាទិស្ស ទេតិ យាគុយា វា កត្តេ វា
 ខាទនីយេ វា ចីវរេ វា សេនាសនេ វា ភេសជ្ជេ វា ។
 បុគ្គលស្ស ទេតិ ឥមំ ចីវរំ ឥត្ថន្ទាមស្ស ទម្ងតិ ។

បីវរក្ខន្ធកំ និដ្ឋិតំ អដ្ឋមំ ។

ឥមម្ហំ ខន្ធកេ វត្ថុ ធនុវតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ជាអាវាសមានលាភស្មើគ្នា កាលបើគេឲ្យចីវរក្នុងអាវាសតែ ១ ទុកដូចជា
 បានឲ្យចីវរក្នុងអាវាសទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរដោយសេចក្តី
 បញ្ញត្តិនៃភិក្ខុគឺ (សំដៅយក) ការបូជាជាដូចដែលគេធ្វើចំពោះសង្ឃក្នុង
 ទីណា គេក៏ឲ្យចីវរក្នុងទីនោះ ។ ដែលហៅថា គេឲ្យចីវរចំពោះសង្ឃគឺ (សំ-
 ដៅយក) សង្ឃដែលមកជួបជុំមុខគ្នាហើយត្រូវចែកចីវរចុះ ។ ដែលហៅថា
 គេឲ្យចីវរចំពោះទុកតាសង្ឃ (សំដៅយក) ភិក្ខុសូម្បីច្រើនរូប ភិក្ខុនីតែ ១
 រូប សង្ឃក៏ត្រូវឲ្យចីវរពាក់កណ្តាល (ស្មើគ្នា) ។ ភិក្ខុនីសូម្បីច្រើនរូប ភិក្ខុ
 តែ ១ រូប សង្ឃក៏ត្រូវឲ្យចីវរពាក់កណ្តាល (ស្មើគ្នា) ។ ដែលហៅថា គេឲ្យ
 ចីវរចំពោះសង្ឃដែលនៅចាំវាស្យា (សំដៅយក) ភិក្ខុមានកំណត់ប៉ុន្មានរូប
 នៅចាំវាស្យាក្នុងអាវាសនោះ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវចែកចីវរគ្នាចុះ ។ ដែលហៅ
 ថា ចំពោះវត្ថុប្តូរកំណត់វត្ថុហើយ ទើបគេឲ្យចីវរគឺ (សំដៅយកត្រង់ហេតុ)
 ដែលគេឲ្យបបរហើយ គេឲ្យចីវរផង ជួនកាលគេឲ្យកត្តហើយគេឲ្យចីវរ
 ផង ជួនកាលគេឲ្យខាទន័យហើយគេឲ្យចីវរផង ជួនកាលគេឲ្យចីវរតែម្តង
 ជួនកាលគេឲ្យសេនាសនៈហើយគេឲ្យទាំងចីវរផង ពុំនោះសោតគេឲ្យកេ-
 សជ្ជៈព្រមទាំងចីវរផង ។ ដែលហៅថាគេឲ្យចីវរចំពោះបុគ្គលគឺ (សំដៅយក
 ត្រង់ហេតុ) ដែលគេឲ្យដោយពាក្យថា ខ្ញុំឲ្យចីវរនេះចំពោះភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

ចប់ បិណ្ឌទូកៈ ទី ៨ ។

ក្នុងខន្ធនេះមាន ៩៦ រឿង ។

ប្រែក្បួនពេ ឧទាហរណ៍

តស្សន្ទានំ

(២៧) រាជគហគោ នេគមោ
 ទិស្វា វេសាលិយំ គណំ
 បុន រាជគហំ គន្ធា
 រញ្ញោ តំ បដិវេទយិ ។
 បុត្តោ សាលវតីកាយ
 អកយស្ស ហិ អត្រជោ
 ជីវតីតិ កុមារេន
 សង្ខតោ ជីវគោ ឥតិ ។
 សោ ហិ តក្កសិលំ គន្ធា
 ឧត្តហេត្វា មហាកិសោ
 សត្តវស្សិកអាពាធំ
 នត្ថកម្មេន នាសយិ ។
 រញ្ញោ ភកន្ធលាពាធំ
 អាសេបេន អចាកសិ ។
 មមញ្ច ឥត្តាការញ្ច
 ពុទ្ធសង្ឃញ្ចបដ្ឋហ ។

បីវិក្កន្តកៈ ទទួលបានថា

ទទួលបានរបស់បីវិក្កន្តកៈនោះគឺ

(៧៩) រឿងពួកកុដ្ឋម្នាក់នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ឃើញពួកស្រី
 ផ្កាមាសក្នុងក្រុងវេសាលី ហើយទៅក្រុងរាជគ្រឹះវិញ ក៏បាន
 ក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ស្តេច១ ។ រឿងកូនប្រសិនស្រីផ្កា-
 មាសឈ្មោះសាលវតី ត្រឡប់បានមកជាកូនអភយរាជកុមារ
 វិញ ព្រះរាជកុមារបានចិញ្ចឹមទុកឲ្យឈ្មោះថា ជីវកៈ ព្រោះ
 ហេតុតែពាក្យសួរថា កូននោះមានជីវិតរស់នៅឬស្លាប់ ។
 រឿងជីវកៈកោមារភក្ត្យទៅក្រុងតក្កសិលា រៀនធ្វើពេទ្យបាន
 ជាមហាពេទ្យហើយមើលដំឡើងក្បាលភិយារបស់សេដ្ឋី
 ដែលឈឺ ៧ ឆ្នាំ ឲ្យសះជាដោយនគ្គកម្ម គឺការបញ្ជាក់ថ្នាំទៅ
 តាមច្រមុះ១ ។ រឿងជីវកៈកោមារភក្ត្យទាញចេញ (មើលជា)
 អាពាធឫសដូងបាតនៃព្រះបាទពិម្ពិសារ ដោយថ្នាំលាប ។
 ព្រះរាជាទ្រង់មានបន្ទូលនឹងកោមារភក្ត្យថា អ្នកឯងចូរបម្រើ
 អញផង ពួកស្រីក្នុងកំរងផង ព្រះពុទ្ធនឹងព្រះសង្ឃផង ។

វិសយចិដិកេ មហាវិញ្ញា

រាជគហកោ ច សេដ្ឋី
 អន្តកណ្ឌិតិក្កិច្ចំ
 បដ្ឋេតស្ស មហាភេត
 យដថានេន នាសយំ ។
 អធិការញ្ច សំវេយ្យំ
 អភិសន្នំ សំនេហយំ^(១)
 តិហំ ឧប្បលហត្ថេហំ
 សមត្តិសវេចនំ
 បកតត្តំ វំ យាចិ
 សំវេយ្យញ្ច បដិក្កហំ
 ចីវញ្ច តិហំនាធំ
 អនុញ្ញាសំ តថាគតោ ។
 រាជគហោ ជនបទេ
 តហំ ឧប្បដ្ឋិ ចីវំ ។
 ចាវហេ កោសិយញ្ចេវ
 កោជេវេ អឡ្ហកាសំកំ

---

 ១ ឧ. សំនេហតិ ។

វិនយចំណិត មហាវគ្គ

រឿងសេដ្ឋីនៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ១ រឿងជីវកកោមារភក្ស
មើលអាពាធពាកក្នុងពោះរៀន ១ រឿងជីវកកោមារភក្សញ៉ាំង
មហារោគនៃព្រះបាទបង្ហាតឲ្យសះជាទៅ ព្រោះសោយទឹក
ដោះរាវ ។ ជីវកកោមារភក្សក្រាបទូលថា សូមឲ្យព្រះបាទ
បង្ហាតរព្វកអធិការរបស់ខ្លួនឬច្រើនបានធ្វើសំពត់សំរើយក្រះ
មួយគូមកជីវកកោមារភក្ស ១ រឿងជីវកកោមារភក្សញ៉ាំង
កាយព្រះមានព្រះភាគដែលមានរោគទល់ឲ្យស្រួល ហើយ
បានថ្វាយថ្នាំបញ្ចុះ ៣០ ដងដោយផ្កាឧប្បល ៣ ក្តាប់ ព្រះ
មានព្រះភាគក៏មានព្រះកាយជាប្រក្រតី ទើបទ្រង់ទទួល
សំពត់សំរើយក្រះដែលជីវកកោមារភក្សសុំពរហើយថ្វាយព្រះ
អង្គ ១ រឿងព្រះតថាគតអនុញ្ញាតគហបតីចីវរ ១ ។ រឿងចីវរ
កើតឡើងជាច្រើនក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ១ ក្នុងជនបទ ១ រឿងព្រះ
មានព្រះភាគអនុញ្ញាតសំពត់ឈ្មោះបាវរៈធ្វើដោយសូត្រ ១
សំពត់កោដរៈធ្វើដោយរោម ១ រឿងស្តេចក្នុងដែនកាសិ
បញ្ជូនសំពត់កម្ពុលមានដំរីឡកន្ទុះពាន់មកជីវកកោមារភក្ស ១

បីវិក្ខន្ធកេ ឧត្តតោមិ

ឧត្តាវចា ច សន្និដ្ឋិ

នាគមេសាគមេស្ស ច

បឋមំ បច្ឆា សទ្ទិសា

កត្តិកា ច បដិហរំ

កណ្ណាការំ អកុត្តញ្ញ

វុដ្ឋាបេន្តំ តថេវ ច

ឱស្សន្នំ កោលាហលញ្ច

កថំ ភាជេ កថំ ធនេ

សកាតិវេកកាកេន

បីវិញ្ញាណៈ ឧបាសមា

រឿងបីវិញ្ញាណនឹងទាបកើតឡើងដល់សង្ឃហើយព្រះអង្គទ្រង់
 សរសើរសេចក្តីសន្តោស ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 អនុញ្ញាតកុំឱ្យភិក្ខុឱ្យចំណែកបីវិញ្ញាណដែលមិនបានឈប់ចាំ
 គ្នា ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឱ្យចំណែកបីវិញ្ញាណ
 ដែលភិក្ខុដែលឈប់ចាំគ្នា ១ រឿងភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃសួសាន
 មុន នឹងចូលទៅកាន់ព្រៃសួសានក្រោយ ១ រឿងភិក្ខុចូលទៅ
 ក្នុងព្រៃសួសានដំណាលគ្នា ១ រឿងភិក្ខុធ្វើសេចក្តីប្តេជ្ញានឹង
 គ្នាហើយចូលទៅក្នុងព្រៃសួសានដើម្បីបង្សកូល ១ រឿងពួក
 មនុស្សនាំយកបីវិញ្ញាណកាន់អាវាម លុះរកភិក្ខុអ្នកទទួលមិនបាន
 ក៏នាំត្រឡប់ទៅវិញ ១ រឿងព្រះសាស្ត្រាអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុសន្មត
 ឃ្លាំងដាក់បីវិញ្ញាណ ១ រឿងបីវិញ្ញាណឥតមានអ្នកណាថែរក្សា ១
 រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុបណ្តាញភិក្ខុអ្នករក្សាឃ្លាំង ១ រឿងបីវិញ្ញាណ
 កើតឡើងក្រាស់ក្រែល ១ រឿងសង្ឃចែកបីវិញ្ញាណកោលា-
 ហល ១ រឿងភិក្ខុអ្នកចែកបីវិញ្ញាណគិតថា យើងត្រូវចែកបីវិញ្ញាណ
 ម្តេច ១ រឿងភិក្ខុអ្នកចែកបីវិញ្ញាណគិតថា យើងត្រូវឱ្យចំណែកបីវិញ្ញាណ
 ដល់សាមណេរម្តេចម្តេច ១ រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹង
 ឆ្លងបឹងឬផ្លូវលំបាកយកទាំងបីវិញ្ញាណបីវិញ្ញាណទៅផង ១

វិសេសបិដកេ មហាវិញ្ញា

បដិវិសោ ករិយំ ទទេ

ឆត្រាលោក ឥត្តិយំ ច

ឧត្តិកំ ឆ ជានិវ

ឧត្តិកំ កាជនិវ

ចាតិយា ច ឆមាយ ច

ឧបចិកា មជ្ឈេ ជីវិត

ឯកតោ បតិទេន ច

ជុស្តាឆិទ្ធិច្ចិត្តា

អនុសាសិ ឧត្តិកំ តេ

វិមសិត្តា សក្យមុនី

អនុញ្ញាសិ តិច្ឆិកំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

រឿងភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងឆ្លងស្ទឹងឬផ្លូវលំបាកយកទាំងចំ-
 ណែកចំរែដែលមានដំឡើងច្រើនជាងគេ១ រឿងភិក្ខុអ្នកចែកចំរែ
 រិះគិតថាយើងត្រូវឲ្យចំណែកចំរែដូចម្តេច ១ រឿងភិក្ខុដែលកំ-
 ចំរែដោយអាចគោ១ រឿងភិក្ខុដែលកំចំរែដោយទឹកត្រជាក់នឹង
 ទឹកក្តៅ ១ រឿងទឹកដែលកំពុងផុលកំពប់១ រឿងភិក្ខុមិនដឹងថា
 ទឹកដែលកំផ្តុំនឬមិនផ្តុំន រឿងភិក្ខុសិតទឹកដែលកំផ្តាត់កំបែក
 ទៅ ១ រឿងភិក្ខុគ្មានការជនសម្រាប់ដាក់ទឹកដែលកំ១ រឿងភិក្ខុ
 ដែលកំចំរែក្នុងផែន១ រឿងភិក្ខុហាលចំរែលើផែនដី១ រឿងសត្វ
 កណ្តៀរកាត់កម្រាលស្មៅ ១ រឿងភិក្ខុហាលចំរែបត់ចំទីពាក់
 កណ្តាល ១ រឿងចំរែរេច១ រឿងទឹកដែលកំហូរទៅតែម្ខាង១
 រឿងភិក្ខុដែលកំចំរែជិតពេក១ រឿងចំរែរោកក្តៅ១ រឿងឆ្ងល់គ្នា
 ភិក្ខុទ្រង់ចំរែមិនកាត់ ១ រឿងស្រែអ្នកមគធៈមានសណ្ឋាន
 ជាបួនជ្រុង ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគបានទេសឃើញភិក្ខុទាំង
 ឡាយ រេចចំរែធ្វើជាបង្កើត១ រឿងព្រះសក្យមុនីទ្រង់ល្បង
 មើលរដូវត្រជាក់ក្នុងវេលាយប់ហើយទ្រង់អនុញ្ញាតត្រចំរែ ១

ប្រែក្នុងក្រ ឧត្តរាធិ

អតោន អតិរេកេន
ឃ

ឧប្បជ្ជិ ធិន្ទមេវ ច

ចាតុទ្ធិចោ វំ យាចិ

នាតុ វស្សិតសាដិកំ

អាគន្ធកមិតិលាជំ
តុ

ឧបដ្ឋាកញ្ច កេសជ្ជិ

ធូរំ ឧទកសាដី ច

បណ្ឌិតំ អតិទុកំ

ជុល្លកច្ច មុំ ខោមំ

បរិបុណ្ណំ អតិជ្ជនំ

បច្ឆិមំ កតោ កុកោ

វិកល្លោ សុត្តមោកិរំ

លុដ្ឋន្តិ នប្បហោន្តិ ច

អន្ធានិកំ ពហ្វនិ ច

ចំរើក្នុងព្រះ ឧទានភាពិ

រឿងឆត្វគ្គិយភិក្ខុទ្រង់អតិរេកចំរើដទៃ ១ រឿងព្រះអានន្ទ
 បានអតិរេកចំរើ ១ រឿងភិក្ខុស្សង់ធូរ ១ រឿងភ្លៀងធ្លាក់សព្វទ្វីប
 ទាំងបួន ១ រឿងនាងវិសាខា សុំពរដើម្បីប្រគេនវស្សៈសាដកៈ
 អាគន្ធកកត្ត គមិកកត្ត គិណនកត្ត ឧបដ្ឋាកកត្ត ភេសជ្ជៈ ផុវយាគុ
 នឹងឧទកសាដកៈ ១ រឿងភិក្ខុឆាន់បណ្ឌិតកោដន ១ រឿង
 សំពត់និស័ទនក្ខបពេក ១ រឿងព្រះវេលង្គស័សកើតបូសធំ ១
 រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់ដូតមុខ ១ រឿង
 រោជមលូក្យត្រឡើងសំពត់សម្បកឈើទុកនឹងព្រះអានន្ទ ១ រឿង
 ត្រៃចំរើបរិបូណ៌កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឲ្យភិក្ខុអធិដ្ឋានត្រៃចំរើជាដើម ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
 វិកប្បចំរើយាងតូចបំផុត ១ រឿងព្រះកស្សបធ្វើសេចក្តីគោរព
 ក្នុងការដេរប៉ះសំពត់បង្កកូល ១ រឿងចំរើមានជាយមិនស្មើ
 គ្នា ១ រឿងចេសវសាត់ចេញ ១ រឿងស្រទាប់សង្ឃាដជាចំ
 ចេញពីគ្នា ១ រឿងភិក្ខុកាត់ចំរើសំពត់មិនគ្រាន់ ព្រះអង្គទ្រង់
 អនុញ្ញាតឲ្យលើកឡើងនូវអាគន្ធកបដៈ ១ រឿងចំរើច្រើនកើត

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិញ្ញា

អន្ទវនេ អសតិយា

ឯតោ វស្សំ ឧត្តម្មំ ច

ទ្វេ កាតុកា រាជតហេ

ឧបនន្ទោ បុន ទ្វិស្ស

ក្បុច្ឆិកាហេ តិលាយនា

ឧភោ ចេវ តិលាយនា

នត្តា កុសា វាកចីវ

ដលតំ^(១) កេសកម្ពលំ

វាលឧល្លកបក្ខញ្ច

អជិនំ អក្កនាលតំ

មោត្តតំ ជីលប័តញ្ច

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ឡើងដល់ភិក្ខុ ១ រឿងភិក្ខុទុកចំរើក្នុងអន្លង់ (ព្រែងដីត) ១
 រឿងព្រះអាទន្ទមានតែស្បង់នឹងឧត្តរាសន្តៈ ចូលទៅចំណុច
 ក្នុងស្រុកដោយភ្លេចស្មារតី ១ រឿងភិក្ខុចាំវេស្សាតែម្នាក់ឯង ១
 រឿងភិក្ខុនៅតែម្នាក់ឯងអស់មួយរដូវ ១ រឿងព្រះថេរៈពីរបួស
 បងប្អូននឹងគ្នានៅចាំវេស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងភិក្ខុប្រែប្រួល
 ចាំវេស្សាក្នុងក្រុងរាជគិរី ១ រឿងព្រះឧបនន្ទនៅចាំវេស្សាក្នុង
 ក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងព្រះឧបនន្ទនៅចាំវេស្សាតែម្នាក់ឯងក្នុង
 អាវាសទាំងពីរ ១ រឿងភិក្ខុមានអាពាធវិការក្នុងពោះ ១ រឿង
 ភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ១ រឿងជនទាំងពីរ គឺភិក្ខុមួយរូបសាម-
 ណេរមួយរូបបម្រើភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ រឿងភិក្ខុអាត្រា ១
 រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្បូវភ្នំ ១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំ-
 ពត់ធ្វើពីសម្បកឈើ ១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីផែនក្តារ ១
 រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់កម្ពុលធ្វើពីសក់ ១ រឿងភិក្ខុស្លៀក
 សំពត់ធ្វើពីរោមកន្ទុយសត្វ ១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពី
 ស្លាបម្រៀម ១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីស្បែកខ្លា ១ រឿងភិក្ខុ
 ស្លៀកសំពត់ធ្វើពីដើមរាត្រី ១ រឿងភិក្ខុស្លៀកសំពត់ធ្វើពីសម្បក
 ក្រចៅ ១ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុប្រើចំរើមានពណ៌ខៀវពណ៌លឿង

ច័រក្ខន្ធកេ ឧទ្ទាសតថា

លោហិតំ មេត្តោដ្ឋេន ច

តណ្ហា មហារត្តនាម-

អច្ឆន្ទនសិកា តថា

និយម្មប្បដលនសា^(១)

តក្កាត្ថវដវេសំ

អនុប្បន្នេ បក្កមតិ

សង្ឃោ ភិក្ខុតិ តាវនេ

បក្ខេ នន្ទិ សង្ឃស្ស

អាយស្មា វេតោ បហិ

វិស្សាសតាហាធិដ្ឋាតិ

អដ្ឋ ច័រមាតិកាតិ ។

ចំរើនរូប: ១ ព្រះធាតុ

ពណ៌ក្រហម ពណ៌ហឫទ័យ ពណ៌ខ្មៅ ពណ៌
 ក្រហមក្រមៅដូចខ្នងក្អែប ពណ៌លឿងដូចផ្កាឈូក មាន
 ជាយមិនកាត់ មានជាយវែង មានជាយមានផ្កាជាផ្កាលើ មាន
 ជាយមានផ្កាជាផ្កាឈើ អាវ ម្នាក់ នឹងសំពត់ឈូក ១ រឿងចំរើន
 មិនទាន់កើតឡើង ភិក្ខុចៀសចេញទៅ ១ រឿងសង្ឃបែកគ្នា ១
 រឿងពួកជនប្រគេនទឹកមួយចំណែកនឹងចំរើនមួយចំណែកចំពោះ
 សង្ឃ ១ រឿងព្រះវេរតដ៏មានអាយុធ្វើចំរើន ១ រឿងភិក្ខុកាន់យក
 ចំរើនដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល ១ រឿងភិក្ខុអធិដ្ឋានមតិកិច្ច ១
 រឿងមាតិកាទាំងឡាយកើតចំរើនមានប្រាម្បីយាង ១ ។

បម្លើយក្នុងកំ

[៨០] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភក្ខវា ចម្បាយ
វិហរតិ កត្តរាយ ហេតុរណីយា តិរេ ។ តេជ ខោ បន
សមយេន កាសីសុ ជនបទេសុ វាសភតាមោ ឆាម
ហោតិ ។ តត្ថ កស្សបតោត្តោ ឆាម ភិក្ខុ អាវាសិកោ
ហោតិ តន្តិពុទ្ធា ឧស្សុក្កំ អាបន្នោ កំន្តិ អនាគតា
ច បេសលា ភិក្ខុ អាគច្ឆេយ្យំ អាគតា ច បេសលា
ភិក្ខុ ដាសុំ វិហរេយ្យំ អយញ្ច អាវាសោ វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេ-
បុល្លំ អាបន្នេយ្យតិ ។ តេជ ខោ បន សមយេន
សម្ពហុលា ភិក្ខុ កាសីសុ ចារិកំ ចរមាណ យេន វាស-
ភតាមោ តន្តិសរីសុ^(១) ។ អន្តសា ខោ កស្សបតោត្តោ
ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ទ្វារតោ វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន អាសនំ
បញ្ចាបេសិ ចានោទកំ ចានបិបំ ចានកថលីកំ ឧប-
និក្ខិបំ បច្ចុក្កត្តា បត្តចរំ បដិក្កហោសិ ចានីយេន
អាបុន្នំ នហានេ ឧស្សុក្កំ អកាសិ ឧស្សុក្កិបំ អ-
កាសិ យាគុយា ចាននីយេ កត្តស្មី ។ អថខោ តេសំ

បម្លែងយុទ្ធន្តរៈ

(៨០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ គង់នៅឆ្នេរស្រះ
បោត្តរណីឈ្មោះគគ្គិកទៀបក្រុងចម្បា ។ សម័យនោះឯង ក្នុងកាលជនបទ
មានស្រុក ១ ឈ្មោះវ៉ាសកៈ ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តជាម្ចាស់អាវាស
ក្នុងស្រុកឈ្មោះវ៉ាសកៈនោះ មានចិត្តជាប់ចំពាក់ដោយការរៀបចំក្នុងអា-
វាសនោះ ដល់រូបសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដូច្នេះថា ធ្វើដូចម្តេច ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
សីលជាទីស្រឡាញ់ដែលមិនទាន់មកដល់ក៏គប្បីឲ្យមកផង ភិក្ខុមានសីល
ជាទីស្រឡាញ់ដែលមកដល់ហើយក៏គប្បីនៅជាសុខផង ម្យ៉ាងទៀតអា-
វាសនេះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចំរើនសេចក្តីល្អិតល្អាស់នឹងការទូលំទូលាយ ។
សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាច្រើនរូប ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ក្នុងកាល
ជនបទ ក៏បានទៅដល់ស្រុកឈ្មោះវ៉ាសកៈ ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត
បានឃើញពួកភិក្ខុនោះកំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាល
អាសនៈ ដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងជើង តាំងសម្រាប់កល់ជើង នឹងវត្ថុ
សម្រាប់ដូតជើង ហើយក្រោកទទួលបាតនឹងចីវរ អើពើដោយទឹកឆាន់
ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការស្វិត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទន័យៈ
នឹងភត្តទៀត ។ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកុំទាំងនោះបានប្រក្សត្នាដូច្នេះថា

បម្រើយុទ្ធជន កស្សបតោត្តកិច្ចវត្ថុ

អាគន្ធកាន់ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ ភន្តតោ ចោ អយំ
 អារុសោ អារាសិតោ ភិក្ខុ នហានេ ឧស្សុក្កំ ករោតិ
 ឧស្សុក្កំបិ ករោតិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មី ហន្ត
 មយំ អារុសោ ឥនេវ វាសភតាមេ និវាសំ កប្បមាតិ ។
 អថចោ តេ អាគន្ធកាន់ ភិក្ខុ តត្ថវ វាសភតាមេ
 និវាសំ កប្បសុំ ។ អថចោ កស្សបតោត្តស្ស ភិក្ខុ-
 នោ ឯតទហោសិ យោ ចោ ឥមេសំ អាគន្ធកាន់
 ភិក្ខុនំ អាគន្ធកកិលមថោ សោ បដិប្បស្សន្ធវោ យេ-
 បីមេ តោចេវ អប្បកតត្តានោ តេទានីមេ តោចេវ ប-
 កតត្តានោ ធុក្កំ ចោ បន បរកុលេសុ យាវដីវំ ឧស្សុក្កំ
 កាតុំ វិញ្ញត្តិ ច មនុស្សនំ អមនាថា យន្តនាហំ ន
 ឧស្សុក្កំ ករយ្យំ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មីន្តិ ។
 សោ ន ឧស្សុក្កំ អកាសិ យាគុយា ខាទនីយេ ភត្ត-
 ស្មី ។ អថចោ តេសំ អាគន្ធកាន់ ភិក្ខុនំ ឯតទហោ-
 សិ បុព្វេ ខ្លាយំ អារុសោ អារាសិតោ ភិក្ខុ នហា-
 នេ ឧស្សុក្កំ ករោតិ ឧស្សុក្កំបិ ករោតិ យាគុយា
 ខាទនីយេ ភត្តស្មី សោទានាយំ ន ឧស្សុក្កំ ករោតិ

ចម្លើយឫទ្ធិក្នុង៖ រឿងកស្សបគោត្តកិច្ច

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវុសានេះលុណាស់ ធ្វើសេចក្តី
 ខ្វល់ខ្វាយក្នុងការស្វិត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបបរនឹងខាទន័យៈនឹងភក្ត
 ទៀត ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បើដូច្នេះយើងនឹងសម្រេចការនៅក្នុង
 វាសកត្រាមនេះចុះ ។ ត្រាពោះ ពួកអាគន្ធកភិក្ខុនោះក៏សម្រេចការ
 នៅក្នុងវាសកត្រាមនោះឯង ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ក្នុងពេលនោះដូច្នេះថា សេចក្តីលំបាកដោយកិច្ចជាអាគន្ធករបស់អាគន្ធក
 ភិក្ខុទាំងនេះ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅហើយ ឥឡូវភិក្ខុទាំងឡាយនោះដែលមិន
 ស្គាល់ទីគាចរជាប្រគត្ត ក៏ត្រឡប់ស្គាល់ហើយ ឯការធ្វើសេចក្តីខ្វល់
 ខ្វាយក្នុងត្រកូលនៃបុគ្គលដទៃ អស់មួយជីវិត ជាការកម្រិតកណាស់
 ម្យ៉ាងទៀត ការសូមមិនជាទីគាប់ចិត្តដល់មនុស្សទាំងឡាយ បើដូច្នេះ
 គួរតែអញ្ជាញធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបបរនឹងខាទន័យៈនឹងភក្តទៀត ។
 ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តនោះដែលធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបបរនឹងខាទ-
 ន័យៈនឹងភក្ត ។ សេចក្តីប្រក្សដូច្នេះ កើតមានដល់ភិក្ខុអាគន្ធកនោះ
 ថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ពីដើមភិក្ខុជាម្ចាស់អាវុសានេះធ្វើ
 សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការស្វិត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបបរនឹងខាទន័យៈ
 នឹងភក្តទៀត ឥឡូវភិក្ខុជាម្ចាស់អាវុសានោះ ដែលធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ

វិទ្យាបដិកេ មហាវគ្គោ

យាតុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មី ធុរ្យោនាធាយំ អាវុសោ
 អាវុសិកោ ភិក្ខុ ហន្ត មយំ អាវុសោ ឥមំ^(១) អាវុ-
 សិកំ ភិក្ខុំ ធុត្ថិចាមាតិ ។ អថេខា តេ អាគន្ធកា
 ភិក្ខុ សន្និបត្តិកា កស្សបតោតំ ភិក្ខុំ ឯតទលោចំ បុព្វ
 ខោ ភ្នំ អាវុសោ នហានេ ឧស្សុក្កំ ករោសិ ឧស្សុក្កំ-
 បិ ករោសិ យាតុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មី សោទានិ ភ្នំ
 ន ឧស្សុក្កំ ករោសិ យាតុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មី
 អាបត្តិ ភ្នំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តិន្ទ ។
 នត្ថិ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បស្សយ្យន្តិ ។ អថេខា
 តេ អាគន្ធកា ភិក្ខុ កស្សបតោតំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អ-
 ទស្សនេ ធុត្ថិបីសុ ។ អថេខា កស្សបតោតស្ស ភិក្ខុនោ
 ឯតទលោសិ អហំ ខោ ឯតំ ន ជានាមិ អាបត្តិ វា ឯសា
 អនាបត្តិ វា អាបន្នោ ចម្ចិ អនាបន្នោ វា ធុត្ថិតោ ចម្ចិ
 អនុត្ថិតោ វា ធម្មិកេន វា អធម្មិកេន វា ក្យប្បេន វា
 អក្យប្បេន វា ហិរានុយោន វា អដ្ឋានុយោន វា យន្តនាហំ

---

១ ឧ. ពេត្តកេ អយំ ពាហិ ឧ ហោតិ ។

វិទយបិដក មហាវគ្គ

ក្នុងបបរនឹងខាងនេះនឹងកត់ហើយ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ
 ភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ ត្រឡប់ទៅជាតាចវិញហើយ ម្នាលអារុសោទាំង
 ឡាយ បើដូច្នោះគួរយើងទាំងឡាយលើកវត្ថុភិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះ ។
 ត្រាចនោះឯង ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកនោះប្រជុំគ្នាហើយបាទនិយាយពាក្យនេះ
 នឹងភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តថា ម្នាលអារុសោ ពីដើមលោកធ្វើសេចក្តីខ្វល់
 ខ្វាយក្នុងការងារ ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាងនេះនឹងកត់ ឥឡូវ
 នេះលោកលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងបបរនឹងខាងនេះនឹងកត់ ម្នាល
 អារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនេះឬទេ ។ ភិក្ខុ
 ជាម្ចាស់អាវាសនោះឆ្លើយថា ម្នាលអារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំគប្បីឃើញ
 នោះខ្ញុំគ្មានទេ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកនោះលើកវត្ថុភិក្ខុ
 ឈ្មោះកស្សបគោត្ត ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត
 មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងពេលនោះថា អាត្មាអញមិនដឹងនូវហេតុនេះថា នេះ
 ជាអាបត្តិឬមិនមែនជាអាបត្តិ ម្យ៉ាងទៀត អញត្រូវអាបត្តិហើយឬមិនទាន់
 ត្រូវទេ សង្ឃ (គួរ) លើកវត្ថុអញឬមិន (គួរ) លើកវត្ថុទេ ដោយកម្ម
 ប្រកបដោយធម៌ឬមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ដោយកម្មដ៏កម្រិត ឬមិនកម្រិត
 ទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុឬមិនគួរដល់ហេតុទេ បើដូច្នោះមានតែអញ

ចម្លើយព្រះពុទ្ធក្នុងកថាស្សបិដក

ចម្បំ កុទ្ធា ភកវន្តំ ឯតមន្តំ បុព្វេយ្យន្តំ ។ អថខោ
 កស្សបតោត្តោ ភិក្ខុ សេនាសនំ សំសារមន្តោ បត្តចីវរ-
 មាទាយ យេន ចម្បា តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន យេន
 ចម្បា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តោ ភក-
 វន្តំ អភិវទេត្តោ ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អាចីណាំ ខោ ប-
 នេតំ ពុទ្ធានំ ភកវន្តានំ អាគន្ធកេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ បដិ-
 សម្មោទិតុំ ។ អថខោ ភកវា កស្សបតោត្តំ ភិក្ខុំ ឯតទ-
 វោច កក្ខិ ភិក្ខុំ ឧបនីយំ កក្ខិ យាបនីយំ កក្ខិសិ
 អប្បកិលមថេន អន្ធានំ អាគតោ កុតោ ច ត្ថំ ភិក្ខុ
 អាគច្ឆសីតិ ។ ឧបនីយំ ភកវា យាបនីយំ ភកវា
 អប្បកិលមថេន ចាហំ ភន្តេ អន្ធានំ អាគតោ អត្ថិ
 ភន្តេ កាសីសុ ជនបទេសុ វាសកតាមោ នាម តត្ថា-
 ហំ អាវាសិកោ តន្តិពន្ធា ឧស្សុក្កំ អាបន្នោ កំណំ

ចម្លើយរួចទូក្រុង: រឿងកស្យបគោត្តក្ខត្ត

គប្បីទៅកាន់ក្រុងចម្បងហើយក្រាបបង្គំទូលសួរសេចក្តីនេះនឹងព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុឈ្មោះកស្យបគោត្តក្ខត្តរៀបចំទុកដាក់
 សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រនិងចីវរចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងចម្បង
 ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯក្រុងចម្បងដោយលំដាប់ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏
 សមគួរ ។ ការរោកទាក់មួយអង្វើដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធកៈនេះជាប-
 រណីរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះនឹងភិក្ខុឈ្មោះកស្យបគោត្តថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អ្នកឯងអាចអត់ទ្រាំសេចក្តីទុក្ខបានឬទេ អាចញ្ជាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅបានឬទេ អ្នកឯងមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមិនលំបាកទេឬ ម្ចាស់ភិក្ខុ ម្យ៉ាង
 ទៀត អ្នកមកពីណា ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្យបគោត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចអត់ធន់សេចក្តីទុក្ខបាន បពិត្រព្រះ
 មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចញ្ជាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយមិនមានសេចក្តីលំបាក
 ទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ស្រុកឈ្មោះវ៉ាសកៈ មានក្នុងកាសីជនបទ
 ខ្ញុំព្រះអង្គជាម្ចាស់អាវាសក្នុងស្រុកឈ្មោះវ៉ាសកៈនោះ ជាប់ចំពាក់ដោយ
 ការរៀបចំក្នុងអាវាសនោះ ដល់នូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ធ្វើដូចម្តេច

វិធីបំផុត មហាវិញ្ញា

អនាគតា ច បេសលា ភិក្ខុ អាគន្ធយ្យំ អាគតា ច បេ-
សលា ភិក្ខុ ដាសុំ វិហរេយ្យំ អយញ្ញ អាវាសោ វុឌ្ឍិ
វុឌ្ឍិវេយ្យំ អាបន្នេយ្យតិ អថោ កន្លែ សម្ពហុលា ភិក្ខុ
កាសីសុ ចារិតំ ចរមាណ យេន វាសកតាមោ តទវស-
វីសុ អន្តសំ ចោ អហំ កន្លែ តេ ភិក្ខុ ទូរតោ វ អា-
គន្ធន្ត ទិស្វាន អាសនំ បញ្ចាបេសី ចានោទតំ ចានបីវំ
ចានតតលំតំ ឧបនិក្ខិបំ បច្ចតន្តា បត្តបីវំ បដិគ្គហេសិ
ចានីយេន អាប្បច្ឆំ នហានេ ឧស្សុត្តំ អកាសី ឧស្សុត្តំបិ
អកាសី យាគុយា ខានីយេ កត្តស្មី អថោ តេសំ
កន្លែ អាគន្ធតាណំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ កន្លែតោ ចោ
អយំ អាវុសោ អាវាសិតោ ភិក្ខុ នហានេ ឧស្សុត្តំ
តរោតិ ឧស្សុត្តំបិ តរោតិ យាគុយា ខានីយេ កត្ត-
ស្មី ហន្ត មយំ អាវុសោ ឥនេវ វាសកតាមេ និវាសំ
តប្បមាតិ អថោ តេ កន្លែ អាគន្ធតា ភិក្ខុ តត្រេវ
វាសកតាមេ និវាសំ តប្បស្មី តស្ស មយំ កន្លែ

នៃយប័ដិក មហាវិគ្គ

កិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ដែលមិនទាន់មកគប្បីឲ្យមក
 ផង កិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់មកដល់ហើយគប្បីនៅសប្បាយ
 ផង ម្យ៉ាងទៀត អាវាសនេះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចំរើនលូតលាស់ទូលំ-
 ទូលាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពេលនោះមានពួកកិក្ខុជាច្រើនរូប
 ត្រេចទៅកាន់ចារិកក្នុងកាសីជនបទក៏បានទៅដល់វាសកគ្រាម បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញពួកកិក្ខុនោះមកពីចម្ងាយ លុះឃើញ
 ហើយក៏ក្រាលអាសនៈដកលំទឹកលាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រដើង នឹងវត្ថុ
 សម្រាប់ជូតជើង ហើយក្រោកទទួលនូវបាត្រនឹងចីវរ អើពើដោយទឹក
 ឆាន់ បានធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការងារ បានធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុង
 បបរនឹងខាទន័យៈនឹងភត្តទៀត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រឹក្សាដូច្នេះ
 មានដល់កិក្ខុទាំងឡាយជាអាគន្ធកន្លោះក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់អាវាស
 ទាំងឡាយ កិក្ខុជាម្ចាស់អាវាសនេះល្អណាស់ ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុង
 ការងារ ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទន័យៈនឹងភត្តទៀត ម្ចាស់
 អាវាសទាំងឡាយ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងសម្រេចការនៅ
 ក្នុងវាសកគ្រាមនេះឯង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រានោះឯង ពួកកិក្ខុជា
 អាគន្ធកន្លោះសម្រេចការនៅក្នុងវាសកគ្រាមនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន

បង្ហាញប្រព័ន្ធគោល កសិបណ្ឌិតវិទ្យា

ឯកទេសសិល្បៈ យោ ទោ ឥមេសំ អាគន្ធការំ ភិក្ខុំ អា-
 គន្ធកតិលមថា សោ បដិប្បស្សនោ យេបិមេ តោចរេ
 អប្បកតញ្ញោ តេនាធិមេ តោចរេ បកតញ្ញោ ធុត្តរំ
 ទោ បន បរគុលេសុ យាវដីរំ ឧស្សុត្តំ កាតុំ វិញ្ញត្តិ
 ច មនុស្សំ អមនាថា យន្តនាហំ ន ឧស្សុត្តំ ក-
 រយ្យំ យាគុយា ទាននីយេ ភត្តស្មី សោ ទោ អហំ ភន្ត
 ន ឧស្សុត្តំ អកាសំ យាគុយា ទាននីយេ ភត្តស្មីន្ត
 អថទោ តេសំ ភន្ត អាគន្ធការំ ភិក្ខុំ ឯកទេសសិ
 ល្បៈ ឡាយំ អាវុសោ អាវុសីកោ ភិក្ខុ នហារេ ឧស្សុ-
 ត្តំ ករោតិ ឧស្សុត្តំបិ ករោតិ យាគុយា ទាននីយេ
 ភត្តស្មី សោនាថាយំ ន ឧស្សុត្តំ ករោតិ យាគុយា
 ទាននីយេ ភត្តស្មី ធុត្តនាថាយំ អាវុសោ អាវុសីកោ
 ភិក្ខុ ហន្ត មយំ អាវុសោ ឥមំ អាវុសីកំ ភិក្ខុំ ឧត្តិ-
 ថាមាតិ អថទោ តេ ភន្ត អាគន្ធការំ ភិក្ខុ សន្និបតិញ្ញា
 មំ ឯកទេសវិទ្យំ បុព្វេ ទោ ភិក្ខុ អាវុសោ នហារេ ឧស្សុត្តំ
 ករោសិ ឧស្សុត្តំបិ ករោសិ យាគុយា ទាននីយេ
 ភត្តស្មី សោនាថាយំ ភិក្ខុ ន ឧស្សុត្តំ ករោសិ

ចម្លើយឆ្លើយ: រឿងពស្សបគោត្ត

សេចក្តីត្រិះរិះនេះមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គថា ការលំបាកដោយអាគន្ធកក្កិច្ចរបស់
 អាគន្ធកក្កិច្ចទាំងនេះក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅហើយ ឥឡូវក៏កំពុងឡើយដែលមិន
 ស្គាល់ទីតាចជាប្រក្រតីនោះក៏បានស្គាល់ហើយ ការធ្វើសេចក្តីខ្វល់
 ខ្វាយក្នុងត្រកូលនៃបុគ្គលដទៃអស់មួយជីវិតជាការកម្រពេកណាស់ ម្យ៉ាង
 ទៀតការសូមក៏មិនជាទីតាប់ចិត្តដល់មនុស្សទាំងឡាយឡើយ បើដូច្នោះគួរ
 តែអាត្មាអញលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទន័យៈនឹងភក្ត្រទៀត
 បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹង
 ខាទន័យៈនឹងភក្ត្រទៀត បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងពេលនោះ ក៏ក្លាយជាអា-
 គន្ធកតាំងនោះបានប្រក្សតាដូច្នេះថា ម្ចាស់អាវុស្តទាំងឡាយ ពីដើមភិក្ខុ
 ជាម្ចាស់អាវុសនេះធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការស្វិត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុង
 បបរនឹងខាទន័យៈនឹងភក្ត្រទៀត ឥឡូវក៏ក្លាយនោះលែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
 ក្នុងបបរនឹងខាទន័យៈនឹងភក្ត្រហើយ ម្ចាស់អាវុសទាំងឡាយ ឥឡូវ
 ក៏ក្លាយជាម្ចាស់អាវុសនេះកាចណាស់ ម្ចាស់អាវុសទាំងឡាយ បើដូច្នោះ
 មានតែយើងទាំងឡាយនឹងលើកវត្ថុភិក្ខុជាម្ចាស់អាវុសនេះ បត់ត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកនោះប្រជុំគ្នាហើយនិយាយពាក្យ
 នេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា ម្ចាស់អាវុស ពីដើមអ្នកធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងការ
 ស្វិត ធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបបរនឹងខាទន័យៈនឹងភក្ត្រ ឥឡូវអ្នកលែងធ្វើ

វិធីបិដកេ មហាវិថោ

យាតុយា ខាទនីយេ ភត្តស្មី អាបត្តិ ត្វំ អាវុសោ អាបន្នោ
 បស្សេតំ អាបត្តិន្ទំ នត្ថំ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ
 បស្សេយ្យន្ទំ អថខោ តេ ភន្តេ អាគន្ធកា ភិក្ខុ មំ អាបត្តិ-
 យា អនុស្សនេ ឧត្តិប័ស្ម តស្ស មឃ្មំ ភន្តេ ឯតទហោសិ
 អហំ ខោ ឯតំ ន ជាធាមិ អាបត្តិ វា ឯសា
 អនាបត្តិ វា អាបន្នោ ចម្មំ អនាបន្នោ វា ឧត្តត្ថោ
 ចម្មំ អនុត្តត្ថោ វា ធម្មិកេន វា អធម្មិកេន វា
 កុប្បេន វា អកុប្បេន វា ហំនាវហេន វា អដ្ឋាធា-
 វហេន វា យន្តនាហំ ចប្បំ កន្ធា ភកវន្តំ ឯតមត្តំ
 បុច្ឆេយ្យន្ទំ តតោ អហំ ភកវា អាគន្ធាមីតិ ។ អនា-
 បត្តិ ឯសា ភិក្ខុ នេសា អាបត្តិ អនាបន្នោសិ នសិ
 អាបន្នោ អនុត្តត្ថោសិ នសិ ឧត្តត្ថោ អធម្មិកេនាសិ
 កុប្បេន ឧត្តត្ថោ កុប្បេន អដ្ឋាធាវហេន កថំ ត្វំ ភិក្ខុ

វិទ្យាបិដក មហាវិញ្ញាណ

សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងបឋមនិទាននេះនឹងកត់ហើយ ម្ចាស់អាវុសា អ្នក
ត្រូវអាបត្តិហើយ អ្នកឃើញអាបត្តិប្តុទេ ខ្ញុំព្រះអង្គឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា
អាបត្តិដែលខ្ញុំគប្បីឃើញនោះមិនមានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកភិក្ខុ
ជាអាគន្ធកន្តរនោះលើកវត្ថុខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្នុងកាលនោះ
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញមិន
ដឹងហេតុនេះថា នេះជាអាបត្តិឬមិនមែនជាអាបត្តិ ម្យ៉ាងទៀតអញត្រូវ
អាបត្តិហើយឬមិនទាន់ត្រូវទេ ម្យ៉ាងទៀតសង្ឃ (គួរ) លើកវត្ថុអញឬមិន
(គួរ) លើកវត្ថុទេ ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ឬមិនប្រកបដោយធម៌ទេ
ដោយកម្មដ៏កម្រិត ឬមិនកម្រិតទេ ដោយកម្មគួរដល់ហេតុ ឬមិនគួរដល់
ហេតុទេ បើដូច្នោះមានតែអញគប្បីទៅកាន់ក្រុងចម្បក ហើយក្រាបបង្គំទូល
សួរសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះ
ហេតុនោះបានជាខ្ញុំព្រះអង្គមក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះជា
អនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ អ្នកជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ អ្នកជាភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិ (អ្វី) អ្នកជាភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ថុ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃ
លើកវត្ថុមិនបានទេ អ្នកសង្ឃបានលើកវត្ថុហើយដោយកម្មមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ដោយកម្មដ៏កម្រិត ដោយកម្មមិនគួរតាមហេតុទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកប្តូរ

ចម្លើយឮឮពេ អាគន្ធការីកុវីត្ត

តត្រូវ វាសកតាមេ ជិតសំ តត្រូវប្រើតិ ។ ឯវំ កន្លែង
 ខោ កស្សបតោត្តោ ភិក្ខុ កកវតោ បដិស្សណ៍ត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ តត្វា
 យេន វាសកតាមោ តេន បក្កាមី ។ អថខោ តេសំ
 អាគន្ធការី ភិក្ខុនំ អហុនេវ កុក្កុច្ចំ អហុ វិប្បដិសារោ
 អលាភា វត នោ ន វត នោ លាភា ទុល្លទ្ធិំ វត នោ
 ន វត នោ សុលទ្ធិំ យេ មយំ សុទ្ធិំ ភិក្ខុ អនាបត្តិ-
 កំ អវត្តស្មំ អការណោ ឧត្តិបិម្ហា ហន្ត មយំ អារុសោ
 បម្បំ តត្វា កកវតោ សន្តិកេ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទេសេ-
 ហតិ ។ អថខោ តេ អាគន្ធការី ភិក្ខុ សេនាសនំ សំ-
 សាមេត្វា បត្តបិវាមាទាយ យេន បម្បា តេន បក្កាមីសុ
 អនុបុទ្ធន យេន បម្បា យេន កកវា តេនុបសង្កមីសុ
 ឧបសង្កមីត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទីសុ ។
 អាចីណំ ខោ បនេតំ តុទ្ធានំ កកវន្តានំ អាគន្ធកេហិ
 ភិក្ខុហិ សុទ្ធិំ បដិសម្មោទិតុំ ។ អថខោ កកវា តេ
 ភិក្ខុ ឯតនរោច កក្កំ ភិក្ខុវេ ឧមជ្ឈំ កក្កំ

ចម្លើយឫក្ខត្តៈ រឿងអាគន្ធកិច្ច

ទៅសម្រេចការនៅក្នុងវាសកត្រាមនោះវិញចុះ ។ ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្ត
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យថា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ហើយក៏ត្រាកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើ
 ប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅកាន់វាសកត្រាមនោះ ។ ក្នុងលំដាប់
 នោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកនោះកើតសេចក្តីរង្វៀសក្តៅក្រហាយថា មិន
 មែនជាលាភរបស់យើងហើយ យើងឈ្មោះថាឥតលាភហើយ អត្តភាព
 ជាមនុស្សយើងបានដោយគ្រី មិនមែនយើងបានដោយងាយទេ (ព្រោះ)
 យើងលើកវត្ថុភិក្ខុបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតរឿងឥតហេតុ ម្ចាស់
 អាវុសាទាំងឡាយ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយនឹងទៅក្រុងចម្បូរ
 ហើយសំដែងនូវទោសតាមទោស ក្នុងសំណាកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកនោះក៏រៀបចំទុកដាក់សេនាសនៈហើយ
 កាន់យកបាតនិងចម្រៀសចេញទៅកាន់ក្រុងចម្បូរ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគឯក្រុងចម្បូរដោយលំដាប់ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សេចក្តី
 រីករាយនឹងភិក្ខុជាអាគន្ធកនេះជាប្រពៃណីរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ មាន
 ព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះ
 នឹងពួកភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអាចអត់ទ្រាំ

វិធីបដិភេ មហាវិញ្ញា

យាបដ៏យំ កត្តិត្ត អប្បកិលមថេន អន្ធានំ អាគតា
 តុតោ ច តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អាគច្ឆជាតិ ។ ខមដ៏យំ
 ភគវា យាបដ៏យំ ភគវា អប្បកិលមថេន ច មយំ
 ភន្តេ អន្ធានំ អាគតា អត្ថិ ភន្តេ តាសីសុ ជនបទេ-
 សុ វាសភតាមោ នាម តតោ មយំ ភគវា អាគច្ឆា-
 មាតិ ។ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អាវាសីកំ ភិក្ខុំ ទុក្ខិបិក្ខាតិ ។
 ឯវំ ភន្តេតិ ។ តិស្មី ភិក្ខុវេ វត្ថុស្មី តិស្មី^(១)ការណេតិ ។
 អវត្ថុស្មី ភគវា អការណេតិ ។ វិគរហិ តុម្ភោ ភគវា
 អនុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ អនុលោមិតំ អប្បនិរូបំ អស្សា-
 មណកំ អតច្ឆិយំ អតរណីយំ កតំ ហិ នាម
 តុម្ភេ មោយ បុរិសា សុទ្ធិំ ភិក្ខុំ អនាបត្តិតំ អវត្ថុស្មី

---

១ ឧ. ពោធិកេ អយំ ពាហេ ន ពោតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

សេចក្តីទុក្ខបានឬទេ អាចញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬទេ អ្នក
 ទាំងឡាយមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយការមិនលំបាកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ម្យ៉ាងទៀត អ្នកទាំងឡាយមកអំពីទីណា ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំ
 ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចអត់ត្រាបាន បពិត្រព្រះ
 មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំទាំងឡាយមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយ
 ការមិនលំបាកទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានស្រុកមួយឈ្មោះវាសកៈ
 នៅក្នុងកាសិជនបទ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មកអំពី
 ស្រុកឈ្មោះវាសកៈនោះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយលើកវត្ថុភិក្ខុថាចៅរាវាស មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
 ថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយលើកវត្ថុព្រោះវត្ថុដូចម្តេច ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុ
 ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយលើក
 វត្ថុដោយគ្មានវត្ថុ គ្មានហេតុទេ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការនេះមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែន
 ជាវរបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនត្រូវធ្វើទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរនឹងលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាតគ្មានអាបក្ខិ ដោយគ្មានវត្ថុ

បម្រើយុទ្ធក្រុង អាគន្ធកិច្ចវត្ថុ

អការណោ ឧត្តិបិស្សប នេតំ មោយបុរិសា អប្ប-
សង្ខារំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មំ កថំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ន ភិក្ខុវេ សុទ្ធោ ភិក្ខុ អនា-
បត្តិកោ អវត្ថុស្មី អការណោ ឧត្តិបិស្សោ យោ ឧត្តិ-
បេយ្យ អាបត្តិ ឧក្កជស្សតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ កវិត្វា ភក្ករតោ
ចានេសុ សំរសា និបតិក្វា ភក្ករំ ឯតទរោចំ អច្ចយោ
នោ ភន្តេ អច្ចគមា យថាពាលេ យថាម្លឿ យថា-
អត្យសលេ យេ មយំ សុទ្ធិំ ភិក្ខុំ អនាបត្តិកំ អវត្ថុស្មី
អការណោ ឧត្តិបិស្សា តេសំ នោ ភន្តេ ភក្ករា អច្ចយំ
អច្ចយតោ បដិគ្គណាតុ អាយតី សំរវាយាតិ ។ តក្ស
តម្លេ ភិក្ខុវេ អច្ចយោ អច្ចគមា យថាពាលេ យថា-
ម្លឿ យថាអត្យសលេ យេ តម្លេ សុទ្ធិំ ភិក្ខុំ អនាបត្តិកំ
អវត្ថុស្មី អការណោ ឧត្តិបិស្ស យតោ ច ខោ តម្លេ
ភិក្ខុវេ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោថ

ចម្លើយឮទូក្បែរ៖ រឿងអាគន្ធករិក្ខុ

គ្មានហេតុទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ការនេះនាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់
 ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ទ្រង់តិះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើធម្មក-
 ថារួចត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 លើកវត្ថុភិក្ខុដ៏បរិសុទ្ធគ្មានអាបត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុទេ ភិក្ខុណាលើក
 វត្ថុ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះក្រោកចាកអាសនៈ
 ហើយធ្វើសំពត់ទុក្ខកសង្គៈលើស្មាម្ខាង ហើយក្រាបចុះទៀបព្រះបាទទាំង
 ឡាយនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយសិរសា ហើយទូលពាក្យនេះនឹងព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយត្រូវទោស
 ព្រោះជាបុគ្គលពាលយ៉ាងណា ជាបុគ្គលវង្វេងយ៉ាងណា ជាបុគ្គលមិន
 ធ្វាសយ៉ាងណា (ដោយហេតុ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាត
 មិនមានអាបត្តិដោយគ្មានវត្ថុគ្មានហេតុ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទទួលអត់ទោសតាមទោសនៃយើងខ្ញុំទាំងឡាយដើម្បីសង្រម
 តទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
 ទោសព្រោះជាបុគ្គលពាល ជាបុគ្គលវង្វេង ជាបុគ្គលមិនធ្វាសយ៉ាងណា
 (ដោយហេតុ) អ្នកទាំងឡាយបានលើកវត្ថុភិក្ខុដ៏ស្អាតមិនមានអាបត្តិដោយ
 គ្មានវត្ថុគ្មានហេតុ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើអ្នកទាំងឡាយ
 ឃើញទោសតាមទោសហើយចូរធ្វើតប (សំដែង) នូវទោសតាមធម៌ចុះ

វិធីបដិភេ មហាវគ្គោ

តំ វោ មយំ បដិក្កណាម វុឡិ ហេសា ភិក្ខុវេ
អរិយស្ស វិនយេ យោ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា
យថាធម្មំ បដិកោតិ អាយតិ សំវំ អាបជ្ជតីតិ ។

[៨០] តេន ទោ បន សមយេន ចម្បាយំ ភិក្ខុ
ឯវុទានិ កម្មានិ ករោន្តិ អធិប្បេន វត្ថុកម្មំ^(១) ករោន្តិ
អធិប្បេន សមក្កកម្មំ^(២) ករោន្តិ ធិប្បេន វត្ថុកម្មំ ករោន្តិ
ធម្មប្បដិវ្យបកេន វត្ថុកម្មំ ករោន្តិ ធម្មប្បដិវ្យបកេន ស-
មក្កកម្មំ ករោន្តិ ឯកោបិ ឯកំ ឧត្តិបតិ ឯកោបិ ទ្វេ
ឧត្តិបតិ ឯកោបិ សម្ពហុលេ ឧត្តិបតិ ឯកោបិ សង្ឃំ
ឧត្តិបតិ ទ្វេបិ ឯកំ ឧត្តិបន្តិ ទ្វេបិ ទ្វេ ឧត្តិបន្តិ ទ្វេបិ
សម្ពហុលេ ឧត្តិបន្តិ ទ្វេបិ សង្ឃំ ឧត្តិបន្តិ សម្ពហុ-
លាបិ ឯកំ ឧត្តិបន្តិ សម្ពហុលាបិ ទ្វេ ឧត្តិបន្តិ
សម្ពហុលាបិ សម្ពហុលេ ឧត្តិបន្តិ សម្ពហុលាបិ សង្ឃំ
ឧត្តិបន្តិ សង្ឃេបិ សង្ឃំ ឧត្តិបតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ

១-២ សព្វត្ថ វត្ថុកម្មន្តិ ឬ សមក្កកម្មន្តិ ឬ ទិស្សន្តិ ។ កាតំ បន ឧបោសថក្ខន្ធកេ
បាលីយា ន សមេន្តិ ។ តត្ថ ហិ ចត្តាវមាសំ វិក្ខុវេ ឧបោសថកម្មានិ អធិប្បេន វត្ថុ ឧបោស-
ថកម្មន្ត្យាទិកា បាលី ទិស្សតិ ។

វិសយបិដក មហាវិគ្គ

តថាគតទទួលអត់ទោសនោះរបស់អ្នកទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីពិតថា ភិក្ខុណាឃើញទោសតាមទោសហើយធ្វើតបទោសនោះ
 តាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្ឃឹមតទៅ នេះជាសេចក្តីចម្រើនរបស់ភិក្ខុនោះ
 ក្នុងអរិយវិន័យ ។

(៨១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្នុងក្រុងចម្បងធ្វើកម្ម
 ទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកតែប្រកប
 ដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងប្រកបដោយធម៌បួមខ្លះ ធ្វើកម្មព្រម
 ព្រៀងតែប្រកបដោយធម៌បួមខ្លះ ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្ថុភិក្ខុមួយរូបក៏មាន
 ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្ថុភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្ថុភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន
 ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្ថុសង្ឃក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្ថុភិក្ខុមួយរូបក៏មាន ភិក្ខុពីរ
 រូបលើកវត្ថុភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុពីររូបលើកវត្ថុភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ភិក្ខុពីរ
 រូបលើកវត្ថុសង្ឃក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្ថុភិក្ខុមួយរូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូប
 លើកវត្ថុភិក្ខុពីររូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើនរូបលើកវត្ថុភិក្ខុច្រើនរូបក៏មាន ភិក្ខុច្រើន
 រូបលើកវត្ថុសង្ឃក៏មាន សង្ឃលើកវត្ថុសង្ឃក៏មាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា

អប្បិដ្ឋា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កាចំ ហិ
 នាម ចប្បាយំ ភិក្ខុ ឯវុចានិ កម្មានិ ករិស្សន្តិ អធិប្បេ-
 ន វត្ថុកម្មំ ករិស្សន្តិ ។ បេ ។ សង្ខេបំ សង្ខំ ឧត្តិបស្ស-
 តីតិ ។ អថោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហេ-
 សំ ។ សច្ចំ ភិក្ខុវេ ចប្បាយំ ភិក្ខុ ឯវុចានិ កម្មានិ
 កហេន្តិ អធិប្បេន វត្ថុកម្មំ កហេន្តិ ។ បេ ។ សង្ខេបំ
 សង្ខំ ឧត្តិបតីតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិគហិ ពុទ្ធា ភកវ
 ។ បេ ។ វិគហិត្វា នឿ កាចំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។

[៨២] អធិប្បេន បេ ភិក្ខុវេ វត្ថុកម្មំ អកម្មំ ន ប
 ករណីយំ ។ អធិប្បេន បេ ភិក្ខុវេ សមវត្ថុកម្មំ អកម្មំ
 ន ប ករណីយំ ។ ធិប្បេន បេ ភិក្ខុវេ វត្ថុកម្មំ អកម្មំ
 ន ប ករណីយំ ។ ធិប្បជ្ឈិបកេន បេ ភិក្ខុវេ

ចម្លើយប្រឆាំង ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ជំនាញអំពីកម្មវិធីមិនមែនកម្ម

មានសេចក្តីប្រាប់ថា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះ-
 ដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុក្នុងក្រុងចម្បាំងមិនគួរនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយមាន
 សភាពយ៉ាងនេះ នឹងធ្វើកម្មជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ បេ ។
 សង្ឃលើកវត្ថុសង្ឃក៏មាន ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 ។ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឮថាពួកភិក្ខុក្នុងក្រុងចម្បាំងធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្ម
 ជាពួកព្រមទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ បេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុសង្ឃក៏មាន
 ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិត
 មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ។ បេ ។ លុះទ្រង់
 បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម៌កថាបង្ហាត់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។

(៨២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 កម្មព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ភិក្ខុមិន
 ត្រូវធ្វើទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ក៏
 ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វត្តកម្មំ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ធម្មប្បដ្ឋាបកេន ចេ
 ភិក្ខុវេ សមវត្តកម្មំ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ឯកោបិ
 ឯកំ ឧត្តិបតិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ឯកោបិ
 ទ្វេ ឧត្តិបតិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ឯកោបិ
 សម្ពហុលេ ឧត្តិបតិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ឯកោបិ
 សង្ឃំ ឧត្តិបតិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ទ្វេបិ ឯកំ
 ឧត្តិបន្តិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ទ្វេបិ ទ្វេ ឧត្តិ-
 បន្តិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ទ្វេបិ សម្ពហុលេ
 ឧត្តិបន្តិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ទ្វេបិ សង្ឃំ ឧត្តិ-
 បន្តិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ ឯកំ
 ឧត្តិបន្តិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ ទ្វេ
 ឧត្តិបន្តិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ សម្ពហុលាបិ
 សម្ពហុលេ ឧត្តិបន្តិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។
 សម្ពហុលាបិ សង្ឃំ ឧត្តិបន្តិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។
 សង្ឃាបិ សង្ឃំ ឧត្តិបតិ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

បើកម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិន
 ត្រូវធ្វើទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មព្រមព្រៀងគ្នាតែប្រកបដោយធម៌
 បូម ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ក៏កុម្មុយរូបលើកវត្ថុ
 ក៏កុម្មុយរូបក៏ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ក៏កុម្មុយរូបលើក
 វត្ថុក៏កុម្មុយរូបក៏ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ក៏កុម្មុយ
 រូបលើកវត្ថុក៏ក្រើនរូបក៏ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។
 ក៏កុម្មុយរូបលើកវត្ថុសង្ឃត្តិ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។
 ក៏កុម្មុយរូបលើកវត្ថុក៏កុម្មុយរូបក៏ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើ
 ទេ ។ ក៏កុម្មុយរូបលើកវត្ថុក៏កុម្មុយរូបក៏ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិន
 ត្រូវធ្វើទេ ។ ក៏កុម្មុយរូបលើកវត្ថុក៏ក្រើនរូបក៏ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម
 ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ក៏កុម្មុយរូបលើកវត្ថុសង្ឃត្តិ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម
 ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ក៏ក្រើនរូបលើកវត្ថុចំពោះក៏កុម្មុយរូបក៏ ក៏ឈ្មោះថា
 មិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ក៏ក្រើនរូបលើកវត្ថុក៏កុម្មុយរូបក៏ ក៏
 ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ក៏ក្រើនរូបលើកវត្ថុក៏ក្រើន
 រូបក៏ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ក៏ក្រើនរូបលើក
 វត្ថុសង្ឃត្តិ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុ
 សង្ឃត្តិ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម ក៏កុម្មិនត្រូវធ្វើទេ ។

បញ្ចេញវត្ថុនៃ បញ្ចក្ខណៈ

(៨៣) ចត្តារីយាទិ ភិក្ខុវេ កម្មាទិ អធិប្បេន វត្ថុ-
 កម្មំ អធិប្បេន សមត្ថកម្មំ ធិប្បេន វត្ថុកម្មំ ធិប្បេន
 សមត្ថកម្មំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យទិទំ^(១) អធិប្បេន វត្ថុ-
 កម្មំ ឥទំ ភិក្ខុវេ កម្មំ អធិប្បត្តា វត្ថុត្តា កុប្បំ អដ្ឋាធារហំ
 ន ភិក្ខុវេ ឯវ្យុបំ កម្មំ កាតតំ ន ច មយា ឯវ្យុបំ
 កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យទិទំ អធិប្បេន សមត្ថ-
 កម្មំ ឥទំ ភិក្ខុវេ កម្មំ អធិប្បត្តា កុប្បំ អដ្ឋាធារហំ ន
 ភិក្ខុវេ ឯវ្យុបំ កម្មំ កាតតំ ន ច មយា ឯវ្យុបំ កម្មំ
 អនុញ្ញាតំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យទិទំ ធិប្បេន វត្ថុកម្មំ ឥទំ
 ភិក្ខុវេ កម្មំ វត្ថុត្តា កុប្បំ អដ្ឋាធារហំ ន ភិក្ខុវេ ឯវ្យុ-
 បំ កម្មំ កាតតំ ន ច មយា ឯវ្យុបំ កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។

បម្លេងព្រះពុទ្ធកថា វិទ្យាបដិកថា ៤ យ៉ាង

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកម្មនេះមាន ៤ យ៉ាង គឺ កម្មជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្ម
 ជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មព្រមព្រៀងទាំងប្រកបដោយធម៌ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ យ៉ាងនោះ កម្មណាជាពួកទាំងមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯងជាកម្មកំរើក (ខូច) មិន
 គួរដល់ហេតុ ព្រោះជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ផង ជាពួកផង ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាព
 យ៉ាងនេះគឺជាគតិមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្ម
 ទាំងឡាយនោះ កម្មណាព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កម្មនេះជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុ ព្រោះជាកម្មនោះមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ ភិក្ខុមិន
 ត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះគឺជាគតិមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណាជាពួកតែប្រកប
 ដោយធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯងជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុ
 ព្រោះជាកម្មនោះជាពួក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះភិក្ខុ
 មិនត្រូវធ្វើទេ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះគឺជាគតិមិនបានអនុញ្ញាតទេ ។

តត្រ ភិក្ខុវេ យទិទំ ធម្មេន សមគ្គកម្មំ វេទំ ភិក្ខុវេ
 កម្មំ ធម្មតា សមគ្គតា អកុប្បំ ហិណារហំ វេទំ ភិក្ខុវេ
 កម្មំ កាតតំ វេទំ មយា កម្មំ អនុញ្ញាតំ ។ តស្មា-
 តិហា ភិក្ខុវេ វេទំ កម្មំ ករិស្សាម យទិទំ ធម្មេន
 សមគ្គន្តំ វេទំ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតតន្តំ ។

(៨៤) តេន ចោ បន សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ
 វេទានិ កម្មានិ ករោន្តំ អធម្មេន វត្តកម្មំ ករោន្តំ
 អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ករោន្តំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ករោន្តំ
 ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តកម្មំ ករោន្តំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
 សមគ្គកម្មំ ករោន្តំ ញត្តិវិបដ្ឋបិ កត្មំ ករោន្តំ អ-
 នុស្សាវនសម្មន្តំ^(១) អនុស្សាវនវិបដ្ឋបិ កត្មំ ករោន្តំ
 ញត្តិសម្មន្តំ ញត្តិវិបដ្ឋបិ អនុស្សាវនវិបដ្ឋបិ កត្មំ ករោន្តំ
 អញ្ញាតិ ធម្មា កម្មំ ករោន្តំ អញ្ញាតិ វិទយា

១ អនុសាវនសម្មន្តំបិ បាហោ ។

វិសយបិដក មហាវគ្គ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំងឡាយនោះ កម្មណាព្រមព្រៀងទាំង
 ប្រកបដោយធម៌ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះឯង ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្ម
 គួរដល់ហេតុ ព្រោះថាកម្មនោះប្រកបដោយធម៌ផង ព្រមព្រៀងផង ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ ភិក្ខុត្រូវធ្វើចុះ កម្មមានសភាព
 យ៉ាងនេះតថាគតក៏អនុញ្ញាត ។ ព្រោះហេតុដូច្នេះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាក្នុងសាសនានេះថា យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើកម្ម
 មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺកម្មព្រមព្រៀងគ្នាទាំងប្រកបដោយធម៌ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(៨២) សម័យនោះឯង ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយមាន
 សភាពយ៉ាងនេះ គឺ ធ្វើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មព្រម-
 ព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្ម
 ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួមខ្លះ ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងតែប្រកបដោយធម៌
 បួមខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយញាតិ តែបរិបូណ៌ដោយអនុស្សាវនាខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិ
 ដោយអនុស្សាវនា តែបរិបូណ៌ដោយញាតិខ្លះ ធ្វើកម្មវិបត្តិដោយញាតិនឹង
 វិបត្តិដោយអនុស្សាវនាខ្លះ ធ្វើកម្មខុសចាកធម៌ខ្លះ ធ្វើកម្មខុសចាកវិន័យខ្លះ

បង្ហាញប្រព័ន្ធនៃ ធម្មត្ថយភិក្ខុវិទូ អរម្មកថា

កម្មំ ករោន្តំ អញ្ញាតិមិ សត្វ សាសនា កម្មំ ករោន្តំ
 បដិកុដ្ឋកតំបិ កម្មំ ករោន្តំ អធម្មិកំ កុប្បំ អដ្ឋានា-
 រហំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិទូ ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ
 ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ នាម ធម្មត្ថយា ភិក្ខុ
 ឯវុចានិ កម្មានិ កាស្សន្តិ អធម្មេន វត្ថុកម្មំ កា-
 ស្សន្តិ ។ បេ ។ បដិកុដ្ឋកតំបិ កម្មំ កាស្សន្តិ អធម្មិ-
 កំ កុប្បំ អដ្ឋានារហន្តិ ។ អដខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
 ឯតមន្តំ អាហេចេសុំ ។ សច្ចំ ភិក្ខុវេ ធម្មត្ថយា
 ភិក្ខុ ឯវុចានិ កម្មានិ ករោន្តំ អធម្មេន វត្ថុកម្មំ
 ករោន្តំ ។ បេ ។ បដិកុដ្ឋកតំបិ កម្មំ ករោន្តំ អធម្មិកំ
 កុប្បំ អដ្ឋានារហន្តិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិកហិ
 តុទ្វោ ភកវា ។ បេ ។ វិកហិត្វា ធម្មំ កមំ កត្វា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ។

(៨៥) អធម្មេន បេ ភិក្ខុវេ វត្ថុកម្មំ អកម្មំ ន ច
 ការណីយំ ។ អធម្មេន បេ ភិក្ខុវេ សមគ្គកម្មំ អកម្មំ

ចម្លើយឫក្ខណ៍ រឿងឆត្រិយភិក្ខុ និយាយអំពីធម្មជាតិមិនមែនជាកម្ម

ធ្វើកម្មខុសចាកសត្វសាសនខ្លះ ធ្វើកម្មដែលព្រះពុទ្ធតិះដៀលហើយ ជាកម្ម
 មិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក មិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ។ ពួកភិក្ខុណាមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ
 បង្គាប់ថា ពួកឆត្រិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ
 សោះ គឺធ្វើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ។ បេ ។ ធ្វើកម្មដែល
 ព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀលហើយ ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជា
 កម្មមិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ។ ត្រាខ្លះ ពួកភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឮថាពួកឆត្រិយភិក្ខុធ្វើកម្មទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺធ្វើកម្មជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ខ្លះ ។ បេ ។ ធ្វើកម្មដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀល
 ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុខ្លះ ពិត
 មែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ
 ទ្រង់ធ្វើធម្ម័តថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។

(៨៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
 ព្រមព្រៀងតែមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិន

ន ច ករណីយំ ។ ធម្មេន ចេ ភិក្ខុវេ វត្ថុកម្មំ អកម្មំ
 ន ច ករណីយំ ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន ចេ ភិក្ខុវេ វត្ថុកម្មំ
 អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន ចេ ភិក្ខុវេ
 សមគ្គកម្មំ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ ញត្ថិវិបន្នញ្ចោ
 ភិក្ខុវេ កម្មំ អនុស្សាវនសម្បដ្ឋំ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។
 អនុស្សាវនវិបន្នញ្ចោ ភិក្ខុវេ កម្មំ ញត្ថិសម្បដ្ឋំ អកម្មំ ន
 ច ករណីយំ ។ ញត្ថិវិបន្នញ្ចោ ភិក្ខុវេ កម្មំ អនុស្សា-
 វនវិបន្នំ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ អញ្ញាតាបិ ភិក្ខុ-
 វេ ធម្មា កម្មំ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ អញ្ញាតាបិ
 ភិក្ខុវេ វិនយា កម្មំ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ អញ្ញា-
 តាបិ ភិក្ខុវេ សត្តុ សាសនា កម្មំ អកម្មំ ន ច ករ-
 ណីយំ ។ បដិក្កដ្ឋកតំ ចេ ភិក្ខុវេ កម្មំ អធម្មតំ កុប្បំ
 អដ្ឋានាបំ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។

និយមិដក មហាវគ្គ

ត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌
 ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 កម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើ
 ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មព្រមព្រៀងតែប្រកបដោយធម៌បួម
 ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិ
 ដោយញត្តិ តែបរិបូណ៌ដោយអនុស្សាវរនា ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម
 មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយអនុស្សាវរនា
 តែបរិបូណ៌ដោយញត្តិ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មវិបត្តិដោយញត្តិផង វិបត្តិដោយអនុស្សាវរនាផង
 ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កម្មខុសចាកធម៌ក្តី ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខុសចាកវិន័យ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិន
 ត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខុសចាកសត្វសាសនៈ ក៏ឈ្មោះ
 ថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មដែល
 ព្រះពុទ្ធទ្រង់តិះដៀល ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជា
 កម្មមិនគួរដល់ហេតុ ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាកម្ម មិនត្រូវធ្វើទេ ។

ចម្លើយឆ្លើយ ឆ្លើយឆ្លើយ

[៨៦] ឆយមាដ ភិក្ខុវេ កម្មាដ អធម្មកម្មំ វត្ថុកម្មំ
សមគ្គកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកោន វត្ថុកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកោន
សមគ្គកម្មំ ធម្មន សមគ្គកម្មំ ។

[៨៧] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ អធម្មកម្មំ ។ ព្រាត្តិទុតិយេ
ច ភិក្ខុវេ កម្មេ ឯកាយ ព្រាត្តិយា កម្មំ ករោតិ ន
ច កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ព្រាត្តិទុតិយេ
ច ភិក្ខុវេ កម្មេ ទ្វីហិ ព្រាត្តិហិ កម្មំ ករោតិ ន ច
កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ព្រាត្តិទុតិយេ ច
ភិក្ខុវេ កម្មេ ឯកាយ កម្មវាចាយ កម្មំ ករោតិ ន
ច ព្រាត្តិ វេចតិ អធម្មកម្មំ ។ ព្រាត្តិទុតិយេ ច ភិក្ខុវេ
កម្មេ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ កម្មំ ករោតិ ន ច ព្រាត្តិ
វេចតិ អធម្មកម្មំ ។ ព្រាត្តិបតុត្ថេ ច ភិក្ខុវេ កម្មេ
ឯកាយ ព្រាត្តិយា កម្មំ ករោតិ ន ច កម្មវាចំ អនុ-
ស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។ ព្រាត្តិបតុត្ថេ ច ភិក្ខុវេ កម្មេ
ទ្វីហិ ព្រាត្តិហិ តីហិ ព្រាត្តិហិ ចតុហិ ព្រាត្តិហិ កម្មំ
ករោតិ ន ច កម្មវាចំ អនុស្សាវេតិ អធម្មកម្មំ ។

ចម្លើយឮទូក និយាយអំពីកម្ម ៦ យ៉ាង

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះមាន៦ យ៉ាង នឹងកម្មមិនប្រកប
ដោយធម៌១ កម្មជាពួក១ កម្មព្រមព្រៀង១ កម្មជាពួកទាំងប្រកប
ដោយធម៌បួម១ កម្មព្រមព្រៀងតែប្រកបដោយធម៌បួម១ កម្មព្រមព្រៀង
ទាំងប្រកបដោយធម៌១ ។

(៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌គឺដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយ
ញាតិម្តង តែមិនស្ម័គ្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញាតិពីរផង
តែមិនស្ម័គ្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ បើកម្មមានញាតិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចា១ តែ
មិនតាំងញាតិ ហៅថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បើកម្មមានញាតិជាគំរប់ពីរ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចាពីរ តែមិនតាំង
ញាតិ ហៅថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
មានញាតិជាគំរប់៦ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញាតិ១ តែមិនស្ម័គ្រកម្មវាចា
ហៅថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមាន
ញាតិជាគំរប់៦ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយញាតិពីរក្តី ដោយញាតិបីក្តី ដោយ
ញាតិបួនក្តី តែមិនស្ម័គ្រកម្មវាចា ហៅថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។

វិធីបដិភេ មហាវគ្គ

ញាតិចតុត្ថេ ថេ ភិក្ខុវេ កម្មេ ឯកាយ កម្មវាចាយ
 កម្មំ ករោតិ ន ច ញាតិ វេបេតិ អធម្មកម្មំ ។ ញាតិច-
 តុត្ថេ ថេ ភិក្ខុវេ កម្មេ ជ្ជីហិ កម្មវាចាហិ តីហិ កម្ម-
 វាចាហិ ចត្វហិ កម្មវាចាហិ កម្មំ ករោតិ ន ច ញាតិ
 វេបេតិ អធម្មកម្មំ ។ ឥទំ វុត្ថុតិ ភិក្ខុវេ អធម្មកម្មំ ។

(៨៨) កតមញ្ច ភិក្ខុវេ វុត្ថកម្មំ ។ ញាតិទុតិយេ
 ថេ ភិក្ខុវេ កម្មេ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនា-
 គតា ហោន្តិ ធន្ទារហានំ ធន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្ម-
 ជីក្ខតា បដិក្កោសន្តិ វុត្ថកម្មំ ។ ញាតិទុតិយេ ថេ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ
 ធន្ទារហានំ ធន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មជីក្ខតា
 បដិក្កោសន្តិ វុត្ថកម្មំ ។ ញាតិទុតិយេ ថេ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា
 ហោន្តិ ធន្ទារហានំ ធន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មជីក្ខតា

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាគំរប់៤ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយ
 កម្មវាចា១ តែមិនតាំងញាតិ ហៅថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាគំរប់៤ (សង្ឃ) ធ្វើកម្មដោយកម្មវាចាពីរក្តី
 ដោយកម្មវាចាបីក្តី ដោយកម្មវាចាបួនក្តី តែមិនបានតាំងញាតិ ហៅថាកម្ម
 មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះគឺថាគតហៅថាកម្ម
 មិនប្រកបដោយធម៌ ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មជាតួក(នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុប៉ុន្មានរូបគួរដល់កម្ម ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះមិនទាន់មកដូចជុំគ្នា ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់
 ឆន្ទៈភិក្ខុក៏មិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកងទីចំពោះមុខ ក៏ហាម
 ឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាតួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជា
 គំរប់ពីរ ភិក្ខុប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះមកដូចជុំគ្នាហើយ
 តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈភិក្ខុក៏មិនបាននាំមកក្តី ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយដែលមានកងទីចំពោះមុខ ក៏ហាមឃាត់ក្តី ហៅថាកម្មជាតួក ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំង
 ប៉ុន្មាន ភិក្ខុទាំងនោះមកដូចជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែល
 គួរដល់ឆន្ទៈភិក្ខុក៏បាននាំមកក្តី តែភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកងទីចំពោះមុខ

ធម្មយុត្តន្តំ ធម្មកថា

បដិក្ខោសន្តិ វត្ថុកម្មំ ។ ញត្ថិចតុត្ថេ ថេ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា
 ហោន្តិ ធម្មារហាជំ ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ សម្ម-
 ជីក្ខតា បដិក្ខោសន្តិ វត្ថុកម្មំ ។ ញត្ថិចតុត្ថេ ថេ
 ភិក្ខុវេ កម្មេ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា
 ហោន្តិ ធម្មារហាជំ ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ សម្ម-
 ជីក្ខតា បដិក្ខោសន្តិ វត្ថុកម្មំ ។ ញត្ថិចតុត្ថេ ថេ
 ភិក្ខុវេ កម្មេ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា
 ហោន្តិ ធម្មារហាជំ ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ សម្មជីក្ខតា
 បដិក្ខោសន្តិ វត្ថុកម្មំ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ វត្ថុកម្មំ ។

(៨៩) កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សមគ្គកម្មំ ។ ញត្ថិទុត្ថិ-
 យេ ថេ ភិក្ខុវេ កម្មេ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ
 អាគតា ហោន្តិ ធម្មារហាជំ ធម្មោ អាហាដោ ហោតិ

ចម្លើយត្រូវគ្នា: និយាយអំពីកម្ម ៦ យ៉ាង

ក៏ហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
 មានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន ភិក្ខុទាំងនោះក៏មិន
 បានមកជួបជុំគ្នា ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈភិក្ខុមិនបាន
 នាំមកក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានកងទីចំពោះមុខ ក៏ហាមឃាត់កម្មក្តី
 ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤
 ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកជួបជុំគ្នាហើយ តែ
 ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈភិក្ខុមិនបាននាំមក ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមាន
 កងទីចំពោះមុខ ក៏ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ ៤ ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មទាំងប៉ុន្មាន ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏បានមកជួបជុំគ្នាហើយ ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈភិក្ខុបាន
 នាំមកហើយ តែភិក្ខុដែលមានកងទីចំពោះមុខហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្ម
 ជាពួក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះគឺថាគតហៅថា កម្មជាពួក ។

(៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មព្រមព្រៀង (នោះ) តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
 ប៉ុន្មានបូកដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយផង
 ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុបាននាំមកហើយផង ភិក្ខុ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិញ្ញា

សម្មាសម្ពុទ្ធិកុតា នប្បដិក្ខោសន្តិ សមគុកកម្មំ ។ ញត្ថិបតុត្ថ
 ថេ ភិក្ខុវេ កេម្មេ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ
 អាគតា ហោន្តិ ធន្តារហានំ ធន្តោ អាហាដោ ហោតិ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិកុតា នប្បដិក្ខោសន្តិ សមគុកកម្មំ ។ ៩៨
 វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ សមគុកកម្មំ ។

(៩០) កតមញ្ញ ភិក្ខុវេ ធម្មប្បដិក្ខបកេន វត្ថុកកម្មំ ។
 ញត្ថិធុតិយេ ថេ ភិក្ខុវេ កេម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សា-
 វេតិ បច្ឆា ញត្ថិ វេចេតិ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ
 អនាគតា ហោន្តិ ធន្តារហានំ ធន្តោ អនាហាដោ ហោតិ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិកុតា នប្បដិក្ខោសន្តិ ធម្មប្បដិក្ខបកេន វត្ថុកកម្មំ ។
 ញត្ថិធុតិយេ ថេ ភិក្ខុវេ កេម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សា-
 វេតិ បច្ឆា ញត្ថិ វេចេតិ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា
 តេ អាគតា ហោន្តិ ធន្តារហានំ ធន្តោ អនាហាដោ

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ទាំងឡាយដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ មិនហាមឃាត់កម្មផង ហៅថាកម្ម
 ព្រមព្រៀង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាតំរប់៤ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងឡាយនោះបានមកជួបជុំគ្នា
 ហើយផង ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុបាននាំមក
 ហើយផង ភិក្ខុទាំងឡាយមានក្នុងទីចំពោះមុខ មិនហាមឃាត់កម្មផង
 ហៅថាកម្មព្រមព្រៀង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះតថាគតហៅ
 ថា កម្មព្រមព្រៀង ។

(៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មជាពួកព្រមទាំងប្រកបដោយធម៌
 បម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាតំរប់ពីរ (ភិក្ខុ)
 ស្ម័គ្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញាតិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
 ប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានមកជួបជុំគ្នា ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនបាននាំមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួកព្រមទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាតំរប់ពីរ
 ភិក្ខុស្ម័គ្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញាតិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយ តែឆន្ទៈ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនបាននាំមក ភិក្ខុទាំងឡាយ

ចម្លើយឫក្ខន្ធកេ ធួន្តរាថា

ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធិកតា បដិក្ខោសន្តិ ធម្មប្បដិវ្របកេន
 វត្ថុកម្មំ ។ ញត្ថិទុតិយេ ចេ ភិក្ខុវេ កម្មេ បឋមំ
 កម្មវាចំ អនុស្សវេតិ បច្ឆា ញត្ថី វេបេតិ យាវតិកា
 ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ធម្មាវហានំ ធម្មោ
 អនាហដោ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធិកតា បដិក្ខោសន្តិ ធម្មប្បដិ-
 វ្របកេន វត្ថុកម្មំ ។ ញត្ថិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខុវេ កម្មេ ប-
 ឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សវេតិ បច្ឆា ញត្ថី វេបេតិ យាវតិកា
 ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ធម្មាវហានំ
 ធម្មោ អនាហដោ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធិកតា បដិក្ខោសន្តិ
 ធម្មប្បដិវ្របកេន វត្ថុកម្មំ ។ ញត្ថិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខុវេ
 កម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សវេតិ បច្ឆា ញត្ថី វេបេតិ
 យាវតិកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ធម្មា-
 វហានំ ធម្មោ អនាហដោ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធិកតា បដិក្ខោ
 សន្តិ ធម្មប្បដិវ្របកេន វត្ថុកម្មំ ។ ញត្ថិចតុត្ថេ ចេ ភិក្ខុវេ

បម្លេយ្យព្រះនិយាយអំពីកម្ម ៦ យ៉ាង

ដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រមទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ពីរ
 ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុបាននាំមកហើយក្តី តែភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួកព្រម
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជា
 គំរប់៤ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយមានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមិនទាន់មកជួបជុំគ្នា
 ក្តី ឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនទាន់នាំមកក្តី ភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រម
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់៤
 ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមកជួបជុំគ្នាហើយ តែឆន្ទៈ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុមិនទាន់នាំមកហើយក្តី ភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលមានក្នុងទីចំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្មក្តី ហៅថាកម្មជាពួកព្រម
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់៤

កម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ អនុស្សវេតិ បច្ឆា ញត្ថិ
 ឋបេតិ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ
 ធន្ទារហាជំ ធន្ទោ អាហាដោ ហោតិ សប្បុរិក្ខតា ប-
 ដិក្កោសន្តិ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្ថុកម្មំ ។ ឥទំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្ថុកម្មំ ។

[៩១] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមគ្គ-
 កម្មំ ។ ញត្ថិទុតិយេ បេ ភិក្ខុវេ កម្មេ បឋមំ កម្មវាចំ
 អនុស្សវេតិ បច្ឆា ញត្ថិ ឋបេតិ យាវតីកា ភិក្ខុ កម្ម-
 ប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ធន្ទារហាជំ ធន្ទោ អាហាដោ
 ហោតិ សប្បុរិក្ខតា នប្បដិក្កោសន្តិ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
 សមគ្គកម្មំ ។ ញត្ថិចតុត្ថេ បេ ភិក្ខុវេ កម្មេ បឋមំ
 កម្មវាចំ អនុស្សវេតិ បច្ឆា ញត្ថិ ឋបេតិ យាវតី-
 កា ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ធន្ទារហាជំ
 ធន្ទោ អាហាដោ ហោតិ សប្បុរិក្ខតា នប្បដិក្កោសន្តិ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយវិញ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានបុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកជួបជុំគ្នាហើយក្តី ឆន្ទៈ
 របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ភិក្ខុបាននាំមកហើយក្តី តែភិក្ខុទាំង
 ឡាយដែលមានក្នុងទីបំពោះមុខ ហាមឃាត់កម្ម ហៅថាកម្មជាពួកព្រម
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះគឺថាគតហៅ
 ថាកម្មជាពួកព្រមទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែ
 ប្រកបដោយធម៌បូម (នោះ) ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
 មានញត្តិជាគំរប់ៗ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ហើយទើបតាំងសូត្រញត្តិជា
 ខាងក្រោយ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានបុន្មានរូប ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏បានមកហើយទាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមក
 ហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាហើយ ក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះ
 ថាកម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នាដែរ តែប្រកបដោយធម៌បូម ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញត្តិជាគំរប់ៗ ភិក្ខុសូត្រកម្មវាចាជាមុន ហើយ
 ទើបតាំងញត្តិជាខាងក្រោយ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានបុន្មាន
 រូប ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកហើយ ទាំងបាននាំឆន្ទៈ របស់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់ឆន្ទៈមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំគ្នាហើយ ក៏មិនឃាត់ហាម

បម្រែបម្រួល ធម្មតា

ធម្មប្បដ្ឋវេកេន សមគ្គកម្មំ ។ វេទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ

ធម្មប្បដ្ឋវេកេន សមគ្គកម្មំ ។

(៧២) កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ធម្មេន សមគ្គកម្មំ ។ ញត្ថិ-

ធុតិយេ ថេ ភិក្ខុវេ កម្មេ បឋមំ ញត្ថិ ឋបេតិ បច្ឆា

ឯកាយ កម្មវាចាយ កម្មំ ករោតិ យាវតីកា ភិក្ខុ

កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ធម្មារហានំ ធម្មោ អា-

ហដោ ហោតិ សម្មជីវិតា នប្បដិក្ខោសន្តិ ធម្មេន

សមគ្គកម្មំ ។ ញត្ថិចតុត្ថេ ថេ ភិក្ខុវេ កម្មេ បឋមំ ញត្ថិ

ឋបេតិ បច្ឆា តីហិ កម្មវាចាហិ កម្មំ ករោតិ យាវតីកា

ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ធម្មារហានំ ធម្មោ

អាហដោ ហោតិ សម្មជីវិតា នប្បដិក្ខោសន្តិ ធម្មេន

សមគ្គកម្មំ ។ វេទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ធម្មេន សមគ្គកម្មំ ។

បម្រែបម្រួល: និយាយអំពីកម្ម ៦ យ៉ាង

កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នាដែរ តែប្រកបដោយ
ធម៌បូម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះគឺថាគតហៅថាកម្មរបស់ភិក្ខុព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ។

(៩២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯកម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ទាំង
ប្រកបដោយធម៌(នោះ)ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមាន
ញាតិជាគំរប់ពីរ ភិក្ខុទាំងឡាយមុនហើយ ទើបធ្វើកម្ម(នោះ)ដោយកម្ម-
វាចាតែម្តងជាខាងក្រោយ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប
ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកហើយ ទាំងបាននាំឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែល
គួរដល់ឆន្ទៈមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមកជួបជុំគ្នា ក៏មិនឃាត់ហាម កម្ម
នោះឈ្មោះថាកម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា ទាំងប្រកបដោយធម៌ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មមានញាតិជាគំរប់៤ ភិក្ខុទាំងឡាយមុនហើយ
ទើបធ្វើកម្ម (នោះ) ដោយកម្មវាចាបីដងជាខាងក្រោយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ដែលគួរដល់កម្មមានប៉ុន្មានរូប ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមកហើយ ទាំងបាន
នាំឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់ឆន្ទៈមកហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយមក
ជួបជុំគ្នាក៏មិនឃាត់ហាម កម្មនោះឈ្មោះថាកម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀង
គ្នា ទាំងប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះគឺថាគតហៅ
ថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ទាំងប្រកបដោយធម៌ ។

វិស័យបិដកេ មហាវគ្គោ

(៧៣) បញ្ច សង្ឃោ បតុវត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ បញ្ចវត្តោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ ទសវត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ វីសតិវត្តោ ភិក្ខុ-
 សង្ឃោ អតិវត្តោ វីសតិវត្តោ ភិក្ខុសង្ឃាតិ^(១) ។ តត្រ
 ភិក្ខុវេ យ្វាយំ បតុវត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ ឋបេត្វា តីណិ
 កម្មានិ ឧបសម្មនំ បវរណំ អញ្ញនំ ធម្មេន សមត្តោ
 សព្វកម្មេសុ កម្មប្បត្តោ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្វាយំ បញ្ច-
 វត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ ឋបេត្វា ទ្វេ កម្មានិ មជ្ឈិមេសុ ជ-
 នបទេសុ ឧបសម្មនំ អញ្ញនំ ធម្មេន សមត្តោ សព្វ-
 កម្មេសុ កម្មប្បត្តោ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្វាយំ ទសវត្តោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ ឋបេត្វា ឯកំ កម្មំ អញ្ញនំ ធម្មេន សមត្តោ
 សព្វកម្មេសុ កម្មប្បត្តោ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្វាយំ វីស-
 តិវត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ ធម្មេន សមត្តោ សព្វកម្មេសុ
 កម្មប្បត្តោ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យ្វាយំ អតិវត្តោ វីសតិវត្តោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ ធម្មេន សមត្តោ សព្វកម្មេសុ កម្មប្បត្តោ ។

---

១ ឱ. តីតិ សទ្ធា ៨ វិស្សតិ ។

វិធីបំប៉ន មហាវគ្គ

(៧) ជំនុំសង្ឃបារ ៥ ពួក គឺ ភិក្ខុសង្ឃបតុវគ្គ (សង្ឃមានភិក្ខុ ៤ រូប) ១ ភិក្ខុសង្ឃបញ្ចវគ្គ (សង្ឃមានភិក្ខុ ៥ រូប) ១ ភិក្ខុសង្ឃទេសវគ្គ (សង្ឃមានភិក្ខុ ១០ រូប) ១ ភិក្ខុសង្ឃវិសតិវគ្គ (សង្ឃមានភិក្ខុ ២០ រូប) ១ ភិក្ខុសង្ឃអតិរេកវិសតិវគ្គ (សង្ឃមានភិក្ខុលើសពី ២០ រូប) ១ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុសង្ឃទាំង ៥ ពួកនោះ ឯភិក្ខុសង្ឃបតុវគ្គនេះ បើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកងកម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ៣ យ៉ាងគឺ ឧបសម្បទាកម្ម ១ បរាវណាកម្ម ១ អព្ពានកម្ម ១ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុសង្ឃទាំង ៥ ពួកនោះ ឯភិក្ខុសង្ឃបញ្ចវគ្គនេះបើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកងកម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ២ យ៉ាងគឺ ឧបសម្បទាកម្មកងមជ្ឈិមជនបទ ១ អព្ពានកម្ម ១ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុសង្ឃទាំង ៥ ពួកនោះ ឯភិក្ខុសង្ឃទេសវគ្គនេះបើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកងកម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្ម ១ គឺ អព្ពានកម្ម ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុសង្ឃទាំង ៥ ពួកនោះ ឯភិក្ខុសង្ឃវិសតិវគ្គនេះបើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកងកម្មទាំងពួង ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុសង្ឃទាំង ៥ ពួកនោះ ឯភិក្ខុសង្ឃអតិរេកវិសតិវគ្គនេះបើព្រមព្រៀងគ្នាដោយធម៌ហើយ ឈ្មោះថាគួរដល់កម្មកងកម្មទាំងពួង ។

(៩២) ចតុត្ថករណាញោ ភិក្ខុវេ កម្មំ ភិក្ខុនី ចតុត្ថោ
 កម្មំ ករេយ្យ អតម្មំ ន ប ករណីយំ ។ ចតុត្ថក-
 រណាញោ ភិក្ខុវេ កម្មំ សិក្ខាមាណាចតុត្ថោ ។ បេ ។
 សាមណេចតុត្ថោ សាមណេចតុត្ថោ សិក្ខំ បច្ចក្ខាត-
 កចតុត្ថោ អន្តិមវត្ថុំ អដ្ឋាបន្នកចតុត្ថោ អាបត្តិយា
 អនិស្សនេ ទុក្ខត្ថកចតុត្ថោ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
 នក្ខត្ថកចតុត្ថោ ទាមិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិស្សក្កេ
 ទុក្ខត្ថកចតុត្ថោ បណ្ណកចតុត្ថោ វេយ្យសំវាសកច-
 តុត្ថោ តិក្ខិយប្បន្តកចតុត្ថោ វិវច្ឆានកចតុត្ថោ មា-
 តុយាតកចតុត្ថោ បិតុយាតកចតុត្ថោ អរហន្តយោតក-
 ចតុត្ថោ ភិក្ខុនីទ្ធិសកចតុត្ថោ សង្ឃកេនកចតុត្ថោ
 លោហិតុប្បនកចតុត្ថោ ទុក្ខតោត្ថកចតុត្ថោ
 ធានាសំវាសកចតុត្ថោ ធានាសីមាយ បិតចតុត្ថោ

ចម្លើយឮត្រឡប់៖ ឆ័យាយអំពីដំណុំសង្ឃមាន ៥ ពួក នឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ

(៩៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃចតុវគ្គ
 សង្ឃមានភិក្ខុនីជាគំរប់ ៤ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្ម
 ផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើ
 ដោយសង្ឃចតុវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខុមានជាគំរប់ ៤ ។ បេ ។ មាន
 សាមណេរជាគំរប់ ៤ មានសាមណេរីជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែលពោល
 ណសិក្ខាជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែល
 សង្ឃលើកវត្ថុព្រះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើក
 វត្ថុព្រះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រះ
 មិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ៤ មានមនុស្សឡើយជាគំរប់ ៤ មានបុគ្គល
 ដែលល្អចំសំរាសជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកត្រូវយជាគំរប់ ៤
 មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ៤ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ៤ មាន
 បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ៤ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្តជា
 គំរប់ ៤ មានបុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនីជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជា
 គំរប់ ៤ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលាហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុទ្ធរាជឡើង
 ជាគំរប់ ៤ មានឧកតោព្យាប្បនកជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែលមានសំរាស
 ផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ៤ មានភិក្ខុដែលបិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ៤

ឥន្ទ្រិយា វេហាសេ បិទតតុត្ថោ យស្ស សង្ខេព កម្មំ
 ករោតិ តំទតុត្ថោ កម្មំ ករយ្យ អកម្មំ ន ច
 ករណីយំ ។

ធូវគ្គករណំ ។

[៩៥] បញ្ចវគ្គករណាញោ ភិក្ខុវេ កម្មំ ភិក្ខុជីវបញ្ចមោ
 កម្មំ ករយ្យ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ បញ្ចវគ្គក-
 រណាញោ ភិក្ខុវេ កម្មំ សិក្ខុមាធិបញ្ចមោ ។ បេ ។ សាម-
 ណោបញ្ចមោ សាមណេវីបញ្ចមោ សិក្ខុំ បច្ចក្ខាតក-
 បញ្ចមោ អន្តិមវត្ថុំ អន្ល័បន្ទកបញ្ចមោ អាបត្តិយា
 អទស្សនេ ឧត្តិត្តកបញ្ចមោ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
 ឧត្តិត្តកបញ្ចមោ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិស្សនេ
 ឧត្តិត្តកបញ្ចមោ បណ្ឌិតបញ្ចមោ ថេយ្យសំវាសក-
 បញ្ចមោ តិវិយ ប្បក្កន្តកបញ្ចមោ តិវច្ឆានកតបញ្ចមោ
 មាតុយាតកបញ្ចមោ បិតុយាតកបញ្ចមោ អាហាស្ត-

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

មានភិក្ខុដែលបិតនៅលើអាកាសដោយច្បងជាតំរប់ ៤ សង្ឃធ្វើកម្មដល់
បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាតំរប់បួន ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ)
មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបុគ្គល ។

(៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃ
បញ្ចវគ្គ សង្ឃមានភិក្ខុនីជាតំរប់ ៥ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិន
ហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
សម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបញ្ចវគ្គ សង្ឃមានសិទ្ធិមានជាតំរប់ ៥ ។ បេ ។
មានសាមណេរជាតំរប់ ៥ មានសាមណេរីជាតំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែល
ពោលលាសិទ្ធិជាតំរប់ ៥ មានភិក្ខុត្រូវអន្តរាគមន៍ជាតំរប់ ៥ មានភិក្ខុ
ដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាតំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែល
សង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាតំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលសង្ឃ
លើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាតំរប់ ៥ មានមនុស្សឡើយជាតំរប់ ៥
មានបុគ្គលដែលលួចសំរាមជាតំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរិយ
ជាតំរប់ ៥ មានសត្វតិរច្ឆានជាតំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា
ជាតំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាតំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់

យាតកបញ្ចូល គឺត្រូវដឹងសកបញ្ចូល សង្គមន-
 កបញ្ចូល លោហិតបញ្ចូល ឧត្តមបញ្ចូល
 កបញ្ចូល ជាជាសំរាប់សកបញ្ចូល ជាជាសីមា
 ប័តបញ្ចូល សង្គម វេយ្យាស ប័តបញ្ចូល យស្ស
 សង្គម កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា
 ន ច ករណីយ ។

បញ្ចូលករណី ។

(៧៦) ឧស្សាហកម្មករណី គឺត្រូវ កម្ពុជា គឺត្រូវដឹងសម-
 កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា ន ច ករណីយ ។ ឧស្សាហ-
 កម្មករណី គឺត្រូវ កម្ពុជា សិក្សាជាឧសម ។ បេ ។
 សាមណ្ឌកម្មករណី សាមណ្ឌកម្មករណី សិក្សា បច្ចេក-
 វិទ្យាឧសម កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា
 កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា
 កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា
 កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា

ចម្លើយឮត្រឡប់៖ ឆ័យាយអំពីដំណុំសង្ឃមាន ៥ ពួក ឆ័យាយសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទសវត្ថុ

ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលទ្រុស្តកិត្តិយសជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែល
បំបែកសង្ឃជាគំរប់ ៥ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យ
ពុរពងឡើងជាគំរប់ ៥ មានឧកតោព្យញ្ញនកជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលមាន
សំវាសផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗ គ្នាជា
គំរប់ ៥ មានភិក្ខុដែលស្ថិតនៅលើអាគាសដោយបូជ្ជជាគំរប់ ៥ សង្ឃធ្វើកម្ម
ដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ៥ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ)
មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចម្លើយសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបញ្ចវត្ថុ ។

[៩៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទសវត្ថុ
សង្ឃមានភិក្ខុនីជាគំរប់ ១០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្ម
ផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយ
សង្ឃទសវត្ថុ សង្ឃមានភិក្ខុមានជាគំរប់ ១០ ។ បេ ។ មានសាមណេរ
ជាគំរប់ ១០ មានសាមណេរជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខា
ជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលត្រូវអន្តិមវត្ថុជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើក
វត្ថុព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះ
មិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនលះបង់

វិធីបំបៅ មហាវេទ

ឧត្តិតកន្ទសមោ បណ្ណកន្ទសមោ ថេយ្យសំវាសកន្ទ
 សមោ តិវ្វិយប្បក្កន្ធកន្ទសមោ តិវ្វាណកន្ទសមោ
 ហតុយាតកន្ទសមោ បិទុយាតកន្ទសមោ អហន្តយា
 តកន្ទសមោ ភិក្ខុដ៏ទូសកន្ទសមោ សង្ឃកេនកន្ទ
 សមោ លោហិតុប្បនកន្ទសមោ ឧកតោឡញ្ញនកន្ទ-
 សមោ ឆាឆាសំវាសកន្ទសមោ ឆាឆាសមាយ បិទន្ទ-
 សមោ ឥទ្ធិយា វេហាសេ បិទន្ទសមោ យស្ស សង្ឃោ
 កម្មំ ករោតិ ទំនសមោ កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច
 ករណីយំ ។

ទសវត្ថុករណំ ។

[៧៧] វីសត្ថវត្ថុករណាញោ ភិក្ខុវេ កម្មំ ភិក្ខុដ៏វីសោ
 កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។ វីសត្ថវត្ថុ-
 ករណាញោ ភិក្ខុវេ កម្មំ សិក្ខុមាធាវីសោ ។ ថេ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិគ្គ

ទិដ្ឋិកក្រដាគំរប់ ១០ មានមនុស្សឡើយជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលលួច
 សំរាសជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកភិក្ខុជាគំរប់ ១០ មាន
 សត្វតិរច្ឆានជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់មាតាជាគំរប់ ១០ មាន
 បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត
 ជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនីជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែល
 បំបែកសង្ឃជាគំរប់ ១០ មានបុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យ
 ពុរពងឡើងជាគំរប់ ១០ មានឧកតោព្យញ្ញនកជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែល
 មានសំរាសផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗ
 គ្នាជាគំរប់ ១០ មានភិក្ខុដែលស្ថិតនៅលើអាកាសដោយប្លង្គិជាគំរប់ ១០
 សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ១០ ហើយធ្វើ
 កម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃរាសត្រី ។

(៩៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិ-
 វគ្គ សង្ឃមានភិក្ខុនីជាគំរប់ ២០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថា
 កម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកម្ម
 សម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិវគ្គ សង្ឃមានសិក្ខុមាណាជាគំរប់ ២០ ។ បេ ។

ចម្លើយឮឆ្ងល់ បញ្ចូលស្បែកថាវិសិទ្ធករណកម្ម

សាមណេរីសោ សាមណេរីសោ សិក្ខុ បច្ចុក្ខាត-
 ករីសោ អន្តិមវត្ថុ អន្លោបន្នករីសោ អាបត្តិយា
 អនុស្សនេ ទុក្ខត្ថករីសោ អាបត្តិយា អប្បដិកម្ម
 ទុក្ខត្ថករីសោ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិស្សកេ
 ទុក្ខត្ថករីសោ បណ្ឌិតរីសោ ដេយ្យសំវាសករីសោ
 តំត្ថយ ប្បក្កន្ធករីសោ តិរច្ឆានករីសោ មាតុយាតក-
 រីសោ បិទុយាតករីសោ អរហន្តយាតករីសោ ភិក្ខុដ៏-
 ទូសករីសោ សង្ឃកេធករីសោ លោហិតុប្បាធករីសោ
 ទុកតោព្យាប្បនករីសោ នានាសំវាសករីសោ នានា-
 សមាយ បិតរីសោ យស្ស សង្ឃ កម្មំ ករោត
 តរីសោ កម្មំ ករេយ្យ អកម្មំ ន ច ករណីយំ ។

វិសិទ្ធករណំ ។

ចម្លើយព្រះគុណៈ និយាយអំពីដំណុំសង្ឃមាន ៥ ពួក នឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិវត្ថុ

មានសាមណេរជាគំរប់ ២០ មានសាមណេរីជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែល
ពោលលាសិក្ខាជាគំរប់២០ មានភិក្ខុដែលត្រូវអន្តមវត្ថុជាគំរប់ ២០ មាន
ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែល
សង្ឃលើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលសង្ឃ
លើកវត្តព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ជាគំរប់ ២០ មានមនុស្សឡើយជា
គំរប់២០ មានបុគ្គលដែលល្អចំណេះសំរេចជាគំរប់២០ មានភិក្ខុដែលចូលទៅ
កាន់ពួកតិរិយជាគំរប់២០ មានសត្វតិរច្ឆានជាគំរប់២០ មានបុគ្គលដែល
សម្លាប់មាតាជាគំរប់២០ មានបុគ្គលដែលសម្លាប់បិតាជាគំរប់២០ មាន
បុគ្គលដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្តជាគំរប់ ២០ មានបុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនី
ជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលធ្វើព្រះ
លោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុរពងឡើងជាគំរប់ ២០ មានឧក្រតាព្យាធានក
ជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុដែលមានសំរេចផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ២០ មានភិក្ខុ
ដែលស្ថិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងៗ គ្នាជាគំរប់ ២០ សង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា
សង្ឃមានបុគ្គលនោះជាគំរប់ ២០ ហើយធ្វើកម្ម (កម្មនោះ) មិនហៅថា
កម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

ចប់កម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិវត្ថុ ។

(៧៨) ចារិកសំគតតុត្ថោ ថេ ភិក្ខុវេ បរិវាសំ ន-
 ទេយ្យ មូលាយ បដិគស្សេយ្យ មានត្ថំ នទេយ្យ តំវិសោ
 អព្ពេយ្យ អកក្ខំ ន ច ករណីយំ ។ មូលាយ បដិ-
 គស្សនាវាចតុត្ថោ ថេ ភិក្ខុវេ បរិវាសំ នទេយ្យ មូ-
 លាយ បដិគស្សេយ្យ មានត្ថំ នទេយ្យ តំវិសោ អព្ពេយ្យ
 អកក្ខំ ន ច ករណីយំ ។ មានត្ថាវាចតុត្ថោ ថេ ភិក្ខុវេ
 បរិវាសំ នទេយ្យ មូលាយ បដិគស្សេយ្យ មានត្ថំ ន-
 ទេយ្យ តំវិសោ អព្ពេយ្យ អកក្ខំ ន ច ករណីយំ ។ មា-
 នត្ថចារិកតុត្ថោ ថេ ភិក្ខុវេ បរិវាសំ នទេយ្យ មូលា-
 យ បដិគស្សេយ្យ មានត្ថំ នទេយ្យ តំវិសោ អព្ពេយ្យ
 អកក្ខំ ន ច ករណីយំ ។ អព្ពាវាចតុត្ថោ ថេ ភិក្ខុវេ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

(៩៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុអ្នកនៅបរិវាសជា
 គំរប់៤ ហើយឲ្យបរិវាស ទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឲ្យ
 មានត្ថ (បើ) សង្ឃមានភិក្ខុអ្នកនៅបរិវាសនោះជាគំរប់ ២០ ហើយឲ្យអញ្ជាន
 (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់ការទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុង
 មូលាបត្តិជាគំរប់៤ ហើយឲ្យបរិវាស ទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ
 ហើយឲ្យមានត្ថ (បើ) សង្ឃមានភិក្ខុនោះជាគំរប់ ២០ ហើយឲ្យអញ្ជាន
 (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថជាគំរប់ ៤ ហើយឲ្យបរិ-
 វាស ទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្ថ (បើ) សង្ឃ
 មានភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថនោះជាគំរប់២០ ហើយឲ្យអញ្ជាន (យ៉ាងនេះ)
 មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃ
 មានភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តមានត្ថជាគំរប់៤ ហើយឲ្យបរិវាស ទាញអន្តរាបត្តិមក
 ដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឲ្យមានត្ថ បើសង្ឃមានភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តមានត្ថនោះ
 ជាគំរប់២០ ហើយឲ្យអញ្ជាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិន
 ត្រូវធ្វើផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ជាន

បញ្ចេញក្នុងក្រុង ឯកច្ចស្ស បដិក្កោសនា រូបាតិ ន រូបាតិ

បរិកសំ ទទេយ្យ មូលាយ បដិក្កោស្សយ្យ មាណត្ថំ ទ-
ទេយ្យ តំរីសោ អត្តេយ្យ អត្តម្មំ ន ច ករណីយំ ។

(៧៧) ឯកច្ចស្ស ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោសនា
រូបាតិ ឯកច្ចស្ស ន រូបាតិ ។ កស្ស ច ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ
បដិក្កោសនា ន រូបាតិ ។ ភិក្ខុនិយា ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ
បដិក្កោសនា ន រូបាតិ ។ សិក្ខុបាណាយ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
សាមណេរស្ស ភិក្ខុវេ សាមណេរិយា ភិក្ខុវេ សិក្ខុ
បច្ចក្ខាតកស្ស ភិក្ខុវេ អន្តិបរត្ថំ អដ្ឋបន្ទកស្ស ភិក្ខុវេ
ឡត្ថកស្ស ភិក្ខុវេ ខិត្តចិត្តកស្ស ភិក្ខុវេ វេទនដ្ឋកស្ស ភិក្ខុវេ
អាបតិយា អនស្សនេ ឡត្តិតកស្ស ភិក្ខុវេ រាបតិយា
អប្បដិកម្មេ ឡត្តិតកស្ស ភិក្ខុវេ ចាបិកាយ ផដ្ឋិយា
អប្បដិវិស្សក្កេ ឡត្តិតកស្ស ភិក្ខុវេ បណ្ឌកស្ស ភិក្ខុវេ

ចម្លើយឮត្រឡប់៖ ការហាមឃាត់ (កណ្តាលជំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គលខ្លះឡើង ខ្លះមិនឡើង

ជាគំរប់២ ហើយឲ្យបរិវាស ទាញអន្តរាបត្តិមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ហើយឲ្យ
មានតួ បើសង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់អព្ភាននោះជាគំរប់ ២០ ហើយឲ្យ
អព្ភាន (យ៉ាងនេះ) មិនហៅថាកម្មផង សង្ឃក៏មិនត្រូវធ្វើផង ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
របស់បុគ្គលខ្លះឡើង របស់បុគ្គលខ្លះមិនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯ
ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃរបស់នរណាដែលមិនឡើង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃរបស់ភិក្ខុនីមិនឡើង
ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សិក្ខាមាតា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
របស់សាមណេរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សាមណេរី ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ របស់ភិក្ខុអកុស្តោលលាសិកា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុអក
ត្រៃអនិមរត្ថ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលឆ្គួត ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ របស់ភិក្ខុដែលមានចិត្តរើរវាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់
ភិក្ខុដែលមានវេទនាគ្រប់សង្កត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃ
លើកវត្តព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃ
លើកវត្តព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃ
លើកវត្តព្រោះមិនលះបង្គំនូវទិដ្ឋិកាក្រក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បណ្ឌិត

ខេយ្យសំវាសកកស្ស ភិក្ខុវេ តិក្ខុយេ ឬក្កន្តកកស្ស ភិក្ខុវេ
 តិក្ខុន្តកកស្ស ភិក្ខុវេ មាតុយាតកកស្ស ភិក្ខុវេ បិតុ-
 យាតកកស្ស ភិក្ខុវេ អរហន្តយាតកកស្ស ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
 ជំនួសកកស្ស ភិក្ខុវេ សង្ឃភេទកកស្ស ភិក្ខុវេ លោហិ-
 តុប្បាទកកស្ស ភិក្ខុវេ ទុកតោឲ្យញ្ញនកកស្ស ភិក្ខុវេ ជា-
 នាសំវាសកកស្ស ភិក្ខុវេ នាណសីមាយ បិតកកស្ស ភិក្ខុវេ
 ឥន្ទ្រិយា វេហាសេ បិតកកស្ស ភិក្ខុវេ យស្ស សង្ឃោ កម្ម-
 ករោតិ កកស្ស ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោសនា ន
 រូបាតិ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោ-
 សនា ន រូបាតិ ។ កកស្ស ប ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ
 បដិក្កោសនា រូបាតិ ។ ភិក្ខុកកស្ស ភិក្ខុវេ បកតតកកស្ស
 សមាទសំវាសកកស្ស សមាទសីមាយ បិតកកស្ស

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលល្អបំផុត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 របស់ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរិយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់សត្វ
 តិរច្ឆាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ របស់បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់បុគ្គលដែលទ្រុឌ
 ភិក្ខុនី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 របស់បុគ្គលដែលធ្វើព្រះលោហិត (ព្រះសាស្តា) ឲ្យពុរពងឡើង ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ របស់ទុក្ខតោព្យាបាទកៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែល
 មានសំពត់សង្ឃៗគ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលស្ថិតនៅក្នុង
 សីមាសង្ឃៗគ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុដែលស្ថិតនៅលើអាគាស
 ដោយប្លន្ទ ជំនុំសង្ឃធ្វើកម្មដល់បុគ្គលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការ
 ហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលនោះមិនឡើងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់បុគ្គលទាំងអម្បាល
 នេះឯងមិនឡើងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាល
 ជំនុំសង្ឃ របស់នរណាទើបឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការហាម
 ឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ របស់ភិក្ខុជាបក្សត្តមានសំពត់ស្លឹក ស្ថិត

បម្លើយក្នុងកថា ទេ និស្សារណា

អន្តមសោ អនន្តរិកស្សាបិ ភិក្ខុនោ វិញ្ញាបេន្តស្ស
 សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោសនា រូហតិ ។ ឥមស្ស ទោ
 ភិក្ខុវេ សង្ឃមជ្ឈេ បដិក្កោសនា រូហតិ ។

(១០០) ទ្វេមា ភិក្ខុវេ និស្សារណា អត្ថំ ភិក្ខុវេ បុគ្គ-
 លោ អប្បត្តោ និស្សារណំ តំ ចេ សង្ឃោ និស្សារេតិ វ-
 កតោ សុនិស្សារិតោ វកតោ ទុន្និស្សារិតោ ។ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ និស្សារណំ តំ ចេ សង្ឃោ
 និស្សារេតិ ទុន្និស្សារិតោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុទ្ធោ
 បេរាតិ អនាបត្ថិកោ តំ ចេ សង្ឃោ និស្សារេតិ ទុន្និស្សារិ-
 តោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ និស្សារណំ
 តំ ចេ សង្ឃោ និស្សារេតិ ទុន្និស្សារិតោ ។ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ និស្សារណំ តំ ចេ
 សង្ឃោ និស្សារេតិ សុនិស្សារិតោ ។ ឥធិ^(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

ចម្លើយឫទ្ធីៈ និស្សរណកម្ម (ការបណ្តេញចេញ) មានពីរយ៉ាង

នៅក្នុងសីមាជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅ សូម្បីភិក្ខុដែលអង្គុយនៅជា
លំដាប់ ដែលញ៉ាំងសង្ឃឱ្យជឿ ក៏ឡើងដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការហាមឃាត់កណ្តាលជំនុំសង្ឃរបស់ភិក្ខុនេះឯង ទើបឡើង ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និស្សរណកម្ម(ការបណ្តេញចេញ)
នេះមាន២ យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលគឺភិក្ខុដែលមិនទាន់ដល់
នូវនិស្សរណកម្មនៅឡើយ បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ បុគ្គល
ពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ(ត្រូវ)បុគ្គលពួកខ្លះឈ្មោះ
ថាសង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់(ខុស)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ដូចម្តេចដែលមិនទាន់ដល់នូវនិស្សរណកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះ
ចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកស្អាតបរិសុទ្ធគ្មានអាបត្តិ បើសង្ឃ
បណ្តេញភិក្ខុនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះគឺថាគតហៅថា បុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់
នូវនិស្សរណកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃ
បណ្តេញចេញដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេច
ដែលមិនទាន់ដល់នូវនិស្សរណកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ
ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

វិធីបិដកេ មហាវគ្គោ

ពាលោ ហោតិ អប្បត្តោ អាបត្តិតហុលោ អនបនាតោ
 តិហិសំសង្ខោ វិហាតិ អនុលោមិកេហិ តិហិសំ-
 សក្កេហិ តំ ចេ សង្ឃោ និស្សាវេតិ សុនិស្សាវិតោ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ និស្សាវណំ តំ
 ចេ សង្ឃោ និស្សាវេតិ សុនិស្សាវិតោ ។

[១០០] ឡើយ ភិក្ខុវេ ឱសាវណា អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឱសាវណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឱសាវេតិ
 ឯកត្វោ សោសាវិតោ ឯកត្វោ នោសាវិតោ ។ កតត-
 ហោ ច ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឱសាវណំ តំ
 ចេ សង្ឃោ ឱសាវេតិ នោសាវិតោ ។ បន្តោតោ
 ភិក្ខុវេ អប្បត្តោ ឱសាវណំ តត្វោ សង្ឃោ ឱសាវេតិ
 នោសាវិតោ ។ វេយ្យសំវាសតោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

ក្នុងសាសនានេះ ល្ងង់មិនឆ្ងាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ
 នៅច្រកច្រកដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រកច្រកមិនសមគួរ បើ
 សង្ឃបណ្តេញភិក្ខុនោះចេញ ឈ្មោះថា សង្ឃបណ្តេញចេញដោយល្អ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះគឺជាគតហៅថា បុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់
 នូវនិស្សារណាកម្ម បើសង្ឃបណ្តេញបុគ្គលនោះចេញ ឈ្មោះថា បណ្តេញ
 ចេញដោយល្អ ។

(១០១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧសារណាកម្ម^(១)មាន ២ យ៉ាង
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលដែលមិនទាន់ដល់នូវឧសារណាកម្មនៅ
 ឡើយ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃ
 ហៅបញ្ចូលដោយល្អ បុគ្គលពួកខ្លះ ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយ
 អាត្រិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដូចម្តេចដែលមិនទាន់ដល់នូវ
 ឧសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅ
 បញ្ចូលដោយអាត្រិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ឌិតៈមិនដល់នូវឧសា-
 រណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបណ្ឌិតៈនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូល
 ដោយអាត្រិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលល្អចំសំរស់ ។ បេ ។

---

១ ការហៅបញ្ចូលពួក ដោយអំណាចនៃកម្ម មានរបស់ឬទាញបានជាភិក្ខុការៈជាដើម
 ហៅថា ឧសារណាកម្ម ។

បម្រើយុទ្ធក្នុង ទ្វេ ឧសាណា

ភិក្ខុយ វជ្ជកុណ្ឌកោ ភិក្ខុវេ វិរាជានគោ ភិក្ខុវេ មាតុយា-
 តកោ ភិក្ខុវេ មិត្តុយាតកោ ភិក្ខុវេ អរហន្តុយាតកោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិទ្ទិសកោ ភិក្ខុវេ សង្ឃភេទកោ ភិក្ខុវេ
 លោហិតុប្បនកោ ភិក្ខុវេ ឧកតោព្យញ្ញនកោ ភិក្ខុវេ
 អប្បត្តោ ឱសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឱសារតិ នោសា-
 រិតោ ។ អយំ វច្ឆតិ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឱសារណំ
 តំ ចេ សង្ឃោ ឱសារតិ នោសារិតោ^(១) ។ កតមោ
 ច ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឱសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ
 ឱសារតិ សោសារិតោ ។ ហត្ថច្ឆិន្នោ ភិក្ខុវេ អប្បត្តោ
 ឱសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឱសារតិ សោសារិតោ ។
 ចានច្ឆិន្នោ ភិក្ខុវេ ។ ចេ ។ ហត្ថចានច្ឆិន្នោ ភិក្ខុវេ

---

១ ឧ ឥមេ វច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឧសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឧសារតិ
 ភោសារិតោ ។

ចម្លើយឬនូវៈ ឧសារណាកម្ម (ការហៅបញ្ចូលពួក) មានពីរយ៉ាង

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ពួកតិរិយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សត្វតិរចាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់មាតា ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលដែលសម្លាប់បិតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ដែលសម្លាប់ព្រះអរហន្ត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលទ្រុស្តភិក្ខុនី
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ដែលធ្វើលោហិតុប្បាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧកតោព្យញ្ជនកៈ មិនដល់
 នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថាសង្ឃហៅ
 បញ្ចូលដោយអាត្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅបុគ្គលនេះ
 ឯងថាមិនដល់នូវឧសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះ
 ថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយអាត្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ដូចម្តេចដែលមិនដល់នូវឧសារណាកម្ម បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល
 ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
 កំបុតដែលមិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល
 ឈ្មោះថាសង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
 កំបុតជើង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតទាំងដៃទាំងជើង

វិសយបិដកេ មហាវិទ្យា

ក្រណាច់ធ្លោ ក្រណាច់ធ្លោ ក្រណាច់ធ្លោ ក្រណាច់ធ្លោ ក្រណាច់ធ្លោ

၁၈၈၆ ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ ၁၈ ရက်၊ နံနက် ၈ နာရီ၊
 ၁၈၈၆ ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ ၁၈ ရက်၊ နံနက် ၈ နာရီ၊
 ၁၈၈၆ ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ ၁၈ ရက်၊ နံနက် ၈ နာရီ၊

၁။ ၂။ ၃။ ၄။ ၅။ ၆။ ၇။ ၈။ ၉။ ၁၀။ ၁၁။ ၁၂။ ၁၃။ ၁၄။ ၁၅။ ၁၆။ ၁၇။ ၁၈။ ၁၉။ ၂၀။ ၂၁။ ၂၂။ ၂၃။ ၂၄။ ၂၅။ ၂၆။ ၂၇။ ၂၈။ ၂၉။ ၃၀။ ၃၁။ ၃၂။ ၃၃။ ၃၄။ ၃၅။ ၃၆။ ၃၇။ ၃၈။ ၃၉။ ၄၀။ ၄၁။ ၄၂။ ၄၃။ ၄၄။ ၄၅။ ၄၆။ ၄၇။ ၄၈။ ၄၉။ ၅၀။ ၅၁။ ၅၂။ ၅၃။ ၅၄။ ၅၅။ ၅၆။ ၅၇။ ၅၈။ ၅၉။ ၆၀။ ၆၁။ ၆၂။ ၆၃။ ၆၄။ ၆၅။ ၆၆။ ၆၇။ ၆၈။ ၆၉။ ၇၀။ ၇၁။ ၇၂။ ၇၃။ ၇၄။ ၇၅။ ၇၆။ ၇၇။ ၇၈။ ၇၉။ ၈၀။ ၈၁။ ၈၂။ ၈၃။ ၈၄။ ၈၅။ ၈၆။ ၈၇။ ၈၈။ ၈၉။ ၉၀။ ၉၁။ ၉၂။ ၉၃။ ၉၄။ ၉၅။ ၉၆။ ၉၇။ ၉၈။ ၉၉။ ၁၀၀။

[illegible]

ក្រុម កសាងគោ ក្រុម ល្បីគោ ក្រុម ស្រែ

ភ័ក្ត្រវេ ចាបរោង ភ័ក្ត្រវេ បរិសុទ្ធសកោ ភ័ក្ត្រវេ កា.

၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဗင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့၊ နံနက် ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်၊
 ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဗင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့၊ နံနက် ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်၊
 ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဗင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့၊ နံနက် ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်၊

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតត្រចៀក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
 កំបុតច្រមុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុតម្រាមដៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សកំបុត
 មេដៃមេជើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដាច់សរសៃធំ (សរសៃសព្វរាជីន៍)
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សមានដៃព្រែក (មានម្រាមដៃជាប់គ្នាដូចស្លាប
 ប្រចៀវ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សគម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
 ត្រឡី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សពកកប្បពកត្រង់អវយវៈឯណា និមួយ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេប្រៀតប្រៀនឲ្យមានស្នាមស្នាម ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មនុស្សដែលគេវាយឲ្យមានស្នាមដោយរំពាត់ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មនុស្សដែលគេកត់ឈ្មោះទុក (ព្យួរទោសទុក) ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មនុស្សដែលមានជើងហើមស្លក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែល
 មានពេតអាត្រក់ (មានបួសដូងបាតជាដើម) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
 ដែលមានរូបទ្រុស្តបរិសុទ្ធ (គឺមានរូបអាត្រក់ខុសគេ មានខ្ពស់ពេកទាប
 ពេកជាដើម) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលទើបតែនឹងខ្វាក់ ឬខ្វាក់ម្ខាង
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សក្លែងក្លាំងដៃជើងជាដើម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មនុស្សខ្លក់ជើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលស្លាប់១ ចំហៀងខ្លួន

បម្លើយ្យក្ខន្ធមា ទក្ខេបន័យកម្មា អធម្មកម្ម

ភិក្ខុវេ ឆិដ្ឋិយាបថោ ភិក្ខុវេ ជវាទុត្ថលោ ភិក្ខុវេ អន្នោ
 ភិក្ខុវេ មូតោ ភិក្ខុវេ តាធិរោ ភិក្ខុវេ អន្ធមូតោ ភិក្ខុវេ
 អន្ធតាធិរោ ភិក្ខុវេ មូតតាធិរោ ភិក្ខុវេ អន្ធមូតតាធិរោ
 ភិក្ខុវេ អប្បត្តោ ឱសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឱសារេតិ
 សោសារិកោ ។ អយំ វុច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ
 ឱសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឱសារេតិ សោសារិកោ^(១) ។

វាសវគាមភាណវំ បឋមំ ។

[១០២] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ អាបត្តិ
 នដ្ឋត្វា ។ តមេនំ ហោនេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា
 វា ឯតបុគ្គលោ វា អាបត្តិ តំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្ស-
 សេតំ អាបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវំ វាទេតិ នត្តិ មេ អាវុសោ

---

១ ឧ. ធមេ វុច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឱសារណំ តំ ចេ សង្ឃោ ឱសារេតិ សោសារិកោ ។

ចម្លើយព្រះនរោត្តមៈ ឧប្បន័យកម្ម ដែលជាភូមិប្រកបដោយធម៌

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សចាស់ត្រី-
ត្រា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សដែលខ្វាក់ពីកំណើត ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ មនុស្សគ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សថ្លង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មនុស្សទាំងខ្វាក់ទាំងគ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងខ្វាក់ទាំងថ្លង់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សទាំងគទាំងថ្លង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
ទាំងខ្វាក់ទាំងគទាំងថ្លង់ មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើសង្ឃហៅបុគ្គល
នោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺថាគតហៅបុគ្គលនេះឯងថា មិនដល់នូវឧសារណាកម្មទេ បើ
សង្ឃហៅបុគ្គលនោះបញ្ចូល ឈ្មោះថា សង្ឃហៅបញ្ចូលដោយល្អ ។

ចប់ វិសេសភាពមហាណាវៈ ទី ១ ។

[១០២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវឃើញមិនមាន
ដល់ភិក្ខុក៏សាសនានេះទេ ។ សង្ឃក៏ ភិក្ខុច្រើនបួក បុគ្គល (ភិក្ខុ)
១២០ ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោក
ឃើញអាបត្តិនេះទេ ។ ភិក្ខុនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

អាបត្តិ យមហំ បស្សេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា
អនុស្សនេ ឧត្តិបតិ អធម្មកម្មំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតញ្ច ។ តមេនំ ចោ-
ទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិ
ត្វំ អាវុសោ អាបន្នោ បដិករោហិ តំ អាបត្តិន្តិ ។
សោ ឯវំ វទេតិ នត្ថិ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ
បដិករេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា អប្បដិ-
កម្មេ ឧត្តិបតិ អធម្មកម្មំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ ចាបិកា ធិដ្ឋិ បដិជំស្សន្នេតា ។
តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ
វា ចាបិកា តេ អាវុសោ ធិដ្ឋិ បដិជំស្សន្នេតំ ចាបិកំ
ធិដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឯវំ វទេតិ នត្ថិ មេ អាវុសោ
ចាបិកា ធិដ្ឋិ យមហំ បដិជំស្សន្នេយ្យន្តិ ។ តំ
សង្ឃោ ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បដិជំស្សន្នេ ឧត្តិបតិ
អធម្មកម្មំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ
អាបត្តិ ទដ្ឋញ្ច ន ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតញ្ច ។ តមេ-
នំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

អាបត្តិដែលខ្ញុំគួរឃើញនោះ មិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។ សង្ឃក៏លើកវត្ថុភិក្ខុ
 នោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត អាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវ
 សំដែងមិនមានដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក៏ ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី
 បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ
 ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះពោលតបវិញយ៉ាងនេះ
 ថា ម្នាលអារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងនោះមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។
 សង្ឃក៏លើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះ
 ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ទិដ្ឋិ
 អាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់មិនមានដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃក៏ ភិក្ខុ
 ច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអារុសោ លោកមាន
 ទិដ្ឋិអាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះ
 ពោលតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ ទិដ្ឋិអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់
 មិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។ សង្ឃក៏លើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់
 ចេញ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មិនមាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិន
 មានដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក៏ ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល ១ រូបក្តី

បម្រើយុទ្ធករ ឧបត្ថម្ភបដិវត្តន៍ ធម្មកម្ម

អាបត្តិ ភ័ក្ត្រ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តិ
 បដិកោហំ តំ អាបត្តិ ។ សោ ឃំ វេទនំ នត្តិ
 មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បស្សយ្យំ នត្តិ មេ
 អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បដិកោហយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ
 អនុស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា ឧត្តបតិ អនុម្បតម្មំ ។
 វេទ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្វា
 ន ហោតិ ចាបិកា ទដ្ឋិ បដិណ្ឌស្សន្តោ ។ តមេនំ
 ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ
 វា អាបត្តិ ភ័ក្ត្រ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ
 អាបត្តិ ចាបិកា តេ ទដ្ឋិ បដិណ្ឌស្សន្តោ ចាបិកំ
 ទដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឃំ វេទនំ នត្តិ មេ អាវុសោ អាបត្តិ
 យមហំ បស្សយ្យំ នត្តិ មេ ចាបិកា ទដ្ឋិ យមហំ
 បដិណ្ឌស្សន្តោ ។ តំ សង្ឃោ អនុស្សនេ វា អប្ប-
 ដិណ្ឌស្សន្តោ វា ឧត្តបតិ អនុម្បតម្មំ ។ វេទ បន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ អាបត្តិ បដិកោតព្វា ន ហោតិ ចា-
 បិកា ទដ្ឋិ បដិណ្ឌស្សន្តោ ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ
 វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិ ភ័ក្ត្រ អាវុសោ

ចម្លើយព្រះឧបាយកម្ម ដែលជាភូមិប្រកបដោយធម៌

ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញ
អាបត្តិ⁺នេះ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាង
នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ម្ចាស់
អាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុ
នោះ ព្រោះមិនឃើញ (អាបត្តិ) ក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះ
ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត អាបត្តិ
ដែលត្រូវឃើញក៏មិនមាន ទិដ្ឋភាពក្នុងដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គល១ រូបក្តី ចោទភិក្ខុ
នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិ⁺នេះ
លោកមានទិដ្ឋភាពក្នុងហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋភាពក្នុងនេះចេញ ។
ភិក្ខុនោះពោលតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញ
មិនមានដល់ខ្ញុំទេ ទិដ្ឋភាពក្នុងដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។
សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ (អាបត្តិ) ក្តី ព្រោះមិនលះ
បង់ទិដ្ឋភាពក្នុងក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិនមាន ទិដ្ឋ
ភាពក្នុងដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី
ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ

វិធីបដិភេ មហាវគ្គ

អាចន្នោ បដិភេហា តំ អាចត្ថិ ចាបិកា តេ ទិដ្ឋិ
 បដិណ្ឌិស្សន្តតំ ចាបិកំ ទិដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឃំ វេទនំ នត្ថិ
 មេ អាវុសោ អាចត្ថិ យមហំ បដិភេយ្យំ នត្ថិ មេ
 អាវុសោ ចាបិកា ទិដ្ឋិ យមហំ បដិណ្ឌិស្សន្តយ្យន្តិ ។
 តំ សង្ឃោ អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិណ្ឌិស្សន្តេ វា ឧត្តិបតិ
 អធម្មកម្មំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ
 អាចត្ថិ ទដ្ឋញ្ចា ន ហោតិ អាចត្ថិ បដិកាតញ្ចា ន ហោតិ
 ចាបិកា ទិដ្ឋិ បដិណ្ឌិស្សន្តតា ។ តមេនំ ចោទេតិ
 សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា អាចត្ថិ
 តំ អាវុសោ អាចន្នោ បស្សសេតំ អាចត្ថិ បដិភេហា-
 ហា តំ អាចត្ថិ ចាបិកា តេ ទិដ្ឋិ បដិណ្ឌិស្សន្តតំ ចាបិកំ
 ទិដ្ឋិន្តិ ។ សោ ឃំ វេទនំ នត្ថិ មេ អាវុសោ អាចត្ថិ
 យមហំ បស្សយ្យំ នត្ថិ មេ អាវុសោ អាចត្ថិ យមហំ
 បដិភេយ្យំ នត្ថិ មេ អាវុសោ ចាបិកា ទិដ្ឋិ យមហំ
 បដិណ្ឌិស្សន្តយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អនុស្សនេ វា អប្បដិ-
 កម្មេ វា អប្បដិណ្ឌិស្សន្តេ វា ឧត្តិបតិ អធម្មកម្មំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

លោកត្រូវអាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ លោកមានវិជ្ជា
 អាក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់វិជ្ជាអាក្រក់នេះចេញ ។ ភិក្ខុនោះពោល
 តបវិញយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងមិនមាន
 ដល់ខ្ញុំទេ ម្ចាស់អារុសោ វិជ្ជាអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំ
 ដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះ
 បង់វិជ្ជាអាក្រក់ចេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មិនមាន
 អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មិនមាន វិជ្ជាអាក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មិនមាន
 ដល់ភិក្ខុក៏សាសនានេះទេ ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី
 ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញ
 អាបត្តិនេះ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ លោកមានវិជ្ជាអាក្រក់
 ហើយ ចូរលោកលះបង់វិជ្ជាអាក្រក់នោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះពោលតប
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ
 ម្ចាស់អារុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ម្ចាស់អារុសោ
 ទាំងវិជ្ជាអាក្រក់ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើក
 វត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិន
 លះបង់វិជ្ជាអាក្រក់ក្តី (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។

(១០៣) ឥធម៌ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ
 ធន្ទញ្ច ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា
 ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិ ភំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្ស-
 សេតំ អាបត្តិនំ ។ សោ ឃំ វេទេតិ អាមាវុសោ បស្ស-
 មីតិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តិបតិ
 អធម្មកម្មំ ។ ឥធម៌ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ
 បដិកាតញ្ច ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា
 វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិ ភំ អាវុសោ អាបន្នោ បដិ-
 ករោហិ តំ អាបត្តិនំ ។ សោ ឃំ វេទេតិ អាមាវុសោ
 បដិករិស្សមីតិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
 ឧត្តិបតិ អធម្មកម្មំ ។ ឥធម៌ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ
 ចាបិកា ធន្ទិ បដិទិស្សន្តោ ។ តមេនំ ចោទេតិ
 សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ចាបិកា
 តេ អាវុសោ ធន្ទិ បដិទិស្សន្តោ ចាបិកំ ធន្ទិនំ ។
 សោ ឃំ វេទេតិ អាមាវុសោ បដិទិស្សន្តិស្សមីតិ ។ តំ
 សង្ឃោ ចាបិកាយ ធន្ទិយា អប្បដិទិស្សន្តេ ឧត្តិបតិ

ចម្លើយប្រឆាំង: ឧប្បត្តិកម្ម ដែលជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌

(១០៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អាបត្តិដែលត្រូវ
 ឃើញ មានដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃភិក្ខុ ភិក្ខុច្រើនរូបភិក្ខុ បុគ្គល
 មួយរូបភិក្ខុ ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអារុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោក
 ឃើញអាបត្តិនេះទេ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអារុសោ ខ្ញុំ
 ឃើញដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ)
 ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត
 អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងមានដល់ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃភិក្ខុ ភិក្ខុ
 ច្រើនរូបភិក្ខុ បុគ្គលមួយរូបភិក្ខុ ចោទភិក្ខុនោះថា ម្នាលអារុសោ លោកត្រូវ
 អាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតប
 យ៉ាងនេះថា អើអារុសោ ចាំខ្ញុំសំដែង ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះ
 មិនសំដែងអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ទិដ្ឋភាពដែលត្រូវលះបង់ មានដល់ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃភិក្ខុ ភិក្ខុច្រើនរូបភិក្ខុ បុគ្គលមួយរូបភិក្ខុ ចោទភិក្ខុ
 នោះថា ម្នាលអារុសោ លោកមានទិដ្ឋភាពហើយ ចូរលោកលះបង់
 ទិដ្ឋភាពនេះចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអារុសោ ចាំ
 ខ្ញុំលះបង់ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពចេញ

វិធីបំបៅ មហាវត្ត

អធិប្បកម្ម ។ ឥធម៌ បន្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ
 ទដ្ឋព្វា ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតព្វា ។ ហោតិ អាបត្តិ
 ទដ្ឋព្វា ហោតិ ចាបិកា ទិដ្ឋិ បដិជំស្សន្តេតា ។ ហោតិ
 អាបត្តិ បដិកាតព្វា ហោតិ ចាបិកា ទិដ្ឋិ បដិជំស្សន្តេ-
 តា ។ ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្វា ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតព្វា
 ហោតិ ចាបិកា ទិដ្ឋិ បដិជំស្សន្តេតា ។ តមេនំ ចោ-
 ទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា អា-
 បត្តិ ភ្នំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តិ បដិកា-
 ហំ តំ អាបត្តិ ចាបិកា តេ ទិដ្ឋិ បដិជំស្សន្តេតំ ចាបិកំ
 ទិដ្ឋិន្តំ ។ សោ ឯវំ វាទេតិ អាមាវុសោ បស្សមិ អាម
 បដិកាស្សមិ អាម បដិជំស្សន្តិស្សមីតិ ។ តំ សង្ឃោ
 អនុស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិជំស្សន្តេ វា
 ទុក្ខិបតិ អធិប្បកម្មំ ។

[១០២] ឥធម៌ បន្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ
 ទដ្ឋព្វា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា
 ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិ ភ្នំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ
 អាបត្តិន្តំ ។ សោ ឯវំ វាទេតិ ទត្ថំ មេ អាវុសោ អាបត្តិ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន
 ដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន ទិដ្ឋភាពក្រក់
 ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទិដ្ឋភាពក្រក់ដែល
 ត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវ
 សំដែងក៏មាន (ទាំង) ទិដ្ឋភាពក្រក់ដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ សង្ឃភិក្ខុ
 ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសា លោក
 ត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិ⁺នេះទេ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនោះ
 ចេញ លោកមានទិដ្ឋភាពក្រក់ហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់នោះចេញ ។
 ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា អើអាវុសា ខ្ញុំឃើញដែរ អើចាំខ្ញុំ
 សំដែងចេញ អើចាំខ្ញុំលះបង់ចេញ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិន
 ឃើញអាបត្តិ ព្រោះមិនសំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញក្តី
 (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។

[១០៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ មានដល់
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃភិក្ខុ ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទ
 ភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសា លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិ⁺
 នេះទេ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា អាបត្តិដែល

បម្រើយុទ្ធក្នុង ក្របខ័ណ្ឌកម្មវិធី

យមហំ បស្សយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិយា អនុស្សនេ
 ឧត្តិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ
 អាបត្តិ បដិកាតព្វា ។ តមេនំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ព-
 ហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិ តំ អាវុសោ អាបន្នោ
 បដិកោហំ តំ អាបត្តិ ។ សោ ឯវំ វេទេតិ នត្ថិ មេ អាវុ-
 សោ អាបត្តិ យមហំ បដិកោយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ អាបត្តិ-
 យា អប្បដិកម្មេ ឧត្តិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុស្ស ហោតិ ចាបិកា ទិដ្ឋិ បដិទិស្សន្តេតា ។ តមេនំ
 ចោទេតិ សង្ឃោ វា សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា
 ចាបិកា តេ អាវុសោ ទិដ្ឋិ បដិទិស្សន្តេតំ ចាបិកំ
 ទិដ្ឋន្តិ ។ សោ ឯវំ វេទេតិ នត្ថិ មេ អាវុសោ ចាបិកា ទិដ្ឋិ
 យមហំ បដិទិស្សន្តេយ្យន្តិ ។ តំ សង្ឃោ ចាបិកាយ
 ទិដ្ឋិយា អប្បដិទិស្សក្កេ ឧត្តិបតិ ធម្មកម្មំ ។ ឥធម បន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្វា ហោតិ អាបត្តិ បដិ-
 កាតព្វា ។ ហោតិ អាបត្តិ ទដ្ឋព្វា ហោតិ ចាបិកា ទិដ្ឋិ
 បដិទិស្សន្តេតា ។ ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតព្វា ហោតិ
 ចាបិកា ទិដ្ឋិ បដិទិស្សន្តេតា ។ ហោតិ អាបត្តិ

ចម្លើយឆ្លើយតប: ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលជាប្រកបដោយធម៌

ខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញ
 អាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែលត្រូវសំដែង មានដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃ
 ក៏ ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោក
 ត្រូវអាបត្តិហើយ ចូរលោកសំដែងអាបត្តិនេះចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយ
 តបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវសំដែងមិនមានដល់ខ្ញុំ
 ទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (យ៉ាងនេះ) ហៅថា
 កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ទិដ្ឋភាព
 ដែលត្រូវលះបង់ មានដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។ សង្ឃក៏ ភិក្ខុច្រើន
 រូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តី ចោទភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកមានទិដ្ឋ
 ភាពហើយ ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋភាពនេះចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតប
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ទិដ្ឋភាពដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់មិនមានដល់ខ្ញុំ
 ទេ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពចេញ (យ៉ាងនេះ)
 ហៅថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត អាបត្តិដែល
 ត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ដល់ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ។
 អាបត្តិដែលត្រូវឃើញក៏មាន ទិដ្ឋភាពដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិ
 ដែលត្រូវសំដែងក៏មាន ទិដ្ឋភាពដែលត្រូវលះបង់ក៏មាន ។ អាបត្តិដែល

វិធីបដិសេធ មហាវិញ្ញា

ទិដ្ឋព្វា ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតព្វា ហោតិ ចាបិកា ទិដ្ឋិ
 បដិទិស្សន្តេតា ។ តមេនំ ចោទេនំ សង្ឃោ វា សម្ពហុ-
 ហា វា ឯកបុគ្គលោ វា អាបត្តិ ភំ អាវុសោ អាបន្តោ
 បស្សសេនំ អាបត្តិ បដិករោហិ តំ អាបត្តិ ចាបិកា តេ
 អាវុសោ ទិដ្ឋិ បដិទិស្សន្តេនំ ចាបិកំ ទិដ្ឋន្តំ ។ សោ
 ឯវំ វាទេនិ នត្ថិ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បស្សយ្យំ
 នត្ថិ មេ អាបត្តិ យមហំ បដិករយ្យំ នត្ថិ មេ ចា-
 បិកា ទិដ្ឋិ យមហំ បដិទិស្សន្តេយ្យន្តំ ។ តំ សង្ឃោ
 អនុស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិទិស្សក្កេ វា ឧក្ខិបនិ
 ធម្មកម្មន្តំ ។

(១០៥) អថ ខោ អាយស្មា ឧទាលំ យេន ភគវា
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ អាយស្មា ឧទាលំ
 ភគវន្តំ ឯកទេវោច យោ នុ ខោ ភន្តេ សមក្កោ សង្ឃោ
 សម្ពទាគរណំយំ តម្មំ អសម្ពទា តរោតិ ធម្មកម្ម
 នុ ខោ តំ ភន្តេ វិនយកម្មន្តំ ។ អធម្មតម្មំ តំ ឧទាលំ

វិទ្យាបិដក បយកវិទ្យា

ត្រូវឃើញក៏មាន អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងក៏មានទាំងទិដ្ឋភាពក៏ដែលត្រូវ
 លះបង់ក៏មាន ។ សង្ឃក្តី ភិក្ខុច្រើនរូបក្តី បុគ្គលមួយរូបក្តីចាត់ភិក្ខុនោះថា
 ម្ចាស់អាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកឃើញអាបត្តិនេះទេ ចូរលោក
 សំដែងអាបត្តិនោះចេញ ម្ចាស់អាវុសោ លោកមានទិដ្ឋភាពក៏ហើយ
 ចូរលោកលះបង់ទិដ្ឋភាពក៏នោះចេញ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសោ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញមិនមានដល់ខ្ញុំទេ អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវ
 សំដែងក៏មិនមានដល់ខ្ញុំ ទាំងទិដ្ឋភាពក៏ដែលខ្ញុំត្រូវលះបង់ក៏មិនមានដល់
 ខ្ញុំដែរ ។ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិន
 សំដែងក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក៏ចេញក្តី (យ៉ាងនេះ) ហៅថាកម្ម
 ប្រកបដោយធម៌ ។

(១០៥) គ្រានោះឯង ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគលុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយ
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន កម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នា
 ធ្វើក្នុងទីកំបាំងមុខទៅវិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មនោះជាកម្មត្រូវតាម
 ធម៌ ជាកម្មត្រូវតាមវិន័យដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលី

ចម្លើយឫទ្ធី ១ ចាលីបុត្របញ្ចជីយាទិកម្ចំ

អរិយកម្មន្តំ ។ យោ នុ ខោ កន្តេ សមត្តោ សង្ឃោ
 បដិប្បត្តាករណីយំ កម្មំ អប្បដិប្បត្តា ករោតិ បដិញ្ញាយ
 ករណីយំ កម្មំ អប្បដិញ្ញាយ ករោតិ សតិវិនយា-
 ហស្ស អប្បន្នវិនយំ ទេតិ អប្បន្នវិនយាហស្ស តស្ស-
 ចាបិយសំកាកម្មំ ករោតិ តស្ស ចាបិយសំកាកម្មា-
 ហស្ស តន្តវិនយកម្មំ ករោតិ តន្តវិនយកម្មាហស្ស
 វិនយស្សកម្មំ ករោតិ វិនយស្សកម្មាហស្ស បញ្ចជី-
 យកម្មំ ករោតិ បញ្ចជីយកម្មាហស្ស បដិសារណី-
 យកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយកម្មាហស្ស ឧត្តេប-
 ជីយកម្មំ ករោតិ ឧត្តេបជីយកម្មាហស្ស បរិវាសំទេតិ
 បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ មូលាយ បដិកស្ស-
 នាហស្ស មានត្ថំ ទេតិ មានត្តារហំ អព្ពេតិ អព្ពានាហំ
 ឧបសម្បទេតិ ធម្មកម្មំ នុ ខោ តំ កន្តេ វិនយកម្មន្តំ ។
 អធម្មកម្មំ តំ ឧចាលិ អរិយកម្មំ យោ ខោ ឧចាលិ
 សមត្តោ សង្ឃោ សម្មាសាសនា ករណីយំ កម្មំ អប្បមា

ចម្លើយឫក្ខត្តកៈ ពាក្យសួររបស់ឧបាលីត្រូវអំពីបញ្ហាជនីយកម្មជាដើម

កម្មនោះជាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មមិនត្រូវតាមវិន័យទេ ។ ព្រះឧបាលីដ៏
 មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មដែលត្រូវធ្វើ
 ដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការមិនសាក
 សួរវិញ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយការប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយមិនបានប្តេជ្ញាវិញ
 ឲ្យអម្បាលវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យវិញ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បាលវិន័យវិញ ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 តស្សបាបិយសិកាកម្មវិញ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម
 វិញ ធ្វើបញ្ចជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្មវិញ ធ្វើបដិសារ-
 ណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បញ្ចជនីយកម្មវិញ ធ្វើទុក្ខបនីយកម្មដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្មវិញ ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ទុ-
 ក្ខបនីយកម្មវិញ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាសវិញ ឲ្យ
 មានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនវិញ ឲ្យអត្តានដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់មានត្ថវិញ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អត្តានវិញ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មនោះជាកម្មត្រូវតាមធម៌ ជាកម្មត្រូវតាមវិន័យដែរឬ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលី កម្មនោះមិនមែនជាកម្មត្រូវតាមធម៌
 មិនមែនជាកម្មត្រូវតាមវិន័យទេ ម្ចាស់ឧបាលី សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀង
 គ្នាធ្វើកម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ (ត្រឡប់ជាធ្វើ) ក្នុងទីកំបាំងមុខវិញ

ករោតិ ឯវំ ចោ ឧចាលំ អធម្មកម្មំ ហោតិ អវិជយកម្មំ
 ឯវំ បន សង្ខេប សាតិសារោ ហោតិ យោ ចោ ឧចាលំ
 សមត្តោ សង្ខេប បដិច្ចត្ថាករណីយំ កម្មំ អប្បដិច្ចត្ថា
 ករោតិ បដិច្ចត្ថាយ ករណីយំ កម្មំ អប្បដិច្ចត្ថាយ
 ករោតិ សតិវិជយារហស្ស អម្បឱវិជយំ នេតិ អម្បឱវិ-
 ជយារហស្ស តស្ស ចាបិយ សិកាកម្មំ ករោតិ តស្ស
 ចាបិយ សិកាកម្មារហស្ស តន្តិជ្ជយកម្មំ ករោតិ តន្តិ-
 ជ្ជយកម្មារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ និយស្សកម្មា-
 រហស្ស បព្វាជ្ជយកម្មំ ករោតិ បព្វាជ្ជយកម្មារហស្ស
 បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយកម្មារហស្ស
 ឧត្តេបដិយកម្មំ ករោតិ ឧត្តេបដិយកម្មារហស្ស
 បរិវាសំ នេតិ បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ
 មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស មាណតំ នេតិ មាណត្ថារហំ
 អត្តោតិ អញ្ញាណារហំ ឧបសម្បទេតិ ឯវំ ចោ ឧចាលំ
 អធម្មកម្មំ ហោតិ អវិជយកម្មំ ឯវំ បន សង្ខេប
 សាតិសារោ ហោតិ តតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ម្ចាស់ទុបាលី កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាអធម្មកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាម
 ធម៌) ឈ្មោះថាអវិនយកម្ម (កម្មមិនត្រូវតាមវិន័យ) ឯសង្ឃសោតក៏ជា
 សង្ឃប្រកបដោយទោស ដោយប្រការដូច្នេះ ម្ចាស់ទុបាលី កម្មដែល
 ត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយមិន
 បានសាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយមិនបាន
 ប្តេជ្ញាវិញ ឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ធ្វើតស្សទុបាលី-
 សិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ធ្វើតជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់តស្សទុបាលីសិកាកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជនីយកម្ម
 ធ្វើបញ្ចជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្ម
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បញ្ចជនីយកម្ម ធ្វើឧកេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 បដិសារណីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧកេបនីយកម្ម ឲ្យ
 មូលាយបដិកស្សនៈដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យអញ្ជានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថ ឲ្យ
 ឧបសម្បទាដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ជាន ម្ចាស់ទុបាលី កម្មយ៉ាងនេះឯង
 ឈ្មោះថាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃប្រកប
 ដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[illegible]

ចម្លើយឫក្ខណៈ ពាក្យសួរបស់ឧបាលីត្ថេរអំពីបញ្ហាផ្សេងៗ

(១០៦) ព្រះឧបាលីត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កម្មដែលត្រូវធ្វើ ក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើក្នុងទី
 ចំពោះមុខ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មរបស់សង្ឃនោះតើ ហៅថាធម្មកម្ម
 (កម្មត្រូវតាមធម៌) ថាវិនយកម្ម (កម្មត្រូវតាមវិន័យ) ដែរឬ ។ ព្រះអង្គឆ្លើយ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលី កម្មនោះហៅថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ព្រះ
 ឧបាលីត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មដែលត្រូវធ្វើ
 ដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការសាកសួរ
 កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា ឲ្យសតិ-
 វិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 អម្បឡវិន័យ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយ-
 សិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជន្តិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជន្តិយកម្ម ធ្វើនិយស្ស-
 កម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបញ្ចជន្តិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់បញ្ចជន្តិយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារ-
 ណីយកម្ម ធ្វើទុក្ខបន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ទុក្ខបន្តិយកម្ម ឲ្យបរិវាស
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 មូលាយបដិកស្សនៈឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថ ឲ្យអញ្ញានដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់អញ្ញាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា

ធម្មកម្មំ នុ ខោ តំ កន្តេ វិនយកម្មំន្តិ ។ ធម្មកម្មំ
 តំ ឧបាលំ វិនយកម្មំ យោ ខោ ឧបាលំ សមត្តោ
 សង្ឃោ សម្មាសាសនាណីយំ កម្មំ សម្មាសាសនា
 ឃំ ខោ ឧបាលំ ធម្មកម្មំ ហោតិ វិនយកម្មំ ឃំ ឧបាលំ
 បន សង្ឃោ អនតិសារោ ហោតិ យោ ខោ ឧបាលំ
 សមត្តោ សង្ឃោ បដិច្ចប្បាសនាណីយំ កម្មំ បដិច្ចប្បា
 សនាសាសនា បដិច្ចប្បាសនាណីយំ កម្មំ បដិច្ចប្បាសនា
 ហោតិ សតិវិនយាសាសនា សតិវិនយំ នេតិ អម្បន្តវិនយា
 សាសនា អម្បន្តវិនយំ នេតិ តស្ស ចាបិយ សំគាតកម្មា
 សាសនា តស្ស ចាបិយ សំគាតកម្មំ ករោតិ តជ្ជដីយ
 កម្មាសាសនា តជ្ជដីយកម្មំ ករោតិ ជីយស្សកម្មា
 សាសនា ជីយស្សកម្មំ ករោតិ បញ្ចជីយកម្មាសាសនា
 បញ្ចជីយកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយកម្មាសាសនា
 បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ ឧត្តេបដិយកម្មាសាសនា
 ឧត្តេបដិយកម្មំ ករោតិ បរិវាសាសនា បរិវាសំ
 នេតិ មូលាយ បដិកស្សនាបរិវាសំ មូលាយ បដិកស្សនា

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មរបស់សង្ឃនោះ ជាធម្មកម្ម ជាវិន័យកម្ម
 ដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលី កម្មនោះ ជាធម្មកម្ម
 ជាវិន័យកម្ម ម្ចាស់ឧបាលី កម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃណា
 មួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខ ម្ចាស់ឧបាលី កម្មយ៉ាងនេះឯង
 ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិន័យកម្ម ឯសង្ឃសាគក៏ឈ្មោះថាជាសង្ឃមិន
 ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ឧបាលី កម្មដែល
 ត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើដោយការ
 សាកសួរ កម្មដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្តីប្តេជ្ញា សង្ឃធ្វើដោយសេចក្តី
 ប្តេជ្ញា ឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យមូឡវិន័យដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់អមូឡវិន័យ ធ្វើតស្សបាប័យសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់តស្សបាប័យសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជន័យ-
 កម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបញ្ចជន័យកម្ម
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បញ្ចជន័យកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបន័-
 យកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ

មានត្ថាហស្ស មានតំ ទេតិ អត្តាធារហំ អត្តតិ
 ឧបសម្មាធារហំ ឧបសម្មាទេតិ វេ ខោ ឧបាលី
 ធម្មកម្មំ ហោតិ វិនយកម្មំ ។ វេ ឧបាលី បន សង្ឃោ
 អនតិសារោ ហោតិ ។

(១០៧) យោ នុ ខោ កន្តេ សមត្តោ សង្ឃោ សតិវិន-
 យាហស្ស អម្បធិវិនយំ ទេតិ អម្បធិវិនយាហស្ស ស-
 តិវិនយំ ទេតិ ធម្មកម្មំ នុ ខោ តំ កន្តេ វិនយកម្មន្តំ ។
 អធម្មកម្មំ តំ ឧបាលី អវិនយកម្មន្តំ ។ យោ នុ ខោ កន្តេ
 សមត្តោ សង្ឃោ អម្បធិវិនយាហស្ស តស្ស ចាបិយ-
 សំកាកម្មំ ករោតិ តស្ស ចាបិយសំកាកម្មាហស្ស
 អម្បធិវិនយំ ទេតិ តស្ស ចាបិយសំកាកម្មាហស្ស
 តជ្ឈនីយកម្មំ ករោតិ តជ្ឈនីយកម្មាហស្ស តស្ស
 ចាបិយសំកាកម្មំ ករោតិ តជ្ឈនីយកម្មាហស្ស
 និយស្សកម្មំ ករោតិ និយស្សកម្មាហស្ស តជ្ឈនី-
 យកម្មំ ករោតិ និយស្សកម្មាហស្ស បញ្ចជនីយកម្មំ
 ករោតិ បញ្ចជនីយកម្មាហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ

បម្លេយ្យព្រះពុទ្ធៈ ពាក្យសួររបស់ឧបាសិកាត្រូវអំពីកម្មដែលមិនមែនជាធម្មវិន័យ

ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានតួដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
មានតួ ឲ្យអញ្ជានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ជាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្ត
ដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្ចាស់ឧបាលី កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជា
ធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃសោតក៏ហៅថាជាសង្ឃមិនប្រកបដោយ
ទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

(១០៧) ព្រះឧបាលីត្រូវក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិ-
ន័យ ឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
កម្មនោះជាធម្មកម្មជាវិនយកម្មដែរឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ឧបាលី កម្មនោះជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ។ ព្រះឧបាលីត្រូវក្រាប
បង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើ
តស្សប្បាប័យសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ឲ្យអម្បឡវិន័យ
ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សប្បាប័យសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរ
ដល់តស្សប្បាប័យសិកាកម្ម ធ្វើតស្សប្បាប័យសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
តជ្ជន័យកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជន័យកម្ម ធ្វើតជ្ជ-
ន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបញ្ចជ្ជន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែល
គួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បញ្ចជ្ជន័យកម្ម

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

បញ្ចជនីយកម្មាហស្ស បដិសារណីយកម្មំ កកោតិ ប-
 ដិសារណីយកម្មាហស្ស បញ្ចជនីយកម្មំ កកោតិ បដិ-
 សារណីយកម្មាហស្ស ឧត្តេបនីយកម្មំ កកោតិ ឧត្តេ-
 បនីយកម្មាហស្ស បដិសារណីយកម្មំ កកោតិ ឧត្តេប-
 នីយកម្មាហស្ស បរិវាសំ ទេតិ បរិវាសារហស្ស ឧត្តេ-
 បនីយកម្មំ កកោតិ បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ
 មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ
 បដិកស្សនារហស្ស មាណត្ថំ ទេតិ មាណត្តារហំ មូលាយ
 បដិកស្សតិ មាណត្តារហំ អព្ពេតិ អញ្ញនារហស្ស មាណត្ថំ
 ទេតិ អញ្ញនារហំ ឧបសម្ពទេតិ ឧបសម្ពនារហំ អព្ពេតិ
 អន្តកម្មំ នុ ខោ តំ កន្តេ វិនយកម្មន្តំ ។ អន្តកម្មំ
 តំ ឧចាលី អវិនយកម្មំ ។ យោ ខោ ឧចាលី សមត្តោ
 សង្ឃោ សតិវិនយារហស្ស អម្ពឡវិនយំ ទេតិ អម្ពឡ-
 វិនយារហស្ស សតិវិនយំ ទេតិ ឯវំ ខោ ឧចាលី អន្ត-
 កម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវញ្ច បន សង្ឃោ សាតិ-
 សារោ ហោតិ ។ យោ ខោ ឧចាលី សមត្តោ
 សង្ឃោ អម្ពឡវិនយារហស្ស តស្ស ចាបិយសំ កាកម្មំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បញ្ចជនីយកម្ម ធ្វើបញ្ចជនីយ-
 កម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើទុក្ខបនីយកម្មដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់បដិសារណីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់ទុក្ខបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ទុក្ខបនីយកម្ម ធ្វើ
 ទុក្ខបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរ ដល់មូលាយបដិ-
 កស្សនៈ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមូលាយ-
 បដិកស្សនៈ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថ ឲ្យអញ្ញានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 មានត្ថ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ញាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់អញ្ញាន ឲ្យអញ្ញានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧបសម្បទា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្មដែរឬ ។ ព្រះអង្គឡើង
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុប្បាលី កម្មនោះមិនមែនជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្មទេ ។
 ម្ចាស់ទុប្បាលី សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នា ឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យសតិវិន័យ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ
 ម្ចាស់ទុប្បាលី កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយ-
 កម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃប្រកបដោយទោសដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ម្ចាស់ទុប្បាលី សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើតស៊ូបាបិយសីកាកម្ម

ចម្លើយឫក្ខត ចាលិបុត្តអធិកម្មវិន័យកម្ម

ករោតិ៌ តស្ស វាចំយេ សំកោតតម្ការហស្ស អម្ពន្ធីន្ទិយំ
 ទេតិ តស្ស វាចំយេ សំកោតតម្ការហស្ស តន្ធីន្ទិយកម្មំ
 ករោតិ តន្ធីន្ទិយតតម្ការហស្ស តស្ស វាចំយេ សំកោតតម្កំ
 ករោតិ តន្ធីន្ទិយតតម្ការហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ
 និយស្សតតម្ការហស្ស តន្ធីន្ទិយកម្មំ ករោតិ និយស្ស-
 តតម្ការហស្ស បព្វាជនិយកម្មំ ករោតិ បព្វាជនិយ-
 តតម្ការហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ បព្វាជនិយតតម្កា-
 រហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយ-
 តតម្ការហស្ស បព្វាជនិយកម្មំ ករោតិ បដិសារណីយ-
 តតម្ការហស្ស ឧក្ខេបនិយកម្មំ ករោតិ ឧក្ខេបនិយ-
 តតម្ការហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ ឧក្ខេបនិ-
 យតតម្ការហស្ស បរិវាសំ ទេតិ បរិវាសារហស្ស ឧក្ខេ-
 បនិយកម្មំ ករោតិ បរិវាសារហំ មូលាយ បដិកតស្សតិ
 មូលាយ បដិកតស្សនារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ
 បដិកតស្សនារហស្ស មានត្ថំ ទេតិ មានត្ថារហំ មូលាយ
 បដិកតស្សតិ មានត្ថារហំ អព្ពតិ អព្ពនារហស្ស មានត្ថំ
 ទេតិ អព្ពនារហំ ឧបសម្បទេតិ ឧបសម្បនារហំ អព្ពតិ

ចម្លើយឮទូកៈ ពាក្យសួរបស់ឧបាលីត្រូវអំពីកម្មដែលមិនមែនជាធម្មវិន័យ

ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ឲ្យអម្បឡវិន័យ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយ-
 សិកាកម្ម ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជន័យកម្ម ធ្វើ
 និយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជន័យកម្ម ធ្វើតជ្ជន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបញ្ចជន័យកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម
 ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បញ្ចជន័យកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្ម
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បញ្ចជន័យកម្ម ធ្វើបញ្ចជន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧក្ខេបន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយ-
 កម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបន័យកម្ម ឲ្យបរិវាស
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបន័យកម្ម ធ្វើឧក្ខេបន័យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យបរិវាស
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថ
 ឲ្យអត្តានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អត្តាន
 ឲ្យឧបសម្បទា ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អត្តាន ឲ្យអត្តានដល់ភិក្ខុដែលគួរ

ឯវំ ចោ ឧចាលំ អធិក្ខក្ខំ ហោតិ អវិជយក្ខំ ។

ឯវត្ថុ បន សង្ឃោ សាតិសារោ ហោតិ ។

[១០៨] យោ នុ ចោ កន្តេ សមត្តោ សង្ឃោ
 សតិវិជយាហស្ស សតិវិជយំ ទេតិ អម្ពុទ្ធីវិជយាហស្ស
 អម្ពុទ្ធីវិជយំ ទេតិ ធម្មក្ខំ នុ ចោ តំ កន្តេ វិជយ-
 ក្ខំ ។ ធម្មក្ខំ តំ ឧចាលំ វិជយក្ខំ ។ យោ
 នុ ចោ កន្តេ សមត្តោ សង្ឃោ អម្ពុទ្ធីវិជយាហស្ស
 អម្ពុទ្ធីវិជយំ ទេតិ តស្ស ចាប័យសិកាគម្មាហស្ស
 តស្ស ចាប័យសិកាគម្មំ ករោតិ តន្តវិជយក្ខំ តស្ស
 តន្តវិជយក្ខំ ករោតិ វិជយស្សកម្មាហស្ស វិជយស្ស-
 កម្មំ ករោតិ បញ្ចវិជយក្ខំ តស្ស បញ្ចវិជយក្ខំ
 ករោតិ បដិសារណីយក្ខំ តស្ស បដិសារណីយ-
 កម្មំ ករោតិ ឧត្តេបវិជយក្ខំ តស្ស ឧត្តេបវិជយកម្មំ
 ករោតិ បរិវាសាហស្ស បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ បដិ-
 កស្សនាហំ មូលាយ បដិកស្សតិ មាណស្សាហស្ស
 មាណសំ ទេតិ អត្តាណាហំ អត្តតិ ឧបសម្ពាណាហំ
 ឧបសម្ពាទេតិ ធម្មក្ខំ នុ ចោ តំ កន្តេ វិជយក្ខំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ដល់ឧបសម្បទា ម្ចាស់ឧបាសិក កម្មយ៉ាងនេះឯងជាធម្មកម្ម ជាអវិន័យ-
កម្ម ។ ឯសង្ឃសោត ក៏ជាសង្ឃប្រកបដោយទោសដោយប្រការដូច្នេះ ។

(១០៨) ព្រះឧបាសិកាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
សង្ឃណា មួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យសតិវិន័យ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ
ឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កប្ប
នោះជាធម្មកម្មជាវិន័យកប្បវែរប្ប ។ ព្រះអង្គឡើងត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាសិក
កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិន័យកម្មហើយ ។ ព្រះឧបាសិកាបបង្គំទូលសួរថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃណា មួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអម្បឡវិន័យ
ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើតជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជនីយកម្ម
ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបញ្ចជនីយកម្មដល់ភិក្ខុ
ដែលគួរដល់បញ្ចជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
បដិសារណីយកម្ម ធ្វើឧកេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧកេបនីយកម្ម
ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈដល់ភិក្ខុដែល
គួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថ ឲ្យអញ្ញាន
ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ញាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្រដែលគួរដល់ឧប-
សម្បទា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កម្មនោះជាធម្មកម្មជាវិន័យកម្មវែរប្ប ។

ធម្មកង្កែប តំ ឧទាល់ វិន័យកង្កែប ។ យោ ខោ ឧទាល់
 សមត្តោ សង្ខេប សតិវិន័យារហស្ស សតិវិន័យំ ទេតិ
 អម្បធម្មវិន័យារហស្ស អម្បធម្មវិន័យំ ទេតិ ឯវំ ខោ ឧទាល់
 ធម្មកង្កែប ហោតិ វិន័យកង្កែប ។ ឯវំ បន សង្ខេប អន-
 តិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ ឧទាល់ សមត្តោ សង្ខេប
 អម្បធម្មវិន័យារហស្ស អម្បធម្មវិន័យំ ទេតិ តស្ស ចាបិយ-
 សិកាភិក្ខុរហស្ស តស្ស ចាបិយសិកាភិក្ខុ ករោតិ
 តជ្ជនីយភិក្ខុរហស្ស តជ្ជនីយកង្កែប ករោតិ និយស្ស-
 ភិក្ខុរហស្ស និយស្សកង្កែប ករោតិ បព្វាជនីយភិក្ខុ-
 រហស្ស បព្វាជនីយកង្កែប ករោតិ បដិសារណីយភិក្ខុ-
 រហស្ស បដិសារណីយកង្កែប ករោតិ ឧត្តបនីយភិក្ខុ-
 រហស្ស ឧត្តបនីយកង្កែប ករោតិ បរិវាសារហស្ស
 បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ បដិកស្សនាហំ មូលាយ
 បដិកស្សនិ មាណសារហស្ស មាណសំ ទេតិ អញ្ញាហំ
 អញ្ញេតិ ឧបសម្បទាហំ ឧបសម្បទេតិ ឯវំ ខោ ឧទាល់
 ធម្មកង្កែប ហោតិ វិន័យកង្កែប ។ ឯវំ បន សង្ខេប
 អនតិសារោ ហោតិ ។

ចម្លើយឮច្បូកៈ ពាក្យសួររបស់ឧបាលីឆ្នើមអំពីកម្មដែលជាធម៌ជាវិន័យ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបាលី កម្មនោះជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ហើយ ។ ម្ចាស់ឧបាលី សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុ ដែលគួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ម្ចាស់ឧបាលី កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃ សោតក៏ជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ ឧបាលី សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ អម្បឡវិន័យ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយ- សិកាកម្ម ធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម ធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្សកម្ម ធ្វើបញ្ចជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ បញ្ចជនីយកម្ម ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណីយ- កម្ម ធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម ឲ្យបរិវាសដល់ ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ឲ្យមូលាយបដិកប្បនៈដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មូលា- យបដិកប្បនៈ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ថឲ្យអញ្ចានដល់ភិក្ខុដែល គួរដល់អញ្ចាន ឲ្យឧបសម្បទាដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្ចាស់ ឧបាលី កម្មយ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាធម្មកម្ម ជាវិនយកម្ម ។ ឯសង្ឃ សោតក៏ជាសង្ឃមិនប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

(១០៧) អថ ខោ ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្ឃោ សតិវិនយាវហស្ស
 អម្ពជ្ឈវិនយំ នេតិ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ អធិប្បកម្មំ
 ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវត្ថុ បុន សង្ឃោ សាតិសារោ
 ហោតិ ។ យោ ខោ ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្ឃោ
 សតិវិនយាវហស្ស តស្ស ចាប័យសំកាកកម្មំ ករោតិ
 សតិវិនយាវហស្ស តជ្ឈនីយកម្មំ ករោតិ សតិវិនយាវ-
 ហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ សតិវិនយាវហស្ស
 បញ្ចជនីយកម្មំ ករោតិ សតិវិនយាវហស្ស បដិសា-
 រណីយកម្មំ ករោតិ សតិវិនយាវហស្ស ឧត្តេបនី-
 យកម្មំ ករោតិ សតិវិនយាវហស្ស បរិវាសំ នេតិ
 សតិវិនយាវហំ មូលាយ បដិកស្សតិ សតិវិនយាវ-
 ហស្ស មានត្តំ នេតិ សតិវិនយាវហំ អញ្ចតិ សតិវិន-
 យាវហំ ឧបសម្បនេតិ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ អធិប្បកម្មំ
 ហោតិ អវិនយកម្មំ ឯវត្ថុ បុន សង្ឃោ សាតិសារោ
 ហោតិ ។ យោ ខោ ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្ឃោ
 អម្ពជ្ឈវិនយាវហស្ស តស្ស ចាប័យសំកាកកម្មំ ករោតិ

វិសយបិដក មហាវគ្គ

[១០៩] ត្រា នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
មកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាឲ្យអម្បឡវិន័យ
ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង
ជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ជាសង្ឃប្រកបដោយទោស
ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃណាមួយព្រម
ព្រៀងគ្នាធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ធ្វើតជ្ជ-
នីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរ
ដល់សតិវិន័យ ធ្វើបញ្ចាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ធ្វើ
បដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ធ្វើទុក្ខបនីយកម្មដល់
ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យ
មូលាយបដិកស្សន ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែល
គួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យអញ្ជានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ឲ្យទបសម្ប-
ទាដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះ
ឯង ជាអធម្មកម្ម ជាអវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ប្រកបដោយទោស
ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃឯណាមួយ
ព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ

ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ អធិប្បកម្ម ហោតិ អរិយកម្ម ឃុំ ឃុំ
 បន សង្ឃេ សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ ភិក្ខុវេ
 សមត្តោ សង្ឃេ អម្បន្តរិយោហស្ស តន្តរិយកម្ម
 ករោតិ អម្បន្តរិយោហស្ស និយស្សកម្ម ករោតិ
 អម្បន្តរិយោហស្ស បញ្ចជ្ជិយកម្ម ករោតិ អម្បន្តរិ-
 យោហស្ស បដិសារណីយកម្ម ករោតិ អម្បន្តរិយោ-
 ហស្ស ឧត្តបជ្ជិយកម្ម ករោតិ អម្បន្តរិយោហស្ស
 បរិវាសំ ទេតិ អម្បន្តរិយោហំ មូលាយ បដិកស្សតិ
 អម្បន្តរិយោហស្ស មាណុំ ទេតិ អម្បន្តរិយោហំ
 អត្តតិ អម្បន្តរិយោហំ ឧបសម្ពុទេតិ អម្បន្តរិយោ-
 ហស្ស សតិវិទយំ ទេតិ ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ អធិប្បកម្ម
 ហោតិ អរិយកម្ម ឃុំ ឃុំ បន សង្ឃេ សាតិសារោ
 ហោតិ ។ យោ ខោ ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្ឃេ តស្ស ចា-
 បិយសិកាកក្ការហស្ស តន្តរិយកម្ម ករោតិ តស្ស ចា-
 បិយសិកាកក្ការហស្ស និយស្សកម្ម ករោតិ តស្ស ចា-
 បិយសិកាកក្ការហស្ស បញ្ចជ្ជិយកម្ម ករោតិ តស្ស
 ចាបិយសិកាកក្ការហស្ស បដិសារណីយកម្ម ករោតិ

ចម្លើយបុព្វត្ថៈ កម្មដែលមិនមែនជាធម៌តាវិជ័យ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃ
 សោតក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 អម្បឡវិន័យ ធ្វើនិយស្យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ធ្វើបញ្ចាជ-
 នីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ធ្វើវេទិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ធ្វើទុក្ខបនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡ-
 វិន័យ ឲ្យបរិវាសដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ឲ្យមូលាយបដិកស្សន
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ឲ្យមានត្ថដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡ-
 វិន័យ ឲ្យអត្តានដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ឲ្យឧបសម្បទាដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ ឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់អម្បឡវិន័យ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃ
 សោតក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម ធ្វើនិយស្យកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបា-
 បិយសិកាកម្ម ធ្វើបញ្ចាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកា-
 កម្ម ធ្វើវេទិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

តស្ស ចាប័យសំកាកកម្មារហស្ស ឧត្តេបជ័យកម្មំ
 ករោតិ តស្ស ចាប័យសំកាកកម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ
 ។ បេ ។ តស្ស ចាប័យសំកាកកម្មារហស្ស សតិវិនយំ
 ទេតិ តស្ស ចាប័យសំកាកកម្មារហស្ស អម្ពឡ្ហវិនយំ
 ទេតិ ឃំ ខោ ភិក្ខុវេ អធម្មកម្មំ ហោតិ អវិនយកម្មំ
 ឃំព្វា បន សង្ឃោ សាតិសារោ ហោតិ ។ យោ ខោ
 ភិក្ខុវេ សមត្តោ សង្ឃោ តជ្ជជ័យកម្មារហស្ស ។ បេ ។
 ជ័យស្សកម្មារហស្ស បញ្ចជ័យកម្មារហស្ស បដិសា-
 រណីយកម្មារហស្ស ឧត្តេបជ័យកម្មារហស្ស បរិវាសា-
 រហស្ស មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស មាណស្តារហស្ស
 អញ្ញានារហស្ស ឧបសម្មនារហស្ស សតិវិនយំ ទេតិ
 ឧបសម្មនារហស្ស អម្ពឡ្ហវិនយំ ទេតិ ឧបសម្មនា-
 រហស្ស តស្ស ចាប័យសំកាកកម្មំ ករោតិ ឧបសម្ម-
 នារហស្ស តជ្ជជ័យកម្មំ ករោតិ ឧបសម្មនារហស្ស
 ជ័យស្សកម្មំ ករោតិ ឧបសម្មនារហស្ស បញ្ចជ័យ-
 កម្មំ ករោតិ ឧបសម្មនារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ
 ករោតិ ឧបសម្មនារហស្ស ឧត្តេបជ័យកម្មំ ករោតិ

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ធ្វើឧក្ខេបនិយកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស៊ូបាបិយសិកាកម្ម ឲ្យបរិវាស
 ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់តស៊ូបាបិយសិកាកម្ម ។ បេ ។ ឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់តស៊ូបាបិយសិកាកម្ម ឲ្យអម្បឡវិន័យដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់
 តស៊ូបាបិយសិកាកម្ម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម
 អវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោតក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃណាមួយព្រមព្រៀងគ្នា ឲ្យសតិវិន័យដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់ធន័យកម្ម ។ បេ ។ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់និយស្យកម្ម ដល់ភិក្ខុ
 ដែលគួរដល់បញ្ចាជន័យកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បដិសារណ័យកម្ម ដល់
 ភិក្ខុដែលគួរដល់ឧក្ខេបនិយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់បរិវាស ដល់ភិក្ខុដែល
 គួរដល់មូលពាយបដិស្សនៈ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់មាទត្ថ ដល់ភិក្ខុដែលគួរ
 ដល់អញ្ជាន ដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យអម្បឡវិន័យដល់កុល-
 បុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើតស៊ូបាបិយសិកាកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរ
 ដល់ឧបសម្បទា ធ្វើធន័យកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើ
 និយស្យកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើបញ្ចាជន័យកម្មដល់
 កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើបដិសារណ័យកម្មដល់កុលបុត្តដែល
 គួរដល់ឧបសម្បទា ធ្វើឧក្ខេបនិយកម្មដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា

ចម្លើយព្រះពុទ្ធ ពន្លឺនិយមន័យនៃអំណាចនេះ

ឧបសម្ព័ន្ធនាមហាស្ស បរិវាសំ នេតិ ឧបសម្ព័ន្ធនាមហា
មូលាយ បនិកស្សតិ ឧបសម្ព័ន្ធនាមហាស្ស មានត្ថំ
នេតិ ឧបសម្ព័ន្ធនាមហា អព្ពេតិ ឯ ខោ ភិក្ខុវេ
អនម្មកម្មំ ហោតិ អរិយកម្មំ ឯ ឯ បន សង្ឃោ
សាតិសាហេ ហោតីតិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនាមហា ឧត្តមំ ។

[១១១] ឥធម៌ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិកាយកោ
ហោតិ កលហកាយកោ វិវាទកាយកោ ភិក្ខុកាយកោ
សង្ឃ អនិកាយកាយកោ ។ តត្ថ ចេ ភិក្ខុនំ ឯ ឯ ហោតិ
អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិកាយកោ កលហកា-
យកោ វិវាទកាយកោ ភិក្ខុកាយកោ សង្ឃ អនិកាយ-
កាយកោ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោមាតិ ។
តេ តស្ស តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោន្តំ អនម្មន វត្តា ។
សោ តញ្ញ អាវុសា អញ្ញាបិ អាវុសំ តត្ថតិ ។ តត្ថបិ
ភិក្ខុនំ ឯ ឯ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃន

ចម្លើយឮច្បងៗ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តម្កល់យកម្មនិម្មិតប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ឲ្យបរិវាសដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ
ដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ឲ្យមានតួដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់
ឧបសម្បទា ឲ្យអត្តានដល់កុលបុត្តដែលគួរដល់ឧបសម្បទា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កម្មយ៉ាងនេះឯង ជាអធម្មកម្ម អវិនយកម្ម ឯសង្ឃសោត
ក៏ប្រកបដោយទោស ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

២៦ ឧបាលិប្បហារណាវរៈ ទី ២ ។

[១៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសាសនានេះ មានភិក្ខុជាអ្នក
ធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ (ទាស់ទែងគ្នា)
ជាអ្នកធ្វើនូវតិរចានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ
បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ
ឯង ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជា
អ្នកធ្វើនូវតិរចានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែ
យើងរាល់គ្នាធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួកមិន
ប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ឯភិក្ខុនោះក៏ចេញពី
អាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃទៀត ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះ
ក៏គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

តន្ត្រីនិយកម្មកតោ អធិប្បន វគ្គេហិ ហន្តស្ស មយំ
 តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីនិយកម្មំ
 ករោន្តិ អធិប្បន សមត្តា ។ សោ តម្ហា អាវសា
 អញ្ចិ អាវសំ កច្ឆតិ ។ តត្ថិ ភិក្ខុនំ ឯវំ
 ហោតិ អយំ ខោ អាវសោ ភិក្ខុ សង្ឃន តន្ត្រីនិយ-
 កម្មកតោ អធិប្បន សមត្តេហិ ហន្តស្ស មយំ
 តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីនិយកម្មំ
 ករោន្តិ ធិប្បន វត្តា ។ សោ តម្ហា អាវសា អញ្ចិ
 អាវសំ កច្ឆតិ ។ តត្ថិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ
 ខោ អាវសោ ភិក្ខុ សង្ឃន តន្ត្រីនិយកម្មកតោ ធិប្ប-
 ន វគ្គេហិ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោមាតិ ។
 តេ តស្ស តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោន្តិ ធិប្បប្បដ្ឋិបកេន
 វត្តា ។ សោ តម្ហា អាវសា អញ្ចិ អាវសំ កច្ឆតិ ។
 តត្ថិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវសោ ភិក្ខុ
 សង្ឃន តន្ត្រីនិយកម្មកតោ ធិប្បប្បដ្ឋិបកេន វគ្គេហិ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

បានធ្វើតជួនីយកម្មហើយដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួកមិនប្រកបដោយ
ធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ក៏ធ្វើតជួនីយកម្ម
ដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះចេញពីអារាមនោះទៅកាន់អារាម
ដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអារាមនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារាម
សោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជួនីយកម្មហើយដោយភិក្ខុ
ទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែ
យើងរាល់គ្នាធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួក តែ
ប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអារាម
នោះទៅកាន់អារាមដទៃ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអារាមនោះគិតគ្នា
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារាមសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជួនី
យកម្មហើយដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះ
មានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏
ចេញពីអារាមនោះទៅកាន់អារាមដទៃ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអារាម
នោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារាមសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃ
បានធ្វើតជួនីយកម្មហើយដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌

ចម្លើយឫក្ខតកេ ភក្តីនីយកម្មធម្មសមគ្គាទយោ

ហន្តស្ស មយំ ឥន្ទ្រនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ ឥស្ស
 ឥន្ទ្រនីយកម្មំ ករោន្តំ ធម្មប្បនិរូបកេន សមត្តា ។

[១០០] ឥន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ
 ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ
 សង្ឃេ អធិការណការកោ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឃុំ ហោតិ
 អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ កលហកា-
 រកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃេ អធិការណ-
 ការកោ ហន្តស្ស មយំ ឥន្ទ្រនីយកម្មំ ករោមាតិ ។
 តេ ឥស្ស ឥន្ទ្រនីយកម្មំ ករោន្តំ អធម្មេន សមត្តា ។
 សោ ឥម្មា អាវុសា អញ្ចាបិ អាវុសំ កច្ចតិ ។ តត្ថបិ
 ភិក្ខុនំ ឃុំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
 ឥន្ទ្រនីយកម្មកតោ អធម្មេន សមត្តេហិ ហន្តស្ស
 មយំ ឥន្ទ្រនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ ឥស្ស ឥន្ទ្រនីយ
 កម្មំ ករោន្តំ ធម្មេន វត្តា ។ សោ ឥម្មា អាវុសា

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

អញ្ចំបិ អាវាសំ កច្ឆតិ ។ តត្ថបិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ
អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តន្ត្រីនីយកម្មកតោ
ធម្មេន វគ្គេហិ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនីយកម្មំ ករោមា-
តិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីនីយកម្មំ ករោន្តំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
វត្តា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ចំបិ អាវាសំ កច្ឆតិ ។
តត្ថបិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ
សង្ឃេន តន្ត្រីនីយកម្មកតោ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វគ្គេហិ
ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស
តន្ត្រីនីយកម្មំ ករោន្តំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តា ។
សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ចំបិ អាវាសំ កច្ឆតិ ។ តត្ថបិ
ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
តន្ត្រីនីយកម្មកតោ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមគ្គេហិ ហន្តស្ស
មយំ តន្ត្រីនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីនីយកម្មំ
ករោន្តំ អធម្មេន វត្តា ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ដទៃ(ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអារាមនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជួនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមាន តែយើងទាំងឡាយធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំង ប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ(ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ ចេញពីអារាមនោះទៅកាន់អារាមដទៃ(ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុង អារាមនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើតជួនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួក ទាំងប្រកបដោយធម៌បូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជួនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើ តជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអារាមនោះទៅ កាន់អារាមដទៃ(ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអារាមនោះគិតគ្នាយ៉ាង នេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជួនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ ធម៌បូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតជួនីយកម្មដល់ភិក្ខុ នោះ(ទៀត) ។

(១១២) ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ
 ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្មការកោ
 សង្ឃេ អធិការណការកោ ។ តត្រ លេ ភិក្ខុនំ ឯវំ
 ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ កល-
 ហការកោ វិវាទការកោ ភស្មការកោ សង្ឃេ អធិ-
 ការណការកោ ហន្តស្ស មយំ តន្តជ័យកម្មំ ករោ-
 មាតិ ។ តេ តស្ស តន្តជ័យកម្មំ ករោន្តិ ធម្មេន វត្តា ។
 សោ តម្ហា អាវុសា អញ្ចាបិ អាវុសំ កច្ចតិ ។ តត្ថបិ
 ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
 តន្តជ័យកម្មកតោ ធម្មេន វត្តេហិ ហន្តស្ស មយំ
 តន្តជ័យកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តន្តជ័យកម្មំ
 ករោតិ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តា ។ សោ តម្ហា អាវុសា
 អញ្ចាបិ អាវុសំ កច្ចតិ ។ តត្ថបិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ
 អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តន្តជ័យកម្មកតោ
 ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តេហិ ហន្តស្ស មយំ តន្តជ័យកម្មំ

ចម្លើយឮឆ្លង៖ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជន្តិយកម្មប្រកបដោយធម៌កាដើម

[១១២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កើតហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នក
 ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើ
 ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង
 ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កើតហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នក
 ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើង
 ទាំងឡាយធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកប
 ដោយធម៌ ធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវុសោនោះ
 ទៅកាន់អាវុសដទៃ(ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវុសនោះគិតគ្នា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើ
 តជ្ជន្តិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាពួក តែប្រកបដោយ
 ធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ
 (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវុសនោះទៅកាន់អាវុសដទៃ ។ ឯភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្នុងអាវុសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដែលជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវត្ថុ

ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ឈនីយកម្មំ ករោន្តំ ធម្ម-
 ប្បជ្ឈិបកេន សមត្តា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ចបិ
 អាវាសំ កច្ឆតិ ។ តត្ថបិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ឈនីយកម្មកតោ ធម្ម-
 ប្បជ្ឈិបកេន សមត្តេហំ ហន្តស្ស មយំ តជ្ឈនីយកម្មំ
 ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ឈនីយកម្មំ ករោន្តំ អធម្មេន
 វត្តា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ចបិ អាវាសំ កច្ឆតិ ។
 តត្ថបិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ
 សង្ឃេន តជ្ឈនីយកម្មកតោ អធម្មេន វត្តេហំ ហន្តស្ស
 មយំ តជ្ឈនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ឈនីយ-
 កម្មំ ករោន្តំ អធម្មេន សមត្តា ។

(១១៣) ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ឌានការកោ
 ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភិស្សការកោ
 សង្ឃេន អធិការណការកោ ។ តត្ថ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ
 ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ កណ្ឌានការកោ

និយមិត្ត មហាវិញ្ញាណ

ធ្វើត្រូវផ្លូវនិយមិត្តដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ
 ធម៌បូម ធ្វើត្រូវផ្លូវនិយមិត្តដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏បញ្ចេញពីអាវាស
 នោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើត្រូវផ្លូវ-
 និយមិត្តហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ
 ធម៌បូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើត្រូវផ្លូវនិយមិត្តដល់ភិក្ខុនេះ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើត្រូវផ្លូវនិយមិត្តដល់ភិក្ខុនោះ
 (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏បញ្ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើត្រូវផ្លូវនិយមិត្តហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ
 ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើត្រូវផ្លូវ-
 និយមិត្តដល់ភិក្ខុនេះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ធ្វើត្រូវផ្លូវនិយមិត្តដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(១១៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងវិញ្ញាណ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នក
 ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុ
 ទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នក

កាលបាតារកោ វិវាទកាតារកោ ភិក្ខុកាតារកោ សង្ឃ
អធិការលាតារកោ បាទុស្ស មយំ តន្ត្រីនីយកម្មំ
ករោមាតិ ។ តេ ភិក្ខុ តន្ត្រីនីយកម្មំ ករោន្តិ
ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ
អាវាសំ កច្ចតិ ។ តត្ថបំ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ
ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃន តន្ត្រីនីយកម្មកតោ
ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តេហំ បាទុស្ស មយំ តន្ត្រីនីយកម្មំ
ករោមាតិ ។ តេ ភិក្ខុ តន្ត្រីនីយកម្មំ ករោន្តិ ធម្ម-
ប្បដ្ឋបកេន សមត្តា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ
អាវាសំ កច្ចតិ ។ តត្ថបំ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ
ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃន តន្ត្រីនីយកម្មកតោ ធម្ម-
ប្បដ្ឋបកេន សមត្តេហំ បាទុស្ស មយំ តន្ត្រីនីយកម្មំ
ករោមាតិ ។ តេ ភិក្ខុ តន្ត្រីនីយកម្មំ ករោន្តិ អធម្មេន
វត្តា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញំ អាវាសំ កច្ចតិ ។
តត្ថបំ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ

ចម្លើយឮត្រឡប់: ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តជ្ជន្តិយកម្មប្រកបដោយធម៌បូមជាដើម

ធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំណោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើ
 នូវតិច្ចានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើង
 ទាំងឡាយធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពី
 រាវសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើ
 តជ្ជន្តិយកម្ម ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម បើដូច្នោះ
 មានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ(ព្រម
 ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ(ទៀត) ។
 ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីរាវសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំង
 ឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ
 ឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ(ព្រមព្រៀង
 គ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ ធ្វើតជ្ជន្តិ-
 យកម្មដល់ភិក្ខុនេះ(ទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 ធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅ
 កាន់អាវាសដទៃ (ទៀត) ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ អធិដ្ឋេន វក្កេហំ ហន្តស្ស
 មយំ តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនី-
 យកម្មំ ករោន្តំ អធិដ្ឋេន សមត្តា ។ សោ តម្ហា
 អាវាសា អត្ថាបិ អាវាសំ កច្ចតិ ។ តត្ថបិ ភិក្ខុនំ
 ឃំ យោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនី-
 យកម្មកតោ អធិដ្ឋេន សមក្កេហំ ហន្តស្ស មយំ
 តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ
 ករោន្តំ ធិដ្ឋេន វត្តា ។

(១០២) ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ
 យោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ
 សង្ឃេន អនិករណការកោ ។ តត្ថ បេ ភិក្ខុនំ ឃំ
 យោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ
 កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃេន
 អនិករណការកោ ហន្តស្ស មយំ តជ្ជនីយកម្មំ
 ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោន្តំ
 ធិដ្ឋេន វត្តា ។ សោ តម្ហា អាវាសា

វិចារបំណិក មហាវគ្គ

គឺផ្ដល់ប្រកមហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតម្លៃនិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតម្លៃនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ
 (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីភាពសនោះទៅកាន់ភាពសដទៃ (ទៀត) ។ ឯ
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងភាពសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុស្តទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតម្លៃនិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែល
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ
 ធ្វើតម្លៃនិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌
 ធ្វើតម្លៃនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(១១២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកធ្វើនូវ
 ការបង្កើនហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆាន-
 កថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយ
 គិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុស្តទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ជាអ្នកធ្វើនូវការ
 បង្កើនហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា
 ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតម្លៃ-
 និយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌
 ឬម ធ្វើតម្លៃនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីភាពសនោះទៅ

ចម្លើយប្រឆាំង កង្ខេបនិយមន័យវិញ្ញាណ

អញ្ចប់ អារាស់ កង្ខេប ។ តត្ថប កិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ
 អយំ ខោ អារុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តន្ត្រីនិយកម្មកតោ
 ធម្មប្បដ្ឋាបកេន សមគ្គេហិ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនិយ-
 កម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោន្តិ
 អធម្មេន វត្តា ។ សោ តម្អា អារាសា អញ្ចប់ អារាស់
 កង្ខេប ។ តត្ថប កិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អារុសោ
 កិក្ខុ សង្ឃេន តន្ត្រីនិយកម្មកតោ អធម្មេន វត្តេហិ
 ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស
 តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោន្តិ អធម្មេន សមគ្គា ។ សោ តម្អា
 អារាសា អញ្ចប់ អារាស់ កង្ខេប ។ តត្ថប កិក្ខុនំ ឯវំ
 ហោតិ អយំ ខោ អារុសោ កិក្ខុ សង្ឃេន តន្ត្រីនិយកម្ម-
 កតោ អធម្មេន សមគ្គេហិ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្មំ
 ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោន្តិ ធម្មេន
 វត្តា ។ សោ តម្អា អារាសា អញ្ចប់ អារាស់ កង្ខេប ។

ចម្លើយរួចរាល់: ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ឥន្ទ្រិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

កាន់អាវាសដទៃទៀត ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់អាវាសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើឥន្ទ្រិយ-
 កម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ
 ធម៌បូម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើឥន្ទ្រិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឥន្ទ្រិយកម្មដល់ភិក្ខុ
 នោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។
 ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសាទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឥន្ទ្រិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុ
 ទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំង
 ឡាយធ្វើឥន្ទ្រិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឥន្ទ្រិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ ភិក្ខុនោះក៏
 ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាស
 នោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែល
 សង្ឃបានធ្វើឥន្ទ្រិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយដែលព្រមព្រៀងគ្នា
 តែមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើឥន្ទ្រិយកម្ម
 ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឥន្ទ្រិយកម្ម
 ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។

វិសេសបិដកេ មហាវិញ្ញា

តត្ថបិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ
សង្ឃេន តជ្ជនីយកម្មកតោ ធម្មេន វុត្តហំ បាណុស្ស
មយំ តជ្ជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជនីយ-
កម្មំ ករោន្តិ ធម្មប្បជ្ឈិយកោន វុត្តា ។

[១១៥] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពាលោ ហោតិ
អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហិសំសង្ខោ
វិហារតិ អននុលោមិតេហិ គិហិសំសក្កេហិ ។ តត្ថ ទេ
ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ ពាលោ
អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហិសំសង្ខោ
វិហារតិ អននុលោមិតេហិ គិហិសំសក្កេហិ បាណុស្ស
មយំ និយស្សកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស និយស្សកម្មំ
ករោន្តិ អធម្មេន វុត្តា ។ សោ តម្ហា អាវាសា អញ្ញិមំ
អាវាសំ កច្ចតិ ។ តត្ថបិ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ
អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន និយស្សកម្មកតោ អធម្មេន
វុត្តហំ បាណុស្ស មយំ និយស្សកម្មំ ករោមាតិ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។

(១១៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ល្ងង់មិនឆ្ងាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានកំណត់អាបត្តិ នៅច្រឡកច្រឡំ ដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡកច្រឡំមិនសមគួរ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ ឯង ល្ងង់មិនឆ្ងាស មានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡកច្រឡំមិនសមគួរ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ចេញពីអាវាសនោះទៅកាន់អាវាសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវាសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវាសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើនិយស្សកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុនេះ (ទៀត) ។

ចម្លើយក្នុងកថា បញ្ចជនីយកម្មាធម្មវគ្គោ

តេ ភស្មំ ជីយស្មកម្មំ ករោន្តំ អនម្មេន សមត្តា
 ។ បេ ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តា ។ ធម្ម-
 ប្បដ្ឋបកេន សមត្តា ។ យថា ហេត្វា តថា ចក្កំ
 កាតតំ ។

[១១៦] ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុលទ្ធសកោ ហោតិ
 ចាបសមាចារោ ។ តត្រ បេ ភិក្ខុនំ ឃំ ហោតិ អយំ
 ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ កុលទ្ធសកោ ចាបសមាចារោ
 ហន្តស្ស មយំ បញ្ចជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ ភស្មំ
 បញ្ចជនីយកម្មំ ករោន្តំ អនម្មេន វត្តា ។ សោ តម្លា
 អាវុសា អញ្ញំ អាវុសំ កច្ឆតិ ។ តត្ថបិ ភិក្ខុនំ ឃំ
 ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន បញ្ច-
 ជនីយកម្មកតោ អនម្មេន វត្តេហិ ហន្តស្ស មយំ

ចម្លើយឮឆ្លុះ: ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ចជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម
 ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើនិយស្ស-
 កម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ បណ្ឌិត
 គប្បីធ្វើបក្ក(១)ឲ្យដូចសេចក្តីដែលបានពោលមកហើយពូជ័ខាងក្រោយ ។

(១១៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះមានភិក្ខុជាអ្នកទ្រុឌ
 ត្រកូល មានមារយាទអាក្រក់ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នា
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ជាអ្នកទ្រុឌត្រកូល
 មានមារយាទអាក្រក់ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើបញ្ចជនីយកម្ម
 ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបញ្ចជនីយ-
 កម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវុសានោះទៅកាន់អាវុសដទៃ ។ ឯ
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងអាវុសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើបញ្ចជនីយកម្មហើយ ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដែលជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ

---

១ រឿងដែលត្រូវសំដែងវិលទៅរកសេចក្តីដើមវិញ ហៅថា ចក្ក គឺត្រូវបន្ថែមសេចក្តីខាងដើម
 ដំបូងខាងចុងដូចរឿងរ៉ាវដែលនិយាយមកហើយ ។

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

បញ្ចវដ្តិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស បញ្ចវដ្តិយ-
 កម្មំ ករោន្តិ អធិម្ពេន សមត្តា ។ បេ ។ ធម្មេន វត្តា ។
 ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន សមត្តា ។
 ចក្កំ កាតតំ ។

[១១៧] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិហំ អក្កោសតិ
 បរិកាសតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ ភិហំ អក្កោសតិ បរិកាសតិ ហន្តស្ស
 មយំ បដិសារណីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស
 បដិសារណីយកម្មំ ករោន្តិ អធិម្ពេន វត្តា ។ បេ ។
 អធិម្ពេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន
 វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន សមត្តា ។ ចក្កំ កាតតំ ។

[១១៨] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា
 ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បស្សិតុំ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ
 ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា
 ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បស្សិតុំ ហន្តស្ស មយំ អាបត្តិយា

វិសយបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ធ្វើបញ្ចជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបញ្ចជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ (ទៀត) ។ បេ ។ ជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀង
 គ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្ក (បំពេញសេចក្តីដូច
 ខាងដើម) ។

(១១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុ
 ដេរប្រទេចពួកគ្រហស្ថ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាង
 នេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដេរប្រទេចពួកគ្រហស្ថ
 បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកតែ
 ប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នាតែ
 ប្រកបដោយធម៌បួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្ក(បំពេញសេចក្តីដូចខាងដើម) ។

(១១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ត្រូវអាបត្តិហើយមិនប្រាថ្នានឹងឃើញអាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំង
 ឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវអាបត្តិ
 ហើយ មិនប្រាថ្នានឹងឃើញអាបត្តិសោះ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ

អនិស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ
 តស្ស អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោន្តិ
 អធម្មេន វត្ថា ។ បេ ។ អធម្មេន សមត្ថា ។ ធម្មេន
 វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន
 សមត្ថា ។ ចក្កំ កាតតំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បដិ-
 កាតំ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ
 អារុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ
 បដិកាតំ ហន្តស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
 ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស
 អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោន្តិ
 អធម្មេន វត្ថា ។ បេ ។ អធម្មេន សមត្ថា ។ ធម្មេន
 វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន
 សមត្ថា ។ ចក្កំ កាតតំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន ឥច្ឆតិ ចាបិកំ ទិដ្ឋិ បដិស្សន្តិតំ ។ តត្រ
 ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អារុសោ ភិក្ខុ

ចម្លើយព្រះពុទ្ធ. ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ឧក្រេបសីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ធ្វើឧក្រេបសីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឧក្រេបសីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញ
 អាបត្តិ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌មួយ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌មួយ ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នានឹងសំដែង
 អាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នានឹងសំដែង
 អាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើឧក្រេបសីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ
 ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 ធ្វើឧក្រេបសីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀង
 គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជា
 ពួកទាំងប្រកបដោយធម៌មួយ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌មួយ ។
 បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រីក្រចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ
 បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង

វិធីបិណ្ឌ មហាវត្ថុ

ន ឥច្ឆតំ ចាបិកំ ទិដ្ឋី បដិជីស្សន្តិកំ ហន្តស្ស មយំ
 ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិជីស្សន្តិកុ ឧក្ខេបនីយកម្មំ
 ករោមាតិ ។ តេ តស្ស ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្ប-
 ដិជីស្សន្តិកុ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោន្តំ អធិដ្ឋាន វត្តា
 ។ បេ ។ អធិដ្ឋាន សមត្តា ។ ធិដ្ឋាន វត្តា ។ ធម្មប្ប-
 ជ្ឈបកោន វត្តា ។ ធម្មប្បជ្ឈបកោន សមត្តា ។ ចក្កំ
 កាតត្ថំ ។

[១០៧] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃន តន្តរិ-
 យកម្មកតោ សម្មាវត្ថតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថតិ
 តន្តរិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ។ តត្រ បេ
 ភិក្ខុនំ ឃំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃន
 តន្តរិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ
 វត្ថតិ តន្តរិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ហន្តស្ស
 មយំ តន្តរិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិមាតិ ។ តេ តស្ស
 តន្តរិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ អធិដ្ឋាន វត្តា ។ សោ តម្ហា
 អាវុសា អញ្ញាបិ អាវុសំ កច្ឆតិ ។ តត្ថបិ ភិក្ខុនំ
 ឃំ ហោតិ ឥមស្ស ខោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ សង្ឃន

វិធីបំបិទ មហាវត្ថុ

មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញសោះ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំង
 ឡាយធ្វើទុក្ខបន្ថយកម្មដល់ភិក្ខុនោះព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើទុក្ខបន្ថយកម្មដល់ភិក្ខុ
 នោះព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌
 បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កបុរៈ ។

(១១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 សង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោម
 ប្រព្រឹត្តវត្ថុក្នុងកិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់
 តជ្ជន្តិយកម្ម(នឹងសង្ឃ) ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះ
 ថា ម្នាលអាវុស្កទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង សង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មហើយ
 ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុក្នុងកិរិយារលាស់
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជន្តិយកម្មនោះ បើដូច្នោះ
 មានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាល
 នោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់តជ្ជន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។
 ភិក្ខុនោះក៏ចេញពីអាវុសនោះទៅកាន់អាវុសដទៃ ។ ឯភិក្ខុទាំងឡាយក្នុង
 អាវុសនោះគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុស្កទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងសង្ឃ

ចម្លើយឡើយ កង្ខេបនិយមន័យសមត្ថភាព

តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សន៍ អធិប្បន វត្តហិ ហន្តស្ស
 មយំ តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សន៍មោតិ ។ តេ តស្ស
 តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សន៍ អធិប្បន សមត្ថា ។ បេ ។
 ធម្មន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
 សមត្ថា ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃន តន្ត្រីនិយ-
 កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ
 តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន៍ យាចតិ ។ តត្រ បេ
 ភិក្ខុនំ ឃំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃន
 តន្ត្រីនិយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ
 វត្តតិ តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន៍ យាចតិ ហន្តស្ស
 មយំ តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សន៍មោតិ ។ តេ តស្ស
 តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សន៍ អធិប្បន សមត្ថា ។ បេ ។
 ធម្មន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
 សមត្ថា ។ អធិប្បន វត្តា ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃន

ចម្លើយរួចរាល់: ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (រំលង) តស៊ូជួយកម្មវិធីប្រកបដោយធម៌ជាដើម

បានរម្ងាប់តស៊ូជួយកម្មវិធី ដោយភិក្ខុទាំងឡាយជាពួកទាំងមិនប្រកប
 ដោយធម៌ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តស៊ូជួយកម្មវិធីលក្ខណៈ
 (ទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់
 តស៊ូជួយកម្មវិធីលក្ខណៈនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុកងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើ
 តស៊ូជួយកម្មវិធី ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហភាពប្រព្រឹត្តវត្ថុ
 ដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មវិធី មកសូមការរម្ងាប់តស៊ូជួយកម្មវិធី ក្នុង
 រឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនេះឯង សង្ឃបានធ្វើតស៊ូជួយកម្មវិធី ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ
 ទាំងសមូហភាពប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មវិធី ឥឡូវនេះមក
 សូមការរម្ងាប់តស៊ូជួយកម្មវិធី (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់
 តស៊ូជួយកម្មវិធីលក្ខណៈនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ រម្ងាប់តស៊ូជួយកម្មវិធីលក្ខណៈនោះ ។ បេ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។
 ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។
 ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត

វិធីបដិភេទ មហាវគ្គ

តន្ត្រីនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ
 វត្ថុតិ តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្រ
 ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
 តន្ត្រីនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ
 វត្ថុតិ តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ហន្តស្ស
 មយំ តន្ត្រីនិយកម្មំ បដិប្បស្សម្ពេមាតិ ។ តេ តស្ស
 តន្ត្រីនិយកម្មំ បដិប្បស្សម្ពេន្តិ ធម្មេន វត្ថា ។ បេ ។
 ធម្មប្បដិវបកេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដិវបកេន សមត្ថា ។
 អធម្មេន វត្ថា ។ អធម្មេន សមត្ថា ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សង្ឃេន តន្ត្រីនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ
 ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ
 យាចតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តន្ត្រីនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ក៏ក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយ
 ប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ
 សូមការរៀបចំតជ្ជន្តិយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើក៏ទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាង
 នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ក៏ក្នុងនេះឯងសង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មហើយ
 ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុរដល់កិរិយា
 រលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះមកសូមការរៀបចំតជ្ជន្តិយកម្ម បើដូច្នោះ
 មានតែយើងទាំងឡាយរៀបចំតជ្ជន្តិយកម្មដល់ក៏ក្នុងនេះ ។ ក៏ក្នុងនោះជា
 ពួក តែប្រកបដោយធម៌ រៀបចំតជ្ជន្តិយកម្មដល់ក៏ក្នុងនោះ ។ បេ ។ ជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ ជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាល
 ក៏ក្នុងទាំងឡាយ ម្យ៉ាងវិញទៀត ក៏ក្នុងសាសនានេះសង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយ-
 កម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុរដល់កិរិ-
 យារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរៀបចំតជ្ជន្តិយកម្ម ។ ក្នុងរឿង
 នោះបើក៏ទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ក៏ក្នុងនេះ
 ឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជន្តិយកម្មហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ

លោម ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្ស-
 ទ្ធិ យាចតិ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សម្តោ-
 មាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សម្តោន្តិ ធម្ម-
 ប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។ បេ ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តា ។
 អធម្មេន វត្តា ។ អធម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។
 ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តន្ត្រីនិយកម្មកតោ
 សម្មា វត្តតិ លោម ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ តន្ត្រី-
 និយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ ។ តត្រ បេ
 ភិក្ខុនំ វិំ ហោតិ អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
 តន្ត្រីនិយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោម ចាតេតិ
 នេត្តារំ វត្តតិ តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិ យាចតិ
 ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សម្តោមាតិ ។ តេ
 តស្ស តន្ត្រីនិយកម្ម បដិប្បស្សម្តោន្តិ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 សមត្តា ។ បេ ។ អធម្មេន វត្តា ។ អធម្មេន សមត្តា ។
 ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។

ចម្លើយឮឆ្លុះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំលាប់) តជ្ជនីយកម្មដោយធម៌បូមផាដើម

ទាំងសមូហរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវនេះ
 មកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម(នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់
 តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម
 រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ
 ធម៌បូម ។ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិន
 ប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រ-
 ព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញ
 ចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំង
 ឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃ
 បានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហ
 រោមប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់
 តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម
 ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូមរម្ងាប់
 តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រម-
 ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។
 ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

[១២០] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន និយស្ស-
 កម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតំ នេត្តារំ វត្ថុតំ និ-
 យស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតំ ។ តត្រ បេ
 ភិក្ខុនំ ឃំ ហោតិ អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
 និយស្សកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតំ នេត្តារំ
 វត្ថុតំ និយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតំ ហន្តស្ស
 មយំ និយស្សកម្មំ បដិប្បស្សម្ពោមាតិ ។ តេ តស្ស
 និយស្សកម្មំ បដិប្បស្សម្ពោនិ អនម្មេន វត្ថា ។ បេ ។
 អនម្មេន សមត្ថា ។ ធម្មេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ថា ។ ចក្កំ កាតតំ ។

[១២១] ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន
 បព្វាជនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតំ
 នេត្តារំ វត្ថុតំ បព្វាជនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតំ ។
 តត្រ បេ ភិក្ខុនំ ឃំ ហោតិ អយំ ចោ អាវុសោ
 ភិក្ខុ សង្ឃេន បព្វាជនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ

វិធីបំផុត មហាវគ្គ

[១២០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 សង្ឃបានធ្វើនិយស្យកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូប
 រោមប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់
 និយស្យកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុ-
 សោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើនិយស្យកម្មហើយ ក៏បាន
 ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយារលាស់
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់និយស្យកម្ម(នោះ) បើដូច្នោះមានតែ
 យើងទាំងឡាយរម្ងាប់និយស្យកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំង
 មិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់និយស្យកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀង
 គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
 ទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។
 បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។

[១២១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 សង្ឃបានធ្វើបញ្ចវេទនិយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូប
 រោមប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការ
 រម្ងាប់បញ្ចវេទនិយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបញ្ចវេទនិយកម្ម

បម្លេយ្យក្នុងកេ បដិសារណីយកម្មកម្មវិជ្ជាវិយោ

លោមំ ទាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ បញ្ចជនីយកម្មស្ស
 បដិប្បស្សន្ធវិ យាចតិ ហន្តស្ស មយំ បញ្ចជនីយកម្ម
 បដិប្បស្សន្ធមាតិ ។ តេ តស្ស បញ្ចជនីយកម្ម
 បដិប្បស្សន្ធន្តំ អធិដ្ឋេន វត្ថា ។ បេ ។ អធិដ្ឋេន
 សមត្ថា ។ ធិដ្ឋេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្ថា ។
 ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ថា ។ ចក្កំ កាតតំ ។

(១២២) ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន បដិសារ-
 ណីយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ទាតេតិ នេត្តារំ
 វត្ថុតិ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធវិ យាចតិ ។
 តត្រ បេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ
 ភិក្ខុ សង្ឃេន បដិសារណីយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ
 លោមំ ទាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ បដិសារណីយកម្មស្ស
 បដិប្បស្សន្ធវិ យាចតិ ហន្តស្ស មយំ បដិសារណីយកម្ម
 បដិប្បស្សន្ធមាតិ ។ តេ តស្ស បដិសារណីយកម្ម

ចម្លើយឮឆ្លង៖ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (វិសាល) បដិសារណីយកម្មប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរមេប្រព្រឹត្តវត្ថុដ្ឋង្គវលកិរិយា
រលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បញ្ចវិន័យកម្ម (នោះ) បើ
ដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បញ្ចវិន័យកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់បញ្ចវិន័យកម្មដល់ភិក្ខុនោះ
។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយ
ធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
ដោយធម៌បួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។

(១២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃ
បានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរមេ
ប្រព្រឹត្តវត្ថុដ្ឋង្គវលកិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់
បដិសារណីយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អាវុស្តទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្ម
ហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរមេប្រព្រឹត្តវត្ថុដ្ឋង្គវលកិរិយា
រលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម
(នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បដិសារណីយកម្មដល់ភិក្ខុ
នេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

បដិប្បស្សម្ពេន្តំ អធិម្ពេន វត្តា ។ បេ ។ អធិម្ពេន សមត្តា ។
 ធិម្ពេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 សមត្តា ។ ចក្កំ កាតព្វំ ។

(១២៣) ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន អាបត្តិយា
 អនិស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោបំ
 ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧក្ខេបនី-
 យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ
 ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន អាបត្តិយា
 អនិស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោបំ
 ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧក្ខេបនី-
 យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ហន្តស្ស មយំ
 អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ពេ-
 មាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ
 បដិប្បស្សម្ពេន្តំ ធិម្ពេន វត្តា ។ បេ ។ អធិម្ពេន សមត្តា ។
 ធិម្ពេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 សមត្តា ។ ចក្កំ កាតព្វំ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។

(១២៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ដែលសង្ឃបានធ្វើទុក្ខបន័យកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្ត
វត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមូហរោមប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយារលាស់ចេញចាក
កម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ទុក្ខបន័យកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ក្នុង
រឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើទុក្ខបន័យកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ
ក៏ប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃ ទាំងសមូហរោមប្រព្រឹត្តវត្តដល់កិរិយារលាស់
ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ទុក្ខបន័យកម្ម ព្រោះមិនឃើញ
អាបត្តិ (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ទុក្ខបន័យកម្មព្រោះ
មិនឃើញអាបត្តិដល់ភិក្ខុនេះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយ
ធម៌ រម្ងាប់ទុក្ខបន័យកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។
ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។
ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌
បួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុ

សង្ឃ័យ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧត្តេស្ថនិយកម្មកតោ
 សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ អាបត្តិយា
 អប្បដិកម្មេ ឧត្តេស្ថនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ។
 តត្រិ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ
 សង្ឃ័យ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧត្តេស្ថនិយកម្មកតោ
 សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ អាបត្តិយា
 អប្បដិកម្មេ ឧត្តេស្ថនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ
 ហន្តស្ស បយំ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧត្តេស្ថនិយកម្ម
 បដិប្បស្សន្ធមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ
 ឧត្តេស្ថនិយកម្មំ បដិប្បស្សន្ធន្តិ អធម្មេន វត្ថា ។ បេ ។
 អធម្មេន សមត្ថា ។ ធម្មេន វត្ថា ។ ធម្មប្បន្ទ្របកេន
 វត្ថា ។ ធម្មប្បន្ទ្របកេន សមត្ថា ។ ចក្កំ កាតតំ ។
 ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃ័យ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា
 អប្បដិកម្មេ ឧត្តេស្ថនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ
 ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិកម្មេ
 ឧត្តេស្ថនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្រិ ចេ

ចម្លើយឮត្រឡប់៖ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) ឧក្រិដ្ឋយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម
 ក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្រិដ្ឋយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ
 ហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហភាពប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់
 ភិក្ខុយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់ឧក្រិដ្ឋយកម្មព្រោះ
 មិនសំដែងអាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្រិដ្ឋយកម្មព្រោះ
 មិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហ
 ភាពប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់ភិក្ខុយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់
 ឧក្រិដ្ឋយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំង
 ឡាយរម្ងាប់ឧក្រិដ្ឋយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិដល់ភិក្ខុនេះចុះ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្រិដ្ឋយកម្មព្រោះមិនសំ-
 ដែងអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។
 ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌មួយ ។ ព្រម
 ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌មួយ ។ បណ្ឌិតគិតប្បវេណីចក្កចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើឧក្រិដ្ឋយកម្មហើយ
 ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហ
 ភាពប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់ភិក្ខុយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការ
 រម្ងាប់ឧក្រិដ្ឋយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះបើ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

ភិក្ខុនំ ឃីរំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
 ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បនិធិស្សត្តេ ទុក្ខេបនីយកម្ម-
 កតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ ចាបិ-
 កាយ ទិដ្ឋិយា អប្បនិធិស្សត្តេ ទុក្ខេបនីយកម្មស្ស
 បដិច្ចស្សត្ថិ យាចតិ ហន្តស្ស មយំ ចាបិកាយ
 ទិដ្ឋិយា អប្បនិធិស្សត្តេ ទុក្ខេបនីយកម្មំ បដិច្ចស្សត្តេ-
 មាតិ ។ តេ តស្ស ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បនិធិស្សត្តេ
 ទុក្ខេបនីយកម្មំ បដិច្ចស្សត្តេនិ អធម្មេន វត្ថា ។ បេ។
 អធម្មេន សមត្ថា ។ ធម្មេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ថា ។ ចក្កំ កោតត្ថំ ។

(១២២) ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិកាយកោ
 ហោតិ កលហកាយកោ វិវាទកាយកោ ភិក្ខុកាយកោ
 សង្ឃេ អធិការណកាយកោ ។ តត្រ បេ ភិក្ខុនំ ឃីរំ ហោតិ
 អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិកាយកោ កលហកា-
 យកោ វិវាទកាយកោ ភិក្ខុកាយកោ សង្ឃេ អធិការណ-
 កាយកោ ហន្តស្ស មយំ តន្តេនីយកម្មំ កហេហតិ ។ តេ

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង
 ដែលសង្ឃបានធ្វើឧក្រិបនិយកម្មហើយព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាគក៏បាន
 ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហព្រមប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់ភិក្ខុយារលាស់
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ឧក្រិបនិយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋ
 ភាគក៏ចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ឧក្រិបនិយកម្មព្រោះ
 មិនលះបង់ទិដ្ឋភាគក៏ចេញដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិន
 ប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ឧក្រិបនិយកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាគក៏ចេញ
 ដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើចក្កចុះ ។

(១២៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជា
 អ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើ
 នូវតំរូវបានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំង
 ឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើ
 នូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតំរូវ-
 បានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយ
 ធ្វើឧក្រិបនិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌

ភស្ម ឥន្ទ្រីយកម្ម ករោន្តិ អធិប្បន វត្ថុ ។ តត្រដ្ឋា
 សង្កេ វិទតិ អធិប្បន វត្ថុកម្ម អធិប្បន សមត្ថកម្ម
 ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្ថុកម្ម ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្ថកម្ម
 អគតំ កម្មំ ធុត្តនំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្រ
 ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អធិប្បន វត្ថុកម្មន្តំ
 យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អគតំ កម្មំ ធុត្តនំ កម្មំ
 បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ ឥត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។

(១២៥) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ
 ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្មការកោ
 សង្កេ អធិករណការកោ ។ តត្រ បេ ភិក្ខុនំ ឯវ
 ហោតិ អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ
 កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្មការកោ សង្កេ
 អធិករណការកោ ហន្តស្ស មយំ ឥន្ទ្រីយកម្ម
 ករោមាតិ ។ តេ ភស្ម ឥន្ទ្រីយកម្ម ករោន្តិ

បំប្លែងយុទ្ធនុកៈ ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) ឥន្ទ្រនិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ធ្វើឥន្ទ្រនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលស្ថិតនៅក្នុងទីនោះដដែលក្តាថា
កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀង
គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម
កម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
មិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើមិនល្អហើយ កម្មសង្ឃត្រូវធ្វើ
ទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះ
សោត ភិក្ខុណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ
កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើមិនល្អហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំង
អម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទី (អ្នកពោលត្រូវធម៌) ក្នុងកម្មនោះ ។

(១២៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ
ជាអ្នកធ្វើនូវតវ៉ានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ
បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ
ឯងជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជា
អ្នកធ្វើនូវតវ៉ានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែ
យើងទាំងឡាយធ្វើឥន្ទ្រនិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា

វិធីបំប៉ន មហាវិញ្ញា

អធិប្បន្ន សមត្ថ ។ តត្រឡោ សង្ខេប វិវាទន៍ អធិប្បន្ន
 វត្តកម្ម អធិប្បន្ន សមត្ថកម្ម ធម្មន្ត វត្តកម្ម ធម្មប្ប-
 ជ្ឈបកេន វត្តកម្ម ធម្មប្បជ្ឈបកេន សមត្ថកម្ម អតតំ
 កម្មំ ធុត្តនំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្រ
 ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឃុំមាហំសុ អធិប្បន្ន សមត្ថ-
 កម្មន្តំ យេ ច តេ ភិក្ខុ ឃុំមាហំសុ អតតំ កម្មំ
 ធុត្តនំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្រ ភិក្ខុ
 ធម្មវាទិនោ ។

[១២៦] ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិកាយកោ
 ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភិក្ខុការកោ
 សង្ខេប អធិការណការកោ ។ តត្រ ច ភិក្ខុនំ ឃុំ
 ហោតិ អយំ ទោ អរុសោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិកាយ-
 កោ កលហការកោ វិវាទការកោ ភិក្ខុការ-
 កោ សង្ខេប អធិការណការកោ ហន្តស្ស មយំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

តែមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើតម្លៃយកម្ចីដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែល
ស្ថិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក
តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មរបស់
ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ឬម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនធ្វើហើយ
កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើរកក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាង
នេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះ
សោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបាន
ធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើរកក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។
ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវរ្ម័ន ក្នុងកម្មនោះ ។

(១២៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវរិវាទ ជាអ្នក
ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុ
ទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នក
ធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវរិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆា-
នកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះគួរតែយើងទាំងឡាយ

បម្រើយុត្តន្តរក កង្ខើតយកម្មធម្មប្បដិវបកវត្តា។យោ

តន្ត្រីយកម្ម ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីយកម្ម
 ករោម្ពំ ធម្មេន វត្តា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃោ វិវាទតិ អធម្មេន
 វត្តកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្ម-
 ប្បដិវបកេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដិវបកេន សមគ្គកម្មំ
 អកតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។
 តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មេន វត្ត-
 កម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ
 ទុក្ខដំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ
 ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។

(១២៧) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ណានការកោ
 ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ
 សង្ឃោ អនិករណាការកោ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ
 ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ កណ្ណានការ-
 កោ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ

បញ្ចេញព្រះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តន្ត្រីនិយមកម្មដោយធម៌ប្លមជាដើម

ធ្វើតន្ត្រីនិយមកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌
 ធ្វើតន្ត្រីនិយមកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះជងៃកត្តា
 ថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀង
 គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌
 កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មរបស់ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀង
 គ្នា តែប្រកបដោយធម៌ប្លម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្ម
 ឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា
 កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ឯភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ
 ឈ្មោះថាជាធម៌វាទី ក្នុងកម្មនោះ ។

(១២៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំណោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើ
 នូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំង
 ឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ពារសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នកធ្វើនូវ
 ការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវដំណោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នកធ្វើនូវតិរច្ឆាន-

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

សង្ឃេ អធិការណ៍ការកោ ហន្តស្ស មយំ តដ្ឋន័យ.
 កម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តដ្ឋន័យកម្មំ ករោន្ត
 ធម្មប្បដ្ឋបកោន វត្តា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃោ វិវេទនំ អធម្មេន
 វត្តកម្មំ អធម្មេន សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្ប-
 ដ្ឋបកោន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកោន សមត្តកម្មំ អកតំ
 កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ បុន កាតព្វំ កម្មន្តំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋបកោន វត្តកម្មន្តំ
 យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្ខដំ
 កម្មំ បុន កាតព្វំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។

(១២៨) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភណ្ឌានការកោ
 ហោតិ កលហការកោ វិវេទការកោ ភស្សការកោ
 សង្ឃេ អធិការណ៍ការកោ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវ
 ហោតិ អយំ ខោ អារុសោ ភិក្ខុ ភណ្ឌានការកោ

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

កថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើ
 តជ្ឈន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម
 រឿតជ្ឈន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះជជែកគ្នា
 ថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀង
 គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌
 កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ថាភិក្ខុធ្វើអាត្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
 ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
 ធ្វើអាត្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះ
 ថាជាធម្មវរ្ម័ន ក្នុងកម្មនោះ ។

(១២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នក
 ធ្វើនូវតិរចានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ ក្នុងរឿងនោះ
 បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុស្តទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង

កលហការកោ វិវាទការកោ ភិស្សការកោ សង្ឃេ
 អធិករណការកោ ហន្តស្ស មយំ តន្ត្រីនិយកម្មំ
 ករោមាតិ ។ តេ តស្ស តន្ត្រីនិយកម្មំ ករោន្តំ ធម្ម-
 ប្បជ្ឈិបកេន សមគ្គា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃោ វិវាទតំ
 អធម្មេន វត្តកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ
 ធម្មប្បជ្ឈិបកេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បជ្ឈិបកេន សមគ្គកម្មំ
 អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្រ
 ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បជ្ឈិបកេន
 សមគ្គកម្មន្តំ យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកតំ
 កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ
 ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។

(១២៩) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ពាលោ ហោតិ
 អព្យត្តោ អាចត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហិសំសង្ឃោ
 វិហារតិ អនុលោមិកេហិ គិហិសំសក្កេហិ ។ តត្រ

ចម្លើយឆ្លើយតប៖ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) និយស្សៈកម្មនិយមបដោយធម៌ជាដើម

ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ជាអ្នកធ្វើនូវជំលោះ ជាអ្នកធ្វើនូវវិវាទ ជាអ្នក
ធ្វើនូវតិរច្ឆានកថា ជាអ្នកធ្វើនូវអធិករណ៍កងសង្ឃ ។ បើដូច្នោះមានតែ
យើងទាំងឡាយធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀងគ្នា
តែប្រកបដោយធម៌បូម ធ្វើតជ្ឈនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបំរើ
នៅក្នុងទីនោះជជែកគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក
តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់
ភិក្ខុដែលព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបាន
ធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះ
ថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ពុំនោះសោតភិក្ខុ
ទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ
កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាល
នេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។

(១២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុកងសាសនានេះ
ជាអ្នកល្ងង់មិនធ្លាសមានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅច្រ-
ឡកច្រឡំដោយត្រិហស្ថ ដោយការច្រឡំច្រឡំមិនសមគួរ ។ ក្នុងរឿង

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ចេ ភិក្ខុនំ ឯវមហាតិ អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ ពាលោ
 អព្យត្តោ អាបត្តិពាលោ អនបទានោ ភិហិសំសង្ខោ
 វិហាតិ អននុលោមិតេហិ ភិហិសំសត្តេហិ ហន្តស្ស
 មយំ និយស្សកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស និយស្សកម្មំ
 ករោន្តិ អធម្មេន វត្តា ។ បេ ។ អធម្មេន សមត្តា ។
 ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន
 សមត្តា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ខេប វិវធាតិ អធម្មេន វត្តកម្មំ
 អធម្មេន សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន
 វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន សមត្តកម្មំ អតតំ កម្មំ
 ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតព្វំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមហាតិ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន សមត្ត-
 កម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមហាតិ អតតំ កម្មំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

នោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 នេះឯងជាអ្នកល្ងង់មិនគ្នាសមានអាបត្តិច្រើន មិនមានការកំណត់អាបត្តិ នៅ
 ច្រឡកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡកច្រឡំមិនសមគួរ បើដូច្នោះ
 មានតែយើងទាំងឡាយធ្វើនិយស្យកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើនិយស្យកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀង
 គ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រ
 កបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ សង្ឃដែល
 បិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់
 ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើ
 ហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើពាក្យក៏ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះ
 ថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោតភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ

ចម្លើយឫក្ខត្តកេ បញ្ចជនីយកម្មាធម្មវត្តាឡាយ

ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ
ធម្មវាទិនោ ។ ឥមេ បញ្ច វារា សន្និស្តា ។

[១៣០] ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុលទ្វិសកោ
ហោតិ ចាបសមាចារោ ។ តត្ថ ចេ ភិក្ខុនំ វេ ហោតិ
អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ កុលទ្វិសកោ ចាបសមា-
ចារោ ហន្តស្ស មយំ បញ្ចជនីយកម្មំ ករោមាតិ ។
តេ តស្ស បញ្ចជនីយកម្មំ ករោន្តិ អធម្មេន វត្តា
។ បេ ។ អធម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិ-
បកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តា ។ តត្ថ ដោ
សង្ឃោ វិវេទតិ អធម្មេន វត្តកម្មំ អធម្មេន សមត្តកម្មំ
ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិប-
កេន សមត្តកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុន
កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្ថ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ

ចម្លើយឮឆ្លុះ: ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ចាផន្តិយកម្មនិម្មិតប្រកបដោយធម៌ជាដើម

កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអស់
នេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវេទីកន៍កម្មនោះ ។ វា: ទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសន្លឹប ។

(១៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក៏សាសនានេះ
ជាអ្នកទ្រុឌត្រកូល ជាអ្នកមានមារយាទអាក្រក់ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុ
ទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារាស្ថាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងជាអ្នក
ទ្រុឌត្រកូល ជាអ្នកមានមារយាទអាក្រក់ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំង
ឡាយធ្វើបញ្ចាផន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រ
កបដោយធម៌ ធ្វើបញ្ចាផន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំង
ប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ សង្ឃ
ដែល ប្តិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកប
ដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់
ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌
បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថា
ភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើ
ទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយណា

ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមគ្គកម្មន្តំ យេ ច តេ
 ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ បុន
 កាតព្វំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។
 ឥមេ បញ្ច វាវ សង្ខិតា ។

[១៣១] ឥធម បុន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តិហី អក្កោ-
 សតិ បរិភាសតិ ។ តត្ថ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ
 អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ តិហី អក្កោសតិ បរិភាសតិ
 ហន្តស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ
 តស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោន្តិ អធម្មេន វត្ថា ។ បេ ។
 អធម្មេន សមគ្គា ។ ធម្មេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមគ្គា ។ តត្ថ ឆោ សង្ឃោ
 វិវេទនិ អធម្មេន វត្ថកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ
 ធម្មេន វត្ថកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្ថកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិ-
 បកេន សមគ្គកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម
 ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថា
 ភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើ
 ទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអស់ឈ្មោះថាជាធម៌វាទីក្នុងកម្មនោះ ។ ព្រោះ
 ទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

[១៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ដេរប្រទេចពួកគ្រហស្ថ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាង
 នេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដេរប្រទេចពួកគ្រហស្ថ បើ
 ដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើបដិសារណ៍យកម្នួលភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើបដិសារណ៍យកម្នួលភិក្ខុ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
 ដោយធម៌បូម ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់
 ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិន
 ប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជា
 ពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ
 ធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់

ចម្លើយឫក្ខត្តកេ ទក្ខេបនីយកម្មាធម្មវិញ្ញាណោ

បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ
 ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តកម្មន្តំ
 យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ
 កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ
 ធម្មវាទិនោ ។ ឥមេ បញ្ច វាវ សង្ខត្តា ។

(១៣២) ឥធម បុន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា
 ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បស្សិតំ ។ តត្រ បេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ
 អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា ន ឥច្ឆតិ
 អាបត្តិ បស្សិតំ ហន្តស្ស មយំ អាបត្តិយា អនស្សនេ
 ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា
 អនស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករោន្តិ អធម្មេន វត្តា ។
 បេ ។ អធម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិ-
 បកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តា ។ តត្រដ្ឋោ

បម្លេយ្យកូន្តរៈ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ឧក្ខេបន័យកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុ
ទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា
និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
ធ្វើអាត្រាហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះ
ថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។ វាវៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(១៣២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទីនឹងឃើញនូវអាបត្តិ (នោះ) ។ ក្នុងរឿងនោះ
បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង
ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាទីនឹងឃើញនូវអាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើង
ទាំងឡាយធ្វើឧក្ខេបន័យកម្មព្រោះមិនឃើញនូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឧក្ខេបន័យកម្មព្រោះមិនឃើញ
នូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។
ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

សង្ឃ វិវាទតំ អនុមោទ វត្តកម្មំ អនុមោទ សមគ្គកម្មំ
 ធម្មោ វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកោន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកោន
 សមគ្គកម្មំ អកតំ កម្មំ ធុត្តនំ កម្មំ បុន កាតតំ
 កម្មន្តំ ។ ត(ត) ភិក្ខុវេយ្យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្ប-
 ដ្ឋិបកោន សមគ្គកម្មន្តំ យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ
 អកតំ កម្មំ ធុត្តនំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុ ធម្មវាទីនោ ។ ឥមេ បញ្ច វារា សង្ឃិកា ។
 ឥន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ
 បដិកាតំ ។ ត(ត) ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តិ បដិ-
 កាតំ ហន្តស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេ
 បដិយកម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា
 អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបដិយកម្មំ ករោន្តិ អនុមោទ វត្ត

និយមិទ្ធិក មហាវគ្គ

ដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុ
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយ
 ធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀង
 គ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
 ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ឯភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ
 ឈ្មោះថាជាធម្មវុទ្ធិក្នុងកម្មនោះ ។ វាទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវអាបត្តិហើយ
 មិនប្រាថ្នានឹងសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នា
 យ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងត្រូវអាបត្តិហើយ មិន
 ប្រាថ្នានឹងសំដែងអាបត្តិ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយធ្វើទុក្ខបន្ថយកម្ម
 ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រ
 កបដោយធម៌ ធ្វើទុក្ខបន្ថយកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់ភិក្ខុនោះ

ចម្លើយឫក្ខត្តកេ ឧក្ខេបន័យកង្ខារធម្មសមញ្ញ។យោ

។ បេ ។ អនម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្ប-
 ដ្ឋបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តា ។ តត្រដ្ឋោ
 សង្ខេប វិវេទនំ អនម្មេន វត្តកម្មំ អនម្មេន សមត្តកម្មំ
 ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
 សមត្តកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ
 កម្មន្តំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្ប-
 ដ្ឋបកេន សមត្តកម្មន្តំ យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ
 អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ
 តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទីនោ ។ ឥមេ បញ្ច វារា សង្ខីត្តា ។ ឥន
 បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន ឥន្ទតំ ហាបិកំ ទីដ្ឋី បដិទ្ធិស្សន្តិភុំ ។
 តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អារុសោ
 ភិក្ខុ ន ឥន្ទតំ ហាបិកំ ទីដ្ឋី បដិទ្ធិស្សន្តិភុំ ហន្តស្ស

ចម្លើយឮឆ្លង៖ ពួកវាពុំព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) ទក្សេបសីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ៗ បេ ៗ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ៗ ជាពួក តែប្រកប
 ដោយធម៌ ៗ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ៗ ព្រមព្រៀងគ្នា តែ
 ប្រកបដោយធម៌បួម ៗ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្ម
 របស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែ
 មិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់
 ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
 ដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអា-
 ក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំង
 នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀង
 គ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយ
 យ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអា-
 ក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ៗ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទី
 ក្នុងកម្មនោះ ៗ វារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញ ៗ
 ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុស្តទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនេះឯងមិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញសោះ បើដូច្នោះ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

មយំ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិដិស្សកេ ឧត្តោបនិយ-
 កម្មំ ករោមាតិ ។ តេ តស្ស ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា
 អប្បដិដិស្សកេ ឧត្តោបនិយកម្មំ ករោន្តិ អធិដ្ឋេន វត្តា
 ។ បេ ។ អធិដ្ឋេន សមត្តា ។ ធិដ្ឋេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋូ-
 បកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋូបកេន សមត្តា ។ តត្រដ្ឋោ
 សង្ឃោ វិវេទនំ អធិដ្ឋេន វត្តកម្មំ អធិដ្ឋេន សមត្តកម្មំ
 ធិដ្ឋេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋូបកេន វត្តកម្មំ ធម្មប្ប-
 ដ្ឋូបកេន សមត្តកម្មំ អកាតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ
 បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឯវេមា-
 ហំសុ ធម្មប្បដ្ឋូបកេន សមត្តកម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខុ
 ឯវេមាហំសុ អកាតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ បុន កាតតំ
 កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវិនិច្ឆោ ។ ឥមេ បញ្ច
 វារា សង្ឃិកា ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

មានតែយើងទាំងឡាយធ្វើឡើងក្នុងបន្ទប់នេះក្នុងព្រះមន្ទីរនេះបង្កើតអាក្រក់ចេញ
 ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឡើង
 បន្ទប់នេះក្នុងព្រះមន្ទីរនេះបង្កើតអាក្រក់ចេញដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រម-
 ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជា
 ពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។
 សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រ-
 កបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌
 កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកប
 ដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្ម
 ឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុ
 (ត្រូវធ្វើទៀត) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
 ដោយធម៌បួម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្ម
 ឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុ
 (ត្រូវធ្វើទៀត) ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម៌វិក័តកម្មនោះ ។
 វារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសន្លឹប ។

បញ្ចេញព្រឹត្តិការណ៍ តាមវិធីយកម្មនៃអង្គការ

(១៣៣) ឯង បង ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃ ឥន្ទ្រជ័យ-
 កម្មករតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ
 ឥន្ទ្រជ័យកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្រ ចេ
 ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃ
 ឥន្ទ្រជ័យកម្មករតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ
 នេត្តារំ វត្ថុតិ ឥន្ទ្រជ័យកម្មស្ស បដិច្ចស្សន្ធិ យាចតិ
 ហន្តស្ស មយំ ឥន្ទ្រជ័យកម្មំ បដិច្ចស្សន្ធិមាតិ ។
 តេ តស្ស ឥន្ទ្រជ័យកម្មំ បដិច្ចស្សន្ធិ អនម្មេន
 វត្តា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃ វិវេទតិ អនម្មេន វត្តកម្មំ
 អនម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិប-
 កេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមគ្គកម្មំ អកតំ
 កម្មំ ឥត្ថនំ កម្មំ បុន កោតតំ កម្មនំ ។ តត្រ
 ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អនម្មេន វត្តកម្មនំ

ចម្លើយឮទូក្នុង ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) តជ្ជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

(១៣៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហរោម
ប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់
តជ្ជនីយកម្ម (នឹងសង្ឃ) ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះ
ថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្ម
ហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់
កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម (នោះ) បើ
ដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះចុះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។
សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគិតថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រ-
កបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្ម
របស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយ
ធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះ
ថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាត្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវ
ធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌

វិទ្យាបដិកោ មហាវគ្គ

យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវេមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។

[១៣២] ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជន្តិ-
យកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តាវ
វត្ថុតិ តជ្ជន្តិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ។ តត្រ ចេ
ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
តជ្ជន្តិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តាវ
វត្ថុតិ តជ្ជន្តិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ហន្តស្ស
មយំ តជ្ជន្តិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិមាតិ ។ តេ តស្ស
តជ្ជន្តិយកម្មំ បដិប្បស្សន្តិ អនម្មេន សមត្តា ។
តត្រ ដោ សង្ឃោ វិទិតិ អនម្មេន វត្ថុកម្មំ អនម្មេន
សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្ថុកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្ថុកម្មំ
ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុ
 មិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។
 ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។

(១៣៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោម
 ប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ មកសូមការរម្ងាប់
 តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏បាន
 ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយារលាស់
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម(នោះ) បើដូច្នោះមានតែ
 យើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។
 សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះផងក៏គ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិន
 ប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌
 បូម កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថា ភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ

ចម្លើយរូតន្ត តជ្ជដ៏យកម្មធម្មវគ្គ១យោ

បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ
 វេរមាហំសុ អធិដ្ឋេន សមត្តកម្មន្តំ យេ ច តេ ភិក្ខុ
 វេរមាហំសុ អតតំ កម្មំ ទុក្ខនំ កម្មំ បុន កាតតំ
 កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។

(១៣៥) ឥធម បុន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជដ៏យ-
 កម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតំ នេត្តារំ វត្ថុតំ
 តជ្ជដ៏យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ
 វរំ ហោតិ អយំ ខោ អារុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជដ៏យ-
 កម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតំ នេត្តារំ វត្ថុតំ
 តជ្ជដ៏យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ហាន្តស្ស មយំ
 តជ្ជដ៏យកម្មំ បដិប្បស្សម្ពេមាតិ ។ តេ តស្ស តជ្ជដ៏យ-
 កម្មំ បដិប្បស្សម្ពេនិ ធម្មេន វត្ថា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃោ
 វេរមាហំ អធិដ្ឋេន វត្ថកម្មំ អធិដ្ឋេន សមត្តកម្មំ ធម្មេន
 វត្ថកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន វត្ថកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិរូបកេន

ចម្លើយឮទូក្តែរ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (វិហារ) តជ្ជនីយកម្មប្រកបដោយធម៌ជាដើម

កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។

[១៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ជនីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួក តែប្រកបដោយធម៌រម្ងាប់តជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះផងគិតថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

សមត្ថកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ បុន កាតតំ
 កម្មន្តំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ
 អធម្មេន វត្ថុកម្មន្តំ យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ
 អកតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។
 ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។

(១៣៦) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនីយ-
 កម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតំ តជ្ជនី-
 យកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្រ ច ភិក្ខុនំ ឯវ-
 មាហំ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន តជ្ជនី-
 យកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ
 វត្ថុតំ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ហន្តស្ស
 មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សន្តោមាតិ ។ តេ
 តស្ស តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សន្តោ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
 វត្ថា ។ តត្រ ឆោ សង្ឃោ វិវទតិ អធម្មេន វត្ថុកម្មំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ថា ភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
 ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំនោះសាតភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ទិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
 ធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះ
 ថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។

(១៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 សង្ឃបានធ្វើតជ្ឈន្តិយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូចរោម
 ប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយាលោសចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការរម្ងាប់
 តជ្ឈន្តិយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាល
 អារាសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតជ្ឈន្តិយកម្មហើយ ក៏
 ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូចរោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយាលោស
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តជ្ឈន្តិយកម្ម(នោះ) បើដូច្នោះមានតែ
 យើងទាំងឡាយរម្ងាប់តជ្ឈន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បូមរម្ងាប់តជ្ឈន្តិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែលបិត
 នៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌

បម្លើយក្នុងកថា តន្ត្រីនិយកម្មធម្មប្បវត្តិបកសមគ្នា។យោ

អនុម្ភេទ សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វត្ថុកម្មំ ធម្មប្បវត្តិបកេន
 វត្ថុកម្មំ ធម្មប្បវត្តិបកេន សមគ្គកម្មំ អកតំ កម្មំ
 ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 យេ តេ ភិក្ខុ វេហាហំសុ ធម្មប្បវត្តិបកេន វត្ថុកម្មន្តំ
 យេ ច តេ ភិក្ខុ វេហាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ
 កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ ភិក្ខុ
 ធម្មវាទីនោ ។

(១៣៧) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន តន្ត្រីនិ-
 យកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតំ
 តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ។ តត្រ ចេ
 ភិក្ខុនំ វេហំ ហេតិ អយំ ខេ អារុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន
 តន្ត្រីនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ
 វត្ថុតំ តន្ត្រីនិយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ហន្តស្ស

បម្លើយព្រះពុទ្ធៈ ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (រំលឹក) តម្លៃនិយមន័យដោយធម៌បូមជាដើម

កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក
 តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម កម្មរបស់
 ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបាន
 ធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយ
 យ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ពុំនោះសោតភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ
 កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំង
 អម្បាលនេះឈ្មោះថាជាធម៌វេទិកន៍កម្មនោះ ។

(១៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក៏សាសនា
 នេះ សង្ឃបានធ្វើតម្លៃនិយមហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូច
 រោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការ
 រម្ងាប់តម្លៃនិយម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើតម្លៃនិយមហើយ
 ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូចរោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយារលាស់
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់តម្លៃនិយម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែ

វិធីបដិភេ មហាវិញ្ញា

មយំ តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ពោតិ ។ តេ តស្ស
 តជ្ជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ពោតិ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តា ។
 តត្រដោ សង្ឃោ វិវាទតិ អធម្មេន វត្តកម្មំ អធម្មេន
 សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តកម្មំ
 ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តកម្មំ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ
 បុន កាតព្វំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ
 ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តកម្មន្តិ យេ ច តេ
 ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតព្វំ
 កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។

(១៣៨) ឥធម បុន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន នីយស្ស-
 កម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តាវំ វត្តតិ
 នីយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ
 ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អារុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន នីយស្ស-

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

យើងទាំងឡាយម្យ៉ាងឆ្លើយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះព្រមព្រៀង
គ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូមម្យ៉ាងឆ្លើយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ សង្ឃដែល
បិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយ
ធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុ
ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម
កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិន
បានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយ
យ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ពុំនោះ
សោតភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបាន
ធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។
ភិក្ខុទាំងអស់នេះ ឈ្មោះថាជាធម៌វាទីក្នុងកម្មនោះ ។

(១៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសា-
សនានេះសង្ឃបានធ្វើន័យសូកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំង
សមូហមេ ប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូម
ការម្យ៉ាងន័យសូកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់ការសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើន័យសូកម្មហើយ

បម្លើយព្រះពុទ្ធកេ ជំនួយស្បែកម្នាធម្មវគ្គ។យោ

កម្មកតោ សម្មា វត្ថុតំ លោមំ ចានេតិ នេត្តារំ វត្ថុតំ
 និយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សន្តិ យាចតិ ហន្តស្ស មយំ
 និយស្សកម្មំ បដិប្បស្សម្ពេមាតិ ។ តេ តស្ស និយស្ស-
 កម្មំ បដិប្បស្សម្ពេន្តិ អធម្មេន វត្ថា ។ បេ ។ អធម្មេន
 សមត្តា ។ ធម្មេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្ថា ។ ធម្មប្ប-
 ដ្ឋបកេន សមត្តា ។ តត្រដ្ឋោ សដ្ឋោ វិវេទនំ អធម្មេន
 វត្ថកម្មំ អធម្មេន សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្ថកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋប-
 កេន វត្ថកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តកម្មំ អកាតំ កម្មំ
 ទុក្ខដំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ
 តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តកម្មន្តិ
 យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកាតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ
 បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ។
 ឥមេ បញ្ច វាវ សង្ឃិកា ។

ចម្លើយ្យក្នុង្យៈ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (វិហារ) និយស្យកម្មមិច្ឆាប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហភាព ប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់ភិក្ខុយារោស
 ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការម្យ៉ាងនិយស្យកម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមាន
 តែយើងទាំងឡាយម្យ៉ាងនិយស្យកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ
 ជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ម្យ៉ាងនិយស្យកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។
 ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌
 បួម ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក
 ទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំង
 ប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម
 កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្ម
 ភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយណាទំនាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកប
 ដោយធម៌បួម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយណាទំនាយយ៉ាងនេះថា កម្ម
 ឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុ
 ត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។
 វាទីទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

វិទយបិណ្ឌេ មហាវគ្គោ

(១៣៩) ឥឡ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃោ បព្វាជ-
 នីយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ
 វត្ថុតិ បព្វាជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្រ
 បេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃោ
 បព្វាជនីយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ
 នេត្តារំ វត្ថុតិ បព្វាជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ
 ហន្តស្ស មយំ បព្វាជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ពេមាតិ ។
 តេ តស្ស បព្វាជនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ពេន្តិ អធម្មេន
 វត្តា ។ បេ ។ អធម្មេន សមត្តា ។ ធម្មេន វត្តា ។
 ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តា ។
 តត្រដោ សង្ឃោ វិវេទតិ អធម្មេន វត្តកម្មំ អធម្មេន
 សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្ត-
 កម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្តកម្មំ អកតំ កម្មំ
 ទុក្ខនំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

(១៣៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃបានធ្វើបញ្ចវគ្គនិយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហ រោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការ រម្ងាប់បញ្ចវគ្គនិយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបញ្ចវគ្គនិយកម្ម ហើយក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហរោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់កិរិយា រលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បញ្ចវគ្គនិយកម្ម (នោះ) បើ ដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បញ្ចវគ្គនិយកម្មដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុ ទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់បញ្ចវគ្គនិយកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយ ធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយ ធម៌បួម ។ សង្ឃដែលបិទនៅក្នុងវិទ្យានោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជា ពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកប ដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក ទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌ បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើពាក្រក៏ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ

ចម្លើយឫក្ខត្តកេ បដិសារណីយកម្មធម្មត្ថាឡាយោ

យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋិបកោន សមគ្គកម្មន្តិ
 យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ ធម្មំ
 កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ
 ធម្មភតិវោ ។ ឥមេ បញ្ច វាវ សង្ខត្តា ។

(១៤០) ឥធម បុន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ខេន បដិសារណី-
 យកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តារំ វត្ថុតិ
 បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្ថ
 ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ចោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ខេន
 បដិសារណីយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ
 នេត្តារំ វត្ថុតិ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាច-
 តិ ហន្តស្ស មយំ បដិសារណីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេ-
 មាតិ ។ តេ តស្ស បដិសារណីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ភេន្តិ
 អធម្មេន វត្តា ។ បេ ។ អធម្មេន សបត្តា ។

ចម្លើយឆ្លើយតប ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) បដិសារណីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុ(ព្រមព្រៀង)គ្នា
តែប្រកបដោយធម៌បូម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយណា និយាយយ៉ាង
នេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់
ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវាទី
ក្នុងកម្មនោះ ។ ព្រះទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(១៤០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ន័យមួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
សង្ឃបានធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូប
រោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុផ្តល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយមកសូមការ
រម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម ។ ក្នុងរឿងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះ
ថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃបានធ្វើបដិសារណី-
យកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុ
ផ្តល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់បដិសារណីយ-
កម្ម (នោះ) បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់បដិសារណីយកម្មផ្តល់
ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់បដិសារ-
ណីយកម្មផ្តល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

ធម្មេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន វត្តា ។ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
 សមត្តា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃោ វិវេទនំ អធម្មេន វត្តកម្មំ
 អធម្មេន សមត្តកម្មំ ធម្មេន វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន
 វត្តកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តកម្មំ អកតំ កម្មំ
 ទុក្ខំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ
 តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋបកេន សមត្តកម្មន្តំ
 យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកតំ កម្មំ ទុក្ខំ
 កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវា-
 ទិនោ ។ ឥមេ បញ្ច វាវ សង្ខត្តា ។

(១២១) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន អាបត្តិយា
 អនិស្សនេ ឧក្កេបនីយកម្មកតោ សម្មា វត្តតិ លោមំ
 ចាតេតិ នេត្តារំ វត្តតិ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧក្កេ-
 បនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ យាចតិ ។ តត្រ ចេ
 ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ឃេន

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម ។ ព្រម
 ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ សង្ឃដែលស្ថិតនៅក្នុងទីនោះ
 ដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រម
 ព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយ
 ធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀង
 គ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បណ្តា ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់
 ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះ
 ថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះ
 ឈ្មោះថាជាធម្មវដ្តក្នុងកម្មនោះ ។ វារៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(១៤១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃ
 បានធ្វើទុក្ខបន័យកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រ-
 ពៃ ទាំងសមូហរោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុរដល់កិរិយាលាស់ចេញចាកកម្ម ហើយ
 មកសូមការម្យាប័ទ្ធក្នុងកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ក្នុងរឿងនោះ
 បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯង

អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧក្រិដ្ឋកម្មវិញ្ញាណ សម្មា
 វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តាវំ វត្ថុតិ អាបត្តិយា អនុស្សនេ
 ឧក្រិដ្ឋកម្មវិញ្ញាណ បដិប្បស្សន្តិ យោចតិ ហន្តស្ស មយំ
 អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧក្រិដ្ឋកម្មវិញ្ញាណ បដិប្បស្សន្តិ
 មាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧក្រិដ្ឋ-
 កម្មវិញ្ញាណ បដិប្បស្សន្តិ អនុស្សនេ វត្ថុតិ ។ បេ ។ អនុស្សនេ
 សមត្ថា ។ ធម្មេន វត្ថុតិ ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្ថុតិ ។
 ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ថា ។ តត្រឡោ សឡោ វិទតិ
 អនុស្សនេ វត្ថុកម្មវិញ្ញាណ អនុស្សនេ សមត្ថកម្មវិញ្ញាណ ធម្មេន វត្ថុកម្ម
 ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្ថុកម្មវិញ្ញាណ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ថកម្ម
 វត្ថុតិ កម្មវិញ្ញាណ ធម្មេន វត្ថុតិ បុន កាតតំ កម្មវិញ្ញាណ ។ តត្រ
 កិត្យវេ យេ តេ កិត្យ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន ស
 មត្ថកម្មវិញ្ញាណ យេ ច តេ កិត្យ ឯវមាហំសុ អតតំ កម្ម

ចម្លើយ ពួន្តៈ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (វិង្គប័) ទ្រព្យបន្ថយកម្មបិណ្ឌប្រកបដោយធម៌ជាដើម

ដែលសង្ឃបានធ្វើទុក្ខបន្ថយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិហើយ ក៏បានប្រ-
 ព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហរោម ប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់ភិក្ខុយារលាស់ចេញ
 ចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរៀបចំទុក្ខបន្ថយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ បើ
 ដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរៀបចំទុក្ខបន្ថយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ
 ដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រៀប
 ចំទុក្ខបន្ថយកម្មព្រោះមិនឃើញអាបត្តិដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា
 តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកប
 ដោយធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម សង្ឃដែលបិត
 នៅក្នុងទីនោះផងគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្ម
 របស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែ
 ប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុ
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ
 កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាត្រកហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា
 កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោតភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ

វិធីបដិភេ មហាវគ្គោ

ឥត្ថំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ
 ធម្មវាដិទោ ។ ឥមេ បញ្ច វាវ សង្ខត្តា ។ ឥធម បន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ខេបន អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនី-
 យកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តាវ វត្ថុតិ
 អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ
 យាចតិ ។ តត្ថ ចេ ភិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អយំ ខោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ សង្ខេបន អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនី-
 យកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តាវ វត្ថុតិ
 អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សន្ធិ
 យាចតិ បាណ្ឌស្ស មយំ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេ-
 បនីយកម្មំ បដិប្បស្សន្តោមាតិ ។ តេ តស្ស អាបត្តិយា
 អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ បដិប្បស្សន្តោ អធម្មេន
 វត្ថា ។ បេ ។ អធម្មេន សមត្ថា ។ ធម្មេន វត្ថា ។
 ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ថា ។
 តត្ថ ភិក្ខុ សង្ខេបន វិវាទតិ អធម្មេន វត្ថកម្មំ អធម្មេន

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុ(ត្រូវធ្វើទៀត) ។ ភិក្ខុទាំង
អម្បាលនេះ ឈ្មោះថាជាធម្មវេទិក្ខុកម្មនោះ ។ វាៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តី
សង្ខេប ។ បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតភិក្ខុក៏សាសនានេះ សង្ឃបុរាណ
ធ្វើទុក្ខបន័យកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយ
ប្រពៃ ទាំងសមូហមេម្រប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់ភិវិយារលាស់ចេញចាកកម្មហើយ
មកសូមការរម្ងាប់ទុក្ខបន័យកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ក្នុងរឿង
នោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ
ឯង ដែលសង្ឃបុរាណធ្វើទុក្ខបន័យកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញហើយ
ក៏ប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូហមេម្រប្រព្រឹត្តវត្ថុដល់ភិវិយារលាស់
ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការរម្ងាប់ទុក្ខបន័យកម្មព្រោះមិនសំដែង
អាបត្តិចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់ទុក្ខបន័យកម្មព្រោះ
មិនសំដែងអាបត្តិចេញដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះជាពួកទាំង
មិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ទុក្ខបន័យកម្មព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិចេញ
ដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួក
តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូម ។ ព្រមព្រៀង
គ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូម ។ សង្ឃដែលបិតនៅក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា
កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា

ចម្លើយក្នុងកថា ឧក្ខេបនិយកម្មាធម្មវគ្គ១យោ

សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វត្ថុកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋរូបកេន វត្ថុកម្មំ
 ធម្មប្បដ្ឋរូបកេន សមគ្គកម្មំ អគតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ
 បុន កាតតំ កម្មន្តំ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យេ តេ ភិក្ខុ
 វេរាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋរូបកេន សមគ្គកម្មន្តំ យេ ច តេ
 ភិក្ខុ វេរាហំសុ អគតំ កម្មំ ទុក្ខដំ កម្មំ បុន
 កាតតំ កម្មន្តំ ។ ឥមេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ធម្មវាទិណោ ។ ឥមេ
 បញ្ច វារា សង្ខិតា ។

(១២២) ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ឃេន ចាបិកាយ
 ទិដ្ឋិយា អប្បដិទ្ធិស្សក្កេ ឧក្ខេបនិយកម្មកតោ សម្មា
 វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ នេត្តាវំ វត្ថុតិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា
 អប្បដិទ្ធិស្សក្កេ ឧក្ខេបនិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សទ្ធិ យា-
 ចតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុនំ វេរំ ហោតិ អយំ ចេ អារុសា
 ភិក្ខុ សង្ឃេន ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិទ្ធិស្សក្កេ
 ឧក្ខេបនិយកម្មកតោ សម្មា វត្ថុតិ លោមំ ចាតេតិ
 នេត្តាវំ វត្ថុតិ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិទ្ធិស្សក្កេ
 ឧក្ខេបនិយកម្មស្ស បដិច្ចស្សទ្ធិ យាចតិ ហន្តស្ស

ចម្លើយរុក្ខត្ថកៈ ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) ទុក្ខបន័យកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម

តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ កម្ម
របស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែ
ប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
ធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មរបស់ភិក្ខុព្រម
ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំងឡាយណា
និយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុ
ធ្វើអាក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនេះឈ្មោះ
ថាជាធម្មវាទិក្ខនិកម្មនោះ ។ វាវៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសង្ខេប ។

(១៤២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក៏សាសនានេះ
សង្ឃបានធ្វើទុក្ខបន័យកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏ប្រ-
ព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុគួរដល់កិរិយារលាស់ចេញ
ចាកកម្ម ហើយមកសូមការម្យាប័ទ្ធក្នុងកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់
ចេញ ។ ក្នុងរឿងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយគិតគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះឯងដែលសង្ឃធ្វើទុក្ខបន័យកម្មហើយ ព្រោះមិនលះបង់
ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ក៏បានប្រព្រឹត្តវត្ថុដោយប្រពៃ ទាំងសមូបរោមប្រព្រឹត្តវត្ថុ
គួរដល់កិរិយារលាស់ចេញចាកកម្ម ឥឡូវមកសូមការម្យាប័ទ្ធក្នុងកម្ម

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

មយំ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បនិស្សក្កេ ឧត្តេបនី-
 យកម្មំ បដិប្បស្សម្ពោមាតិ ។ តេ តស្ស ចាបិកាយ
 ទិដ្ឋិយា អប្បនិស្សក្កេ ឧត្តេបនីយកម្មំ បដិប្បស្សម្ពោនិ
 អធម្មេន វត្ថា ។ បេ ។ អធម្មេន សមត្ថា ។ ធម្មេន
 វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន វត្ថា ។ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 សមត្ថា ។ តត្រដ្ឋោ សង្ឃោ វិទិតិ អធម្មេន វត្ថកម្មំ
 អធម្មេន សមត្ថកម្មំ ធម្មេន វត្ថកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន
 វត្ថកម្មំ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ថកម្មំ អកាតំ កម្មំ
 ទុក្ខាភំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 យេ តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ ធម្មប្បដ្ឋិបកេន សមត្ថ-
 កម្មន្តិ យេ ច តេ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អកាតំ កម្មំ
 ទុក្ខាភំ កម្មំ បុន កាតតំ កម្មន្តិ ។ ឥមេ តត្ថ ភិក្ខុ
 ធម្មវាទិនោតិ ។ ឥមេបិ បញ្ច វាវា សង្ឃតា ។

ចម្បយ្យក្ខន្ធកំ នវមំ ។

ឥមម្ហំ ខន្ធកេ វត្ថនំ ធម្មីល ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញ បើដូច្នោះមានតែយើងទាំងឡាយរម្ងាប់
 ក្របន័យកម្មព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញដល់ភិក្ខុនេះ ។ ភិក្ខុទាំង
 អម្បាលនោះជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ រម្ងាប់ក្របន័យកម្មព្រោះមិន
 លះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ ។ ជាពួកទាំងប្រកបដោយ
 ធម៌បួម ។ ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ។ បន្សំដែលបិតនៅ
 ក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌ កម្ម
 របស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួក តែ
 ប្រកបដោយធម៌ កម្មរបស់ភិក្ខុជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួម កម្មរបស់ភិក្ខុ
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ
 កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើភាគក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ បើភិក្ខុទាំងឡាយឯណានិយាយយ៉ាងនេះថា
 កម្មរបស់ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បួម ពុំនោះសោតភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ណានិយាយយ៉ាងនេះថា កម្មឈ្មោះថាភិក្ខុមិនបានធ្វើហើយ កម្ម
 ឈ្មោះថាភិក្ខុធ្វើភាគក្រក់ហើយ កម្មភិក្ខុត្រូវធ្វើទៀត ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាល
 នេះឈ្មោះថាជាធម្មវាទីក្នុងកម្មនោះ ។ វាវៈទាំងប្រាំនេះជាសេចក្តីសន្លេប ។

ចប់ចម្លើយរក្ខត្តៈទី ៩ ។

ក្នុងខន្ធក្នុងនេះមានរឿង ៣៦ ។

បម្រែបម្រួល ខ្មែរគោរព

តស៊ូជ្រាន់

(១២៣) ចម្បង កកក អាស

វត្ត វាសកតាមកេ

អាគន្ធានំ ឧស្ស័ក្កំ

អកោសិ ឥច្ឆិតតកេ

បកតញ្ញោតិ ញ្ញា

ឧស្ស័ក្កំ ន កវី តនា

ឧត្តិត្តោ ន ករោតិ

អកមា ជិនសន្តិកេ ។

អនម្មេន វត្តកម្ពុំ

សមក្កំ អនម្មេន ច

នម្មេន វត្តកម្ពុំ ច

បដ្ឋបកេន វត្តកំ

បដ្ឋបកេន សមក្កំ

ឯកោ ឧត្តិបតេកកំ

ឯកោ ច ទ្វេ សម្ពហុលេ

ចម្លើយឆ្លើយតប: ឧទាហរណ៍

ទូទៅនៃចម្លើយឆ្លើយតបនេះនោះ គឺ

(១៤៣) កាលព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងនគរចម្បក (មាន
 ភិក្ខុឈ្មោះកស្សបគោត្តជាចៅអាវាស) នៅក្នុងស្រុកឈ្មោះ
 វាសកៈ បានធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដល់ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធក លុះ
 ដឹងថាពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកសាល់ច្បាស់ក្នុងគោចរដែលភិក្ខុគប្បី
 ប្រាថ្នាហើយ ក៏លែងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយក្នុងកាលនោះ ភិក្ខុ
 ឈ្មោះកស្សបគោត្តនោះ ពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកលើកវត្ថុមិនធ្វើ
 (សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដល់យើង) ហើយបានទៅកាន់សំណាក់
 ព្រះជិនស្រី ។ (ពួកភិក្ខុក្នុងនគរចម្បក) ធ្វើកម្មជាពួកទាំង
 មិនប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកប
 ដោយធម៌ផង ធ្វើកម្មជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ផង ធ្វើ
 កម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បួមផង ធ្វើកម្មព្រមព្រៀងគ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌បួមផង ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្ថុភិក្ខុមួយរូប
 ផង ភិក្ខុមួយរូបលើកវត្ថុភិក្ខុពីររូបផង លើកវត្ថុភិក្ខុច្រើនរូបផង

វិទ្យាបិដក មហាវិញ្ញា

សង្ឃំ ឧត្តិបតេកតោ
 ឧវេបំ សម្ពហុលាបិ
 សង្ឃោ សង្ឃំ ប ឧត្តិបំ ។
 សព្វញ្ច បវរោ សុត្វា
 អធម្មន្តំ បដិក្ខិបំ ។
 ញត្តិវបន្នំ យំ កម្មំ
 សម្បន្នំ អនុស្សាវនំ
 អនុស្សាវនវិបន្នំ
 សម្បន្នំ ញត្តិយា ច យំ
 ឧកយេន វិបន្នញ្ច
 អញ្ញត្រ ធម្មមេវ ច
 វិនយំ សត្តំ បដិក្ខន្ធំ
 កុប្បំ អដ្ឋាន្ធរូបកំ
 អធម្មវត្ថុសមត្ថំ
 បដិវចេន យេ ឧវេ
 ធម្មនេវ ច សាមញ្ញំ
 អនុញ្ញាសំ តថាគតោ ។

វិន័យបិដក មហាវគ្គ

បើកវត្ថុសង្ឃផង ភិក្ខុពីររូប ភិក្ខុប្រើនរូប សង្ឃ លើកវត្ថុ
 សង្ឃផង ។ ព្រះសព្វញ្ញាពុទ្ធដ៏ប្រសើរទ្រង់ជាប (រឿងនោះ)
 ហើយទ្រង់ហាមថាជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ។ (ឆព្វគ្គិយ-
 ភិក្ខុ) ធ្វើកម្មវិបត្តិចាកញ្ញត្តិ តែដល់ព្រមដោយអនុស្សាវនាផង
 ធ្វើកម្មវិបត្តិចាកអនុស្សាវនាតែដល់ព្រមដោយញ្ញត្តិផង ធ្វើកម្ម
 វិបត្តិចាកញ្ញត្តិនឹងអនុស្សាវនាទាំងពីរផង ធ្វើកម្មវៀរចាកធម៌
 ផង ធ្វើកម្មវៀរចាកវិន័យផង ធ្វើកម្មវៀរចាកសាសនៈនៃព្រះ
 សាស្តាផង ធ្វើកម្មដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលថាជាកម្ម
 កំរើក មានរូបមិនគួរដល់ហេតុផង កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ផង
 កម្មជាពួកផង កម្មព្រមព្រៀងគ្នាផង កម្មពីរទៀតគឺ (កម្ម
 ជាពួក) ទាំងប្រកបដោយធម៌បូមផង (កម្មព្រមព្រៀងគ្នា
 តែប្រកបដោយធម៌បូមផង) ម្យ៉ាងទៀតព្រះតថាគតទ្រង់អនុ-
 ញាតកម្មដែលព្រមព្រៀងគ្នាទាំងប្រកបដោយធម៌ប៉ុណ្ណោះ ។

ចង្កៀងព្រៃក្នុងពេល ឧត្តរភាព

ចតុរ្យតោ បញ្ចវត្តោ
 ទសវត្តោ ច វីសតិ
 អតិរេកវីសតិវត្តោ
 សង្ឃោ បញ្ចវត្តោ តថា ។
 វេយ្យាក្ខណៈ ឧបសម្ព័ន្ធ
 យេវា កត្តំ បរិវារណំ
 អញ្ញាណកម្មោ សហ
 ចតុរ្យតោ កត្តំ កោ ។
 ធម៌ កត្តោ វេយ្យាក្ខណៈ
 មជ្ឈិមនិកាយា ឧបសម្ព័ន្ធ
 អញ្ញាណកម្មោ បញ្ចវត្តោ
 សព្វកត្តោ សុ កត្តំ កោ ។
 អញ្ញាណកម្មោ វេយ្យាក្ខណៈ
 យេ ភិក្ខុ ទសវត្តោ ។
 សព្វកត្តោ សង្ឃោ សង្ឃោ
 វិសោ សព្វត្ថ កត្តំ កោ ។
 ភិក្ខុនី សិក្ខុនី ច

ចម្លើយប្រឆាំង: ឧទានជាថា

សង្ឃបាទ ៥ ពួកគឺ សង្ឃបតុវគ្គ ១ បញ្ចវគ្គ ១ ទេស-

វគ្គ ១ វិសតិវគ្គ ១ រត្នរេកវិសតិវគ្គ ១ ។ សង្ឃបតុវគ្គ

គួរដល់កម្ម (ទាំងពួង) វៀរលែងតែ (កម្ម ៣ យ៉ាង) ដ៏

ឧបសម្ព័ន្ធទាកម្ម ១ បរវេណាកម្ម ១ អញ្ញានកម្ម ១ ។ សង្ឃ

បញ្ចវគ្គគួរដល់កម្មកងកម្មទាំងពួង វៀរលែងតែកម្មពីរយ៉ាង

គឺឧបសម្ព័ន្ធទាកម្មកងមជ្ឈិមប្រទេស ១ អញ្ញានកម្ម ១ ។

ភិក្ខុសង្ឃទេសវគ្គ (ធ្វើកម្មទាំងអស់បាន) វៀរលែងតែអញ្ញាន-

កម្មមួយចេញ ។ សង្ឃវិសតិវគ្គ គួរដល់កម្មកងកម្មទាំងពួង

ឈ្មោះថាធ្វើកម្មបានគ្រប់កម្ម ។ ភិក្ខុនិក្ខិ សិក្ខុមាណិក្ខិ

វិសេសបិដកេ មហាវិញ្ញា

សាមណេវោ សាមណេវិកា

បច្ចុក្ខាតន្តិមវត្ថុ

ឡត្ថិតាបតិទស្សនេ

អប្បជីកម្មនិដ្ឋយា

បណ្ឌិតាថេយ្យសំវាសកំ

តិវត្ថុយតិវច្ឆានកតំ

មាតុ បិតុ ច យាតកំ

អរហំ ភិក្ខុនិទ្ទសី

កេនកំ លោហិតុប្បនកំ

ព្យញ្ជនំ នាណសំវាសំ

នាណសីមាយ ឥន្ទ្រិយា

យស្ស សង្ខេព កាវ កម្មំ

ហោតិ តេ ចតុវិសតិ

សមុទ្ទេន បដិក្ខិតា

ន ហេតេ កណ្ឌបូរកា

ចារិវាសិកចតុត្ថោ

បរិវាសំ ទទេយ្យ វា

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

សាមណេរក្ខី សាមណេរក្ខី ភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខាភិក្ខុ
 ភិក្ខុដែលត្រូវអន្តរមាត្រភិក្ខុ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះ
 មិនឃើញអាបត្តិភិក្ខុ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិភិក្ខុ ព្រោះមិនលះ
 បង់ទិដ្ឋិចេញភិក្ខុ មនុស្សខ្លើយភិក្ខុ មនុស្សដែលលួចសំវត្ថុ
 ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរិយភិក្ខុ សត្វតិរិយភិក្ខុ បុគ្គលដែល
 ធ្វើមាតុយាតភិក្ខុ បិតុយាតភិក្ខុ អរហន្តយាតភិក្ខុ បុគ្គលដែល
 ទ្រុសភិក្ខុភិក្ខុ បុគ្គលដែលធ្វើសង្ឃភិក្ខុ បុគ្គលដែលធ្វើលោ-
 ហិតប្បទិក្ខុ ឧកតោព្យញ្ញភិក្ខុ ភិក្ខុមានសំវត្ថុសង្ឃ៧ គ្នា
 ភិក្ខុ ភិក្ខុនៅក្នុងសីមាសង្ឃ៧ គ្នាភិក្ខុ (ភិក្ខុបីតនៅលើអាគាស)
 ដោយប្បទិក្ខុ (បណ្ណាបុគ្គលទាំងនេះ) បើជំនុំសង្ឃធ្វើកម្មដល់
 បុគ្គលឯណា ទីមួយ ឯបុគ្គលទាំង ២២ ពួកនោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់
 ហាមថា បុគ្គលទាំងអម្បាលនេះជាគណប្បកៈមិនបានឡើយ
 ម្យ៉ាងទៀត សង្ឃមានបារមីសិក្ខាភិក្ខុជាតំរប់ ៤ ឲ្យបរិវាស

ចម្លើយឫទ្ធិកេ ខ្មោចពាង

មូលមានត្ថម្ភឆ្នើម
 អភិធម្មំ ន ប ការណ៍
 មូលអរហន្តមានត្ថំ
 អន្តរាហមេវ ប
 អភិធម្មការកា បព្វ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ បកាសីតា ។
 ភិក្ខុនី សិក្ខាមាណា ប
 សាមណេវោ សាមណេវីតា
 បច្ចុត្តន្តិបទុប្បត្តា
 ទិវ្គត្តវេនននស្សនេ
 អប្បដិក្ខម្មដ៏ដ្ឋយា
 បណ្ឌិតថេយ្យសំវាសកំ
 តិវ្គត្តយតិវ្គត្តនកតំ
 មាតា បិតុ ប យាតកំ
 អរហំ ភិក្ខុនីធម្មសី
 កេនកំ លោហិតុប្បនកំ
 ទុកតាព្យាប្បនព្វេវ

បញ្ចេញព្រះ ឧទានជាថា

ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈ ឲ្យមានត្ត ឲ្យអញ្ញាន (កម្មរបស់
 សង្ឃនោះ) មិនឈ្មោះថាកម្មផង សង្ឃមិនត្រូវធ្វើផង ម្យ៉ាង
 ទៀត សង្ឃមានភិក្ខុដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈជា
 គំរប់៤ក្តី មានភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្តជាគំរប់៤ ក្តី មានភិក្ខុ
 ដែលប្រព្រឹត្តមានត្តជាគំរប់៤ ក្តី មានភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ញាន
 ជាគំរប់៤ ក្តី ភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ប្រកាសថា
 បិនមែនជាអ្នកធ្វើកម្មឡើយ ។ ភិក្ខុនីក្តី សិក្ខុមានភិក្ខុ សាម-
 ណេរក្តី សាមណេរីក្តី ភិក្ខុដែលពោលលាសិក្ខុភិក្ខុ ភិក្ខុដែល
 ត្រូវអនិមរតក្តី ភិក្ខុឆតក្តី ភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយក្តី ភិក្ខុមានវេទ-
 នាគ្របសង្កត់ក្តី ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុព្រោះមិនឃើញអា-
 បត្តក្តី ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តក្តី ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋាក្រក់
 ចេញក្តី ខ្លើយក្តី បុគ្គលដែលលួចសំរាសក្តី ភិក្ខុដែលចូលទៅ
 កាន់លទ្ធិត្រិយក្តី សត្វតិរចានក្តី បុគ្គលជាមាតុយាតកក្តី បិត្តុ-
 យាតកក្តី អរហន្តយាតកក្តី បុគ្គលដែលទ្រុឌក្រវល់ក្តី ដែល
 ធ្វើសង្ឃកេទក្តី ធ្វើលោហិតុប្បាទក្តី ទុកគោព្យញ្ញនកក្តី

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

ឆានាសំវាសកំបិច
 ឆានាសំមាយេ បិទតំ
 វេហាសំ យេស្ស កក្ក ច
 សត្តវីសាទមេតេសំ
 បដិកោសំ ន រូហតិ ។
 ភិក្ខុស្ស បកតត្ថស្ស
 រូហតិ បដិកោសនា
 សុទ្ធិស្ស ទិដ្ឋិសារិតោ
 ពាលោ ហិ សុទិសារិតោ
 បណ្ឌិតោ វេយ្យាសំវាសោ
 បក្កន្តោ តិរច្ឆានតោ
 មាតាបិតុអរហន្តោ
 ទូសកោ សម្មុកេនតោ
 លោហិតុប្បនកោ ចេវ
 ឧកតោត្យញ្ញោ ច យោ
 ឯកានន្តមេតេសំ
 ទិសារណំ ន យុជ្ជតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ភិក្ខុដែលមានសំពះសង្ឃៗ គ្នាភិក្ខុដែលបិណ្ឌនៅក្នុងសំប៉ា
 សង្ឃៗ គ្នាភិក្ខុដែលបិណ្ឌនៅលើអាគារភិក្ខុ (សង្ឃធ្វើ)
 កម្មដល់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះភិក្ខុ ឯការហាមឃាត់ (ក្នុង
 កណ្តាលជំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គលទាំង ២៧ ពួកនេះមិនឡើង
 ឡើយ ។ (ការហាមឃាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ) របស់
 ភិក្ខុជាបកតត្ថ ទើបឡើង ភិក្ខុបរិសុទ្ធ (បើសង្ឃបណ្តេញ
 ចេញ) ឈ្មោះថា បណ្តេញចេញដោយព្រឹក្សា ឯភិក្ខុ
 ល្ងង់ (បើសង្ឃបណ្តេញចេញ) ឈ្មោះថា បណ្តេញ
 ចេញដោយល្អ មនុស្សខ្មោចភិក្ខុ បុគ្គលល្អចំពោះភិក្ខុ ភិក្ខុ
 ចូលទៅកាន់លទ្ធិត្រិយភិក្ខុ ត្រិយភិក្ខុ បុគ្គលជាមាតុយាតកៈ
 ភិក្ខុ បិតុយាតកៈភិក្ខុ អរហន្តយាតកៈភិក្ខុ ភិក្ខុនិម្មិតៈភិក្ខុ សង្ឃ-
 ភិក្ខុភិក្ខុ លោហិតប្បទកៈភិក្ខុ ឧភតោព្យញ្ញនកៈភិក្ខុ ឯបុគ្គល
 ទាំង ១១ ពួកនេះ មិនគួរដល់ឧសារណាកម្មឡើយ ។

បម្រើយុត្តត្ថិ ទត្ថកថា

ហត្ថទានា តទុត្តយំ

កណ្ណនាសា តទុត្តយំ

អង្គលីអង្គកណ្ណំ

ផលំ ខុដ្ឋោ ច វាមនោ

កណ្ណលក្ខណកាសា ច

លីខិត្តកោ ច សីបទី

ចាបបរិសកាលោ ច

កុណំ ខុដ្ឋោ ហតោមី ច

វិយាបដទុត្តលោ

អន្ធូ មូតោ ច ពាជិរោ

អន្ធូម្ភកន្ធពាជិរោ

ម្ភកពាជិរមេ ច

អន្ធូម្ភកពាជិរោ ច

ទុត្តិសេតោ អន្ធូនកោ

តេសំ ឌីសារណំ ហោតិ

សម្ពុទ្ធន បកាសិតំ ។

ចម្លើយឫទ្ធិព្រះ ឧទានជាថា

មនុស្សកំបុតដែក្តី កំបុតជើងក្តី កំបុតដៃនឹងជើងទាំងពីរក្តី
 កំបុតត្រចៀកក្តី កំបុតច្រមុះក្តី កំបុតត្រចៀកនឹងច្រមុះ
 ទាំងពីរក្តី កំបុតម្រាមដៃក្តី កំបុតមេដៃ មេជើងក្តី មនុស្ស
 ដាច់សរសៃធំក្តី មនុស្សមានម្រាមដៃព្រែកក្តី មនុស្សគមក្តី
 មនុស្សត្បូងក្តី មនុស្សពកក ឬពកត្រង់អវយវៈណាមួយក្តី
 មនុស្សដែលគេបៀតបៀន ឲ្យមានស្លាកស្នាមក្តី មនុស្ស
 មានស្នាមដែលគេរាយដោយរំពាត់ក្តី មនុស្សដែលគេកត់
 ឈ្មោះព្យួរទោសទុកក្តី មនុស្សដែលមានជើងហើមស្នាក់ក្តី
 មនុស្សដែលមានរោគអាគ្រក់ក្តី មនុស្សទ្រុស្តបរិសទ្យ គឺ
 មនុស្សមានរូបអាគ្រក់ខុសគេក្តី មនុស្សដែលទើបតែនឹងខ្វាក់
 ក្តី មនុស្សក្លែងក្លង់ត្រង់អវយវៈណាមួយក្តី មនុស្សខ្វកក្តី
 មនុស្សដែលស្លាប់មួយចំហៀងខ្លួនក្តី មនុស្សខ្លួនក្តី មនុស្ស
 ចាស់គ្រាំគ្រាក្តី មនុស្សដែលខ្វាក់ពិតណែនក្តី មនុស្ស
 គក្តី ថ្លង់ក្តី មនុស្សខ្វាក់ផង គង់ក្តី មនុស្សខ្វាក់ផង ថ្លង់
 ផងក្តី មនុស្សគង់ ថ្លង់ផងក្តី មនុស្សទាំងខ្វាក់ទាំងគទាំង
 ថ្លង់ក្តី មនុស្សទាំង ៣២ ពួកគត់នេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 ទ្រង់ប្រកាសថា មនុស្សទាំងនោះគួររស់រានរណាកម្ម ។

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

ឧដ្ឋត្វា បដិកាតត្វា
 ជំស្ម័ន្ទេតា ន វិជ្ជតិ
 តស្ស ឧក្កេបនា កម្មា
 សត្ត ហោន្តំ អធិម្មិកា
 អាបន្នំ អនុវត្តន្តំ
 សត្ត តេបំ អធិម្មិកា
 អាបន្នំ អនុវត្តន្តំ
 សត្ត កម្មា សុធម្មិកា
 សម្មា បដិប្បត្តា ច
 បដិញ្ញាយ ច ការកា
 សតិអម្បជ្ឈិតាបិកា
 តជ្ជននិយសេន ច
 បញ្ចជនិយបដិសារា
 ឧក្កេបបរិវាស ច
 មូលមានត្តអញ្ញា
 តថេវ ឧបសម្បទា
 អញ្ញំ ករេយ្យ អញ្ញស្ស

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

អាបត្តិដែលត្រូវឃើញ អាបត្តិដែលត្រូវសំដែងនឹងទិដ្ឋាក្រិក
 ដែលត្រូវលះបង់ មិនមានដល់ (ភិក្ខុណា) ការលើកវត្ថុ
 ដល់ភិក្ខុនោះ ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង
 ភិក្ខុទាំងឡាយចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិ សូម្បីកម្មរបស់ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ក៏ចាត់ជាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិ (សូម្បី) កម្មរបស់
 ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចាត់ជាកម្មប្រកបដោយធម៌ល្អមាន ៧ យ៉ាង
 ការកសាងធ្វើកម្មដែលត្រូវធ្វើក្នុងទីចំពោះមុខភិក្ខុ ធ្វើដោយការ
 សាកសួរភិក្ខុ ធ្វើដោយសេចក្តីប្រជុំភិក្ខុ ឲ្យសតិវិន័យភិក្ខុ អម្បឡ-
 វិន័យភិក្ខុ ធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មភិក្ខុ តជ្ជន័យកម្មភិក្ខុ និយស្ស-
 កម្មភិក្ខុ បញ្ចាន័យកម្មភិក្ខុ បដិសារណ័យកម្មភិក្ខុ ឧត្តបន័យកម្មភិក្ខុ
 ឲ្យបរិវាសភិក្ខុ ឲ្យមូលាយបដិកស្សនៈភិក្ខុ មានភិក្ខុ អពានភិក្ខុ ឧប-
 សម្បទភិក្ខុ ហើយសង្ឃត្រឡប់ធ្វើកម្មដទៃដល់បុគ្គលដទៃវិញ

បម្រើយុទ្ធក្នុង ឧទ្ទិសភាព

សោធន៍សេតេ អធិប្បត្តិ
 តន្ត្រី ក្រយ័យ តន្ត្រីស្ប
 សោធន៍សេតេ សុធិប្បត្តិ
 បច្ចាបេយ្យ អញ្ញាញ
 សោធន៍សេតេ អធិប្បត្តិ
 ទ្វេ ទ្វេ មូល កតា តស្ស
 តេបិ សោធន៍សេ ធិប្បត្តិ ។
 ឯកេកម្មលកំ ចក្កំ
 អធិប្បត្តិ ជិនោ ត្រិ
 អកោសិ តន្ត្រីនិយំ កម្មំ
 សន្មេ កណ្ណាន ការកោ
 អធិប្បត្តិ វត្តកម្មំ
 អញ្ញា អារាស តន្ត្រី សោ
 តន្ត្រីធិប្បត្តិ សមត្តា
 តស្ស តន្ត្រីនិយំ ករំ
 អញ្ញា វត្តកម្មំ
 តស្ស តន្ត្រីនិយំ ករំ

បម្លែយ្យក្ខន្ធកៈ ឧទានគាថា

កម្មទាំង១៦នេះឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ សង្ឃធ្វើកម្ម
 នោះ ។ ដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មនោះ ។ កម្មទាំង ១៦ នេះ
 ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ល្អ សង្ឃលើកឡើងនូវកម្មដទៃចំ-
 ពោះភិក្ខុដែលគួរដល់កម្មដទៃវិញ កម្មទាំង១៦ នេះឈ្មោះ
 ថាមិនប្រកបដោយធម៌ កម្មមានមូលពីរ ។ ដែលសង្ឃបាន
 ធ្វើដល់ភិក្ខុនោះ កម្មទាំង១៦នោះក៏ឈ្មោះថាកម្មប្រកបដោយ
 ធម៌ដែរ ។ សូម្បីបុគ្គលដែលមានមូលមួយ ។ ព្រះជិនស្រី
 ទ្រង់ត្រាស់ថា មិនប្រកបដោយធម៌ សង្ឃ (គិតគ្នាថា)
 ភិក្ខុនេះជាអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ហើយបានធ្វើតជ្ជន៍យកម្ម
 (ដល់ភិក្ខុនោះ) តែធ្វើកម្មជាពួកទាំងមិនប្រកបដោយធម៌
 ភិក្ខុនោះក៏ចេញទៅកាន់អាវាសដទៃ ឯភិក្ខុទាំងឡាយដែល
 នៅក្នុងអាវាសនោះក៏ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌
 ធ្វើតជ្ជន៍យកម្មដល់ភិក្ខុនោះទៀត (ភិក្ខុនោះ) ក៏ចេញ
 ទៅកាន់អាវាសដទៃ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលនៅក្នុងអាវាសដទៃ
 (នោះ)ជាពួក តែប្រកបដោយធម៌ធ្វើតជ្ជន៍យកម្មដល់ភិក្ខុនោះ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

បង្ហូរបកេន វត្តាបិ
 សមត្តាបិ តថា កក្កំ
 អនម្មេន សមត្តា ច
 ធម្មេន វត្តមេវ ច
 បង្ហូរបកេន វត្តា ច
 សមត្តា ច ឥមេ បទា
 ឯកេកំ មូលកំ កត្វា
 ចក្កំ ពន្លៃ វិចិត្តណោ ។
 ពាលាព្យត្តស្ស ធិយស្សំ
 បញ្ចដេ កុលទ្ធិសកំ
 បដិសារណីយំ កម្មំ
 តតរ អក្កោសកស្ស ច
 អនស្សនាបដិក្កម្មេ
 យោ ច ទិដ្ឋី ន ទិស្សន្នេ
 តេសំ ឧត្តបនំ កម្មំ
 សត្តវាហោន កាសីតំ
 ធុបវីនយ កម្មានំ

វិសយបិដក មហាវគ្គ

ទៀត ឯភិក្ខុទាំងឡាយនោះជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូរ
 ក៏មាន ព្រមព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូរម៌មាន បានធ្វើ
 តជ្ជនីយកម្ម (ដល់ភិក្ខុនោះ) ដូចគ្នា បទទាំងឡាយនេះគឺ កម្ម
 ព្រមព្រៀងគ្នា តែមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួក តែប្រកប
 ដោយធម៌ក្តី កម្មជាពួកទាំងប្រកបដោយធម៌បូរម៌ កម្មព្រម
 ព្រៀងគ្នា តែប្រកបដោយធម៌បូរម៌ (បទទាំងអក្សរលនេះ)
 អ្នកមានប្រាជ្ញាគប្បីធ្វើឲ្យមានមូលមួយៗ ហើយចងឲ្យជា
 ចក្ក ។ សង្ឃធ្វើនីយសកម្ម ដល់ភិក្ខុល្ងង់ក្តី មិនឆ្ងាសក្តី
 សង្ឃធ្វើបញ្ចជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលទ្រុឌត្រកូលក្តី សង្ឃ
 ធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលជេរគ្រហស្ថក្តី ភិក្ខុណា
 មិនឃើញអាបត្តិក្តី មិនសំដែងអាបត្តិក្តី មិនលះបង់ទិដ្ឋិ
 អាគ្រក់ចេញក្តី ព្រះបរមគ្រូជាសត្វរាហៈទ្រង់សំដែងនូវ
 ទេវក្ខនីយកម្មដល់ភិក្ខុទាំងនោះ អ្នកមានប្រាជ្ញាគប្បីនាំទៅ

បម្រើយុទ្ធករ ឧត្តមពិហារ

បញ្ជា តន្ត្រីនិយម នយោ
 តេសំយេវ អនុលោម
 សម្មា វត្ថុតិ យាចតិ
 បស្សន្ធិ តេសំ កម្មានំ
 ហេតុ កម្មនយោន ច
 តស្មី តស្មី ហិ កម្មេស្ម
 តត្រដ្ឋោ ច វិវាទតិ
 អកតំ ទុក្ខជញ្ជាវ
 បុន កាតតកត្តំ ច
 កម្មេ បស្សន្ធិយា ចាបិ
 តេ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ
 វិបត្តិព្យាធិតេ មិស្វា
 កម្មប្បត្តេ មហាមុនំ
 បដិប្បស្សន្ធិមក្ខាសិ
 សល្លកត្តោវ ឌីសធន្តិ^(១) ។

---

១ ជំនំ ឧត្តមំ ឧ. ពោត្តរោ យេវម្បេន វិសទិសន្តិ ញាតតំ ។

បញ្ចេញទូរៈ ឧទានជាថា

គឺថាគប្បីធ្វើតជន័យកម្មដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលគួរដល់វិន័យ-
 កម្ម ភិក្ខុដែលសង្ឃបានធ្វើកម្មហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ
 ចំពោះវត្ថុដ៏សមគួរដល់កម្មទាំងអម្បាលនោះ ហើយមកសូម
 ការរម្ងាប់កម្មទាំងនោះ (នឹងសង្ឃ) តាមន័យនៃកម្មព្រាហ្មណ៍
 ក្រោយ សង្ឃដែលបិតនៅ ក្នុងទីនោះដដែលកត្តា ក្នុងកម្ម
 នោះៗក្តី ពុំនោះសោត ភិក្ខុទាំងឡាយណានិយាយថា កម្ម
 ឈ្មោះថា សង្ឃមិនបានធ្វើហើយ កម្មឈ្មោះថាសង្ឃធ្វើអា-
 ក្រក់ហើយ កម្មសង្ឃត្រូវធ្វើទៀតក្តី ភិក្ខុទាំងនោះឈ្មោះថា
 ធម្មវាទី ក្នុងការរម្ងាប់នូវកម្ម (នោះ) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ដ៏ប្រសើរទ្រង់ឃើញភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានវិបត្តិបៀតបៀន
 ហើយជាភិក្ខុគួរដល់កម្ម ទើបទ្រង់សំដែងនូវវិធីរម្ងាប់កម្មដូច
 ជាពេទ្យមើលរបួសប្រាប់នូវឧស២ដូច្នេះឯង ។

កោសល្យក្នុង

[១៤៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា កោសល្យយំ
វិហរតិ យេសីតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អពាតរោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្ស
អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ ភិក្ខុ តស្ស
អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ សោ អបរេន
សមយេន តស្ស អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ
ភិក្ខុ តស្ស អាបត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ អថ-
ខោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោចំ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាវុសោ
អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តិនំ ។ នត្ថិ មេ អាវុសោ
អាបត្តិ យមហំ បស្សយ្យនំ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
សាមកំ លភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តិ-
ប័សុ ។ សោ ច ភិក្ខុ ពហុស្សតោ ហោតិ អាគតាគមោ
ធម្មជរោ វិនយជរោ មាត់តាជរោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេ-
ធាវី លដ្ឋិ កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាការមោ ។ អថខោ
សោ ភិក្ខុ សង្ឃិជេ សមតេ ភិក្ខុ ឧបសង្កមិត្តា

កោសល្យក្នុងក្រុមៈ

(១៤៤) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងយោសីតាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ វេលានោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិមែន ពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទៅវិញ ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា មិនមែនជាអាបត្តិទៅវិញ ពួកភិក្ខុដទៃត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថា ជាអាបត្តិទៅវិញ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ខែអារុស្ស លោកត្រូវអាបត្តិហើយ តើលោកបានឃើញអាបត្តិនេះឬទេ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយទៅវិញថា ខែអារុស្ស អាបត្តិដែលខ្ញុំត្រូវឃើញនោះគ្មានទេ ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ក៏លើកវត្តភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ។ ឯភិក្ខុនោះសោត ក៏ជាពហុស្ស្តត(ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន) ស្ទាត់ក្នុងបិដក ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាបណ្ឌិត ឆ្លៀវឆ្លាស មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរវៃអង្គ នឹងមានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានចូលទៅរកពួកភិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួន

កោសល្យក្ខន្ធកេ អាបត្តិវិជ្ជា

ឯតនកោច អនាបត្តិ ឯសា អាវុសោ នេសា អាបត្តិ
 អនាបន្នោម្ហំ នម្ហំ អាបន្នោ អនុត្តិតោម្ហំ នម្ហំ ឧត្តិតោ
 អនម្ហុកេនម្ហំ កម្មេន ឧត្តិតោ កុប្បេន អដ្ឋានាហេន
 ហោថ មេ អាយស្សនោ ធម្មតោ វិនយតោ បក្ខាតំ ។
 អលភិ ខោ សោ ភិក្ខុ សន្និដ្ឋេ សម្មតេ ភិក្ខុ បក្ខេ ។
 ជានបទានំ ច សន្និដ្ឋានំ សម្មតានំ ភិក្ខុនំ សន្និកេ
 ទ្ធិតំ ចាហេសំ អនាបត្តិ ឯសា អាវុសោ នេសា អាបត្តិ
 អនាបន្នោម្ហំ នម្ហំ អាបន្នោ អនុត្តិតោម្ហំ នម្ហំ ឧត្តិតោ
 អនម្ហុកេនម្ហំ កម្មេន ឧត្តិតោ កុប្បេន អដ្ឋានាហេន
 ហោនុ មេ អាយស្សនោ ធម្មតោ វិនយតោ បក្ខាតំ ។
 អលភិ ខោ សោ ភិក្ខុ ជានបទេបិ សន្និដ្ឋេ សម្មតេ
 ភិក្ខុ បក្ខេ ។ អថខោ តេ ឧត្តិតានុវត្តកា ភិក្ខុ
 យេន ឧក្ខេបកា ភិក្ខុ តេនបសង្កម្មេសុ ឧបសង្កម្មិតា

កោសល្យត្ថវិទ្យា: ការយល់ឃើញអាបត្តិជាអាបត្តិមែន

ហើយនិយាយពាក្យនេះថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជា
 អាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាភិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ(អ្វីទេ) ខ្ញុំជា
 ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ថុ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុមិនបានទេ សង្ឃ
 បានលើកវត្ថុខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរ
 ដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមលោកទាំងឡាយមក
 ជាបក្ខពួករបស់ខ្ញុំតាមធម៌តាមវិន័យ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានភិក្ខុដែលជាមិត្ត
 គ្រាន់តែបានឃើញគ្នា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនមកជាបក្ខពួកឡើង ។ មិនតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុនោះក៏បញ្ជូនបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់
 តែបានឃើញគ្នា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅក្នុងជនបទថា នៃអារុសោ
 នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជា
 ភិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ(អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ថុ ជាភិក្ខុដែល
 សង្ឃលើកវត្ថុមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្ថុខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុឡើយ សូមអស់លោកដ៏មានអា-
 យុមកជាបក្ខពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌តាមវិន័យ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានភិក្ខុដែលជា
 មិត្តគ្រាន់តែបានឃើញគ្នា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅក្នុងជនបទមកជាបក្ខ
 ពួកឡើង ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុនោះ
 បានចូលទៅរកពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ថុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏បាននិយាយ

វិសយបំជិកេ មហាវិញ្ញា

ឧត្តេបកេ ភិក្ខុ ឯតទវេច្ឆំ អនាបត្តិ ឯសា អាវុសោ
 នេសា អាបត្តិ អនាបន្នោ ឯសោ ភិក្ខុ នេសោ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ អនុត្តិត្តោ ឯសោ ភិក្ខុ នេសោ ភិក្ខុ ឧត្តិត្តោ
 អធម្មិកេន កម្មេន ឧត្តិត្តោ កុប្បេន អដ្ឋាធារហេ-
 នាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ឧត្តេបកា ភិក្ខុ ឧត្តិត្តានុវត្តកេ
 ភិក្ខុ ឯតទវេច្ឆំ អាបត្តិ ឯសា អាវុសោ នេសា អនាបត្តិ
 អាបន្នោ ឯសោ ភិក្ខុ នេសោ ភិក្ខុ អនាបន្នោ ឧត្តិត្តោ
 ឯសោ ភិក្ខុ នេសោ ភិក្ខុ អនុត្តិត្តោ ធម្មិកេន កម្មេន
 ឧត្តិត្តោ អកុប្បេន ហាធារហេន មា ខោ តុម្កេ អាយ-
 ស្មន្តោ ឯតំ ឧត្តិត្តកំ ភិក្ខុំ អនុវត្តិកំ អនុបរិវាដោតិ ។
 ឯវំបិ ខោ តេ ឧត្តិត្តានុវត្តកា ភិក្ខុ ឧត្តេបកេហិ
 ភិក្ខុហិ វុច្ចមានា តថេវំ តំ ឧត្តិត្តកំ ភិក្ខុំ អនុវត្តិសុ
 អនុបរិវាសុំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ពាក្យនេះនឹងពួកភិក្ខុលើកវត្ថុថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជា
 អាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះមិនត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុនេះឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ភិក្ខុនេះ
 សង្ឃមិនគួរលើកវត្ថុ ភិក្ខុនេះសង្ឃលើកវត្ថុមិនបានទេ សង្ឃលើកវត្ថុភិក្ខុ
 នេះដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ
 ឡើយ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ពួកភិក្ខុអ្នកលើក
 វត្ថុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុ
 វិញថា នៃអារុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះត្រូវ
 អាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាមិនត្រូវអាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះសង្ឃគួរលើកវត្ថុ
 បានហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុមិនបានទេ ភិក្ខុនេះ
 សង្ឃលើកវត្ថុដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់
 ហេតុហើយ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្ត
 តាម កុំតាមចោមរោមភិក្ខុដែលសង្ឃបានលើកវត្ថុនេះឡើយ ។ ឯពួកភិក្ខុ
 អ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុនោះ កាលបើពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ថុ
 និយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមចោមរោមភិក្ខុ
 ដែលសង្ឃបានលើកវត្ថុហើយនោះដដែល ។

ពោសម្ពិច្ឆន្តរោ អាបត្តិទំដ្ឋិ

(១៤៥) អថខោ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ យេន ភក្កវា
 តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ
 ឯតទរោច ឥធម កន្លេ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបន្នោ
 អហោសិ សោ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទំដ្ឋិ អហោសិ
 អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទំដ្ឋិនោ អហោសុំ
 សោ អបវេន សវយេន តស្សា អាបត្តិយា អនាបត្តិទំដ្ឋិ
 អហោសិ អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្សា អាបត្តិយា អាបត្តិទំដ្ឋិនោ
 អហោសុំ អថខោ តេ កន្លេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោចុំ
 អាបត្តិ តំ អាវុសោ អាបន្នោ បស្សសេតំ អាបត្តិនិ
 នត្តិ មេ អាវុសោ អាបត្តិ យមហំ បស្សេយ្យន្តិ អថខោ
 តេ កន្លេ ភិក្ខុ សាមគ្គី លកិត្វា តំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា
 អនុស្សនេ ឧត្តិបីសុ សោ ច កន្លេ ភិក្ខុ ពហុស្សតោ
 អាគតាគមោ ធម្មជរោ វិនយជរោ មាតិកាជរោ បណ្ឌិ-
 តោ ព្យតោ មេធាវី លដ្ឋី កុក្កច្ចកោ សិក្ខាកាមោ

ពោសម្ពិទ្ធនុកៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិថាជាអាបត្តិមែន

[១៤៥] ត្រាវនោះ មានភិក្ខុបួនចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ភិក្ខុនោះលុះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុង
 ទីនេះមានភិក្ខុបួនត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនោះបានយល់ឃើញអាបត្តិនោះ
 ថាជាអាបត្តិមែន តែពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាមិនមែនជាអាបត្តិ
 លុះកាលជាខាងក្រោយ ភិក្ខុនោះត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាមិនមែន
 ជាអាបត្តិទៅវិញ ពួកភិក្ខុដទៃត្រឡប់យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិ
 ទៅវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងវេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា នែអាវុសោ លោកត្រូវអាបត្តិហើយ
 តើលោកឃើញអាបត្តិ⁺នេះឬទេ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា នែអាវុសោ អាបត្តិដែល
 ខ្ញុំត្រូវឃើញនោះគ្មានទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ត្រាវនោះ ភិក្ខុទាំង
 នោះបានសេចក្តីសាមគ្គីគ្នាហើយក៏លើកវត្តភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯភិក្ខុនោះសោតក៏ជាពហុស្សុតស្មាត់ក្នុងបិដក
 ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ហើយជាបណ្ឌិត ធ្វើវិជ្ជាសាស្ត្រ
 មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរំអើង មានសេចក្តី

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

អថទោ សោ ភន្តេ ភិក្ខុ សន្និដ្ឋេ សម្មត្តេ ភិក្ខុ
 ឧបសង្កម្ភិត្វា ឯតទរោប អនាបត្តំ ឯសា អាវុសោ
 នេសា អាបត្តិ អនាបន្នោម្ហំ នម្ហំ អាបន្នោ អនុត្តិតាម្ហំ
 នម្ហំ ឧត្តិតោ អនម្ហំកេនម្ហំ កម្មេន ឧត្តិតោ កុប្បេន
 អដ្ឋាធារហេន ហោថ មេ អាយស្មន្តោ ធម្មតោ វិទយតោ
 បក្ខាតំ អលភិ ទោ សោ ភន្តេ ភិក្ខុ សន្និដ្ឋេ សម្មត្តេ
 ភិក្ខុ បក្ខេ ជានបទានំបិ សន្និដ្ឋានំ សម្មត្តានំ សន្និកេ
 ទ្ធុតំ ចាហេសំ អនាបត្តំ ឯសា អាវុសោ នេសា អាបត្តិ
 អនាបន្នោម្ហំ នម្ហំ អាបន្នោ អនុត្តិតាម្ហំ នម្ហំ ឧត្តិតោ
 អនម្ហំកេនម្ហំ កម្មេន ឧត្តិតោ កុប្បេន អដ្ឋាធារហេន
 ហោន្តំ មេ អាយស្មន្តោ ធម្មតោ វិទយតោ បក្ខាតំ អ-
 លភិ ទោ សោ ភន្តេ ភិក្ខុ ជានបទេបិ សន្និដ្ឋេ សម្មត្តេ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ត្រាវនោះ ភិក្ខុនោះចូល
ទៅរកពួកភិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងមិត្តដ៏មាំមួនហើយនិយាយ
ពាក្យនេះថា វៃអាវុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជា
ភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាភិក្ខុឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃ
មិនគួរលើកវត្ថុ ជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្ថុ
ខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ
បព៌ត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកជាបទពួកនឹងខ្ញុំ
តាមធម៌ តាមវិន័យ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ភិក្ខុនោះក៏បានភិក្ខុ
ដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួនមកជាបទពួកឡើង មិន
តែប៉ុណ្ណោះ ភិក្ខុនោះបានបញ្ជូនបំរើទៅក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុដែលជាមិត្ត
គ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួនដែលនៅក្នុងជនបទថា វៃអាវុសោ
នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិ ជាភិក្ខុ
ឥតត្រូវអាបត្តិ (អ្វីទេ) ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃមិនគួរលើកវត្ថុ ជាភិក្ខុដែល
សង្ឃលើកវត្ថុមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្ថុខ្ញុំដោយកម្មមិនប្រកបដោយ
ធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ សូមអស់លោកដ៏មាន
អាយុមកជាបទពួកនឹងខ្ញុំតាមធម៌ តាមវិន័យ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ភិក្ខុនោះក៏បានភិក្ខុដែលជាមិត្តគ្រាន់តែឃើញគ្នា នឹងជាមិត្តដ៏មាំមួន

ពេលអ្នកទូក ឡើងទៅក្នុង

ភិក្ខុ បក្ខេ អបខោ តេ ភន្តេ ឧត្តិស្ថានុវត្តកា ភិក្ខុ
 យេន ឧត្តេបកា ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មសុ ឧបសង្ក-
 មិត្តា ឧត្តេបកេ ភិក្ខុ ឯតទវេច្ឆំ អនាបត្តិ ឯសា
 អាវុសោ នេសា អាបត្តិ អនាបន្នោ ឯសោ ភិក្ខុ
 នេសោ ភិក្ខុ អាបន្នោ អនុត្តិស្តោ ឯសោ ភិក្ខុ នេសោ
 ភិក្ខុ ឧត្តិស្តោ អនុត្តិស្តោ កម្មេន ឧត្តិស្តោ កុប្បេន
 អដ្ឋាធារហោនាតិ ឯវំ វុត្តេ ភន្តេ ឧត្តេបកា ភិក្ខុ
 ឧត្តិស្ថានុវត្តកេ ភិក្ខុ ឯតទវេច្ឆំ អាបត្តិ ឯសា អាវុសោ
 នេសា អនាបត្តិ អាបន្នោ ឯសោ ភិក្ខុ នេសោ
 ភិក្ខុ អនាបន្នោ ឧត្តិស្តោ ឯសោ ភិក្ខុ នេសោ
 ភិក្ខុ អនុត្តិស្តោ ឧត្តិស្តោ កម្មេន ឧត្តិស្តោ អក្ក-
 ប្បេន ហោធារហោន មា ខោ តុម្ពេ អាយស្មន្តោ
 ឯតំ ឧត្តិស្ថានំ ភិក្ខុ អនុវត្តិតំ អនុបរិវាហនាតិ

ពោលដ្ឋិត្តន្តៈ ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត

ដែលនៅក្នុងជនបទមកជាបច្ចុប្បន្នឡើង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលា
 នោះ ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះបានចូលទៅរក
 ពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួក
 ភិក្ខុអ្នកលើកវត្តថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ
 ភិក្ខុនេះមិនត្រូវអនាបត្តិ ភិក្ខុនេះឥតត្រូវអនាបត្តិ(អ្វីទេ) ភិក្ខុនេះសង្ឃមិន
 គួរលើកវត្ត ភិក្ខុនេះសង្ឃលើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តភិក្ខុ
 នេះដោយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មកំរើក ជាកម្មមិនគួរដល់ហេតុ
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលបើភិក្ខុទាំងនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ
 ឯពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្តក៏និយាយពាក្យនេះនឹងពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ
 ដែលសង្ឃលើកវត្តយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ នេះជាអនាបត្តិ នេះមិនមែន
 ជាអនាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះត្រូវអនាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាមិនត្រូវអា-
 បត្តិទេ ភិក្ខុនេះសង្ឃគួរលើកវត្តហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃ
 លើកវត្តមិនបានទេ សង្ឃបានលើកវត្តភិក្ខុនេះដោយកម្មប្រកបដោយធម៌
 ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុហើយ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ អស់លោកកុំប្រព្រឹត្តតាម កុំតាមចោមរោមភិក្ខុដែលសង្ឃ

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវគ្គ

ឯវិបី ខោ តេ ភន្តេ ឧត្តិតានុវត្តកា ភិក្ខុ ឧក្ខេប-
 កេហិ ភិក្ខុហិ វុច្ចមានា តថេវ នំ ឧត្តិតកំ ភិក្ខុ
 អនុវត្តនំ អនុបវិវាទន្តិតំ ។ អថខោ ភគវា ភិក្ខោ ភិក្ខុ-
 សង្ឃោ ភិក្ខោ ភិក្ខុសង្ឃតិ ឧដ្ឋាយាសនា យេន
 ឧក្ខេបកា ភិក្ខុ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ចតេ
 អាសនេ និសីទិ ។ និសង្ឃ ខោ ភគវា ឧក្ខេបកេ
 ភិក្ខុ ឯតទលោច មា ខោ តុម្រេ ភិក្ខុវេ បដិភាតិ នោ
 បដិភាតិ នោតិ យស្មី វា តស្មី វា ភិក្ខុំ ឧត្តិបិតតំ
 មញ្ញត្ថំ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាបត្ថំ អាបន្នោ ហោតិ ។
 សោ តស្សា អាបត្ថិយា អនាបត្ថិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ច
 ភិក្ខុ តស្សា អាបត្ថិយា អាបត្ថិទិដ្ឋិនោ ហោតិ ។ តេ
 ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯវំ ជានន្តំ អយំ ខោ អា-
 យស្មា ពហុស្សតោ ។ បេ ។ សិក្ខាកាមោ សចេ មយំ
 ឥមំ ភិក្ខុំ អាបត្ថិយា អនិស្សនេ ឧត្តិបិស្សម ន មយំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

បានលើកវត្តនេះឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក៏ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្ត
 តាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះ កាលបើពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្តនិយាយ
 យ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រព្រឹត្តតាម នៅតែតាមចោមពេមភិក្ខុដែល
 សង្ឃបានលើកវត្តនោះដដែល ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ជ្រាបថា ភិក្ខុសង្ឃបែកគ្នាហើយ ភិក្ខុសង្ឃបែកគ្នាហើយ ទើបទ្រង់
 ក្រោកចាកអាបនៈហើយ យាងចូលទៅរកពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត លុះយាង
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំក្រាលថ្វាយ ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់រួចហើយក៏មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ដំណឹងពួកភិក្ខុអ្នក
 លើកវត្តយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំសំគាល់ភិក្ខុ
 ដែលសង្ឃគប្បីលើកវត្តព្រោះហេតុណាមួយថា ការនេះប្រាកដដល់យើង
 ហើយ ការនេះប្រាកដដល់យើងហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ ភិក្ខុនោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថា
 ជាអាបត្តិ ឯពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអាបត្តិមែន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះស្គាល់ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោក
 ដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្ស្រ ។ បេ ។ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ក្នុងសិទ្ធិ
 បើយើងនឹងលើកវត្តភិក្ខុនេះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ យើងនឹងមិនធ្វើ

ពោសម្ពុទ្ធកថា អនាបត្តិទិដ្ឋិ

ឥមំនា ភិក្ខុនា សុទ្ធិ ឧបោសថំ ករិស្សាម វិនា ឥ-
 មំនា ភិក្ខុនា ឧបោសថំ ករិស្សាម ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស
 តតោនិទានំ កណ្ណំ កលហោ វិត្តហោ វិវាដោ សង្ឃ-
 កេនោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនាណករណន្តំ ។
 ភេទកុកេហំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហំ ន សោ ភិក្ខុ អាបត្តិយា
 អនុស្សនេ ឧត្តិបិតញោ ។ ឥធម បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្ស អាបត្តិយា
 អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ច ភិក្ខុ តស្ស អាបត្តិយា អា-
 បត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តំ ។ តេ បេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឃុំ
 ជានន្តំ អយំ ខោ អាយស្មា ពហុស្សតោ ។ បេ ។
 សិក្ខាកាមោ សចេ មយំ ឥមំ ភិក្ខុំ អាបត្តិយា អ-
 នុស្សនេ ឧត្តិបិតស្សាម ន មយំ ឥមំនា ភិក្ខុនា សុទ្ធិ
 បវរេស្សាម វិនា ឥមំនា ភិក្ខុនា បវរេស្សាម ន មយំ
 ឥមំនា ភិក្ខុនា សុទ្ធិ សង្ឃកម្មំ ករិស្សាម វិនា ឥមំ-
 នា ភិក្ខុនា សង្ឃកម្មំ ករិស្សាម ន មយំ ឥមំនា
 ភិក្ខុនា សុទ្ធិ អាសនេ និសីទិស្សាម វិនា ឥមំនា ភិក្ខុនា
 អាសនេ និសីទិស្សាម ន មយំ ឥមំនា ភិក្ខុនា សុទ្ធិ

ពោសម្ពិទ្ធក្នុងៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិជាអនាបត្តិ

ឧបាសថជាមួយនឹងភិក្ខុនេះ យើងវៀរលែងភិក្ខុនេះចេញទើបធ្វើឧបាសថ
 (នោះ) ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីរីករាយ សេចក្តី
 បែកគ្នាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែប្រួលនៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹង
 អំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្ថុភិក្ខុ
 នោះជាហេតុមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុដែលមានចិត្តធូន
 ក្នុងការបំបែកសង្ឃ មិនគួរនឹងលើកវត្ថុភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសាសនានេះ មានភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ ។ ភិក្ខុ
 នោះយល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ ឯពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិ
 នោះថាជាអាបត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះស្គាល់ភិក្ខុនោះ
 យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្ស្តត ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ក្នុងសិក្ខា បើយើងនឹងលើកវត្ថុភិក្ខុនេះព្រោះមិនឃើញនូវអាបត្តិ
 ហើយ យើងមុខជាមិនបរាណជាមួយនឹងភិក្ខុនេះ តែយើងវៀរលែងភិក្ខុ
 នេះចេញហើយបរាណ យើងមុខជានឹងមិនធ្វើសង្ឃកម្មជាមួយនឹងភិក្ខុនេះ
 ដែរ តែយើងវៀរលែងភិក្ខុនេះចេញហើយធ្វើសង្ឃកម្ម យើងមុខជានឹងមិន
 អង្គុយលើអាសនៈជាមួយនឹងភិក្ខុនេះដែរ តែយើង វៀរលែងភិក្ខុនេះចេញ
 ហើយអង្គុយលើអាសនៈយើងមុខជានឹងមិនអង្គុយក្នុងទីឆាន់បបរជាមួយនឹង

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

យាតុទានេ និស្សិទ្ធិស្សម វិទា ឥមិនា ភិក្ខុនា យាតុទា-
 នេ និស្សិទ្ធិស្សម ន មយំ ឥមិនា ភិក្ខុនា សទ្ធិ កត្តកេ
 និស្សិទ្ធិស្សម វិទា ឥមិនា ភិក្ខុនា កត្តកេ និស្សិ-
 ទ្ធិស្សម ន មយំ ឥមិនា ភិក្ខុនា សទ្ធិ ឯកច្ឆន្ទេ
 វសិស្សម វិទា ឥមិនា ភិក្ខុនា ឯកច្ឆន្ទេ វសិស្សម
 ន មយំ ឥមិនា ភិក្ខុនា សទ្ធិ យថាវុឌ្ឍំ អភិវា-
 ទនំ បច្ចុជ្ជានំ អញ្ញាលិកម្មំ សាមីចិកម្មំ កវិស្សម
 វិទា ឥមិនា ភិក្ខុនា យថាវុឌ្ឍំ អភិវាទនំ បច្ចុជ្ជា-
 នំ អញ្ញាលិកម្មំ សាមីចិកម្មំ កវិស្សម កវិស្សតិ
 សង្ឃស្ស តតោនិទានំ កណ្ណានំ កលហោ វិគ្គហោ
 វិវាទោ សង្ឃកេទោ សង្ឃរាជំ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃ-
 នាណករណន្តំ ។ កេទកុកេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ ន
 សោ ភិក្ខុ រាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តិបិតព្វោតិ ។
 អថទោ កកវា ឧក្ខេបកានំ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ កាសិក្ខា

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

ភិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងភិក្ខុនេះចេញហើយអង្គុយនៅក្នុងទីធាន់បបរ
 យើងមុខជានឹងមិនអង្គុយក្នុងរោងភក្តជាមួយនឹងភិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរ
 លែងភិក្ខុនេះចេញហើយអង្គុយក្នុងរោងភក្ត យើងមុខជានឹងមិននៅក្នុងទី
 ដែលមានដម្បូលមួយជាមួយនឹងភិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងភិក្ខុនេះចេញ
 ហើយនៅក្នុងទីដែលមានដម្បូលមួយ យើងមុខជានឹងមិនធ្វើអភិវាទនកម្ម^(១)
 បច្ចដានកម្ម^(២) អញ្ញាលិកម្ម^(៣) និងសាមិច្ចកម្ម^(៤) តាមលំដាប់ចាស់ជាមួយនឹង
 ភិក្ខុនេះដែរ តែយើងវៀរលែងភិក្ខុនេះចេញហើយធ្វើអភិវាទនកម្ម បច្ចដាន-
 កម្ម អញ្ញាលិកម្ម និងសាមិច្ចកម្ម តាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី(នោះ)ការបង្កហេតុ ការ
 ឈ្លោះ ការប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីរីករាយ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេច-
 ក្តីប្រែប្រួលនៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ និងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ
 មុខជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្តភិក្ខុនោះជាហេតុមិនខាន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុដែលមានចិត្តជូនក្នុងការបំបែកសង្ឃ មិនគួរ
 នឹងលើកវត្តភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិទេ ។ (តាមនោះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគបានសម្តែងសេចក្តី⁺ដល់ពួកទេវតាបក្ខិក្ខុរួចហើយក៏ទ្រង់ក្រោកចាក

១ ការថ្វាយបង្គំដោយបញ្ចង្គប្រតិស្ឋាន ។ ២ ការពោរពដោយកិរិយាក្រាមរទូល ។ ៣
 ការពោរពដោយការប្រណម្យងៃ ។ ៤ ការពោរពក្រែង ។

ពេស្តិក្ខន្ធព អនាបត្តិទិដ្ឋិ

ឧដ្ឋាយាសនា យេន ឧត្តិតានុវត្តកា ភិក្ខុ តេនុប-
សង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា បញ្ញត្តិ អាសនេ និស័ទិ ។
និសង្ក ខោ ភគវា ឧត្តិតានុវត្តកេ ភិក្ខុ ឯតទរោច មា
ខោ តុម្រេ ភិក្ខុវេ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្វា នម្ម អាបន្នា នម្ម
អាបន្នាតិ អាបត្តិ ន បដិកាតព្វំ មញ្ញត្ត ។ ឥធម បន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្សា
អាបត្តិយា អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្សា អា-
បត្តិយា អាបត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ សោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
តេ ភិក្ខុ ឯវំ ជាធាតិ ឥមេ ខោ អាយស្មន្តោ^(១)
តហ្មស្សតា ។ បេ ។ សិក្ខាកាមា ធាលំ មមំ វា ការ-
ណា អញ្ញោសំ វា ការណា ធម្មា នោសា មោហា ភិយា
អភតី តន្តំ សចេ មំ ឥមេ ភិក្ខុ អាបត្តិយា អនស្សនេ
ឧត្តិបិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធិ ឧចោសថំ កវិស្សន្តិ
វិនា មយា ឧចោសថំ កវិស្សន្តិ កវិស្សតិ សង្ឃស្ស
តតោនិទានំ ភណ្ឌានំ កលហោ វិក្កុរោ វិវាទោ សង្ឃកេ-
នោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនាធាការណ្ឌន្តិ ។

១ ឧ. អាយស្មន្តា ។

កោសម្ពុត្តន្តរៈ ការយល់ឃើញអាបត្តិជាអនាបត្តិ

អាសនៈហើយ យាងចូលទៅរកពួកទុក្ខតានុវត្តកក្កុ លុះយាងចូលទៅដល់
ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ព្រះភិក្ខុវត្ថុកក្កុយាងនេះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិហើយ កុំសំគាល់អាបត្តិថា
ខ្លួនមិនត្រូវសំដែង ដោយគិតថា យើងមិនត្រូវអាបត្តិទេ យើងមិនត្រូវអាបត្តិ
ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ ភិក្ខុនោះ
យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ តែពួកភិក្ខុដទៃយល់ឃើញអាបត្តិ
នោះថាជាអាបត្តិមែន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះស្គាល់ភិក្ខុទាំង
នោះយាងនេះថា អស់លោកដ៏មានអាយុនេះជាពហុស្ស័ត ។ បេ ។ មានការ
ប្រាថ្នាភ័ក្ត្រសិទ្ធិ មិនគួរនឹងលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់
សេចក្តីរង្វេង សេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុអាត្មាអញ ឬព្រោះហេតុពួកបុគ្គល
ដទៃឡើយ បើភិក្ខុទាំងនេះនឹងលើកវត្ថុអាត្មាអញព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ
ហើយ មុខជានឹងមិនធ្វើទោសថជាមួយនឹងអាត្មាអញទេ តែភិក្ខុទាំងនោះ
វៀរលែងអាត្មាអញហើយធ្វើទោសថ (នោះ) ការបង្កហេតុ ការឈ្លោះ
ការប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីរីករាយ សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ឃ សេចក្តីប្រែប្រួល
នៃសង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ មុខ
ជានឹងមានដល់សង្ឃ ព្រោះការលើកវត្ថុអាត្មាអញនោះជាហេតុមិនខាន ។

វិស័យបិដកេ មហាវិញ្ញា

កេនកុកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា បរេសំបិ សទ្ធាយ^(១)
 សា អាបត្តិ ទេសេតត្វា ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អាបត្តិ អាបន្នោ ហោតិ ។ សោ តស្ស អាបត្តិយា
 អនាបត្តិទិដ្ឋិ ហោតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ តស្ស អាបត្តិយា
 អាបត្តិទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ
 ឯវំ ជាតាតិ ឥមេ ខោ អាយស្សន្តោ តហុស្សតា ។ បេ ។
 សំគ្គាកាមា នាលំ មមំ វា ការណា អញ្ញោសំ វា
 ការណា ធន្ទា នោសា មោហា ភយា អតតិ កន្តំ សចេ
 មំ ឥមេ ភិក្ខុ អាបត្តិយា អនិស្សនេ ឧត្តិបិស្សន្តិ ន
 មយា សទ្ធិ បវាសស្សន្តិ វិនា មយា បវាសស្សន្តិ ន មយា
 សទ្ធិ សង្ឃកម្មំ កវស្សន្តិ វិនា មយា សង្ឃកម្មំ ក-
 វស្សន្តិ ន មយា សទ្ធិ អាសនេ និស័ទិស្សន្តិ វិនា មយា
 អាសនេ និស័ទិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធិ យាគុតានេ និស័-
 ទិស្សន្តិ វិនា មយា យាគុតានេ និស័ទិស្សន្តិ ន មយា សទ្ធិ
 ភត្តកេ និស័ទិស្សន្តិ វិនា មយា ភត្តកេ និស័ទិស្សន្តិ ន
 មយា សទ្ធិ ឯកច្ឆន្ទេ វសិស្សន្តិ វិនា មយា ឯកច្ឆន្ទេ

---

១ សទ្ធាយ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានចិត្តធូលីក្នុងការបំបែកសង្ឃត្តវត្ថុតែសំដែង
 អាបត្តិនោះចេញ តាមសេចក្តីជឿពាក្យរបស់ភិក្ខុដទៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវអាបត្តិហើយ ។ ភិក្ខុនោះយល់ឃើញ
 អាបត្តិនោះថាជាអនាបត្តិ តែពួកភិក្ខុដទៃ យល់ឃើញអាបត្តិនោះថាជា
 អាបត្តិមែន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនោះស្គាល់ភិក្ខុទាំងនោះ
 យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុទាំងនេះជាពហុស្សត ។ បេ ។ មានការ
 ប្រាថ្នាក្នុងសិទ្ធិ មិនគួរនឹងលុះអគតិ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តី
 ស្អប់ សេចក្តីរំលង លេចក្តីខ្លាច ព្រោះហេតុអាត្មាអញ ឬព្រោះហេតុពួក
 ភិក្ខុដទៃឡើយ បើភិក្ខុទាំងនេះនឹងលើកវត្ថុអាត្មាអញ ព្រោះមិនឃើញ
 អាបត្តិហើយ មុខជានឹងមិនបរាណជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែវៀរ
 ចាកអាត្មាអញហើយបរាណ មុខជានឹងមិនធ្វើសង្ឃកម្មជាមួយនឹងអាត្មា
 អញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយធ្វើសង្ឃកម្ម មុខជានឹងមិនអង្គុយ
 លើអាសនៈជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយ
 នៅលើអាសនៈ មុខជានឹងមិនអង្គុយក្នុងទីឆាន់បបរជាមួយនឹងអាត្មាអញ
 ដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយក្នុងទីឆាន់បបរ មុខជានឹងមិន
 អង្គុយក្នុងពេលកត្តជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយ
 អង្គុយក្នុងពេលកត្ត មុខជានឹងមិននៅក្នុងទីមានដម្បូលមួយ ជាមួយនឹង
 អាត្មាអញដែរ តែវៀរចាកអាត្មាអញហើយអង្គុយក្នុងទីមានដម្បូលមួយ

កោសត្តក្ខន្ធកេ អន្តោសីមាទីសុ ឧបោសថាទិករណំ

វសិស្សន្តំ ន មយា សទ្ធិ យថាវុឡំ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ
 អញ្ញាលក្ខន្តំ សាមីចិក្ខន្តំ កវិស្សន្តំ វិនា មយា យថាវុឡំ
 អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ញាលក្ខន្តំ សាមីចិក្ខន្តំ កវិស្សន្តំ
 កវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ កណ្ណានំ កល-
 ហោ វិត្តហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃ-
 វត្តានំ សង្ឃនាណករណានិ ។ ភេទកុកេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនា បរសំបិ សទ្ធាយ សា អាបត្តិ ទេសេតញ្ញាតិ ។
 អថខោ ភកវា ឧត្តិតានុវត្តកានំ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ
 ភាសិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

(១២៦) តេន ខោ បន សមយេន ឧត្តិតានុវត្តកា
 ភិក្ខុ តត្រូវ អន្តោសីមាយ ឧបោសថំ ករោន្តំ សង្ឃ-
 កម្មំ ករោន្តំ ។ ឧត្តេបកោ បន ភិក្ខុ និស្ស័មំ កុណា
 ឧបោសថំ ករោន្តំ សង្ឃកម្មំ ករោន្តំ ។ អថខោ អញ្ញ-
 តរោ ឧត្តេបកោ ភិក្ខុ យេន ភកវា តេនុបស្កមិ
 ឧបស្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតមន្តំ និសីទិ ។
 ឯតមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច

ពោសម្ពិទ្ធក្នុង: ការធ្វើរបោសចិត្តជាដើមក្នុងវិធានក្នុងនៃសីមាដើម

មុខជានឹងមិនធ្វើអភិវឌ្ឍនកម្ម បច្ចុជ្ជនកម្ម អញ្ញាលក្ខណ៍ នឹងសាមីចិត្ត តាម
 លំដាប់ចាស់ៗជាមួយនឹងអាត្មាអញដែរ តែរៀបចំអាត្មាអញហើយធ្វើរូប
 អភិវឌ្ឍនកម្ម បច្ចុជ្ជនកម្ម អញ្ញាលក្ខណ៍ នឹងសាមីចិត្ត តាមលំដាប់ចាស់ៗ
 (នោះ) សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ សេចក្តីរីករាយ
 សេចក្តីបែកធ្លាយនៃសង្ស័យ សេចក្តីប្រែប្រួលនៃសង្ស័យ សេចក្តីកំណត់របស់
 សង្ស័យ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ស័យ ព្រោះហេតុតែអាត្មាអញនោះមុខជា
 នឹងមានដល់សង្ស័យមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នក
 មានចិត្តធូរធានាការបំបែកសង្ស័យហើយ ត្រូវតែសំដែងអាបត្តិនោះចេញតាម
 សេចក្តីជឿពាក្យរបស់ភិក្ខុដទៃ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងសេចក្តីនេះដល់ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ស័យលើកវត្ថុ
 ហើយក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈយាងចេញទៅ ។

(១៤៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ស័យលើក
 វត្ថុក៏នៅតែធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ស័យកម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល ។ ចំណែក
 ខាងពួកភិក្ខុអ្នកលើកវត្ថុ ក៏ទៅធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ស័យកម្មក្រៅសីមាវិញ ។
 វេលានោះ មានភិក្ខុអ្នកលើកវត្ថុ ១ រូបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏
 សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយបានក្រាបបង្គំទូល

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

តេ កន្លែ ឧត្តិតាធុរតកា ភិក្ខុ តត្ថេវ អន្តោសីមាយ
 ឧចោសថំ ករោន្តិ សង្ឃកម្មំ ករោន្តិ មយំ បន កន្លែ
 ឧត្តេបកា ភិក្ខុ និស្ស័មំ កន្លា ឧចោសថំ ករោម សង្ឃ-
 កម្មំ ករោមាតិ ។ តេ ច ភិក្ខុ ឧត្តិតាធុរតកា ភិក្ខុ
 តត្ថេវ អន្តោសីមាយ ឧចោសថំ ករិស្សន្តិ សង្ឃកម្មំ
 ករិស្សន្តិ យថា មយា ញត្ថំ ច អនុស្សាវនា ច បញ្ចត្តា
 តេសំ តានិ កម្មានិ ធម្មិកានិ ករិស្សន្តិ អកុប្បានិ
 ហិរាបាទានិ ។ តុម្រេ ច ភិក្ខុ ឧត្តេបកា ភិក្ខុ
 តត្ថេវ អន្តោសីមាយ ឧចោសថំ ករិស្សថ សង្ឃកម្មំ
 ករិស្សថ យថា មយា ញត្ថំ ច អនុស្សាវនា ច បញ្ចត្តា
 តុម្រាភម្មំ តានិ កម្មានិ ធម្មិកានិ ករិស្សន្តិ អកុប្បានិ
 ហិរាបាទានិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ នានាសំវាសកា
 តេ ភិក្ខុ តុម្រេហំ តុម្រេ ច តេហំ នានាសំវាសកា ។
 ទ្វេមា ភិក្ខុ នានាសំវាសកក្ខម័យោ អត្តនា វា អត្តានំ
 នានាសំវាសកំ ករោតិ សមត្តោ វា នំ សង្ឃោ

វិសេសបិដក មហាវគ្គ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវពួក
 ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តនោះធ្វើឧបោសថធ្វើសង្ឃកម្ម
 ខាងក្នុងសីមានោះដដែល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចំណែកខាងយើង
 ខ្ញុំព្រះអង្គដែលជាឧក្រិបភិក្ខុទៅធ្វើឧបោសថធ្វើសង្ឃកម្មក្រៅសីមាវិញ
 ហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើពួកភិក្ខុអ្នក
 ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តទាំងនោះនឹងធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃ
 កម្មខាងក្នុងសីមានោះដដែល ត្រូវដូចជាញាតិនឹងអនុស្សាវនាដែលតថា-
 គតបានបញ្ញត្តិហើយ កម្មរបស់ភិក្ខុទាំងនោះក៏ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌
 ឥតមានកំរើក ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ បើអស់អ្នកជា
 ឧក្រិបភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកលើកវត្ត) នឹងធ្វើឧបោសថ ធ្វើសង្ឃកម្មខាងក្នុងសីមា
 នោះដដែល ត្រូវដូចជាញាតិនឹងអនុស្សាវនាដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិ
 ហើយ កម្មរបស់អ្នកទាំងឡាយនោះសោតក៏ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ឥត
 មានកំរើក ហើយជាកម្មសមគួរដល់ហេតុ ។ ហេតុអ្វីបានជាតថាគតពោល
 យ៉ាងនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រោះភិក្ខុទាំងនោះមានសំរាប់សង្ស័យគ្នាអំពីអ្នក
 ទាំងឡាយ ចំណែកខាងអ្នកទាំងឡាយក៏មានសំរាប់សង្ស័យគ្នាអំពីភិក្ខុទាំង
 នោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ឯភូមិរបស់ភិក្ខុមានសំរាប់សង្ស័យគ្នានេះមាន២យ៉ាង
 គឺភិក្ខុធ្វើខូនឲ្យមានសំរាប់សង្ស័យគ្នាដោយខ្លួនឯង ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

ពោសម្ពិក្ខុត្ថកេ កណ្ឌខកលហាទិកថា

ឧត្តិបតិ អនុស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិទិស្សក្កេ
 វា ឥមា ខោ ភិក្ខុ ទ្វេ ឆានាសំវាសកក្ខមិយោ ។ ទ្វេមា
 ភិក្ខុ សមាទសំវាសកក្ខមិយោ អត្តនា វា អត្តានំ សមា-
 ទសំវាសកំ ករោតិ សមត្តោ វា នំ សង្ឃោ ឧត្តិតំ
 ឧសារេតិ អនុស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិទិស្សក្កេ
 វា ឥមា ខោ ភិក្ខុ ទ្វេ សមាទសំវាសកក្ខមិយោតិ ។

(១៤៧) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ កត្តក្កេ
 អន្តរយេ កណ្ឌានជាតា កលហជាតា វិវាទាបន្នា អញ្ញា-
 មញ្ញំ អនុលោមិកំ កាយកម្មំ វេទិកម្មំ ឧបទំសេន្តិ
 ហត្ថបរាមាសំ ករោន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ
 វិទាចេន្តិ កតំ ហិ ជាម សមណា សក្យបុត្តិយា
 កត្តក្កេ អន្តរយេ កណ្ឌានជាតា កលហជាតា វិវាទា-
 បន្នា អញ្ញាមញ្ញំ អនុលោមិកំ កាយកម្មំ វេទិកម្មំ
 ឧបទំសេស្សន្តិ ហត្ថបរាមាសំ ករស្សន្តិ ។ អស្សោសុំ
 ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ជ័យន្តានំ
 វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ

កោសល្យក្នុងន័យៈ ឆ័យយអំពីការបង្កហេតុនឹងដំណើរជាដើម

លើកវត្ថុភិក្ខុនោះព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ឬមិនបានសំដែងអាបត្តិ ឬមិន
បានលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ ក្លៀសប្រសាសន៍ក្នុងដែលមានសំរាប់ស
ផ្សេងគ្នាមាន២ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ក្លៀសប្រសាសន៍ក្នុងដែលមានសំរាប់ស្មើ
គ្នានេះមាន ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំរាប់ស្មើគ្នាដោយខ្លួនឯង ១
សង្ឃត្រាច្រៀងគ្នាធ្វើឧសារណាកម្ម (លើកលែងទោស) ភិក្ខុដែលសង្ឃ
បានលើកវត្ថុហើយ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ឬមិនសំដែងអាបត្តិ ឬមិន
បានលះបង់ទិដ្ឋភាពក្រក់ចេញនោះ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ ក្លៀសប្រសាសន៍ក្នុងដែលមាន
សំរាប់ស្មើគ្នាមាន២ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៤៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ
ទោសវ័ទ្ធគ្នា សំដែងកាយកម្មនឹងវិចីកម្មធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃមិន
សមគួរដល់គ្នានឹងគ្នាក្នុងរោងភត្តក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោល
ទោស គំរើងៀល បន្ទះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើនឹង
កើតសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទោសវ័ទ្ធគ្នា សំដែងកាយកម្មនឹងវិចីកម្មធ្វើ
អាការប៉ះពាល់ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នាក្នុងរោងភត្តក្នុងចន្លោះផ្ទះ
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានឮសំដីមនុស្សទាំងនោះពោលទោស គំរើងៀល
បន្ទះបង្គាប់ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ

វិធីបិដកេ មហាវគ្គោ

ឧដ្ឋាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហិ នាម ភិក្ខុ
 ភត្តកេ អន្តរយវេ ភណ្ឌានជាតា ។ បេ ។ ហត្ថបរាមាសំ
 កវិស្សន្តិតំ ។ អថោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមន្តំ
 អាវេចេសំ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភត្តកេ
 អន្តរយវេ ភណ្ឌានជាតា ។ បេ ។ ហត្ថបរាមាសំ កវេន្តិ-
 តិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិគវហិ ពុទ្ធា ភកវា ។ បេ ។
 វិគវហិត្វា ធម្មិ កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភិន្នេ ភិក្ខុវេ
 សង្ឃេ អធម្មិយមាធនេ អសម្មោទិកាយ វត្តមាធាយ
 ឯត្តាវតា ន អញ្ញាមញ្ញំ អនុលោមិតំ កាយកម្មំ វិចី-
 កម្មំ ឧបទំសេស្សាម ហត្ថបរាមាសំ កវិស្សមាតិ អាស-
 នេ និសីទិតព្វំ ភិន្នេ ភិក្ខុវេ សង្ឃេ ធម្មិយមាធនេ សម្មោទិ-
 កាយ វត្តមាធាយ អាសន្តវិកាយ និសីទិតព្វន្តិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវគ្គ

កំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្ហាត់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងកើត
 សេចក្តីបង្កហេតុ ។ បេ ។ ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃក្នុងរោងភក្តក្នុងចន្លោះ
 ផ្ទះសោះ ។ ត្រាវនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា
 មានពួកភិក្ខុកើតសេចក្តីបង្កហេតុ ។ បេ ។ ធ្វើអាការប៉ះពាល់ដោយដៃក្នុង
 រោងភក្តក្នុងចន្លោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា ការនោះ
 ពិតមែនព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ។ បេ ។ លុះ
 បន្ទោសរួចហើយទ្រង់ធ្វើធម្មកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយកំពុងធ្វើកិច្ចមិនប្រកបដោយធម៌
 កំពុងតែពោលវាចាមិនជាទីរករាយរកគ្នា អ្នកទាំងឡាយមិនគប្បីអង្គុយលើ
 អាសនៈដោយគិតថា យើងសំដែងនូវកាយកម្មនឹងវិចិត្រធ្វើអាការប៉ះពាល់
 ដោយដៃ មិនសមគួរដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះទេ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយកំពុងធ្វើកិច្ចប្រកបដោយ
 ធម៌ កំពុងតែពោលវាចាជាទីរករាយរកគ្នា អ្នកទាំងឡាយ គួរអង្គុយលើ
 អាសនៈឃ្លាតពីគ្នា ។

ពោសម្ពិច្ឆន្តកេ ភណ្ឌនកលហាទិកា

(១៤៨) តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ សង្ឃ-
 មជ្ឈេ ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបដ្ឋា អញ្ញាមញ្ញា
 មុខសត្តិហិ វិវាទន្តា វិហារន្ត ។ តេ ន សក្កោន្ត តំ
 អធិការណំ វ្របសមេតុំ ។ អថខោ អញ្ញាតហ ភិក្ខុ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតោ ខោ សោ ភិក្ខុ
 ភកវន្តំ ឯតទលោច ឥធ ភន្តេ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ
 ភណ្ឌនជាតា កលហជាតា វិវាទាបដ្ឋា អញ្ញាមញ្ញា មុខ-
 សត្តិហិ វិវាទន្តា វិហារន្ត តេ ន សក្កោន្ត តំ អធិការណំ
 វ្របសមេតុំ សាធុ ភន្តេ ភកវា យេន តេ ភិក្ខុ តេនុ-
 បសង្កម្មិតុ អនុកម្មំ ឧបាទាយាតិ ។ អធិវាសេសិ
 ភកវា តុណ្ហិកាវេន ។ អថខោ ភកវា យេន តេ ភិក្ខុ
 តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។
 និសង្ឃ ខោ ភកវា តេ ភិក្ខុ ឯតទលោច អលំ ភិក្ខុវេ
 មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិវាទន្តំ មា វិវាទន្តំ ។ ឯវំ

ពោស្តប្បិទ្ធន្តរៈ និយាយអំពីការបង្កហេតុនឹងដំណោះជាដើម

[១៤៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយរកគេសេចក្តីបង្កហេតុ
 ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នានឹងគ្នាដោយលំពែងមាត់ក្នុងកណ្តាល
 ជំនុំសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមិនអាចនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍នោះបានឡើយ ។
 ត្រាខ្លះ មានភិក្ខុ ១ រូបបានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សម
 គួរ ។ លុះភិក្ខុនោះបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះមានពួកភិក្ខុកើត
 សេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ចាក់ដោតគ្នានឹងគ្នាដោយលំពែង
 មាត់ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ភិក្ខុទាំងនោះមិនអាចនឹងរម្ងាប់អធិការណ៍នោះ
 បានឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគយាងទៅ
 ជួបនឹងភិក្ខុទាំងនោះដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់
 ទទួលនិមន្តដោយភាវៈស្ងៀមនៅ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគក៏យាង
 ទៅជួបនឹងភិក្ខុទាំងនោះ លុះយាងចូលទៅដល់ហើយគង់លើអាសនៈដែល
 គេរៀបចំថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយក៏ត្រាស់ទៅនឹង
 ភិក្ខុទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកទាំងឡាយកុំ
 ធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្មោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា កុំ
 ធ្វើសេចក្តីរីកទុក្ខ ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិញ្ញា

វិត្តេ អញ្ញាតោ អធិប្បវាទី ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯតទេវេច

អាគមេតុ កន្តេ ភក្កវា ធម្មស្សមី អប្បោស្សតោ កន្តេ

ភក្កវា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ អនុយុត្តោ វិហារតុ មយមេតេន

កណ្ណានេន កលហោន វិក្កហោន វិវាទេន បញ្ញាយិស្សា-

មាតិ ។ ទុតិយម្បំ ទោ ភក្កវា តេ ភិក្ខុ ឯតទេវេច

អលំ ភិក្ខុវេ មា កណ្ណានំ មា កលហំ មា វិក្កហំ

មា វិវាទន្តំ ។ ទុតិយម្បំ ទោ សោ អធិប្បវាទី ភិក្ខុ

ភក្កវន្តំ ឯតទេវេច អាគមេតុ កន្តេ ភក្កវា ធម្មស្សមី

អប្បោស្សតោ កន្តេ ភក្កវា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ អនុយុត្តោ

វិហារតុ មយមេតេន កណ្ណានេន កលហោន វិក្កហោន

វិវាទេន បញ្ញាយិស្សាមាតិ ។

វិទយបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ក៏ស្រាប់តែមានភិក្ខុ រូបជាអធម្មវត្ថុក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាង
នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ធម៌
ទ្រង់ឈប់នៅចុះ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខ
ក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយ ។ ចុះ ឯយើងខ្ញុំមុខជានឹងប្រាកដដោយសេចក្តីបង្គំហេតុ
ដោយសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ដោយសេចក្តី
រីកទុក្ខនេះមិនខាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនេះ
នឹងភិក្ខុទាំងនោះជាគំរប់ពីរដងទៀតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ
អ្នកទាំងឡាយកុំធ្វើសេចក្តីបង្គំហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តី
ប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា កុំធ្វើសេចក្តីរីកទុក្ខ ។ ភិក្ខុជាអធម្មវត្ថុនោះក្រាប
បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់ពីរដងទៀតយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ធម៌ទ្រង់ឈប់នៅចុះ សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច
ទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នរឿយ ។ ចុះ ឯ
យើងខ្ញុំមុខជានឹងប្រាកដដោយសេចក្តីបង្គំហេតុ ដោយសេចក្តីឈ្លោះគ្នា
ដោយសេចក្តីប្រកាន់ផ្សេង ។ គ្នា ដោយសេចក្តីរីកទុក្ខនេះមិនខានទេ ។

ពោលផ្អែកទៅ ទីយក្សមាត់

(១២៩) អថចោ ភត្តវា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ ភូតបុត្ត
 ភិក្ខុវេ ពារាណសីយំ ព្រហ្មនត្តោ នាម កាសីរាជា
 អហោសិ អន្លៀ មហាទូនោ មហាកោតោ មហាតូលោ
 មហាវាហនោ មហាវិជិតោ បរិបុណ្ណាកោសកោដ្ឋាតា-
 ហេ ។ ទីយីតិ នាម កោសលរាជា អហោសិ ទលំន្តោ
 អប្បធនោ អប្បកោតោ អប្បតលោ អប្បវាហនោ
 អប្បវិជិតោ អបរិបុណ្ណាកោសកោដ្ឋាតាហេ ។ អថចោ
 ភិក្ខុវេ ព្រហ្មនត្តោ កាសីរាជា ចតុន្ទ្រីយី សេនំ
 សន្នយ្ហិតា ទីយីតិ កោសលរាជានំ អត្ថយ្យាសិ ។
 អស្សោសិ ចោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិ កោសលរាជា
 ព្រហ្មនត្តោ តិវ កាសីរាជា ចតុន្ទ្រីយី សេនំ សន្នយ្ហិតា
 បំ(១) អត្ថយ្យតោតិ ។ អថចោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិស្ស
 កោសលរាជោ ឯតទហោសិ ព្រហ្មនត្តោ ចោ កាសី-
 រាជា អន្លៀ មហាទូនោ មហាកោតោ មហាតូលោ ម-
 ហាវាហនោ មហាវិជិតោ បរិបុណ្ណាកោសកោដ្ឋាតាហេ

កោសល្យក្នុងព្រះ រឿងទី១២៣

(១២៤) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតែងដើមមានស្ដេចក្នុងដែនកាសិ ក្រុងពារាណសី ទ្រង់ព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ ជាស្ដេចស្ដុកស្ដម្ភមាំមួន មានទ្រព្យច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន មានពលច្រើន មានពាហនៈច្រើន មានដែនច្រើន មានឃ្លាំងនឹងផង្រកដ៏បរិបូណ៌ ។ មានស្ដេចក្នុងដែនកាសិ ឈ្មោះទីយ៍តិ ជាស្ដេចកំសត់មានទ្រព្យតិច មានសម្បត្តិតិច មានពលតិច មានពាហនៈតិច មានដែនតិច មានឃ្លាំងនឹងផង្រកមិនបានបរិបូណ៌ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្ដេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ បានរៀបចំពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ លើកចេញទៅច្បាំងនឹងស្ដេចទីយ៍តិកាសិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្ដេចក្នុងដែនកាសិ ព្រះនាមទីយ៍តិបានឮដំណឹងថា ស្ដេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ រៀបចំពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ លើកចេញមកច្បាំងនឹងអាត្មាអញហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្ដេចដែនកាសិព្រះនាមទីយ៍តិទ្រង់ព្រះតម្រិះយ៉ាងនេះថា ស្ដេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ ជាស្ដេចស្ដុកស្ដម្ភមាំមួន មានទ្រព្យច្រើន មានសម្បត្តិច្រើន មានពលច្រើន មានពាហនៈច្រើន មានដែនច្រើន មានឃ្លាំងនឹងផង្រកដ៏បរិបូណ៌

វិសេសបំណិក មហាវិញ្ញា

អហំ បទន្ទ្រី ទលិទ្ធោ អប្បធានោ អប្បគោតោ អប្បតាលោ
 អប្បវាហានោ អប្បវិជិតោ អប្បបុណ្យាកោសកោដ្ឋាតារោ
 ធាហំ បដិទាលោ ព្រហ្មទត្តេន កោសិរញ្ញា ឯកសង្កតំបិ
 សហិតំ យទ្ធជាហំ បដិកថោ^(១) នកម្មា និប្បតេយ្យន្តំ ។
 អថទោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិ កោសលរាជា មហេសី អាទាយ
 បដិកថោ នកម្មា និប្បតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្តោ
 កោសិរាជា ទីយីតិស្ស កោសលរាជានុ ពលព្វា វាហា-
 នព្វា ជនបទព្វា កោសព្វា កោដ្ឋាតារព្វា អភិវិជយ
 អជ្ឈាវសតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិ កោសលរាជា
 សបជាបតិកោ យេន ពារាណសី តេន បក្កាមី អនុ-
 បុព្វេន យេន ពារាណសី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ ភិក្ខុវេ
 ទីយីតិ កោសលរាជា សបជាបតិកោ ពារាណសីយំ
 អញ្ញាតវស្សី បច្ឆន្តិមេ ឌីកាសេ កុម្មការិនីវេសនេ អញ្ញា
 តកវេសេន បរិពាជកច្ចន្ទេន បដិវសតិ ។ អថទោ
 ភិក្ខុវេ ទីយីតិស្ស កោសលរាជានុ មហេសី នចិវស្សោ
 គត្តិនី អហោសិ ។ តស្ស ឯវុទោ នោហន្ទោ ហោតិ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ឯអាត្មាអញសោតក៏ជាស្តេចកំសត់មានទ្រព្យតិច មានសម្បត្តិតិច មាន
 ពលតិច មានពាហនៈតិច មានដែនតិច មានឃ្លាំងនឹងជង្រឹកមិនបរិបូណ៌
 អាត្មាអញនឹងអាចដើម្បីតទល់នឹងស្តេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 សូម្បីតែម្តងក៏មិនបាន បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញលបរត់ចេញទៅពីក្រុង
 ជាមុនឱ្យហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុង
 ដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិកនាំមហេសីលបរត់ចេញទៅពីក្រុងជាមុន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 ដណ្តើមយកពួកពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង ជង្រឹក របស់ស្តេចក្នុង
 ដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិហើយក៏គ្របគ្រងរក្សា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិត្រាមទាំងមហេសីយាងចេញទៅឯ
 ក្រុងពារាណសី ក៏បានទៅដល់ក្រុងពារាណសីដោយលំដាប់ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមកថាស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិត្រាម
 ទាំងមហេសីក្នុងភេទរបស់ខ្លួនមិនឱ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្ងៀក
 ដណ្តប់ជាបរិព្វាធកហើយក៏នៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះស្រូវធំ ក្នុងឧកាសមួយ
 ជាទីបំផុតក្រុងពារាណសីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលា
 នោះ មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិមិនយូរប៉ុន្មាន
 ក៏ទ្រង់គភ៌ ។ ឯព្រះមហេសីនោះក៏កើតមានចំណង់មានសភាពយ៉ាងនេះ

កោសល្យក្ខន្ធកេ ទីយាវុទ្ធមារវត្ត

ឥច្ឆតិ សុរិយស្ស ឧត្តមនកាលេ ចតុរង្គិនំ សេនំ សង្ខន្ធិ
 វម៌្មកំ សុភ្លមិយំ បិតំ បស្សិតុំ ខត្តានញ្ច ជោវនំ ចាតុំ ។
 អថទោ ភិក្ខុវេ ធីយីតិស្ស កោសលរត្តោ មហេសី
 ធីយីតិ កោសលរាជានំ ឯតទរោច គត្តិនិម្មំ ទេវ តស្សា
 មេ ឯវុទោ នោហន្យោ ឧប្បន្នោ ឥច្ឆាមិ សុរិយស្ស
 ឧត្តមនកាលេ ចតុរង្គិនំ សេនំ សង្ខន្ធិ វម៌្មកំ សុភ្លមិយំ
 បិតំ បស្សិតុំ ខត្តានញ្ច ជោវនំ ចាតុន្តំ ។ កុតោ ទេវ
 អម្ចាតំ ឧត្តតានំ ចតុរង្គិនំ សេនា សង្ខន្ធា វម៌្មកា
 សុភ្លមិយំ បិតា ខត្តានញ្ច ជោវនន្តំ ។ សចាបំ ទេវ
 ន លភិស្សមិ មរិស្សមិតិ ។ តេន ទោ បន ភិក្ខុវេ
 សមយេន ព្រហ្មនត្តស្ស កាសីរត្តោ បុរោហិតោ
 ព្រហ្មណោ ធីយីតិស្ស កោសលរត្តោ សមាយោ
 ហោតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ធីយីតិ កោសលរាជា យេន

កោសល្យក្ខន្ធាៈ រឿងទី១៣៣

គឺព្រះនាងចង់ឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ៤ ស្មិតស្មានគ្រឿងប្រដាប់
 ពាក់អាវក្រោះហើយឈរនៅក្នុងទីមានផែនដីរាបស្មាត ក្នុងវេលាដែលព្រះ
 អាទិត្យរះឡើង ១ ចង់សោយទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះ
 នាមទីយ៍ត៍បានក្រាបទូលស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍ត៍យ៉ាងនេះ
 ថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេព ខ្ញុំម្ចាស់មានគភ៌ហើយ ឯខ្ញុំម្ចាស់កើត
 មានចំណង់មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺខ្ញុំម្ចាស់ចង់ឃើញសេនាប្រកបដោយ
 អង្គ៤ ស្មិតស្មានគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយឈរនៅក្នុងទីមានផែន
 ដីរាបស្មាតក្នុងវេលាដែលព្រះអាទិត្យរះឡើង១ ចង់ផឹកទឹកដែលគេលាង
 ព្រះខាន់១ ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់តបទៅវិញថា នែនាងទេវី បើយើង
 ជាអ្នកកំសត់ម្ល៉េះតើនឹងទៅរកសេនាប្រកបដោយអង្គ៤ ស្មិតស្មានគ្រឿង
 ប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយឈរនៅក្នុងទីមានផែនដីរាបស្មាតនឹងទឹកដែល
 គេលាងព្រះខាន់បានមកពីទីណា ។ ព្រះនាងទេវីទូលតបថា បពិត្រព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធចេព បើខ្ញុំម្ចាស់មិនបានគ្រឿងទាំងនោះទេ ខ្ញុំម្ចាស់មុខជានឹងស្លាប់
 មិនខាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ជាបុរោ-
 ហិតរបស់ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រំហ្មធុត្ត ជាសំឡាញ់នឹងស្តេចក្នុង
 ដែនកោសលឈ្មោះទីយ៍ត៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុង

វិធីបិដកេ មហាវគ្គោ

ព្រហ្មទត្តស្ស កាសីរោ បុរេហិតោ ព្រាហ្មណោ
 តេជុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ព្រហ្មទត្តស្ស កាសីរោ
 បុរេហិតំ ព្រាហ្មណំ ឯតទរោច សទ្ធិ តេ សម្ម គត្វានី
 តស្សា ឯវ្យោចោ ទោហាធឿ ឧប្បន្នោ ឥត្ថតិ សុរិយស្ស
 ឧត្តមនកាលេ ចតុន្តិនី សេនំ សន្និទ្ធុ វម៌្មកំ សុភូមិយំ
 វិតំ បស្សិតុំ ខត្តានញ្ច ជោវនំ ចាតុន្តិ ។ តេនហិ ទេវ
 មយំបិ ទេវី បស្សមាតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិស្ស
 កោសលរោ មហេសី យេន ព្រហ្មទត្តស្ស កាសី-
 រោ បុរេហិតោ ព្រាហ្មណោ តេជុបសង្កម្មំ ។ អន្តិសា
 ទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្តស្ស កាសីរោ បុរេហិតោ
 ព្រាហ្មណោ ទីយីតិស្ស កោសលរោ មហេសី ទ្វិ-
 តោវ អាគច្ឆន្តិ ទិស្វាន ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តិ
 កវិត្វា យេន ទីយីតិស្ស កោសលរោ មហេសី
 តេនញ្ចលីម្បណមេត្វា ភិក្ខុតុំ ឧទានំ ឧទានេសី

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍តិយានចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់
 ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយទ្រង់ត្រាស់
 ទៅនឹងព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 យ៉ាងនេះថា នែសំឡាញ់ ឥឡូវស្រីជាសំឡាញ់របស់អ្នកមានគភ៌ហើយ
 ឯចំណងរបស់នាងនោះកើតឡើងបែបនេះ គឺនាងនោះចង់តែឃើញពួក
 សេនាប្រកបដោយអង្គ ២ ស្មិតស្មានគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយ
 ឈរនៅក្នុងទីមានផែនដីរាបស្មាត ក្នុងវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើង នឹងចង់ផឹក
 ទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ ។ ឯព្រាហ្មណ៍បុរោហិតទូលតបវិញថា សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស បើដូច្នោះ យើងខ្ញុំចង់ឃើញព្រះនាងទេវីផង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសល
 ព្រះនាមទីយ៍តិបានចូលទៅរកព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេច ក្នុង
 ដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណ៍
 ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត បានឃើញ
 មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍តិយានមកអំពីចម្ងាយ
 លុះឃើញហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយធ្វើសំពត់សម្រាប់បង្គំលើ
 ស្មាម្ខាងរូបប្រណម្យអញ្ជូលឡើងចំពោះមហេសីរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោ-
 សលព្រះនាមទីយ៍តិហើយបន្តិឡើងនូវឧទាន ៣ ដងថា អើហ្ម⁺

កោសល្យក្នុងក្រ ទ័យ វិញ្ញាណវត្ថុ

កោសលរាជា វត្ត កោ ក្បួនតោ កោសលរាជា វត្ត
 កោ ក្បួនតោតិ អរិមនា ទេវី ហោហិ លច្ឆសិ សុរិយស្ស
 ឧត្តមនកាលេ ចតុរង្គិដ្ឋំ សេនំ សង្ខន្ធវំ វង្គិកំ សុក្ខមិយំ
 បិតំ បស្សិតុំ ខត្តានញ្ច ជោវនំ ចាតុន្តិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ
 ព្រហ្មទត្ថស្ស កាសីរញ្ច បុរោហិតោ ព្រាហ្មណោ យេន
 ព្រហ្មទត្ថោ កាសីរាជា វេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ព្រហ្មទត្ថំ កាសីរាជានំ ឧត្តរោច តថា ទេវ និមិត្តានំ
 និស្សន្តិ ស្មេ សុរិយស្ស ឧត្តមនកាលេ ចតុរង្គិដ្ឋំ សេនា
 សង្ខន្ធវំ វង្គិកា សុក្ខមិយំ វិជ្ជតុ ខត្តា ច ជោវិយន្តិតំ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសីរាជា មនុស្សេ
 អាណាបេសិ យថា ភណោ បុរោហិតោ ព្រាហ្មណោ
 អាហ តថា ករោថាតិ ។ អលភិ ខោ ភិក្ខុវេ ជីយិតស្ស
 កោសលរាជោ មហេសី សុរិយស្ស ឧត្តមនកាលេ

កោសល្យត្ថៈ រឿងទី១៣៖ កុមារ

ស្តេចក្នុងដែនកោសលបានមកបិតនៅក្នុងផ្ទះហើយ អើហ្ន៎ ស្តេចក្នុងដែន
 កោសលបានមកបិតនៅក្នុងផ្ទះហើយ បពិត្រព្រះនាងទេវី ព្រះនាង
 កុំព្រួយព្រះទ័យឡើយ លុះវេលាព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ ព្រះនាង
 មុខជានឹងបានឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ ស្មិតស្មាងគ្រឿង
 ប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយឈរនៅក្នុងទីមានផែនដីរាបស្មាតផង បាន
 សោយទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ផងមិនខានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ វេលានោះ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិតរបស់ស្តេចក្នុងដែនកាសី
 ព្រះនាមព្រហ្មទត្តបានចូលទៅគាល់ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបទូលស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស និងភិក្ខុទាំងឡាយក៏ប្រាកដដូច្នោះ
 កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើងក្នុងវេលាថ្ងៃស្អែកហើយ សូមឲ្យពួកសេនាប្រ-
 កបដោយអង្គ ៤ ស្មិតស្មាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយឈរនៅលើ
 ទីមានផែនដីរាបស្មាតផង សូមឲ្យជនទាំងឡាយលាងនូវព្រះខាន់ផង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏បានត្រាស់
 បង្គាប់ទៅពួកមនុស្សថា នែនាយទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត
 បានបង្គាប់យ៉ាងណា ក៏អស់អ្នករាល់គ្នាចូរធ្វើយ៉ាងនោះកុំខាន ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ ឯមហេសីរបស់ស្តេច

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ចតុរង្គិដ៏ សេនំ សន្និដ្ឋំ វិម្មកំ សុក្ខមិយំ បិទំ បស្សិតុំ
 ខត្តានត្ថំ ជោវនំ ចាតុំ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិស្ស
 កោសលរត្តោ មហេសី តស្ស កត្តស្ស បរិចារក-
 មន្ទាយ បុត្តំ វិជាយំ ។ តស្ស ទីយាវុតិ នាមំ អកំសុ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ ទីយាវុ កុមារោ នបិរស្សេវ វិរាតំ
 ចាបុណិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិស្ស កោសលរត្តោ
 ឯតទហោសំ អយំ ខោ ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ពហុ-
 នោ អម្បកំ អនត្តស្ស ការកោ ឥមិនា អម្បកំ ពលត្ថ
 វាហនត្ថំ ជនបទោ ច កោសោ ច កោដ្ឋាតារត្ថំ
 អន្និដ្ឋំ សចាយំ អម្មេ ជានិស្សតិ សព្វេ វ តយោ
 យាតាបេស្សតិ យន្តនាហំ ទីយាវុំ កុមារំ ពហិនគរ
 វាសេយ្យន្តិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិ កោសលរាជា
 ទីយាវុំ កុមារំ ពហិនគរ វាសេសី ។ អថខោ ភិក្ខុវេ
 ទីយាវុ កុមារោ ពហិនគរ បដិវស្សោ នបិរស្សេវ
 សព្វសំប្បាទិ សិក្ខិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិក៍បានឃើញពួកសេនាប្រកបដោយអង្គ ៤
 ស្អិតស្អាងគ្រឿងប្រដាប់ពាក់អាវក្រោះហើយឈរនៅលើទីមានផែនដីរាប
 ល្អផង បានសោយទឹកដែលគេលាងព្រះខាន់ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 វេលានោះ មហេសីរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិក៍មានគភ៌
 ចាស់ហើយក៏ទ្រង់ប្រសូតព្រះរាជបុត្រមក ។ ព្រះមាតាបិតាទ្រង់ប្រទាន
 នាមកុមារនោះថា ទ័យារុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាងនោះ ទ័យារុកុ-
 មារមិនយូរប៉ុន្មានក៏បានដល់នូវការជឿក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ
 ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិក៍ទ្រង់រិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចក្នុងដែន
 កាសិឈ្មោះព្រហ្មទត្តនេះបានធ្វើសេចក្តីវិនាសដល់យើងជាច្រើន ទាំងពួក
 ពលផង ពាហនៈផង ជនបទផង ឃ្លាំងផង ជង្រកផង របស់យើង ស្តេច
 នេះក៏បដាន់យកអស់ ប្រសិនបើស្តេចនេះជ្រាបដំណឹងយើងហើយ មុខ
 ជាងឱ្យមនុស្សសម្លាប់យើងទាំងបីនាក់មិនខានឡើយ បើដូច្នោះហើយ
 គួរអាត្មាអញឱ្យទ័យារុកុមារចេញទៅនៅក្រៅក្រុងវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ លំដាប់នោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទ័យតិក៍បានឱ្យ
 ទ័យារុកុមារចេញទៅនៅខាងក្រៅក្រុង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលា
 នោះទ័យារុកុមារកាលនៅខាងក្រៅក្រុង មិនយូរប៉ុន្មានក៏បានសិក្សាចេះ
 ដឹងនូវសិល្បសាស្ត្រសព្វគ្រប់ ។

កោសល្យក្នុងពេល វិហារក្រុមបុត្រ

[១៤០] តេជ ខោ បដ ភិក្ខុវេ សមយេន ទីយី
 តិស្ស កោសលវត្តោ កប្បកោ ព្រហ្មទត្ថោ កាសិវត្តោ
 បដិសត្ថំ ។ អទ្ទស ខោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិស្ស កោសល-
 វត្តោ កប្បកោ ទីយីតី កោសលវត្តាធំ សបដាប-
 តីកំ ពារាណសីយំ អញ្ញាតវស្សី បច្ឆន្តិមេ ឡិកាសេ
 កុម្មការិវេសនេ អញ្ញាតកវេសនេ បរិព្វាជកច្ឆន្ទេន
 បដិសត្ថំ ទិស្វាន យេន ព្រហ្មទត្ថោ កាសិវត្តា តេ-
 នុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ព្រហ្មទត្ថំ កាសិវត្តាធំ ឯត-
 ទវេច ទីយីតិ នេវ កោសលវត្តា សបដាបតីកោ
 ពារាណសីយំ អញ្ញាតវស្សី បច្ឆន្តិមេ ឡិកាសេ កុម្មការ-
 ិវេសនេ អញ្ញាតកវេសនេ បរិព្វាជកច្ឆន្ទេន បដិស-
 តីតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសិវត្តា មនុស្ស
 អាណាបេសិ តេជហិ ភិក្ខុវេ ទីយីតី កោសលវត្តាធំ
 សបដាបតីកំ អាណេថាតិ ។ ឯវំ នេវតិ ខោ ភិក្ខុវេ តេ
 មនុស្ស ព្រហ្មទត្ថស្ស កាសិវត្តោ បដិស្សនាត្វា

កោសត្តិក្ខន្ធៈ រឿងទី១៣

(១៥០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង នាយខ្មាន់ព្រះ
 កេសរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍តិនៅអាស្រ័យក្នុងសំណាក់
 ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នាយខ្មាន់
 ព្រះកេសរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍តិបានឃើញស្តេចក្នុង
 ដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍តិព្រមទាំងមហេសី ធ្វើកេរ្តិ៍របស់ខ្លួនមិនឱ្យ
 បុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់ស្ងៀកដណ្តប់ជាបរិព្វាដកហើយនៅអាស្រ័យ
 ក្នុងផ្ទះសុទ្ធាងក្នុងទីកាសមួយជាទីបំផុតក្នុងពារាណសី លុះបានឃើញ
 ហើយ ក៏បានចូលទៅគាល់ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ថយ៉ាង
 នេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាម
 ទីយ៍តិព្រមទាំងមហេសីធ្វើកេរ្តិ៍ របស់ខ្លួនមិនឱ្យបុគ្គលដទៃស្គាល់បាន ទ្រង់
 ស្ងៀកដណ្តប់ជាបរិព្វាដកហើយនៅអាស្រ័យក្នុងផ្ទះសុទ្ធាង ក្នុងទីកាស
 មួយជាទីបំផុតក្នុងពារាណសី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេច
 ក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ថក៏ទ្រង់បង្គាប់ពួកមនុស្សទាំងឡាយថា នៃ
 នាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នករាល់គ្នាចូរទៅនាំយកស្តេចក្នុងដែនកោសល
 ព្រះនាមទីយ៍តិព្រមទាំងមហេសីមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្ស
 ទាំងនោះបានទទួលព្រះតម្កល់របស់ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ថ

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

ធីយីតី កោសលរាជាធំ សបដាបតីកំ អាទេសុំ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសីរាជា មនុស្ស
 អាណាបេសិ តេនហិ ភណោ ធីយីតី កោសលរាជាធំ
 សបដាបតីកំ ឧទ្ធកាយ រជ្ជយា បច្ឆាពាហំ តាឡ្ហតន្ធនំ
 តន្ត្រិត្វា ខុរមុណ្ឌំ ករិត្វា ខរស្សវេន បណាវេន រមិយាយ
 រមិយំ សិដ្ឋាជកេន សិដ្ឋាជកំ បរិនេត្វា ទត្ថិណោន
 ម្វាវេន ជិត្វាមេត្វា ទត្ថិណាតោ នករស្ស ចតុណា ជិត្វិត្វា
 ចតុទ្ធិសា តំលានិ និត្តិបថាតិ ។ ឯវំ ទេវតិ ខោ
 ភិក្ខុវេ តេ មនុស្សា ព្រហ្មទត្ថស្ស កាសីរោ ប-
 និស្សន្ទិត្វា ធីយីតី កោសលរាជាធំ សបដាបតីកំ
 ឧទ្ធកាយ រជ្ជយា បច្ឆាពាហំ តាឡ្ហតន្ធនំ តន្ត្រិត្វា ខុរ-
 មុណ្ឌំ ករិត្វា ខរស្សវេន បណាវេន រមិយាយ រមិយំ
 សិដ្ឋាជកេន សិដ្ឋាជកំ បរិនេត្តិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ
 ធីយាវុស្ស កុមារស្ស ឯតទហោសិ ចំរំ ទិដ្ឋា^(១)ខោ
 មេ មាតាបិតរោ យន្តនាហំ មាតាបិតរោ វស្សយ្យន្តិ ។

---

១ ទ. បិទិដ្ឋា ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេសព្រះអង្គ ហើយក៏ទៅនាំយកស្តេចក្នុង
 ដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍តិព្រមទាំងមហេសីមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ថក្រុងបង្គាប់ទៅពួកមនុស្ស
 ទាំងឡាយថា នែនាយទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នករាល់គ្នាចូរនាំគ្នាចាប់
 ស្តេចក្នុងដែនកោសលឈ្មោះទីយ៍តិព្រមទាំងមហេសីចង់ឲ្យមានដើមដៃ
 ទៅខាងក្រោយ^(១) ឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយការក្បាលឲ្យរលីង
 ចេញ រួច(ត្រូវទូង)ស្ត្រ ដែលមានសំឡេងឮខ្លាំងហើយនាំបណ្តើរជុំវិញ
 សព្វច្រកសព្វផ្លូវត្រឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូងហើយកាប់
 ជា ៤ កំណាត់កប់ទៅក្នុងរណ្តៅគ្រប់ទិសទាំង ៤ ជាខាងត្បូងនៃក្រុង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមនុស្សទាំងនោះបានទទួលព្រះឥន្ទ្រស្តេចក្នុងដែន
 កាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្ថដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏នាំ
 គ្នាចាប់ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍តិព្រមទាំងមហេសីឲ្យមានដើម
 ដៃទៅខាងក្រោយឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំហើយការក្បាលឲ្យរលីងចេញ
 ហើយ (ទូង) ស្ត្រដែលមានសំឡេងឮខ្លាំង រួចនាំបណ្តើរជុំវិញសព្វច្រក
 សព្វផ្លូវត្រឡែងកែង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ទីយាវុកុមារ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញខានឃើញមាតាបិតាយូរណាស់
 ហើយ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញទៅមើលមាតាបិតាបានម្តងសិន ។

---

១ គឺចងស្ថាបនេក បណ្តើរអាព្រាស ។

កោសល្យក្ខត្តកេ ទំយាវុក្ខមារត្ត

អថខោ ភិក្ខុវេ ទីយារុក្ខ កុមារោ ពារាណសី បរិសិត្តា
អទ្ទស មាតាបិតកោ ទទ្យាយ រដ្ឋយា បច្ឆាតាហំ តាឡិ-
តទ្ធនំ តទ្ធិត្វា ខុរមុណ្ណំ កកិត្វា ខរស្សវេន បណវេន
រថិយាយ រថិយំ សិដ្ឋាជកេន សិដ្ឋាជកំ បរិនេន្ត
ទិស្វាន យេន មាតាបិតកោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា
ខោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិ កោសលរាជា ទីយារុក្ខ កុមារំ
ធូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន ទីយារុក្ខ កុមារំ ឯតទរោច
មា ខោ ភ្នំ តាត ទីយារុក្ខ ទីយំ បស្ស មា រស្សំ ន ហិ
តាត ទីយារុក្ខ វេវេន វេរា សម្មន្តិ អវេវេន ហិ តាត
ទីយារុក្ខ វេរា សម្មន្តិតិ ។ ឯវំ វុត្ត ភិក្ខុវេ តេ មនុស្សា
ទីបរិតិ កោសលរាជានំ ឯតទរោចំ ឧម្មត្តកោ អយំ
ទីយីតិ កោសលរាជា វិប្បលបតិ កោ សមស្ស ទី-
យារុក្ខ កំ អយំ ឯវមាហ មា ខោ ភ្នំ តាត ទីយារុក្ខ
ទីយំ បស្ស មា រស្សំ ន ហិ តាត ទីយារុក្ខ វេវេន វេរា
សម្មន្តិ អវេវេន ហិ តាត ទីយារុក្ខ វេរា សម្មន្តិតិ ។

កោសម្ពិច្ឆន្តកៈ រឿងទី១៣ រុក្ខមារ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះទីយារុក្ខមារចូលទៅក្រុងពារាណសីហើយ
 ក៏បានឃើញមាតាបិតាដែលគេកំពុងតែចង់ស្លាប់សេកជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ
 កោរក្បាលឲ្យរលីងចេញ (ទូង) ស្ករដែលមានសំឡេងពុំខ្លាំង ហើយនាំ
 បណ្តើរជុំវិញសព្វច្រក សព្វផ្លូវត្រង់ឡើងកែង លុះឃើញហើយក៏ចូល
 ទៅរកមាតាបិតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាម
 ទីយីតិទ្រង់ទតទៅឃើញទីយារុក្ខមារមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏
 មានព្រះឱង្ការទៅនឹងទីយារុក្ខមារយ៉ាងនេះថា នៃទីយារុក្ខន អ្នកឯងកុំ
 ឃើញកាលដែរ កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីយារុក្ខន ធម្មតាព្យាបាលដែលរម្ងាប់
 ដោយការចងពៀរទេ នៃទីយារុក្ខន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង
 ពៀរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើស្តេចនោះមានព្រះឱង្ការយ៉ាងនេះ
 ហើយ ពួកមនុស្សទាំងនោះក៏ពោលពាក្យនេះនឹងស្តេចក្នុងដែនកោសល
 ព្រះនាមទីយីតិថា ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីយីតិនេះឆ្កួតនិយាយ
 ផ្តេសផ្តាសទេតើ នរណាឈ្មោះទីយារុ (ជាកូន) របស់ស្តេចនេះ ស្តេចនេះ
 និយាយទៅនឹងនរណា យ៉ាងនេះថា នៃទីយារុក្ខន អ្នកឯងកុំឃើញកាលដែរ
 កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីយារុក្ខន ធម្មតាព្យាបាលដែលរម្ងាប់ដោយការចង
 ពៀរទេ នៃទីយារុក្ខន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរ ។

វិទ្យុបិដកេ មហាវិញ្ញា

នាហំ កលោ ឧម្ពត្តកោ វិប្បលទាមិ អចិច យោ
 វិញ្ញា សោ វិភាវេស្សនីតិ ។ ទុតិយម្បំ ខោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។
 តតិយម្បំ ខោ ភិក្ខុវេ ទីយីតិ កោសលរាជា ទីយាវុំ
 កុមារំ ឯតទរោច មា ខោ ភ្នំ តាត ទីយាវុំ ទីយំ
 បស្ស មា វស្សំ ន ហិ តាត ទីយាវុំ វេរេន វេរា
 សម្មន្តិ អវេរេន ហិ តាត ទីយាវុំ វេរា សម្មន្តិ ។
 តតិយម្បំ ខោ ភិក្ខុវេ តេ មនុស្សា ទីយីតិ កោស-
 លរាជា ឯ ឯតទរោចំ ឧម្ពត្តកោ អយំ ទីយីតិ កោស-
 លរាជា វិប្បលបតិ កោ សមស្ស ទីយាវុំ កំ អយំ
 ឯវមាហ មា ខោ ភ្នំ តាត ទីយាវុំ ទីយំ បស្ស មា
 វស្សំ ន ហិ តាត ទីយាវុំ វេរេន វេរា សម្មន្តិ អវេរេន
 ហិ តាត ទីយាវុំ វេរា សម្មន្តិ ។ នាហំ កលោ
 ឧម្ពត្តកោ វិប្បលទាមិ អចិច យោ វិញ្ញា សោ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ស្ដេចទីបីនោះគបទៅវិញថា នៃនាយ យើងមិនមែនឆ្កួននិយាយផ្ដេស-
ផ្ដាសទេ បើនរណាជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះទើបថ្ងៃនេះសេចក្ដីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ស្ដេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីបីមានព្រះធុញ្ញវរទៅនឹង
ទីយាវុក្កុមារជាគំរប់បីដង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ដេចក្នុងដែន
កោសលព្រះនាមទីបីមានព្រះធុញ្ញវរទៅនឹងទីយាវុក្កុមារជាគំរប់បីដង
ផង យ៉ាងនេះថា នៃទីយាវុក្កុម អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញ
កាលខ្លី នៃទីយាវុក្កុម ធម្មតាព្រៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងព្រៀរទេ នៃ
ទីយាវុក្កុម ឯព្រៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងព្រៀរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មនុស្សទាំងនោះក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្ដេចក្នុងដែនកោសលព្រះ
នាមទីបីជាគំរប់បីដងទៀតថា ស្ដេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីបី
នេះឆ្កួននិយាយផ្ដេសផ្ដាសទេតើ នរណាឈ្មោះទីយាវុក្កុម(ជាកូន)របស់ស្ដេច
នេះ ស្ដេចនេះនិយាយទៅនឹងនរណា យ៉ាងនេះថា នៃទីយាវុក្កុម អ្នកកុំ
ឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីយាវុក្កុម ធម្មតាព្រៀរមិនដែល
រម្ងាប់ដោយការចងព្រៀរទេ នៃទីយាវុក្កុម ឯព្រៀរតែងរម្ងាប់ដោយការ
មិនចងព្រៀរ ។ ស្ដេចនោះទ្រង់គបទៅវិញថា នៃនាយ យើងមិនមែន
ជាមនុស្សឆ្កួននិយាយផ្ដេសផ្ដាសទេ ប៉ុន្តែបើនរណាជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកនោះ

ពោស្តិក្ខត្តកេ ទីយាវុក្កមាវត្ថុ

វិភាវស្សតីតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ តេ មនុស្សោ ធីយីតិ
 កោសលរាជាធំ សបដាបតិកំ រថិយាយ រថិយំ សិដ្ឋា-
 ជគេន សិដ្ឋាជកំ បរិទេត្វា ទត្តិណោន ទ្វារេន ទិក្ខា-
 មេត្វា ទត្តិណតោ នករស្ស ចតុទា ទិទ្ធិត្វា ចតុទ្ធិសា
 តិណាទិ ទិក្ខុបិត្វា កុម្ភំ វេបេត្វា បក្កមីសុ ។ អថខោ
 ភិក្ខុវេ ធីយាវុ កុមារោ ពារាណសី បរិសិត្វា សុរំ
 ទិហរិត្វា កុម្ភិយេ ចាយេសិ ។ យទា តេ មត្តា អហេ-
 សុំ បតីតា អថ កដ្ឋាទិ សង្កម្ពិត្វា មាតាបិតុនំ សរីរំ
 ចិត្តកំ អាហេបេត្វា អក្កិ ទត្វា បញ្ចលីកោ តិក្ខុត្ថំ ចិត្តកំ
 បទត្តិណំ អកាសំ ។ តេន ខោ បន ភិក្ខុវេ សមយេន
 ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ឧបវច្ឆាសាទរតតោ ហោតិ ។
 អនុសា ខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្តោ កាសីរាជា ធីយាវុ
 កុមារំ បញ្ចលីកំ តិក្ខុត្ថំ ចិត្តកំ បទត្តិណំ ករោន្តំ
 ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ ទិស្សំសយំ ខោ សោ មនុស្សោ
 ធីយីតិស្ស កោសលរាជោ ញាតិ វា សាលាហិតោ
 វា អហោ មេ អនត្ថតោ^(១) ន ហិ នាម មេ កោចិ

១ អនត្ថកោតិ អនុចិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

ពោលមិត្តភក្តិ: រឿងទី១២៣៤

ទើបថ្ងៃសេចក្តីបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាស់នោះ មនុស្សទាំងនោះក៏
 នាំបណ្តើរស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមទីយ៍ត្រឹមទាំងមហេសីទៅសព្វ
 ប្រកសព្វផ្លូវត្រឡប់ត្រឡង់ ហើយចេញទៅតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់
 ខ្លួនជា ៤ កំណាត់ រួចកប់ក្នុងរណ្តៅគ្រប់ទិសទីទាំង ៤ ជាខាងត្បូងនៃព្រះ
 នគរហើយទុកពួកពល (ឲ្យនៅថែទាំ) រួចចេញទៅ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីយាវុកុមារចូលទៅកាន់ក្រុងពារាណសី
 ហើយក៏នាំយកស្តេចក្នុងដែនកោសល (ទាំងនោះ) ។ ពួកពល
 ទាំងនោះស្រវឹងដួលដេកទៅកាលណា ទីយាវុកុមារក៏ប្រមូលកំណាត់ឈើ
 ហើយលើកសរីរៈមាតាបិតាដាក់លើជើងថ្កូវរួចបូជាភ្លើង ហើយផ្គងអញ្ជាលី
 ធ្វើប្រទក្សណ៍ជើងថ្កូវ ៣ ដុំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូនជាពេល
 នោះ ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ទ្រង់គង់នៅលើប្រាសាទដ៏
 ប្រសើរឆ្លង់ខាងលើ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តេចក្នុងដែនកោសលព្រះនាម
 ព្រហ្មទត្ត បានទតទៅឃើញទីយាវុកុមារកំពុងតែផ្គងអញ្ជាលីធ្វើប្រទក្សណ៍
 ជើងថ្កូវ ៣ ដុំ លុះឃើញហើយក៏ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មនុស្សនោះច្បាស់
 ជាញាតិ ឬជាសាលា ហិតរបស់ស្តេចក្នុងដែនកោសលឈ្មោះទីយ៍ត្រឹមហើយ
 តួហ្ន៎ សេចក្តីវិនាស (ព្រោះបុរសនេះគង់នឹងមាន) ដល់អាត្មាអញ មិនសមបើ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

អាហារេស្សត្ថិតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ជីយាវុ កុមារោ អវញ្ញា
 កន្ធា យាវទត្ថំ កន្ធិត្វា រោទិត្វា វប្បំ បុញ្ញត្វា^(១) ពា-
 រណាសី បរិស័ត្វា អន្តេបុរស្ស សាមន្តា ហត្ថិសាលំ
 កន្ធា ហត្ថាចរិយំ ឯតទរោច ឥច្ឆាមហំ អាចរិយ សិប្បំ
 សិក្ខិតុត្ថំ ។ តេនហិ ភិក្ខោ មាណវក សិក្ខុស្សតិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ ជីយាវុ កុមារោ រត្តិយា បច្ចុសសមយំ
 បច្ចុដ្ឋាយ ហត្ថិសាលាយំ មញ្ញា សវេន តាយិ វីណាញ្ច
 វាទេសី ។ អស្សោសិ ខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កា-
 សីរាជា រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ហត្ថិសាលាយំ
 មញ្ញា សវេន កីតំ វីណាញ្ច វាទីតំ សុត្វាន មនុស្ស
 បុច្ឆិ កោ ភិក្ខោ រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ
 ហត្ថិសាលាយំ មញ្ញា សវេន តាយិ វីណាញ្ច វាទេសី-
 តិ ។ អមុកស្ស នេវ ហត្ថាចរិយ ស្ស អន្តេវាសី មាណវកោ
 រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ហត្ថិសាលាយំ មញ្ញា
 សវេន តាយិ វីណាញ្ច វាទេសីតិ ។ តេនហិ ភិក្ខោ

---

១ បរិវត្ត មុញ្ញាភិ ពត្ថបិ ពោត្តកេ ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិគ្គ

គ្មាននរណាមួយប្រាប់គាត់អញសោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រា
 នោះ ទីយាវុកុមារទៅឯព្រៃហើយខ្សឹកខ្សួលទួញយំអស់ចិត្តរួចដូតទឹកភ្នែក
 ហើយត្រឡប់ចូលទៅក្នុងក្រុងពារាណសីវិញ ក៏ទៅឯពេនដំរីទៀបព្រះ
 រាជវាំងហើយនិយាយភាគនេះនឹងហ្មឺនដំរីថា ខែអ្នកហ្មឺន ខ្ញុំចង់រៀនសំល្យះ
 (អំពីអ្នកតើបានឬទេ) ។ ឯហ្មឺនដំរីនោះនិយាយតបថា ខែនាយមាណាត
 បើដូច្នោះចូរអ្នករៀនចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីយាវុកុមារ
 ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ក៏ស្រែកច្រៀងដោយសំឡេងដ៏តិ
 រោះ ហើយដេញពិណាផង ក្នុងពេនដំរី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯស្តេច
 ក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តបានឆ្លងព្រះសណ្តាប់ចម្រៀងនឹងពិណ
 ដែលទីយាវុកុមារក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រីហើយច្រៀងប្រកប
 ដោយសំឡេងយ៉ាងតិរោះក្នុងពេនដំរី លុះឆ្លងព្រះសណ្តាប់ចូលហើយ
 ក៏ឆ្លងត្រាស់សួរមនុស្សទាំងឡាយថា ខែនាយ នរណាក្រោកឡើងក្នុង
 បច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏តិរោះ ហើយដេញ
 ពិណាផង ក្នុងពេនដំរី ។ មនុស្សទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមឆ្លង
 ព្រះមេត្តាប្រោស មាណាតជាកូនសិស្សរបស់ហ្មឺនដំរីឯណោះ ក្រោកឡើង
 ក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏តិរោះ ហើយដេញ
 ពិណាផង ក្នុងពេនដំរី ។ ស្តេចនោះឆ្លងត្រាស់ថា ខែនាយ បើដូច្នោះ

កោសម្ពិក្ខុន្តកេ ទីយាវុក្ខាវត្ថុ

តំ មាណវកំ អាធនេហិតំ ។ ឯវំ ទេវតំ ទោ ភិក្ខុវេ តេ
 មនុស្សា ព្រហ្មទត្ថស្ស កាសីរព្វោ បដិស្សណ៍ត្វា ទីយាវុ
 តុបាវ អាធនេសំ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កា-
 សីរវា ទីយាវុ កុមារំ ឯតទរោច តំ កណោ មាណវក
 រត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ ហត្ថិសាលាយំ មញ្ញា
 សវេន កាយំ វីណាញូ វាធនេសិតំ ។ ឯវំ ទេវតំ ។
 តេនហិ កណោ មាណវក កាយស្ស វីណាញូ វាធនេហិតំ ។
 ឯវំ ទេវតំ ទោ ភិក្ខុវេ ទីយាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្ថស្ស
 កាសីរព្វោ បដិស្សណ៍ត្វា អាវាធាបេត្វោ មញ្ញា
 សវេន កាយំ វីណាញូ វាធនេសិតំ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
 ព្រហ្មទត្ថោ កាសីរវា ទីយាវុ កុមារំ ឯតទរោច តំ
 កណោ មាណវក មំ ឧបជ្ឈហិតំ ។ ឯវំ ទេវតំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ទីយាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្ថស្ស កាសីរព្វោ
 បច្ចុស្សេសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ទីយាវុ កុមារោ ព្រហ្ម-
 ទត្ថស្ស កាសីរព្វោ បច្ចុដ្ឋាយំ អហោសិ បច្ឆាទិតិ

កោសល្យត្ថៈ រឿងទី១២៣៤៥៦៧៨៩១០១១២៣៤៥៦៧៨៩១០

អ្នកទាំងឡាយចូរនាំមាណពនោះមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្ស
 ទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះធម្មារស្តចក្កនៃដងកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយ
 ពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយក៏ទៅនាំទីយាវុក្កមារមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះ
 ធម្មារស្តទាំងទីយាវុក្កមារយ៉ាងនេះថា នៃនាយមាណព អ្នកឯងក្រែកឡើង
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃពត្រី ក៏ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏តិរោះ ហើយដេញ
 ពិណផង ក្នុងពេលដំរី មែនឬ ។ ទីយាវុក្កមារក្រាបទូលថា ព្រះករុណា-
 រិសេស ។ ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា នៃនាយមាណព បើដូច្នោះចូរអ្នកឯង
 ច្រៀងហើយដេញពិណឲ្យយើងស្តាប់មើល។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីយា-
 វុក្កមារទទួលស្តាប់ព្រះធម្មារស្តចក្កនៃដងកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយ
 ពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ហើយចង់ឲ្យស្តេចប្រាសប្រាណ ទើបស្រែក
 ច្រៀងដោយសំឡេងដ៏តិរោះ ហើយដេញពិណផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ខណៈនោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសីព្រះនាមព្រហ្មទត្តមានព្រះធម្មារស្តទាំងទី-
 យាវុក្កមារយ៉ាងនេះថា នៃនាយមាណព ចូរអ្នកឯងនៅបម្រើយើងចុះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីយាវុក្កមារក៏ទទួលស្តាប់ព្រះធម្មារស្តចក្កនៃដងកា-
 សីព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណារិសេស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ វេលានោះទីយាវុក្កមារក៏បានក្រែកមុន ដេកក្រោយ នឹងទទួលស្តាប់

វិទ្យាបដិកោ មហាវគ្គ

ក៏ការបដិស្សន៍ មនាបថាវី បិយវង្គី ។ អថទោ
 ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសិរាជា ទីយារុំ កុមារំ នចិរស្សន៍
 អត្តន្តរិតោ វិស្សសិកដ្ឋានេ បរេសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
 ព្រហ្មទត្ថោ កាសិរាជា ទីយារុំ កុមារំ ឯតទរោច
 តេនហិ ភណោ មាលាវត រមំ យោជេហិ មិតំ ភមិស្ស-
 មាតិ ។ ឯវំ នេវតិ ទោ ភិក្ខុវេ ទីយារុំ កុមារោ
 ព្រហ្មទត្ថស្ស កាសិរោ បដិស្សណ៍ត្វា រមំ យោជេត្វា
 ព្រហ្មទត្ថំ កាសិរាជានំ ឯតទរោច យុត្តោ ទោ តេ
 នេវ រថោ យស្សនាទិ កាលំ មញ្ញសីតិ ។
 អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសិរាជា រមំ អភិវហិ
 ទីយារុំ កុមារោ រមំ បេសេសិ ។ តថា តថា រមំ បេ-
 សេសិ យថា យថា អញ្ញោនេវ សេនា អគមាសិ អញ្ញា-
 នេវ រថោ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសិរាជា
 ទ្វំ ឥន្ទ្រ ទីយារុំ កុមារំ ឯតទរោច តេនហិ ភណោ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

បង្គាប់ការអ្វី ។ ប្រព្រឹត្តិគួរជាទីគាប់ចិត្ត ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ដល់
 ស្តេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ
 ស្តេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្តមិនយូរប៉ុន្មានក៏បានតាំងទីយាវុកុមារ
 ក្នុងទីជាអ្នកស្និទ្ធស្នាលខាងក្នុង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេចក្នុង
 ដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះធុញ្ញាទៅនឹងទីយាវុកុមារយ៉ាង
 នេះថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះចូរអ្នកទឹមរាជវេស្ស យើងនឹងទៅ
 កាន់ទីប្រពាធម្រឹត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីយាវុកុមារទទួលស្តាប់
 ព្រះធុញ្ញាស្តេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះករុណា
 វិសេស ហើយក៏រៀបទឹមរាជវេស្សក្រាបទូលស្តេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាម
 ព្រហ្មទត្តយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯរាជវេស្សស្រីព្រះអង្គ
 ខ្ញុំព្រះអង្គទឹមរួចស្រេចហើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបកាលគួរឥឡូវនេះ
 ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាម
 ព្រហ្មទត្តទ្រង់ឡើងគង់លើរាជវេស្ស ទីយាវុកុមារក៏បរាជវេស្សទៅ ។ ពួក
 សេនាដើរទៅតាមផ្លូវឯទៀត ទីយាវុកុមារជាអ្នកបរាជវេស្សក៏បរទៅ
 តាមផ្លូវឯទៀតបែកផ្សេងពីគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្តេច
 ក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្តយាងទៅដល់ទីឆ្ងាយ ហើយទ្រង់មាន
 ព្រះធុញ្ញាទៅនឹងទីយាវុកុមារយ៉ាងនេះថា នែនាយមាណព បើដូច្នោះ

កោសម្ពិក្ខុន្តរោ វិយាវុក្កមារត្ត

ហណាវត រតំ មុត្តាស្ស កិលន្តោម្ហំ និបជ្ជីស្សមីតិ ។
 ឃំ ទេវតំ ទោ ភិក្ខុវេ ធីយាវុ កុមារោ ព្រហ្មទត្ថស្ស
 កាសិរត្តោ បដិស្សនាត្វា រតំ មុត្តាត្វា បរិវេយំ បល្លង្កេ-
 ន និសីទិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្តោ កាសិរជា
 ធីយាវុស្ស កុមារស្ស ឧប្បន្នេ សីសំ កត្វា សេយ្យំ
 កប្បេសិ ។ តស្ស កិលន្តស្ស មុហុត្តកេនេវ និទ្ធំ
 ឡិក្កមិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ ធីយាវុស្ស កុមារស្ស ឯតទហោ-
 សិ អយំ ទោ ព្រហ្មទត្តោ កាសិរជា តហុនោ អម្ពាតំ
 អនត្ថស្ស កាវកោ ឥមិនា អម្ពាតំ ពលញ្ច វាហនញ្ច
 ជនបទោ ច កោសោ ច កោដ្ឋាភារញ្ច អច្ឆិន្នំ ឥមិនា
 ច មេ មាតាបិតេវេ ហតា អយំ ខុស្ស កាលោ យោហំ
 វេ អប្បយ្យន្តិ កោសិយា ខន្តំ និព្វាហំ ។ អថទោ
 ភិក្ខុវេ ធីយាវុស្ស កុមារស្ស ឯតទហោសិ មិតា ទោ មំ
 មណកាលេ អវេ មា ទោ ភំ ភាត ធីយាវុ ធីយំ
 បស្ស មា រស្សំ ន ហិ ភាត ធីយាវុ វេរេន វេរា សម្មន្តិ
 អវេរេន ហិ ភាត ធីយាវុ វេរា សម្មន្តិតិ ន ទោ មេ
 តំ បដិវបំ យោហំ បិតុ វេនំ អតិក្កមេយ្យន្តិតិ

កោសល្យក្ខន្ធកៈ រឿងទី១៣៖ ឃ្លាត

ចូរអ្នកឯងដាក់រាជ្យសិន ដ្បិតយើងនឿយព្រួយលំបាក យើងនឹងដេក
សម្រាកបន្តិចសិន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីឃ្លាតកុមារបានទទួល
ស្តាប់ព្រះធុត្តិស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តដោយពាក្យថា ព្រះ
ករុណាវិសេស ហើយក៏ដាក់រាជ្យចេញអង្គុយតែងតែងលើផែនដី ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទ្រង់
ផ្ញើរយាយព្រះសីលៈលើក្បែរទីឃ្លាតកុមារ ។ ស្តេចនោះនឿយព្រួយលំបាក
ទ្រង់ផ្តល់កម្មវិធី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ទីឃ្លាតកុមារ
ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តនេះ
បានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើនដល់អាត្មាអញ ទាំងពល ពាហនៈ ជនបទ
យ៉ូននឹងជន្រ្តិក របស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះបែបនេះយកអស់ មិនតែ
ប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតារបស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះក៏សម្លាប់ចោលអស់
វេលានេះ គួរអាត្មាអញសងព្យាបាលស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះខាន់
ចេញពីស្រាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ទីឃ្លាតកុមារមានសេច-
ក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បិតាបានផ្តាំអាត្មាអញក្នុងពេលដែលទៀបធ្វើមរណ-
ភាពថា នៃទីឃ្លាតកុមារ អ្នកឯងកុំឃើញកាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីឃ្លាត
កុមារ ធម្មតាព្យាបាលដែលរម្ងាប់ដោយការចងព្រៀង នៃទីឃ្លាតកុមារ ឯ
ព្យាបាលដែលរម្ងាប់ដោយការមិនចងព្រៀង បើអាត្មាអញកន្លងពាក្យបិតាហើយ

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

កោសិយា ខក្កំ បវេសេសិ ។ ធុតិយម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ។ បេ ។ តតិយម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ ធីយាវុស្ស កុមារស្ស
 ឯតទហោសិ អយំ ខោ ព្រហ្មទត្ថោ កាសិរាជោ ពហុនោ
 អម្ពាភំ អនត្តស្ស ការកោ សមីនា អម្ពាភំ ពលព្វ
 វាហនព្វ ជនបទោ ច កោសោ ច កោដ្ឋាការព្វ អច្ឆិដ្ឋំ
 សមីនា ច មេ មាតាបិតរោ ហតា អយំ ខ្លស្ស កាលោ
 យោហំ វេរំ អប្បយ្យដ្ឋិតិ កោសិយា ខក្កំ និព្វាហិ ។
 តតិយម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ ធីយាវុស្ស កុមារស្ស ឯតទ-
 ហោសិ បិតា ខោ មំ មរណកាលេ អវច មា ខោ ភិ-
 តាត ធីយាវុ ធីយំ បស្ស មា វស្សំ ន ហិ តាត
 ធីយាវុ វេរេន វេរា សម្មដ្ឋិតិ អវេរេន ហិ តាត ធីយាវុ វេរា
 សម្មដ្ឋិតិ ន ខោ មេ តំ បដិវ្យំ យោហំ បិតុ វចនំ
 អតិក្កមេយ្យដ្ឋិតិ បុរេនេវ កោសិយា ខក្កំ បវេសេសិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសិរាជោ ភីតោ ឧត្ថិតោ
 ឧស្សដ្ឋំ ឧត្តិតោ សហសា វុដ្ឋាសិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

អំពើនេះឈ្មោះថាមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ហើយក៏សៀតព្រះខាន់
 ទៅក្នុងស្រាមវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីយារុក្ខមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ជាគំរប់ពីរដងទៀត ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីយារុក្ខមានសេចក្តី
 ត្រិះរិះជាគំរប់បីដងទៀតយ៉ាងនេះថា ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 នេះបានធ្វើសេចក្តីវិនាសជាច្រើនដល់អាត្មាអញ ទាំងពល ពាហនៈ
 ជនបទ ឃ្លាំង នឹងដីក្របសំអាត្មាអញ ស្តេចនេះរឹបដាន់យកអស់ មិន
 តែប៉ុណ្ណោះ ទាំងមាតាបិតារបស់អាត្មាអញ ស្តេចនេះក៏សម្លាប់ចោលអស់
 វេលានេះ គួរអាត្មាអញសងព្រៀងដល់ស្តេចនេះវិញ ហើយក៏ហូតព្រះ
 ខាន់ចេញពីស្រាម(ម្តងទៀត) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទីយារុក្ខមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះជាគំរប់បីដងទៀតយ៉ាងនេះថា បិតាបានផ្តាំអាត្មាអញ
 ក្នុងពេលដែលទៀបធ្វើមរណភាពថា នៃទីយារុក្ខន អ្នកឯងកុំឃើញ
 កាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីយារុក្ខន ធម្មតាព្រៀមមិនដែលរម្ងាប់ដោយ
 ការចងព្រៀងទេ នៃទីយារុក្ខន ឯព្រៀងតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងព្រៀង
 បើអាត្មាអញកន្លងពាក្យបិតាហើយ អំពើនេះឈ្មោះថាមិនសមគួរដល់អា-
 ត្មាអញឡើយ ហើយក៏សៀតព្រះខាន់ទៅក្នុងស្រាមវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់កិតក័យ
 ភ្ញាក់ផ្អើលស្ទើរស្លាប់ស្លាប់ហើយក៏ត្រឡប់ឡើងវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

កោសម្ពិក្ខុន្តរោ វិយាវុក្កមារត្ត

ធីយាវុក្កមារោ ព្រហ្មទត្ថំ កាសីរាជានំ ឯតទរោច ក៏ស្ស
 ត្វំ នេវ ភីតោ ឧត្ថិក្កោ ឧស្សង្គំ ឧត្រស្លោ សហសា
 វុដ្ឋាសីតិ ។ ឥធម៌ មំ ភិលោ មាណវក ធីយីតិស្ស កោ
 សលរញ្ញោ បុត្តោ ធីយាវុក្កមារោ សុប័នន្តេន ខត្តេន
 បរិចារេសំ តេនាហំ ភីតោ ឧត្ថិក្កោ ឧស្សង្គំ ឧត្រស្លោ
 សហសា វុដ្ឋាសីតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ធីយាវុក្កមារោ
 វាមេន ហត្ថេន ព្រហ្មទត្ថស្ស កាសីរញ្ញោ សីសំ
 បរាមសីត្វា ទត្ថិលោន ហត្ថេន ខក្កំ និព្វាហេត្វា
 ព្រហ្មទត្ថំ កាសីរាជានំ ឯតទរោច អហំ ខោ សោ នេវ
 ធីយីតិស្ស កោសលរញ្ញោ បុត្តោ ធីយាវុក្កមារោ
 ពហុនោ ត្វំ អម្ពាតំ អនត្តស្ស ការកោ តយា អម្ពាតំ
 ពលព្វា វាហនព្វា ននបនោ ច កោសោ ច កោដ្ឋា-
 ការព្វា អច្ឆិទ្ធំ តយា ច មេ មាតាបិតរោ ហតា អយំ
 ខ្យស្ស កាលោ យោហំ វេ អប្បយ្យន្តំ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ
 ព្រហ្មទត្ថោ កាសីរាជា ធីយាវុស្ស កុមារស្ស ចានេសុ
 សីរសា និបត្តិត្វា ធីយាវុក្កមារំ ឯតទរោច ជីវិតំ មេ

កោសល្យក្នុងៈ រឿងទី១៣៣

ខណៈនោះ ទីយាកុមារទូលស្ដេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត
 យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គទ្រង់
 ភិតភ័យភ្ញាក់ផ្អើលស្ទើរស្លាប់ស្លាប់ហើយតើនឿងភ្លាម ។ ស្ដេច
 នោះតបវិញថា នែនាយមាណា ព្រោះយើងយល់សប្តិ (ថាដូចជា)
 ទីយាកុមារជាកូនស្ដេចក្នុងដែនកោសលឈ្មោះទីយតិ លើកព្រះខាន់
 ឡើងគម្រាមយើងក្នុងទីនេះ ព្រោះហេតុនោះបានជាយើងភិតភ័យភ្ញាក់
 ផ្អើលស្ទើរស្លាប់ស្លាប់ហើយក្រោកឡើងភ្លាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 លំដាប់នោះ ទីយាកុមារយកដៃខាងឆ្វេងចាប់សង្កត់ព្រះសីសៈស្ដេចក្នុង
 ដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត ហើយយកដៃខាងស្តាំហូតព្រះខាន់រួច
 និយាយពាក្យនេះនឹងស្ដេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្តថា នែព្រះអង្គ
 ខ្លួនខ្ញុំឯងហើយដែលឈ្មោះទីយាកុមារជាកូនស្ដេចក្នុងដែនកោសលព្រះ
 នាមទីយតិ ព្រះអង្គបានធ្វើសេចក្ដីវិនាសជាច្រើនដល់ខ្ញុំ ទាំងពល
 ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង និងជ័រជ័ររបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គក៏រឹបរានយក
 អស់ ម្យ៉ាងទៀត ទាំងមាតាបិតារបស់ខ្ញុំ ព្រះអង្គក៏សម្លាប់ចោលអស់
 វេលានេះ គួរខ្ញុំសង្ស័យដល់ព្រះអង្គវិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 វេលានោះ ស្ដេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្តក៏ទុកព្រះសីហ្វ
 (កាបទៀបដើមទីយាកុមារ ហើយមានព្រះឡានទៅនឹងទីយាកុមារ

តាត ធីយាវុំ ទេហំ ជីវិតំ មេ តាត ធីយាវុំ ទេហិតំ ។
 ក្យាហំ ឧស្សហាមិ ទេវស្ស ជីវិតំ ទានុំ ទេវោ ខោ មេ
 ជីវិតំ ទទេយ្យតិ ។ តេនហំ តាត ធីយាវុំ ត្វញ្ចេវ មេ
 ជីវិតំ ទេហំ អហញ្ច តេ ជីវិតំ ទម្មិតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ
 ព្រហ្មទត្ថោ ច កាសីរាជា ធីយាវុំ ច កុមារោ អញ្ញា-
 មញ្ញស្ស ជីវិតំ អទំសុ ចាលិញ្ច អក្កហេសុំ សបថញ្ច
 អកំសុ អទ្ធិហាយ^(១) ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ
 កាសីរាជា ធីយាវុំ កុមារំ ឯតទេវោច តេនហំ តាត
 ធីយាវុំ រមំ យោដេហិ កមិស្សមាតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ធីយាវុំ កុមារោ ព្រហ្មទត្ថស្ស កាសីរញ្ញោ ច-
 ដិស្សណិទ្ធា រមំ យោដេហិ ព្រហ្មទត្ថំ កាសីរាជានំ ឯតទ-
 េវោច យុត្តោ ខោ តេ ទេវ រថោ យស្សទានំ កាលំ
 មញ្ញសីតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសីរាជា
 រមំ អភិវុហិ ធីយាវុំ កុមារោ រមំ បេសេសិ ។ តថា
 តថា រមំ បេសេសិ យថា យថា នចិរស្សេវ សេនាយ

---

១ ឧ. អទ្ធិហាយ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

យ៉ាងនេះថា នៃទីយាវុក្ខន សូមអ្នកអាណិតឲ្យជីវិតដល់យើងផង នៃទីយាវុក្ខន សូមអ្នកអាណិតឲ្យជីវិតដល់យើងផង ។ ទីយាវុក្ខនមានតបវិញថា ខ្ញុំនឹងអាចថ្វាយជីវិតព្រះអង្គដូចម្តេចបាន គួរតែព្រះអង្គប្រទានជីវិតមកឱ្យវិញ ។

ស្តេចនោះទ្រង់ត្រាស់ថា នៃទីយាវុក្ខន បើដូច្នោះអ្នកឯងចូរឲ្យជីវិតដល់យើងចុះ យើងក៏ឲ្យជីវិតដល់អ្នកឯងវិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាស់នោះស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តន៍នឹងទីយាវុក្ខនបានឲ្យជីវិតគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយបានទាំងចាប់ផ្តើមផងធ្វើសម្បជ័យផង ដើម្បីមិនឲ្យមានរឿងប្រទូស្តគ្នាទៅទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តន៍ទ្រង់មានព្រះឱង្ការទៅនឹងទីយាវុក្ខនយ៉ាងនេះថា នៃទីយាវុក្ខន បើដូច្នោះចូរអ្នកទឹមរាជរថចុះ យើងនឹងត្រឡប់ទៅវិញ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯទីយាវុក្ខនបានទទួលស្តាប់ព្រះឱង្ការស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តន៍ដោយពាក្យថា ព្រះករុណាវិសេស ហើយក៏ទឹមរាជរថរួចក្រាបទូលស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តន៍យ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯរាជរថរបស់ព្រះអង្គឱ្យព្រះអង្គទឹមរថស្រេចហើយ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបកាលគួរឲ្យរំលងចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ខណៈនោះ ស្តេចក្នុងដែនកាសិព្រះនាមព្រហ្មទត្តន៍ទ្រង់យាងឡើងគង់លើរាជរថ ឯទីយាវុក្ខនក៏បររាជរថទៅ ។ មិនយូរប៉ុន្មានទីយាវុក្ខនក៏បររាជរថទៅ

កោសល្យក្ខត្តកេ ទីប្បារាមវត្ត

សមាគម្មំ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្ថោ កាសីរាជា
 ពារាណសី បរិសិត្វា អមច្ចេ ចារិសង្ខេ ឥន្ទ្រចាតាបេត្វា
 ឯតទរោច សចេ កលោ ធិយីតិស្ស កោសលរញ្ជោ
 បុត្តំ ធិយារុំ កុមារំ បស្សេយ្យាថ កិណ្ឌំ តំ ករយ្យា-
 ថាតិ ។ ឯកច្ចេ អមច្ចា ឯវមាបំសុ មយំ នេវ ហត្ថេ
 ឯន្ទេយ្យម មយំ នេវ ចានេ ឯន្ទេយ្យម មយំ នេវ
 ហត្ថចានេ ឯន្ទេយ្យម មយំ នេវ កណ្ណោ ឯន្ទេយ្យម
 មយំ នេវ ឆាសំ ឯន្ទេយ្យម មយំ នេវ កណ្ណាឆាសំ
 ឯន្ទេយ្យម មយំ នេវ សីសំ ឯន្ទេយ្យមាតិ ។ អយំ ខោ
 សោ កលោ ធិយីតិស្ស កោសលរញ្ជោ បុត្តោ ធិយារុំ
 កុមារោ នាយំ លញ្ញា កិញ្ចំ កាតុំ ឥមីនា ច មេ ជីវិតំ
 ធិន្ទំ មយា ច ឥមស្ស ជីវិតំ ធិន្ទន្តំ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ

ពោលអ្នកចូលៈ រឿងទី១៣៣

ដូចនឹងពួកសេនាដែលទៅតាមផ្លូវផ្សេងៗគ្នានោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 វេលានោះ ស្ដេចក្នុងដែនកោសល្យត្រូវបានព្រះមហាប្រាជ្ញាទ្រង់យាងចូលទៅក្រុង
 ពារាណសីហើយទ្រង់ប្រជុំពួក អមាត្យជាបរិសទ្យរួចហើយទ្រង់មានព្រះ
 ឥន្ទ្រយាងនេះថា នែនាយ ប្រសិនបើអ្នកទាំងឡាយបានឃើញទីយារុក្ខ-
 មារជាកូនស្ដេចក្នុងដែនកោសលឈ្មោះទីយតិហើយ តើគួរធ្វើទីយារុក្ខ
 នោះដូចម្ដេច ។ អមាត្យទាំងឡាយក៏ក្រាបទូលដោយពួកៗ យាងនេះថា
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ដៃចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ជើងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំ
 តែកាត់ទាំងដៃទាំងជើងចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែ
 កាត់ត្រចៀកចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ចម្រុះ
 ចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ទាំងត្រចៀកទាំងចម្រុះ
 ចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំគួរតែកាត់ក្បាលចេញ ។ ស្ដេច
 នោះទ្រង់ប្រាប់ថា នែនាយទាំងឡាយ បុរសនេះឯងហើយដែលឈ្មោះ
 ទីយារុក្ខមារជាកូនស្ដេចក្នុងដែនកោសលឈ្មោះទីយតិនោះ អ្នកទាំងឡាយ
 មិនត្រូវធ្វើទោសកុមារនេះតិចតួចទេ ព្រោះកុមារនេះបានឲ្យជីវិតយើង
 យើងក៏បានឲ្យជីវិតដល់កុមារនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលានោះ

វិធីបំបៅ មហាវត្ត

ព្រះបាទត្រា កាសិរាជ ធីយាវុំ កុមារ ឯតទៅច យំ ខោ
 តេ តាត ធីយាវុំ បិតា មរណកាលេ អវច មា ខោ តុំ
 តាត ធីយាវុំ ធីយំ បស្ស មា រស្សំ ន ហិ តាត ធីយាវុំ
 វេរេន វេរ សម្ពន្ធិ អវេរេន ហិ តាត ធីយាវុំ វេរ សម្ពន្ធិតុំ
 ត្រៃន្ត បិតា សម្ពាយ អវចាតិ ។ យំ ខោ មេ ទេវ បិតា
 មរណកាលេ អវច មា ធីយន្តិ មា ចិរំ វេរ អកាសិតិ
 ឥមំ ខោ មេ ទេវ បិតា មរណកាលេ អវច មា ធីយន្តិ
 យំ ខោ មេ ទេវ បិតា មរណកាលេ អវច មា រស្សន្តិ
 មា ទិប្បំ មិត្តេហិ ភិជ្ជិតាតិ ឥមំ ខោ មេ ទេវ បិតា
 មរណកាលេ អវច មា រស្សន្តិ យំ ខោ មេ ទេវ បិតា
 មរណកាលេ អវច ន ហិ តាត ធីយាវុំ វេរេន វេរ

វិទ្យាបដិក មហាវគ្គ

ស្តេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាមព្រហ្មទត្តទ្រង់មានព្រះឡង្ការទៅនឹងទីយាវុកុ-
 មារយ៉ាងនេះថា នៃទីយាវុកុន កាលដែលបិតារបស់អ្នកជិតនឹងធ្វើមរណ-
 ភាពបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះអ្នកឯងថា នៃទីយាវុកុន អ្នកឯងកុំឃើញ
 កាលវែង កុំឃើញកាលខ្លី នៃទីយាវុកុន ធម្មតាព្យាបាលដែលរម្ងាប់ដោយ
 ការចងព្យាបាល នៃទីយាវុកុន ឯព្យាបាលតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចងព្យាបាល តើ
 បិតារបស់អ្នកសំដៅយកហេតុត្រង់ណា បានជាផ្តាំ (ដូច្នេះ) ។ ទីយាវុកុមារ
 ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ជិតនឹងធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកកុំឃើញ
 កាលវែង គឺថាអ្នកឯងកុំធ្វើព្យាបាលឱ្យយូរអង្វែងឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំ
 នេះឯង (នេះហៅថា) កុំឃើញកាលវែង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាល
 ដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទៀបនឹងធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គថា អ្នកឯងកុំឃើញកាលខ្លី គឺថាអ្នកឯងកុំប្រញាប់បែកបាក់ពូកមិត្ត
 សំឡាញ់ឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ជិតនឹងធ្វើមរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំនេះឯង (នេះហៅថា) កុំឃើញកាល
 ខ្លី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើ
 មរណភាពបានផ្តាំបណ្តាំណាចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គថា នៃទីយាវុកុន ធម្មតាព្យាបាល

កោសម្ពិក្ខុន្តកោ វិហារកុមារវត្ត

សម្មន្តិ អវេរេន ហំ តាត ធីយាវុ វេរា សម្មន្តិ ទេវេន
 មេ មាតាបិតារោ ហតាតិ សចាហំ ទេវំ ជីវិតា វេរោ
 មេយ្យំ យេ ទេវស្ស អត្តកាមា តេ មំ ជីវិតា វេរោ
 មេយ្យំ យេ មេ អត្តកាមា តេ តេ ជីវិតា វេរោមេយ្យំ
 ឯវន្តំ វេរំ វេរេន ន វ្រូបសមេយ្យ ឥនានំ ច បន មេ ទេវេន
 ជីវិតំ ទិន្នំ មយា ច ទេវស្ស ជីវិតំ ទិន្នំ ឯវន្តំ^(១) វេរំ
 អវេរេន វ្រូបសន្តំ ឥមំ ខោ មេ ទេវំ បិតា មរណកាលេ
 អវេន ន ហំ តាត ធីយាវុ វេរេន វេរា សម្មន្តិ អវេរេន ហំ
 តាត ធីយាវុ វេរា សម្មន្តិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មទត្តោ
 កាសិរាជា អច្ឆរិយំ វេត កោ អត្តតំ វេត កោ យាវ
 ចណ្ណិតោ អយំ ធីយាវុ កុហារោ យត្រ ហំ នាម បិតុខោ
 សន្និទ្ធន កាសិតស្ស វិត្តារេន អន្តំ អាជានិស្សតិវតិ
 មេត្តិកំ ពលញ្ច វាហនញ្ច ជនបទញ្ច កោសញ្ច

១ ឧ.ឯវំ ។

កោលម្ពិល្លៈ រឿងទី១២៣៤

មិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ នៃទីយាវុក្ខន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយ
 ការមិនចងពៀរ (នោះសំដៅត្រង់) មាតាបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គដែលព្រះ-
 អង្គសម្លាប់ចោលអស់ ព្រោះហេតុនោះ បើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបំផ្លាញព្រះអង្គឲ្យ
 ដាច់ចាកជីវិតហើយ គង់មានពួកជនដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍ចំពោះព្រះអង្គ
 នឹងបំផ្លាញខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យដាច់ចាកជីវិតវិញ ពួកជនដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ មុខជានឹងបំផ្លាញជនទាំងនោះឲ្យដាច់ចាកជីវិតមិនខាន
 ឡើយ ពៀរនោះមិនបានរម្ងាប់ដោយការចងពៀរយ៉ាងនេះឯង ឥឡូវ
 ព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានជីវិតដល់ខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ថ្វាយជីវិតដល់
 ព្រះអង្គវិញ ពៀរនោះនឹងរម្ងាប់ដោយការមិនចងពៀរយ៉ាងនេះឯង សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលដែលបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជិតនឹងធ្វើមរណ-
 ភាពបានផ្ដាច់ព្រះនេះឯងថា នៃទីយាវុក្ខន ឯមាតាពៀរមិនដែលរម្ងាប់
 ដោយការចងពៀរទេ នៃទីយាវុក្ខន ឯពៀរតែងរម្ងាប់ដោយការមិនចង
 ពៀរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ស្ដេចក្នុងដែនកាស៍ព្រះនាម
 ព្រហ្មទត្តទ្រង់ស្ញើចថា អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ហៅពេញជាអស្ចារ្យណាស់
 អើហ្ន៎ (ហេតុនេះ) ហៅពេញជាចំឡែកណាស់ ទីយាវុក្ខននេះពេញ
 ជាអ្នកប្រាជ្ញមែន ព្រោះដឹងសេចក្ដីដែលបិតាពោលដោយសន្ដែប ដោយ
 ពិស្តារបាន ហើយក៏ទ្រង់ត្រឡប់ប្រគល់ពល ពាហនៈ ជនបទ ឃ្លាំង

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

កោដ្ឋាភារញ្ច បដិចាទេសិ ធីតវញ្ច អនាសិ ។ តេសំ

ហំ នាប ភិក្ខុវេ វាជ្ជនំ អាទិទ្ឋទណ្ឌានំ អាទិទ្ឋសត្តានំ

ឯវុបំ ខន្តិសោរម្ហំ ភវិស្សតីតិ ។ ឥធ ខោ បន តំ

ភិក្ខុវេ សោភេថ យំ តុម្ភេ ឯវំ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិនយេ

បព្វជីតា សមាធា ខមា ថ ភវយ្យាថ សោរតា ចាតិ ។

[១៥១] តតិយម្បី ខោ ភគវា តេ ភិក្ខុ ឯតទភោថ

អលំ ភិក្ខុវេ មា ភណ្ឌានំ មា កលហំ មា វិត្តហំ មា

វិវាទន្តំ ។ តតិយម្បី ខោ សោ អធម្មវាទី ភិក្ខុ ភគវន្តំ

ឯតទភោថ អាតមេតុ កន្តេ ភគវា ធម្មស្សាមី អប្បោស្ស

កោ កន្តេ ភគវា ទីដ្ឋធម្មសុខវិហារំ វនុយុត្តោ វិហារតុ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

នឹងដង្រឹក ជាដំណែលបិតាទៅទីយាក្រុមារវិញ បានទាំងប្រទានធីតា ១
 ថែមទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គួរកោតដៃរ យ៉ាងពួកក្សត្រទាំង
 នោះ (ធ្លាប់តែ) កាន់ដំបង (ធ្លាប់តែ) កាន់គ្រឿងសស្ត្រាហើយ
 ចេះមានអំណត់នឹងសេចក្តីប្រព្រឹត្តល្អបែបនេះបាន ។ ព្រោះហេតុដូច្នេះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាបានមកបួសក្នុងធម្មវិន័យនេះដែលតថាគត
 បានសំដែងដោយល្អយ៉ាងនេះហើយ គួរតែទំអត់ធន់ គួរតែទំប្រព្រឹត្តល្អ
 ឲ្យល្អឡើង ។

[១៥១] ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ទៅនឹងភិក្ខុទាំង
 នោះជាគំរប់បីដងយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុំឡើយ អ្នកទាំង
 ឡាយកុំធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ កុំធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា កុំធ្វើសេចក្តីប្រកាន់
 ផ្សេង ។ គ្នា កុំធ្វើសេចក្តីរើក្តីឆ្គោឡើយ ។ ឯអធម្មវាទីភិក្ខុនោះក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាគំរប់បីដងយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស សូមព្រះមានព្រះភាគជាធម្មស្សាមីទ្រង់ឈប់បង្កផ្តុះ សូម
 ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច
 សូមទ្រង់ប្រកបតែនឹងធម៌ដែលជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នឡើយ ។ ចុះ

មយមេតេន កណ្ណនេន កលហេន វិក្កហេន វិវាទេន

បញ្ញាយិស្សមាតិ ។ អថទោ កកវា បរិយាទិន្នតា

ទោ ឥមេ មោយបុរិសា នយិមេ សុកកា សញ្ញាបេតុន្តិ

ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

វិយាគ្រាណវាវំ បឋមំ ។

[១៥២] អថទោ កកវា បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា

បត្តចីវរមាធាយ កោសម្ពុត្តិ បិណ្ណាយ ហាវិសិ កោសម្ពុត្តិយំ

បិណ្ណាយ ចរិត្វា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ណចាតប្បជីក្កនោ

សេនាសនំ សំសារមេត្វា បត្តចីវរមាធាយ សង្ឃមជ្ឈេ

បិតកោ ឥមា កថាយោ អកាសិ ។

ពោលផ្ដុំពួកៗ អំណត់ដំណើរប្រព្រឹត្តិល្អនិងការសំដែងអំពីការរំលោភបំពាន៖

ឯយើងខ្ញុំទាំងឡាយមុខជានឹងប្រាកដដោយសេចក្ដីបង្អស់ហេតុ ដោយសេចក្ដីឈ្លោះគ្នា ដោយសេចក្ដីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ដោយសេចក្ដីរើក្ដីឆ្គោតមិនខាន ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រិះគិតថា ពួកមោឃបុរសទាំងនេះមានសភាពគឺកិលេសគ្របសង្កត់ហើយ គឺជាគតមិនងាយនឹងពន្យល់មោឃបុរសទាំងនេះបានឡើយ ហើយក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ។

ចប់ វិវរៈពោលអំពីទីហារុញ្ញាទី ១ ។

[១៥២] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្សង់ហើយទ្រង់បាត់នឹងចីវរយានចូលទៅក្នុងកោសម្ព័យដ៏ម្លប់ល្អបាត់ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម លុះយានទៅបំណុបាត់ក្នុងក្រុងកោសម្ព័យហើយទ្រង់ត្រឡប់មកពីបំណុបាត់វិញ ក៏ទ្រង់រៀបទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត់នឹងចីវរ ទ្រង់បិតកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក្នុងវេលាគ្រាយភក្ដ ហើយទ្រង់ពោលព្រះគាថាទាំងនេះថា

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

[១៥៣] បុត្តសន្តោ សមជ្ជនោ.

ន ពាលោ កោចិ មពាថ

សង្ឃស្ថី ភិក្ខុមាណស្ថី

នាពាំ ភិយ្យេក អបពារាំ ។

បរិមុដ្ឋា បណ្ឌិតាភាសា

វាចាតោ ចរកាលិនោ

លោកិច្ចន្តិ មុខាយាមំ

យេន នីតា ន តំ វិន្ទិ

អក្កោច្ឆិមំ អវធិ មំ

អធិនី មំ អហាសិ មេ

យេ ច តំ ឧបនយ្ហន្តិ

វេរំ តេសំ ន សម្មតិ ។

អក្កោច្ឆិមំ អវធិ មំ

អធិនី មំ អហាសិ មេ

យេ ច តំ ឧបនយ្ហន្តិ

វេរំ តេស្វិបសម្មតិ ។

ន ហិ វេរេន វេរានិ

វិសយបំណិក មហាវិគ្គ

[១៥៣] ជននេះមានសំឡេងខ្លាំងផង ជាជនប្រហែលគ្នា
 ផង សូម្បីជនណាមួយដឹងខ្លួនថាជាបុគ្គលពាលក៏គ្មាន កាល
 បើសង្ឃកំពុងតែបែកគ្នា ជនទាំងឡាយក៏មិនបានដឹងហេតុ
 ដទៃឲ្យក្រៃលែង ។ ពួកជនដែលភ្លេចស្មារតី ហើយធ្វើបុក្ក-
 ពាខ្លួនដូចជាអ្នកប្រាជ្ញ មានសំដីជាអារម្មណ៍ ចង់ហារមាត់
 និយាយប៉ុន្មាន ក៏និយាយប៉ុណ្ណោះទៅ ទុកជាមានគេនាំទៅ
 ប្រជុំឲ្យឈ្ងុះគ្នា ក៏មិនដឹងសេចក្តីនោះថាជាសេចក្តីឈ្ងុះ
 ឡើយ ។ ពួកជនណាចង់សេចក្តីក្រោធនោះទុកដោយគិត
 ថា ជនឯណោះបានជេរអាត្មាអញ ជនឯណោះបានវាយអា-
 ត្មាអញ ជនឯណោះបានផ្តាញ់ផ្តាសាយអាត្មាអញ ជនឯណោះ
 បានលួចទ្រព្យអាត្មាអញ ព្រៀររបស់ជនទាំងនោះមិនបាន
 ម្លប់ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកជនណាមិនបានចង់សេចក្តី
 ក្រោធនោះទុកដោយគិតថា ជនឯណោះបានជេរអាត្មាអញ
 ជនឯណោះបានវាយអាត្មាអញ ជនឯណោះបានផ្តាញ់ផ្តាសាយ
 អាត្មាអញ ជនឯណោះបានលួចទ្រព្យអាត្មាអញ ព្រៀររបស់
 ជនទាំងនោះទើបម្លប់ទៅបាន ។ ក្នុងលោកនេះ ធម្មតាព្រៀរ

ពោសម្ពិក្ខុន្តកេ វេរុបសមគាថា

សម្មន្តិធំ កុំនាចធំ
 អវេរុន ច សម្មន្តិ
 ឯស ធម្មោ សនន្តនោ ។
 បរេ ច ន វិជានន្តិ
 មរេមេត្ត យមាម្មសេ
 យេ ច តត្ថ វិជានន្តិ
 តតោ សម្មន្តិ មេធា ។
 អដ្ឋច្ឆិន្ទា^(១) ចាលាហរា
 កវាស្សធនហារិណោ
 រដ្ឋំ វិលុប្បមាណំ
 តេសំបិ ហោតិ សម្មតិ ។
 តត្ថា តម្កាត តោ សីលា ។
 សចេ លភេតេ និបតំ សហាយំ
 សទ្ធិញ្ចំ សាធុរិហារិធិរំ

---

 ១ ឱ. អដ្ឋច្ឆិន្ទា ។

កោសម្បិក្ខន្ធកៈ គាថាសំដែងអំពីការរំលោភបំពាន

មិនដែលរម្ងាប់ទៅដោយការចងព្រៀរបានម្តងឡើយ រម្ងាប់
បានតែដោយការបំបង់ព្រៀរ នេះជាធម្មតាតែងមានពីដើម
រៀងមក ។ ពួកជនដទៃមិនដែលដឹងច្បាស់ថា យើងដល់
នូវសេចក្តីវិនាសក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃនេះទេ បណ្តាជនទាំង
នោះ បើពួកជនណាមួយដឹងច្បាស់ សេចក្តីឈ្មោះទើបរម្ងាប់
អំពីសំណាក់ជនទាំងនោះបាន ។ អម្បាលនឹងមាតាបិតារបស់
ទីយារកុមារគេកាត់ចោល ទាំងជីវិតគេក៏សម្លាប់ចោល ទាំង
គោ សេះ នឹងធនធានគេក៏នាំយកទៅ ទាំងដែនគេក៏បំផ្លាញ
ដណ្តើមយកអស់ ម្តេចស្តេចទាំងនោះគង់នៅមានសេចក្តី
ព្រមព្រៀងគ្នាបាន ។ ចុះអ្នកទាំងឡាយហេតុអ្វីក៏មានសេចក្តី
ព្រមព្រៀងគ្នា ។

បើបុគ្គលបានសំឡាញ់មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន^(១) ជា
អ្នកប្រាជ្ញមានធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ត្រាច់ទៅជាមួយគ្នា

១ ក្នុងអង្គកថា មេត្តសូមកថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ចេះរក្សាសីលឲ្យបរិសុទ្ធនឹងពីបារណាបច្ច័យ
មានបីវិធីដើម និងកំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសប្បាយពិយាង មានសប្បាយដោយអាវាសជាដើម
ហៅថា មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

អភិកុយ្យ សង្ខារិនំ បរិស្សយានិនំ

ចរេយ្យ តេនត្ថមនោ សតីមា ។

នោ ចេ លភេតេ និបកំ សមាយំ

សន្និក្ការំ សាធូរិហារិនីរំ

ភជារំ រដ្ឋំ វិនិកំ បមាយ

ឯកោ ចរេ មាតុផ្តុំរកោ នាគោ ។

ឯកស្ស បរិកំ សេយ្យោ

នត្ថំ ពាលេ សមាយតា ។

ឯកោ ចរេ ន ច ចាចានិ កយិរា

អប្បស្សកោ មាតុផ្តុំរកោ នាគោតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិគ្គ

បុគ្គលនោះ អាចគ្របសង្កត់ទៅសេចក្តីអន្តរាយទាំងពួងបាន
 ហើយជាអ្នកមានសេចក្តីគ្រកអរមានស្មារតី គប្បីត្រាច់ទៅ
 ជាមួយនឹងសំឡាញ់នោះចុះ ។ បើបុគ្គលមិនបានសំឡាញ់
 ដែលមានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរក្សាខ្លួន ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានធម៌ជា
 គ្រឿងទៅសប្បាយ ត្រាច់ទៅជាមួយគ្នាទេ បុគ្គលនោះគួរ
 ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ប្រៀបដូចជាស្តេចលះបង់ដែនដែលខ្លួន
 ឈ្នះហើយត្រាច់ទៅម្នាក់ឯង (ពុំនោះសោត) ប្រៀបដូចជា
 ជីវីដ៏ប្រសើរត្រាច់ទៅម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃ ។ ការដែលបុគ្គល
 ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ហៅពេញជាប្រសើរ ព្រោះបុគ្គល
 ពាលគ្មានសហាយតាគុណ^(១)ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គល
 គួរត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង មិនគួរធ្វើអំពើលាមកឡើយ ប្រៀប
 ដូចជាជីវីដ៏ប្រសើរមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ត្រាច់ទៅតែ
 ម្នាក់ឯងក្នុងព្រៃ ។

---

១ អដ្ឋិកថាធម្មបទថា បុល្លសីល មជ្ឈិមសីល មហាសីល កថាវិគ្គ ១០ ផុតឆ្នាំគុណ ១៣
 វិបស្សនាញាណ មគ្គ ៤ ផល ៤ វិជ្ជា ៣ អភិញ្ញា ៦ អមតមហានិព្វាន ហៅថា សហាយ-
 តាគុណ ។

ពោលម្ចីក្នុងពេល រាជវិថី ពាលកលោណការពារមន្ត

[១៩៤] អថទោ កកវា សង្ឃមជ្ឈេ បិតតោវ ស្វា
 តាថាយោ ភាសិត្វា យេន ពាលកលោណការកតា-
 មោ^(១) តេនុបសង្កមី ។ តេន ទោ បន សមយេន អា-
 យស្មា កកុ ពាលកលោណការកតាមេ វិហាវតិ ។
 អន្តសា ទោ អាយស្មា កកុ កកវន្តំ ទ្វារោ វ អាគច្ឆន្តំ
 ទិស្វាន អាសនំ បញ្ញាបេសិ ចានោទកំ ចានបិបំ ចា-
 ទកថលីកំ ឧបនិក្ខិបិ បច្ចុក្កន្ធា បត្តបិវំ បដិគ្គហេសិ ។
 ទិសីទិ កកវា បញ្ញត្តេ អាសនេ ទិស្សន្តំ ចានេ
 បត្តាលេសិ ។ អាយស្មាបិ ទោ កកុ កកវន្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសីន្តំ ទោ
 អាយស្សន្តំ កកុ កកវា ឯតទេវេច កក្ខិ កិក្ខុ ឧម-
 ជ័យំ កក្ខិ យាបជ័យំ កក្ខិ បិណ្ឌកេន ន កិល-
 មសីតិ ។ ឧមជ័យំ កកវា យាបជ័យំ កកវា ន ចាហំ កន្តេ
 បិណ្ឌកេន កិលមាមីតិ ។ អថទោ កកវា អាយស្សន្តំ

១ ទ . ពាលកលោណការពារមោ ។

ពោសម្ពិច្ឆន្តៈ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ពាលកលោណាការក្រាម

(១៥៤) កាលបើព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បិតក ណ្ហាលដំនុំសង្ស័យ ពោល
 ព្រះគាថាអម្បាលនេះហើយ ក៏ទ្រង់យាងទៅឯពាលកលោណាការក-
 ត្រាម ។ សម័យនោះឯង ក៏ចូនជាព្រះភក្ត្រដ៏មានអាយុគង់នៅក្នុងពាលក
 លោណាការកត្រាមដែរ ។ ឯព្រះភក្ត្រដ៏មានអាយុបានឃើញព្រះមានព្រះ
 ភាគទ្រង់យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏រៀបក្រាលអាសនៈរួច
 ដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ទ្រព្រះបាទដែលលាងរួច
 ហើយនឹងគ្រឿងសម្រាប់ទ្រព្រះបាទដែលមិនទាន់លាង ស្រេចហើយ
 ទើបក្រោកឡើងទៅទទួលបាត្រនឹងជីវៈ ។ ព្រះមានព្រះភាគក៏ទ្រង់គង់
 លើអាសនៈដែលភិក្ខុក្រាលថ្វាយ លុះគង់ហើយទើបលាងព្រះបាទ ។
 ចំណែកឯព្រះភក្ត្រដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគរួចអង្គុយ
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះភក្ត្រដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកល្មមអត់ធន់
 បានទេឬ អ្នកល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលទេឬ អ្នកមិនលំបាកដោយ
 បិណ្ឌបាតទេឬ ។ ព្រះភក្ត្រដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ ។ វេលានោះ ព្រះមានព្រះភាគ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

កក្កំ ធម្មិយោ កថាយ សន្តស្សត្វា សមាធិបេត្វា សមុត្ត-
 វេត្វា សម្មហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន ចាចីនំស-
 នាយោ តេនុបសង្កម្មំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាយស្មា ច អនុរុទ្ធោ អាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច
 កិម្ហិលោ ចាចីនំសនាយេ វិហារន្តំ ។ អន្តសាខោ នាយ-
 ចាលោ កក្កន្តំ ទ្វារតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន កក្កន្តំ
 ឯតទរោច មា សមណា ឯតំ នាយំ ចាវិសំ សន្តត្ត-
 តយោ កុលបុត្តា អត្តកាម្រូចា វិហារន្តំ មា តេសំ អដា-
 សុមកាសីតិ ។ អស្សេសិ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ
 នាយចាលស្ស កក្កតា សទ្ធិ មន្តយមាណស្ស សុត្វាន
 នាយចាលំ ឯតទរោច មា អារុសោ នាយចាល
 កក្កន្តំ វារសិ សត្វា នោ កក្កវា អនុប្បត្តោតិ ។
 អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ យេនាយស្មា ច នន្ទិយោ
 អាយស្មា ច កិម្ហិលោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មត្វា
 អាយស្សនញ្ច នន្ទិយំ អាយស្សនញ្ច កិម្ហិលំ ឯតទរោច

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ទ្រង់ពន្យល់ព្រះភក្ត្រដ៏មានអាយុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យ
 អាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិតថា ហើយទ្រង់ត្រាចាកអាសនៈ
 យាងទៅឯប្រទេសនៃព្រះឈ្មោះបាចិនវង្ស ។ សម័យនោះឯង ចូន
 ជាព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ១ ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះកិម្ពិលៈ
 ដ៏មានអាយុ ១ គង់នៅក្នុងប្រទេសនៃព្រះឈ្មោះបាចិនវង្សដែរ ។ មាន
 បុរសម្នាក់ជាអ្នករក្សាព្រៃ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាងមកអំពី
 ចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយាងនេះថា
 បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គកុំយាងចូលទៅក្នុងព្រៃនេះឡើយ ដ្បិត
 មានពួកកុលបុត្ត ៣ រូប មានសភាពជាអ្នកស្រឡាញ់ខ្លួននៅក្នុងព្រៃនេះ
 ព្រះអង្គកុំធ្វើសេចក្តីអផ្សុកដល់កុលបុត្តទាំងនោះឡើយ ។ ព្រះអនុរុទ្ធ
 ដ៏មានអាយុក៏បានឮពាក្យបុរសជាអ្នករក្សាព្រៃ កំពុងប្រក្សជាមួយនឹង
 ព្រះមានព្រះភាគដែរ លុះឮហើយក៏និយាយទៅនឹងបុរសជាអ្នករក្សា
 ព្រៃយាងនេះថា ម្ចាស់អ្នករក្សាព្រៃដ៏មានអាយុ អ្នកឯងកុំយាត់ព្រះ
 មានព្រះភាគឡើយ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូរបស់យើង ព្រះអង្គ
 ទ្រង់យាងមកដល់ហើយ ។ ខណៈនោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ
 ចូលទៅរកព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ នឹងព្រះកិម្ពិលៈដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយនឹងព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុនឹងព្រះកិម្ពិលៈ

កោសល្យក្ខត្តកោ សាមគ្គីធម្មកថា

អភិក្កមថាយស្មន្តោ អភិក្កមថាយស្មន្តោ សត្វា នោ
 ភក្កវា អនុប្បត្តោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ច អនុវុទ្ធោ
 អាយស្មា ច នន្ទិយោ អាយស្មា ច ក្រិម្ហិលោ ភក្កវន្តំ
 បច្ចុក្ខន្ធា ឯកោ ភក្កវតោ បត្តបីវំ បដិគ្គហេសិ ឯកោ
 អាសនំ បញ្ចាបេសិ ឯកោ ចានោទតំ ចានបីវំ ចាន-
 កថលីកំ ឧបនិក្ខិបិ ។ និសីទិ ភក្កវា បញ្ចត្ត
 អាសនេ និសង្កំ ចានេ បត្តាលេសិ ។ តេ បី ខោ
 អាយស្មន្តោ^(១) ភក្កវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកាមន្តំ និសីទីសុ ។
 ឯកាមន្តំ និសីទី ខោ អាយស្មន្តំ អនុវុទ្ធំ ភក្កវា ឯត-
 ទលោច កត្វំ វោ អនុវុទ្ធា ឧបនិយំ កត្វំ យាបនិយំ

១ ឱ. អាយស្មន្តា ។

កោសល្យក្នុងៈ សាមគ្គីធម្មកថា

ដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយនិមន្តទៅទទួល ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរលោកទាំងឡាយនិមន្តទៅទទួល ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគជាគ្រូរបស់យើង ព្រះអង្គទ្រង់យាងមកដល់ហើយ ។ វេលានោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ព្រះនន្ទិយៈដ៏មានអាយុ នឹងព្រះកម្ពិលៈដ៏មានអាយុ ក៏ក្រែកទៅទទួលព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គទទួលបានត្រឹមនឹងចីវរព្រះមានព្រះភាគ មួយអង្គរៀបចំក្រាលអាសនៈ មួយអង្គដកលំទឹកសម្រាប់លាងព្រះបាទ តាំងសម្រាប់ដកលំព្រះបាទដែលលាងហើយ នឹងគ្រឿងសម្រាប់ដកលំព្រះបាទដែលមិនទាន់បានលាង ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលភិក្ខុនោះក្រាលហើយ លុះគង់ហើយទ្រង់លាងព្រះបាទ ។ ចំណែកលោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់រួចហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អនុរុទ្ធទាំងឡាយ^(១) អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬទេ

---

១ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅមិនសំដៅយកព្រះអនុរុទ្ធតែមួយអង្គទេ ទ្រង់ត្រាស់ហៅចំពោះព្រះតាមព្រះបេះទាំងបីព្រះអង្គ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

កក្កដ្ឋំ បិណ្ឌាកេន ន កិលមថាតិ ។ ឧមន្ទិយំ ភគ-
 វា យាបន្ទិយំ ភគវា ន ច មយំ កន្លេ បិណ្ឌាកេន
 កិលមាមាតិ ។ កក្កដ្ឋំ បន វេ អនុរុទ្ធា សមត្តា សម្មោ-
 ទមាណា អវិទមាណា ជីវេនកីក្ខតា អញ្ញមញ្ញំ បិយ-
 ចក្ខុហំ សម្មស្សន្តា វិហរថាតិ ។ តក្សតេ^(១) មយំកន្លេ ស-
 មត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជីវេនកីក្ខតា អញ្ញមញ្ញំ
 បិយចក្ខុហំ សម្មស្សន្តា វិហរមាតិ ។ យថាកថំ
 បន តុម្ពេ អនុរុទ្ធា សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា
 ជីវេនកីក្ខតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខុហំ សម្មស្សន្តា
 វិហរថាតិ ។ ឥធម មយំ កន្លេ ឯវំ ហោតិ លាភា វត
 មេ សុលទ្ធិំ វត មេ យោហំ ឯវ្យបេហំ សត្រហ្មចារីហំ

---

១ ឧ. ម. ពោត្តរកេសុ ភេសព្វោ ឧ វិស្សុតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

អ្នកទាំងឡាយមិនលំបាកដោយបិណ្ឌបាតឬទេ ។ ព្រះថេរៈទាំងពួងក្រាប
 បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំឈ្នួមអត់ធន់បាន បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំឈ្នួមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត យើងខ្ញុំមិនបានលំបាកដោយបិណ្ឌបាតទេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរទៀតថា ម្ចាស់អនុរដ្ឋទាំងឡាយ ចុះអ្នក
 ទាំងឡាយបានព្រមព្រៀងស្មោះសរមិនរីកទេត្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក
 សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ដែរឬ ។ ព្រះ
 អនុរដ្ឋក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណា យើងខ្ញុំទាំងនោះព្រមព្រៀងស្មោះសរ
 នឹងគ្នាមិនរីកទេត្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញទៅ
 មកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរ
 ទៀតថា ម្ចាស់អនុរដ្ឋទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបានជាព្រមព្រៀងស្មោះ-
 សរនឹងគ្នាមិនរីកទេត្នា ដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញ
 ទៅមកដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ ដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអនុរដ្ឋក្រាបបង្គំ
 ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងទីនេះខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ថា អាត្មាអញបាននៅជាមួយនឹងពួកបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរស្មើ
 គ្នាបែបនេះ ហៅពេញជាលាភរបស់អាត្មាអញ អាត្មាអញហៅពេញជា

កោសម្ព័ន្ធក្នុង សាមគ្គីធម្មកថា

សន្ធិ វិហារមីតិ តស្ស មយ្ហំ កន្លេ ឥមេសុ អាយស្មន្តេ-
 សុ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ អារិ ចេវ រហោ ច
 មេត្តំ វេចិកម្មំ មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ អារិ ចេវ
 រហោ ច តស្ស មយ្ហំ កន្លេ ឯវំ ហោតិ យន្ធជាហំ
 សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា ឥមេសំយេវ អាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស
 វសេន វត្តេយ្យន្តំ សោ ទោ អហំ កន្លេ សកំ ចិត្តំ
 និក្ខិបិត្វា ឥមេសំយេវ អាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វសេន
 វត្តាមំ ឆានា ហំ ទោ នោ កន្លេ កាយា ឯកញ្ច បន
 មញ្ញោ ចិត្តន្តំ ។ អាយស្មាបិ ទោ នន្ទិយោ អា-
 យស្មាបិ ទោ កិម្ពិលោ កក្កន្តំ ឯតទេវេច មយ្ហំបិ ទោ
 កន្លេ ឯវំ ហោតិ លាភា វត មេ សុលទ្ធិ វត មេ
 យោហំ ឯវុបេហំ សត្រហ្មចារិហំ សន្ធិ វិហារមីតិ តស្ស
 មយ្ហំ កន្លេ ឥមេសុ អាយស្មន្តេសុ មេត្តំ កាយកម្មំ
 បច្ចុប្បដ្ឋិតំ អារិ ចេវ រហោ ច មេត្តំ វេចិកម្មំ មេត្តំ
 មនោកម្មំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ អារិ ចេវ រហោ ច តស្ស

កោសម្ពិក្ខុន្តកៈ សាមគ្គីធម្មកថា

បានស្រួលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គតែងដកល់
 កាយកម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះលោកដ៏មានអាយុអម្បាលនេះ ទាំងទី
 ចំពោះមុខនឹងទីកំបាំង ខ្ញុំព្រះអង្គ តែងដកល់ចិត្តមុននឹងមនោកម្មប្រកប
 ដោយមេត្តា ទាំងទីចំពោះមុខនឹងទីកំបាំង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះអាត្មាអញគួរដាក់ចិត្ត
 របស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះ
 វិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (លុះគិតដូច្នេះហើយ) ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បាន
 ដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងនេះទៅ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឯកាយរបស់យើងខ្ញុំផ្សេងគ្នាក៏
 ពិតមែន ប៉ុន្តែចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង ។ ឯព្រះនន្ទៈដ៏មានអាយុ នឹងព្រះ
 ភិម្ពិលៈដ៏មានអាយុក៏បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
 ទៀតថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា អាត្មាអញនៅជាមួយនឹងពួកបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរស្មើគ្នា
 បែបនេះ ហៅពេញជាលាភរបស់អាត្មាអញ អាត្មាអញហៅពេញជាបាន
 ស្រួលពេកហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គតែងដកល់កាយ-
 កម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះលោកដ៏មានអាយុអម្បាលនេះ ទាំងទីចំពោះ
 មុខនឹងទីកំបាំង ខ្ញុំព្រះអង្គតែងដកល់ចិត្តមុននឹងមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

មយំ កន្លេ ឯវំ ហោតិ យន្តនាហំ សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា
 ឥមេសំយេវ ភាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វិសេន វត្ថុយុទ្ធំ
 សោ ខោ អហំ កន្លេ សកំ ចិត្តំ និក្ខិបិត្វា ឥមេសំ-
 យេវ ភាយស្មន្តានំ ចិត្តស្ស វិសេន វត្ថាមិ នាណា ហិ
 ខោ នោ កន្លេ កាយា ឯកញ្ច បន មញ្ញេ ចិត្តន្ត
 ឯវំ ខោ មយំ កន្លេ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា
 ឧរោទក្កិក្ខតា អញ្ញមញ្ញំ ប័យចក្ខុហិ សម្សស្សន្តា
 វិហារមាតិ ។ កថ្ចំ បន វោ អនុវុទ្ធា អប្បមត្តា
 អាតាបិណោ បហិតត្តា វិហារថាតិ ។ តក្ក មយំ កន្លេ
 អប្បមត្តា អាតាបិណោ បហិតត្តា វិហារមាតិ ។ យថា-
 កថំ បន តុម្រេ អនុវុទ្ធា អប្បមត្តា អាតាបិណោ បហិ-
 តត្តា វិហារថាតិ ។ ឥន កន្លេ អម្ពាតំ យោ បឋមំ

វិសយបិដក មហាវគ្គ

ទាំងទីបំពោះមុខនឹងទឹកបាំង សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះមាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះអាត្មាអញគួរដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញ
ហើយប្រព្រឹត្តតាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញចុះ សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនោះបានដាក់ចិត្តរបស់ខ្លួនចេញហើយប្រព្រឹត្ត
តាមអំណាចចិត្តលោកដ៏មានអាយុទាំងនេះវិញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ឯកាយរបស់យើងខ្ញុំផ្សេងគ្នាពិតមែន ប៉ុន្តែចិត្តដូចគ្នាតែម្យ៉ាង សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាប្រោស ដោយហេតុយ៉ាងនេះហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រមព្រៀង
ស្មោះស្រ មិនរិះទន្ទាដូចជាទឹកដោះលាយទឹក សំឡឹងមើលគ្នាទៅវិញ
ទៅមកដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់អនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនបានប្រហែសធ្វេស
មានព្យាយាមដុតកំលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ខ្លះដែរឬ ។ ព្រះអនុរុទ្ធ
ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំមិនបានប្រហែស
ធ្វេសទេ ហើយមានព្យាយាមដុតកំលេសនឹងមានចិត្តបញ្ជូនទៅត្រង់ ។
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អនុរុទ្ធទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយដែលឥតមានប្រហែសធ្វេស មានតែព្យាយាមដុតកំលេស មានចិត្ត
បញ្ជូនទៅត្រង់ តើយ៉ាងដូចម្តេច ។ ព្រះថេរៈទាំង ៣ អង្គក្រាបបង្គំទូលថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បណ្តាយើងខ្ញុំដែលនៅក្នុងទីនេះ បើលោកណា

ពោសម្ពិទ្ធកោ សាមគ្គីធម្មកថា

តាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ សោ អាសនំ បញ្ចាមេតិ
 ចានោទតំ ចានបីបំ ចានកថលីកំ ឧបនិក្ខបតិ
 អវក្ការចាតី ឆោវត្វា ឧបដ្ឋាមេតិ ចានីយំ បរិភោជនីយំ
 ឧបដ្ឋាមេតិ យោ បច្ឆា តាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ
 សចេ ហោតិ កុត្តាវសេសោ សចេ អាគម្ពតិ កុត្តាតិ
 ឆោ ចេ អាគម្ពតិ អបហរិតេ វា ធម្មេតិ អប្បាលា-
 តេ វា ឧទតេ ឱបិណ្ឌាមេតិ សោ អាសនំ ឧទ្ធរតិ
 ចានោទតំ ចានបីបំ ចានកថលីកំ បដិសាមេតិ
 អវក្ការចាតី ឆោវត្វា បដិសាមេតិ ចានីយំ បរិភោ-
 ជនីយំ បដិសាមេតិ កត្តកំ សម្មជ្ជតិ យោ បស្សតិ
 ចានីយយនំ វា បរិភោជនីយយនំ វា វច្ឆយនំ វា វិត្ត
 តុច្ចំ សោ ឧបដ្ឋាមេតិ សចស្ស ហោតិ អវិសយ្ហំ
 ហត្ថវិការេន ទុតិយម្យំ អាមន្តេត្វា ហត្ថវិលជ្ឈកេន
 ឧបដ្ឋាមេម ន ត្រូវ មយំ កន្តេ តប្បច្ចយា វាចំ ភិក្ខាម

កោសល្យត្ថ្នកៈ សាមគ្គីធម្មកថា

ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រុកមុនគេ លោកនោះរៀបចំក្រាលអាសនៈ
 ដកល់ទឹកសម្រាប់លាងជើង ដកល់តាំងសម្រាប់ទ្រជើង ដែលលាងរួច
 នឹងដកល់ត្រឡប់សម្រាប់ទ្រជើងដែលមិនទាន់លាង ហើយលាងកាជន់
 សម្រាប់ផ្ទេរបាយដកល់ទុកឲ្យស្រួល រួចដកល់ទឹកធាន់នឹងទឹកប្រើប្រាស់
 លោកណាមកពីបិណ្ឌបាតអំពីស្រុកក្រោយគេ បើមានរបស់ដែលសល់ពី
 ធាន់ បើភិក្ខុនោះចង់ធាន់ក៏ធាន់ទៅ បើមិនចង់ធាន់ទេ ចាក់ចោលទៅ
 ក្នុងទីគ្មានស្មៅស្រស់ក៏បាន បាចសាចទៅក្នុងទីកន្លែងដែលគ្មានសត្វតូចក៏
 បាន រួចលោកនោះរើអាសនៈចេញ ហើយរៀបចំទុកដាក់ទឹកសម្រាប់
 លាងជើង តាំងសម្រាប់ទ្រជើងដែលលាងរួចហើយ នឹងត្រឡប់
 សម្រាប់ទ្រជើងដែលមិនទាន់លាង ហើយលាងកាជន់សម្រាប់ផ្ទេរបាយ
 រៀបចំទុកដាក់ រួចរៀបទុកដាក់ទឹកធាន់នឹងទឹកប្រើប្រាស់ ហើយបោស
 រោងភក្តី បើលោកណាឃើញក្អមសម្រាប់ដាក់ទឹកធាន់ក្តី ក្អមសម្រាប់
 ដាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ក្អមសម្រាប់ដាក់ទឹកលាងវត្ថុក្តី រលីងសោះទេ
 លោកនោះក៏ដកល់ទុកឲ្យមានឡើង បើលោកនោះមិនអាចលើកដោយ
 កម្លាំងដែលបានទេ ក៏យើងខ្ញុំហៅភិក្ខុ (ឯទៀត) មកជាតំរូវបង្គោលលើក
 ឬសែងដោយដៃយកទៅដកល់ទុក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំមិន
 បាចបញ្ចេញវាចាព្រះហេតុប៉ុណ្ណោះឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

បញ្ចាហិតំ ខោ បន មយំ ភន្តេ សព្វត្ថិយា ធម្មិយា
 កថាយ សន្និសីទាម ឯវំ ខោ មយំ ភន្តេ អប្បមត្តា
 អាតាបិដោ បហិតត្តា វិហារមាតិ ។ អថខោ ភគវា
 អាយស្មន្តញ្ច អនុវុទ្ធិ អាយស្មន្តញ្ច នន្ទិយំ អាយស្មន្តញ្ច
 កំភ្លិលំ ធម្មិយា កថាយ សន្និស្សត្តា សមាទបេត្តា
 សមុត្តេជេត្តា សម្មហំសេត្តា ឧដ្ឋាយាសនា យេន
 ចារិលយ្យកំ តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចា-
 រិកំ ចរមាទោ យេន ចារិលយ្យកំ តទវសវិ ។ ត-
 [ត សុទ្ធំ ភគវា ចារិលយ្យកេ វិហារតិ រត្តិតវន-
 សន្នោ ភន្តសាលម្ធលេ ។

[១៥៥] អថខោ ភគវតោ រហេតតស្ស បដិសន្ធិ-
 នស្ស ឯវំចេតសោ បរិវត្តោ ឧទចាទិ អហំខោ បុព្វ អា-
 តិល្លោ ន ជាសុវិហាសំ តេហិ កោសម្ពិកេហិ ភិក្ខុហិ
 ភន្នានកោរកេហិ កលហកោរកេហិ វិវាទកោរកេហិ
 ភស្សកោរកេហិ សន្សំ អដិករណកោរកេហិ សោម្មិ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ម្យ៉ាងទៀត តែគ្រប់ៗថ្ងៃហើយ យើងខ្ញុំតែងអង្គុយប្រជុំគ្នាដោយធម្មតាថា អស់រាត្រីទាំងមូល^(១) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ដោយហេតុយ៉ាងនេះ ហើយ បានជាយើងខ្ញុំព្រះអង្គឥតមានសេចក្តីប្រហែសធ្វេស ខំព្យាយាម ដុតកិលេស មានចិត្តបញ្ចូនទៅត្រង់ ឥតមាននឹកនា (ដល់កាយនឹងជីវិត ឡើយ) ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះអនុរដ្ឋដ៏មានអាយុ ផង ព្រះនិយ្ទៈដ៏មានអាយុផង ព្រះកម្ពុលៈដ៏មានអាយុផង ឲ្យយល់ ប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹងបរលោក ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យឃ្លាតក្នុងការ កុសល ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មតា រួចទ្រង់កែតក់កាសនៈហើយ យាងទៅកាន់ចារិកប្រទេសបារិលយ្យកៈ កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់ក៏បានដល់ទៅប្រទេសបារិលយ្យកៈ ។ ពួង ព្រះមាន ព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្រោមម្លប់ភទ្ទសាលព្រឹក្ស ក្នុងផងវៃព្រៃឈ្មោះរត្នត នាប្រទេសបារិលយ្យកៈនោះ ។

[១៥៥] វេលានោះ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្បូរនៅក្នុងព្រះកម្មដ្ឋាន ទ្រង់កើតមានព្រះហឫទ័យត្រិះរិះឡើងយ៉ាងនេះ ថា ក្នុងពេលមុនតថាគតនៅច្រឡំច្រឡំដោយពួកភិក្ខុទាំងនោះដែលនៅ ក្នុងក្រុងកោសម្ពុជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះ ធ្វើសេចក្តី រីកទ ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ មិនបានសេចក្តីសប្បាយ

---

១ គ្រប់ប្រាំថ្ងៃ តែប្រជុំគ្នាឈ្ងាយឆ្ងាយអស់មួយរយ ។

ឯតវហំ ឯកោ អនុតិយោ សុខំ ជាសុវិហារមិ អញ្ញត្រៃ
តេហំ កោសម្ពិតេហំ ភិក្ខុហំ កណ្ណនការតេហំ
កលហការតេហំ វិវាទការតេហំ កស្សការតេហំ
សង្ឃ អនិករណការតេហំតិ ។ អញ្ញតរោបិ ខោ
ហត្ថិធាតោ អាតិណ្ណោ វិហរតិ ហត្ថិហំ ហត្ថិជំហំ
ហត្ថិកលភេហំ^(១) ហត្ថិច្ឆាបេហំ^(២) ជិន្នត្តានិ ចេវ តិណានិ
ខាទតិ ឡិកត្តោកក្កញ្ញស្ស សាខាកង្គំ ខាទត្ថិ អារិណានិ
ច ចានីយានិ បិវតិ ឡិកត្តាហញ្ញស្ស^(៣) ឡិកត្តិណ្ណស្ស ហត្ថិ-
និយោ កាយំ ឧបនិយំសន្តិយោ កច្ឆន្តិ ។ អថខោ
តស្ស ហត្ថិធាតស្ស ឯតទហោសិ អហំ ខោ អាតិណ្ណោ
វិហារមិ ហត្ថិហំ ហត្ថិជំហំ ហត្ថិកលភេហំ ហត្ថិច្ឆា-
បេហំ ជិន្នត្តានិ ចេវ តិណានិ ខាទាមិ ឡិកត្តោកក្កញ្ញ
មេ សាខាកង្គំ ខាទត្ថិ អារិណានិ ច ចានីយានិ បិវតិ

---

១ ឧ. ហត្ថិវឡកេហំ ។ ២ ហត្ថិច្ឆាបកេហំ ។ ៣ ឧត. ហត្ថិស្ស ។

ពោសដ្ឋកថាៈ រឿងដំរីដំប្រសើរឈ្មោះបារិលេង្សៈ

ក្នុងពេលនេះ តថាគតតែម្នាក់ឯងគ្មាននរណាជាគំរប់ពីរ ហើយបាននៅជា
 សប្បាយ ព្រោះវៀរផុតអំពីពួកភិក្ខុទាំងនោះដែលនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពីជា
 អ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ធ្វើសេចក្តីឈ្លោះគ្នា ធ្វើសេចក្តីរាំទេស្តា ធ្វើតិរច្ឆាន-
 កថា ធ្វើអធិការណ៍ក្នុងសង្ឃ ។ មានដំរីដំប្រសើរ ១ នៅច្រឡកច្រឡំ
 នឹងពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្មៅ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយស៊ី
 ស្មៅដែលពួកដំរី (មានដំរីឈ្មោលជាដើមនោះ) បោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំ-
 ណែកខាងពួកដំរីទាំងនោះក៏ស៊ីមែកឈើបាក់ៗ ដែលដំរីដំប្រសើរនោះកាច់
 បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ ឯដំរីដំប្រសើរក៏ផឹកតែទឹកល្អក់ កាលបើដំរីដំប្រសើរ
 ដើរចុះឡើងកំពង់ទឹក អស់ពួកមេដំរីក៏ដើរត្រដុសកាយ ។ ឯដំរីដំប្រសើរ
 នោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនៅច្រឡកច្រឡំដោយពួក
 ដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្មៅ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយស៊ីស្មៅ
 ដែលដំរីទាំងនោះបោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកពួកដំរីទាំងនោះក៏ស៊ីមែក
 ឈើបាក់ៗ ដែលអាត្មាអញកាច់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ អាត្មាអញផឹកទឹកល្អក់

ឡុត្តាហត្ថា^(១) មេ ឡុត្តិណ្ណាស្ស ហត្ថិន័យោ កាយំ ឧបន័-
 យំសន្តិយោ កច្ឆន្តិ យន្តនាហំ ឯកោ វ កណាស្តា
 វ្រូបកដ្ឋោ វិហរេយ្យន្តិ ។ អថខោ សោ ហត្ថិនាតោ
 យូថា អបក្កម្ម យេន ចារិលេយ្យកំ វត្ថុតវនសណ្ឋោ
 កទ្ធិសាលម្ធរំ យេន កកវ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា
 សោណ្ណាយ កកវតោ ចានីយំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតិ
 អបហរិតញ្ច ករោតិ ។ អថខោ តស្ស ហត្ថិនាតស្ស
 ឯតទហោសិ អហំ ខោ បុព្វេ អាតិណ្ណោ ន ជាសុ
 វិហាសី ហត្ថិហំ ហត្ថិនីហំ ហត្ថិកលភេហំ ហត្ថិច្ឆាបេហំ
 និដ្ឋត្តានំ ចេវ តិណានំ ខាទី ឡុត្តោកក្កញ្ច មេ សា-
 ខាកម្ពំ ខាទីសុ អាវិលានំ ច ចានីយានំ អចាយី ឡុត្តាហត្ថា
 មេ ឡុត្តិណ្ណាស្ស ហត្ថិន័យោ កាយំ ឧបន័យំសន្តិយោ
 អគម្ពំសុ សោម្មំ ឯតវហំ ឯកោ អនុតិយោ សុខំ ជាសុ
 វិហារមិ អញ្ញាត្រវ ហត្ថិហំ ហត្ថិនីហំ ហត្ថិកលភេហំ

---

១ ឧ. ឧបាស្ស ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

កាលបើអាត្មាអញដើរចុះឡើងកំពង់ទឹក អស់ពួកមេដំរីក៏ដើរត្រដុសកាយ
 បើដូច្នោះគួរអាត្មាអញថយចេញពីហ្វូងទៅនៅម្នាក់ឯងវិញចុះ ។ គ្រានោះ
 ដំរីដ៏ប្រសើរនោះដើរបែកចេញពីហ្វូងចូលទៅកាន់សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគដែលទ្រង់គង់ក្រោមម្លប់កទុសាលត្រីក្បែរក្នុងដងវែងឈ្មោះរុក្ខិត នាបា-
 រិលយកប្រទេស លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ដកលំទឹកឆាន់នឹងទឹកប្រិ-
 ប្រាស់ដោយប្រមោទចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើទឹកឡែងនោះ
 មិនឲ្យមានស្មៅស្រស់ផង ។ លំដាប់ពីនោះមក ដំរីដ៏ប្រសើរនោះក៏មាន
 សេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលពីដើមអាត្មាអញនៅច្រឡកច្រឡំនឹងពួក
 ដំរីឈ្មោល ពួកមេដំរី ពួកដំរីស្មៅ នឹងពួកកូនដំរីតូច ។ ហើយអាត្មាអញ
 បានស៊ីស្មៅដែលពួកដំរីទាំងនោះបោចផ្តាច់ចុងចេញ ចំណែកខាងពួកដំរី
 ទាំងនោះក៏បានស៊ីមែកឈើបាក់ ។ ដែលអាត្មាអញកាច់បំបាក់ខ្ទេចខ្ទីវិញ
 មិនតែប៉ុណ្ណោះសាត អាត្មាអញបានទាំងផឹកទឹកល្អក្តី កាលបើអាត្មាអញ
 ដើរចុះឡើងកំពង់ទឹក ពួកមេដំរីក៏ដើរត្រដុសកាយ ក្នុងពេលនេះអាត្មា
 អញតែម្នាក់ឯងឥតមានទណ្ឌជាគំរប់ពីរ ហើយបាននៅជាសុខស្រួល-
 បួល ព្រោះបានវៀរចាកពួកដំរីឈ្មោល ពួកដំរីញី ពួកដំរីស្មៅ

ហត្ថិច្ឆាបេហិតំ ។ អថខោ ភក្កវា អត្តនោ ច បរិវេកំ
វិទិត្វា តស្ស ច ហត្ថិនាតស្ស ចេតសា ចេតោបរិ-
តក្កមញ្ញាយ តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសំ

ឯតំ នាតស្ស នាគេន

ឱសាទន្តស្ស ហត្ថិនោ

សមេតំ ចិត្តំ ចិត្តេន

យទេកោ រមតិ វិនេតិ ។

[១៥៦] អថខោ ភក្កវា ចារិលេយ្យកេ យថាភិវន្តំ
វិហរិត្វា យេន សាវត្ថី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុប្បព្វេន ចា-
រិកំ ចរមាណោ យេន សាវត្ថី តទេវសរិ ។ តត្រ សុទ្ធំ ភក្កវា
សាវត្ថីយំ វិហរតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។

[១៥៧] អថខោ កោសម្ពិក្ខុកានំ^(១) ឧបាសកានំ
ឯតទហោសំ ឥមេ ខោ អយ្យ កោសម្ពិក្ខុកា ភិក្ខុ
ពហុនោ អម្ពាតំ អនត្ថស្ស ការកា ឥមេហិ ឧត្វាដ្ឋោ
ភក្កវា បក្កន្តោ ហន្ត មយំ អយ្យ កោសម្ពិក្ខុកេ ភិក្ខុ
នេវ អភិវាទេយ្យម ន បច្ចុដ្ឋេយ្យម ន អញ្ជលិកម្មំ

១ ឧ. អថខោ ពោសម្ពិក្ខុ ឧបាសកា ឥមេ ខោតិ វិស្សតិ ។

កោសម្ពិក្ខុន្ត្រៈ ពួកឧបាសកព្រង់កោសម្ពិមិនធ្វើកម្មមានអភិវឌ្ឍនកម្មជាដើម

នឹងពួកកូនដំរីតូចៗ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជាបសេចក្តីរិក្ស
របស់ព្រះអង្គផង ហើយទ្រង់ជាបសេចក្តីត្រិះរិះនៃចិត្តរបស់ដំរីដ៏ប្រសើរ
នោះដោយព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គផង ហើយក៏ទ្រង់បន្ទីព្រះឧទាននេះ
ក្នុងពេលនោះ ថា

ហត្ថិនាគ (ដំរីប្រសើរ) រមែងត្រែកអរក្នុងព្រៃ តែម្នាក់
ឯង ហេតុណា ហេតុនេះ ចិត្តរបស់ហត្ថិនាគមានភ្នក
ឆរទន្ទានេះ ស្មើគ្នានឹងចិត្តរបស់ព្រះពុទ្ធនាគដែរ^(១) ។

[១៥៦] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងបារិលេយ្យ-
កប្រទេស គួរដល់ពុទ្ធអធារាស័យហើយ ទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកនៃ
ក្រុងសាវត្ថី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅ
ក្រុងសាវត្ថីនោះ ។ បានឮមកថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តជេត-
ពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថីនោះ ។

[១៥៧] វេលានោះ ពួកឧបាសកដែលនៅក្នុងកោសម្ពិមាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកលោកជាម្ចាស់ទាំងនេះ ជាភិក្ខុនៅក្នុងក្រុង
កោសម្ពិបានធ្វើអំពើឥតប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់យើង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សោត ក៏ពួកភិក្ខុទាំងនេះបៀតបៀនទាល់តែទ្រង់យាងចេញបាត់ទៅ បើ
ដូច្នោះ យើងមិនគួរសំពះ មិនគួរក្រោកទទួល មិនគួរធ្វើអញ្ញាលិកម្ម

១ ពាក្យថា ពុទ្ធនាគ គឺព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ។

សាមីចិត្តម្ហំ តេយ្យម ន សុត្តរេយ្យម ន កុរុតេយ្យ-
 ម ន មាណេយ្យម ន បូជេយ្យម ឧបគតានំបិ បិណ្ឌកំ^(១)
 ន ធន្ទេយ្យម ឯវំ ឥមេ អម្ពេហិ អសុត្តរិយមាណា អ-
 កុរុតរិយមាណា អមាណិយមាណា អបូជិយមាណា អសុត្តា-
 បគតា បក្កមិស្សន្តំ វា វិត្តមិស្សន្តំ វា គកវន្តំ វា បសា-
 ទេស្សន្តិតំ ។ អថខោ កោសម្ពិកា ឧទាសកោ កោសម្ពិ-
 កោ ភិក្ខុ ឈេ អភិវាទេសុំ ន បច្ចុដ្ឋេសុំ ន អញ្ញាលីកម្ហំ
 សាមីចិត្តម្ហំ អកំសុំ ន សុត្តរីសុំ ន កុរុតរីសុំ ន មាណេសុំ
 ន បូជេសុំ ឧបគតានំបិ បិណ្ឌកំ ន អទំសុំ ។ អថខោ
 កោសម្ពិកា ភិក្ខុ កោសម្ពិកេហិ ឧទាសកេហិ អ-
 សុត្តរិយមាណា អកុរុតរិយមាណា អមាណិយមាណា អបូ-
 ជិយមាណា អសុត្តាបគតា ឯវមាហំសុំ ហន្ត មយំ
 អារុសោ សារត្ថី គន្ធា គកវតោ សន្តិកេ ឥមំ អធិការណំ
 វ្យាបសមេយ្យមាតិ ។ អថខោ កោសម្ពិកា ភិក្ខុ សេ-
 នាសនំ សំសារេត្វា បត្តចីវរមាណាយ យេន សារត្ថី
 តេនុបសម្ពិសុំ ។

១ ឧ. បិណ្ឌកំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

មិនគួរធ្វើសាមិច្ចិកម្ម មិនគួរធ្វើសក្ការៈ មិនគួរធ្វើសេចក្តីគោរព មិនគួរ
 រាប់អាន មិនគួរបូជា ពួកលោកម្ចាស់ជាភិក្ខុនៅក្នុងក្រុងកោសម្ព័ត្តិទេ ទុក
 ជាភិក្ខុទាំងនោះចូលមកជិត យើងក៏មិនគួរឲ្យបិណ្ឌបាតឡើយ ភិក្ខុទាំង
 នេះតែពួកយើង លែងធ្វើសក្ការៈ លែងធ្វើសេចក្តីគោរព លែងរាប់អាន
 លែងបូជា យ៉ាងនេះហើយ ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈហើយមុខជា
 នឹងរត់ចេញទៅខ្លះ សឹកចេញទៅខ្លះ ញ៉ាំងព្រះមានព្រះភាគឲ្យប្រាស
 ប្រាណខ្លះមិនខាន ។ គ្រានោះ ពួកឧបាសកក្រុងកោសម្ព័ត្តិលែង
 សំពះ លែងគ្រោកទទួល លែងធ្វើអញ្ជាលិកម្ម នឹងសាមិច្ចិកម្ម លែង
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជាពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ព័ត្តិ ទុកជាភិក្ខុ
 ទាំងនោះចូលទៅបិណ្ឌបាត ក៏លែងឲ្យបិណ្ឌបាត ។ វេលានោះ
 ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ព័ត្តិ កាលបើពួកឧបាសកក្រុងកោសម្ព័ត្តិលែងធ្វើសក្ការៈ
 គោរព រាប់អាន បូជា ក៏ទៅជាអ្នកគ្មានគ្រឿងសក្ការៈ ហើយក៏
 និយាយនឹងគ្នាយ៉ាងនេះថា នៃអារាសា បើដូច្នោះមានតែយើង ទៅ
 ក្រុងសាវត្ថីរម្ងាប់អធិការណ៍នេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគចេញ ។
 លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ព័ត្តិក៏រៀបចំទុកជាក្រឡឹងសេនាសនៈរួច
 នាំយកបាត្រនិងចីវរចូលទៅក្រុងសាវត្ថី ។

ពេលប្តីកូនពេ អង្គារសព្វអធម្មវាទ

[១៥៨] អស្សោសិ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ តេ
 តិរកោសម្ព័ត្តោ ភិក្ខុ កណ្ណានការកា កលហការកា
 វិវាទការកា កស្សការកា សង្ឃេ អធិការណការកា
 សារីត្ថំ អាគប្បន្តិតំ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទលោច តេ តិរ កន្លេ កោសម្ព័-
 តោ ភិក្ខុ កណ្ណានការកា កលហការកា វិវាទការ-
 កា កស្សការកា សង្ឃេ អធិការណការកា សារីត្ថំ
 អាគប្បន្តិ កថាហំ កន្លេ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិបដ្ឋាមីតិ ។
 តេនហំ ភំ សារីបុត្ត យថា ធម្មោ តថា បតិដ្ឋាហីតិ ។
 កថាហំ កន្លេ ជាធម្មំ ធម្មំ វា អធម្មំ វាតិ ។ អដ្ឋារ-
 សហំ ខោ សារីបុត្ត វត្ថុហំ អធម្មវាទី ជានិតព្វោ ឥធន
 សារីបុត្ត ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ជីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ
 ជីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ជីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ

ពោសម្ពិទ្ធក្នុង: បុគ្គលពោលខុសធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង

(១៥៨) ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុបានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុង
 កោសម្ពិនោះជាអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាសវៃទ័ន្ទ ធ្វើតវិញ្ញាណកថា
 ធ្វើរធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី ។ ទើបព្រះសាវ័បុត្តដ៏មាន
 អាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសាវ័-
 បុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថាពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពិ
 នោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាសវៃទ័ន្ទ ធ្វើតវិញ្ញាណកថានឹង
 ធ្វើរធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់តបថា នែសាវ័បុត្ត បើដូច្នោះអ្នកចូរតាំងនៅឲ្យសមគួរតាមធម៌
 ចុះ ។ ព្រះសាវ័បុត្តក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធ្វើដូចម្តេច
 ខ្ញុំព្រះអង្គអាចស្គាល់ថាជាធម៌ឬមិនមែនជាធម៌បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់តបថា នែសាវ័បុត្ត អ្នកត្រូវស្គាល់អធម្មវាទីបុគ្គល (បុគ្គលពោលខុស
 ធម៌) ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាង នែសាវ័បុត្ត ក្នុងសាសនានេះមានភិក្ខុសំដែង
 សភាវៈដែលមិនមែនធម៌ថាជាធម៌វិញ សំដែងធម៌ថា មិនមែនជាធម៌វិញ
 សំដែងសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យវិញ សំដែងវិន័យថាមិនមែនវិន័យ

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

ធីបេតិ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន កាសិតំ លបិតំ
 តថាគតេនាតិ ធីបេតិ កាសិតំ លបិតំ តថាគតេន
 អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ធីបេតិ អនាចិណ្ឌំ
 តថាគតេន អាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ ធីបេតិ អាចិណ្ឌំ
 តថាគតេន អនាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ ធីបេតិ អប្បញ្ញត្តំ
 តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ធីបេតិ បញ្ញត្តំ
 តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ធីបេតិ អនាបត្តិ
 អាបត្តិតិ ធីបេតិ អាបត្តិ អនាបត្តិតិ ធីបេតិ លហុកំ
 អាបត្តិ កុកា អាបត្តិតិ ធីបេតិ កុកំ អាបត្តិ លហុកា
 អាបត្តិតិ ធីបេតិ សារសេសំ អាបត្តិ អនរសេសា
 អាបត្តិតិ ធីបេតិ អនរសេសំ អាបត្តិ សារសេសា
 អាបត្តិតិ ធីបេតិ ធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ អធុដ្ឋល្លា អាបត្តិតិ
 ធីបេតិ អធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ ធុដ្ឋល្លា អាបត្តិតិ ធីបេតិ
 ឥមេហិ ខោ សារីបុត្ត អដ្ឋាសហិ វត្ថុហិ អធម្មវាធិ
 ជានិតញោ អដ្ឋាសហិ ច ខោ សារីបុត្ត វត្ថុហិ ធម្មវាធិ
 ជានិតញោ ឥធម សារីបុត្ត ភិក្ខុ អធម្មំ អធម្មោតិ ធីបេតិ
 ធម្មំ ធម្មោតិ ធីបេតិ អវិនយំ អវិនយោតិ ធីបេតិ វិនយំ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

វិញ សំដែងពាក្យដែលតថាគតមិនបានពោលមិនបានចរចាថា តថាគត
 បានពោលបានចរចាវិញ សំដែងពាក្យដែលតថាគតបានពោលបានចរចា
 ថា តថាគតមិនបានពោលមិនបានចរចាវិញ សំដែងកិច្ចដែលតថាគតមិន
 បានសន្សំថាតថាគតបានសន្សំវិញ សំដែងកិច្ចដែលតថាគតបានសន្សំថា
 តថាគតមិនបានសន្សំវិញ សំដែងសិក្ខាបទដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិថា
 តថាគតបានបញ្ញត្តិវិញ សំដែងសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិថាតថា-
 គតមិនបានបញ្ញត្តិវិញ សំដែងអនាបត្តិថាជាអាបត្តិវិញ សំដែងអាបត្តិថា
 ជាអនាបត្តិវិញ សំដែងអាបត្តិស្រាលថាជាអាបត្តិធ្ងន់វិញ សំដែងអាបត្តិ
 ធ្ងន់ថាជាអាបត្តិស្រាលវិញ សំដែងអាបត្តិដែលជាសារវសេស^(១)ថាអាបត្តិ
 ជាអនវសេស^(២)វិញ សំដែងអាបត្តិដែលជាអនវសេសថាអាបត្តិជាសារវ-
 សេសវិញ សំដែងទុដ្ឋលាបត្តិថាជាអទុដ្ឋលាបត្តិវិញ សំដែងអទុដ្ឋលាបត្តិ
 ថាទុដ្ឋលាបត្តិវិញ នៃសារីបុត្ត អ្នកត្រូវស្គាល់អធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ
 ១៨ យ៉ាងនេះឯងចុះ នៃសារីបុត្ត ចំណែកខាងធម្មវាទីបុគ្គល អ្នកត្រូវ
 ស្គាល់ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាងដែរ នៃសារីបុត្ត ក្នុងសាសនានេះមានភិក្ខុ
 សំដែងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថា មិនមែនធម៌ សំដែងធម៌ថាធម៌ សំដែង
 សភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថា មិនមែនវិន័យ សំដែងវិន័យ ថា វិន័យ

---

១ លើកតែអាបត្តិបាណិកចេញ អាបត្តិទាំងអស់ហៅថាសារវសេស ។ ២ គឺអាបត្តិបាណិក។

ពោសម្ពិក្ខុក្ខេ អដ្ឋាសត្ថុធម្មវិ

វិនយោតិ ទីបេតិ អកាសិតំ អលប័តំ តថាគតេន អកា-
 សិតំ អលប័តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ កាសិតំ លប័តំ
 តថាគតេន កាសិតំ លប័តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អនា-
 ចិណ្ឌំ តថាគតេន អនាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ
 អាចិណ្ឌំ តថាគតេន អាចិណ្ឌំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ
 អប្បញ្ញតំ តថាគតេន អប្បញ្ញតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ
 បញ្ញតំ តថាគតេន បញ្ញតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អនា-
 បត្តិ អនាបត្តិតិ ទីបេតិ អាបត្តិ អាបត្តិតិ ទីបេតិ លហុកំ
 អាបត្តិ លហុកា អាបត្តិតិ ទីបេតិ កុកំ អាបត្តិ កុកា
 អាបត្តិតិ ទីបេតិ សាវសេសំ អាបត្តិ សាវសេសា អា-
 បត្តិតិ ទីបេតិ អនវសេសំ អាបត្តិ អនវសេសា អាបត្តិតិ
 ទីបេតិ ធុដ្ឋលំ អាបត្តិ ធុដ្ឋលា អាបត្តិតិ ទីបេតិ អ-
 ធុដ្ឋលំ អាបត្តិ អធុដ្ឋលា អាបត្តិតិ ទីបេតិ ឥមេហិ ខោ
 សាវប្បត្តិ អដ្ឋាសហិ វត្ថុហិ ធម្មវាទី ជាតិព្រាតិ ។

[១៥៧] អស្សោសិ ខោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លា-
 នោ ។ បេ ។ អស្សោសិ ខោ អាយស្មា មហាកស្សោ
 អស្សោសិ ខោ អាយស្មា មហាកត្តានោ អស្សោសិ ខោ

ពោសម្ពុត្តន្តរៈ ភិក្ខុពោលត្រូវធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង

សំដែងពាក្យដែលតថាគតមិនបានពោលមិនបានចរចាថា តថាគតមិន
បានពោលមិនបានចរចា សំដែងពាក្យដែលតថាគតបានពោលបានចរចា
ថា តថាគតបានពោលបានចរចា សំដែងកិច្ចដែលតថាគតមិនបានសន្សំថា
តថាគតមិនបានសន្សំ សំដែងកិច្ចដែលតថាគតបានសន្សំថា តថាគតបាន
សន្សំ សំដែងសិក្ខាបទដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តថា តថាគតមិនបាន
បញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តថា តថាគតបានបញ្ញត្ត
សំដែងអនាបត្តិថា អនាបត្តិ សំដែងអាបត្តិថា អាបត្តិ សំដែងអាបត្តិ
ស្រាលថា អាបត្តិស្រាល សំដែងអាបត្តិធ្ងន់ថា អាបត្តិធ្ងន់ សំដែង
អាបត្តិដែលជាសាវសេសៈ ថាអាបត្តិជាសាវសេសៈ សំដែងអាបត្តិដែល
ជាអនវសេសៈ ថាអាបត្តិជាអនវសេសៈ សំដែងទ្រព្យាបត្តិថា ទ្រព្យាបត្តិ
សំដែងអទ្រព្យាបត្តិ ថា អទ្រព្យាបត្តិដែល នៃសារីបុត្ត អកត្រៃ
ស្គាល់ធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៥៧) ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុបានឮ ។ បេ ។ ព្រះ
មហាកស្សបដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកច្ចានៈដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកោដ្ឋិត

វិស័យបិដកេ មហាវគ្គោ

អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អស្សេស្ថសិ ខោ អាយស្មា ម-
 ហាកប្បិទោ អស្សេស្ថសិ ខោ អាយស្មា មហាចុដ្ឋោ
 អស្សេស្ថសិ ខោ អាយស្មា អនុវុទ្ធោ អស្សេស្ថសិ ខោ អា-
 យស្មា វេរិតោ អស្សេស្ថសិ ខោ អាយស្មា ឧចាលំ អស្សេ-
 ស្ថសិ ខោ អាយស្មា អាណន្ទោ អស្សេស្ថសិ ខោ អាយស្មា
 វហុលោ តេ កិរំ កោសម្ព័ត្តកា ភិក្ខុ កណ្ណានការកា
 កលហការកា វិវាទការកា កស្សការកា សង្ឃេ
 អធិការណការកា សាវត្ថំ អាគច្ឆន្តិតំ ។ អថខោ អា-
 យស្មា វហុលោ យេន ភគវំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីទ្នោ ខោ អាយស្មា វហុលោ ភគវន្តំ ឯតទរោច
 តេ កិរំ កន្លេ កោសម្ព័ត្តកា ភិក្ខុ កណ្ណានការកា ក-
 លហការកា វិវាទការកា កស្សការកា សង្ឃេ
 អធិការណការកា សាវត្ថំ អាគច្ឆន្តិ កថាហំ កន្លេ
 តេសុ ភិក្ខុសុ បដិបជ្ជាមីតិ ។ តេនហិ ភ្នំ វហុល
 យថា ធម្មោ តថា បតំជ្ជាហីតិ ។ កថាហំ កន្លេ
 ជាធម្មំ ធម្មំ វា អធម្មំ វាតិ ។ អដ្ឋាសហំ ខោ វហុល

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកប្បន័យដ៏មានអាយុ ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះ
អនុរាជដ៏មានអាយុ ព្រះវេរតដ៏មានអាយុ ព្រះបាទលិង្គដ៏មានអាយុ ព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះរាហុលដ៏មានអាយុបានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុង
កោសម្ព័ន្ធនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស័នៃនគ្គា ធ្វើតវច្ឆា-
កថា ធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះរាហុលដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
លុះព្រះរាហុលដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថាពួកភិក្ខុ
ក្រុងកោសម្ព័ន្ធនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស័នៃនគ្គា ធ្វើ
តវច្ឆាកថាធ្វើអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុនោះដូចម្តេច ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា នៃរាហុល បើដូច្នោះ ចូរអ្នកតាំង
នៅឲ្យសមគួរតាមធម៌ចុះ ។ ព្រះរាហុលដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ធ្វើដូចម្តេចខ្ញុំព្រះអង្គអាចស្គាល់ថាធម៌ឬមិនមែន
ជាធម៌បាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នៃរាហុល អ្នកត្រូវ

កោសម្ពិក្ខុក្ខ័យ មហាបដិបត្តិគោតមីបុព្វ

វត្ថុហំ អធិប្បវាទី ជាជិតញោ ។ បេ ។ ឥមេហំ ខោ
 រាហុល អដ្ឋាសហំ វត្ថុហំ អធិប្បវាទី ជាជិតញោ អដ្ឋា-
 សហំ ច ខោ រាហុល វត្ថុហំ ធិប្បវាទី ជាជិតញោ ។ បេ ។
 ឥមេហំ ខោ រាហុល អដ្ឋាសហំ វត្ថុហំ ធិប្បវាទី
 ជាជិតញោតិ ។

[១៦០] អស្សោសិ ខោ មហាបដិបត្តិគោតមី តេ
 កិរកោសម្ពិក្ខុក្ខ័យ ភិក្ខុ កណ្ណានការកា កលហការកា
 វិវាទការកា កស្សការកា សង្ឃេ អធិការណការកា
 សាវត្ថី អាគច្ឆន្តិតិ ។ អថខោ មហាបដិបត្តិគោតមី
 យេន ភក្ខវា តេនុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិត្វា ភក្ខវន្តំ អភិវា-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតា ខោ មហា-
 បដិបត្តិគោតមី ភក្ខវន្តំ ឯតទរោច តេ កិរ កន្តេ កោ-
 សម្ពិក្ខុក្ខ័យ ភិក្ខុ កណ្ណានការកា កលហការកា វិវាទ-
 ការកា កស្សការកា សង្ឃេ អធិការណការកា
 សាវត្ថី អាគច្ឆន្តិ កថាហំ កន្តេ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិ-
 បដ្ឋាមីតិ ។ តេនហំ ភំ គោតមី ឧកយត្ថ ធិម្ហំ សុណា

កោសល្យក្ខន្ធកៈ ពាក្យសួរបស់មហាបជាបតីគោតមី

ស្គាល់អធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាង ។ បេ ។ នៃរាហុល អ្នកត្រូវ
ស្គាល់អធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងនេះឯង នៃរាហុល ចំណែកខាង
ធម្មវាទីបុគ្គលអ្នកត្រូវស្គាល់ដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងដែរ ។ បេ ។ នៃរាហុល
អ្នកត្រូវស្គាល់ធម្មវាទីបុគ្គលដោយវត្ថុ១៨យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦០) ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីបានឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុក្រុង
កោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាសវៃឆន្ទា ធ្វើតវចានកថា
ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ។ គ្រានោះ
ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិតនៅ
ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីបានបិតនៅក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឮថា ពួកភិក្ខុក្រុងកោសម្ពីនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ
ឈ្មោះ ទាសវៃឆន្ទា ធ្វើតវចានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបាន
មកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើឱ្យព្រះអង្គនឹង
ប្រតិបត្តិក្នុងពួកភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តបថា
នៃគោតមី បើដូច្នោះ ព្រះនាងចូរស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណា ក៏សង្ឃទាំងពីរពួកចុះ

ឧកយត្ថ ធម្មំ សុត្វា យេ ភត្ត ភិក្ខុ ធម្មវាទីនោ តេសំ
 ទិដ្ឋិញ្ច ខន្តិញ្ច វុច្ចិញ្ច អាទាយញ្ច^(១) ពោចេហិ យំ ច
 ភិក្ខុំ ភិក្ខុនីសង្ឃេន ភិក្ខុសង្ឃតោ បច្ឆាសីសិតពុំ
 សព្វន្តំ ធម្មវាទីតោ ។ បច្ឆាសីសិតពុំន្តំ ។

[១៦០] អស្សោសិ ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ
 តេ ភិក្ខុ កោសម្ព័ត្តិកា ភិក្ខុ ភណ្ឌានការកា កលហា-
 ការកា វិវាទការកា ភស្សការកា សង្ឃេន អធិការណា-
 ការកា សាវ័ត្ថំ អាគច្ឆន្តិតិ ។ អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហាបតិ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកបន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីទ្នោ ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ កកវន្តំ ឯត
 ទេវោច តេ ភិក្ខុ ភណ្ឌេ កោសម្ព័ត្តិកា ភិក្ខុ ភណ្ឌានការ-
 កា កលហាការកា វិវាទការកា ភស្សការកា
 សង្ឃេន អធិការណាការកា សាវ័ត្ថំ អាគច្ឆន្តិ តេវាហំ
 ភណ្ឌេ តេសុ ភិក្ខុសុ បដិបជ្ឈាមិតិ ។ តេនហិ ត្វំ
 កហាបតិ ឧកយត្ថ ទានំ ទេហិ ឧកយត្ថ ទានំ ទត្វា

---

១ អាហារាភិបិ បាលី ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

បើនាងស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាកសង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាកិត្តិទាំងនោះ
 ពួកកិត្តិណាដែលជាធម្មវាទី ចូរព្រះនាងកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត
 សេចក្តីពេញចិត្ត នឹងលទ្ធិរបស់ពួកកិត្តិនោះ ម្យ៉ាងទៀត របស់ឯណា
 នីមួយៗដែលកិត្តិនិសង្ឃគប្បីប្រាថ្នាអំពីសំណាកកិត្តិសង្ឃ របស់ទាំងអស់
 នោះកិត្តិនីត្រូវប្រាថ្នាអំពីធម្មវាទីបុគ្គលចុះ ។

(១៦១) អនាថបិណ្ឌិកគហបតិបានឮដំណឹងថា ពួកកិត្តិក្រុងកោ-
 សម្ព័ន្ធនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតវិចារកថា
 ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថី ។ វេលានោះ អនាថ-
 បិណ្ឌិកគហបតិបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរូបអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតិអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឮថា ពួក
 កិត្តិក្រុងកោសម្ព័ន្ធនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា
 ធ្វើតវិចារកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកកិត្តិទាំងនោះដូច
 ម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែគហបតិ បើដូច្នោះអ្នកត្រូវឲ្យ
 ទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកចុះ លុះអ្នកឲ្យទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកហើយ

ពោសម្ពុត្តកេ វិសាខាមិតារមាតបុព្វ

ឧកយត្ថ ធម្មំ សុណា ឧកយត្ថ ធម្មំ សុត្វា យេ
តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទិនោ តេសំ ទិដ្ឋីព្វ ខន្តីព្វ រុចិព្វ
អាទាយព្វ ពោចេហ៍តិ ។

[១៦២] អស្សោសិ ទោ វិសាខា មិតារមាតា តេ
តើវ កោសម្ពុត្តកា ភិក្ខុ កណ្ណានការកា កលហការ-
រកា វិវាទការកា កស្សការកា សង្ឃេ អធិការណា-
ការកា សាវត្ថី អាគច្ឆន្តីតិ ។ អថទោ វិសាខា មិតា-
រមាតា យេន ភក្ខវា តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា កក្កន្តំ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នា ទោ
វិសាខា មិតារមាតា កក្កន្តំ ឯតទរោច តេ តើវ កន្តេ
កោសម្ពុត្តកា ភិក្ខុ កណ្ណានការកា កលហការកា
វិវាទការកា កស្សការកា សង្ឃេ អធិការណាការកា
សាវត្ថី អាគច្ឆន្តិ កថាហំ កន្តេ តេសុ ភិក្ខុសុ
បដិបដ្ឋាមីតិ ។ តេនហំ ភំ វិសាខេ ឧកយត្ថ នាដំ
ទេហំ ឧកយត្ថ នាដំ ទត្វា ឧកយត្ថ ធម្មំ សុណា

កោសម្ព័ន្ធនុត្តរៈ ពាក្យសូរបស់វិសាខាមិត្តរាមាតា

អ្នកចូរស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាកសង្ឃទាំងពីរពួកទៀត លុះអ្នកស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាកសង្ឃទាំងពីរពួករួចហើយ បណ្តាក៏កុំទាំងនោះ ពួកក៏កុំណាដែលជាធម្មវាទី ចូរអ្នកកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត សេចក្តីពេញចិត្តនឹងលទ្ធិរបស់ពួកក៏កុំនោះចុះ ។

(១៦២) នាងវិសាខាមិត្តរាមាតាបានឮដំណឹងថា ពួកក៏កុំក្រុងកោសម្ព័ន្ធនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្ខំហេតុ ឈ្មោះ ទាសៈទែនតា ធ្វើត្រូវបានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ ។ លំដាប់នោះ នាងវិសាខាមិត្តរាមាតាបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះនាងវិសាខាមិត្តរាមាតាអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឮថា ពួកក៏កុំក្រុងកោសម្ព័ន្ធនោះជាអ្នកធ្វើសេចក្តីបង្ខំហេតុ ឈ្មោះ ទាសៈទែនតា ធ្វើត្រូវបានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុងសង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកក៏កុំទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែនាងវិសាខា បើដូច្នោះចូរនាងឲ្យទានក្នុងសង្ឃទាំងពីរពួកចុះ លុះនាងឲ្យទានដល់សង្ឃទាំងពីរពួករួចហើយ ចូរនាងស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាកសង្ឃទាំងពីរពួកទៀត

ឧកយត្ថ ធម្មំ សុត្វា យេ តត្ថ ភិក្ខុ ធម្មវាទីនោ តេ សំ
ទិដ្ឋិញ្ច ខន្តិញ្ច វុច្ចិញ្ច អាទាយញ្ច វេចេហិតំ ។

(១៦៣) អថខោ កោសម្ពិកា ភិក្ខុ អនុប្បត្នេន យេន
សាវត្ថំ តទវសវីសុ^(១) ។ អថខោ អាយស្មា សាវបុត្តោ
យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវា-
ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីដ្ឋោ ខោ អា-
យស្មា សាវបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទវេច តេ តិវ ភន្តេ
កោសម្ពិកា ភិក្ខុ ភណ្ឌានការកា កលហការ-
កា វិវាទការកា ភស្មការកា សង្ឃេ អធិការណ-
ការកា សាវត្ថំ អនុប្បត្តា កថំ នុ ខោ ភន្តេ
តេសុ ភិក្ខុសុ សេនាសនំ^(២) បដិបជ្ជិតព្វន្តំ ។
តេនហិ តយា^(៣) សាវបុត្ត វិវត្តំ សេនាសនំ នាតព្វន្តំ ។
សចេ បន ភន្តេ វិវត្តំ ន ហោតិ កថំ បដិបជ្ជិតព្វន្តំ ។
តេនហិ សាវបុត្ត វិវត្តំ កត្វាបិ នាតព្វំ ន ត្រេវាហំ

១ ឧ តទវសុ ២ សេនាសនេតិបំ បាហោ ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ ម ពោត្តកេសុ
គយាសេ ៩ ទិស្សតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

លុះនាងស្តាប់ធម៌ក្នុងសំណាកសង្ឃទាំងពីរពួកហើយ បណ្តាកិត្តុទាំងនោះ
ពួកកិត្តុណាដែលជាធម្មវរ្ម័ន ចូរនាងកាន់យកតាមទិដ្ឋិ សេចក្តីគាប់ចិត្ត
សេចក្តីពេញចិត្ត នឹងលទ្ធិរបស់ពួកកិត្តុនោះចុះ ។

(១៦៣) ត្រាវោះ ពួកកិត្តុក្រុងកោសម្ព័ន្ធបានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថី
ដោយលំដាប់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាវត្ថីបុត្រដ៏មានអាយុបានចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសាវត្ថីបុត្រដ៏មានអាយុអង្គុយ
នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះ
ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពុំថា ពួកកិត្តុក្រុងកោសម្ព័ន្ធនោះជាអ្នកធ្វើ
សេចក្តីបង្កហេតុ ឈ្មោះ ទាស់ទែងគ្នា ធ្វើតិរច្ឆានកថា ធ្វើអធិករណ៍ ក្នុង
សង្ឃបានមកដល់ក្រុងសាវត្ថីហើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើខ្ញុំព្រះ
អង្គនឹងប្រតិបត្តិក្នុងពួកកិត្តុទាំងនោះដោយសេនាសនៈដូចម្តេច ។ ព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់តបថា នែសាវត្ថី បើដូច្នោះអ្នកចូរឲ្យទីសេនាសនៈដ៏
ស្ងាត់ទៅកិត្តុទាំងនោះចុះ ។ ព្រះសាវត្ថីបុត្រក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស បើគ្មានទីសេនាសនៈស្ងាត់ទេ តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូច
ម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នែសាវត្ថី បើដូច្នោះអ្នកត្រូវ
ធ្វើទីសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ឲ្យតែខាងបាន ហើយប្រគល់ឲ្យកិត្តុទាំងនោះទៅ

ពោសម្ពិក្ខុនុកោ ឧក្ខិក្ខុក្ខុសារណា

សារីបុត្ត គេនចិ បរិយាយេន វិជ្ជុតស្ស ភិក្ខុនោ
 សេនាសនំ បដិពាហិតព្វន្តំ វិជាថិ យោ បដិពាហេយ្យ
 អាបត្តិ ឧក្ខិក្ខុស្សាតិ ។ អាមិសេ បន ភន្តេ កមំ
 បដិបន្តិតព្វន្តំ ។ អាមិសំ ចោ សារីបុត្ត សព្វេសំ
 សមកំ កាជេតព្វន្តំ ។

(១៦៤) អថចោ តស្ស ឧក្ខិក្ខុតស្ស ភិក្ខុនោ ធម្មញ្ញ
 វិនយញ្ញ បច្ចុប្បត្តន្តស្ស ឯតទហោសិ អាបត្តិ ឯសា នេ-
 សា អនាបត្តិ អាបន្នោម្មិ នម្មិ អនាបន្នោ ឧក្ខិក្ខោម្មិ នម្មិ
 អនុក្ខិក្ខោ ធម្មិកេនម្មិ កម្មេន ឧក្ខិក្ខោ អកុប្បេន ហា-
 នារហេនាតិ ។ អថចោ សោ ឧក្ខិក្ខុតកោ ភិក្ខុ យេន
 ឧក្ខិក្ខានុវត្តកោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិស្វា ឧ-
 ក្ខិក្ខានុវត្តកោ ភិក្ខុ ឯតទរោច អាបត្តិ ឯសា អាវុសោ
 នេសា អនាបត្តិ អាបន្នោម្មិ នម្មិ អនាបន្នោ ឧក្ខិក្ខោម្មិ
 នម្មិ អនុក្ខិក្ខោ ធម្មិកេនម្មិ កម្មេន ឧក្ខិក្ខោ អកុប្បេន

ពោសម្ពុទ្ធកៈ (ការធ្វើ) ឧសារណាកម្មចំពោះឧត្តភក្តិ

នៃសារីបុត្ត គឺថាគតមិនបានពោលថា ភិក្ខុត្រូវហាមទីសេនាសនៈដល់ភិក្ខុ
 ដែលចាស់ជាងដោយបរិយាយនីមួយៗ ភិក្ខុណាហាមត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ចំណែកខាង
 គ្រឿងអាមិសៈវិញ តើខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះ
 ភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នៃសារីបុត្ត ចំណែកខាងគ្រឿងអាមិសៈនោះអ្នកត្រូវ
 ចែកទៅភិក្ខុទាំងអស់ឲ្យស្មើគ្នា ។

(១៦៤) គ្រានោះ ឧត្តភក្តិភិក្ខុនោះកាលពិចារណាធម៌នឹងវិន័យហើយ
 ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា នេះជាអាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ
 អាត្មាអញជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិទេ អាត្មា
 អញជាភិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្ថុហើយ មិនមែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើក
 វត្ថុមិនបានទេ អាត្មាអញជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុហើយដោយកម្មប្រកប
 ដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ។ វេលានោះ ឧត្តភក្តិ-
 ភិក្ខុនោះបានចូលទៅរកពួកឧត្តភានុវត្តភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយទើប
 និយាយពាក្យនេះនឹងពួកឧត្តភានុវត្តភិក្ខុថា នៃអាវុសោ នេះជាអាបត្តិ នេះ
 មិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុមិនត្រូវអា-
 បត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃ(គួរ)លើកវត្ថុហើយ មិនមែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃ
 លើកវត្ថុមិនបានទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុហើយដោយកម្មប្រកប

វិធីបិណ្ឌ មហាវគ្គ

ហ៊ានរោង ឯង មំ អាយស្មន្តោ ឱសារថាតំ ។ អថោ
 តេ ឧត្តិតានុវត្តកា ភិក្ខុ តំ ឧត្តិតតំ ភិក្ខុំ អាទាយ
 យេន ភកវា តែនុបស្សន្តមីសុ ឧបស្សន្តមីត្វា ភកវន្តំ
 អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធ ខោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោចំ អយំ ភន្តេ ឧត្តិតកោ
 ភិក្ខុ ឯវមាហ អាបត្តិ ឯសា អារុសោ នេសា អនាបត្តិ
 អាបន្នោម្ហំ នម្ហំ អនាបន្នោ ឧត្តិតោម្ហំ នម្ហំ អនុត្តិតោ
 ធម្មកេនធម្មំ កម្មេន ឧត្តិតោ អកុប្បេន ហ៊ានរោង ឯង
 មំ អាយស្មន្តោ ឱសារថាតំ កថំ នុ ខោ ភន្តេ បដិបដ្ឋិ-
 តព្វន្តំ ។ អាបត្តិ ឯសា ភិក្ខុវេ នេសា អនាបត្តិ អាបន្នោ
 ឯសា ភិក្ខុ នេសា ភិក្ខុ អនាបន្នោ ឧត្តិតោ ឯសា
 ភិក្ខុ នេសា ភិក្ខុ អនុត្តិតោ ធម្មកេន កម្មេន ឧត្តិតោ

វិសេសបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

ដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកធ្វើឧសារណាកម្មចំពោះខ្ញុំចុះ ។ លំដាប់
 នោះ ទុក្ខត្រូវតែកកទុក្ខទាំងនោះបាននាំទុក្ខត្រូវតែកកទុក្ខនោះចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគរួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សម
 គួរហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស ទុក្ខត្រូវតែកកទុក្ខនេះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ នេះជា
 អាបត្តិ នេះមិនមែនជាអនាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ មិនមែនជាភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ស័យ(គួរ)លើកវត្ថុហើយ មិនមែនជាភិក្ខុ
 ដែលសង្ស័យលើកវត្ថុមិនបានទេ ខ្ញុំជាភិក្ខុដែលសង្ស័យលើកវត្ថុហើយដោយ
 កម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ បពិត្រលោក
 ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូមអស់លោកមកធ្វើឧសារណាកម្មចំពោះខ្ញុំចុះ
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើយើងខ្ញុំព្រះអង្គគួរប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអាបត្តិ នេះ
 មិនមែនជាអនាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះជាអ្នកត្រូវអាបត្តិហើយ ភិក្ខុនេះមិនមែនជា
 មិនត្រូវអាបត្តិទេ ភិក្ខុនេះជាភិក្ខុដែលសង្ស័យ(គួរ)លើកវត្ថុហើយ ភិក្ខុនេះមិន
 មែនជាភិក្ខុដែលសង្ស័យលើកវត្ថុមិនបានទេ ភិក្ខុនេះសង្ស័យបានលើកវត្ថុហើយ

ពោលអំពីពួកពេ សង្ឃសាមគ្គីករណ៍

អត្ថប្បដិសន្ធិ ហ៊ានរោគ យោគី ច ខោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អាចន្តោ ច ឧត្តត្តោ ច បស្សតិ ច តេជហិ ភិក្ខុវេ តំ ភិក្ខុ
 ឱសារថាតិ ។ អថខោ តេ ឧត្តត្តោ ធុវត្តកា ភិក្ខុ តំ
 ឧត្តត្តកំ ភិក្ខុំ ឱសារត្វា យេន ឧត្តេបកា ភិក្ខុ
 តេនុបសង្កម្មីសុ ឧបសង្កម្មិត្វា ឧត្តេបកេ ភិក្ខុ ឯតទ-
 រោចំ យស្មី អាវុសោ វត្ថុស្មី អយោសិ សង្ឃស្ស កណ្ឌំ
 កលហោ វិត្តហោ វិវាទោ សង្ឃកេនោ សង្ឃរាជិ សង្ឃ-
 វត្តានំ សង្ឃនាណករណំ សោ ឯសោ ភិក្ខុ អាចន្តោ ច
 ឧត្តត្តោ ច បស្សី ច ឱសារតោ ច ហន្ត មយំ អាវុសោ
 តស្ស វត្ថុស្ស រូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ករោមាតិ ។
 អថខោ តេ ឧត្តេបកា ភិក្ខុ យេន កតវា តេនុបសង្ក-
 ម្មីសុ ឧបសង្កម្មិត្វា កតវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទី-
 សុ ។ ឯកមន្តំ ជិសីទី ខោ តេ ឧត្តេបកា ភិក្ខុ កតវន្តំ
 ឯតទរោចំ តេ កន្លៃ ឧត្តត្តោ ធុវត្តកា ភិក្ខុ ឯវាហំសុ

ពោសម្ពិច្ឆន្តកៈ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី

ដោយកម្មប្រកបដោយធម៌ ជាកម្មមិនកំរើក ជាកម្មគួរដល់ហេតុ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ វេលាណាបើភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃលើកវត្ថុហើយផង
 ឃើញអាបត្តិផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះអ្នករាល់គ្នាចូរធ្វើធុសា-
 រណា កម្មភិក្ខុនោះវេលានោះចុះ ។ វេលានោះ ទុក្ខតានុវត្តកភិក្ខុទាំង-
 នោះក៏បានធ្វើធុសារណាកម្មចំពោះទុក្ខត្រកភិក្ខុនោះរួចហើយ ក៏ចូលទៅ
 រកពួកទុក្ខបកភិក្ខុវិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះ
 នឹងពួកទុក្ខបកភិក្ខុថា នៃអារុសោ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តី
 កាន់យកផ្សេងៗ ការរីកទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធាររបស់សង្ឃ
 សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់
 សង្ឃព្រោះរឿងវេលាណា ភិក្ខុនោះឯងត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្ថុ
 ផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើធុសារណាកម្មស្រេចហើយ នៃអារុ-
 សោ ឈ្លើយចុះ យើងធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីនឹងរម្ងាប់រឿងវេលានោះចេញ ។
 វេលានោះ ទុក្ខបកភិក្ខុទាំងនោះក៏បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគរួចអង្គុយ
 នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកទុក្ខបកភិក្ខុនោះអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
 ប្រោស ពួកទុក្ខតានុវត្តកភិក្ខុនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា នៃអារុសោ

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

យស្មី អាវុសោ វត្ថុស្មី អហោសិ សង្ឃស្ស កណ្ណានំ
 កលហោ វត្ថុហោ វិវាទោ សង្ឃគោទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃ-
 វត្តានំ សង្ឃនាណករណំ សោ ឯសោ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ច ឧត្តិតោ ច បស្សី ច ឱសារិតោ ច ហន្ត មយំ អាវុសោ
 តស្ស វត្ថុស្ស វ្រូបសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ករោមាតិ កបំ
 នុ ខោ កន្តេ បដិបទ្ធិតព្វនំ ។ យតោ ច ខោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ច ឧត្តិតោ ច បស្សី ច ឱសារិតោ
 ច តេនហិ ភិក្ខុវេ សង្ឃេ តស្ស វត្ថុស្ស វ្រូបសមាយ
 សង្ឃសាមគ្គី ករោតុ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ
 កាតញ្ច ។ សព្វេហេវ ឯកជ្ឈំ សន្និបតិកព្វំ គិលា-
 នេហិ ច អគិលានេហិ ច ន កេហិចិ ធន្តោ
 នាតញ្ច ។ សន្និបតិកា ព្យតេន ភិក្ខុនា បដិសាលេន
 សង្ឃេ ញាបេតញ្ច សុណាតុមេ កន្តេ សង្ឃេ យស្មី វត្ថុ-
 ស្មី អហោសិ សង្ឃស្ស កណ្ណានំ កលហោ វត្ថុហោ វិវាទោ
 សង្ឃគោទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនាណករណំ

វិសយចំណិត មហាវគ្គ

សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ សេចក្តីកាន់យកផ្សេងៗ ការរំពៃ
 ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធាររបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃនឹង
 អំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃប្រាកដដល់សង្ឃព្រោះរឿងរ៉ាវណា ភិក្ខុនោះឯង
 ដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង បានឃើញអាបត្តិផង សង្ឃ
 បានធ្វើឧសារណាកម្មស្រេចហើយផង ខែអារុស្សា ឈ្លើយចុះយើងធ្វើ
 សង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងរ៉ាវនោះចេញ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តើ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាណាបើភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបាន
 លើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឧសារណាកម្មផង ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះសង្ឃចូរធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងរ៉ាវនោះ
 ចេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវធ្វើបែបយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងអស់
 ត្រូវប្រជុំគ្នាក្នុងទីតែមួយ ពួកភិក្ខុឯណានីមួយទោះឈឺក្តី មិនឈឺក្តី មិន
 បាច់ឲ្យឆន្ទៈទេ ។ លុះប្រជុំគ្នាហើយត្រូវភិក្ខុដែលធ្វើសប្បត្តិពលផ្សេង
 សង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិត
 សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរំពៃ
 គ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធាររបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
 សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដមានដល់សង្ឃហើយ

ពោសម្ពិក្ខុទ្ធពោ សង្ឃសាមគ្គីការណ៍

សោ ឯសោ ភិក្ខុ អាចន្នោ ច ឧត្តិក្ខោ ច បស្សី ច
ឱសារិតោ ច ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ
តស្ស វត្ថុស្ស វ្របសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ករេយ្យ ។ ឯសា
ញតិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ យស្មី វត្ថុស្មី
អហោសិ សង្ឃស្ស កណ្ណំ កលហោ វិត្តហោ
វិវាទោ សង្ឃកេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនាណា-
ការណំ សោ ឯសោ ភិក្ខុ អាចន្នោ ច ឧត្តិក្ខោ ច
បស្សី ច ឱសារិតោ ច ។ សង្ឃោ តស្ស វត្ថុស្ស
វ្របសមាយ សង្ឃសាមគ្គី ករោតិ ។ យស្សាយស្មតោ
ឧមតិ តស្ស វត្ថុស្ស វ្របសមាយ សង្ឃសាមគ្គីយា
ការណំ សោ តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភា-
សេយ្យ ។ កតា សង្ឃន តស្ស វត្ថុស្ស វ្របសមាយ
សង្ឃសាមគ្គី នីហិតោ សង្ឃកេទោ នីហិតា សង្ឃរាជិ
នីហិតំ សង្ឃវត្តានំ នីហិតំ សង្ឃនាណាការណំ^(១) ។ ឧមតិ

---

១ ឧ. កតា សង្ឃេ តស្ស វត្ថុស្ស វ្របសមាយ សង្ឃសមគ្គី នីហិតា សង្ឃរាជិ
នីហិតោ សង្ឃកេទោ ។

ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី

ព្រោះរឿងណា ក៏ក្នុងនោះហើយដែលត្រូវអាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្ត
 ផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឧសារណាកម្មស្រេចហើយផង ។
 បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បី
 រម្ងាប់រឿងនោះចេញ ។ នេះជាពាក្យផ្សំសង្ឃ ។ បត់ត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
 រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិតសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្មោះគ្នា
 សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗគ្នា ការរើរឡា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារ
 របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ
 ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា ក៏ក្នុងនោះហើយដែលត្រូវ
 អាបត្តិផង សង្ឃបានលើកវត្តផង ឃើញអាបត្តិផង សង្ឃបានធ្វើឧសារ-
 ណាកម្មផង ។ ឥឡូវសង្ឃបានធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ
 ហើយ ។ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គីដើម្បីរម្ងាប់រឿងនោះ គាប់ចិត្តដល់លោក
 ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម បើមិនគាប់
 ចិត្តដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយ
 ឡើង ។ ឯសង្ឃសាមគ្គី សង្ឃបានធ្វើហើយ ការបំបែកសង្ឃ សង្ឃ
 ក៏បានផ្សះផ្សាហើយ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ
 ទាំងអំពើផ្សេងៗរបស់សង្ឃ សង្ឃក៏បានផ្សះផ្សាហើយ ដើម្បីរម្ងាប់រឿង
 នោះ ។ ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គីប្រហែលជាគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ

វិសយបិដកេ មហាវគ្គោ

សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ជារយាមិតំ ។ តាវនេវ
ឧបោសថោ កាតព្វោ ចាដិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្វន្តំ ។

(១៦៥) អថោ អាយស្មា ឧចាលិ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវនេត្វា ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធោ ខោ អាយស្មា ឧចាលិ
ភកវន្តំ ឯតទរោច យស្មី ភន្តេ វត្ថុស្មី ហោតិ សង្ឃស្ស
ភន្តានំ កលហោ វិត្តហោ វិវាទោ សង្ឃកេនោ សង្ឃ-
រាជិ សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនាណករណំ សង្ឃេ តំ វត្ថុ
អវិនិច្ឆ័និត្វា អម្បលា ម្បលំ កុន្ធា សង្ឃសាមគ្គី ករោតិ
ធម្មីកា នុ ខោ សា ភន្តេ សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មី
ឧចាលិ វត្ថុស្មី ហោតិ សង្ឃស្ស ភន្តានំ កលហោ
វិត្តហោ វិវាទោ សង្ឃកេនោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវត្តានំ
សង្ឃនាណករណំ សង្ឃេ តំ វត្ថុ អវិនិច្ឆ័និត្វា អម្បលា

និយមិដក មហាវគ្គ

ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីព្រម-
ព្រៀងនេះដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវធ្វើទុបោសថ
ត្រូវសំដែងបាតិមោកក្នុងខណៈនោះឯង ។

(១៦៥) គ្រានោះ ព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុបានចូលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគរួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលីដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទី
សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាប្រោស សេចក្តីបង្គំហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់
ផ្សេងៗ គ្នា ការរីកទុក្ខា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធាររបស់សង្ឃ
សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃ
ហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានជំរះរឿងនោះ មិនទាន់ដឹងដើម
ហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាបៀតធ្វើសង្ឃសាមគ្គីតែម្តង សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះប្រកបដោយធម៌ដែរឬ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នៃឧបាលី សេចក្តីបង្គំហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ
សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការរីកទុក្ខា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធារ
របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រា-
កដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានជំរះរឿងនោះ

ពោសម្ពិក្ខុទ្ធពោ ទេ សង្ឃសាមគ្គិយោ

មូលំ កុន្ធា សង្ឃសាមគ្គី ករោតិ អធិប្បត្តា សា ឧចាលំ
 សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មី បន កន្លេ វត្ថុស្មី យោតិ សង្ឃស្ស
 កណ្ណំ កលយោ វិត្តយោ វិវាទោ សង្ឃកេនោ សង្ឃរាជី
 សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនាធាការណំ សង្ឃោ វំ វត្ថុំ វិនិច្ឆ័-
 ជិត្វា មូលា មូលំ កុន្ធា សង្ឃសាមគ្គី ករោតិ ធិប្បត្តា
 ឡ ចោ សា កន្លេ សង្ឃសាមគ្គីតិ ។ យស្មី ឧចាលំ
 វត្ថុស្មី យោតិ សង្ឃស្ស កណ្ណំ កលយោ វិត្តយោ វិវាទោ
 សង្ឃកេនោ សង្ឃរាជី សង្ឃវត្តានំ សង្ឃនាធាការណំ
 សង្ឃោ វំ វត្ថុំ វិនិច្ឆ័ជិត្វា មូលា មូលំ កុន្ធា សង្ឃសា-
 មគ្គី ករោតិ ធិប្បត្តា សា ឧចាលំ សង្ឃសាមគ្គីតិ ។
 កតិ ឡ ចោ កន្លេ សង្ឃសាមគ្គីយោតិ ។ ទ្វេ ឧចាលំ

កោសល្យត្ថវិចារៈ សង្ឃសាមគ្គីមានពីរយ៉ាង

មិនទាន់ដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃ-
សាមគ្គីតែម្តង នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនោះមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ។
ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ម្យ៉ាងទៀត
ចុះបើសេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការ
រីកទុក្ខា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធាររបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿង
ណា សង្ឃបានជំរះរឿងនោះ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ
ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីនោះ
ប្រកបដោយធម៌ដែរឬ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា នៃឧបាលិ
សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការរីកទុ-
ក្ខា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រែធាររបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់
សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿង
ណា សង្ឃក៏បានជំរះរឿងនោះចេញ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃ
រឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនោះហៅ
ថា ប្រកបដោយធម៌ ។ ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស សង្ឃសាមគ្គីតើមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

សង្ឃសាមគ្គីយោ អត្ថំ ឧបាលំ សង្ឃសាមគ្គី អត្ថាបេតា
 ព្យញ្ញនុបេតា អត្ថំ ឧបាលំ សង្ឃសាមគ្គី អត្ថាបេតា ច
 ព្យញ្ញនុបេតា ច ។ កតមា ច ឧបាលំ សង្ឃសាមគ្គី
 អត្ថាបេតា ព្យញ្ញនុបេតា ។ យស្មី ឧបាលំ វត្ថុស្មី ហោតិ
 សង្ឃស្ស ភណ្ឌានំ តរលហោ វិត្តហោ វិវាទោ សង្ឃ-
 ភេទោ សង្ឃរាជំ សង្ឃវត្ថានំ សង្ឃនាណករណំ សង្ឃ-
 តំ វត្ថុំ វិនិច្ឆ័ន្តិត្វា អម្បលា ម្បលំ កន្ធិ សង្ឃសាមគ្គី
 តរហេតិ អយំ វុច្ចតិ ឧបាលំ សង្ឃសាមគ្គី អត្ថាបេតា
 ព្យញ្ញនុបេតា ។ កតមា ច ឧបាលំ សង្ឃសាមគ្គី អត្ថ-
 បេតា ច ព្យញ្ញនុបេតា ច ។ យស្មី ឧបាលំ វត្ថុស្មី
 ហោតិ សង្ឃស្ស ភណ្ឌានំ តរលហោ វិត្តហោ វិវាទោ
 សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជំ សង្ឃវត្ថានំ សង្ឃនាណករណំ
 សង្ឃ តំ វត្ថុំ វិនិច្ឆ័ន្តិត្វា ម្បលា ម្បលំ កន្ធិ សង្ឃ-
 សាមគ្គី តរហេតិ អយំ វុច្ចតិ ឧបាលំ សង្ឃសាមគ្គី អត្ថ-
 បេតា ច ព្យញ្ញនុបេតា ច ។ ឥធា ទោ ឧបាលំ

វិទ្យាបិដក មហាវិគ្គ

នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីមានពីរយ៉ាង នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីប្រាសចាក
អត្ត តែប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ១ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីប្រកបទាំងអត្ត
ទាំងព្យញ្ជនៈ ១ ។ នៃឧបាលិ ឯសង្ឃសាមគ្គីដែលប្រាសចាកអត្ត តែប្រកប
ដោយព្យញ្ជនៈ តើដូចម្តេច ។ នៃឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តីឈ្លោះ
គ្នា ដោយប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការវិវាទ ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តីប្រឆារ
របស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់សង្ឃ ប្រា-
កដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃមិនទាន់បានជំរឿងនោះមិន
ទាន់ដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយស្រាប់តែធ្វើសង្ឃសាមគ្គី
ទៅ នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនេះ គឺថាគតហៅថា ប្រាសចាកអត្ត តែ
ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ។ នៃឧបាលិ ចំណែកខាងសង្ឃសាមគ្គីដែលប្រ-
កបទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈ តើដូចម្តេច ។ នៃឧបាលិ សេចក្តីបង្កហេតុ សេចក្តី
ឈ្លោះគ្នា សេចក្តីប្រកាន់ផ្សេងៗ គ្នា ការវិវាទគ្នា ការបំបែកសង្ឃ សេចក្តី
ប្រឆាររបស់សង្ឃ សេចក្តីកំណត់របស់សង្ឃ នឹងអំពើផ្សេងៗ របស់
សង្ឃ ប្រាកដដល់សង្ឃហើយ ព្រោះរឿងណា សង្ឃក៏បានជំរឿង
នោះ បានដឹងដើមហេតុតាមហេតុនៃរឿងនោះ ហើយក៏ធ្វើសង្ឃសាមគ្គីទៅ
នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីនេះ គឺថាគតហៅថា ប្រកបទាំងអត្តទាំងព្យញ្ជនៈ ។
នៃឧបាលិ សង្ឃសាមគ្គីមានពីរយ៉ាងនេះឯង ។ វេលានោះ ព្រះឧបាលិ

កោសម្ព័ន្ធនៃ ឧបាលីកាថា

ទ្វេ សង្ឃសាមគ្គិយោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបាលី
 ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភកវា
 តេនញ្ចលំម្បណាមេត្វា ភកវង្គំ តាថាយ អដ្ឋកាសំ

(១៦៦) សង្ឃស្ស កិច្ចេសុ ច មន្តនាសុ ច

អត្ថេសុ ជាតេសុ វិនិច្ឆយេសុ ច

កថម្បកាវេជ នរោ មហត្ថិកោ

ភិក្ខុ កថំ ហោតិធិ បក្កហារហោតិ ។

អនានុវដ្ឋោ បឋមេន សីលតោ

អវេក្ខិតាចារសុសំវត្ថំន្ទិយោ

បច្ចុត្តិកា នោបវន្តំ ធម្មតោ

នហិស្ស តំ ហោតិវនេយ្យ យេន ទំ ។

សោ តាទិសោ សីលវិសុទ្ធិយា បិតោ

វិសារនោ ហោតិ វិសយ្ហ កាសតិ

នច្ចម្ពតិ បរិសុគតោ ន វេជតិ

អត្ថំ ន ហាបេតិ អនុយ្យតំ កណំ

កោសល្យក្ខន្ធារៈ ឧបាសិទ្ធា

ដ៏មានកាយុក្រោកចាកសាសនៈធ្វើឧត្តរាសន្តៈ (ចីពរ) ជ្រៀនស្មាម្ខាង រួច
ប្រណម្យអញ្ចូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏-
មានព្រះភាគដោយព្រះតាថា ថា

(១៦៦) កាលបើកិច្ចក្តី ការប្រក្សវិន័យក្តី សេចក្តីអធិប្បាយ
វិន័យក្តី សេចក្តីវិនិច្ឆ័យវិន័យក្តី កើតចំពោះសង្ឃហើយ តើ
ជនគឺភិក្ខុមានប្រការដូចម្តេច ទើបហៅថាមានទុបការៈច្រើន
ក្នុងសាសនានេះ នឹងដូចម្តេចដែលគួរលើកដំបូងក្នុងសាសនា
នេះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុនោះដែល
គេមិនគួរតិះដៀលដោយសីលជាបឋម បានពិចារណាមើល
មារយាទខ្លួន បានសង្រួមឥន្ទ្រិយដោយល្អហើយ ពួកសត្រូវ
ក៏មិនបានតិះដៀលដោយធម៌ឡើយ អ្នកដទៃគួរនិយាយ
(បន្ទោស) ភិក្ខុដោយហេតុណា ហេតុនោះមិនមានដល់
ភិក្ខុនោះឡើយ ។ ភិក្ខុបែបនោះឯងគាំទ្រនៅក្នុងសីលវិសុទ្ធិក្បែរ
ក្លាអង្គអាចនិយាយគ្របសង្កត់គេបាន ទៅក្នុងកណ្តាលប-
រិសេទ្យក៏គ្មានតក់ស្លុតគ្មានខ្លាចឡើយ ភិក្ខុនោះមិនបាននិយាយ
ពាក្យមិនគួរ ដែលញ៉ាំងប្រយោជន៍ឲ្យសាបសូន្យឡើយ

វិសេសបិដកេ មហាវគ្គោ

តថេវំ បញ្ចំ បរិសាស្សំ បុច្ឆិតោ
 ន ចាមិ បដ្ឋាយតិ ន មជ្ជំ ហោតិ ។
 សោ កាលាកតំ ព្យាភរណារហំ វោ
 រញ្ជេតិ វិញ្ញាបរិសំ វិបត្តិណោ
 សតារវោ វុឡ្យតេសុ ភិក្ខុសុ
 អាចេកម្ហំ ច សកេ វិសារនោ
 អលំ បមេតុំ បតុណោ តថេតវេ
 បច្ចុត្តិកានព្វំ វិវុទ្ធិកោវោ
 បច្ចុត្តិកា យេន វេនន្តំ និគ្គហំ
 មហាជនោ បញ្ញាបនព្វំ គច្ចតិ
 សកេព្វំ អាទាយមយំ ន វិញ្ញេតិ
 វេយ្យាករំ បញ្ញាបន្ធបយាតិកំ
 ទូតេយ្យកម្មេសុ អលំ សមុត្តហោ
 សង្ឃស្ស តិច្ឆេសុ ច អាហុនំ យថា
 តកវោ ភិក្ខុកណោន បេសីតោ
 រហំ ករោមីតំ ន តេន បញ្ញាតិ

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

(បើមាន) គេសួរប្រស្នាក្នុងពួកបរិសទ្ធយាងនោះ ក៏ឥតជ្រប់
ស្រពោន ឥតអៀនអន់ឡើយ ។ ក៏ក្នុងនោះមានប្រាជ្ញា
ញ៉ាំងបរិសទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញឲ្យត្រឹមត្រូវ នឹងពាក្យដែលមាន
មកក្នុងកាលគួរ នឹងគួរជាដោះស្រាយប្រស្នាបាន ទាំងមាន
សេចក្តីគោរពពួកភិក្ខុចាស់ជាង នឹងគ្រូវត្តក្នុងពាក្យអាចារ្យ
របស់ខ្លួន ហើយអាចពិចារណាឲ្យហេតុនោះៗ នឹងស្ងាត់ក្នុង
ពាក្យដែលគួរនិយាយ ឆ្ងាសក្នុងហេតុដែលគ្ងាត់ខុសរបស់ពួក
សត្រូវ ពួកសត្រូវសង្កត់សង្កិនក្តី មហាជនតែងឲ្យលក្ខ
ដោយពាក្យណា ក៏ក្នុងនេះមិនលះបង់ឲ្យពាក្យអាចារ្យរបស់
ខ្លួន ដោយពាក្យនោះឡើយ កាលនឹងដោះស្រាយប្រស្នា
ជាប្រស្នាមិនបានប្រៀតប្រៀនឡើយ ហើយអាចក្នុងទូតយ្យ-
កម្មផង ទទួលរងខាងកិច្ចការ របស់សង្ឃផង ដូចជា
ជនអ្នកទទួលយកនូវគ្រឿងបូជា ក៏ក្នុងនោះ កាលពួកភិក្ខុ
បញ្ជូនទៅ (ដើម្បី) ធ្វើនូវពាក្យជាកិច្ចការរបស់សង្ឃ ក៏មិន
បានមើលងាយ ដោយអំពើនោះថា អាត្មាអញធ្វើឡើយ

កោសម្ពិក្ខុទ្ធកេ ឧបាលំភាថា

អាថជ្ជតិ យាវតកេសុ វត្ថុសុ
 អាថតិយា ហោតិ យថា ច វុដ្ឋតិ
 ឯតេ វិភង្គា ឧភយស្ស សាគតា
 អាថតិវុដ្ឋា នបទស្ស កោវិនោ
 ជំស្សារណំ គច្ឆតិ យានំ ចាចរំ
 ជំស្សារិតោ ហោតិ យថា ច វត្ថុនា
 ឱសារណំ តំវុសិតស្ស ជន្មនោ
 ឯតំបិ ជានាតិ វិភង្គកោវិនោ
 សតារវោ វុឡុតវេសុ ភិក្ខុសុ
 នវេសុ បេវេសុ ច មជ្ឈិមេសុ ច
 មហាជនស្សត្ថចរោធិ បណ្ឌិតោ
 សោ តាធិសោ ភិក្ខុ វេទ បក្កហារហោតិ ។

កោសម្ពិក្ខុទ្ធកំ ទសមំ ។

កោសម្ព័ន្ធទូតៈ ១ បាលីជាថា

បើត្រូវអាបត្តិ ក្នុងវត្ថុមានប្រមាណណា ក៏ចេញចាកអាបត្តិ
 ដោយសមគួរតាម (វត្ថុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ) ភិក្ខុនោះចេះចាំ
 ស្អាតនូវវត្ថុទាំងពីរនេះ ហើយវាងវែកវែងហេតុដែលចេញ
 ចាកអាបត្តិ ប្រសិនបើភិក្ខុដទៃប្រព្រឹត្តនូវអំពើទាំងឡាយ
 ណា មានសេចក្តីបង្កហេតុជាដើម ហើយគួរនឹងធ្វើនិស្សរណា
 កម្ម (កម្មដែលរលាស់ខ្លួនចេញ) ភិក្ខុនោះបានជួយធ្វើ
 និស្សរណា កម្មដោយសមគួរតាមរឿង (នៃអំពើនោះ) ឧសារ-
 ណា កម្ម (កម្មដែលសង្ឃឹមចូលពួកវិញ) ណាដែលសង្ឃ
 ត្រូវធ្វើចំពោះជនគឺភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមវត្ថុនោះ ភិក្ខុនោះក៏
 ឆ្ងាសក្នុងវត្ថុ អាចស្គាល់ឧសារណា កម្មនេះឯង ភិក្ខុនោះប្រ-
 កបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងពួកភិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន ម្យ៉ាង
 ទៀត ប្រកបដោយសេចក្តីគោរពក្នុងភិក្ខុវ័ង្ស ភិក្ខុចាស់ផង
 ភិក្ខុជាគណៈលផង ជាបណ្ឌិតប្រព្រឹត្តនូវប្រយោជន៍ដល់
 មហាជនក្នុងលោកនេះ ភិក្ខុបែបនោះឯង គួរគេនឹងដក្កល់
 ដង្ហែកក្នុងសាសនានេះ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវគ្គោ

តស្សន្តានំ

[៣៦៧] កោសម្ព័យំ ជិនវរោ
 វិវាទាបត្តិនស្សនេ
 ឧត្តិបេយ្យ យស្មី តស្មី
 តស្ស យាបត្តិ ទេសយេ ។
 អន្តោសម័យ តត្ថោ
 ពាលកញ្ជោ វិសទា
 ចារិលេយ្យា ច សាវត្ថី
 សាវបុត្តោ ច កោលិតោ
 មហាកស្សបកត្តានោ
 កោដ្ឋិតោ កប្បិនេន ច
 មហាចុត្តោ ច អនុរុត្តោ
 វេតោ ឧចារិយោ
 អាទន្តោ វាហុលោ ចេវ
 កោតមីនាជប័ណ្ណិកោ
 វិសាខា មិតារមាតា ច

វិទ្យាបិដក មហាវគ្គ

ទុក្ខាននៃកោសម្ពុក្ខន្តកៈនោះ គឺ

(១៦៧) រឿងព្រះជនស្រីជំប្រសើរគង់ក្នុងក្រុងកោសម្ពុ ១
 រឿងវិវាហព្រោះឃើញអាបត្តិ ១ រឿងភិក្ខុលើកវត្តព្រោះមិន
 ឃើញអាបត្តិនោះ ១ រឿងព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាបត្តិណា
 មានដល់ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងអាបត្តិនោះបេញ ១
 រឿងទុក្ខតានុវត្តកភិក្ខុធ្វើទុក្ខសម្បជ្ឈកម្មខាងក្នុងសីមា ១
 រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ពាលកលោណាកា-
 រកត្រាម ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ព្រៃ
 បាចិនវង្ស ១ រឿងព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់ប្រ-
 ទេសឈ្មោះបារិលេយ្យកៈ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 យាងទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងព្រះសាវបុត្ត ព្រះកោលិកៈ
 (មោគ្គល្លាន) ព្រះមហាកស្សប ព្រះមហាកប្បាសៈ ព្រះកោ-
 ដ្ឋតៈ ព្រះកប្បិន ព្រះមហាចុន្ទ ព្រះអនុរុទ្ធ ព្រះវេរុតៈ ព្រះ
 ទុបាលិ ព្រះអានន្ទ នឹងព្រះរាហុល ១ រឿងព្រះនាងគោតមី ១
 រឿងអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ១ រឿងនាងវិសាខាជាមិត្តារមាតា ១

កោសម្ព័ន្ធកេ ឧត្តរោចិ

សេនាសនំ វិវិត្តត្ថា

អាមិសំ សមកំបិ ច

ន កេហិ ឆន្ទោ នាតត្វោ

ឧចាលិ បរិបុត្តិតោ

អនុបវិជ្ជោ សីលេន

សាមគ្គី ជិនសាសនេតិ ។

មហាវគ្គោ សមត្តោ ។

កោលម្ហូរព្រះ ឧទានជាថា

រឿងព្រះសាវ័បុត្តក្រាបបង្គំទូលព្រះអង្គថា យើងខ្ញុំត្រូវប្រតិបត្តិ
ភិក្ខុទាំងនោះដោយសេនាសនៈដូចម្តេច ១ រឿងសេនាសនៈ
ស្ងាត់ ១ រឿងចែកគ្រឿងអាម៉ាសៈស្មើគ្នា ១ រឿងភិក្ខុណា
មួយមិនត្រូវឲ្យឆ្ងុះ ១ រឿងព្រះបាទក្រាបបង្គំទូលសួរ ១
រឿងបុគ្គលដែលគេមិនគួរតែជៀលដោយសីល ១ រឿងសង្ឃ-
សាមគ្គីក្នុងសាសនាព្រះជិនស្រី ១ ។

ចប់ មហាវគ្គ ។

សង្ខេបបទ្គ្រាបមាតិកា

លេខទំព័រ

កបិនកន្ធ

១

រឿងភិក្ខុ ៣០ រូបនៅក្នុងដែនបាយ... ..	១១
ពោលអំពីអាទិសង្ឃ(កបិន)មាន ៥ យ៉ាង... ..	៣
ពោលអំពីកបិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង... ..	៥
ពោលអំពីកបិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើង... ..	៧
ពោលអំពីកបិនដែលនឹងដោះ(និយាយអំពីមាតិកា) ៨ យ៉ាង... ..	៨
និយាយពីកបិនដោះ អាទាយសត្វកវារ... ..	១១
និយាយពីកបិនដោះ អាទាយធុកវារ... ..	១៣
និយាយពីកបិនដោះ សមាទាយធុកវារ... ..	១៥
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីវរវិទាសដាក់ណាត់ជាដើម... ..	១៧
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានដាក់ណាត់ជាដើម... ..	២១
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីវរសម្រេចដាក់ណាត់ជាដើម... ..	២៣
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់បានឮដំណឹងដាក់ណាត់ជាដើម... ..	២៥
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីវរវិទាសដាក់ណាត់ជាដើម... ..	២៧
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីវរសម្រេចដាក់ណាត់ជាដើម... ..	២៨
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានដាក់ណាត់ជាដើម... ..	៣៣
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមដាក់ណាត់ជាដើម... ..	៣៥
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីវរវិទាសដាក់ណាត់ជាដើម... ..	៣៧
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់អស់សេចក្តីសង្ឃឹមដាក់ណាត់ជាដើម... ..	៣៨
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីវរវិទាសដាក់ណាត់ជាដើម... ..	៤១
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានដាក់ណាត់ជាដើម... ..	៤៥
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់ចីវរសម្រេចដាក់ណាត់ជាដើម... ..	៤៧
និយាយពីកបិនដោះ ការដោះកបិនត្រង់សេចក្តីសន្និដ្ឋានដាក់ណាត់ជាដើម... ..	៤៨
និយាយពីបលិពោធន៍អបបលិពោធន៍... ..	៥១
ទទួលជាថា... ..	៥៣

បីវក្ខន្តក

៦១

រឿងពួកកុដិម្ហិកនៅក្រុងរាជគ្រឹះ.	៦៣
រឿងដីរកកោមារក្ស.	៦៥
រឿងដីរកកោមារក្ស និងរឿងរិយសេដ្ឋី.	៦៨
និយាយពីរឿងព្រះបាទពិម្ពិសារកើតរោគប្បសន្ធិនិបាទ.	៧៥
និយាយពីសេដ្ឋីក្រុងរាជគ្រឹះកើតរោគឈឺក្បាល.	៧៧
និយាយពីរឿងកូនសេដ្ឋីកើតរោគដុំពោះវៀន.	៧៣
និយាយពីរឿងព្រះបាទបណ្ឌូបឆ្នោតកើតរោគស្គមល្បើង.	៨៥
រឿងព្រះបាទបណ្ឌូបឆ្នោត និយាយពីការថ្វាយសប្បី.	៨៧
រឿងព្រះបាទបណ្ឌូបឆ្នោត និយាយពីការឲ្យផ្អែកនូវព្រៃដល់ខ្ញុំឈ្មោះកាក. . . .	៩៩
និយាយពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ទ្រង់ហត) ថ្វាយព្យុះ.	៩១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតតហបតិបីវ.	៩៧
សំពត់កម្ពុលមានដំឡែកនេះកាន់របស់ស្តេចកាសី	៩៩
និយាយពី (ការទ្រង់អនុញ្ញាត) បីវ ៦ យ៉ាងនឹងតហបតិបីវ.	១០១
និយាយពីភិក្ខុចូលទៅកាន់ព្រៃស្មសាន.	១០៣
ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកទទួលបីវ.	១០៥
ការសន្មតឃ្លាំង.	១០៧
ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នករក្សាឃ្លាំង.	១០៩
ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចែកបីវ.	១១១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតទឹកជ្រលក់ (៦ យ៉ាង).	១១៣
ការទ្រង់អនុញ្ញាតខ្សែសម្រាប់បង់ដោយបីវជាដើម.	១១៥
រឿងព្រះអាននុត្តរ.	១១៧
និយាយពីវាគ្រីជាបន្ទោះនៃខែមាឃនិងខែផល្គុន.	១១៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិអតិបេកបីវ.	១២១
រឿងភិក្ខុ ១ រូប (មានស្បង់ផ្ទះ).	១២៣

សង្ខេបបង្អស់ប្រាប់មាតិកា

៣៨៣

លេខទំព័រ

រឿងនាងវិសាខាមិការមាតា.	១២៥
រឿងនាងវិសាខាមិការមាតា និយាយអំពីពរ ៧ ប្រការ.	១២៩
និយាយពីភក្ត្ររូបស្មារតីសិង្ហ.	១៣៧
ការទ្រង់អនុញ្ញាតនិសីទន (សំពត់ទ្រាប់អង្គុយ).	១៣៩
ការទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់ដូតមុខ.	១៤១
ការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវការអធិដ្ឋានត្រៃបិវរជាដើម.	១៤៣
ភក្ត្រមិនត្រូវទ្រទ្រង់បិវរដែលមិនកាត់ទាំងអស់.	១៤៥
ហេតុដែលត្រូវទុកដាក់ត្រៃបិវរ.	១៤៧
និយាយពីបិវរជាបស់សង្ឃ.	១៤៩
រឿងឧបនន្ទ និយាយអំពីបំណែកបិវរ.	១៥៣
រឿងភក្ត្រមានរោគឈឺពោះ.	១៥៧
និយាយអំពីភក្ត្រអ្នកបម្រើធម៌.	១៥៩
និយាយអំពីការឲ្យបាត្រនិងបិវរបស់ភក្ត្រស្លាប់ដល់អ្នកបម្រើធម៌.	១៦១
និយាយអំពីគិរិយសមាទានមានអាការក្រាតជាដើម.	១៦៥
រឿងធូលីយភក្ត្រ និយាយអំពីការទ្រទ្រង់បិវរមានពណ៌ខៀវស្មៅជាដើម.	១៦៩
និយាយអំពីបិវរដែលមិនទាន់កើតឡើងដល់ភក្ត្រដែលនៅចាំវស្សារូបហើយ.	១៧១
រឿងព្រះវេរតត្ថេរ និយាយអំពីការកាន់យកបិវរដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល.	១៧៥
មាតិកា ៨ យ៉ាងដែលជាហេតុឲ្យកើតបិវរ.	១៧៩
ឧទាននាថា.	១៨១

បម្រើយុទ្ធកូនក

១៨៨

រឿងកស្មបចោតភក្ត្រ.	១៨៩
រឿងអាគន្តកភក្ត្រ.	១៩៥
ឧក្ខេបនិយាយអំពីកម្មនិងមិនមែនកម្ម.	១៩៩
និយាយអំពីកម្ម ៤ យ៉ាង.	២០១

សង្ខេបបទ្បាញប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

រឿងធម្មត្ថិយភិក្ខុ និយាយអំពីធម្មជាតិមិនមែនជាធម្ម	២០៣
និយាយអំពីកម្ម ៦ យ៉ាង	២០៥
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃបុគ្គល	២១៣
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃទសវគ្គ	២១៥
និយាយអំពីជំនុំសង្ឃមាន ៥ ពួកនឹងកម្មសម្រាប់ធ្វើដោយសង្ឃវិសតិវគ្គ	២១៧
ការហោមឃាត់ (កណ្តាលជំនុំសង្ឃ) របស់បុគ្គល ខ្លះឡើង ខ្លះមិនឡើង	២១៩
និស្សារណកម្ម (ការបណ្តេញចេញ) មានពីរយ៉ាង	២២១
ឧសារណកម្ម (ការហៅបញ្ចូលពួក) មានពីរយ៉ាង	២២៣
ទក្ខេបន័យកម្មដែលជាធម្មមិនប្រកបដោយធម៌	២២៥
ទក្ខេបន័យកម្មដែលជាធម្មប្រកបដោយធម៌	២៣១
ពាក្យសួររបស់ឧបាសិក្ខេរអំពីបញ្ញាជនីយកម្មជាដើម	២៣៣
ពាក្យសួររបស់ឧបាសិក្ខេរអំពីកម្មដែលមិនមែនជាធម្មវិន័យ	២៣៧
ពាក្យសួររបស់ឧបាសិក្ខេរអំពីកម្មដែលជាធម៌ជាវិន័យ	២៤១
កម្មដែលមិនមែនជាធម៌ជាវិន័យ	២៤៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តន្ត្រីនិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៥
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) តន្ត្រីនិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តន្ត្រីនិយកម្មប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៤៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តន្ត្រីនិយកម្មប្រកបដោយធម៌បួមជាដើម	២៥១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តន្ត្រីនិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ញាជនីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៥
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ទក្ខេបន័យកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៧
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (រំងាប់) តន្ត្រីនិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៥៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) តន្ត្រីនិយកម្មដោយការបួមធម៌ជាដើម	២៦១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) បដិសារណនិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៦៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំងាប់) ទក្ខេបន័យកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៦៥

សង្ខេបប្រាសាទ

លេខទំព័រ

ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) តន្ត្រីសិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៦៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) តន្ត្រីសិយកម្មដោយការប្រមូលធម៌ជាដើម	២៦៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) និយស្សកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៧១
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) បញ្ចាសិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៧៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (ធ្វើ) ទត្ថេបសិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៧៥
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (ធ្វើ) ទត្ថេបសិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៧៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំដាប់) តន្ត្រីសិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៧៩
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំដាប់) តន្ត្រីសិយកម្មប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៨១
ពួកភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា (រំដាប់) តន្ត្រីសិយកម្មដោយការប្រមូលធម៌ជាដើម	២៨៣
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំដាប់) និយស្សកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៨៥
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំដាប់) បដិសារណីយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៨៧
ភិក្ខុទាំងឡាយជាពួក (រំដាប់) ទត្ថេបសិយកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ជាដើម	២៨៩
ទុក្ខានតាថា	២៩៣

កោសល្យកម្ម

៣០៤

និទានភិក្ខុ ១ រូបត្រូវអាចត្តិ	១
ការយល់ឃើញអាចត្តិថាជាអាចត្តិមែន	៣០៥
ពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ថុ	៣០៩
ការយល់ឃើញអាចត្តិថាជាអនាចត្តិ	៣១១
ការធ្វើឧបោសថកម្មជាដើមក្នុងទីពឹងខាងក្នុងនៃសីមាជាដើម	៣១៥
និយាយអំពីការបង្កហេតុនឹងដំណេះជាដើម	៣១៧
រឿងទីយារុក្ខមារ	៣២៩
អំណត់នឹងការប្រព្រឹត្តល្អនឹងតាថាសំដែងអំពីការរំដាប់នូវព្យែរ	៣៤៣
តាថាសំដែងអំពីការរំដាប់នូវព្យែរ	៣៤៥
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ពាលកលោណាការពង្រាម	៣៤៧

	លេខទំព័រ
សាមគ្គីធម្មកថា.	៣៤៩
រឿងដំរីដំប្រសើរឈ្មោះបារិសេន.	៣៥៥
ពួកឧបាសកក្នុងក្រុងកោសម្ពីមិនធ្វើកម្មមានអភិវាទនកម្មជាដើម.	៣៥៧
បុគ្គលពោលខុសធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង.	៣៥៩
បុគ្គលពោលត្រូវធម៌ដោយវត្ថុ ១៨ យ៉ាង.	៣៦០
ពាក្យសួរបស់មហាបដិបត្តិគោតមី.	៣៦៣
ពាក្យសួរបស់វិសាខាមិគារមាតា.	៣៦៥
(ការធ្វើ) ឧសារណាកម្មចំពោះឧត្តត្ថកកិក្ខុ.	៣៦៧
ការធ្វើសង្ឃសាមគ្គី.	៣៦៩
សង្ឃសាមគ្គី មានពីរយ៉ាង.	៣៧៣
ឧបាសិកាថា.	៣៧៥
ឧទានតាថា.	៣៧៨

**សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ ៖**

Printing costs were met through the gift of

Aichi Gakuin Educational Foundation

President Chuko Koide

1-100 Kusumotocho, Chigusa-ku, Nagoya-shi, Aichi-ken Japan

この本は次の方によって復刻されました。

学校法人 愛知学院 学院長 小出忠孝

〒464 愛知県名古屋市中千種区楠元町1丁目100

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 8 (of 110 volumes total)
"VINAYA PITAKA"
Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh
Reproduced with the kind cooperation of the
TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE
First edition December 8, 1994
Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・第8巻ヴィナヤピタカ（律部）

発行：ブノンベン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

